

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KİTABIN ORJİNAL ADI
YAYIN HAKLARI ©

POWER OF THE SWORD
WILBUR SMITH ONK Telif
Hakları Ajansı ALTIN
KİTAPLAR YAYINEVİ ve
TİCARET A.Ş.

**Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve
Sanat Eserleri Yasası gereğince ALTIN
KİTAPLAR YAYINEVİ ve TİCARET
A.Ş.'ye aittir.**

KAPAK RESMİ

CÖMERT DOĞRU

BASKI

2. BASIM / KASIM 2000
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İSTANBUL

ISBN 975-21-0147-X

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - istanbul Tel: (0212) 513 63 65
- 526 80 12 520 62 46-513 65 18
Faks:(0212)526 80 11 [www. altinkitaplar.](http://www.altinkitaplar.com)
[com info @altinkitaplar. com.tr](mailto:info@altinkitaplar.com.tr).

WILBUR SMITH

HÜKME DENLER

TÜRKÇESİ

ŞEBNEM ÇORAKÇI

**«Eğer usulsüzlüğe razı olup
tüm yasaları Kılıcın Gücü'ne göre değiştirseymdim,
buraya gelmek zorunda kalmazdım.»**

İngiltere Kralı I. Charles'ın
idam sehпасındaki konuşması

Sis okyanusun yüzünü kaplamış, her türlü rengi ve sesi dilsizleştiriyordu. Sabah rüzgârının getirdiği ilk dalga kıyıya doğru ilerlerken sular kıvrıldı, hışırdadı. Trol gemisi kıynın üç mil açığında, sisin altında, akıntı hattının hemen kenarında durmaktaydı. Okyanus derinliklerinin plankton dolu suları kabininca, sık yerin koyu yeşil sularıyla tam bu çizgi üzerinde buluşuyordu.

Lothar De La Rey dümenin başında öne doğru eğilmiş, sislerin ötelere doğru bakıyordu. Şafak vaktindeki bu sessiz, gerilim dolu dakikaları pek se-verdi. Kanındaki elektriğin kıpırtısını hissetti. Avcılık tutkusu onu daha Önce de nice kereler kendine esir etmişti. Afyon ya da içki tutkusu kadar güçlü bir tutkuydu bu da.

Zihni çok gerilere doğru uçu, pembe bir şafak Magersfontein Tepeleri üzerine yayılırken nasıl siperin duvarına yaslanıp İskoç süvari birliklerinin karanlığın ötelereinden belirmesini beklediğini hatırladı. Ekose etekleri uçuşarak, kurdeleleri ellerindeki Mauser'lerin namlusuna dolanarak... Lothar o anıyla birlikte vücudundaki tüm tüylerin diken diken olduğunu hissetti.

O günden bu yana yüzlerce şafak daha gelip geçmişti. O şafaklar Lothar'ı yeni bir ava hazırlanırken aydınlatmıştı hep. Koca yeleli Kalahari aslanına karşı, boynuzlu bufalolara karşı, buruşuk derili, pahalı dişli fillere karşı... bu sefer sıra balıkçılıktaydı. Balıkların boyu gerçi öbür avlardan küçüktü, ama bolluğu, yaşadığı ortam olan engin okyanus sularına taş çıkarıyordu.

Düşüncelerini yarıda kesen, güvertede yaklaşan çocuk oldu. Yalınayaktı. Bacakları uzun, güneş yanığı, bir hayli de güçlüydü. Boyu büyük insana yakındı hemen hemen. Bu yüzden dümen odasının kapısından geçerken başını eğmek, elindeki kahveyi dökmek için dikkatli davranmak zorunda kalıyordu.

«Şeker?» diye sordu Lothar.

«Dört kaşık attım, baba,» diyerek sırttı çocuk.

Sis çocuğun uzun kirpikleri üzerinde çiy damlaları gibi yoğunlaşıyordu. Uykulu bir kedi gibi gözlerini kırıştırıp onlardan kurtulmaya çalıştı. Sapsarı, dalgalı saçları güneşin de etkisiyle yer yer platin rengine dönüşmüştü. Çok gür olan kaslarıyla kirpikleriyse simsiyahtı; kehribar rengi gözlerini çerçeveliyor, daha bir belirginleştiriyordu.

«Bugün bol balık olacak.» Lothar bunu yüksek sesle söylediği için bir uğursuzluk gelmesin diye, pantolonunun cebine soktuğu elinin parmaklarını çaprazlamıştı. Yakalamamız da şart, diye düşündü. Yaşayabilmek için çok balık tutmak zorundayız.

Beş yıl önce, avcı borusunun sesine bir kere daha kapılmış, nesi var nesi yoksa elden çıkarıp bir kez daha vahşi diyarlardaki kovalamacalara yönelmişti. Kendi elleriyle onca çabalarla kurduğu, kârlı durumdaki kara ve demiryolu inşaat şirketini satmış, ne kadar borç alabiliyorsa toplamış, bir kumara daha girişmişti.

Benguela akıntısının serin yeşil sularında gizli o sınırsız servetlerin farkındaydı. İlk farkına varışı, Büyük Savaş'ın son yıllarında, nefret ettiği İngilizlere ve onların kuklası olan Güney Afrika orduları komutanı Jan Smuts'a karşı verdiği son mücadele sırasında idi.

Güney Atlantik kıyılarındaki yüksek kumulların gerisine kurduğu gizli ikmal deposundan, İngiliz ticaret gemilerinin başına bela olan Alman U-botlarına ikmal yapmıştı Lothar. Sonu gelmez, kavurucu günler boyunca orada de-nizaltıların gelmesini beklerken, okyanusun nasıl sınırsız hazinelerle kaynaştığını görmüştü. Kepçesini daldıran alsın diye hazır bekliyordu o hazineler. Sonra, o iğrenç Versailles Antlaşması'nı izleyen günlerde, bir yandan dağ geçitlerini patlatıp arasından gerideki ovalara yollar açarken, bir yandan da kendi planlarını yapmıştı. Para biriktirmiş, plan kurmuş, hep bugünlere hazırlanmıştı.

Portekiz'de bulunduğu sardalya trol gemileri ihmal edilmiş, çürümüş teknelerdi. Da Silva'yı da Portekiz'de bulmuştu Lothar. Yaşlı, tecrübeli bir deniz kurduduydu Da Silva. Tarih öncesinden kalmışa benzeyen dört döküntü trol tek-

nesini ikisi birlikte onarmış, donanımını tamamlamış, mümkün olan en az sayıda tayfa tutmuş, güneye, Afrika'nın batı kıyılarına doğru yola çıkmışlardı.

Konserve fabrikasını ise California'da bulmuştu. Ton balıklarının daha bol olduğuna, yakalama masrafının da daha düşük olduğuna inanan bir firma kurmuştu fabrikayı oraya. Lothar o fabrikayı maliyet fiyatının çok altında bir para karşılığı satın almış, olduğu gibi söktürüp Afrika'ya getirmişti. Eskiden balina istasyonu olan terk edilmiş yerin bitişiğine kurmuştu fabrikayı. Kumlar üzerine. Bu körfeze bu yüzden hâlâ Walvis Körfezi, yani Balina Körfezi deniliyordu zaten.

İlk üç mevsim boyunca Lothar'la Da Silva bol bol yabancı balık yakalamış, peş peşe ağlar doldurup fabrikaya taşımışlar, Lothar da içini kemiren borçların tümünü ödemeyi başarmıştı. Hemen hurda Portekiz gemilerinin yerine yenilerini ısmarlamıştı o zaman. Bu gemiler zaten ömürlerini doldurmuşlardı artık. Ama bu girişim de onu, işe başlarkenkinden bile daha büyük yeni bir borç yükü altına sokmuştu.

O sırada balıklar da hiç nedensiz yok oluvermişlerdi. Koca sürüler artık buralardan geçmiyorlardı. Ufak tefek, seyrek balık grupları yakalanıyordu ancak. Lothar ve adamları denizlerin yüz mil açıklarına kadar uzanıp umutsuzca balık aramayı sürdürüyor, fabrikanın ekonomik sayılamayacak kadar uzaklarına, kıyı boyunca kuzeye ve güneye doğru uzanıyorlardı, ama aylar birbirini kovalarken talih onlara hiç acımiyordu. Her ay Lothar'ın asla ödeyemeyeceği yeni faiz birikimlerinin ihbarları geliyor, o da bu yüzden yeni borçlar bulabilmek için yalvarıp yakarmak zorunda kalıyordu.

İki yıl hiç balıksız geçti. Sonra, tam Lothar yenildiğine inandığı sırada, okyanus akıntılarında esrareniz bir değişmenin ya da bir garip rüzgârın etkisiyle balıklar geri döndü. İşe yarar, yabancı balıkları. Her şafakta koca sürüler halinde belirir oldular yeni baştan.

Dilerim devam etsin, Tanrım, diye dua ediyordu Lothar için için. Gözleri sislerin ötelerindeydi. Yalvarırım, devam etsin, Tanrım. Üç ay daha... o kadar-cık sürse yeterli ona. Üç ayda tüm borçlarını öder, yeni baştan özgürlüğüne kavuşurdu.

«Kalkıyor,» dedi çocuk. Lothar gözlerini kırıştırdı, başını hafifçe sallayarak kendini anıların baskısından kurtardı.

Sis yükselen tiyatro perdesi gibi açılıyordu. Ardından ortaya çıkan manzara da tam melodramatik bir sahne dekoru gibiydi. Havai fişek gibi şafak ışıklarını dolduran renkler, doğal olmayacak kadar canlı görünüyordu. Okyanusun yüzeyi turuncu, altın rengi ve yeşilin tonlarıyla parıldıyor, sisin duman gi-

bi tutamları kan rengine, gül rengine dönüşüyor, sular sanki dünya dışı alevlerle tutuşuyordu. Sessizlik de bu sihirli gösteriyi daha zenginleştirmekteydi. Kristal kadar yoğun ve ısıtılı bir sessizlik, insana kendini sağırlaşmış gibi hissettirmekte, geri kalan dört duygusunu da esir alıp karşıdaki manzaraya yönettirmekteydi.

Güneş aradan uzamayı başardı. Pırıl pırıl altın bir ışık, sis tabakasını deldi, yüzeyin üzerinde oynaştı, akıntıyı aydınlattı. Kıyıya doğru uzanan sular bulutlu bir mavi renge dönüştü. Yağ gibi dümdüz ve sakindi. Gerçek okyanus akıntısının kabarıp indiği kısımla buluştuğu sınır çizgisi bıçak sırtı kadar keskindi. Onun ötesinde sular karanlık, koyu yeşil kadife gibiydi.

Da Silva ön güverteden, «**Daar spring hy!**» diye seslendi, parmağıyla koyu renk kısımdaki bir yeri gösteriyordu. «İşte, zıplıyor!»

Yatık güneş ışığı suya vurduğu anda bir tek balık sıçramıştı. İnsan elinden biraz daha uzun boyda, koyu gümüş renginde bir pırıltıydı.

«Motoru çalıştır!» Lothar'ın sesi heyecandan boğuk çıkıyordu. Çocuk ortadaki kahve fincanını harita masasının üzerine fırlatınca fincanda kalan birkaç damla kahve etrafa saçıldı, çocuk merdivenlerden aşağıdaki makine dairesine doğru atıldı.

Lothar kontağı açtı, çocuk aşağıda krank koluna doğru eğilirken o da vitese geçti.

«İleri!» diye bağırdı Lothar. Çocuk gücünü topladı, dört silindire birden yüklendi. Yaşı daha tam on üç bile değildi, ama şimdiden neredeyse yetişkin bir erkek kadar güçlüydü. Çalışırken sırtında kasların kabardığı görülüyordu.

«Haydi!» Lothar valfları kapadı, motor liman çıkışından sonra soğumaya" henüz vakit bulamamış olduğundan, hemen kükreterek çalıştı. Bordanın yan tarafındaki egzostan yağlı kara dumanlar çıktı, sonra motorun sesi normal temposuna oturdu.

Çocuk merdivenlerden yukarı koşup güverteye fırladı, buruna, Da Silva'nın yanına koştu..

Lothar burnu hafifçe döndürdü, akıntı çizgisine paralel olarak ilerlediler. Sis dağılınca öteki tekneler de görünür olmuştu. Onlar da sisin altında güneşin ilk ışıklarını sessizce beklemişlerdi. Şimdi hep birlikte, akıntı çizgisine paralel ilerlemekteydiler. Hevesliydi hepsi. Gerilerinde V biçiminde izler bırakıyorlardı. Burunlarının önünde köpükler ilk ışıkların altında pırıl pırıldı. Her birinin güverte parmaklığında tayfalar ileriye görmek için eğiliyor, heyecanlı sesler motor gürültüsüne rağmen duyuluyordu.

Çevresi camlı dümen odasından Lothar elli fit boyundaki teknenin dört bir yanını görebilmekteydi. Hazırlıkları son bir kere kontrol etti. Upuzun ağ, sancak tarafına serilmişti. Mantarların dizili olduğu kenar ipi dikkatle katlanmış, sarmal biçiminde hazırlanmıştı. Ağın kuruyken ağırlığı yaklaşık yedi buçuk ton kadardı. İslanınca çok daha ağır çekeceği ortadaydı. Boyu beş yüz fitti. Suya atılınca, mantarlardan aşağı, yetmiş fit derine kadar bir tül perde gibi sal-lanırdı. Lothar'a beş bin İngiliz lirasından fazlaya patlamıştı bu ağ. Normal bir balıkçı bu kadar parayı yirmi yılda zor kazanırdı. Öteki üç teknede de aynı ağdan vardı. Her teknenin ardında da on sekiz fit boyundaki kayığı geliyordu. Lothar keskin bakışını çevrede bir kez dolaştırdıktan sonra atış vakti geldiğine karar verdi. Gözlerini karşıya çevirdiğinde de ikinci bir balığın sıçradığını gördü. Bu seferki o kadar yakındaydı ki, sırtındaki koyu renk desenler bile belli oluyordu. Gümüş üstüne yeşil çizgiler. Derken hayvan tekrar suya daldı, yüzey üzerinde gamze gibi minik bir iz oluşturdu.

Bu bir sinyalmiş gibi bütün okyanus bir anda canlanıverdi. Suların yüzünü, bulut inmiş gibi koyu bir renk kapladı. Ama bu bulut alttan geliyordu. Derinlerden yükseliyordu. Aşağıda bir ejder kıpırdıyormuş gibi yuvarlanıp duruyordu sular.

«Balıklar!» diye bağırdı Da Silva. Buruşuk, kahverengi suratı, omzunun üzerinden dönüp Lothar'a baktı, kolları balık dolu okyanusu kucaklayacakmış gibi iki yana açıldı.

Altlarında bir mil eninde, uçları sislere değen bir alanı kaplayan koskoca bir tek sürü vardı. Bunca yıllık avcılık hayatında Lothar bu kadar çok canlı kalabalığını bir arada gördüğünü hatırlamıyordu. Bunun yanında, Afrika ögle güneşini kaplayan çekirgeler de, toplam ağırlıklarıyla dallan kıran minik qu-elea kuşları da solda sıfır kalırdı. Teknelerdeki tayfalar bile sessizleştiler, sürü yüzeye çıkarken gözlerinde bir dehşet ifadesiyle baktılar. Milyonlarca minik pullu gövde, sudan fırlarken güneşin ışığını yansıtıyor, sonra altta hemcinslerinden oluşmuş sonsuzluğun içine düşüyorlardı.

İlk ayılan Da Silva oldu. Dönüp kış tarafına doğru koştu. Gençler kadar çevikti. Dümen odasının kapısından geçerken durakladı. «Akşama hâlâ bir ağı-mız olur inşallah,» dedi.

Acı bir uyarıydı bu. Sonra yaşlı adam kış taraftan ipi çekip kayığa atladı, onu gören öteki teknelerdekilerin de aklı başına geldi, herkes iş başına koştu.

«Manfred!» diye seslendi Lothar oğluna. Burunda büyülenmiş gibi duran çocuk başını salladı, babasının yanına koştu.

«Dümeni al!» Bu yaşta bir çocuk için büyük sorumluluktü dümen. Ama Manfred becerisini daha önce de defalarca kanıtlamış olduğundan, Lothar kabinden çıkarken hiç kaygı duymuyorlardı. Buruna gitti, başını çevirmeksizin eliyle işaret verdi, Manfred o işarete göre dümeni kırdı, sürünün çevresinde geniş bir çember çizerek ilerlemeye koyuldu.

«Ne çok balık!» diye fısıldadı Lothar. Gözleri mesafeyi, rüzgârı, akıntıyı hesaplamaya çalışıyor, Da Silva'nın uyarısı da yaptığı hesaplarda ağırlık taşıyordu. Trol teknesiyle ağ, bu balıklardan yüz elli tonunu kaldırabilirdi. Ustalıkla hareket ederlerse, belki iki yüz ton.

Oysa karşısında milyonlarca ton balık vardı. Ağ beceriksiz biçimde, rasgele atarlarsa, içine on ya da yirmi bin ton balığın dolması işten değildi. Bunların ağırlığı ve hareketi ağı parça parça edebilir, hatta koparabilir, mantarlı ipten sökebilir... belki takılı olduğu babaları yerinden çıkarabilirdi. Derinlere batar giderdi o zaman ağ. Daha da beteri, eğer babalar yerinden sökülmezse, bu ağırlık trol gemisini devirebilir, alabora edebilirdi. Lothar yalnız değerli ağını kaybetmekle kalmaz, tayfalarının ve oğlunun hayatını da kaybedebilirdi.

Omzundan geriye isteksiz bir bakış attı. Manfred dümen odasının camından ona sırtıttı. Yüzü heyecandan pırl pırlıdı. Koyu kehribar gözleri, bembeyaz dişleri ışıldarken annesinin bir kopyası gibiydi. Lothar başını tekrar işine çevirmeden önce yüreğinde acı bir sıkışma hissetti.

Bu birkaç saniyelik dikkatsizlik neredeyse Lothar'm mahvına neden olacaktı. Tekne dosdoğru sürünün üzerine gidiyordu. Birkaç saniye daha gecikirse, oraya varacak, balıkları ürkütecekti. Sürü bir tek organizma gibi harekete geçerek okyanusun derinlerinde kaybolacaktı. Hemen koluyla dönüş işareti verdi, çocuk anında tepki gösterdi, sürünün kenarından ilerlediler. Yirmi metrelilik uzaklık vardı arada. Fırsat çıkmasını bekliyordı.

Lothar şöyle bir göz atınca öteki kaptanların da ürküp geri durduğunu gördü. Onlar da dönüyorlardı sürünün çevresinde. S vvar Hendrick karşı teknedeki Lothar'a ateş saçan gözlerle baktı. Dev siyah adamın kel kafası güneşte top güllesi gibi parlıyordu. İkisi savaş arkadaşıydılar. Birlikte nice umutsuz sevrüvene atılmışlardı. O da tıpkı Lothar gibi, karadan denize dönüşü kolaylıkla başarmış, kısa zamanda usta bir balıkçı olmuştu. Bir zamanlar usta bir fildişi avcısı, insan avcısıyken, şimdi de balık avcısıydı. Lothar ona eliyle «tehlike, dikkat» işareti yaptı, Hendrick sessizce güldü, elini anladığını ifade edercesi-ne salladı.

Balık sürüsü hâlâ sıkışık düzende idi. Lothar umutsuzluğa kapılıyordu. Bir saatte su yüzünde idi balıklar. Genellikle bu kadar kalmazlardı. Neredeyse

dalacaklardı. Teknelerin biri bile ağ atmamıştı. Hazine karşısındaki dilenciler gibi bekliyorlardı. Lothar içinde bir sabırsızlığın kabardığını duydu. Zaten gereğinden fazla beklemişti.

Atalım, ne olaksa olsun, diye düşündü. Manfred'e biraz yaklaşması için işaret etti. Güneşe karşı döndüklerinde gözlerini kıstı.

O daha bir çılgınlığa kalkışmadan, Da Silva'nın ıslığını duydu. Dönüp baktığında Portekizliyi sandalının burnunda, elini kolunu deliler gibi sallarken gördü. Arkalarında kalan tarafta sürü baş veriyordu. Biçim değiştiriyordu. Bir uzantı çıkarmıştı. Sivilce gibi mi? Yoo, daha çok bir kafa gibi. Koca gövdeye boyunla bağlı bir kafa. Sürünün bir bölümü ayrılıyordu. İşte onların da beklediği buydu.

«Manfred!» diye bağırdı Lothar. Sağ kolunu havada değirmen gibi çevirdi. Çocuk dümeni kırdı, döndüler, hızla geriye atıldılar. Burunları sürünün boyun yerine cellat baltası gibi yaklaşıyordu.

«Yavaşla!» Lothar kollarını kanat çırpır gibi oynattı, tekne hızını kesti. Sürünün boyun kısmına yavaşça yaklaştı. Su öyle duruydu ki, Lothar balıkları tek tek görebiliyordu. Aşağıda sürünün geri kalanı yeşil, aysberg gibi yögundu.

Lothar'la Manfred burnu canlı kitlenin arasına ağır ağır soktular. Motor çalışmıyordu. Sessizdiler. Yoksa balıklar ürküp dalandı. Dar boyun, burnun önünde yarıldı, baş kısmı gövdeden ayrıldı. Lothar ayrılan grubu, koyun çobanı gibi ustalıkla uzaklaştırdı, tekne kıvrıldı, döndü, Manfred babasının el işaretlerine dikkatle uydu.

«Hâlâ çok fazla balık!» diye mırıldandı Lothar kendi kendine. Gerçi sürünün pek küçük bir bölümünü ayırmışlardı, ama Lothar'ın tahminine göre orada hâlâ bin ton kadar balık vardı. Derinliği kesin olarak tahmin edemeyeceğine göre, çok daha fazla da olabilirdi.

Bir rizikoydu. Büyük rizikoydu hem de. Da Silva'nın heyecanlı işaretler yaptığını gözünün ucuyla görebiliyordu. Uyarmaktaydı onu yaşlı adam. Balıkların çok fazla olmasından korkuyordu o da. Lothar sırtıttı. Sarı gözleri kırsıldı, topaz gibi parıldadı, Manfred'e ağ atma hızına geçmesini işaret etti, ihtiyara bilerek arkasını döndü.

Hızları beş deniz miline varınca Manfred'e bir işaret daha yaptı, tekneyi olduğu yerde döndürdü, küçük sürüyü çizdiği dairenin ortasında kalmaya zorladı. Bir dönüş daha yaptılar. Lothar ellerini ağzına boru gibi kaldırdı.

«Los!» diye haykırdı. «Atın aşağıya!»

Siyah Herero tayfalar kayığı tutan ipin düğümünü yakalayıp sandalı sulara fırlattılar. Tahta sandal, kenarlarına sımsıkı sarılmış Da Silva'yla birlikte arkalarında suya düştü. Yaşlı adam hâlâ itirazlarını sürdürüyordu. Kayık geride kaldı, dala çıka sürüklendi, ağır, kahverengi ağın ucunu da birlikte çekmeye başladı.

Tekne çemberini çizerken kaba dokulu kahverengi ağ parmaklığın üzerinde tıslayarak aşıyor, mantarlı ip yılan gibi kıvrılıyor, sanki tekneyle kayık arasında bir göbekbağı oluşturuyordu. Sonunda çemberin tamamlanması yaklaştı, ağ sürünün çevresini sardı, Da Silva'nın kayığı teknenin önünde kaldı.

Manfred koca ağın ağırlığına ve çekişine karşı dümeni ayarladı, tekneyi sallayıp duran kayıkla yan yana getirdi, rampa ederlerken motoru durdurdu. Ağ artık kapanmıştı. Da Silva halatın ucunu omzuna vurup tekneye uzattı.

«Ağını kaybedeceksin,» diye bağırdı Lothar'a, «Bu sürüyü ağa almak için insanın deli olması gerekir... Ağını kapıp kaçacaklar. Tanrı şahidim olsun...» Ama Lothar'ın sert emirlerine uyan Herero tayfalar ağı toplamaya başlamışlardı bile. İkisi halatı Da Silva'nın omuzlarından alıp bağladılar, bir üçüncüsü, Lothar'ın kese kapama ipini vinçle sarmasına yardıma koştu.

«Ağ da benim, balık da benim,» diye homurdandı Lothar. Sonra vinci gıcırdatarak çevirmeye koyuldu. «Sandalı çekin!»

Ağ denizin altına yetmiş fit iniyordu. İlk iş altını kapatmaktı. Lothar vinci başında, kollarının, omuzlarının kasları kabara kabara uğraşılıyor, çevirip duruyordu. Alttaki çelik halkalardan geçen halat, dev bir tütün kesesinin ağzı gibi kapanmaktaydı.

Dümen başında Manfred ileri geri küçük manevralarla kıç tarafı ağdan tutmayı başarırken, Da Silva da kayığı öteki tarafa çekip bağladı. Balıklar başlarına geleni anlayıp çileden çıkmadan, önlemine almak istiyordu. Lothar da ağı kapamış, bağlamaktaydı.

Lothar kan ter içinde parmaklığa abandı. Soluk soluğa olduğu için konu-şamıyordu. Upuzun, gümüş gibi saçları alnına dökülürken Da Silva'ya işaret etti. O anda sürü yine biçim değiştirdi, mantarlı ip kıpırdamaya başladı, tekne ilk olarak ağın ağırlığını ve basıncını hissetti. Birden basınç tersine döndü, ağ ve sandalı sanki yosun dalıymış gibi çekerek uzağa doğru atıldı.

Lothar, «Tanrım, sandığımdan bile çoklar!» diye soludu, doğrulup ıslak saçlarını gözlerinden çekti, dümen odasına koştu.

Sürü ağın içinde bir sağa, bir sola atılıyor, kayığı kuduran denizde sürük-lüyordu. Lothar ayaklarının altında güvertenin eğildiğini fark etti.

«Da Silva'nın hakkı varmış! Kudurdu bunlar!» diye fısıldayarak elini sis düdüğüne uzattı. Üç kesik düdük öttürdü. Bu yardım çağrısıydı. Lothar tekrar güverteye fırlarken öteki üç teknenin hızla gelmekte olduklarını gördü. Onlar daha ağ atmaya cesaret edememişlerdi.

«Çabuk olun! Allah kahretsin, çabuk olun!» diye haykırdı Lothar onlara. Sonra kendi tayfalarına döndü. «Herkes sıkma işine!»

Tayfalar kararsızdı. Ağa el sürmeye cesaret edemiyorlardı.

«Kıpırdayın, kara piçler!» diye uludu Lothar. Kendi fırladı, onlara örnek oldu. Sürüyü sıkıştırmaları, minik balıkların kıpırdama gücünü kesmeleri şarttı.

Ağ kaba iptendi. Dikenli tel gibi keskindi. Yine de hep birlikte eğildiler, her seferinde birkaç metre kazanarak bir tempo tutturdular.

Derken sürü tekrar hareketlendi, kazandıkları halat tekrar ellerinden gitti. Herero tayfalardan biri elini halattan yeterince hızlı çekememişti. Sağ elinin parmakları deliklere sıkıştı. Elinin etleri eldiven gibi soyuldu, geriye yalnızca bembeyaz kemikler kaldı. Adam avazı çıktığı kadar haykırıp elini göğsüne götürüp kanlanı durdurmaya çalıştı. Kanlar suratına fışkırdı, kara göğsünden aşağıya süzülüp pantolonundan aktı.

«Manfred!» diye bağırdı Lothar. «Sen bak ona!» Kendisi dikkatini yeniden ağa çevirdi. Sürü dalışa geçmişti. Mantarlı halatın bir ucunu yüzeyin aşağılarına çekiyordu. Balıklardan birazı üstteki açıklıktan kaçıp kurtuldu, parlak suların üzerine koyu yeşil bir duman gibi yayıldı.

«Cehennem olun!» diye mırıldandı Lothar. Ama sürünün büyük bölümü hâlâ ağdaydı. Derken mantarlı halat tekrar yüzeye çıktı. Sürü ikinci kere dalınca tekne tehlikeli biçimde eğildi, herkes parmaklıklara tutundu, yüzleri o kara renklerine rağmen kül gibi ağardı.

Minik kayık mantarlı halatın ortasına doğru yüzmüştü. Sarsıntıdan içine sular doluyordu.

«Atla!» diye bağırdı Lothar ihtiyara. «Ağın dışına atla!» Tehlikenin ne olduğunu ikisi de biliyordu.

Geçen yıl tayfalardan biri ağın içine düşmüştü. Balıklar bir anda ona basıncı yapmışlar, onu yüzeyin altına itmişlerdi.

Saatler sonra cesedi ağın dibinden çıkardıklarında, balıkların kendi korkunç basınçlarıyla adamın vücudunun bütün deliklerinden içeri doldukları görülmüştü. Açık ağzından girmiş, midesine inmişlerdi. Gözlerine hançerler gibi batmış, gözleri dışarı uğratıp beyne sokulmuşlardı. Eskiymiş pantolonunu da delip anüsünden bağırsaklarına girmişlerdi. Adamın karnı ve bağırsakları ölü

balıklarla dolmuş, iğrenç bir balon gibi şişmişti. Hiçbiri unutamıyordu o görünümü.

«Ağdan uzağa!» diye bağırdı Lothar tekrar. Da Silva kendini batmakta olan kayığın öteki tarafından son anda suya fırlattı. Ağır çizmeleri vücudunu batırmadan, telaşlı kulaçlar atarak tekneye yüzdü.

Swart Hendrick ona daha yakındı. Teknesini kıpırdayan mantar halatına yanaştırdı, iki tayfası Da Silva'yı yukarı alırken, ötekiler ağa eğildiler, Hend-rick'in talimatıyla mantarlı halatı kendi teknelerine de bağladılar.

«Ah, ağ dayansa!» diye homurdandı Lothar. Öteki iki tekne de gelip bağlanmıştı. Dördü birlikte, halka olmuşlardı ağın çevresinde. Tayfalar parmaklıkların üzerinden eğilip halatlara asılarak balıkları sıkıştırmaya uğraştılar.

Her teknede on iki adam vardı. Ağı santim santim çektiler. Manfred bile babasının yanı başında yardım ediyordu. Herkes kan ter içinde, homurdanmakta, inlemekteydi. Yırtılan avuçlarında kıpkırmızı kanlar belirmişti. Sonunda ağın dibi yükseldi, balıklardan üstte olanlar, kuru yerde, çaresizlik içinde çırpınmaya başladılar, alttakiler ise ağırlık altında boğuluyorlardı.

«Çıkarın!» diye bağırdı Lothar. Her trolde üç tayfa uzun saplı, ağız çemberli ağlarını alıp geldiler. Bu ağlar kelebek fileleri gibiydi. Ama saplan on metre uzunluğundaydı. Her biri bir seferde bir ton balık kaldıracak kadar da büyüktü. Kepçeler vinçlere takılarak alçaltıldı. Ağların dibi yine istendiği zaman açılıp kapanabiliyordu.

Lothar'la Manfred bu arada ambar kapaklarını açtılar, tekrar yerlerine koştular. Lothar vince, Manfred de kepçe kapama ipine. Üç adam kepçeyi koca ağa daldırdılar. Manfred dibi hemen kapattı.

Lothar vinci çalıştırarak kepçeyi indirdi. Kepçenin dibi gümüş rengi balıkların altında görünmez oldu. Üç adam sapa yüklendiler.

«Çıkıyor!» diye bağırdı Lothar. Vinci tekrar çalıştırdı. Kepçe yükseldi. İçi bir ton kıpırdayan balıkla doluydu. Manfred dip ipine asılırken, kepçe dönüp açık duran ambar kapağının üzerine geldi.

«Salıver!» diye bağırdı Lothar oğluna. Manfred dip ipini saldı. Filenin dibi açıldı, bir ton balık ambara doğru yağmur gibi yağdı. Balıkların pulları da soyulmuştu. Güverteye saçılanlar kar taneleri gibiydi. Güneşin ışıklarını pem-beli yaldızlı yansıtıyordu minik pullar.

Kepçe boşalınca Manfred dibi tekrar kapattı, üç adam sapı ortaya çevirdiler, vinç yine gıcırdadı. Diğer tekneler de aynı işleme başlamışlardı. Birkaç saniyede bir, ağdan bir ton balık daha eksiliyordu.

insanın belini büken, gücünü tüketen bir işti. Tekdüze, delirticiydi. Kepçe-
nin her açılışında tayfalar boşalan deniz suyuyla sınılsıklam oluyorlardı.
Lot-har vincin başından hiç ayrılmadı. Yorulmak bilmeden, saçları balık
pullarından pırıl pırıl, çalıştı durdu.

«Para her biri bunların,» diye sırttı kendi kendine balıklar dökülürken.
«Balık değil, para hepsi.»

«Güverte yükü!» diye bağırdı karşı teknedeki Swart Hendrick'e. O da
kendi vincinin başında ter döküyordu.

«Güverte yükü!» diye o da geri bağırdı. Ambarlar artık ağzına kadar do-
luydu. Her tekne yüz elli tonunu almış, şimdi güvertelerini yüklemeye başlı-
yordu.

Bu da yeni bir riskti. O yükü bir defa aldılar mı, fabrikaya varıp boşaltana
kadar hafifleyemeyecekti tekneler. Yani her tekne yüz ton yük fazlasıyla sey-
rediyor olacaktı. Tehlike sınırlarına giriyordu bu durum. Hava patlarsa, rüzgâr
dönerse, trol gemileri göz açıp kapayana kadar yeşil sulara gömülür giderdi.

Lothar kendi kendine, hava böyle gidecek, diye güvence verdi, bir yandan
vincin başında çalışmasını sürdürmekteydi. Sanki havalarda uçuyordu. Ona
hiçbir şey engel olamazdı. Korkunç bir riske girmiş, bin ton balıkla ödülünü
almıştı. Kârı ton başına elli sterlindi. Bir tek seferde elli bin kazanmıştı. Öm-
rünün en büyük volisi. Bu arada teknesini ya da hayatını kaybedebilirdi... oy-
sa o bir tek ağla tüm borçlarını ödemiş sayılıyordu.

Vincin başında çalışırken, «Tanrı şahidim olsun, artık hiçbir şey ters gide-
mez!» diye mırıldandı. «Hiçbir şey bana zarar veremez. Özgürüm ve temizim
artık!»

Çevrelerinde avcı kuşların, köpekbalıklarının dört döndüğü tekneler gide-
rek suya daha fazla batıyorlardı. Güneş öğleyi biraz aşınca Lothar artık bu işe
dur demek zorunda kaldı. Bir kepçe daha yükleyecek yer kalmamıştı. Son ya-
ğan balıklar hep kenarlardan denize dökülüyordu. Köpekbalıklarını beslemek
üzere.

Lothar vinci durdurdu. Büyük ağın içinde herhalde daha yüz ton kadar ba-
lık vardı. Çoğu boğulmuş, ezilmişti. «Boşaltın ağı!» diye emir verdi. «Bırakın
suya onları! Ağı gemiye alın!»

Dört trol gemisi, her kıpırtıyla güvertelerinden sular aşarak, düşük hızla,
gebe ördekler gibi kıyıya yöneldiler. Lothar en başlarındaydı.

Geride yarım milkarelik bir okyanus yüzeyini, ölü balıklarla halı gibi ör-
tölmüş durumda bıraktılar. Gümüş karınları yukarıya dönük yüzen balıklar,

sonbahar yaprakları gibi kalın bir örtü oluşturmaktaydı. Tepelerinde binlerce aç martı dolanıyor, hâlâ yem kapıyorlardı.

Yorgunluktan tükenmiş durumdaki tayfalar, kıpırdayan balıklar arasından kendilerine yol açıp alt kata indiler; hâlâ sıırıslıklam durumda, hâlâ balık kokuları içinde, kendilerini ranzalarına attılar.

Lothar dümen odasında iki fincan sıcak kahve içti, sonra başının üzerindeki kronometreye baktı.

«Fabrikaya kadar dört saatlik yolumuz var,» dedi. «Tam ders zamanı.»

«Öff, baba,» diye yalvardı çocuk. «Bugün olmasın, bugün özel bir gün. Mecbur muyuz bugün de ders yapmaya?»

Walvis Körfezi 'nin yakınlarında okul yoktu. En yakın okul, Swokop-mund'daki Alman okuluydu. Otuz kilometre uzakta. Lothar zaten oğluna doğduğu günden beri hem analık, hem babalık etmekteydi. Daha doğum yatağından, ıslakken almıştı onu. Annesi ömründe görmemişti nasıl bir çocuk doğurduğunu. Aralarındaki o doğadışı anlaşmanın şartlarından biri de buydu çünkü. Lothar çocuğu tek başına büyüttmüştü. Hiç yardımsız. Bir tek, Nama sütnine-lerin kısa süreli yardımı dışında. Baba oğul birbirlerine öylesine yakınlaşmışlardı ki, Lothar onun yokluğuna bir gün bile dayanamayacak hale gelmişti. Onu okula yatılı yollamaktansa, kendisi eğitmeyi tercih etmişti.

«Hiçbir gün o kadar da özel değildir,» dedi Manfred-'e. «Her gün ders yapılır. İnsanı güçlü yapan, kaslar değildir.» Parmağını kafasına tıp tıp vurdu. «İnsanı asıl bu güçlü yapar. Getir kitaplarımı!»

Manfred, Da Silva'ya bakıp gözlerini devirdi, ama babasıyla tartışmaya-cak kadar akı vardı.

«Dümeni al.» Lothar dümeni yaşlı adama devredip harita masasına, oğlunun yanına yerleşti. «Aritmetik değil,» dedi. «Bugün İngilizce yapalım.»

«İngilizceden nefret ediyorum!» Manfred'in sesi şiddet doluydu. «İngilizceden de, İngilizlerden de nefret ediyorum.»

Lothar başını sallayarak, «Evet,» diye ona katıldı. «İngilizler bizim düşmanımızdır. Her zaman da düşmanımız olacaklardır. Bu yüzden kendimizi onların silahlarıyla donatmak zorundayız. O dili bu nedenle öğreniyoruz. Zamanı gelince onlara karşı yapacağımız savaşta kullanalım diye.»

O gün ilk defa İngilizce konuşuyordu Lothar. Manfred ona Afrikaner dilinde karşılık vermeye çalıştı. Güney Afrika Hollandacasıydı o dil. Kısa süre

önce ayn bir dil olarak tanınmış, 1918'den bu yana da Güney Afrika Birli-ği'nin resmi dili olmuştu. Yani Manfred'in doğumundan bir yıl önce. Lothar elini havaya kaldırıp onu susturdu.

«İngilizce!» dedi. «Yalnızca İngilizce konuşacaksın.»

Bir saat birlikte çalıştılar, Kutsal Kitap'ın Kral James tarafından yazılmış olanından yüksek sesle okudular, sonra iki aylık Cape Times gazetesini ele aldılar, o da bitince Lothar oğluna bir sayfa imla yazdırdı. Bu yabancı dille bu kadar uğraşmak Manfred'i sıkıyordu. Durmadan kıpırdanıyor, kaleminin ucunu kemirip duruyordu çocuk. Sonunda artık dayanamadı.

«Bana büyükbabamı ve yemini anlatsana!» diye sızlandı.

Lothar sırtıttı. «Amma da kurnaz maymunsun! Dersten kurtulmak için ne olsa deniyorsun!»

«N'olur, baba...»

«Sana yüz kere anlattım onu.»

«Bir daha anlat. Bugün özel bir gün.»

Lothar camdan dışarı, o gümüş renkli, değerli kargolarına baktı. Çocuğun hakkı vardı. Çok özel bir gündü bugün. Borçlarından kurtulmuştu. Beş upuzun yıldan sonra.

«Peki,» diye başını salladı. «Bir daha anlatacağım. Ama bu sefer İngilizce anlatacağım.» Manfred defterini hevesle kapattı, masanın üzerine abandı. Kehribar gözleri umut ışıklarıyla parıltıyordu.

Büyük ihtilalin hikâyesi o kadar çok tekrarlanmıştı ki, Manfred artık onu baştan sona ezberlemişti bile. Babası bir değişiklik yaparsa, hemen düzeltiyor, bir ayrıntıyı atlarsa hatırlatıyordu.

«Pekâlâ o halde,» diye başladı Lothar. «Hilekâr İngiltere Kralı Beşinci Ge-orge, Alman İmparatoru Kaiser Wilhelm'e 1914 yılında savaş ilan edince, büyükbaban da, ben de, görevlerimizin ne olduğunu anlamıştık. Büyükanneni öpüp onunla vedalaştık...»

«Büyükannemin saçları ne renkti?» diye sordu Manfred.

«Senin büyükannen güzel ve soylu bir Alman hanımefendisiydi. Saçları güneş ışığında parlayan buğday başaklarının rengindeydi.»

«Tıpkı benimki gibi,» diye ekledi Manfred.

Lothar da, «Tıpkı seninki gibi,» diyerek gülümsedi. «Sonra büyükbabanla ben atlanmıza atladık, Orange Nehri kıyılarında, General Maritz'le altı yüz kahraman askerine katıldık. Generalin ordusu, kaypak Jannie Smuts'la savaşmaya hazırlanıyordu.» Manfred hevesle başını salladı.

«Devam et, baba, devam et!»

Lothar, Jannie Smuts birliklerine karşı yaptıkları ilk savaşı anlattı. Jannie Smuts'un ordusunun, isyancıları nasıl makineli tüfeklerle dağıttığını anlatırken çocuğun gözlerini hüznü bakışlar bulutlandırıyor.

«Ama şeytanın ta kendisi gibi savaştınız, değil mi, baba?»

«Çılgınlar gibi savaştık. Ama onlar çok kalabalıktı. Ağır toplan, makineli tüfekleri vardı. O sırada büyükbaban karnından vuruldu, ben onu atıma alıp savaş meydanının dışına taşıdım.» Çocuğun gözpınarlarında iri gözyaşı damlaları oluşmuştu. Lothar devam etti.

«Sonunda büyükbaban ölürken, başının altına yastık gibi koyduğum eyerden kara kaplı Kutsal Kitap'ı çekti, elimi bastırıp yemin etmemi istedi.»

«Yemini biliyorum,» diye onun sözünü kesti Manfred. «Ben söyleyeyim!»

Lothar, «Neymiş yemin?» dedi başını sallayarak.

«Büyükbabam dedi ki: 'Yemin et bana oğlum... elini kitaba bastırıp yemin et. İngilizlerle olan savaşımız asla bitmeyecek.'»

«Evet.» Lothar tekrar başını salladı. «Yemin oydu. Babama ölüm anında bu yemini ettim.» Uzanıp oğlunun elini tuttu, sıkıttı.

İhtiyar Da Silva birden gerilimli havayı bozdu. Öksürüp pencereden dışarıya tükürdü.

«Kendinden utanman gerekir,» diye mırıldandı. «Çocuğun kafasını nefret ve ölüm hikayeleriyle dolduruyorsun.» Lothar hemen ayağa kalktı.

«Sen sesini kes, ihtiyar. Bu seni hiç ilgilendirmez.»

«Tanrı'ya şükür öyle, çünkü kesinlikle şeytan işi bu,» dedi Da Silva.

Lothar kaşlarını çatıp başını öteye çevirdi. «Manfred, bugünlük bu kadar yeter. Kaldır kitaplarını.»

Dümen odasından çıktı, kabinin tepesine tırmandı. Sırtını direğe rahatça yaslayınca göğüs cebinden bir puro çıkararak ucunu ısırdı. Isırdığı parçayı yandan denize tükürüp ceplerini yokladı, kibrit aradı. O sırada çocuk da kardan başını uzattı, hafif bir kararsızlık gösterdi. Babası ona uzaklaşmasını söylemedi. Bazen babasının canı sıkın olur, yalnız kalmak isterdi. Manfred cesaretlenip onun yanına tırmandı, yerleşti.

Lothar avucuyla kibrite siper yapıp purosunun dumanlarını derin derin ciğerlerine çekti, sonra kibriti havaya kaldırarak rüzgârın söndürmesini bekledi, suya attı, kolunu rahat bir hareketle oğlunun omzuna koydu.

Çocuk sevinçle ürperdi. Babasının ona fiziksel sevgi göstermesi öyle ender bir olaydı ki! Ona daha çok sokuldu, elinden geldiği kadar kıpırdamadan oturdu. O anın keyfini bozmamak için soluklarını bile çok yavaş alıp veriyordu.

Küçük filo kıyıya doğru yol almaktaydı. Körfezin kuzey ucuna varınca döndü. Deniz kuşları da tepelerinde, onlarla birlikte dönüyordu. İlerde tunç rengi kumullar, önünde de kıyıdaki külüstür fabrika binaları görünüyordu.

Lothar, «İnşallah Willem aklını başına toplamış, kazanları yakmıştır,» diye mırıldandı. «Fabrikayı bu gece de, yarın akşama kadar da meşgul edecek kadar işimiz var.»

Çocuk, «Bu balıkların hepsini asla konserveleyemeyiz,» diye fısıldadı.

«Doğru. Çoğunu balık yağı ve balık ezmesi yapmak zorundayız...» Lothar birden susup karşıya baktı. Manfred onun vücudunun kasıldığını hissetti. Sonra çocuğu çok üzen bir şey daha oldu. Lothar kolunu onun omzundan kaldırıp gözlerine siper etti.

«Budala sersem,» diye homurdandı. Avcı gözleri, kazan dairesinin bacasından duman çıkmadığını bu kadar uzaktan bile fark etmişti. «Nerede akli bunun?» Lothar ayağa fırladı, kendini geminin hareketine göre kolayca dengeledi. «Kazanları soğuk bırakmış. Yakıp ısıtması altı saat sürer, balıklarımız bozulmaya başlar. Allah belasını versin!» Öfkeden kudurarak dümen yerine atladı, fabrikayı uyarmak için sis borusunu öttürdü. «Bu balıklardan gelen parayla şu Marconi'nin yeni icadından bir tane alacağım. Kısa dalgalı radyo. O zaman denizdeyken bile fabrikayla konuşuruz. Böyle saçmalıklar olmaz bir daha.»

Tekrar susup karşıya baktı. «Neler oluyor orada!» Dürbünü kapıp ayarladı. Fabrikanın ana kapısındaki kalabalığı görebilecek kadar yaklaşmışlardı artık. İşçilerin ayakları çizmeli, önleri önlüklüydü. Şu anda fabrikanın içinde, işlerinin başında olmaları gerekiyordu.

«İşte Willem.» Fabrika müdürü tahtadan yapılmış uzun yükleme iskelesinin ucundaydı. «Nerede akli bunun... kazanlar buz gibi, herkes bahçelerde dolanıyor!» Willem'in yanında iki de yabancı vardı. Müdürün iki yanına geçmişlerdi. Koyu renk takım elbise giymiş olan bu adamların tavrında bir kasıtlılık, bir yetkililik okunuyordu. Lothar bu havalan iyi tanır, çok da nefret ederdi.

«Ya vergi memurları ya da başka bir tür devlet memurları,» diye fısıldadı kendi kendine. Öfkesi dinmeye başlamış, yerine bir tedirginlik gelmişti. Ömründe hiçbir devlet memurunun kendisine iyi haber getirdiğini hatırlamıyordu.

«Başımız dertte,» diye tahmin yürüttü. «Hem de tam ben bin ton balık getirirken...»

O sırada gözüne otomobiller ilişti. Demin fabrika binasının arkasında kalan bu arabalar, Da Silva dümeni kırıp iskeleye doğru döndüğü zaman ortaya

çıkmişti, iki otomobil vardı. Bir tanesi eski bir 'T' model Ford'du, ama öteki, üzerini kaplayan çöl tozlarına rağmen, çok daha görkemli bir şeydi... Lothar yürek vuruşlarının aksadığını, soluk temposunun değiştiğini hissetti.

Koca Afrika'da bu arabanın bir benzeri daha olamazdı. Dev bir Daimler... rengi sarı. Bu arabayı son gördüğünde, Windhoek'de, Courtney Maden ve Fi-nans Şirketi'nin kapısında park etmişti araba.

Lothar oraya, borçlarının ertelenmesini görüşmek için gitmişti. Tozlu so-kağın karşı kaldırımında durmuş, onun merdivenlerden inişini seyretmişti. Yanında kazık gibi yakalarıyla, saygı dolu tavırlarıyla memurları vardı. İşle-rinden biri onun binmesi için şahane sarı arabanın kapısını açmış, eğilerek se-lam vermiş, o da sürücü yerine binmişti. Adam o zaman krank kolunu çevir-meye koşmuştu hemen. O, kendisi kullanıyordu arabayı. Şoför kullanmaktan hoşlanmıyordu. Lothar'ın bulunduğu tarafa hiç bakmadan, sürmüş uzaklaş-mış, onu orada duygularının yoğunluğuyla titrer durumda bırakmıştı. Bir yılı aşkın zaman geçmişti aradan.

Da Silva aşırı yüklü trol gemisini iskeleyle yanaştırırken, kendini hayalle-rinden bir çabıyla kurtardı, doğruldu. Gemi o kadar alçalmıştı ki, Manfred ha-latlardan birini yukarıya, iskeleyle kuvvetle fırlatmak zorunda kaldı.

«Lothar, bu adamlar... seninle konuşmak istiyorlar,» diye seslendi Willem. Ter içindeydi, sinirliydi. Parmağıyla yanındaki adamları gösterdi.

İki yabancıdan ufak tefek olanı, «Bay Lothar De La Rey siz misiniz?» di-ye sorarken şapkasını alnında geriye doğru itti, bembeyaz derisi göründü.

«Benim.» Lothar adama ateş saçan gözlerle bakarken, sıkılı yumruklarını da kalçalarına dayamıştı. «Siz kim oluyorsunuz?»

«Siz Batı Afrika Konserve Balık Fabrikası'nın sahibi misiniz?»

«Ja!» dedi Lothar Afrikaner dilinde. «Sahip benim... ne olmuş?»

«Ben Windhoek adliyesi şerifiyim. Şirketinizin tüm varlığıyla ilgili icra belgem var.» Şerif elindeki belgeyi salladı.

Willem, «Fabrikayı kapattırdılar,» dedi açması bir sesle. Bıyıkları titriyor-du. «Kazanlarımın altındaki ateşi de söndürttüler.»

Lothar, «Bunu yapamazsınız!» diye hırladı. Gözleri öfkeli bir leoparınki gibi sarı sarı parladı. «İşlenecek bin ton balığım var.»

«Bu dört trol gemisi de şirketin adına mı kayıtlı?» diye sordu şerif. Lot-har'ın patlamasından hiç etkilenmemiş gibiydi. Koyu renk ceketinin düğme-lerini açtı, ceketini geri itip iki elini kalçalarına dayadı. Kemerinin kayışından kocaman bir Webley tabancanın sarmakta olduğu gözükte. Başını çevirdi, is-

kelenin iki yanına yanaşmakta olan öteki teknelere baktı. Sonra Lothar'ın cevap vermesini beklemezsizin konuştu. «Yardımcım teknelere ve kargolarına haciz mührünü takacak. Daha sonra teknelere veya kargolara el sürmenin yasa karşısında suç sayılacağını belirtip sizi uyarmak isterim.»

«Bana bunu yapamazsınız!» Lothar merdivenden iskeleyle tırmandı. Sesi- nin tonunda artık o kavgacı hava yoktu. «Balıklarımı işlemek zorundayım. Anlamıyor musunuz? Yarın sabaha kadar kokuları göklere ulaşır...»

«Onlar sizin balıklarınız değil.» Şerif başını sallayıp duruyordu. «Artık onlar Courtney Maden ve Finans Şirketi'ne ait.» Yardımcısına sabırsız bir işa- ret yaptı. «İşine bak, be adam.» Bunu söyledikten sonra arkasını dönecek gibi oldu.

Lothar arkasından, «O burada,» diye seslendi. Şerif bunun üzerine tekrar ona döndü.

«O burada,» diye tekrarladı Lothar. «Bu araba onun. Kendisi geldi, değil mi?»

Şerif gözlerini yere indirip omuz silkti. Willem onun yerine cevap verdi.

«Evet, o burada... benim odamda bekliyor.»

Lothar gruptan ayrıldı, üzerindeki meşin pantolonu hışırdatarak, sıkılı yumruklarını savurarak ilerledi. Sanki kavgaya gidiyordu.

Heyecanlı işçi kalabalığı onu iskelenin dibinde bekliyordu.

«Neler oluyor, Baas?» diye yalvardılar. «Bizi çalıştırmıyorlar. Ne yapaca- ğız, Baas?»

«Bekleyin,» dedi Lothar onlara sert bir sesle. «Ben hallederim bunu.»

«Paralarımızı alabilecek miyiz, Baas? Çocuklarımız evde...»

«Paralarınızı alacaksınız,» dedi Lothar. «Size söz veriyorum.» Bu aslında, tutamayacağı bir sözdü. Balıklarını satmadıkça, bu sözünü yerine getirmesine imkân yoktu. Adamların arasından kendine yol açtı, fabrika müdürünün köşe- deki odasına doğru yürüdü.

Daimler kapının hemen önüne park edilmişti. Kocaman sarı arabanın ön çamurluğuna bir erkek çocuk yaslanmış, duruyordu. Canı sıkkın gibiydi. Manfred'den bir yaş büyük ya da yoktu. Ama boyu ondan üç santim kadar da- ha kısa, vücudu daha ince, giyimi daha özenliydi. Beyaz gömleği sıcaktan bi- raz buruşmuştu. Gri modern pantolonu ve ceketi tozlanmış, üstelik yaşına pek de uymuyordu. Ama çocuğun yine de rahat bir kibarlığı vardı. Bir kız kadar güzeldi. Kusursuz bir ten ve koyu lacivert gözler.

Lothar onu görünce olduğu yerde durakladı, kendini tutamadan ağzından, «Şaşa!» diye bir ad fırladı.

Çocuk hemen doğruldu, alınına dökülen saçlarını geri attı.

«Adımı nereden biliyorsunuz?» diye sordu. Sesinin çocukluğuna rağmen, lacivert gözleri Lothar'ı ilgiyle inceliyordu. Yetişkinlere özė  bir güveni de vardı.

Lothar'ın bu soruya verebileceği yüzlerce cevap vardı. Hepsi dudaklarına yükseliyordu. «Yıllar önce bir kere seni ve anneni çölde ölümden kurtarmıştım... senin memeden kesilmene yardım ettim, bebekliğinde seni eyerimin üzerinde taşıdım... seni çok sevdim... hemen hemen anneni bir zamanlar sevdiğim kadar çok... Sen Manfred'in kardeşisin... kendi oğlumun kardeşisin. Seni nerede görsem tanırım... bunca yıldan sonra bile.»

Ama bunların hiçbirini söylemedi. «Şaşa, Pigme'lerin dilinde İyi Su demek. Bir Pigme için, yani bir Bushman için en değerli varlık,» dedi.

«Doğru,» diyerek başını salladı Şaşa Courtney. Bu adam ilgisini çekiyor-
du onun. İçinde kontrol altında tuttuğu bir şiddet, bir zalimlik var gibiydi. Korkunç kuvvetliymiş gibi bir etki yapıyordu. Gözlerinin rengi pek garipti. Hemen hemen kedi gözü gibi sarı. «Hakkınız var. Bu Bushman dilinde bir ad. Ama benim asıl adım Michel. Fransızca. Annem Fransız.»

«Nerede annen?» diye sordu Lothar. Şaşa yazıhanenin kapısına doğru baktı.

«Rahatsız edilmek istemiyor,» diye uyardı. Ama Lothar De La Rey onun yanından hemen hemen sürtünerek geçmişti bile. Şaşa'nın burnuna o meşin pantolondan yükselen balık kokulan geldi, adamın tenine yapışmış balık pul-
larını gördü.

«Kapıyı vursanız iyi olur...» Şaşa alçak sesle konuşuyordu. Ama Lothar ona hiç aldıriş etmeksizin kapıyı itip arkasına savurdu, kapı duvara çarptı. Lothar açık kapının önünde dururken, Şaşa onun yan tarafından içeriye göre-biliyordu. Annesi pencerenin yanındaki sandalyeden kalktı, kapıya doğru döndü.

Genç kız gibi incecikti. Sarı krepd şin elbisesi, ufacık göğüslerini daha da yassı gösteriyor, kalçaları hizasında bir drapeyle toplanıyordu.  ne eğik olan ince kenarlı şapkası koyu renk saçlarını  rtmekteydi. Gözleri çok iri ve hemen hemen kapkaraydı.

Genç gösteriyordu. Oğluyla yaşıtmış gibi. Ama sonra çenesini kaldırdı, yüzünün güçlü ve kararlı çizgileri göründü. Gözleri de yükseldi, karanlık de-rinliklerde bal rengi ışıklar dolaştı. Lothar'ın ömründe gördüğü her erkekten daha sert bir kadındı.

Birbirlerine baktılar, son buluşmalarından bu yana yılların getirdiği değişiklikleri görmeye çalıştılar.

Kaç yaşında, diye merak etti Lothar. Sonra birden hatırladı. Yüzyılın girmesinden bir saat sonra dünyaya gelmişti. Yirminci yüzyıl kaç yaşındaysa, o da o yaşıta. Adını bu yüzden Centaine koymuşlar. Demek otuz bir yaşında. Ve hâlâ on dokuz gösteriyor. Onu bulduğum günkü gibi. Aslanın paraladığı vücudunu kanlar içinde bulduğum günkü gibi...

Centaine de içinden, yaşlanmış, diye geçiriyordu. Sarı saçlarındaki o gümüş rengi ışıklar, gözlerinin, ağzının çevresindeki o çizgiler. Yaşı kırkı geçmiş olmalı. Çok da acı çekti... ama ona yetmez. Onu öldürmediğime memnunum. İyi ki, attığını kurşun kalbini bulmamış. Çok hızlı ve kolay bir ölüm olurdu. Şimdi artık avucumun içinde. Artık öğrenmeye başlayacak...

Birden, isteği dışında, o altın vücudun kendi vücudu üzerindeyken verdiği duyguyu hatırladı, kasıldığını hissetti, kanı yanaklarına yükseldi. Kendine çok öfkelenmişti o anda. Duygularının bu hayvansal yanını kontrol edememesi korkunçtu. Başka her konuda kendini bir atlet gibi eğitmişti, ama bu fiziksel tepkileri kontrolünün dışındaydı.

Kapıdaki adamın arkasına doğru baktı, güneşin altında durmakta olan Şa-sa'yı gördü. Kendi güzel oğlunu. En gizli duygularının açıkça görülebildiği bir anda ona yakalandığı için daha da kızdı.

«Kapat kapıyı,» diye emir verdi. Sesi boğuk, ama dengeliydi. «İçeri gir ve kapıyı kapat.» Dönüp pencereden baktı, kendini kontrol altına aldı, sonra mahvetmek istediği adama döndü.

Kapı kapanınca Şaşa büyük bir düş kırıklığına uğradı. Çok önemli bir şeylerin yer almakta olduğunu seziyordu. Bu kedi gözlü sarışın yabancı, adını he-men bilen bu adam, Şaşa'nın içinde birtakım duygular uyandırmıştı. Tehlikeli ve heyecanlı duygular. Sonra annesinin tepkisi... yüzünün öyle kızarması, gözlerinde Şaşa'nın daha önce ömründe görmediği o anlam... suçluluk olamazdı tabii. O halde güvensizlik. Bu da annesinin kişiliğine hiç uymayan bir şeydi. Şaşa'nın bildiği kadarıyla hiçbir konuda güvensiz olmamıştı annesi. O kapalı kapının ardında neler olup bittiğini bilmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Binanın duvarları oluklu madendendi.

«Eğer bir şeyi bilmek istiyorsan, git, öğren.» Annesinin özdeyişlerinden biriydi bu. Bir tek sakıncası vardı. Annesi onu yakalayabilirdi yan duvara

doğru yürürken. Ne kadar yavaş basarsa bassın, çakıllar ayaklarının altında çı-tırdayacaktı. Yine de ilerledi, kulağını sıcak oluklu madene dayadı.

Olanca gücüyle çabaladıysa da içerdeki sesleri ancak mırıltı halinde duya-biliyordu. Sarışın yabancı sert bir sesle konuştuğu zaman bile sözcükler seçil-miyordu. Annesinin sesiyse peşten, boğuk ve işitilmez tondaydı.

Pencere, diye düşündü. Hızla köşeye doğru ilerledi. Köşeyi döndüğü anda, elli çift gözün kendisine bakmakta olduğunu gördü. Fabrikanın müdürü ve boş kalan işçileri hâlâ ana kapının orada durmaktaydılar. Hepsi sustu, dikkatlerini köşeyi dönüp ortaya çıkan çocuğa çevirdiler.

Şaşa başını arkaya attı, açık pencereden uzaklaştı. Herkes hâlâ ona bakı-yordu. Ellerini pantolonunun ceplerine soktu, aldırılmaz bir tavırla tahta iske-leye doğru ilerledi. Sanki niyeti baştan beri oraya gitmekmiş gibi davranıyordu. Arkada bıraktığı yazıhanede her ne oluyorsa, asla bilemeyecekti artık. Meğer ki, sonradan annesinin ağzından alabilsin... bu konuda fazla umutlu değildi ama. Birden iskelenin iki yanına bağlanmış dört trol gemisini gördü. Suya batmış gibiydiler. Tepeleme gümüş rengi balıklarla doluydular. Şasa'nın düş kırıklığı biraz geçer gibi oldu. Çöl sıcakıyla kavrulan günü biraz renklendirecek bir konu çıkmıştı en azından. Adımlarını hızlandırdı, iskelenin tahtasına bastı. Teknelere oldum bittim bayılırdı.

Yepyeni ve heyecan verici bir şeydi bu onun için. Ömründe bu kadar çok balığı bir arada görmemişti. Tonlarca balık olmalıydı burada. İlk teknenin hi-zasına geldi. Biçimsiz, çirkin bir tekneydi. Kenarlarında dışkı izleri vardı. Tay-faların o kenarlara çöelmekten başka çaresi yoktu çünkü. Tekneden yakıt, yağ, yıkanmamış insanların kapalı yerde yaşamasından doğan kokular geliyo-rdu. Bir ad bile verilmemişti tekneye. Yalnızca numarası yazılıydı burnunda.

Her teknenin bir adı olmalı, diye düşündü Şaşa. Ad koymamak hakaret sa-yılır ve uğursuzluk getirir... Annesinin on üç yaşına girdiğinde doğum günü armağanı olarak verdiği yatın adı Midas Teması'ydı. O adı da annesi öner-miştii.

Şaşa trolün kokusunu duyunca burnunu buruşturdu. Hem tiksinişmiş, hem de bu ihmalden hüznü duymuştu.

Eğer annem tâ Windhoek'den buraya kadar sırf bunun için geldi... Dü-şüncesi yarım kaldı. O sırada yüksek dümen odasının arkasından bir çocuk belirmişti.

Üzerinde çuval kumaşından yamalı bir şort vardı. Bacakları kahverengi ve adaleliydi. Ambar kapağı üzerinde yalınayakken kendini çok iyi dengeliyordu.

Birbirlerini gördükleri anda ikisi de kasılır gibi oldular. Birdenbire karşı karşıya gelmiş iki köpek gibi süzdüler birbirlerini.

Züppenin biri, hanım evladı, diye düşündü Manfred. Kıyının biraz ilersin-de bir tatil kenti olan Svvakopmund'a arada sırada gittiklerinde, onun gibi bir iki çocuğa daha rastlamıştı. Zengin çocukları gülünç denilecek, kalıp gibi kılıklar giyiyorlardı. Yüzlerinde o budalaca kibirli ifadeyle, hep annelerinin, babalarının ardından yürüyorlardı. Şunun saçlarına bak, briyantinden pırıl pırıl. Bir demet çiçek gibi de kokuyor buram buram.

Şaşa da karşısındakini, yoksul beyaz Afrikanerlerden biri, diye değerlendirdi. Gecekondu çocuğu. Annesi bu gibilerle oynamayı yasaklamıştı ona. Ama Şaşa bunlardan bazılarının çok neşeli tipler olduğunu biliyordu. Annesi yasaklayınca onları daha da çekici bulmaya başlamıştı. Madendeki teknisyenlerden birinin oğlu kuş seslerini o kadar iyi taklit edebiliyordu ki, öttüğü zaman kuşları ağaçlardan yanına çağırabiliyordu. Annesinin kullanmasına izin verdiği eski Ford'un karbüratörüyle kontağını nasıl ayarlayacağını da o çocuk göstermişti Şasa'ya. Oysa daha ehliyet alacak yaşta değildi. O çocuğun ablası Şasa'dan ancak bir yaş daha büyük olmasına rağmen, çok daha ilginç bir şey göstermişti. Madenin pompa odasında birkaç gizli dakika paylaşmışlardı o kızla. Dokunmasına da izin vermişti üstelik. Sıcak, yumuşak ve tüylüydü. Yeni doğmuş kedi yavruları gibi. Yaman bir deneyimdi doğrusu. Şaşa onu ilk fırsatta tekrarlamak niyetindeydi.

Bu çocuk da ilginç görünüyordu. Belki de Şasa'ya geminin makine daire-sini gösterebilirdi. Şaşa arkaya, fabrikaya doğru baktı. Annesinin baktığı yoktu. Afili davranmaya karar verdi.

«Merhaba.» Eliyle kendinden emin hareket yaptı, dikkatle gülümsedi. Büyükbabası Sir Garrick Courtney hayatındaki en önemli erkek olarak ona sık sık öğüt verirdi. «Sen doğuştan toplumda çok özel ve değerli bir yere sahip-sin. Bu durum sana yalnızca yararlar ve imtiyazlar sağlamakla kalmıyor, bir-takım görevler de yüklüyor. Gerçek bir beyefendi, kendinden daha aşağı mev-kideki insanlara, siyah olsun, beyaz olsun, erkek olsun, kadın olsun, her za-man düşünceli ve nazik davranır.»

«Benim adım Courtney,» dedi Şaşa çocuğa. «Şaşa Courtney. Büyükbabam Sir Garrick Courtney, annem de Bayan Centaine De Thiry Courtney.» Bu ad-lara genellikle gösterilen saygıyı görmek üzere bekledi. Öyle bir şey gelme-yince, biraz kırık bir sesle tekrar konuştu. «Senin adın ne?»

«Benim adım Manfred,» diye karşılık verdi çocuk Afrikaner dilinde. Keh-ribar gözlerinin üzerindeki o kapkara kaşlarını kaldırdı. Açık renk saçlarına

göre kaşları öyle koyuydu ki, sanki boyanmış gibi duruyordu. «Manfred De La Rey. Büyükbabam, büyük amcam ve babam da De La Rey. İngilizlerle ne zaman karşılaşsalar hep canlarına okumuşlardır.»

Şaşa bu beklenmedik saldırı karşısında kızardı. Tam arkasını dönüp uzaklaşacağı sırada, dümen odasının kapısından eğilmiş onlara bakan yaşlı adamı gördü. İki siyah tayfa da gelip seyretmeye başladı. Artık geri çekilemezdi.

«Biz İngilizler 1914'de savaşı kazandık, asileri de ezdik,» deyiverdi.

«Biz, ha?» dedi Manfred. Dinleyicilerine döndü. «Saçları parfüm kokan bu küçük bey savaşı kazanmış.» Tayfalar ona cesaret verircesine kıkırdaştılar. «Kokusuna bakılırsa adı Zambak olmalıymış. Parfümlü asker Zambak.» Manfred tekrar Şaşa'ya döndü, Şaşa ilk olarak onun kendisinden en az üç santim daha uzun boylu olduğunu, kollarının insanı ürkütecek kadar kalın ve kah-verengi olduğunu fark etti. «Demek İngilizsin, öyle mi, Zambak? O halde herhalde Londra'da oturuyorsundur, değil mi, tatlı Zambak?»

Şaşa yoksul bir beyaz çocuğun bu kadar bilgiç bir dille konuşmasını beklememişti. Genellikle her türlü tartışmaya kendisi hâkim olmaya alışkındı.

«Elbette İngilizim,» dedi öfkeyle. Bu konuyu kesin ve egemen bir biçimde bitirip bir an önce dönebilmenin çaresini aradı... çünkü hızla düzey kaybediyordu.

«O halde Londra'da oturuyor olmalısın,» diye diretti Manfred.

«Cape Town'da oturuyorum.»

«Hah!» Manfred giderek kalabalıklaşan dinleyicilerine döndü. Swart Hendrick kendi gemisinden gelmiş, iskelenin tepesine dikilmişti. Gemilerde ne kadar adam varsa çevrelerindeydiler. «İşte onlara bu yüzden **Soutpiel** deniyor,» diye patladı Manfred.

Bu kaba söz üzerine tayfalardan neşeli gülüşmeler yükseldi, Babası orarlarda olsa, Manfred böyle bir sözcüğü asla kullanmazdı. Anlamı «tuzlu organ» demekti. Şaşa bu hakaret karşısında kızardı, elinde olmadan yumrukları sıkıldı.

Manfred neşeyle açıklamaya girişti. «Soutpiel'lerin bir ayağı Londra'da, bir ayağı Cape Town'da olur. Tabii organları da tuptuzlu Atlantik Okyanu-su'na sarkar.»

«O sözünü geri al!» Öfke Şaşa'nın tedbir duygusunu da ortadan kaldırmıştı. Daha önce kendinden aşağı insanlardan asla bu tonda bir söz duymuş değildi.

«Geri almak mı? Yani tuzlu deriyi geri çeker gibi mi? Hani oynarken? Onu mu demek istedin?» diye sordu Manfred. Tayfaların beğenisi onu da çığırın-

ilan çıkarmıştı. Bir adım atıp yaklaştı, iskelede durmakta olan çocuğun tam altına geldi.

Şaşa hiç uyarısız kendini onun üzerine atıverdi. Manfred bunu bu kadar çabuk beklemiyordu. Birbirlerine saldıracak kadar kızışmadan önce, aralarında birkaç hakaretin daha gidip geleceğini sanıyordu.

Şaşa iki metrelik yerden düşüp vücudunun ve öfkesinin tüm ağırlığıyla ona çarptı. Manfred'in ciğerlerindeki hava bir hışırtıyla boşaldı, ikisi birbirine kenetlendiler, gerisin geri, ölü balıkların arasına yuvarlandılar.

İlk dönüşte Şaşa onun gücünü bir şok dalgasıyla birlikte hissetti. Çocuğun kollan ağaç gövdesi gibiydi. Parmakları Şasa'nın suratına çelik kancalar gibi uzanıyordu. Şasa'yı kurtaran, Manfred'in şaşkınlığı ve ciğerlerinden havanın boşalması oldu. Boks öğretmeni Jock Murphy'nin uyarılarını iş isten geçtikten sonra hatırladı.

«Senden iri bir çocuğa asla yakın dövüşme fırsatı verme. Uzak tut onu. Kol uzaklığından fazla yaklaştırma.»

Manfred yüzünü tırmalıyordu. Kolunu Şasa'ya yarım sarıp onu baskı altına almaya uğraşıyordu. Soğuk, kaygan balıklar arasında debelenip durmaktaydılar. Şaşa sağ dizini kaldırdı, tam Manfred üzerinde yükseldiği sırada dizini onun göğsüne çarptı. Manfred'in soluğu tıkanır gibi oldu, hemen geriledi. Ama Şaşa tam doğrulup kurtulacağı sırada çocuk tekrar tos vurmak üzere atıldı. Şaşa yana kaçmaya savaştı, sağ eliyle Manfred'in dirseğini zorlayıp kolunu itti, sonra Jock'un öğrettiği gibi aradaki boşluktan sıyrıldı. Kendi boynu ve Manfred'in kolu vicık vicık balık yağlarıyla kaplı olduğu için böyle kolay olmuştu bu iş. Serbest kalır kalmaz sol eliyle bir yumruk patlattı.

Jock onu kısa sol vuruş konusunda çok iyi eğitmişti. «Ömründe kullanacağın en önemli yumruk,» derdi hep.

Bu seferki Şasa'nın en iyi vuruşlarından biri olamamıştı, ama yine de çocuğun gözünü buldu, başını arkaya savurdu, Şasa'nın ayağa kalkıp gerilemesine fırsat tanıdı.

Tepelerinde iskele siyah tayfalarla dolmuştu. Hepsinin ayaklarında lastik çizmeler, üstlerinde mavi dik yakalı kazaklar vardı. Zevk ve heyecanla bağırıyorlar, iki çocuğa horoz dövüşü seyrediyormuş gibi tezahürat yapıyorlardı.

Manfred şişmekte olan gözünde biriken yaşları gidermeye çalışarak Şasa'yı izledi. Şaşa onun kolu altından kayıp solunu tekrar indirdi. Tam Jock'un öğrettiği gibi.

«Başını ya da omzunu kıpırdatıp yumruğun yaklaştığını telgrafla bildirme,» diye kulağında çınlıyordu Jock'un sesi. «Yalnızca vur... yalnızca kolunla.»

Manfred'in ağzını bulmuştu bu sefer. Çocuğun alt dudağında kanlar belirdi, bu görünüm Şasa'yı çok sevindirdi. Şişmekte olan göze bir sol daha patlattı.

«Bir yerine imzanı atınca, hep aynı noktaya vur,» diyordu Jock'un sesi kafasında. Manfred'den bir çığlık kurtuldu. İçinde öfke kadar acı da bulunan bir çığlık.

Şasa bu işin iyi gitmekte olduğundan emindi, ama birden sırtını dümen odasına dayanmış buldu. Manfred hasmının köşeye sıkıştığını görünce, kaygan balıklar arasından ona doğru atıldı. Zafer ifadesiyle sırtıyor, kollarını iki yanına açıyor, dudağının kanı dişlerini pembeye boyuyordu.

Şasa panik içinde omuzlarını sarkıttı, ardındaki duvardan hız alıp Manfred'in midesine tos vurdu.

Manfred'in ciğerindeki hava bir kere daha dışarıya uğradı, Şasa yarı sürünüp yarı yüzerek iskele merdiveninin dibine vardı, tırmandı, kendini yukarı çekti.

Kalabalık onun bu kaçışını yuhalıyor, ona gülüyordu. Manfred arkasından atıldı, Şasa merdivenin ortasındayken iki ayak bileğine birden sarıldı, Şasa merdivenin bir basamağına elleriyle asılmış kaldı. İskeledeki kalabalık, kendilerinden olanı tutuyordu. Gürültülerinden belliydi.

Şasa tek ayağını kurtarıp geriye doğru bir tekme savurdu, topuğu Manfred'in şiş gözüne çarptı. Manfred bağırarak onu bıraktı, Şasa iskeleye çıkıp vahşi gözlerle çevresine bakındı. Kavga hevesi son bulmuş, vücudu titriyordu. Çevresindeki bakışlardan çekinip geri döndü. Manfred de iskeleye çıkıyordu. Tayfalar, «Öldür onu, kleinbasie!» diye bağırıyorlar. «Gebert onu, küçük patron!» Bu sözler Şasa'yı ürküttü. Yumruklarını sıkıp boksör pozu alarak bekledi.

«Durmadan kıpırda,» diye tekrar Jock'un sesini duydu. Parmak ucuna kalıp dans etmeye başladı.

«Şuna bak!» diye bağırdı kalabalık. «Kendini Jack Dempsey sanıyor! Seninle dans etmek istiyor, Manie! Ona Walvis Körfezi valsini göster!»

Ama Manfred de o lacivert gözlerdeki kararlılıktan ve Şasa'nın sol yumruğunda gördüğü beyaz eklemelerden çekiniyordu.

«Kolunu koparıp gırtlığına tıkacağım!» diye tısladı. «Dişlerini kıcından çıkaracağım!»

Şaşa gözlerini kırıştırdı, gardım düşürmedi, ikisi de ter içindeydiler. Ama tavırlarında hiçbir çocuksuluk yoktu.

Manfred sol vuracakmış gibi yapıp yumruğunu yandan indirdi. Çok hızlıydı. Sarışın başını eğik tutuyor, kara kaşlarını hep çatık bir ifadeyle öylece koruyordu. Şaşa onun karşısında kız gibi narındı. Manfred'in bir yumruğundan kaçtı, gerilerken solunu tekrar savurdu. Manfred'in dişleri rahatça duyulabilecek biçimde çatırdadı. Manfred o anda taktik değiştirdi, dosdoğru Şaşa'nın üstüne geldi. Gözü mosmor ve şişti. Şaşa gerilerken Manfred rasgele yumruklarla onu izledi. Yorulmak bilmiyordu çocuk. Şaşa yüzüne doğru gelmekte olan yumruğu durdurmak için Manfred'in koluna sarıldı. Onun da beklediği buydu. Öteki kolunu Şaşa'nın boynuna sarıverdi.

«Yakaladım seni!» diye tısladı şiş dudakları arasından, Şaşa'yı eğilmeye zorladı, sonra sağ eliyle hırçın bir aparkat indirdi. Şaşa yumruğu gelirken gö-rerek kıvrıldı. Boynu çıt etti, ama yumruğu alnının tepesine yemeyi başardı. Bu arada iskelenin kenarına gelmişlerdi. Birlikte iki metre aşağıdaki trol gemisine, balıkların üzerine yuvarlandılar. Şaşa yine Manfred'in altında kalmıştı. Manfred onun suratına bir yumruk indirmeye çalıştıysa da Şaşa'nın yüzü balık örtüsünün altına battığından yumruğun hızı kesildi. Manfred vurmaktan vazgeçti, olanca ağırlığı ve gücüyle Şaşa'yı daha aşağıya bastırmaya uğraştı.

Şaşa boğulmamaya çalışıyordu. Bağırarak istediği sırada bir balık açık ağ-zından içeriye girdi, boğazını tıkadı. Şaşa iki eliyle, ayaklarıyla da debeleniyor, tekmeler savuruyordu. Durmadan daha aşağıya doğru gömülmekteydi. Boğazındaki balık onu boğuyordu. Kafasını bir karanlık doldurdu, rüzgâr gibi ses çıkarmaya başladı, iskeleden gelen bağırıtları duyamaz oldu. Debelenmesinin hızı azaldı, kolları, bacakları yalnızca refleks hareketleriyle kıpırdar oldu.

Ölüyorum, diye düşündü garip bir şaşkınlıkla. Boğuluyorum! Sonra da bilinçsizliğe doğru kaydı.

«Buraya beni mahvetmeye geldin,» diye suçladı Lothar De La Rey kapıyı kapatır kapatmaz. «Bunca yolu, bu olup bitenleri seyretmek, zevkini çıkarmak için geldin.»

«Kendine çok fazla önem veriyorsun.» Centaine'in sesinde nefret vardı. «Senin şahsına karşı o kadar fazla ilgim yok. Ben büyük yatırıma korumak için geldim. Elli bin sterlinimle biriken faizlerimi almaya geldim.»

«Bu doğru olsaydı, tuttuğum balıkları işlememe engel olmazdın. Bin ton balığım var. Yarın akşam güneş batarken o balıklar elli bin sterlin olabilir.»

Centaine sabırsız bir hareketle elini kaldırıp onu susturdu. Güneş yanığı eliyle parmağındaki pırlanta yüzüğü güzel bir tezat oluşturuyordu.

«Sen rüya âleminde yaşıyorsun,» dedi ona. «Balıkların beş para etmez. Kimse istemiyor onları... kaç a satarsan sat, alıcın yok. Hele elli bin sterline, hiç yok.»

«Değeri o kadar... balık ezmesi ve konserve olarak...»

Centaine onu tekrar susturdu. «Dünyada ne kadar depo varsa istenmeyen mallarla dolu. Bunu anlayamıyor musun? Gazete falan okumuyor musun? Çölde dinleyecek bir radyon yok mu? Değersiz o balıklar... işlemek için yapacağın masrafa bile değmez.»

«Buna imkân yok.» Lothar öfkeliydi. İnat ediyordu. «Evet, gerçi sermaye piyasasının durumundan haberim var. Ama insanların yine de yemek yemesi şart.»

«Senin hakkında çok şey düşündüm, ama hiçbir zaman seni aptal olarak düşünmemiştim.» Centaine sesini yükseltmiyor, onunla tıpkı bir çocukla konuşur gibi konuşuyordu. «Lütfen anlamaya çalış. Dünyada bugüne kadar rastlanmamış bir şeyler oluyor. Dünya ticareti öldü. Fabrikalar dünyanın her tarafında kapanıyor. Büyük kentlerin sokakları ordular halinde işsizlerle dolu.»

«Sen bunu yaptıklarına özür olarak kullanıyorsun. Bana karşı kin güdüyorsun.» Centaine'e yaklaştı. Yanık teninde dudakları buz gibi beyazdı. «Uzun zaman önce işlenmiş hayali bir suçtan mahkûm ediyorsun beni. Cezalandırırıyorsun.»

«O suç gerçektir.» Centaine ondan uzaklaştı, ama gözlerini onunkilerden kaçırmadı. Bakışları sertti. «O suç canavarca, zalim ve bağışlanmaz bir suçtu. Ama ben sana o suça uyacak bir ceza veremem. Eğer bir Tanrı varsa, o ödetir sana onu.»

«Çocuk...» diyecek oldu Lothar. «O yaban diyarında bana doğurduğun çocuk...» Centaine'in zırlığını ilk olarak delmeyi başarmıştı.

«Bana piçinden söz etme.» Ellerinin titremesine engel olmak için onları kenetledi. «Pazarlığımızın bir parçasıydı bu.»

«Bizim oğlumuz o. Bu gerçeği inkâr edemezsin. Onu da mahvetmek memnun mu edecek seni?»

«O senin oğlun,» dedi Centaine. «Hiçbir şey benim değil. Beni de, vereceğim kararı da etkilemiyor. Fabrikan verimsiz. Umutsuzca zararda. Paramı geri almam imkânsız. Ancak bir bölümünü geri alabilirim.»

Açık pencereden adamların bağıştıkları duyuluyordu. Sesleri heyecanlıydı. Koku almış tazılar gibiydiler. Ama odadakilerin ikisi de o yana bakmadı. Tüm dikkatleri birbirine döndü.

«Bana bir şans tanı, Centaine.» Lothar kendi sesindeki yalvarma titreşimini fark edince tiksinti duydu. Daha önce ömründe yalvarmamıştı. Kimseye! Ama bu sefer her şeye yeni baştan başlama düşüncesi ona çok ağır geliyordu. İlk defa olmayacaktı. Daha önce de iki kere varını yoğunu kaybetmiş, gururu ve cesareti dışında her şeyinden olmuş, kendi elleriyle yeni baştan servetler kurmuştu. Düşmansa hep aynıydı. İngilizler ve onların imparatorluk hayalleri. Her seferinde sıfırdan başlamak, servetini yeni baştan kazanmak zorunda kalıyordu.

Ama bu defa gözünde büyüyordu bunu yapmak. Çocuğunun anası tarafından, bir zamanlar sevdiği, hatta... hatta her şeye rağmen hâlâ sevdiği kadın tarafından yerle bir edilmek! Ruhunun ve vücudunun yorgunluğunu hissetti birden. Kırk altı yaşındaydı. Gençlik enerjisi kalmamıştı. Bir an Centaine'in gözlerinde bir yumuşama görür gibi oldu. Sanki kararsızdı... razı olacaktı.

«Bana bir hafta ver... bir tek hafta, Centaine, tek istediğim bu,» diye daha da alçaktı kendini. Ama deminki ifadeyi yanlış değerlendirdiğini de hemen anladı. Centaine'in gözlerinde gördüğü, merhamet değil, derin bir doyum duygusuydu. Bunca yıldan beri beklediği yere getirmişti Lothar'ı sonunda.

«Sana beni asla adımla çağırma demiştim,» dedi. «Dünyada en çok sevdiğim iki insanı öldürdüğünü öğrendiğim anda söylemiştim sana bunu. Şimdi de bir daha söylüyorum.»

«Bir hafta. Bir tek hafta.»

«Sana iki yıl verdim bile.»

Birden başını pencereye doğru çevirdi. Dışardaki o vahşi sesleri artık duymazlıktan gelememişti. Sanki kanlı bir boğa güreşi yapılıyordu uzakta.

«Bir hafta daha geçse, bana borcun yükselecek, daha fazla kayba uğrayacağım, o kadar.» Başını iki yana salladı ama gözleri penceredeydi. Birden sert bir sesle, «Ne oluyor o iskelede?» diye sordu. Ellerini pervaza dayayıp eğildi, kumsala baktı.

Lothar onun yanına gelip durdu. İskelenin ortalarına yakın yerde insan kalabalığı adeta düğüm olmuş, bahçedeki boş işçiler de oraya doğru koşuyorlardı.

«Şaşa!» diye bağırды Centaine içgüdüsel bir analık sezgisiyle. «Şaşa neredede?» Lothar pencereden dışarıya atlayıp iskeleye doğru bir koşu tutturdu. Yoluna çıkanları deviriyor, kalabalığın arasından kendine omuzlan ve dirsekle-riyle yol açıyordu. İki çocuk iskelenin tam kenarında sendelemekteydi.

«Manfred!» diye kükredi Lothar. «Bırak onu! Kes artık!»

Kendi oğlu, daha zayıf olan çocuğu fena kavramıştı. Durmadan kafasına yumruklar savuruyordu. Lothar o yumruklardan birinin Şasa'nın kafatasında çatırtı çıkardığını duydu.

«Seni budala!» Lothar onlara doğru ilerledi. Kalabalığın gürültüsünden, çocuklar onun sesini duyamamışlardı. Lothar'ın içinden derin bir kaygı, çocuk için ciddi bir korku yükseldi. Ona bir şey olursa Centaine'in neler yapabileceği aklından geçti.

«Bırak onu!» Daha o boğuşan çifte ulaşmadan çocuklar iskelenin kenarından aşağıya yuvarlandılar. «Ah, Tanrım!» Aşağıdaki trol gemisinin güvertesine düştüklerini duydu. O kenara vardığında çocuklar balık yığınının arasına yarı yarıya gömülmüş durumdaydılar.

Lothar merdivene ulaşmaya çalıştı, ama kavganın bir saniyesini kaçırmama telaşında olan siyah işçiler yolunu tıkıyordu. İki yumruğunu sağa sola savurarak kendine yol açtı, merdivenden gemiye indi.

Manfred öteki çocuğun üzerindeydi. Onun başını ve omuzlarını balıkların içine doğru bastırıyordu. Yüzü öfkeyle kırışmış, çürük ve yarık doluydu. Ağzından tutarsız tehditler dökülüp duruyordu. Şasa ise artık mücadele etmekten vazgeçmişti. Yalnızca kolları ve bacakları, kafasına kurşun yemiş bir adam gibi, refleks hareketleriyle kıpırdamaktaydı.

Lothar oğlunu omuzlarından yakalayarak sürüklemeye çalıştı, ama bunun için tüm gücünü kullanması gerekti. Manfred'i kavradığı gibi olanca gücüyle dümen odasının duvarına fırlattı. O çarpma çocuğun kavgaya hevesini öldürü-verdi. Lothar, Şasa'yı bacağından yakalayıp balıkların arasından çekti, çocuk sırlıslıkla ve kaygan, ortaya çıktı. Gözleri açık, ama gözbebekleri yukarı dönmüş, akları görünüyordu.

«Öldürdün onu!» diye hırladı Lothar oğluna. Manfred'in yüzündeki öfke kırmızılığı birden yok oldu, bembeyaz kesildi, şok içinde titremeye başladı. «İsteyerek olmadı, baba. Ben asla...»

Şasa'nın ağzına ölü bir balık girip sıkışmıştı. Onu boğuyordu. Burun deliklerinden balıklı sıvılar akmaktaydı.

«Budala! Sersem budala!» Lothar parmaklarını çocuğun ağzının köşelerinden içeriye soktu, balığı kavradı, çekip çıkardı.

«Özür dilerim, baba. İsteyerek olmadı,» diye fısıldadı Manfred.

«Eğer onu öldürdünse, Tann'nın indinde çok büyük bir günah işlemiş olursun.» Lothar, Şasa'nın hareketsiz vücudunu kucağına aldı. «Kendi öz...» O kelimeyi söylemedi. Son anda kendini tutup merdivene döndü.

«Onu öldürmedim,» diye güvence arayarak yakardı Manfred. «Ölmedi. Düzelecek, değil mi, baba?»

«Hayır,» diye başını salladı Lothar. İfadesi ciddiydi. «Düzelmeyecek... bir daha asla düzelmez.» Baygın çocuğu kucağında tutarak iskeleye tırmandı.

Kalabalık sessizce açılıp Lothar'a yol verdi. Manfred gibi onlar da şaşkın-dılar. Suçluluk duyuyorlardı. Lothar yanlarından geçerken gözlerine bakamadılar.

Lothar kalabalığın başları üzerinden dev siyaha, «Swart Hendrick!» diye seslendi. «Senin bilmen gerekirdi. Onları durdurman gerekirdi.»

Lothar iskele boyunca yürüdü, kimse onu izlemedi. Kumsal yolunun yarısında Centaine Courtney onu bekliyordu. Lothar kollarında hareketsiz yatan çocukla onun karşısında durdu.

«Ölmüş,» diye fısıldadı Centaine umutsuz bir sesle.

Lothar hırsla, «Hayır,» diye inkâr etti. Düşünmesi bile korkunçtu. O anda Şaşa bu söze cevap veriyormuş gibi inledi, ağzının kenarından kusmuklar aktı.

«Çabuk!» Centaine bir adım atıp ilerledi. «Onu omzuna yüzüstü yatır, kendi kusmuğuyla boğulmadan.»

Omzunda çuval gibi Şaşa'yla ilerleyen Lothar yazıhaneye girdi. Centaine hemen masanın üzerini boşalttı.

«Buraya yatır,» diye emir verdi. Ama Şaşa zayıf bir hareketle doğrulmaya, oturmaya çalışıyordu. Centaine onun omuzlarına destek verdi, ağzını, burun deliklerini elbisesinin ince kumaşıyla sildi.

«Senin piçin yaptı.» Lothar'a ateş saçan gözlerle bakıyordu. «O yaptı bunu oğluma, değil mi?» Lothar gözlerini kaçıramadan yüzündeki evetleme ifadesini de okudu.

Şaşa öksürdü, ağzından yine sarı sular fişkırdı, birden kendini daha güçlü hissetti. Bakışları netleşti, soluğu düzeldi.

«Defol buradan!» Centaine, Şaşa'yı korurcasına onun üzerine eğilmişti. «İkiniz de cehennemin dibine gidin! Sen de, piçin de! Gözüm görmesin seni!»

Walvis Körfezi'nin yolu kocaman turuncu kumulların arasındaki vadilerden geçip otuz kilometre ilerde, demiryolunun başlangıcı olan Swakop-mund'a varıyordu. Kumullar iki yanda yüz metreyi aşan yüksekliklere varmaktaydı. Kimse bu yollara, yanına yeterince içecek almadan çıkmazdı. Yolun iki yanı kırık bira şişeleriyle doluydu.

Centaine hızlı şofördü. Motor devrinin düşmesine asla izin vermez, diğer arabaların izlerine dikkat eder, kum yığınlarına saplanmaktan kaçınırdı.

<

Şimdi de direksiyonu yarışçılar gibi tutmuş, koltuğunda arkasına yaslanıp kol mesafesini direksiyonun tepme ihtimaline göre ayarlamıştı. Arka kanepeye iki siyah uşak alıp, yolda kalırlarsa onlara Daimler'i itirme gibi önlemlere hiçbir zaman yüz vermemişti. Şaşa da zaten annesinin yolda kaldığını görmüş değildi. Maden yolunun en bozuk yerlerinde bile.

Ön yolcu koltuğunda, annesinin yanında oturmaktaydı. Üzerinde, balık fabrikasının deposundan ödünç alınmış, temiz bir işçi tulumu vardı. Balık koka kendi giysileri Daimler'in bagajındaydı.

Fabrikadan yola çıktıklarından beri konuşmamıştı annesi. Şaşa ona kuşkuyla bakıyor, için için kaynayan öfkesinin geç patlamasından korkuyor, dik-kati kendine çekmemeye çalışıyordu. Ama yine de gözlerini ondan alamıyordu bir türlü.

Centaine şapkasını çıkarmıştı. Modern kesilmiş kısa saçları yıkanmış ant-rasit gibi parlıyordu.

«Kim başlattı?» diye sordu gözlerini yoldan ayırmadan.

Şaşa bir an düşündü. «Emin değilim. İlk vuran bendim, ama...» Durakladı. Boğazı hâlâ acıyordu.

«Evet?» diye sordu annesi.

«Her şey sanki önceden yazılmış bir senaryoydu. Birbirimize baktığımız anda, kavga edeceğimizi anlamıştık.» Centaine bir şey söylemedi. Şaşa sözle-rini çekingen bir sesle bitirdi. «Bana hakaret etti.»

«Ne dedi?»

«Sana söyleyemem. Kaba bir söz.»

«Ne dedi dedim.» Sesi dengeli ve pestendi ama Şaşa o ses tonundaki uyar-mayı sezmişti.

«Bana **Soutpiel** dedi.» diye anlattı çabucak. Sesi söndü, utanarak uzakla-
ra baktı, bu yüzden de Centaine'in gülümsemesini tutmaya çalıştığını, gözle-rindeki gülüşü saklamak için başını hafifçe çevirdiğini göremedi.

«Kaba bir söz demiştim.» diye özür diledi.

«Demek ona vurdun... zaten o senden küçük.»

Şaşa kendisinin o çocuktan büyük olduğunu bilmiyordu, ama annesinin bilmesine hiç şaşırmadı. Her şeyi bilirdi annesi.

«Belki benden küçük olabilir ama, koca bir Afrika boğası... en az beş san-tim daha uzun,» diye savundu kendini.

Centine, Şaşa'ya, öbür oğlunun nasıl biri olduğunu sormak istiyordu. Babası gibi sarışın ve yakışıklı mıydı? Gözleri ne renkti? Ama bunların yerine, demek seni hırpaladı,» dedi.

«Neredeyse kazanıyordum,» diye itiraz etti Şaşa. «Gözleri şişti, kapandı, her yanı kan içinde kaldı. Neredeyse kazanıyordum.»

«Neredeyse demek yetmez. Bizim ailede hiçbir zaman neredeyse kazanmayız. Yalnızca kazanırız.»

Şaşa tedirginlikle kıpırdandı, boğazındaki acıyı hafifletmek için öksürdü.

«Kazanamazsın. Karşındaki senden iri ve güçlüyse kazanamazsın,» diye fısıldadı açması bir sesle.

«O zaman da onunla yumruk kavgasına girişmezsin,» dedi annesi. «Üstüne atılıp da, gırtlığına ölü bir balık sokmasına izin vermezsin.» Şaşa kızardı. «Fırsatını beklersin, ona karşı kendi işine geldiği zaman ve kendi silahlarıyla savaşırsın. İnsan ancak kazanacağından emin olduğu zaman kavga eder.»

Şaşa bunu dikkatle düşündü, her yönüyle tarttı. «Sen de babasına öyle yaptın, değil mi?» diye sordu yumuşak sesle. Centine oğlunun gözlem yeteneğine şaşırmıştı. Dönüp yüzüne baktı, Daimler tümseklere çarpıp sarsıldı.

Centine hemen arabanın kontrolünü sağladı, sonra başını salladı. «Evet. Öyle yaptım. Bak, biz Courtney soyadını taşıyoruz. Yumruk kavgası yapmak zorunda değiliz. Güç, para ve nüfuzla savaşırsın. Kendi alanımızda bizi kimse yenemez.»

Şaşa yine sessizleşti, bunu dikkatle sindirmeye çalıştı, sonunda gülümsedi. Gülümsediği zaman öyle güzel oluyordu ki... babasından bile güzel... Centine'in yüreği sevgiyle sıkıştı.

«Bunu unutmayacağım,» dedi Şaşa. «Onunla bir daha karşılaştığımda, bu sözlerini hatırlayacağım.»

İki çocuğun bir gün yine karşılaşacağından ne Şaşa, ne de annesi kuşku duydı. Karşılaştıkları zaman da, o gün başlayan çatışma devam edecekti.

Rüzgâr denizden esiyordu. Çürümekte olan balıkların kokusu öyle güçlüydü ki, Lothar De La Rey'in soluk borusunda bir tabaka oluşturuyor, midesini bulandırıyor.

Dört tekne hâlâ iskelede bağlıydı. Kargoları artık gümüş gibi parıldamı-yordu. Üsttekiler güneşten kurumuş, kirli bir griye dönüşmüş, eşekarısı boyunda yeşil karınlı sineklere yem olmaktaydı. Ambardakiler ise ezilmekte, teknelerin pompaları durmadan denize kahverengi sular boşaltmaktaydı.

Lothar bütün gün fabrikadaki veznede oturmuş, paralarını almak için sırada olan işçilerine ödeme yapmıştı. Packard arabasıyla, oturduğu barakadaki bir kaç parça eşyayı satmıştı Lothar. Şirket malı olmayan bir tek onlar vardı. Çok da ucuza gitmişlerdi. Swakopmund'dan gelen elden düşme mal tüccarı, «Ekonomik kriz var, Bay De La Rey,» diye özür dilemişti. «Herkes satıyor, hiç kimse almıyor. Zarar edeceğim, inanın bana.»

Bu paralan da barakanın kum tabanının altına gömdüklerine ekleyince, işçilerine her İngiliz lirası yerine iki şiling ödeyecek parayı bulmuş oluyordu. Vezneye yaklaşan her işçiye, «Üzgünüm,» diyordu. «Para bu kadar.» Gözlerine bakmaktan kaçınıyordu.

Ödemeler sona erince Lothar odanın kapısını kilitledi, anahtarını şerif yardımcısına uzattı. Oğluyla birlikte son defa iskeleye yürüdüler, ayaklarını suya sarkıtarak oturdular. Balıkların kokusu da onların ruhsal durumu kadar ağırdı,

«Anlayamıyorum, baba,» dedi Manfred şiş dudakları arasından zorlukla konuşarak. «İyi balık tuttuk. Zengin olmamız gerekirdi. Ne oldu, baba?»

«Hileye kurban gittik,» dedi Lothar alçak sesle. O ana kadar içinde ne öfke vardı, ne de acı. Duyulan uyuşmuş gibiydi. İki kere kurşun yemiş bir in sandı. Biri savaşta, biri de oğlunun annesinin attığı kurşun. Onu hatırlayınca elini göğsüne götürdü, yara yerini yokladı.

Hep aynı şey oluyordu. Önce şok ve uyuşukluk, çok daha sonra da acı ve öfke. Öfke, kara dalgalar halinde yeni yeni gelmeye başlıyordu. Lothar da karşı koymadı. Hoşuna bile gitti. Kendini alçaltıp nasıl yalvardığını unutmaması yardımcı oluyordu.

«Onlara engel olamaz mıyız, baba?» diye sordu çocuk. 'Onlar'ın kim olduğunun tanımına ikisinin de ihtiyacı yoktu. Düşmanlarını tanıyorlardı. Üç savaş boyunca tanımışlardı. 1881 Boer Savaşı'nda, 1899 Büyük Boer Savaşı'nda ve 1914'de de İngilizlerin kuklası Jannie Smuts imparatorluk patronlarının emirlerini yerine getirirken.

Lothar başını iki yana salladı, cevap veremedi. Öfkesinin gücü onu boğuyordu.

«Bir yolu olmalı,» diye belirtti çocuk. «Biz güçlüyüz.» Şasa'nın vücudunun kendi baskısı altında nasıl zayıfladığını hatırlıyordu. «Her şey bizim, baba. Burası bizim vatanımız. Tanrı burayı bize vermiş... Kutsal Kitap'ta bile söylüyor.» Nice Afrikaner gibi o da Kutsal Kitap'ı kendine göre yorumluyor, kendi halkını İsrailoğulları, Güney Afrika'yı da vaat edilmiş topraklar olarak görüyordu.

Lothar sessizdi. Manfred onun gömleğinin kolunu tuttu. «Tanrı burayı bize verdi, değil mi, baba?»

«Evet,» diye başını salladı Lothar.

«Sonra onlar bizden çaldılar. Toprağı da, elmasları da, altını da, her şeyi. Şimdi de teknelerimizle balıklarımızı aldılar. Onları durdurmanın bir yolu olmalı. Bize ait olanları geri alabilmeliyiz.»

«O kadar basit değil.» Lothar çocuğa nasıl anlatacağını bilemiyordu. Kendi anlıyor muydu ki nasıl olduğunu? Dedelerinin vahşilerden kurtardığı topraklarda dilenci gibi yaşıyorlardı işte.

«Büyüyünce anlarsın, Manie,» dedi.

«Büyüyünce onları yenmenin bir yolunu bulacağım.» Manfred bunu öyle bir güçle söyledi ki, üst dudağındaki kabuk yarıldı, yakut gibi bir kan damlası belirdi. «Onlara bunu ödetecek bir yol bulacağım. Göreceksin, baba.»

«Eh, belki de bulursun, oğlum.» Lothar kolunu oğlunun omzuna sardı.

«Büyükbabamın yeminini hatırla, baba. Ben hep hatırlayacağım. İngilizlere karşı savaşımız hiç bitmeyecek.»

Güneş sulara değene kadar orada oturdular, sonra ortalık kararırken iskeleden yürüyüp kumullar boyunca balık kokusundan uzaklaştılar.

Barakaya yaklaşırken bacadan duman çıktığını gördüler. İçerdeki uydurma mutfakta Svart Hendrick yemek yapmaya uğraşıyordu. Başını kaldırdı.

«Yahudi masayla sandalyeleri aldı ama, ben kap kaçağı sakladım,» dedi.

Yere oturup tencerenin içinde yediler. Mısır ezmesiyle rüzgârda kurutulmuş balık. Yemek bitene kadar hiçbiri konuşmadı.

«Sen kalmak zorunda değildin,» dedi sonunda Lothar. Hendrick omuz silkti.

«Dükkândan kahveyle tütün aldım. Bana ödediğin para ancak yetti.»

«Başka kalmadı mı?» diye sordu Lothar. «Hepsi bitti mi?»

Hendrick piposunu yakarken, «Daha önce de kaç kere bitmişti,» dedi. «Kaç kere meteliksiz kaldık.»

«Bu seferki farklı ama. Bu sefer ne avlayacak fildişi var...» Öfke boğazına sarılırken sustu. Hendrick maşrapa gibi kaplara kahve koydu.

«Garip,» diye söyleniyordu kahveleri doldururken. «Onu bulduğumuzda, hayvan postu giymişti üzerine. Şimdi kocaman sarı arabayla geliyor... paçavralar içinde olan da biziz.»

Lothar, «Onu kurtaran seninle bendik,» diye kabullendi. «Daha da beteri, elmaslarını da biz bulduk ona. Biz çıkardık topraktan.»

«Şimdi zengin oldu,» diye devam etti Hendrick. «Gelip bizim elimizdeki avucumuzdaki parayı da alıyor. Yapmaması gerekirdi.» Koca kafasını salladı. «Yo, yapmaması gerekirdi.»

Lothar yavaşça doğruldu. Hendrick onun yüzündeki ifadeyi görünce hevesle öne eğildi. Çocuk kıpırdandı, ilk defa gülümsedi.

«Evet?» dedi Hendrick de sırtmaya başlarken. «Bu seferki ne? Fildişi bitti... çoktan avlanıp bitti.»

«Hayır, fildişi değil. Bu sefer elmas olacak,» diye cevap verdi Lothar.

«Elmas mı?» Hendrick topukları üzerinde öne arkaya sallandı. «Hangi elmas?»

«Hangi elmas, ha?» Lothar sarı gözlerinde ışıltılarla gülümsedi. «Ona bulduğumuz elmaslar tabii.»

«Onun elmasları mı?» Hendrick bakakalmıştı. «Hani Madeni'nin elmasları mı?»

«Sende kaç para var?» diye sordu Lothar. Hendrick bakışlarını kaçırды. Lothar üsteledi. «Seni iyi tanırım.» Kara adamın omzunu yakaladı. «Bir kenara bir şeyler saklarsın sen. Ne kadar var?»

«Fazla değil.» Hendrick kalkmak isterken Lothar onu tuttu.

«Bu yıl iyi para kazandın. Sana kaç para verdiğimi biliyorum.»

«Elli sterlin,» diye homurdandı Hendrick.

«Hayır. Daha fazla olmalı.»

«Belki biraz daha.»

«Sende yüz sterlin var.» Lothar emin konuşuyordu. «Bize de o kadar lazım. Onu bana ver. Birkaç katıyla ödeyeceğimi biliyorsun. Hep öyle oldu. Yine olacak.»

İki yaşlı adam yokuştan tepeye doğru tırmanıyorlardı. Birinin bir bacağı tahta olduğundan, aksayarak gidiyordu. İngiltere Kralı'nın şövalyeliğe ve savaş madalyalarıyla onurlandığı biriydi. Ayrıca çağın en büyük askeri tarih yazarlarındandı. O kadar zengin, maddi servetler konusunda o kadar kayıtsızdı ki, parasının hesabına pek seyrek eğilirdi.

Yanındaki ona 'Sir Garrick Courtney' demiyor da, 'Garry' diye hitap ediyordu. «Bu bizim en büyük sorunumuz, Garry,» diyordu ince sesiyle. «İnsan-

larımız kırsal yerleri terk edip büyük kentlere akıyor. Hem çiftliklerimiz ölüyor, hem de büyük kentlerde işsiz kalıyorlar.» Masa dağının 2.000 fitlik doruğuna durmaksızın tırmanmaya çalışırken sesi biraz soluk soluğaydı. Grubun gençlerini geride bırakan bir tempo tutturmuştu iki yaşlı adam.

Sir Garrick, «Mahvolmanın yolu işte,» diye ona katıldı. «Çiftliklerdeyken de yoksullar ama büyük kentlere gidince açlıktan ölmeye başlıyorlar. Aç kalan insan, tehlikeli insandır, **Ou Baas**. Bunu bize tarih öğretiyor.»

Sir Garrick'in 'Büyük Usta' diye hitap ettiği adam ufak tefek yapıydı ama dimdik yürüyordu. Eğik Panama şapkasının altında şen mavi gözleri, kır sakalı vardı. O Garry gibi zengin değildi. Transvaal yöresinde bir çiftliği vardı, o kadar. Garry serveti konusunda ne kadar dikkatsizse, o da borçlan konusunda bir o kadar dikkatsizdi. Ama bir bakıma dünya onun çiftliği gibiydi. Üstüne durmadan onur payeleri yağar dururdu. Dünyanın başta gelen on beş üniversitesi fahri doktora vermişti ona. Bunlar arasında Oxford, Cambridge ve Columbia da vardı. On kentin fahri hemşerisiydi. Londra, Edinburg ve daha nice. Boer kuvvetlerinde generallik yapmıştı. Şimdi de İngiltere İmparatorluğu ordusunun generallerindendi. Krallık ona pek çok onur payesi daha vermişti. Onca madalya, ince bedeninin göğsüne sığacak gibi değildi. Güney Afrika'nın yetiştirdiği en zeki, en bilge, en çekici ve etkin adam olduğu kuşkusuzdu. Kişiliği sınırlar içine alınamayacakmış gibi, dünya vatandaşıymış gibiydi. İşte zaafını da bu nokta oluşturuyor, rakipleri onu bu noktadan vurmaya çalışıyorlardı. Hem de zehirli oklarıyla. 'Onun yüreği sizin aranızda değil, deniz aşırı yerlerde,' sloganıyla devirmişlerdi onun hükümetini. Şu sıra muhalefet partisi başkanıydı. Kendisini tanımlaması istendiğinde, tercih olarak botanikçiyim, mecburiyet olarak politikacıyım, derdi.

«Duralım da ötekiler bize yetişsin,» dedi General Jan Smuts. Bastonuna dayanıp bekledi. İki yaşlı adam yamaçtan aşağıya baktılar.

Yüz adım kadar gerilerinde bir kadın ciddi adımlarla yamacı tırmanıyordu. Kalın etekliğinden dolgun butlan belli oluyor, güçlü kolları güreşçileri hatırlatıyordu.

Sir Garry sevgili eşine bakarken, «Canım kumrum benim,» diye fısıldadı içtenlikle. On dört yıllık bir bekleme süresinden sonra, daha altı ay önce razı olmuştu Anna onunla evlenmeye.

«Ne olur, çabuk ol, Anna,» diye yalvardı kadının arkasından gelmekte olan çocuk. «Biz tepeye varana kadar öğle olacak. Bir kahvaltı etmek için sabırsızlanıyorum.»

«O kadar acelen varsa sen önden çık,» diye homurdandı Anna. Güneş şapkası, kıpkırmızı, etli suratına doğru eğikti başında. Yüz hatları buldog gibiydi. «Anlamıyorum, kim ister bu dağın tepesine çıkmayı...»

«Dur, ben sana destek vereyim,» dedi Şaşa. İki elini Leydi Courtney'in kocaman yuvarlak kalçalarına dayadı. «Bir-kii-hooop!»

«Dur, yapma, yaramaz çocuk,» diye soludu Anna. Bu ani hıza kendini ayarlamaya çalıştı. «Şu sopayı sırtında kırarım, yapma diyorum! Ay! Kes artık, yeter!»

Leydi Courtney oluncaya kadar Anna yalnızca Anna'ydı. Şasa'nın dadısı, annesinin de sevgili hizmetkârı. Sosyal yapı içindeki bu ani yükselişi aralarındaki ilişkileri hiç değiştirmemişti.

Soluma, itiraz, gülme sesleri arasında, yaşlı adamların beklediği yere vardılar. «İşte getirdim, büyükbaba! Özel ulak!» Şaşa Garry Courtney'e sırtıyordu. Garry onlara sevgiyle baktı. Bu güzel çocukla bu kırmızı suratlı, çirkin kadının onun en değerli hazineleriydi. Eşi ve sevgili torunu.

«Anna, yavrum, çocuğu bu kadar yorman doğru değil,» derken gülmeme-yi de başarıyordu. Şasa'nın koluna yarı şaka, yarı ciddi, bir de tokat attı.

«Bu dağ yolunda vakit geçireceğime yemek hazırlıklarına bakmam gerek.» Anna'nın aksanı hâlâ Flaman gibiydi. Kolaylıkla Afrikaner diline döndü, General Smuts'la konuştu. «Daha ne kadar yolumuz var, Ou **Baas**?»

«Çok kalmadı, Leydi Courtney, geldik sayılır. Hah, işte ötekiler de gözük-tü. Onları merak etmeye başlamıştım.»

Centaine'le arkadaşları ormanın içinden çıkıp yamacın aşağısında belirdi-ler. Centaine bol bir beyaz etek giyinişti. Dizlerine kadar geliyordu. Hasır şapkasında sahte kiraz süsler vardı. Bekleyenlerin yanına vardıklarında Centaine, General Smuts'a gülümsedi. «Çok yorulduğum, **Ou Baas**. Son yokuş için kolunuza girebilir miyim?» Smuts hemen kolunu uzattı, Centaine'in deminki yorgunluk iddiasına rağmen tepeye ilk varan da onlar oldular.

Masa Dağı'na her yıl yaptıkları bu geleneksel piknikler, Sir Garrick Courtney'in doğum gününü kutlamak içindi. Eski dostu General Smuts da bu kutlamayı kaçırmamaya önem verirdi.

Tepeye ulaşıncı çimenlere oturup soluklandılar. Centaine'le general öteki-lerden biraz uzak yere oturmuşlardı. Tam altlarında Constantia Vadisi'nin bağlan görünüyordu. İlk konuşan General Smuts oldu.

«Eee, Centaine, yavrum, bana ne söylemek istiyordun?»

«Siz galiba zihin okuyorsunuz, Ou Baas,» diye güldü Centaine utanmış gibi. «Nasıl anlıyorsunuz böyle şeyleri?»

«Bugünlerde güzel bir kız beni bir kenara çekmeye çalışıyorsa, bunun eğlenmeden çok iş için yapıldığını biliyorum artık.» Pırıl pırıl gözleriyle ona baktı.

«Siz tanıdığım en çekici erkeklerden birisiniz...»

«Ah ha! Müthiş bir iltifat! Demek konu ciddi olmalı.»

Centaine'in değişen yüz ifadesi de öyle olduğunu onaylıyordu. «Konu Şaşa,» dedi açıkça.

«O konuda sorun yok... yoksa yanılıyor muyum?»

Centaine gömlek cebinden bir kâğıt çıkarıp ona uzattı. Çocuğun okul kar-nesiydi o kâğıt. Ülkenin en başta gelen, en saygın okulunun armasını taşıyordu.

General bir göz attı. Centaine onun nasıl hızlı okuyabildiğini bildiğinden, hemen kâğıdı geri uzattığında şaşırmadı. En sona eklenen, 'Michel okul için gurur vesilesidir,' yazısına kadar her şeyi okumuş olduğunu biliyordu.

General Smuts ona gülümsedi. «Herhalde onunla gurur duyuyorsundur.»

«O benim bütün hayatım.»

«Biliyorum. Ama bu her zaman akıllıca bir şey değildir. Çocuklar çabucak büyür, erkek olur. Sonra ayrılır, senin hayatını da alıp gider. Her neyse, sana nasıl yardımcı olabilirim yavrum?»

«Zeki ve şahsiyet sahibi bir çocuk. İnsanlara davranışı çok ustaca. Kendinden çok büyüklere bile,» diye karşılık verdi Centaine. «Başlangıç için ona Parlamento'da bir koltuk istiyorum.»

General Panama şapkasını başından çıkardı, parlak kır saçlarını avucuyla düzeltti. «Parlamento'ya girmeden önce okulunu bitirmesi daha iyi olur gibi geliyor bana, ne dersin?» diye güldü.

«Mesele orada işte. Ben de sizden onu öğrenmek istiyordum, Ou Baas. Şaşa üniversite için vatana, Oxford veya Cambridge'e mi gitmeli, yoksa ilerde seçimlerde bu onun aleyhine mi olur? Buradaki üniversitelerden birine gitmesi daha mı iyi olur... eğer öyleyse, Stellenbosch'a mı gitmeli, yoksa Cape Town üniversitesine mi?»

«Bir düşüneyim, Centaine. Son kararın verilmesi gerektiğinde sana fikrimi söylerim. Ama bu arada seni bir başka konuda uyarmama izin ver. Tutumuna ilişkin bir konuda. Delikanlıyla ilgili planlarında önyargılı davranmaman için.»

«Lütfen, Ou Baas,» diye yalvardı Centaine. «Sizin bir sözünüz dünyaya değer...»

General alçak sesle konuştu. «O **vatan** kelimesi kritik bir kelime. Şaşa kendi anavatanının neresi olduğuna karar vermeli. Vatani eğer uzak diyarlar-daysa, o zaman benden yardım beklememeli.»

«Ne kadar budalayım.» Centaine'in gerçekten kendine pek kızdığını hissetti general. Yanakları kızarmış, dudakları gerilmişti. **Soutpiel**. Hatırlıyordu o kelimeyi. Bir ayağı Londra'da, öteki Cape Town'da. Artık komik gelmiyordu ama.

«Bir daha olmayacak,» dedi, elini yaşlı adamının üzerine koydu. «Demek ona yardım edeceksiniz.»

Şaşa uzaktan, «Artık kahvaltı edelim mi, anne?» diye sesleniyordu.

«Tamam, sepeti şu derenin kenarındaki taşla koy.» Tekrar yaşlı adama döndü. «Size güvenebilirim, değil mi?»

«Ben muhalefettiyim, Centaine.»

«Uzun süre orada kalamazsınız. Gelecek seçimlerde ülke aklını başına toplar.»

«Sana şimdiden bir söz veremeyeceğimi anlaman gerekir.» Kelimelerini dikkatle seçiyordu. «Şaşa daha çocuk. Ama gözüm üstünde olacak. Şimdiki vaatkâr durumunda devam ederse, benim standartlarımı tutturuyorsa, o zaman tüm desteğim onun. Tanrı da biliyor ya, değerli insanlara çok ihtiyacımız var.»

Centaine keyifle, rahatlamış gibi içini çekti, adam devam etti.

«Sean Courtney kabinemde çok başarılı bir bakandı.»

Centaine bu adı duyunca sarsıldı. Pek çok anısı bir arada canlandı. Onca yoğun sevinç, onca derin üzüntü, onca karanlık sır! Ama yaşlı adam onun bocaladığını fark etmemiş gibi devam etti. «Aynı zamanda da sevdiğim, güvenilir bir dostumdum. Hükümetimde yeni bir Courtney'in olması hoşuma gider. Güvenilebileceğim iyi bir dost... Belki günün birinde.»

Ayağa kalktı, onun da kalkmasına yardım etti. «Ben de Şaşa kadar acıktım. Yemeğin kokusu da dayanılmayacak kadar güzel geliyor,» dedi.

Ama yemeği sunulduğunda pek az yedi. Oysa ötekiler, başta Şaşa olmak üzere, yemeğe aç kurtlar gibi saldırdılar. Sir Garry söğüş kuzu ve domuzdan, hindiden dilimler kesiyor, Anna tabaklara börekler, jambonlu yumurtalar, karışık meyveler, jöleler ekliyordu.

Centaine'in genel müdürlerinden Cyril Slaine, «Kesin olan bir tek şey var,» dedi. «Sepet aşağıya inişte epey hafiflemiş olacak.»

General hepsinin doymuş olduğunu anlayınca onları ayağa kaldırdı.
«Şim-di günün asıl işine sıra geldi,» dedi.

«Haydi, kalkın!» Centaine ilk fırlayan olmuştı. Etekleri bacaklarının çev-resinde uçuyordu. «Cyril, sepeti buraya bırak. Dönüşte alırız.»

Yamaçlara baka baka doruğun çevresini dolaşmaya başladılar. General birden atıldı, ilerdeki çiçek yatağının içinde aranmaya başladı. Ötekiler sağa sola dağılmışlar, bir tek Şaşa yaşlı adama ayak uydurabiliyordu. General Smuts, «Disa çiçeğini ilk bulan altı peni kazanıyor,» diye duyuruda bulundu.

Şaşa öne fırladı. Ötekiler neye uğradıklarını anlayamadan, «İşte buldum, allı peni benim!» diye bağırdı.

Hepsi zambak saplı zarif orkidenin çevresine toplandılar. General çiçeğin önünde tapınacakmış gibi diz çöktü.

«Gerçekten de mavi bir disa... dünyanın en nadir çiçeklerinden biri. Yalnızca Masa Dağı'nda yetişir, dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmaz.»

Şaşa'ya baktı. «Bu yıl büyükbabana ödülünü sen sunmak ister miydin, delikanlı?»

Şaşa önemli bir iş yapıyormuş gibi adımını atıp mavi disayı, yaban orkidesini kopardı, Sir Garry'ye uzattı. Bu disa töreni de doğum günü töreninin geleneksel bir parçasıydı. Hepsi gülüşüp alkışladılar.

Centaine oğlunu gururla seyrederken onun doğduğu günü hatırlıyordu. Yaşlı Bushman'ın ona Şaşa adını verdiği günü. 'İyi su,' demekti. İhtiyar Ka-lahari'nin derinlerindeki kutsal vadide dans etmişti Şaşa için. O sırada söylediği şarkıyı da hatırlıyordu Centaine.

**Okları yıldızlara uçacak
İnsanlar adını andıkça
Uzaklardan duyulacak...
İyi suyu bulacak,
Nereye giderse gitsin, iyi suyu bulacak.**

Çoktan ölmüş ihtiyar Bushman'ın yüzü gözünün önüne geliyordu. İnanılmaz derecede buruşuk, ama yine de tatlı kayısı rengi... amber gibi ya da durmuş lületaşı gibi. Centaine içinden Bushman dilinde ona seslendi.

«Öyle olsun, Koca Dede, öyle olsun!»

Dönüş yolunda Daimler'e hepsi zor sığınmışlardı. Anna, Sir Gany'nin kucağında oturuyor, koca ağırlığıyla onu neredeyse eziyordu.

Centaine arabayı kıvrılan orman yolunda sürerken Şaşa arkasından eğildi, onu hız yapmaya zorladı. «Hadi, Mater... el frenin takılı mı kaldı yoksa!»

Centaine'in yanında oturmakta olan general şapkasına dokundu, kilometre göstergesine baktı. «Gösterge bozuk galiba. Hızımız yüz mili aşkın gibi.»

Centaine, Daimler'i malikânenin o görkemli beyaz kapısına doğru sürdü. Yukardaki oyma desenlerde, asmaların çevresinde dans eden orman perileri vardı. Ünlü heykeltıraş Anton Anreith 'in eseriymiş. Malikânenin adı da kapının üzerine kabartma harflerle yazılmıştı:

WELTEVREDEN 1790

Bu kelimenin Hollanda dilinde anlamı, «Doyuma ermiş» demekti. Centaine burayı, Hani Madeni haklarını elde ettikten bir yıl sonra, varlıklı bir Clo-ete ailesinden satın almış, ondan beri buraya bol para ve sevgi akıtmıştı.

Daimler'i pek yavaş sürmekteydi. «Tozların asmalara konmasını istemiyorum,» diye açıkladı General Smuts'a. Çevreye bakışlarında sevinç ve mutluluk okunuyordu.

Siyah işçiler asmaların arasından doğrulup onları selamladılar. Şaşa pencereden sarkıp aralarından en sevdiklerinin adlarını haykırdı, onlar da sevinçle gülümsediler.

Yolun iki yanına ulu meşeler sıralanmıştı. Büyük evin çevresinde parlak yeşil Kiyuku çimenleri göze çarpıyordu. Çim fidelerini General Smuts, 1917 Doğu Afrika Savaşı'ndan dönerken getirmiş, sonra bu çimler ülkenin her yama yayılmıştı. Çimenliğin ortasında köle kampanası duruyordu. İş gününün başlangıcını ve bitişini duyurmak üzere hâlâ kullanılmaktaydı. Çimenliğin gerisinde de, evin buz beyazı duvarları-yükselmekteydi.

Hizmetkârlar onları karşılamak üzere telaşla sarı arabanın çevresine biriktiriler. Centaine onlara, «Yemek bir buçukta olacak,» dedi. «*Ou Baas*, biliyorum, Sir Garry size son yazdığı bölümü okumak istiyordur. Cyril'le ben de biraz çalışmak zorundayız.» Bir an sustu. «Şaşa, sen nereye gittiğini sanıyor-sun?»

Çocuk verandanın köşesini dönmek üzereydi. Sıvışmasına az kalmıştı. «Jock'la ikimiz yeni polo tayımı çalıştıracaktık.» O tay Jock'un Şasa'ya yılbaşı armağanıydı.

«Madam Claire seni bekliyor,» dedi Centame. «Matematiğinin biraz des-teğ e ihtiyacı olduğuna karar vermiştik, öyle değil mi?»

«Öf, Mater, tatildegiz...»

«Senin boş geçirdiğ in her gün, birisi mutlaka çalışıyordur. Onunla karşı-laştığı nda, senin kofluğ unu ortaya çıkarır.»

«Peki, Mater.» Şaşa bu sözü daha önce de çok dinlemişti. Büyükbabasına bakıp destek bekledi.

«Annenin sana birkaç saat boş vakit bırakacağı ndan eminim. Matematik dersin biter bitmez,» dedi büyükbabası. Görevini biliyordu. «Tatil olduğ u doğru tabii.» Centaine'e umutla baktı.

General Smuts, «Ben de genç dostumun talebini destekleyebilir miyim?» diye söze karıştı. Centaine gülerек teslim oldu.

«Çok güçlü müttefiklerin var. Ama yine de Madam Claire'le saat on bire kadar çalış.»

Şaşa ellerini ceplerine soktu, omuzlarını sarkıttı, öğretmenini bulmaya gitti. Anna hizmetçileri yönetmek üzere eve daldı, Garry de General Smuts'u yeni kitabından söz etmek üzere çekip götürdü.

«Pekâlâ.» Centaine, Cyril'e bir baş işareti yaptı. «İşe koyulalım.» Cyril onun peşi sıra çift kanatlı tik ağacı kapıdan geçti. Centaine'in topuklan mermer yerlerde çit çit ses çıkarıyordu. Holün karşı tarafındaki çalışma odasına girdiler.

Centaine'in erkek sekreterleri orada onu bekliyordu. Sürekli kadınların arasında bulunmaya pek dayanamazdı Centaine. İki sekreteri de yakışıklı genç erkeklerdi. Çalışma odası çiçek doluydu. Weltevreden'in bahçesinden her gün yeni çiçekler toplanıp yerleştirilirdi o vazolara. Bugün mavi ortanca-larla sarı güller konmuştu.

Yazıhane olarak kullandığı Louis XIV masaya oturdu. Masanın ayakları oymalı, üzeri Centaine'in biriktirdiği onca anıyı alacak kadar genişti.

Şaşa'nın babasının ayrı ayrı gümüş çerçevelerde bir düzine kadar resmi vardı. Okul yıllarından başlıyor, Kraliyet Hava Kuvvetleri pilotu olduğ u döneme kadar uzanıyordu. Sonuncu resim onu bir dizi uçağ ın önünde, pilotlar grubunun ortasında gösteriyordu. Sırıtıyordu Michael Courtney. Ölümsüzlüğ ünden öyle emindi ki! Alev alev yanan uçağ ının içinde, Centaine'in gözleri önünde can verdiği günde bile emindi ölmeyeceğ inden. Centaine resmi dü-zeltti. Hizmetçi bir türlü yerini iyi ayarlayamıyordu.

«Anlaşmayı okudum,» dedi Cyril'e. «Hoşlanmadığım iki madde var. Birincisi, yirmi altıncı madde.» Cyril o sayfayı açtı, iki sekreter masanın iki yanına dikildi, günlük çalışma başladı.

Her zaman, önce madenin işleriyle ilgilenirdi Centaine. Hani Madeni onun tüm servetinin kaynağıydı. Çalışırken Kalahari çölünün o engin görünümünü, mistik mavi tepelerini, çağlar boyunca o hazineyi saklamış olan kutsal vadiyi özlediğini hissetti. Çöl onun ruhunu esir etmişti. Yarın, diye düşündü sevinçle. Yarın Şasa'yla ikimiz yine gidiyoruz oraya. Gerçi Weltevreden'in güzel bahçeleri de onun bir parçasıydı, ama ruhunun asıl gıdası Kalahari'ydi. Son belgeyi imzalayıp damgalaması için sekreterine uzattı, ayağa kalkıp terasına çıktı.

Köle barakalarının ötesindeki manejde Şasa, Jock Murphy'nin eleştirici bakışları altında tayını çalıştırıyordu. Matematik dersi bitmişti çocuğun.

Tay iriydi. Uluslararası Polo Derneği, at boylarındaki sınırlandırmayı daha yeni kaldırmıştı. Ama zarif ve kıvrak bir taydı. Jock Murphy bir top attı, Şasa vurmaya başardı ama top istediği yöne gitmedi.

«Ayıp sana, Master Şasa,» dedi Jock. «Yine ot biçer gibi vuruyorsun. Sopanın ucu vuruşa hâkim olsun.»

Jock Murphy, Centaine'in buluşlarından biriydi. Tıknaç, adaleli bir adamdı. Kafası tümüyle keldi. Her işe girmiş çıkmıştı. Kraliyet Deniz Kuvvetleri, profesyonel boksörlük, afyon kaçakçılığı, bir Hint mihracesine silah hocalığı, yarış atı eğiticiliği, kumar kulübünde yöneticilik... şimdi de Şasa'nın beden eğitimi öğretmeniydi. Nişancılıkta üstüne yoktu. Poloyu iyi oynardı. Boks yaptığı sıralarda yumruğuyla adam öldürmüşlüğü vardı. Şasa'ya kendi oğlu gibi davranırdı.

. Üç ayda bir falan, bir viski nöbetine girer, şeytanlaşırdı. Centaine karakola birini yollar, kefaleti öder, onu serbest bıraktırırdı. Jock geldiği zaman, şapkası elinde, Centaine'in masasının karşısına dikilir, başını utançla eğer, özürler dilerdi.

«Bir daha olmayacak, efendim. Bana ne oldu, anlayamıyorum. Bana bir şans daha verin, efendim. Pişman etmeyeceğim sizi.»

İnsanın zaaflarını bilmek iyi şeydi. Onu yönetmek için hem tasma, hem kırbaç diye kullanılabiliyordu.

Windhoek'de onlara göre iş yoktu. Kıyıda buraya kadar, gelip geçen kamyonlara otostop için yalvararak geldikten sonra, kent dışında demiryolunu yakın bir işsizler kampına yerleştiler. Yüz kadar ailenin burada kamp kurmasına göz yumuluyorsa da, polis yine de göz kulak oluyordu onlara. Kulü-beler mukavvadan, oluklu tenekeden yapılmış, hepsinin kapısında erkekli kadınlı gruplar çömelmişti. Gürültü yalnız çocuklardan geliyordu. Çocuklar toz içinde, sıksa, güneş yanıyordu. Kampın her yanı odun ateşi ve yağm kokuyordu. Tuvalet çukurları sığ kazılmıştı burada.

Birileri demiryoluna karşı bir levha dikmiş, üzerine, 'Vaal Hartz mı? Zor gideriz!' diye yazmıştı. Hükümete işsizlik yardımı için başvuran olursa, onu hemen apar topar, Vaal Hartz'daki sulama kanalı projesine yolluyorlardı. Günde iki şiling karşılığı. Söylentilere göre oradaki işçi kamplarında ayaklanmalar oluyor, polisin oraya durmadan zorla işçi bulması gerekiyordu.

Buradaki kampın iyi yerleri çoktan kapılmıştı. Lothar'ın grubu küçük bir devedikeninin dibine yerleşip dallara kâğıtlar asarak gölgelenmeye çalıştı. Swart Hendrick ateşin yanma çömelmiş, mısır ununu ağır ağır kaynamış suya katıp karıştırıyordu. Patronu başarısız iş arama seferinden dönerken başını kaldırıp baktı, Lothar başını iki yana salladı, Hendrick yine yemeğine döndü.

«Manfred nerede?»

Hendrick çenesiyle işaret etti. İlerdeki kulübeyi gösteriyordu. Bir yığın yırtık pırtık giysili adam çömelmiş, uzun boylu, sakallı birinin anlattıklarını hayran hayran dinlemekteydiler. Adamın fanatik kara gözlerinde pek yoğun bir ifade vardı.

«Mal Willem,» diye mırıldandı Hendrick. «Çılgın William.» Lothar bakışlarıyla o kalabalığın arasında Manfred'i aradı, sonunda oğlunun altın sarısı saçlarını tanıdı.

Onun güvünde olduğunu anlayıp rahatlayınca piposunu göğüs cebinden çıkardı, içine üfledi, Magaliesberg tütünüyle doldurdu. Pipo leş gibi kokuyordu. Kara tütün fazla sertti. Ama ucuz olan da oydu. Puposunu ateşten aldığı bir közle yakarken, o güzel purolarını özledi. Ama tadı kötü de olsa, tütün insanı ya-tıştırıyordu. Keseyi Hendrick'e de fırlattı, devedikeninin gövdesine yaslandı.

«Sen neler buldun?»

Hendrick gece boyunca Windhoek yakınındaki siyah mahallelerini gezmişti. İnsan birinin en gizli sırlarını öğrenmek istiyorsa, masasına servis yapanla, yatağını toplayanla konuşmalıydı.

«Veresiye içki satılmadığını öğrendim, bir, Windhoek kızlarının sırf aşk uğruna bir şeye kalkışmadığını öğrendim, iki,» diyerek sırttı.

Lothar ağzından biraz tütün tükürdü, oğluna doğru baktı. Yaşıtı olan kamp çocuklarıyla kaynaşmayıp koca adamlarla oturmasına biraz kaygılanıyordu, Ama adamlar da onu aralarına kolay kabul ediyorlardı nedense.

«Başka?» diye sordu Hendrick'e.

«Adamın adı Fourie. On yıldır madende çalışıyor. Her hafta dört beş kamyonla geliyor, malzeme yükleyip madene gidiyor.» Hendrick bir an dikkatini yemeği karıştırmaya verdi.

«Devam et.»

«Sonra her ayın ilk pazartesi günü bir tek küçük kamyonla geliyor. Öteki dört şoför de kamyonun arkasına binmiş oluyor. Hepsi silahlı. Doğruca Ana-cadde'deki Standard Bankası'na gidiyorlar. Müdürle adamları yan kapıya çıkıyor. Fourie ile bir şoför, küçük demir bir kutuyu kamyonun bankaya taşıyorlar. Sonra Fourie ve adamları köşedeki bara gidiyorlar, kapanış saatine kadar içiyorlar. Sabah olunca tekrar madene dönüyorlar.»

«Ayda bir kere.» diye fısıldadı Lothar. «Bütün ayın malını bir tek seferde getiriyorlar.» Hendrick'e baktı. «Köşedeki bar mı dedin?» Siyah adam başını sallayınca, «En azından on şilinge ihtiyacım var,» diye ekledi.

«Ne diye?» Hendrick hemen kuşkulandı.

«Birimizden birimizin o barmene bir içki ısmarlaması gerek. Köşe barlarında siyahlara servis yapmazlar.» Lothar hain hain gülümsedi, sonra, «Manfred!» diye seslendi.

Çocuk kendini uzun boylu adamın sözlerine öylesine kaptırmıştı ki, babasının döndüğünü hiç fark edememişti.

Hendrick yemeğe biraz da süt boca etti, sonra babasının yanına bağdaş kurmuş Manfred'e tencerenin kapağı içinde biraz yemek uzattı.

Manfred, gözleri yeni bir dine girmiş kimseler gibi pırıl pırıl, «Her şeyin Johannesburg'daki altın madenlerinin sahibi olan Yahudilerin başı altından çıktığını biliyor muydun, baba?» diye sordu.

«Neler yani?»

«Ekonomik kriz.» Çocuk bu kelimeleri önem vere vere söylüyordu. Yeni öğrenmişti daha. «Bu işi Yahudilerle İngilizler planlamış. Madenlerinde ve fabrikalarında istedikleri kadar işçiyi yok pahasına çalıştırabilmek için.»

«Öyle miymiş?» diye gülümsedi Lothar yemeğini kaşıklarken. «Peki kuraklığı da mı Yahudilerle İngilizler ayarlamış?» Onun İngilizlere olan nefreti mantık sınırlarının dışına çıkmıyordu. Ama kuraklığı gerçekten İngilizler yaratmış olsa da, ancak bu kadar nefret edebilirdi onlardan.

«öyle, baba!» diye bağırdı Manfred. «**Oom** Willem anlattı bize.» Arka ce-binden rulo yapılmış bir gazete çekti, dizine yaydı. «Şuna bir bak!»

Gazetenin adı **Die Vaderland'dı.**' Anavatan'ın Afrikaner dilindeki yayını. Manfred'in hırstan titreyen parmağıyla gösterdiği karikatür de çok tipikti. Bak, neler yapıyor Yahudiler bize!»

Karikatürde ana karakter **Hoggenheimer'di.** Frak giymiş, ayakları getr'li, kravatında kocaman bir pırlanta parıldayan, parmakları yüzüklü bir Yahudi. Alt dudağı sarkmış, burnunun ucu çenesine doğru kıvrılmıştı. Ceplerinden paralar taşıyordu. Elindeki kırbaçla, arabaya doluşmuş işçileri 'Altın Madeni' diye yazılı bir levhaya doğru gütmekteydi. Arabayı hayvan yerine insanla çe-kiyordu.

Lothar gülererek gazeteyi tekrar oğluna uzattı. Pek az Yahudi tanırdı ama hiçbirini de Hoggenheimer'e benzemezdi. Çoğu herkes kadar çalışkan insanlardı. Şu sıra onlar da herkes kadar yoksul, açlık içindeydiler. «Keşke hayat o kadar basit olsa...» diye başını salladı. «Basit, baba! Tek yapacağımız Yahudilerden kurtulmak. **Oom** Willem anlattı bize.»

Lothar cevap vermek üzereyken, yedikleri yemeğin kokusunun üç çocuğu o yana çekmiş olduğunu fark etti. Biraz uzakta duruyor, ağzına götürdüğü her kaşığı sayıyorlardı. Karikatür birden önemini kaybetti.

Biri on iki yaşlarında bir kız çocuğuydu. Saçları san, araya platin rengi karışmış, Kalahari'nin kış otlarının rengindeydi. O kadar sıksıkaydı ki, yalnız ke-mikleriyle gözleri kalmış gibiydi. Alnı geniş ve düzdü. Çöl gökleri gibi mavi gözleri vardı. Elmacık kemikleri çıkıktı. Giydiği elbise, un torbalarını birbirine dikerek yapılmıştı. Ayakları çıplaktı.

Yanında onun eteklerine tutunan iki de küçük çocuk vardı. Erkek olanının kafası tıraşlı, kulakları kepçeydi. Sıkı bacakları, yamalı şortundan aşağı uzanıyordu. Küçük kızın burnu akıyor, ablasının eteğini tutarken parmağını emiyordu.

Lothar bakışlarını kaçırdı ama yemek artık tadını kaybetmişti. Lokmasını çiğneyemiyordu bile. Hendrick'in de çocuklara bakmamaya çalıştığını gördü. Manfred onları görmediği için rahattı. Hâlâ gazetesine bakıyordu.

Lothar, «Onları beslemeye kalkarsak kampın her çocuğu başımıza üşür-şür,» diye mırıldandı. İçinden, bir daha açık yerde yemek yememeye karar verdi.

Hendrick, «Ancak bu akşama yetecek kadar yemeğimiz var,» diye ona kattı. «Onlara veremeyiz.»

Lothar kaşığına ağzına götürürken indirdi, teneke tabaktaki yemeğe bir an baktı, sonra büyük kıza eliyle işaret etti.

Kız utanarak yaklaştı.

«Al şunu,» dedi Lothar sert bir sesle.

«Teşekkür ederim, amca,» dedi kız. «**Dankie. Oom.**»

Tabağı eteğinin altına sakladı, başka gözlerden korumaya çalıştı, iki küçükü çekerek uzaklaştırdı, kulübelere birine girdiler.

Kız bir saat sonra döndü. Tabakla kaşık yıkanmış, pırlıl pırlıl parlatılmıştı. «Oom'un yıkanmasını istediği çamaşırı falan var mı?» diye sordu.

Lothar heybesini açtı, kıza Manfred'in kavgada kirlenmiş kıyafetini uzattı. Kız çamaşırları güneş batarken getirdi. Arap sabunu kokuyordu hepsi. Özenle katlanmıştı.

«Özür dilerim, **Oom**, ütüm yoktu.»

«Adın ne?» diye sordu Manfred kıza birdenbire. Kız çevresine bakındı, yüzü kızardı, bakışları yere dikildi.

«Sarah,» diye fısıldadı.

Lothar gömleğini iliklerken, «Ver on şilini bana,» diye emretti.

Hendrick, «O kadar paramız olduğunu bilen olsa gırtlığımızı keserlerdi,» diye söyledi.

«Vaktimi ziyan ediyorsun.»

«Tek bol şeyimiz vakit.»

Lothar bara girdiğinde, içerde barmen dahil üç kişi vardı. Birasını ısmarlarken barmen, «Bu gece تنها,» dedi. Kır saçlı, madeni çerçeveli gözlük takmış bir adamdı.

«Sen de bir tane iç,» dedi Lothar ona. Adamın yüz ifadesi hemen değişti.

«Ben cin alayım, sağolun.» Tezgahın altından aldığı özel bir şişeden kendi içkisini doldurdu. O şişede saf su olduğunu, paranın dosdoğru barmenin cebine gideceğini aslında ikisi de biliyorlardı.

«Sağlığınıza.» Adam bara abandı, paranın hatırına sevimli davranmaya karar verdi.

Çene çaldılar, hayatın zorlaştığından, daha da zorlaşacağından dem vurdular, yağmura ne kadar ihtiyaç olduğunu söylediler, hepsinin suçlusunun hükümet olduğu sonucuna vardılar.

«Ne zamandır kenttesiniz? Sizi daha önce görmemiştim.»

«Bir gün... çok bile.»

«Adınız neydi demiştiniz?» Lothar adını söyleyince adam daha çok ilgi gösterdi. Barın ilersindeki iki müşterisine seslendi. «Bu bey kim, biliyor musunuz? Lothar De La Rey! Savaş sırasındaki o afişleri hatırlamıyor musunuz? Kooinekke'lerin cesaretini kıran oydu. Ta kendisi!» **Kırmızı boyun**, bölgeye yeni gelmiş, güneşten enseleri yanan genç İngiliz askerlerine takılan addı. «Gembokfontein'deki treni de o patlatmıştı.»

Adamlar bu haberi öyle coşkuyla karşıladılar ki, bir tanesi Lothar'a ikinci bir bira bile ısmarladı. Ama yalnızca Lothar'a.

Dost oldukları zaman Lothar, «İş arıyorum.» dedi onlara. Hepsı gülüştüler. Lothar, «Hani Madeni'nde iş varmış diye duydum,» dedi.

Barmen, «Olsa ben duyardım,» dedi hemen. «Madenin şoförleri her hafta buraya gelirler.»

Lothar, «Beni onlara tavsiye eder misin?» diye sordu.

«Daha iyisini yaparım. Pazartesi gel, seni Gerhard Fourie'yle tanıştırayım. Şoförlerin başı o. İyi dostumdur. Orada olup biten her şeyi bilir.»

Lothar oradan ayrılırken, bar halkı artık onu da iyi bir dost diye tanıyordu. Dört gece sonra tekrar uğradığında barmen onu sevinçle karşıladı.

«Fourie burada,» diye fısıldadı. «Barın ucunda. Şu ötekilerin servisini biteyrim, seni ona tanıştıırım.»

Bu sefer bar yan yarıya doluydu. Lothar şoförü incelemeye vakit de buldu. Orta yaşlı, kuvvetli gibi görünen biriydi. Saatlerce direksiyon başında oturmaktan göbek bağlamıştı. Kelini örtmek için, sağ kulağının üzerindeki saçları uzatmış, briyantınle yapıştırarak tepesine kapak yapmıştı. Yüksek sesle konuşan, gösterişçi biriydi. Onda da, adamlarında da, zor bir işi yeni bitirmiş olmanın rahatlığı seziliyordu. Tehditle, korkutmayla yola getirilecek birine benzemiyordu. Zaten Lothar da ona nasıl yaklaşımda bulunacağına henüz kesin karar vermemişti.

Barmen ona işaret ediyordu. «İyi bir dostumu tanıştırmak istiyorum.» El sıkıştılar. Şoför bu tokalaşma işini bile bir yarışmaya döndürdü ama Lothar bunu öngörmüş, adamın yalnızca parmakların kavramış olduğundan, tam kuvvetini uygulayamıyordu Fourie. Göz gözeydiler. Sonunda Fourie yüzünü buruşturdu, elini çekmek istedi, Lothar da bıraktı.

«Bir içki ısmarlayabilir miyim?» Lothar biraz daha rahatlamıştı. Adam pek görüldüğü kadar kabadayı değildi. Barmen sonunda Lothar'ın kim oldu-

ğunu anlatıp savaş anılarını abartmaya başlayınca Fourie'nin davranışına derin bir saygı ve dehşet sindi.

«Baksana, dostum,» diye Lothar'ı bir kenara çekip fısıldadı. «Erik'in de diğine göre sen Hani Madeni'nde iş arıyormuşsun. Unut gitsin dahi iyi. İşin doğrusu bu. Bir yılı aşkın zamandır hiç yeni adam almadılar.»

«Evet,» dedi Lothar suratını asarak. «Erikie konuştuğumdan bu yana ben de öğrendim Hani Madeni 'yle ilgili gerçeği. Gerçekleştiği zaman hepiniz için korkunç olacak.»

Şoför tedirginleşiverdi. «Sen neden söz ediyorsun, arkadaş? Ne gerçeğiymiş?»

«Biliyorsun sanmıştım.» Lothar onun cahilliğine şaşırılmış gibi yaptı. «Madeni ağustosta kapatacaklar. Herkesi işten çıkaracaklar.»

«Ulu Tanrım, olamaz!» Fourie'nin gözlerinde korku vardı. «Doğru değil bu... doğru olamaz.» Korkağın biriydi bu adam. Kolay da kaniyordu. Lothar pek memnun oldu.

«Üzgünüm ama, gerçeği bilmek daha iyi, öyle değil mi?»

«Kim söyledi sana bunu? Fourie gerçekten çok korkmuştu. İşsizler kampının önünden gelip geçerken oradakilerin durumunu da görmüştü çünkü.

«Abraham Abrahams'da çalışan bir kadınla çıkıyorum.» Abrahams, Hani Madeni'nin tüm işlerini yürüten avukattı. «Bayan Courtney'in Cape Town'-dan yolladığı mektupları görmüş. Hiç kuşku yok, maden kapatılacak. Elmasları satamıyorlarmış. Londra ve Nevv York'da bile müşteri çekmiyormuş.»

«Ah, Tanrım! Ulu Tanrım!» diye fısıldadı Fourie. «Ne yapacağız biz? Karım rahatsız. Altı çocuğum var. Tanrım, çocuklarım aç kalacak!»

«Senin gibi birine göre hava hoş. Herhalde bir kenarda bir iki yüz İngiliz liran vardır. Bir şey olmaz sana.»

Fourie başını iki yana sallıyordu.

«Eh, birikmiş paran yoksa, ağustos gelip de onlar seni kapıya koymadan biriktirsen iyi edersin.»

«İnsan nasıl para biriktirir? Nasıl arttırır... karım, altı çocuğumla?»

«Bak, sana bir şey söyleyeyim.» Lothar adamın koluna dostça sarıldı. «Çıkalım buradan. Bir şişe konyak alayım. Konuşabileceğimiz bir yere gidelim.»

Lothar kampa döndüğünde güneş doğmuştu bile. Bütün gece konuşmuş, konyak şişesini de bitirmişlerdi. Şoför ilgilenmiş, Lothar'ın teklifine heves-lenmişti ama, yine de pek emin değildi... korkuyordu.

Lothar planını ona adım adım anlatıp ikna etmek zorunda kalmıştı. Hele de güvenlikle ilgili kısımları. «Kimse seni suçlayamayacak. Sana namus sözü veriyorum. Bir terslik olsa bile, sen korunacaksın... hem zaten terslik de olmayacak.

Tüm ikna gücünü kullanmıştı Lothar. Yorulmuştu, kampa girer girmez, Hendrick'in yanına çöktü.

«Kahve?» Geçirirken ağzına konyağın tadı geliyordu.

«Bitti,» dedi Hendrick.

«Manfred nerede?» Hendrick çenesiyle gösterdi. Manfred kampın öbür ucundaki dededenin dibinde oturuyordu. Sarah adlı kız da yanındaydı. Başlarını gazeteye eğmişler, sarı saçları birbirine değiyordu. Manfred gazetesinin kenarına, kömür kalemle bir şeyler yazmaktaydı.

«Manie kıza okuma yazma öğretiyor,» dedi Hendrick.

Lothar homurdandı, kanlı gözlerini ovaladı. Başı çatlıyordu.

«Neyse, adamımızı bulduk,» dedi.

«Ya!» diye sırtıttı Hendrick. «O halde iş atları bulmaya kaldı.»

Özel demiryolu vagonu bir zamanlar Cecil Rhodes'a ve De Beers Elmas Şirketi'ne aitti. Centaine Courtney onu yeni vagon fiyatından çok ucuza satın almış, bundan sevinç duymuştu. Kuruşun değerini bilen bir Fransız kadınıydı ruhen hâlâ. Paris'den genç bir dekoratör getirtmiş, içini Art Deco stili döşet-mişti. Moda oydu.

Şaşa karşidan ona gülümsüyordu. «Biliyor musun, Mater, bazen gözlerine baktığımda ne düşündüğünü anlıyorum galiba.» Bu çocuk ara sıra pek rahatsız edici sözler söylüyordu. Bir haftadan beri boyu da en az üç santim uzamış gibiydi.

«İnşallah yanılıyorsunuzdur.» Centaine ürperdi. «Burası serin oldu, şu havalandırmayı kapatsana, canım.» Masasından kalktı, buzlu cam kapıyı açıp vagonun balkonuna çıktı, çölün sıcak havası çevresini sardı. «Saat kaç?» diye sorarken gözlerini yummuş, yüzünü güneşe doğru kaldırmıştı.

«On dakikaya kadar Orange Köprüsü'nü geçeceğiz. Tabii makinist rötar yapmadiysa. İşte yavaşlamaya başladık bile. Fren sesini duyuyor musun?» Şaşa balkondan eğildi. Centaine ona dikkat etmesini söyleyip uyarmamak için kendini güç tuttu. Jock Murphy ona, «Çocuğa hep bebek muamelesi yapamazsınız efendim,» demişti bir ara. «Artık büyüdü, erkek oldu. Erkekler kendi gelecekleri rizikoları kendileri seçerler.»

«İşte köprü!» diye bağırdı Şaşa.

Centaine onunla birlikte eğilip sulara bakarken, «Elmaslar nehri,» diye mırıldandı.

Şaşa, «Nereden geliyor o elmaslar,» diye sordu.

«İrmak onları yolu üzerindeki tüm oyuk ve kovuklardan topluyor. Kıtanın oluşumu sırasındaki volkanik patlamalar sırasında açılanları da alıyor. Yüzlerce milyon yıldır elmas biriktiriyor, hepsini kıyıya doğru taşıyor.» Yan yan oğluna baktı. «Neden parçalanmıyor onlar öteki çakıllar gibi?»

«Çünkü onlar doğadaki en sert maddedendir de ondan. Hiçbir şey elması çizemez ve aşındıramaz,» dedi Şaşa hemen.

«Hiçbir şey onlar kadar sert, onlar kadar güzel değildir. Sen de seveceksin onları. Onlarla çalışan herkes sonunda sever.»

«Bana nehri anlat,» dedi Şaşa hevesle.

«Nehrin denize döküldüğü yerde elmaslar kumlara saçılır. O kumsallar elmastan yana öyle zengin ki, yasak bölge sayılıyor.»

«İnsan meyve bahçesinde meyve toplar gibi ceplerini onlarla doldurabilir mi?»

«Pek o kadar kolay değil,» diye güldü Centaine. «Yirmi yıl arayıp bir tek taş bulamamak da mümkün. Ama nerede arayacağını bilersen, şansın varsa, en ilkel aletlerle bile...»

«Biz neden gidemiyoruz oraya, Mater?»

«Çünkü onlar sahipli, cherie. Oppenheimer diye birine ait. Sir Ernest Oppenheimer. Ve de onun şirketi De Beers.»

«Bir tek şirketin malı mı hepsi? Bu haksızlık ama!» Centaine oğlunun gözündeki ihtiras ışığını görünce sevindi. Bir nebze sağlıklı hırs, ona hazırladığı planları uygulaması için şarttı. Ona parayı sevmeyi öğretmek zorundaydı. Varlıklı ve güçlü olması için.

«Nehrin hakları onun,» dedi. «Ayrıca Kimberley, Wesselton, Bultfontein ve diğer birçok büyük maden de. Ama en büyük gücü, satılan her taşın kontrolünün onun elinde olması. Bizim taşlar bile. Bizim gibi bir avuç bağımsızın-kiler bile.»

«Bizi de mi o kontrol ediyor? Hani 'yi de mi?» Şaşa gücümüş gibiydi.

Centaine başını salladı. «Her elmasımızı Merkezi Satış Teşkilatı'na sunmak zorundayız. Onlar fiyat verir.»

«O fiyatı kabul etmek zorunda mıyız?»

«Yo, değiliz. Ama etmezsek aptallık ederiz.»

Reddetsek ne yaparlar?»

"Şaşa, sana kaç kere söyledim. İnsan kendinden güçlüsüyle dövüşmeme-li. Bizden güçlü pek fazla insan yok.'Hele de Afrika'da. Ama Sir Ernest Op-penheimer, o güçlülerden biri.»

«Ne yapabilir?»

«Bizi çığ çığ yer, hayatım. Çok da sevinir. Her yıl zenginleşiyoruz, onun gözünde daha çekici oluyoruz. Dünyada korkmamız gereken insanlardan biri o. Hele de sevgili nehrine yaklaşma ataklığını gösterirsek.»

«Nehir onun mu?» Şaşa şaşırmış, bozulmuştu.

«Yasal olarak değil ama, yaklaşırsan tehlikeydesin demektir. Orayı korur o. Elmasları da»

«Demek burada elmaslar var.» Şaşa kıyılara elmas görecekmış gibi dik-katle baktı.

«Doktor Twentyman-Jones da, ben de, var olduğuna inanıyoruz. Bazıları-nın bölgelerini bile saptadık. Nehrin iki yüz mil kadar yukarsında, Bush-man'ların 'Gürültü Yeri' ya da Aughraibes dediği bir çağlayan var. Orası bir elmas cenneti olmalı. Sonra nehir yatak değiştirdiği zaman kuru kalan alüvyon yatakları var.»

Az sonra Centaine, «İçersi ısınmıştır herhalde,» dedi. «Girelim artık.» Masasına oturunca, «Sana göstermek istediğim bazı şeyler var,» dedi oğluna. Courtney Maden ve Finans Şirketi'nin yıllık raporunun gizli özeti-ni açtı.

Bu iş kolay olmayacaktı. Kırtasiye konuları kendisine bile sıkıcı geli-yordu. Üstelik matematik Şasa'nın en zayıf olduğu konuydu.

«Santrançtan hoşlanırsın, değil mi?»

«Evet,» dedi çocuk tedbirli bir sesle.

«Bu da bir oyun. Ama bin kere daha ilginç ve kârlı. Kuralları bil, yeter.» Şaşa gözle görülür biçimde neşelendi.

«Öğret bana kuralları,» dedi.

«Hepsi birden olmaz. Her gün biraz. Sonunda oynamaya başlayacak kadar öğrenirsin.»

Akşama doğru oğlunun yüzündeki yorgunluk çizgilerini gördü. Ama ilgisi hâlâ devam ediyordu.

«Bugünlük bu kadar yeter,» deyip dosyayı kapadı. «Neymiş altın kural-lar?»

«Bir malı her zaman maliyetinden fazlaya satacaksın.»

Centaine cesaret verircesine başını salladı.

«Herkes satıyorken satın alacaksın, herkes satın alıyorken satacaksın.»

«İyi.» Centaine ayağa kalktı. «Şimdi biraz hava alalım, sonra da yemek için giyiniriz.»

Balkona çıktıklarında, kolunu oğlunun omzuna sardı. «Madene vardığı mızda, sabahlan Doktor Twentyman-Jones'la çalışmanı istiyorum. Öğleden sonraların serbest olabilir ama sabahlan çalışmalısın. Madeni her yanıyla tanımanı istiyorum. Tabii çalışmanın karşılığını ödeyeceğim.»

«Ona gerek yok, Mater.»

«Bir altın kural daha, hayatım. İyi bir teklifi asla reddetme.»

Gece ve ertesi gün de yollarına devam ettiler. «Güneş battıktan biraz sonra Windhoek'e gireceğiz,» dedi Centaine. «Vagon sessiz bir yerde geceleyecek. Sabah olunca, madene doğru yola çıkacağız. Bu akşam yemeğe Doktor Twentyman-Jones'la Abraham Abrahams da gelecek. Bu yüzden giyinmemiz gerek.»

Şaşa gömleğiyle kompartımanındaki boy aynasının karşısında durmuş, papyonunu bağlamaya çalışıyordu. Henüz bu işi pek iyi öğrenememişti. Birden vagonun yavaşladığını, lokomotifin düdük çaldığını duydu.

Heyecanla pencereye döndü. Windhoek dışındaki tepelerin arasından geçiyorlardı. O bakarken sokak ışıkları yandı. Yalnız ana yollarınki.

Tren pek yavaşlamıştı. Şasa'nın burnuna odun ateşlerinin kokusu geliyordu. Devedikeni ağaçlarının altında bir tür kamp bulunduğunu gördü. Pencereden sarkıp baktı. Bir levha ilişti gözüne. 'Vaal Hartz'a mı? Zor gideriz!' Hiç anlayamamıştı. Kaşları çatıldı. Levhanın direği dibinde duran iki kişi ilişti gözüne.

Kısa boylu olanı kızdı. Yalınayak, incecik, üzerinde biçimsiz bir elbise... Kız onu ilgilendirmeyince dikkatini yandaki uzun boylusuna çevirdi. Birden bir şok duygusuyla doğruldu. O zayıf ışıktaki bile tanımıştı gümüşsü sarı saçları, kara kaşları. Birbirlerine ifadesiz gözlerle baktılar... beyaz resmi gömlekli papyon kravatlı çocukla, tozlu haki şort giymiş çocuk. Derken tren geçti, birbirlerini göremez oldular.

«Hayatım...» Şaşa kapıya döndü, annesine baktı. Bu gece safirlerini takmış, duman mavisi bir elbise giymişti. «Hazırlanmamışsın daha. Neredeyse istasyona geliyoruz... kravatını da berbat bağlamışsın. Gel de ben düzelteyim sana.»

Şaşa durdu, annesi becerikli parmaklarıyla kravatı düzeltirken, Şaşa o ço-cuğu bir dakikalığına görmenin içinde yarattığı öfkeyi ve yetersizlik duygusunu bastırmaya çalıştı.

Lokomotifin makinisti onları bir yan hatta soktu, durdurdu. Abraham Ab-rahams'ın Ford arabası biraz ilerde park etmiş bekliyordu. Vagon durur durmaz Abe hemen balkona tırmandı.

«Centaine, her zamankinden bile güzelsin.» Elini öptü, iki yanağını öptü. Ufak tefek bir adamdı. Boyu Centaine'inki kadar ancak vardı. İfadesi canlı, gözleri zeki. Kulaklarıysa, sanki başka hiç kimsenin duyamadığı gizli sesleri dinliyormuş gibi dikilmiş gözükürdü her an.

Kol düğmeleri pırlanta ve oniks, aşırı süslü, smokin ceketi biraz fazlaca dikkat çeken türdendi ama, Abrahams yine de Centaine'in en sevdiği insanlardan biriydi. Tüm parası on sterlini aşmıyorken ona destek olmuştu. Hani Madeni'nin hak talebi formlarını o hazırlayıp baş vurmuş, sonra tüm hukuk işleriyle Centaine'in bir yığın özel işlerini de yönetmişti. Eski ve yakın bir dosttu. Ama daha önemlisi, işinde asla hata yapmazdı. Yapsa zaten şu anda burada olmazdı.

«Sevgili Abe!» Centaine onun iki elini birden tutup sıktı. «Rachel nasıl?»

«Harika,» diye güvence verdi Abrahams. En çok kullandığı sıfattı bu onun. «Özürlerini yolladı. Yeni bebek yüzünden...»

«Elbette,» diye başını salladı Centaine. Abraham onun erkekler arasında bulunmayı tercih ettiğini bildiğinden, karısını pek seyrek yanında getirirdi. Davet özellikle belirtilse bile.

Centaine avukattan bakışlarını ayırıp uzun boylu, kambur omuzlu adama döndü.

«Doktor Twentyman-Jones.» Ellerini uzattı.

«Bayan Courtney,» diye mırıldandı adam cenazecilere yakışacak bir ifadeyle. Centaine en pırıltılı gülümsemesini takındı. Bu adamın ifadesine biraz neşe getirmeye çalışmak onun en sevdiği oyunlardan biriydi. Ama yine kaybetti. Adamın yüzünde yas ifadesi daha da derinleşti, o kadar.

İkisinin ilişkisi, hemen hemen Centaine'in Abraham'la dostluğu kadar eskiydi. Uzun boylu adam önceleri De Beers Elmas Şirketi'nin danışmanıyken, 1919 yılında Hani Madeni'nin değerlenmesini yapmış ve madeni açmıştı. Ge-lip Hani Madeni'nde baş yönetici olarak çalışmasını sağlamak için beş yıl

mücadele vermişti Centaine. Güney Afrika'nın en üstün elmas uzmanı mühendisiydi. Bu da zaten dünyanın en iyisi demekti.

Centaine onları salona aldı, beyaz ceketli barmene eliyle çekilmesini işaret etti.

«Abraham, bir kadeh şampanya?» Kadehi kendi eliyle doldurdu. «Doktor Twentyman-Jones, biraz Madeira?»

«Hiç unutmuyorsunuz, Bayan Courtney,» dedi adam bardağını ondan alırken. Aralarında hep unvan ve soyadı kullanarak konuşurlardı. Oysa dostluklan nice deneylerden başarıyla geçmişti.

«Sağlığınıza, baylar,» diye kadehini kaldırdı Centaine. Birer yudum aldıktan sonra gözlerini salonun iç kapısına çevirdi.

Şaşa bu işaret üzerine kapıdan girdi, Centaine'in eleştirici bakışları altında konukların elini sıktı. Yaşlarına tam gerekli ölçüde saygı gösteriyordu. Abraham onu kucaklayınca tedirginlik belirtmedi, hemen arkasından Doktor Twentyman-Jones'a döndü. Centaine başını hafif sallayarak onayladığını belli etti, sonra masa başındaki yerine oturdu. İki adam da zarif ama rahatsız Art Deco koltuklara yerleşip dikkatlerini ona çevirdiler.

«Sonunda oldu,» dedi Centaine onlara. «Kotamızı kestiler.» İki adam arkalarına yaslanıp kısaca bakiştılar, sonra tekrar Centaine'e döndüler.

Abraham, «Bir yıldır bekliyorduk,» dedi.

Centaine, «Ama bekliyor olmamız işi olduğundan hoş göstermiyor,» diye karşılık verdi ekşi bir sesle.

Twentyman-Jones, «Ne kadar?» diye sordu.

«Yüzde kırk.» Adam bu cevabı düşünürken ağlayacakmış gibi göründü.

Merkezi Satış Konseyi, bağımsız elmas üreticilerinin her birine bir kota verirdi. Bu uygulama gayri resmi, herhalde yasaya da aykırıydı ama, yine de yürürlükteydi. Bağımsızların hiçbirisi sistemin yasallığını tartışma çılgınlığını göstermiyor, kendilerine tanınan piyasayı paylaşmaya da kalkmıyordu.

«Yüzde kırk mı?» diye patladı Abraham, «Haksızlık bu!»

«Doğru söylüyorsun, sevgili Abe. Ama öyle olması işimize yaramıyor.» Bakışlarını Twentyman-Jones'a çevirdi.

«Kategorilerde değişiklik var mı?» diye sordu adam. Kotalar karat ağırlığına göre ve taş tiplerine göre sınıflara ayrılıyordu. Koyu renk sanayi taşlarından en üstün kalite mücevher taşlarına kadar. Boylarına göre de, minik kristallerden iri değerli taşlara kadar.

«Yüzdeley aynı,» dedi Centaine. Adam koltuğuna yerleşerek cebinden bir defter çekti, hızla birkaç hesap yaptı. Centaine, Şaşa'nın bir rafa dayanıp durmakla olduğı tarafa baktı.

Neden söz ettiğimizi anlıyor musun?»

«Kotayı mı? Evet, sanırım anlıyorum, Mater.»

«Anlamadığın bir şey olursa sor,» diye emir verdi annesi. Tekrar

Twenty-man-Jones'a döndü.

«Üst kalite için yüzde on artım talebinde bulunabilir misiniz?» Centaine başını hayır anlamında iki yana salladı.

«Başvurumu yaptım, reddettiler. De Beers o anlayışlı haliyle, talepte en lazla düşenin üst kaliteler olduğunu belirtti. Değerli taş ve mücevher kısmı.»

Adam tekrar defterine döndü, hepsi onun kaleminin gıcırıtlarını dinlediler.

Centaine alçak sesle, «Başabaş noktasını tutturabilir miyiz?» diye sordu. Doktor Twentyman-Jones bu soruya cevap vermektense kendini öldürmek daha iyiymiş gibi görünüyordu.

«Ucu ucuna,» diye fısıldadı. «Adam çıkarmak, masrafı kesmek zorunda kalacağız ama giderleri herhalde karşılar, küçük bir kâr da elde edebiliriz. Tabii De Beers'in koyduğu fiyatlara bağılı olarak. Ama korkarım üst kalitelerin kârı elden gidecek, Bayan Courtney.»

Centaine kendini pek zayıf hissetmeye başlamıştı. Ellerini masadan kucağına indirdi, titrediğini kimseye göstermemeye çalıştı. Birkaç dakika hiç konuşmadı, sonra boğazını temizledi.

«Kotanın yürürlüğe gireceğı tarih martın biri. Demek ki bir komple parti daha teslim edebiliriz. Ne yapmak gerektiğini biliyorsunuz, Doktor Twenty-man-Jones.»

«Partiye tatlıları dolduracağız, Bayan Courtney.»

«Tatlılar nedir, Doktor Twentyman-Jones?» Şaşa ilk defa konuşuyordu. Mühendis ciddi bir ifadeyle ona döndü.

«Bir üretim süresi içinde mükemmel kalitede elmaslar bulduğumuz zaman, içlerinden en iyi olanlarını bazen bir yana ayırır, ilerde gidecek kalitesiz partilerin arasına koymak üzere saklarız. Şimdi elimizde birikmiş olanları firsat varken Merkezi Satış Teşkilatı'na yollayacağız.»

«Anlıyorum,» diye başını salladı Şaşa. «Teşekkür ederim, Doktor Twenty-man-Jones.»

«Yardımcı olabildiğime sevindim, Master Şaşa.»

Centaine ayağa kalktı. «Artık yemeğe geçebiliriz,» dedi. Beyaz ceketli, hizmetkâr kayan kapıları iki yana itti, yemek salonundaki pırıl pırıl, üzeri gümüş ve kristal dolu masa ortaya çıktı. Masada antika vazolar içinde sarı güller vardı.

Centaine'in vagonunun durduğu demiryolundan bir mil kadar ilerde iki adam kamp ateşinin başında iki büküm oturuyor, bir yandan atları konuşurken bir yandan da tenceredeki mısır ezmesinin kaynayışına bakıyorlardı. En azından on beş at gerekiyordu onlara. Hem de güçlü, çöle alışkın atlar.

Lothar, «Aklıma gelen adam iyi bir dost,» dedi.

«Dünyanın en iyi dostu bile insana on beş at ödünç vermez. On beşten aızıyla da biz işimizi göremeyiz. Parayla almaya kalksan, yüz sterlin bile yetmez.»

Lothar leş kokulu kil piposundan bir soluk çekti, pipodan çirkin bir hırıltı çıktı. Lothar ağzına gelen sarı suları ateşe tükürdü. «Yüz sterlini doğru dürüst bir puroya vermeye dünden hazırım,» dedi.

«**Benim** yüz sterlinimi değil ama!»

Lothar, «Atları bir kenara bırak şimdi,» diye önerdi. «Adamlar konusuna geçelim.»

«Adam bulmak at bulmaktan kolay,» diye sırtıttı Hendrick. «Bugünlerde bir yemek fiyatına iyi bir adamı satın almak mümkün. Karısını da ikramiye olarak alabilirsin hatta. Bizimkilere Yaban At Pazarı'nda buluşmak üzere haber saldım.»

Manfred yaklaşırken ikisi başlarını kaldırıp baktılar. Lothar oğlunun yüz ifadesini görünce defterini cebine koyup hemen ayağa kalktı.

«Baba, hemen gelmen gerek,» diye yakardı Manfred.

«Ne oldu, Manie?»

«Sarah'nın annesiyle bebekler. Hepsi hasta. Babam gelir dedim onlara.»

Lothar'ın tüm insan ve hayvanları iyileştirebilme şöhreti vardı. Kurşun yarasından kızamığa, sinir krizlerine kadar her şeyin çaresini bilirdi.

Sarah'nın ailesi kampın ortasına yakın yerde, yırtık bir çadır bezinin altında yaşıyordu. Kadın yağlı bir battaniyenin altında, iki yanında iki çocuğuyla birlikte yatmaktaydı. Yaşı belki otuzdan fazla değildi ama, dertler ve ağır işlerle dolu hayat, yetersiz beslenmeyle birleşince, onu yaşlandırmış, vaktinden önce çöktürmüştü. Üst dişlerinin çoğu eksik olduğundan yüzü de biçimini kaybetmişti.

Sarah elinde ıslak bir bezle onun yanına diz çökmüş, annesinin kırmızı yüzünü silmeye, ferahlatmaya çalışıyordu. Kadın başını sağa sola çeviriyor, mırıltıyor, sayıklıyordu.

Lothar kadının öbür yanına diz çöktü. «Baban nerede, Sarah? Burada olması gerekirdi.»

«Madenlerde iş aramaya gitti,» diye fısıldadı kız.

«Ne zaman?»

«Çok oldu.» Sonra sadakatle devam etti. «Ama bizi de çağırtacak. Güzel bir eve yerleşeceğiz...»

«Annen ne zamandan beri hasta?»

«Dün gecedan beri.» Sarah bezi bir kere daha kadının alnından geçirmeye çalıştıysa da, kadın zayıf bir hareketle bezi itti.

«Ya bebekler?» Lothar şiş suratlara bakıyordu.

«Sabahtan beri.»

Lothar battaniyeyi çekti, sıvı dışkı kokusunun yoğun ve boğucu olduğunu hissetti.

«Onları temizlemeye çalıştım,» dedi Sarah savunurcasına. «Ama hemen tekrar kirletiyorlar. Na yapacağımı bilemiyorum.»

Lothar bebek kızın lekeli eteğini kaldırdı. Şiş göbeği davul gibi, teni tebeşir beyazıydı. Cildini kıpkırmızı bir leke kaplamıştı.

Lothar istemeyerek elini kaçırdı. «Manfred,» dedi sert bir sesle. «Dokundun mu onlara? Herhangi birine?»

«Evet, baba. Sarah'nın temizlemesine yardım ettim.»

«Hendrick'e git. Derhal yola çıkacağımızı söyle. Buradan gitmemiz gerek.»

«Ne var, baba?» Manfred oyalanıyordu.

«Ne diyorsam onu yap,» dedi Lothar öfkeyle. Manfred karanlıklara doğru uzaklaşınca kıza döndü. «İçme suyunuzu kaynatıyor muydunuz?» Kız başını iki yana salladı.

Hep aynı şeydi işte. Ömürleri boyunca sosyal yapının dışında yaşayan basit köylüler, her buldukları kaynak suyundan içmeye, her açık alanı tuvalet diye kullanmaya alışıyorlardı. Başkalarıyla burun buruna yaşamanın tehlikelelerini anlayamıyorlardı bir türlü.

«Neymiş, Oom?» diye sordu Sarah alçak sesle. «Nesi var onların?»

«Enterik humma.» Lothar bu sözün ona hiçbir anlam ifade etmediğini görünce bir daha denedi. «Tifo humması.»

«Tehlikeli mi?» Kızın sesinde çaresizlik vardı. Lothar onun gözlerine bakmadı. İki küçük çocuğa baktı. Ateş onları eritmiş, tüketmiş, diyare de kurutmuştu. İş işten geçmişti çoktan. Anne için belki hâlâ umut vardı ama o da çok zayıf düşmüştü.

«Evet,» dedi Lothar. «Tehlikeli.» Tifo kampa yangın gibi yayılacaktı. Manfred'e şimdiden bulaşmış olabilirdi. Bu aklına gelince hemen ayağa kalktı, leş kokan şilteden uzaklaştı.

«Ne yapmalıyım?» diye yalvardı Sarah.

«Onlara bol bol su içir. Ama kaynamış su olsun.» Lothar geri geri gidiyordu. Savaş sırasında İngilizlerin toplama kamplarında da görmüştü tifoyu. Neden olduğu ölümlerin sayısı savaşta ölenlerden fazlaydı. Manfred'i buradan uzaklaştırması şarttı.

«Buna karşı ilacınız var mı, **Oom?**» Sarah onun peşinden geliyordu. «An-nemin ölmesini istemiyorum. Bebek kardeşle... bana ilaç verebilirsiniz...» Gözyaşlarını tutmaya çalışıyordu. Şaşkın ve korku içindeydi. Acıklı bir güvenle Lothar'dan medet ummaktaydı.

Lothar'ın ise tek görevi kendi yakınlarındaydı. Ama yine de karşısındaki çocuğun gösterdiği cesaret yüreğini burkuyordu. «Onlar için ilaç yok,» demek istiyordu kızı. «Hiç çare yok. Onlar artık Tanrı'nın elinde.»

Sarah ilerleyip Lothar'ın elini tuttu, umutsuzca asıldı, onu tekrar kadınla çocukların ölmekte oldukları yere çekmeye çalıştı.

«Yardım edin bana, **Oom**. Onları iyileştirmeme yardım edin.»

Kızın dokunmasıyla Lothar'ın derisi ürperdi. Mikropların kendisine geçmekte olduğunu hisseder gibi oldu. Uzaklaşması şarttı.

«Burada bekle,» dedi kızı. Tiksintisini saklamaya çalışıyordu. «Onlara su içir. Ben gidip ilaç alayım.»

«Ne zaman döneceksiniz?» Yüzüne güvenle bakıyordu. Lothar yalanı söyleyebilmek için tüm gücünü kullanıp kendini zorladı.

«Mümkün olduğu zaman döneceğim,» diye söz verdi, kızıdan kendini yavaşça kurtardı.

«Su ver onlara,» diye tekrarlayıp arkasını döndü.

«Teşekkür ederim,» diye seslendi Sarah arkasından. «Tanrı sizi kutsasın, iyi bir insansınız, **Oom**.»

Lothar cevap veremedi. Arkasına bakamadı bile. Son hızla karanlık kampın içinde ilerledi. Bu sefer kulakları kırışte olduğundan, diğer kulübelere gelen iniltileri de duyabiliyordu. Bir çocuğun çığlığı, sancılarla kıvranan bir kadının bağırması, onlara yardım etmeye çalışanların mırıltıları.

Mukavva kulübelerin birinden karanlık bir gölge çıktı, Lothar'ın kolunu yakaladı. Sesi çatlak çıktığından, Lothar onun kadın mı, erkek mi olduğunu anlayamadı.

«Doktor musunuz? Bir doktor bulmam gerek.»

Lothar çekilip kendini o pençeden kurtardı, koşmaya başladı.

Swart Hendrick onu bekliyordu. Sırt çantasını yüklenmişti bile. Kamp ateşine toprak atıyordu. Manfred devedikeninin altına çömelmişti.

«Tifo,» dedi Lothar tek kelimeyle. «Kampa yayılmış bile.»

Hendrick donuverdi. Lothar onun fil saldırıları karşısında bile korkmadığına nice kere tanık olmuştu, ama koca siyah bu sefer korkuyordu.

«Yürü, Manfred. Gidiyoruz.»

«Nereye gidiyoruz, baba?» Manfred yerinden kalkmamıştı.

«Buradan uzaklaşıyoruz... bu kentten, bu salgından.»

«Ya Sarah?» Manfred başını omuzlarının arasına doğru çekti. Bu inatçı hareketi Lothar iyi tanıyordu.

«O bizim hiçbir şeyimiz değil. Yapabileceğimiz bir şey yok.»

«O da ölecek... annesi ve kardeşleri gibi.» Manfred babasına baktı. «Ölecek, değil mi?»

«Kalk ayağa,» diye hırladı Lothar. Duyduğu suçluluk onu sertleştiriyordu. «Gidiyoruz.» Otorite dolu bir işaret verdi, Hendrick eğilip Manfred'i çekerek kaldırdı.

«Gel, Manie. Babanı dinle.» Çocuğu kolundan çekip Lothar'ı izledi.

Demiryolunu aştıklarında Manfred direnmeyi kesti. Bir saatte anayola vardılar. Hendrick onu bıraktı, çocuk itiraz etmeden peşlerinden yürüdü. Ay ışığında tozlu tozlu parlayan ırmağa vardıklarında Lothar durdu.

Hendrick, «Atlara mı gidiyoruz şimdi?» diye sordu.

«Evet. İlk adım o.» Başı arkaya dönüktü. Sessizdi. Hepsini onunla birlikte arkaya baktılar.

«Tehlikeyi göze alamazdım,» diye açıkladı Lothar. «Manfred'in onların yanında kalmasına izin veremezdim.» İkisi de karşılık vermediler. «Hazırlıklarımıza devam etmek zorundayız. Atlar... atları bulmak zorundayız...» Sesi sönüdü.

Birden Lothar sırt çantasını Hendrick'in sırtından kapıp yere attı, hırsla açtı, tedavi takımlarını, ameliyat takımlarını ve ilaçlarını sakladığı küçük çantayı çıkardı.

«Manie'yi sen götür,» diye emir verdi Hendrick'e. «Gamas Nehri koyunda beni bekle. Usakos'dan dönerken kamp kurduğumuz yerde. Hatırladın mı?»

Hendrick başını salladı. «Ne zaman gelirsin?»

«Onlar ölene kadar bekleyeceğim.» Lothar, Manfred'e baktı.

«Hendrick ne derse yap,» dedi.

«Seninle gelemeyim miyim, baba?»

Lothar cevap verme zahmetine kalkışmadı, dönüp gerisin geri karanlıklara daldı. İkisi onun arkasından baktılar, sonra Hendrick yere çömeldi, çantayı, tekrar kapatmaya koyuldu.

Sarah ateşin yanına çömelmiş, etekleri kahverengi bacaklarına sıvanmıştı. Dumana karşı gözlerini kısıarak çamurlu suların kaynamasını bekliyordu.

Başını kaldırıncı Lothar'ı ateşin yanında gördü. Bir an ona baktı, sonra solgun, zarif yüzü kıvrıldı, yanaklarından aşağı yaşlar boşalmaya başladı, alevlerin ışığında parladı.

«Gelmeyeceksiniz sanmıştım,» diye fısıldadı. «Gittiğinizi sanmıştım.»

Lothar başını sert bir hareketle salladı. Kendi zayıflığına hâlâ o kadar öfkeleniyordu ki, sesine konuşabilecek kadar güvenmiyordu. Ateşin karşı tarafına çömeldi, tedavi çantasını açtı. İçindekiler acınacak kadar yetersizdi. Çürük bir dişi çekmeye, yılan sokmasını yarmaya yeterdi, kırık bir kemiği yerine oturtmaya da yeterdi ama çığırından çıkmış tifoya uygun şey yoktu çantada. Siyah tertip ilaçtan bir çorba kaşığı doldurdu. Chamberlain'in ünlü ishal ilacı. Bardağa koydu, üzerine kaynar sudan doldurdu.

«Yardım et bana,» dedi Sarah'ya. Birlikte en küçük çocuğu doğrultup o-turttular. Hiç ağırlığı yok gibiydi. Kemikleri sayılıyordu. Yuvadan düşmüş bir yavru kuş sanki. Umutsuzdu.

Sabaha ölmüş olur, diye düşündü, bardağı onun dudaklarına doğru eğdi. Çocuk fazla dayanamadı. Şafaktan birkaç saat önce öldü. Öldüğü de belli olmadı. Lothar emin olabilmek için nabzını yoklamak zorunda kaldı.

Erkek çocuk öğlene kadar dayandı, o da kardeşi kadar sessizce öldü. Lothar onları bir tek gri, lekeli battaniyeye sardı, kucağına alıp kamp kenarında daha şimdiden kazılmış toplu mezara taşıdı. Kare biçimindeki çukurun dibinde, daha iri vücutların arasında, ufacık bir yer kaplıyorlardı.

Sarah'nın annesi can çekişiyordu.

Tanrı bilir neden yaşamak istediğini, diye düşündü Lothar. Hayatta pek bir şey bulamamış. Ama kadın inliyor, başını sağa sola çeviriyor, sayıklıyordu. Lothar bu boş inadı yüzünden ondan nefret etmeye başladı. Kendisi de bu

yüzden bu leş kokan şiltenin yanında beklemek zorunda kalıyordu. Onun alev alev yanan alnına dokunması, dişsiz ağzına ilaç ve su akıtması gerekiyordu.

Ortalık kararırken kadın mücadeleyi kazandığını sandı. Cildi soğudu, ken-disi sessizleşti. Zayıf bir hareketle Sarah'nın eline uzandı, onu tanımış gibi bir şey söylemeye çalıştı. Kelimeler boğazına takılıyor, ağzının kenarlarından sa-rı sıvılar sızıyordu.

Bu çaba ona çok fazla geldi. Gözlerini kapadı, uyuyormuş gibi göründü. Sarah onun dudaklarını sildi, mavi damarları şişmiş elini tuttu.

Bir saat sonra kadın birden doğrulup oturdu, net bir sesle, «Sarah, neredesin yavrum?» dedi, kendini sırtüstü attı, soluk almaya uğraştı. Soluk yarıda kesildi, kemikli göğsü yavaşça indi, yüzünün etleri eriyen balmumu gibi göründü.

Bu sefer Lothar kadını mezara taşıırken Sarah da yanında yürüyordu. Lot-har cesedi oradaki diğer cesetlerin yanına yatırdı, birlikte kulübeye doğru yolu koyuldular.

Sarah oracıkta durmuş, Lothar'ın tedavi çantasını sarışına bakıyordu. Minik beyaz suratında çaresizlik vardı. Lothar birkaç adım attı, durup döndü. Kız fırlatılıp atılmış köpek yavrusu gibi titriyordu. Yerinden kıpırdamamıştı.

«Pekâlâ,» diye içini çekti Lothar. «Gel bakalım.» Kız hemen ona yetişti.

«Yük olmam,» diye geveliyordu. Rahatlaması isteri düzeyindeydi. «Size yardım ederim. Çamaşır yıkarım, dikiş dikerim, yemek yaparım. Hiç yük olmam.»

«Ne yapacaksın bu kızı?» diye soruyordu Hendrick. «Bizimle kalamaz. Bu yaşta bir çocuğu yanımızda sürükleyerek o işi asla göremeyiz.»

«Onu orada bırakamazdım,» diye kendini savundu Lothar. «O ölüm kam-pında bırakamazdım.»

«Bizim için daha iyi olurdu,» diye omuz silkti Hendrick de. «Ama şimdi ne olacak?»

Irmağın oyuğundaki kampı bozmuş, duvar gibi kayalık yamaca tırmanmışlardı. Çocuklar henüz aşağıdaydı. Yan yana çömelmiş, balık tutmaya çalışıyorlardı. Birden Manfred geriledi, oltaya asılıp heyecanla zıpladı, çığlıkları ta tepeye ulaştı. Manfred kaygan kedi balığını yeşil sulardan çıkardı, balık kumların üzerinde ıslak ıslak parıldadı.

«Bir çare bulurum,» diye güvence verdi Lothar. Hendrick onun sözünü kesti.

«Çabuk bulsan fena etmezsin. Biz oyalandıkça kuzeydeki su birikintil kuruyor. Hem daha atları bile bulamadık.»

Lothar kil piposunu doldururken düşündü. Hendrick'in hakkı vardı. K her işi zorlaştırıyordu. Birden başını kaldırıp gülümsedi.

«Kuzinim,» dedi. Hendrick şaşalamıştı.

«Bir kuzinin olduğunu bilmiyordum.»

«Akrabalarımın çoğu kamplarda öldü ama Trudi kurtuldu.»

«Nerede bu sevgili kuzinin?»

«Kuzeye giderken yolumuzun üzerinde. Çocuğu ona bırakırken vakit kaybetmiş olmayacağız.»

«Gitmek istemiyorum,» diye fısıldadı Sarah acınası bir sesle. «Halamı t inmiyorum. Burada, sizinle kalmak istiyorum.»

Manfred, «Susss,» diye uyardı onu. «Babamla Henny'yi uyandıracaksın.' Biraz daha sokulup kızı susturmak için dudaklarına dokundu. Ateş sönmüş, a' da batmıştı. Tek ışık çöl yıldızlarından geliyordu. Mum ışığı gibi iri iri, gök yüzünün siyah kadifesi üzerinde.

Sarah'nın sesi o kadar zayıf çıktı ki, Manfred kelimeleri zor anladı. Aralarında birkaç santim mesafe olduğu halde. «Sen benim gelmiş geçmiş tek ar-kadaşımsın,» diyordu kız. «Bana okuyup yazmayı kim öğretecek?»

Bu sözler Manfred'de büyük bir sorumluluk duygusu uyandırdı. Kendini ona yakın hissetti. Onun da hiç arkadaşı olmamıştı. Hiç okula gitmemiş, hiç kentlerde oturmamıştı. Tek öğretmen babasıydı. Ömrünü hep büyükler arasında geçirmişti. Babası, Hendrick, birde yol inşaat kamplarındaki, trol gemilerindeki kaba saba adamlar. Onu okşayacak, nazlayacak bir kadın olmamıştı hiç.

Karşı cinsten ilk arkadaşı Sarah'ydı. Her ne kadar kızın zayıflığı ve ara sıra saçmalaması onu tedirgin ediyorsa da. Tepelere tırmanırken hep o yetişsin diye durup beklemek zorunda kalıyordu. Balık tutunca, av avlayınca, hayvanın ölümüne ağlıyordu kız. Ama bazen Manfred'i güldürüyordu da. Şarkı söylemesi pek hoştu. Gerçi gösterdiği sevgi fazla yoğununda ama, Manfred onun yanındayken yine de kendini pek iyi hissediyordu. Sonra kız çabuk öğrenen tipti. Birkaç günlük beraberlikleri sırasında alfabeyi de, çarpım tablosunu da ezberlemişti bile.

Kız olmayıp erkek olsa elbette daha iyi olurdu. Ama bir şey daha vardı. Teninin kokusu ve yumuşaklığı hoşuna gidiyordu Manfred'in. Saçları öyle in-

ce, öyle ipek gibiydi ki! Bazen istemeden olmuş gibi dokunuyordu o saçlara, Kız hemen donuyor, hiç kıpırdamıyor, Manfred utanıp elini çekiyordu.

Bazen kız ona kediler gibi sürününce Manfred'in duyduğu zevk bu küçük temastan beklenmeyecek kadar büyük oluyordu. Aynı battaniyenin altında ya-tarlarken gece yarısı uyanıyor, onun soluklarını dinliyor, saçlarının kendi yüzüne değmesiyle gıdıklanıyordu.

Okahandja yolu uzun, zor, tozlu bir yoldu. Beş gündür yoldaydılar. Yalnız sabahın erken saatleriyle akşamüzeri ilerliyorlar, gün ortasında gölgede dinleniyorlardı. İki çocuk o sıra uzaklaşıyor, Sarah'ın dersleriyle uğraşıyorlardı. Oyun oynadıkları, hayal kurdukları yoktu. Onların hayatı katı gerçeklerle pek fazla doluydu. Şimdi de ayrılık tehdidi vardı başlarında. Yol aldıkça o tehdit de daha bir gerçekleşiyordu. Manfred onu avutacak kelime bulamıyor, dostluğunu belirttikçe kendi de onu kaybedeceğinden acı duyuyordu. Tek battaniyenin altında Sarah ona sokuldu. İnce vücudunun sıcaklığı şaşılacak kadar çoktu. Manfred kolunu onun omzu altından geçirdi, saçları yanaklarına değdi.

«Seni almaya geleceğim.» Bunu isteyerek söylememiştii. Daha önce böyle bir şeyi hiç düşünmemişlerdi bile.

«Söz ver bana.» Kız döndü, dudakları Manfred'in kulağına yaklaştı. «Beni almaya geleceğine söz ver.»

«Söz veriyorum,» dedi o ciddi bir sesle. Bu yaptığı kendini de şaşırtıyordu. Kendi geleceğı üzerinde bir kontrolü yoktu ki! Böyle bir sözü yerine getirip getiremeyeceğini bilemezdi aslında.

«Ne zaman?» dedi kız hevesle.

«Yapacağımız bir şey var.» Manfred, babasıyla Henny'nin planladıkları şeyin ayrıntılarını bilmiyordu. Yalnızca zor ve tehlikeli bir iş olduğunu biliyordu. «Önemli bir şey,» diye devam etti. «Sana anlatamam. Ama o iş bitince, gelip seni alacağız.»

Sarah bununla yetinir göründü. İçini çekti, bacaklarındaki gerilim azaldı. Tüm vücudu uykunun çağrısıyla yumuşadı, sesi mırıltıya dönüştü.

«Sen benim arkadaşımın, değil mi, Manie?»

«Evet, arkadaşımın.»

«En iyi arkadaşım mısın?»

«Evet, en iyi arkadaşımın.»

Sarah tekrar içini çekti, uyuyakaldı. Manfred onun yumuşacık saçlarını okşadı, içini bir kayıp duygusunun hüznü doldurdu. Ağlamak istedi canı. Ama o da kızlara yakışırdı. Kendine izin vermedi.

Akşam olunca ovada yine bileklerine kadar gelen tozlar arasında ilerledi. Çocuklar bir tepenin üzerinde Lothar'a yetişince o bir şey söylemeden parmağıyla karşıyı gösterdi.

Sınır kasabası Okahandja'nın madeni damları aynalar gibi parlıyordu. Evlerin ortasında da kilisenin kulesi yükselmekteydi. O da madeni levhalarla kaplıydı.

«Oraya ortalık karardıktan sonra varacağız.» Lothar sırt çantasını öbür omzuna aldı, kıza baktı. İnce telli saçları toz içinde, alnı, yanakları terden ya--piş yapıştı. Örgülerinin uçları kulaklarının gerisinden boynuz gibi dışarı fırlamıştı. Güneşten öyle yanmıştı ki, sarı saçları olmasa, siyah Nama çocuklarına benzeyecekti. Kılığı onlar kadar basit, ayakları onlarınki gibi çıplaktı.

Lothar ona yeni bir elbise almayı düşünmüş, ama sonra vazgeçmişti. Gerçi belki o masrafı yapmaya değermiş... çünkü kuzini kıızı reddederse... bu düşünceyi yarıda kesti. Su başına gelince kıızı biraz temizler, adama benzetirdi.

«Yanında kalacağın bayanın adı Mevrouw Trudi Bierman. Çok iyi ve din-dar bir bayandır.»

Lothar'ın kuziniyle pek ortak yanı yoktu. On üç yıldır da görüşmemişlerdi. «Okahandja Hollanda Reform Kilisesi'nin papazıyla evli. Kocasını Tanrı korkusuna sahip bir adam. Senin yaşında çocukları var. Onlarla mutlu olursun.»

«O baba da bana Manie gibi okumasını öğretir mi?»

«Tabii öğretir.» Lothar çocuktan kurtulmak için her şeyi vaat etmeye hazır-
dı. «Kendi çocuklarına öğretiyor. Sen de onlardan biri olacaksın.»

«Manie neden benimle kalmıyor?»

«Manie'nin benimle gelmesi gerek.»

«Lütfen ben de gelemey miyim?»

«Hayır, gelemezsin. Sen burada kalacaksın... bunu bir daha tartışmak istemiyorum.»

Su başında pompayla su çekip Sarah'nın bacaklarındaki, kollarındaki tozları yıkadılar, saçlarını da nemlendirip yeni baştan ördüler.

«Hazırım,» dedi sonunda Sarah. Lothar onu süzerken kızın dudakları titriyordu. Sokak çocuğunun biriydi. Onlara bir yükü. Ama nedense Lothar onu sevmeye başlamıştı. Kızın ruhunu ve cesaretini takdir etmemek elinden gelmiyordu. Kızı bırakmamanın yolunu aramakta olduğunu fark etti, sonra zorlanıp bunu düşünmekten vazgeçti, kendini çelikleştirdi.

«Yürü o halde.» Kızın elini tuttu, Manfred'e döndü. «Sen burada Henny'le bekle.»

Ne olur, sizinle geleyim, baba,» diye yalvardı Manfred. «Evin kapısına kadar. Sarah'ya veda etmek için.»

Lothar kararsızlık geçirdi, sonra sert bir sesle izin verdi. «Pekâlâ ama ağ-zını açma ve terbiyeni takın.»

Önlerine düşüp onları evlerin arkasındaki yola saptırdı, sonunda kilisenin bitişiğindeki büyükçe eve vardılar. Buranın papazın evi olduğu çok belliydi. Arka odanın penceresinden Petromax lambasının parlak ışığı görünüyör, arka kapının teline sinek ve güveler çarpıp duruyordu.

Bahçe kapısını açıp mutfak kapısına doğru yürürlerken içerden acılı bir ilahinin sesi duyuluyordu. Telli kapıya vardıklarında, mutfakta masanın ba-şında oturan ailenin bir ağzıdan ilahi söylemekte olduğunu gördüler.

Lothar kapıyı tıkırdattı, şarkı kesildi. Masanın başından bir erkek kalkıp kapıya yürüdü. Siyah elbisesinin dizleri, dirsekleri esnemiş, ama omuzlan da gerilmişti. Gür, uzun saçları omuzlarına kadar dökülüyor, omuzlarını kepek-lerle dolduruyordu.

«Kim o?» diye soran sesi sanki minberden kükremektedir. Telli kapıyı açıp karanlığa baktı. Enli alnı, çukur gözleri, Kutsal Kitap'ın ilk bölümlerinde anlatılan peygamberleri andırıyordu.

«Sen!» Lothar'ı tanıdı ama onu selamlamaya kalkışmadı. Başını çevirip seslendi. «Mevrou, tanrısız kuzenin, tıpkı Kabil gibi yaban ellerinden çı-kagelmiş.»

Sarı saçlı kadın da masadan kalktı, çocukları susturdu, onlara yerlerinden kalkmamalarını tembihleyip kapıya yöneldi. Boyu hemen hemen kocası kadar vardı. Kırk yaşlarında ve oldukça topluydu. Pembe yanaklı, saçlarını örüp tepesine taç gibi toplamış, tipik bir Alman kadınıydı. Kollarını göğsünde kavuş-turdu.

«Bizden ne istiyorsun, Lothar De La Rey?» diye sordu. «Burası Tanrı'dan korkan iyi Hristiyanların evi. Senin o taşkın davranışlarının burada yeri yok.» Arkadaki çocukları görünce sustu, onlara ilgiyle baktı.

«Merhaba Trudi.» Lothar, Sarah'yı işğa doğru çekti. «Aradan uzun yıllar geçti. İyi ve mutlu görünüyorsun.»

«Tanrı sevgisi beni mutlu ediyor,» diye kabullendi kuzini. «Ama sağlığım hiçbir zaman iyi değildir, biliyorsun.» Yüzüne acılı bir ifade yerleştirdi. Lot-har hemen konuştu.

«Sana yeni bir Hristiyanlık hizmeti fırsatı getirdim.» Sarah'yı öne doğru itti. «Bu zavallı bir öksüz... yapayalnız. Bir yuvaya ihtiyacı var. Sen onu ya-nma alabilirsin, Trudi. Tanrı da hoşnut olur bu hareketinden.»

«Bu da senin...» Kadın kendi iki kızının ilgi dolu yüzüne baktı, alçak ses le devam etti. «Bu da senin piçlerinden biri mi?»

«Ailesi tifo salgınında öldü.»

Bunu söylediğine hemen pişman oldu. Kadın kızıdan uzaklaşırçasına irkil misti. «Üstünden haftalar geçti,» dedi Lothar. «Kızda hastalık yok.»

Trudi biraz rahatladı, Lothar yine hızla devam etti. «Ben ona bakamam Biz yolculuk yapıyoruz. Zaten onun bir kadına ihtiyacı var.»

«Burada beslenecek yeterince boğaz var...» diye başladı Trudi. Ama koca sı onun sözünü kesti.

«Gel buraya, çocuğum,» diye gürledi, Lothar hemen Sarah'yı ona doğ' itti. «Adın ne senin?»

«Sarah Bester, **Oom.**»

«Demek bizim halkımızdansınız, ha?» diye bağırdı papaz. «Gerçek Afri-kaner kanındansın, ha?»

Sarah pek de emin olamadan başını evet anlamında salladı.

«Annenle baban Reform Kilisesi'nde mi evlenmişlerdi?» Kız yine başını salladı. «Tanrı'ya da inanıyor musun?»

«Evet, **Oom.** Annem bana öğretti,» diye fısıldadı Sarah.

«O zaman kızı kapıdan çeviremeyiz,» dedi adam karısına. «Getir onu içe-riye, kadın. Tanrı rızkını da verir. Tanrı kendi seçtiği insanların nzkını hep ve-rir.»

Trudi Bierman rol yapar gibi içini çekti, Sarah'nın koluna uzandı. «Nasıl da ince... Nama çocukları kadar da pis.»

«Ya sen, Lothar De La Rey?» diye parmağını ona uzattı papaz. «Merha-metli Tanrı sana hâlâ seçtiğin yolun yanlış olduğunu göstermedi mi? Seni doğru yola döndürmedi mi?»

«Henüz yapmadı, sevgili kuzenim.» Lothar kapıdan geriledi. Rahatladığı-nı saklamıyordu.

Papazın dikkati, arkada, gölgeler arasında duran çocuğa döndü. «Bu kim?»

«O benim oğlum, Manfred.» Lothar elini korurcasına oğlunun omzuna attı, papaz yaklaştı, çocuğun yüzünü yakından inceledi. Koca kara sakalı dikildi, gözleri vahşi ve fanatik bakışlarla baktı ama Manfred bakışlarını hiç kaçır-madı. Adamın gözlerinin yavaşça değiştiğini gördü. Gözler ısınıyor, iyilik ve merhametle parlıyordu.

«Seni korkutuyor muyum, delikanlı?» Sesi de yumuşamıştı. Manfred ba-şını iki yana salladı.

«Hayır, **Oomie...** çok değil yani.»

Papaz güldü. «Sana Kutsal Kitap'ı kim öğretiyor, delikanlı?»

Baham öğretiyor, **Oom.**»

O halde Tanrı acısın senin ruhuna.» Adam doğruldu, sakalını bu sefer Lothar'a uzattı.

Keşke kızı bırakacağına oğlanı bıraksaydın,» dedi. Lothar, Manfred'in omuzunu daha bir sıktı. «İyi bir çocuğa benziyor. Tanrı'nın ve halkımızın hiz-metinde iyi ve çalışkan insanlara ihtiyacımız var.»

"Ona iyi bakılıyor.» Lothar telaşını saklayamamıştı. Papaz tekrar Manf-red'e baktı.

«Delikanlı, sanırım kaderimizde tekrar karşılaşmak var. Baban boğulunca, ya da bir arslana yem olunca, ya da İngilizler tarafından asılınca... Tanrı onu herhangi bir şekilde cezalandırınca, sen buraya gel. Duyuyor musun, delikanlı. Sana ihtiyacım var. Halkımızın da sana ihtiyacı var, Tanrı'mızın da. Benim ismim Tromp Bierman. Bana Tanrı'nın Borazanı derler. Bu eve geri dön!»

Manfred başını evet anlamında salladı. «Sarah'yı görmeye geleceğim. Ona söz verdim.»

O bunu söylerken kızın cesareti tükendi, hıçkırarak kendini Trudi'den kur-tarmaya çalıştı.

«Yapma, çocuk.» Trudi onu sarstı. «Kes ağlamayı.» Sarah yutkundu, bir sonraki hıçkırığını tuttu.

Lothar, Manfred'i döndürdü. «Çocuk çalışkan ve istekli, kuzenim. Bu iyi-liğinizden pişmanlık duymayacaksınız,» diye seslendi omzunun üzerinden.

«Görürüz bakalım,» diye mırıldandı kuzini. Lothar yola koyuldu.

Tanrı'nın Borazanı arkalarından bağıırıyordu. «Tanrı'nın sözlerini unutma, Lothar De La Rey. **'Yol da benim, ışık da benim,'** diyor. **'Bana inanan her kim olursa olsun...'**»

Manfred babasının kolunun altından dönüp arkasına baktı. Papazın silueti kapıyı hemen hemen dolduruyordu. Ama beli hizasından Sarah'nın minik su-ratı da dışarıya bakmaktaydı. Petromax ışığında kızın yüzü bembeyaz, porse-len gibiydi. Yanaklarında yaşlar parlıyordu.

Dört kişi randevu yerinde onları bekliyordu. Gerilla komandosu olarak omuz omuza çarpıştıkları o umutsuz yıllarda, birbirlerinden kopup dağıldık-ları zaman, sonradan nerelerde buluşacaklarını önceden kararlaştırırlardı. Gü-venli yerleri seçmiş, kararlaştırmış olurlardı.

Bu toplantı yerlerinde her zaman su vardı. Ya kayalar arasında sazla emilecek su, ya bir Bushman kuyusu, ya da kazıp su bulunabilecek bir kurumuş dere yatağı. Yıl boyu hep çevresini kontrol ederlerdi o buluşma yerlerinin. Bir düşman gelip onları şaşırtmasın diye.

Lothar'ın bu sefer seçtiği randevu yerinin ek avantajları da vardı. Varlıklı bir Alman sığır üreticisinin çiftliğine birkaç mil mesafedeki tepelerdeydi,; Lothar'ın ailesinin iyi dostuydu adam. Onları hoşgörülle karşılayacak biriydi,

Randevu yerine yaklaşırken, karşı taraftan gelmekte olan iki kişiyi gördü, Derken başka iki kişi de kayalardan fırladı, kollarını Lothar'a hoş geldin der-mişçesine salladılar. Az sonra dördü birden Lothar'ın grubuyla buluştu.

Başlarında Vark Jan, yani Domuz John vardı. Eski Khoisan savaşıların-dandı. Sarı, buruşuk çizgileri, Nama ve Bergdama karışımı bir soydan geldiğini belli ediyordu. Gerçek bir Bushman olduğunu söyleyip övünürdü. Anlattığına göre büyükannesi, Boer'Ierin esir aldığı Bushman kölelerindendi. Ama Domuz John büyük yalancılardan olduğundan, bu iddiasına da pek inanan olmazdı. Onun arkasından, Klein Boy geliyordu. Swart Hendrick'in bir Herero kadından gayri meşru oğluydu.

Hemen babasına koşup onu geleneksel saygı gösterisiyle, avuçlarını bitiş-tirerek selamladı. O da uzun boylu, yapılıydı. Gözleri annesi gibi çekik, teni biraz daha açık renkti. Bu ikisi, Walvis Körfezi'nde trol işinde de çalışmışlardı zaten. Hendrick öteki adamları bulmak üzere onları yollamıştı.

Lothar ötekilere döndü. Onları on iki yıldır görmemişti. Birinin takma adı 'Bacak'tı. Leylek gibi bacakları vardı Ovambo'nun. Öteki de 'Bufalo'ydu. Başını omuzları arasına çeker, öyle dolaşırdı. Tokalaştılar, şakalaştılar, aradan geçen zamanın getirdiği değişiklikleri görmeye çalıştılar. Orta yaşlı olmuş, şişmanlamışlardı. Ama bereket versin onlardan beklenen iş pek ağır değildi.

«Eee!» diye sırttı onlara. «Sizleri karılarınızın şişko göbeğinden ve bira bardaklarınızın başından ayırdık.» Hepsi kahaahalarla güldüler.

«Klein Boy'la Domuz John söyler söylemez koşup geldik,» diye güvence verdiler.

«Tabii sırf bana olan sevgi ve bağlılığınızdan ötürü geldiniz.» Lothar'ın alayları batıcıydı. «Akbabalarla çakalların yemek hatırına değil de, ölünün hatırına geldiği gibi.»

Yine güldüler. Nasıl da özlemişlerdi onun sözlerinin kırbacını.

Bufalo, «Domuz John altından söz etti,» dedi kahaahalar arasında. «Klein Boy da yine dövüşebilme fırsatı bulacağımızı söyledi.»

Leylek Bacak, «Hazin ama, ben yaşıta bir erkek, karısını ancak günde bir iki kere memnun edebiliyor,» diye konuştu. «Oysa silah arkadaşlığının sonu gelmek bilmiyor. Sana olan sadakatimiz Kalahari kadar engindir.» Herkes patlayacak gibi güldü, onun sırtını tıptışladılar.

Hâlâ gülüp konuşarak randevu yerine tırmandılar, silahların saklı durduğu depoyu açtılar. İçerdeki silahlar iyi durumdaydı. Konserve yiyecekler de vardı. Eyer takımları, giyecekler... her ihtiyaç tamamdı.

Yemeklerini yedikten sonra seçtikleri kıyafetleri ve eyerleri tamir etmeye koyuldular. Onlar çalışırken Lothar koca ülkenin her köşesine saklı böyle bir düzine kadar gizli depo olduğunu düşündü. Bunları, kuzey kıyısında Alman U-botlarına ikmal yaparken düşünüp hazırlamışlardı. Lothar bugüne kadar buruları soyup kendi kişisel ihtiyaçlarına kullanmayı hiç düşünmemişti. Binlerce sterlin değerindeydi toplam mal. Nedense vatanseverce bir güven duygusu vardı işin içinde.

Belki bir tekne kiralayıp kuzey kıyısına gidersem, diye düşünürken birden vazgeçti. Kuzey kıyısı da, bu ülkeyi de bir daha görecektik değildi. Bu işi yap-tıktan sonra, dönüşü yoktu bu yolun artık.

Acaba başka yerde mutlu olabilir miyim, diye merak etti. Bu haşın ve güzel diyardan uzakta. Kararlılığı sarsılır gibiydi. Döndüğünde Manfred'in kaşları çatık kendisine bakmakta olduğunu gördü. Oğlum için de kararı ben verebilir miyim? Oğluna baktı. Onu bir sürgün hayatına mahkûm edebilir miyim?

Kuşkularını bir çabayla kenara itti, Manfred'i yanına çağırıldı. Biraz uzaklaşınca onunla kendi eşitiymiş gibi konuştu.

«Hayatta neyin uğruna çalıştımsa bizden çalındı, Manie. Yasa gözünde çalına değildi ama, Tann'nım ve doğal adaletin gözünde çalmaydı. Kutsal Kitap bizi kandıranlara karşı ne yapmamız gerektiğini söylüyor. Göze göz, dişe diş, diyor. Bizden çalışanları geri alacağız, Manie. Ama İngiliz yasaları bize suçlu gözüyle bakacak. Kaçıp saklanmamız gerekecek. Bizi vahşi hayvan avlar gibi avlamaya çıkacaklar. Bizi yalnızca cesaretimiz ve zekâmız kurtaracak.»

Manfred kıpırdadı, babasının yüzüne hevesli gözlerle baktı. Bunlar ona öyle romantik ve heyecanlı geliyordu ki... babasının kendisine böyle önemli konulan açacak kadar güvenmesinden de gurur duyuyordu.

«Kuzeye gideceğiz. Tanganika, Nyasaland ve Kenya'da çiftçilik işi iyi. Hal-kımızın çoğu oralara gitti bile. Tabii adımızı değiştirmemiz gerekecek. Bir da-ha asla buraya dönmeyeceğiz. Ama yeni bir yerde güzel bir hayat kuracağız.»

«Hiç mi dönmeyeceğiz?» Manfred'in ifadesi değişti. «Ama ya Sarah?»

Lothar bu soruya aldırmadı. «Belki Nyasaland'da güzel bir kahve şam ba'sı satın alırız. Ya da Kilimanjaro'nun aşağı yamaçlarına gideriz. Sereng ti'de vahşi av hayvanları pek bol. Hem avlanır, hem çiftçilik yaparız.»

Manfred terbiyeli terbiyeli dinliyordu ama, yüz ifadesi donuklaşmıştı. Nasıl söyleyebilirdi babasına? Nasıl diyebilirdi, baba, ben yabancı bir diyara gitmek istemiyorum, burada kalmak istiyorum, diye.

Ötekiler horlamaya başladıktan çok sonra o hâlâ uyanıktı. Sarah'yı düşünüyor, tek arkadaşım oydu, diyordu içinden.

Garip, tedirgin edici bir ses onu tekrar gerçek dünyaya döndürdü. Aşağıdaki ovoidan geliyordu ses. Ama haşinliği o uzaklıktan etkilenmiyor, azalmı-yordu.

Babası hafifçe öksürüp doğruldu, battaniyeyi beline kadar indirdi. Korkunç ses tekrar duyuldu, inanılmaz biçimde yükseldi, homurtularla sona erdi.

«Neydi o, baba?» Manfred'in ensesindeki saçlar dimdik olmuştu.

Babası yavaşça, «En cesur insan bile Kalahari aslanının kükremesini ilk duyduğunda korkarmış derler, oğlum,» dedi.

Şafak vakti yamaçtan tekrar ovaya indiler. Önde giden Lothar birden durup Manfred'e yanına gelmesi için işaret etti.

«Sesini duydun, şimdi de izlerine bak,» diye gösterdi. Eğilip pençe izlerinden birine dokundu. Yemek tabağı boyundaydı. Yumuşak sarı toprağa derin oyulmuştu.

«Yaşlı, yeleli bir erkek aslan.» Lothar izin çevre çizgisinde parmağını dolaştırdı. Manfred bundan sonraki aylar içinde onun bu hareketi yaptığını defalarca görecekti. İze dokunuyor, sanki sırlarını parmak uçlarıyla okuyordu. «Bak, tabanları nasıl yassılmış. Ağırlığını bileklerinden geriye vererek yürüyor. Sağ ön ayağını tercih ediyor. Sakat. Yemek bulmak ona zor geliyor. Bu yüzden çiftliğe yakın yerde dolanıyor. Sığır avlamak, vahşi hayvan avlamaktan daha kolay.»

Lothar uzanıp devedikeninin alt dalından bir şey aldı. «Bak, Manie,» diyerek oğlunun avucuna bir tutam kıvılcık sarı tüy bıraktı. «Yelesinden bir parça bırakmış sana.» Doğrulup izin üzerinden aştı, peşinde arkadaşlarıyla yoluna devam etti.

Gitmekte oldukları çiftlik, kuyuların gerisindeki yüksek kısımdaydı. Mırsır' dan gelme egzotik hurma ağaçlarının gerisinde. Aslında koloni günlerinden kalma bir Alman kalesiydi bina. 1904 Herero Savaşı günlerinden, ülkenin

isyana kalktığı günlerden bir anı. Almanlara karşı herkes ayaklanmıştı o sıra. Bonderswalt'larla Nama'lar bile katılmıştı. İsyanı bastırmak 20.000 beyaz as-kere ve 60 milyon sterlin paraya patlamıştı. 2.500 Alman subayı ve askeri, 70 000 Herero kadın, erkek ve çocuğu da, ya olaylarda ölmüş, ya kurşuna di-zilmişti. Bu rakam kabilenin tam yüzde yetmişini oluşturuyordu.

Eskiden kale olan çiftlik binası, Herero birliklerini yaklaştırmamak üzere yapılmıştı. Beyaz badanalı dış duvarlarının tepeleri mazgallıydı; orta kulede hala Alman bayrağının kartalı dalgalanıyordu. Meydan okurcasına.

Kont onları uzaktan gördü, karşılamak üzere bir araba yolladı. Lothar'm annesiyle yaşıttı. Hâlâ uzun boylu, hâlâ dimdikti. Ağzının köşesinde beyaz bir düello yarası, davranışı resmi ve eski tarz. Swart Hendrick'i hizmetkârlar kanadında bir odaya yolladı, Lothar'la Manfred'i serin orta hole aldı. Kontes orada iyi cins Alman birasıyla hazır bekliyordu.

Kıyafetleri üstlerinden alındı, hizmetkârlara verildi, kendileri banyo yap-tılar, bir saat sonra giysileri ütülenmiş, çizmeleri cıalanmış olarak geri geti-rildi. Yemek için kont çiftliğin yumuşak sığır etlerini seçmişti. Kendi suyunda pişmiş. Yanında da harika bir Rhine şarabı. Manfred'i sevindiren şey, etin peşinden çeşitli turta ve tatlıların gelmesi oldu. Lothar'm hoşuna, giden-se, ev sahiplerinin o uygar sohbetiydi. Kitaplardan, müzikten konuşma fırsatı, güzel telaffuzlu bir Almanca dinleme fırsatı pek de sık çıkmıyordu.

Manfred tıka basa doyunca Herero hizmetkârlardan biri onu odaya götür-dü, kont da Lothar'a şnaps verdi, Havana purolarını getirdi. Karısı kahveyi hazırlıyordu.

Puro yanıp keyif tamam olunca kont konuğuna, «Windhoek'den yazdığın mektubu aldım,» dedi. «Başına gelenlere çok üzıldüm. Zor günler yaşıyoruz. Bu herkes için böyle.» Monoklünü çıkarıp koluyla parlattı, tekrar gözüne taktı, Lothar'a baktı. «Aziz annen çok değerli bir insandı. Onun oğlu için yapma-yacağım yoktur.» Susup Havana'sından derin bir soluk çekti, tadına gülümsedi. «Bununla birlikte...»

Lothar'm umutları soluverdi. Bu sözleri hep kötü haberler izlerdi.

«Senin mektubun gelmeden iki hafta önce ordu levazımından bir subay geldi, tüm fazla atları ona sattım. Yalnızca bize lazım olan kadar bıraktım.»

Lothar gelirken çayırılarda en az kırk atın otladığını görmüştü ama, yine de başını anlayışlı anlayışlı sallamakla yetindi.

«Harika iki katırım var. İri, güçlü hayvanlar. Onları sana sembolik bir fi-yat karşılığında verebilirim... elli sterlin diyelim.»

«Çifti mi?» dedi Lothar saygıyla.

Kont, «Her biri,» dedi kesin bir sesle. «Mektubundaki öbür öneriye gelin ce, ben bir dosta borç vermemeyi kendime ilke edindim. Öyle olunca insan dostlarını da, parasını da kaybetmiyor.»

Lothar bunun da üzerinde durmadı. Kontun daha önceki sözlerine döndü «Ordunun levazım subayı... bölgedeki tüm çiftliklerden mi at alıyor?»

«Sanırım bir yüz tane kadar almış.» Lothar red cevabını efendice kabul edince kont rahatlamıştı. «Hepsi en iyi cins ve durumda hayvanlar. Yalnız en iyilerine ilgi gösteriyordu. Çöle alışkın, at hastalıklarına karşı dayanıklı.»

«Hepsini demiryoluna yükleyip güneye yolladı herhalde.»

«Henüz değil,» dedi kont. «Yani ben en son duyduğumda daha yollama-mıştı. Swakop Nehri'nin karşı tarafında bir yerde tutuyor, dinlendiriyor, yolculuk için güçlerini toplamalarını istiyor. Duyduğuma göre yüz elli hayvanı olunca trenle sevkedecekmiş.»

Ertesi sabah sıkı bir kahvaltıdan sonra kaleden ayrıldılar. O kahvaltı sofrasında ne yoktu ki! Sosisler, söğüş etler, yumurtalar... Yola koyulduklarında, Lothar'ın sonunda yirmi sterline almayı başardığı katırın geniş sırtına üçü birden binmişlerdi. Kont eyeri de vermişti üstelik.

«Kalenin hizmetkârlar bölümü nasıl?» diye sordu Lothar.

«Hizmetkâr bölümü değil, köle bölümü,» diye düzeltti Hendrick hemen. «Orada insan açlıktan da ölebilir... duyduğuma göre kontun dayağından da ölebilir.» Hendrick içini çekti. «Eğer Herero hizmetçilerinden en gencinin cömertliği ve iyi huyluluğu da olmasa...»

Lothar onu sertçe dürttü, yan gözle Manfred'i gösterdi, Hendrick sözlerini başka türlü bitirdi.

«İşte sonunda yaşlı bir katırın sırtına binip kaçtık. Bu şimşek gibi hayvanı kimse asla yakalayamaz.» Hayvanın sağrısına bir şaplak attı ama hayvan rahat temposunu hiç değiştirmede.

«Onu avlanırken kullanacağız,» dedi Lothar. Hendrick şaşırınca sırtıttı.

Saklanma yerine döndüklerinde Lothar hızla işe koyuldu, on iki silah ve cephane yükü hazırlayıp eyerlere bağladı, yiyecek ve malzemeyi de kattı, hepsini barınağın kapısına dizdi.

Hendrick, «Eh, yükler hazır,» dedi. «İş atlara kaldı.»

«Buraya bir nöbetçi bırakmamız gerek. Oysa her kişiye ihtiyacımız var.»

Domuz John'a para verdi. Grubun en güvenilir adamı oydu.

Beş sterline bir banyo küveti dolusu **Cape Smoke** alabilirsin,» dedi. «Bir bardağı erkek bufaloyu yere sermeye yeter. Ama unutma, Domuz John, atla-ra binerken eyerde duramayacak kadar sarhoş olduğunu görürsem, seni polis sorguya çeksin diye geride bırakmam. Kafana bir kurşun sıkar, öyle bırakırım. yemin ediyorum sana.»

Domuz John parayı şapkasına soktu. «Bir damlası dudaklarıma değmeyecek,» diye mırıldandı. «**Baas** bilir benim güvenli olduğumu. Hele içki, kadın ve para konularında.»

Okahandja'ya yol yirmi mildi. Domuz John hemen yola koyuldu. Geri kalanlar ve arkada katırı çeken Manfred, ağır ağır yamaçtan indiler.

Bir gün önce hiç rüzgâr olmadığından, aslanın izleri de bozulmamıştı. Lot-har, Manfred'e iyice arkadan gelmesini tembihlemişti ama, avcılar gözden kaybolurken ona rahatça izleyebileceği bir iz bırakıyorlardı. Zorluk çekmeden peşlerinden gitti.

Bir saat geçmeden, aslanın kontun danalarından birini öldürdüğü yeri buldular. Hayvanın her yanını yiyip bitirene kadar oralarda oyalanmıştı. Bir tek kafasıyla iri kemikleri kalmıştı geriye. Onlardan bile tüm eti kemirip yalamıştı. Avlanmaya gücü olmadığı bundan da belliydi.

Lothar'la Hendrick hemen yayıldılar, hayvanın izini buldular. İz tazeydi. Hendrick ona dokundu. «Gezmeye gitmiş,» dedi. «Kaygılı değil. Bizi duymamış. Karnı doyunca herhalde su içmeye gitti.»

Lothar da, «Nehre herhalde,» dedi. «Orası kente daha da yakın. İşimize gelir.»

Lothar'ın adamları, bir tek Hendrick'in dışında, hep iyi nişancıları. Hayvanı ilk defa, ilerdeki çahılar arasından çıkıp koşarken gördüler. Lothar ilk kurşununun kumları uçurduğunu fark etti. Mesafeyi yanlış hesaplamıştı. Açık çöl alanlarında hep bu tehlike vardı. İkinci kurşun iş gördü, kulaklarını arkaya veren aslan bir koşu daha tutturdu.

«Uzağa gidemez,» dedi Hendrick.

Aslanlar kısa mesafe koşucusu olduklarından, yüksek hızı bir süre tutturur, sonra yavaşlamak zorunda kalırlardı. Daha sıkıştırırsanız döner size saldıırırlardı.

Hayvanın kurşunu yediği yere vardıklarında Hendrick, «Kan!» diye bağırdı. «Ciğer kanı!» Damlalar kıpkırmızı ve köpüklüydü. Kanlı izi sürmeye başladılar.

«Durun!» dedi bir ara Lothar. «Dikkatli olun! Pusu kurmuş, bizi bekliyordun.» O anda yaralı aslan üstlerine atıldı. Lothar'a doğru sıçradı. Lothar, Ma-user'inin tetiğini çekti, hayvanın ciğerleri gözünün önünde saçıldı, ama ağırlığı yine de Lothar'ı devirmeye yetti. Aslan cansız, üzerindeydi.

Hendrick, Lothar'ı çekip doğrulttu, ağzından, burun deliklerinden kumları sildi, Lothar onun elini itince Hendrick'in yüzündeki kaygı da geçiverdi.

«Yaşlanıyor, yavaşlıyorsun, Baas,» diye güldü Hendrick.

«Manie görmeden kaldır beni ayağa.» Lothar ayakta sallanıyordu ama emirler yağdırmayı sürdürüyordu.

«Klein Boy, Bacak! Koşun. Katır kokuyu alıp ürkmekten yetişin de Manie'yi alıp kaçırmayın!»

Sinekler aslanın cesedine konmaya başlamıştı bile. Lothar baktı. «Bunu yüklemek için herkesin kuvvetine ihtiyacımız var,» dedi.

Lothar, oğlunu kendi karşıladı. Çocuk hevesle, «Vurdunuz mu, baba?» diye sordu. Silah seslerini duymuştu.

«Evet. Tepenin ötesinde yatıyor.»

Katırın semerini hazırladılar, gözlerini de bağladılar.

«Evet, bakalım nasıl karşılayacak,» dedi Lothar. Hayvan gözlerinin bağlanmasına itiraz eder gibi hiç kıpırdamadı. Lothar yaklaşıp arkasına geçti, kuyruğunu tutup büktü. Hayvan kaya gibi duruyordu. Bu sefer Lothar onu kuyruğunun tam dibinden ısırды. Hayvan bir çifte attı. Lothar onu tekrar ısı-rınca teslim oldu, ağır ağır ilerlemeye koyuldu. Ama tepeye varınca rüzgâr aslanın kokusunu getirdi, hayvanın burun deliklerine doldurdu.

Aslan kokusu diğer hayvanlara dikkate değer bir etki yapıyordu. Evcillere de, yaban hayvanlarına da. Hatta aslanı bilmeyen diyarlardan gelenlerine bile. Belki atalarından kalma bir sezgi vardı içlerinde.

Lothar'ın babası seçtiği av köpeklerine yavruyken aslan postu koklatırdı. Yavruların çoğu korkuyla ulur, kuyruklarını kısırıp kaçarlardı. Ancak yirmide biri, genellikle de dişi olanları, tüyleri diken diken olmasına rağmen kaçmaz, kalırlardı. Lothar'ın babası onları alırdı kendine.

Katır da kokuyu alınca çıldırıverdi. İplerini tutan dört kişiden kurtulup dörtнала kaçtı. Onu yarım mil uzakta yakalayabildiler, geri getirdiler. İkinci kere yine kaçtı ama bu sefer birkaç yüz metre gidince yoruldu, tükendi. Bu iş iki kere daha tekrarlandı, her seferinde kaçış mesafesi kısaldı, sonunda kıpır-dayamadı. Aslanın yanında korku içinde bekliyordu. Ama koca yükü sırtına

vurnaya çalıştıklarında dayanamadı. Çifteler attı, şahlandı, yükü sırtından kaydırıp attı. Onu yordular, yordular, sonunda burnundan körük gibi dumanlar çıkarırken sırtına aslanı yükleyip bağlamayı başardılar.

Lothar ipi tutunca hayvan kuzu gibi yürümeye başladı, onlarla birlikte nehie doğru ilerledi.

Ormanlık tepelerden birinin doruğundan Lothar nehre doğru bakıyordu. Atları ahırlara sokmadan önce son kere suluyordu adamlar. Kontun hakkı vardı. Hayvanlar hep en iyilerinden seçilmişti. Lothar dürbünüyle onlara ağzı sulanarak baktı, sonra dikkatini adamlara çevirdi, beş kişi saydı. Hepsı haki üniformalıydı. Aralarında subay aradı, bulamadı.

Az sonra kampta yemeklerini yerlerken Domuz John da geldi.

«Geç kaldın,» diye suçladı onu Lothar. Yakasına sarılıp soluğunu kokladı.

«Bir damla içmedim, Patron,» dedi John. «Kızkardeşimin bekâreti üzerine yemin ederim.»

Lothar onu bıraktı. «Saçma,» dedi, başını eğip adamın ayaklan dibindeki torbaya baktı.

«On iki şişe. Sizin dediğiniz gibi.»

Lothar torbayı açtı, ünlü Cape Smoke şişelerinden birini çıkardı, baktı.

Ağzı balmumuyla kapalıydı. Rengi kopkoyu, zehirli gibiydi.

«Köyde neler öğrendin?»

«Kampta yedi at bakıcısı var...»

«Ben beş saydım.»

«Yedi!» Domuz John emindi. Lothar homurdandı.

«Ya subay?»

«Dün subaylar Otjiwaronga'ya gitmişler. Yeni atlar almaya.»

«Bir saate kadar ortalık karacak.» Lothar güneşe baktı. «Torbayı al, onların kampına git.»

«Ne diyeceğim onlara?»

«Satıcı olduğunu söyle. Ucuza sat. Bedavadan tattır da. Yalancı olan senin, bul bir şeyler.»

«Ya içmeyen tiplerse?»

Lothar bu lafın saçmalığına güldü, cevap vermeye gerek görmedi. «Ben ay ağaç tepelerinden kurtulunca harekete geçeceğim. Senin içkine onları yumuşatması için dört saat süre tanıyacağım.»

Domuz John torbayı yüklenirken şişeler şangırdadı.

«Unutma, Domuz John, ya ayık olacaksın, ya gebertirim... ciddiym.»

«Patron beni hayvan falan mı sanıyor? İçkiye dayanıksız mıyım ben? Adam dönüp gururla uzaklaştı.

Lothar onun arkasından baktı, kampın nöbetçisiyle konuştuğunu gördü, Nöbetçinin dişleri bu kadar uzaktan bile panlıyordu. Uzun tartışmalardan sonra Domuz John'u saygın bir konuk gibi içeri aldılar, torbasını sırtından in dirdiler, sonra da Lothar onları göremez oldu.

Güneş battığında Lothar hâlâ yerinden kıpırdamamıştı. Rüzgârın yönünün ve şiddetinin tıpkı denizciler kadar farkındaydı. Her değişimini izliyordu. Ka-ranlık bastıktan bir saat sonra rüzgâr bir karar tutturdu, sürekli Lothar'ın ensesinden esmeye başladı.

«Dursun böyle,» diye mırıldandı Lothar. Sonra hafif bir ılık çaldı. Baykuş bağırması gibi. Hendrick hemen geldi, Lothar ona rüzgâr yönünü gösterdi,

«Nehri çok yukardan geç, kampın öte yanından dolan. Fazla sokulma. Orada dön, rüzgârı yüzüne al.»

O anda nehrin karşısından bir bağırma sesi geldi, ikisi de başlarını kaldırdılar. Çadırların önünde kamp ateşi yakılmış, alevler dedikenlerinin dallarına yükseliyordu. Ateşin önünde de kara askerlerin siluetleri vardı.

«Ne yapıyorlar sence?» dedi Lothar. «Dans mı ediyorlar, yoksa kavga mı?»

Hendrick, «Artık kendilerini bilmiyorlardır,» diye güldü. Adamlar ateşin çevresinde dönüyor, birbirlerine çarpıyor, sonra ayrılıyorlardı. Tozlara yıkıldıklarında dizüstü emekliyor ya da büyük çabalarla doğrulup hemen tekrar düşüyorlardı. Bir tanesi anadan doğma soyunmuştu. Döndü, döndü, ateşe devrildi, arkadaşları ayaklarından çekip kurtarıırken kahkahadan kırılıyorlardı.

Lothar, «Senin gitme zamanın,» diye Hendrick'in omzuna bir şaplak attı. «Manie'yi de al, at tutucun olsun.»

Hendrick yamaçtan aşağı yola koyulurken Lothar alçak sesle seslenince durdu, baktı. «Manie sana emanet. Sorumluluğu hayatınla ödersin.»

Hendrick cevap vermeden karanlıklara dalıp uzaklaştı. Yarım saat sonra Lothar ilerde bir karaltının nehri geçtiğini gördü, sonra da kayboldular.

Doğu ufku ışılandı, yıldızlar soldu ve ay yükseldi. Kampta dans edenler artık leş gibi yıkılmışlardı. Savaş alanındaki yaralıları benziyorlardı. Lothar dürbünle baktığında birisini Domuz John'a pek benzetti ama emin olamadı.

«Eğer oysa, öldü sayılır,» diye mırıldanıp ayağa kalktı. Hareket vakti gelmişti. Ay ufuktan kurtulmuştu artık. At nalı gibi parlıyordu ağaçların tepesinde.

Lothar da yamaçtan indi. İpinden çektiği katır burnundan soluyor, korkunç yükünden pek tiksiniyordu.

«Bitti sayılır,» diye onun alnını okşadı Lothar. «Görevini iyi yaptın, dostum.» Nehre doğru indiler.

Nehri sarsılmadan geçmek için sığ ve kumluk yer aradılar. Kimsenin karşı durmasını falan zaten beklemiyorlardı. Kamp ateşi sönmüş, ortalık sessiz-leşmişti. Karşı yamaca tırmanırken Lothar atların eşindiğini ve homurdandı-ğını duydu. Rüzgâr Lothar'ın arkasından esiyordu. Atlar birden kişnemeye koyuldular.

«Tamam... alın kokuyu bakalım.» Lothar katırı atların bulunduğu çite doğru çekti.

Tepişmeler, kişnemeler, sonra da atların birbirini itişirmesi başladı. Kanlı aslan leşinin kokusu güçlendikçe telaş artıyor, yayılıyordu sürünün arasında. Bir at korkuyla kişneyince ötekiler paniğe kapılıp şahlandılar. Lothar onların başlarını çalırların üzerinde görebiliyordu.

Katırı çitin rüzgâr alan tarafının tam karşısında durdurdu, bağlan kesti, aslan leşini yere kaydırdu, hayvanın ciğerlerinde kalmış hava çok hafif bir kükreme sesiyle boşaldı, atlar çılgınlıkla atmaya, kapalı alanda dört dönmeye başladılar.

Lothar eğilip aslanın karnını kasığından göğüs kemiğinin başladığı yere kadar yardı. Bıçağını da derin batırdı. Koku bir anda dayanılmaz oldu.

At sürüsü delirmişti. Korkunç kokudan kaçmak için karşı çite çarpıp duruyorlardı. Lothar tüfeğini omzuna vurdu, atların başları üzerine nişan alıp hazneyi boşalttı. Kurşunlar peş peşe patlamış, çitli alanı aydınlatmıştı. Atlar daha da korkup arka çiti yardılar, yeleleri uçuşarak dörtlüye kaçmaya koyuldular. Rüzgârla birlikte... Hendrick'in adamlarıyla beklediği yere doğru.

Lothar çabucak katırı çekti, bir yandan tüfeğini doldurarak kamp ateşine doğru koştu. Askerlerden biri atların sesiyle o sarhoşluktan bile uyanmış, ayağa kalkmıştı. Kararlı adımlarla, ama sendeleyerek çitli alana doğru gidiyordu.

«Atlar!» diye bağırıyordu bir yandan. «Ayılın sarhoşlar! Atları durdurmanız gerek!» Birden Lothar'ı gördü. «Yardım edin bana! Atla...»

Lothar tüfeğin kabzasını adamın çenesine çarptırdı, adamın dişleri çatırdadı, sonra koca vücudu tekrar sırtüstü devrildi. Lothar onun üzerinden atlayıp tekrar koştu.

«Domuz John!» diye bağırdu telaşla. «Neredesin?» Cevap gelmedi. Dürbünle gördüğü adama doğru koştu. Hâlâ yerde yatıyordu. Ayağıyla çevirdi,

Domuz John görmeyen gözlerle mehtaba baktı. Buruşuk, sarı suratında sakın bir gülümseme vardı.

«Kalk!» Lothar onu tekmeledi. Domuz John'ın gülümseme ifadesi değişmedi. Acı duyacak dönemi aşmıştı. «Tamam! Seni uyarmıştım!»

Lothar, Mauser'i doğrulttu, emniyetini açtı, namluyu Domuz John'm kafasına dayadı. Bu herifi polise canlı bırakırsa, iki iğne yapıp bülbül gibi ko-nuştururlardı. Gerçi planın tüm ayrıntılarını bilmiyordu ama, şanslarını köstekleyecek kadarını biliyordu. En azından Lothar'ı at hırsızlığından arananlar listesine alırdı. Ordu malını tahripten de. Parmağını tetiğe uzattı.

Ona bu az, diye düşündü birden, döve döve gebertmeli. Parmağı gevşedi, kendi budalalığına küfrederek emniyeti tekrar kapadı, katırı getirmeye koştu.

Domuz John zayıftı ama, onu katırın sırtına atmak için Lothar'ın yine de tüm gücünü kullanması gerekti. İpe asılmış çamaşır gibi sarkıyordu eyerin üzerinden. Lothar rüzgârı arkasına alıp yola koyuldu.

Bir mil kadar sonra, adamlarını görmeden geçtiğine inanmaya başladı. Tam katırı yavaşlatırken Hendrick ilerde gölgelerin arasından çıktı.

«Nasıl gitti? Kaç tane tuttun?» diye sordu Lothar hevesle. Hendrick güldü.

«O kadar çok ki, eyerimiz yetmedi.»

Adamların hepsi kendilerine birer at yakalayınca, hemen çıplak sırtına atlamış, öteki atların yolunu kesmeye koşmuşlardı. Hayvanların yolunu çevirmişler, Manfred'in gelip başlıkları takmasını beklemişlerdi.

«Yirmi altı!» Lothar sevinçten uçarak atları bir daha saydı. «İstedığimizi seçebileceğiz. Tamam, hemen gidelim. Askerler döner dönmez ordu peşimize düşer.»

Katırın koşumunu çıkardı, sağırsına oir tokat attı. «Sen evine dön,» dedi ona. Katır bu teklifi sevinçle kabul etti, yolun ilk yüz metresini dörtmala almayı başardı.

Her biri bir ata binip üç, dört atı da yedeklerine aldılar. Lothar başa geçti, onları tekrar tepedeki barınağa doğru götürdü.

Şafak sökerken bir ara durdular, Lothar çalıntı atları birer birer muayene etti. Kaçarken itişme sırasında ikisi yara almıştı. Onları serbest bıraktı. Ötekiler öyle kaliteli atlardı ki, aralarında bir seçme yapamıyordu. Oysa sayıları gerekenden fazlaydı.

Onlar atları seçerken Domuz John da ayıldı, doğruldu. Atalarına ve Hotanto tanrılarına çektiği acıyı bitirmeleri için dualar mırıldandı, eğilip kustu.

Lothar, «Seninle görülecek hesabımız var,» dedi ona. Gülmüyordu. Hendrick'e döndü. «Atların hepsini alıyoruz. Bazılarını nasılsa çölde kaybederiz.» Kolunu kaldırıp komutunu verdi. «İleri marş!»

Öğleden biraz önce barınağa vardılar, atları eyerlediler, yükleri yüklediler, (epeden indirip suladılar, doya doya içmelerini beklediler.

Hendrick, «Ne kadar önlerindemiz?» diye sordu.

«Siyah askerler başlarında beyaz subayları olmadan bir şey yapamaz. Onlar da belki iki, üç güne kadar dönmez. Dönünce Windhoek'e tel çekip emir isterler. Birlik kurmaları gerek. Bence en az üç gün. Belki de dört, beş.»

«Üç günde çok yol alırız.» Hendrick memnundu.

Lothar, «Kimse bizden çok yol alamaz,» diye ona katıldı. Bu övünme değildi. Çöller onun vatanıydı. Pek¹ az beyaz adam onun kadar tanırdı çölleri. Daha iyi tanıyanı ise hiç yoktu.

«Binelim mi?» diye sordu Hendrick.

«Bir işimiz daha var.» Lothar yedek yuları eyerinden aldı, sağ bileğine doladı, Domuz John'a doğru yürüdü. Adam orada, yüzünü ellerine gömmüş oturuyordu. Lothar'm yaklaşan ayak seslerini duyamadı bile. Lothar gelip onun başına dikildi.

«Sana söz vermiştim,» dedi açıkça. Ucu pirinç tokalı yuları salladı.

«Patron, elimde değildi,» diye bağırdı Domuz John. Ayağa kalkmaya çalıştı.

Lothar yuları savurdu, tokalar güneşte ışıdayarak adamın sırtına indi, kaburgalarının alt kısmında bir oyuk oluşturdu.

Domuz John çığlığı bastı. «Beni zorladılar. Zorla içirdiler...»

İkinci vuruş ayaklarını yerden kesti. Bağırmayı kesmiyordu. Kelimeleri artık anlamlı değildi. Sırtı kıpkırmızı, delik deşik oluyordu. Gömleği yırtılmış, aslan parçalamışa benzemişti.

Sonunda bağırması kesildi, Lothar soluk soluğa çekildi, kanlı tokaları sil-di, adamlarının suratlarına baktı. Bu dayanın yerde kıvranan adam kadar onlara da yararı olmuştı. Vahşi köpekti bunlar. Ancak kuvvetten anlar, zalimliğe saygı duyarlardı.

Hendrick hepsi adına konuştu. «İyi para almıştı. İşini bitireyim mi?»

«Hayır. Ona bir at bırak.» Lothar döndü. «Kendine gelince bizi izler ya da cehennemin dibine gider. Yeri orası zaten.» Kendi atına bindi, oğlunun acılı gözlerine bakmadan bağırdı. «Tamam... gidiyoruz!»

Uzun üzengiyle, Boer usulü biniyordu ata. Hendrick bir yanına, Manfred öbür yanına sokuldu.

Lothar kendini sevinçli hissediyordu. Şiddetin adrenalini kanında bir ilaç gibiydi. Karşısında apaçık çöller uzanıyordu. Atları almakla yasayı ihlal etmişti. Yine yasa kaçağıydı. Toplumsal yaşamın sınırlamalarından kurtulmuştu. Coşku dolu, ava çıkmaya hazırlanan şahinler gibiydi.

«Tanrım... elimde tüfek, altımda iyi bir at bulmanın ne güzel olduğunu unutmuşum.»

«Yine erkek olduk,» dedi Hendrick. Uzanıp Manfred'i kucakladı. «Sen de. Babanla ilk savaşa gittiğimizde o da senin yaşındaydı. Şimdi de savaşa gidiyoruz. Sen de onun gibi erkeksin.» Manfred demin tanık olduğu feci sahneyi unutuverdi, içi gururla doldu. Eyerde dik oturup çenesini kaldırdı.

Lothar yüzünü kuzeydoğuya çevirdi. Kalahari'nin bulunduğu yöne doğru.

O gece, kamp ateşini saklayan bir kovukta gecelediler. Nöbeti tutan onları bir ışıqla uyandırınca hepsi kalkıp tüfeklerini kaptı, karanlığa daldılar.

Atlar kıpırdanıyor, huysuzlanıyordu. Az sonra Domuz John belirdi, yaklaşıp atından indi. Ateşe yaklaştığında suratı şiş ve çürük içindeydi. Kovulmayı bekler bir hali vardı. Ötekiler gölgeler arasından çıktılar. Ona bakmıyor, varlığından haberdar değilmiş gibi davranıyorlardı. Dönüp uzandılar, battaniyelerini tekrar üstlerine çektiler.

Lothar sert bir sesle ona, «Ateşin öte tarafında yat.» dedi. «Leş gibi içki kokuyorsun.» Domuz John gruba tekrar kabul edildiğinden memnun, bir anda rahatlayıverdi,

Şafak sökerken tekrar atlara bindiler, çölün beyaz ve boş sıcağına doğru yola koyuldular.

Hani Madeni'ne giden yol belki de Güneybatı Afrika'nın en bozuk yoluydu. Centaine ne zaman o yolda araba sürse, kendi kendine, «Burayı onannak için bir şeyler yapmamız şart,» diye söz verirdi. Sonra Doktor Twentyman-Jo-nes ona yüzlerce millik çöl yolunu düzeltmenin, aştığı ırmaklara köprüler yapıp tepeler arasından geçtiği yerleri sağlamlamanın maliyet rakamlarını verir, Centaine'in aklı tekrar başına gelirdi.

«Canım, alt tarafı üç gün sürüyor,» derdi kendi kendine. «Ben de yılda üç kereden fazla gelip gitmiyorum. Aslında serüven oluyor bir bakıma.»

Madeni Windhoek'e bağlayan telgraf hattı yeterince pahalıya patlamıştı zaten. Mil başına elli sterlinlik masraf tahmin edilmiş, sonra direklerin dikilmesi ve bakır tellerin gerilmesi yüz sterlini aşmıştı. Şimdi o tellere ne zaman baksa bir tedirginlik dolduruyordu içini. Maliyeti bir yana, üstelik manzarayı da mahvediyor, Kalahari'ye geldiği zaman içine dolan o engin ıssızlık duygusunu bozuyordu. Oysa o duyguyu çok severdi Centaine.

İlk yıllarda nasıl yerlere yatıp uyuduklarını, nasıl sularım yanlarında taşındıklarını hatırladıkça özlem duyuyordu. Şimdi gecelenecek yerlerde birer barınak kurulmuştu yol üzerine. Derin kuyulardan suyu çıkarmak için yeldeğir-menleri, manivelalar vardı. Her istasyonda sürekli oturan hizmetkârlar servisi yapıyor, yemekleri, sıcak banyoları, kış geceleri için şöminede ateşi hazırlıyorlardı. Yazın da viskiye atılacak buz sağlayan, parafinle çalışan buzdolapları vardı her istasyonda. Yolun trafiği yoğundu. Gerhard Fourie yönetiminde yakıt ve mal taşıyan konvoy sürekli gidip geliyordu bir kere. Kamyonların tekerleri yumuşak kum yüzeyli yerlere derin izler oymuş, kurumuş nehir yataklarından geçitleri doldurmuştu. İşin en berbat yanı, koca Ford kamyonların tekerlerinin sarı Daimler'inkilerden çok daha geniş aralı olmasıydı. Centaine bu yola koyulduğunda, tek tekeri izin içinde, öteki tümsekler üzerinde araba sürmek zorunda kalıyordu.

Üstelik şimdi mevsim yazdı. Sıcak gerçekten boğucuydu. Daimler'in kaportası, dokunulsa insanın teninde yaralar açacak kadar ısınıyordu. Radyatör su kaynatmıştı ikide bir durmak zorunda kalıyorlardı. Gökyüzü bile mavi bir ateşle titriyor gibiydi. Uzaklardaki çöl ufuklarında titrek ısı serapları oluşuyordu.

Ah, şu Daimler'in içindeki havayı soğutabilecek kadar küçük bir motor yapabilseler, diye düşündü... Tren vagonunda olduğu gibi! Sonra güldü. Ben laçkalaşıyorum herhalde, dedi kendi kendine. Bir zamanlar hayatını kurtaran iki Bushman'la birlikte nasıl Namib'in kumul diyarını yaya geçtiğini, nasıl öldürücü öğle sıcağında vücutlarını kendi idrarlarıyla ıslattıkları kumla sıvadıklarını hatırladı.

«Neye gülüyorsun, Mater?» diye sordu Şaşa.

«Eskiden olan bir şeye. Sen doğmadan önce.»

«Anlat bana, ne olur anlat bana.» Çocuk sıcağa da, toza da, arabanın korunc sarsıntılarına da aldırmıyor gibiydi. Ama neden rahatsız oldu ki bunlardan? Centaine ona gülümsedi. Onun doğduğu yerlerdi buraları. O da bir çöl yaratığıydı.

Şaşa onun gülümsemesini bir cesaretlendirme olarak aldı. «Haydi, Mater, anlat hikâyeni bana.»

«**Pourquois pas?** Neden olmasın?» Centaine anlattığı zaman çocuğun yüzündeki şok ifadesini gördü.

«Kendi idrarınız mı?» İyice afallamıştı.

«Buna şaştın mı?» diye takıldı annesi ona. «O halde dur sana başka bir şey anlatayım. Deveküşu yumurtalarından yapılmış şişelerimizdeki suyumuz bittiği zaman ne yapıyorduk, biliyor musun? Bushman avcı Ovva zehirli okuyla bir erkek geyik vuruyordu. Önce hayvanın midesini çıkarıyorduk. Henüz sindirmedeği besinlerin suyunu sıkıyor, onu içiyorduk. Emme kuyularına varana kadar bizi sağ tutuyordu.»

«Mater!»

«Doğru söylüyorum, **cheri**. Bulduğum zaman şampanya içmesini severim . ama, mecbur olunca sağ kalmak için ne olsa içerim.»

Oğlu bunu düşünürken o susup bekledi, sonra yan gözle baktı, çocuğun yüzündeki tiksinti ifadesinin saygıya dönüştüğünü gördü-

«Sen olsan ne yapardın, **cheri?** İçer miydin, yoksa ölür muydun?» diye sordu. Çocuğun dersi öğrendiğinden emin olmak istiyordu.

«İçerdim,» dedi o hiç kararsızlık göstermeden. Sonra sevgi dolu bir gururla, «Biliyor musun, Mater, sen gerçekten insanı kırar geçirirsin,» dedi. En son öğrendiği iltifat sözüydü hu.

«Bak!» Parmağıyla ileriye gösterdi. Aslan rengi ovanın ta ucunda, seraplar perdesi arasında, tarçın rengi ince bir duman tabakası var gibiydi.

Centaine, Daimler'i yana çekti, daha iyi görebilmek için arabadan çıkıp yan basamağa bastı.

«Geyikler. Bu sefer ilk defa çıkıyorlar karşımıza.» Koskoca bir sürü, tek vücut halinde hep aynı yöne doğru ilerliyordu.

«On binlerce olmalı.»

Zarif hayvanlardı geyikler. İnce uzun bacakları, lir biçiminde boynuzları vardı.

«Kuzeye göçüyorlar,» dedi Centaine. «Oraya bol yağmur yağmış olmalı. Suya gidiyorlar.»

Birden onlara en yakın geyikler yabancıların varlığını fark edip ürktüler. Sırtlarını kabartıp başlarını ta burunları ön ayaklarına dokunacak kadar eğdi-

sanki uçuyordu. Centaine arabanın basamağından yere atladı, onların takli-

j
dini yapmaya başladı. Bir elinin iki parmağını çatal gibi kafasının üzerine ko-
vup boynuzları işaret ediyor, öteki eliyle ensesindeki beyaz saçları dalgalan-
dırır gibi yapıyordu. O kadar iyi becerdi ki, Şaşa kahkahalarla gülerек elleri-
ni çırpmaya başladı.

«Aferin sana, Mater!» O da atlayıp katıldı, ikisi daire çizerek dans ettiler,
sonunda gülmekten takatleri kesildi. Daimler'e dayanıp düşmemek için bir-
birlerine tutundular.

«İhtiyar Owa öğretti bunu bana,» diye soludu Centaine. «Her hayvanın
taklidini yapardı.»

Yollarına devam etmeye karar verdiklerinde, direksiyonu Şaşa'ya verdi.
Ovayı geçmek yolun en kolay kısımlarından biriydi. Zaten Şaşa da iyi araba
kullanıyordu. Centaine koltuğun kenarına kıvrılıp yaslandı. Az sonra Şaşa
sessizliği bozdu.

«İkimiz yalnızken o kadar farklısın ki!» Kelimeyi aradı. «Çok neşelisin.
Keşke hep böyle olabilse.»

«Bütün güzel şeyler fazla uzayınca can sıkar,» dedi annesi ona. «İşin ça-
resi, bir tek şeyi değil, hepsini birden yapmaktır. Şu an için bu çok zevkli ama
yarın madene olacağız. Orada bizi başka türlü bir heyecan ve tecrübe bekli-
yor olacak. Sonra da daha başkası gelecek. Hepsini yapacağız ve her birinden
verebileceği son damla zevki sıkıp alacağız.»

Twentyman-Jones önceden madene gitmiş, Centaine üç gün "Windhoek'de
kalıp Abraham Abrahams'la birtakım yazılı işleri gözden geçirmişti. Bu yüz-
den, servis istasyonları Centaine'in geleceğinden hep haberliydi.

Twentyman-Jones geçerken uyarmıştı hepsini.

Son akşam konaklayacakları istasyona vardıklarında banyo suyu o kadar
sıcaktı ki, istakozu haşlayacak sulara tutkun olan Centaine bile içine soğuk su
katmak zorunda kaldı. Şampanya, 1928 Krug'du. Tam onun sevdiği dereceye
kadar soğutulmuştu. Şişeyi buğulandıracak kadar. Gerçi buz da vardı ama,
Centaine şişeyi buz kovaşına sokmak gibi barbarca bir geleneğe çok karşıydı.

'Dibi soğuk, kafası sıcak... ne insana yarar, ne şaraba,' derdi. Babası öğ-
retmişti bunu ona. Bir tek kadeh içerdi zaten. Sonra Doktor

Twentyman-Jo-nes'un hazırlattığı soğuk mezeler vardı. Kaya istakozu,
salata, gevrek marul, kıpkırmızı domatesler, evcilleştirilmiş Bushman'ların
topladığı yer mantarları. Onları çiğ yediği zaman, o tuzlu tat Kalahari'nin
tadıydı Centaine için.

Şafak sökmeden önce, ortalık karanlıkken yola çıktılar, güneş doğduğun-, da mola verip devedikeni dallarından bir ateş yaktılar, kahveyi demlediler. Yanan dalların yoğun mavi dumanları kahveye hoş bir koku veriyordu. Dinlenme barınağının hazırladığı piknik kahvaltısını yediler. Tekrar yola koyulurlarken güneş daha da yükseldi, toprağın canlı rengini yok etti, her yanı gümüş beyazı bir renge boyadı.

«Burada dur!» dedi Centaine birden. İnip arabanın tepesine tırmandılar. Şaşa şaşırmıştı.

«Ne oldu, Mater?»

«Görmüyor musun, canım?» Centaine parmağıyla işaret etti. «Orada! Uf-kun yukarsmda.»

Gökte yüzüyordu. Belirsiz ve esrarengizdi.

Şaşa sonunda görünce, «Gökte duruyor!» diye bağırdı.

Centaine, «Gökte uçan dağ,» diye mırıldandı. Onu ne zaman böyle uzak-tan görse, ilk seferin heyecanını yeni baştan duyuyordu. «Tüm Hayat Yeri.» O dorukları, Bushman dilindeki adıyla hatırlıyordu.

Yaklaşıklarında tepelerin biçimi daha belirginleşti, açık bir mopani ormanının üzerindeki, vadilerle, mağaralarla yarılmış kaya tümsekler ortaya çıktı. Renkleri yer yer kükürt sarısı, yeşil ve turuncuydu.

Hani Madeni bu kayalardan birinin dibindeydi. Binalar bu ortam içinde önemsiz ve gereksiz duruyordu.

Centaine, Twentymen-Jones'a binaları mümkün olduğu kadar göze çarp-mayacak biçimde kurması için talimat vermişti. Tabii madenin verimini etki-lememek de şarttı. Adamın da bu talimatı yerine getirebilmesinin bir sınırı vardı. Siyah işçilerin yaşadığı barakaların, mavimsi, elmas karışık toprağın çekildiği alanların sayısı pek boldu. Çelik kule, asansör ve yıkaina tesisleri bir arada, petrol sondaj kulesi kadar yüksekti.

Ama çevreyi en fazla bozan, o buhar kazanı oluyordu. Doymak bilmiyor-du o kazan. Tepenin dibindeki orman, onu doyurabilmek için kesilmişti. Ye-rinde yeni biten fidanlar pek çirkin, kel bir görünüm oluşturunuyordu.

Arabadan indiklerinde Twentymen-Jones onları beklemekteydi.

«Yolculuk iyi geçti mi, Bayan Courtney. Herhalde banyo yapıp dinlenmek istersiniz?»

«Beni daha iyi tanımanız gerekir, Doktor Twentymen-Jones. Hemen işe

Önce raporları ele aldılar, sonra maliyet programlarına geçtiler. Şaşa hızla sıralanan rakamlara yetişebilmeye çalışırken, annesinin daha dün zıplayan geyik taklidi yaparken nasıl bu kadar hızlı değişebildiğine şaşıyordu.

«Şaşa, bir partide ortalama yirmi üç karat tutturabilirsek, karat başına maliyet olarak ne hesaplamıştık?» diye sordu birdenbire. Çocuk bocaladı, alnı kı-rıştı. «Dalga geçmenin zamanı değil,» dedi annesi ona. «Pekâlâ, Doktor Twentyman-Jones, tatsız konuları konuşmayı yeterince erteledik. Kota kesintisini uygulayıp yine de Hani Madeni'ni çalışır ve kâr getirir durumda tutabilmek için ne gibi tasarruflar yapabileceğimize geçelim.»

Centaine çalışmayı bitirdiğinde ortalık kararıyordu. «Yarın sabah kaldığımız yerden başlarız,» diyerek ayağa kalktı, kediler gibi gerindi, geniş verandaya çıktı. Onlar da onu izlediler.

«Şaşa kararlaştırdığımız gibi sizin yanınızda çalışacak. Bence işe önce kazı vardiyasından başlasın.»

«Ben de aynı şeyi önermek üzereydim efendim.»

«Beni saat kaçta istiyorsunuz?» diye sordu Şaşa.

«Vardiya beşte işe başlar ama herhalde Master Şaşa daha geç gelmek isteyecektir.» Doktor Twentyman-Jones, Centaine'e bakıyordu. Bu bir sınavdı aslında. Centaine sessiz kaldı, kararı Şaşa'nın kendi kendine vermesini bekledi. Çocuğun kendisiyle mücadele ettiğini görüyordu. Bu yaşlarda uyku bir ihtiyaç, sabah erken kalkmak ise işkenceydi.

«Saat dört buçukta asansörün başında olurum efendim,» dedi sonunda. Centaine rahatladı, onun koluna girdi.

«O halde bu akşam erken yatmak daha iyi olacak.»

Daimler'i vardiya başlarının, ustaların ve ailelerinin oturduğu evler arasındaki sokağa saptırdı. Toplumsal kurallara Hani Madeni'nde sıkı sıkıya uyulurdu. Burası da genç ulusun bir mikrokesiti gibiydi. Siyah işçiler, çevresi çitle çevrili kışla gibi barakalarda kalırdı. Beyaz badanalı, bir dizi ahırı hatırlatan yerler. Siyah ustabaşılar için tek tek, daha iyi yapılmış odalar vardı. Beyaz ustalarla vardiya başları, yamaçlarda kurulmuş caddelerin iki yanında-ki evlerde otururlar, baş yöneticiler ise yamacın daha yukarlarında, çıkıldıkça büyüyen, bahçeleri güzelleşen köşklerde yaşarlardı.

Onlar caddenin köşesini dönerken, bir kapının eşiğinde oturmakta olan kız Şasa'ya dilini çıkardı. Şasa onu görmeyeli neredeyse bir yıl oluyordu. Bu süre içinde doğa kızda mucizevi değişiklikler yapmıştı. Ayakları hâlâ çıplak, bileklerine kadar kir içindeydi, saçları hâlâ rüzgârdan dağınık, güneşten soluktu ama, pamuklu bluzun kumaşı artık pek geriliyordu irileşen göğüsleri üzerinde. Göğüsler bu yüzden yukarı itiliyor, açık yakadan dışarı fırlayacakmış gibi duruyordu. Bluzun dokusu arasından madalyon gibi koyu renk lekeyi fark eden Şasa oturduğu yerde kıpırdandı.

Kızın bacakları çok uzamıştı. Dizleri artık tokmak gibi değildi. Bileklerine yakın kısımları kahverengiyken, oyluklarının içleri saten gibi krem rengiydi. Verandanın kenarına iki bacağına açıp oturmuş, eteği yukarıya sıvanmıştı. Şasa'nın bakışları aşağıya doğru kayarken o dizlerini daha da ayırıp iki yana açtı. Burnu kalkık, yanakları çilliydi. Gülünce burnunu buruşturuyordu. Sinsi, küstah bir sırıtışı vardı. Dili de bembeyaz dişlerinin arasında pespembeydi.

Şasa bakışlarını ondan suçlu suçlu ayırdı, ön candan ileriye baktı. Ama pompa kulübesinin arkasındaki o olayı tüm ayrıntılarıyla hatırlıyor, yanakları alev alev yanıyordu. Annesine göz atmaktan kendini alamadı. Farkına varmamıştı. Şasa rahatlar gibi oldu, o sırada annesi mırıldandı. «Adi şıfıntının biri. Pantolon giyen her şeye balta oluyor. Babası işten çıkaracaklarımız arasında. Kendinin de, bizim de başımıza berbat bir dert açmadan önce kurtulacağız ondan.»

Annesinin o kısacık anı gözden kaçırmayacağını bilmesi gerekirdi. Her şeyi görüyor, diye düşündü, sonra da annesinin sözlerinin anlamı bilincine girdi. Kız buradan uzaklaştınılıyordu. Bunun kendisini bu kadar sarsmasına şaşıtı. Karnının dibinde fiziksel bir acı duyuyordu sanki.

«Onlara ne olacak, Mater?» diye sordu alçak sesle. «Yani işten çıkardığımız insanlara?» Annesinin Doktor Twentyman-Jones'Ja temizliği konuşmasını dinlerken olay onun gözünde yalnızca bir rakamlar dizisiydi. Ama şimdi kıza bakınca, hepsi etten ve kandan varlıklar oluvermişti. Hasmı olan o sarışın çocuğu hatırladı. Trende gördüğü küçük, sarışın kızın onun yanında nasıl durduğunu anımsadı. İşsizler kampının kenarında. O yabancı kızın yerinde An-nalisa Botha'yı canlandırdı gözünde.

«Onlara ne olacağını bilemem.» Annesinin dudakları gerilmişti. «Bence o bizi ilgilendiren bir şey değil. Bu dünya katı gerçeklerle dolu bir dünya. Her birimiz kendi sorunlarımızla kendimiz başa çıkmak zorundayız. Bence asıl, onları çıkarmasak neler olacağını düşünmemiz gerekir.»

«Zarar ederiz.»

«Doğru. Ve zarar ettiğimiz zaman da madeni kapatırız. O zaman yalnızca işten çıkardığımız bir avuç insan değil, ötekilerin hepsi de işlerini kaybederler. O zaman hepimiz acı çekeriz. Sahip olduğumuz her şeyde öyle davransak, sonunda her şeyimizi kaybederiz. Biz de onlar gibi oluruz. Bunu ister miydin?»

Birden Şasa'nın zihninde yeni bir hayal belirdi. İşsizler kampının kenarında duran, o sarışın çocuk değildi... kendisiydi. Yalnızak ve toz içinde. Yırtık linki şortla. İnce gömleğinden girip kendisini donduran gece serinliğini hisseller gibi oldu, açlıktan karnının nasıl guruldayacağını hayalinde canlandırdı.

«Hayır!» diye patladı birden. Sonra sesini alçaktı. «Tercih etmezdim.» Annesinin sözlerinin yarattığı o silinmek bilmez hayaller karşısında ürperdi. «Öyle mi olacak, Mater? Olabilir mi? Biz de yoksul kalabilir miyiz?»

«Kalabiliriz canım. O kadar çabuk ve zalimce olur ki, anlayamayız. Bu yüzden har an tetikte ve dikkatli olmamız gerek. Servet dediğin şey, oluşturmaması çok zor, ama yok olması çok kolay bir şeydir.»

«Öyle mi olacak?» diye belirtti Şasa. Aklına **Midas Teması** adlı yatı geldi. Polo taylarını, Bishops okulundaki arkadaşlarını, Weltevreden'in bağlarını düşündü ve çok korktu.

«Hiçbir şey kesin değil.» Annesi uzanıp onun elini tuttu. «İşte hayat denilen oyunun zevkli yanı bu. Her şey kesin olsa, o zaman oynamanın tadı kalmazdı.»

«Ben yoksul olmak istemezdim.»

«Hayır!» dedi annesi. Onun da sesi Şasa'nın deminki sesi gibi sert çıkmıştı. «Olmayacağız. Kurnaz ve cesur davranırsak olmayız.»

«Dünya ticaretinin durmuş olması konusunda o söylediklerin... Kimsenin elmaslarımızı almak istememesi...» Daha önce bunlar sırf boş kelimelerdi. Şimdi ise korkunç bir ihtimal halinde canlanıvermişti.

«O tekerleklerin bir gün yine dönmeye başlayacağına inanmak zorundayız. Yakında. Orada da altın kuralları uygulayacağız. Onları hatırlıyor musun?» Daimler'i yokuşa sürdü, madenin aşağıda kalan binaları kayaların dibinde görünmez oldu.

«Neydi birinci altın kural, Şasa?» diye üsteledi annesi.

«Başka herkes satın alırken sen sat, başka herkes satarken sen satın al,» dedi Şasa.

«Güzel. Peki şimdi neler oluyor?»

«Herkes satmaya çalışıyor.» Birden anladı, yüzünde beliren gülümseme zafer yansıttı.

Yüzü ne kadar güzel, akı ve sezgileri ne kadar güçlü, diye düşündü anne si. Onun kıvrık yatan yılanın vücudunu yoklayarak ilerleyip sonunda dişleri-ne varmasını bekledi. Gerçekten de Şasa'nın ifadesi birden değişti.

«Ama, Mater, paramız yoksa nasıl satın alabiliriz?»

Centaine arabayı yolun kenarına çekip motoru susturdu, oğluna döndü, onun ellerini kendi iki eli arasına alıp ciddi bir sesle konuştu.

«Sana büyük gibi davranacağım. Şimdi söyleyeceğim şey bizim sırrımız. O sırrı kimseyle paylaşmayız. Ne büyükbabayla, ne Anna'yla, ne Abraham Abrahams'la, ne de Twentyman-Jones'la. O bizimdir, yalnızca seninle benim-dir.» Şaşa başını salladı, annesi derin bir soluk aldı. «İçimde bir sezgi, dünyayı saran bu felaketin bize bir fırsat olduğunu fısıldıyor. Bu pek az insana nasip olur. Son birkaç yıldır bundan yararlanmaya hazırlanıyordum. Bunu nasıl; yaptım dersin, cheri?»

Şaşa başını iki yana salladı. Annesine hayran bakışlarla bakıyordu.

«Maden ve Weltevreden dışında her şeyi nakite çevirdim, o ikisi ile de pek ;' çok borç aldım. Pek çok.»

«Bu yüzden bütün alacaklarının ödenmesini istedin. Walvis Körfezi'nde, o balık fabrikasıyla gemileri almaya onun için gittik... Paraya ihtiyacın vardı.»

«Evet, canım, evet,» diye cesaret verdi Centaine ona. Farkında olmadan onun ellerini sallıyor, durumu görebilmesini istiyordu. Şasa'nın yüzü yine aydınlandı.

«Satın alacaksın!» diye bağırdı.

«Başladım bile,» dedi Centaine. «Arazi aldım, maden hakları aldım, balık-çılık hakları, guano hakları, gayrimenkul aldım. Cape Town'daki Alhambra Tiyatrosu'yla Johannesburg'daki Coliseum'u bile aldım. Ama en çok arazi al-dım, daha çok arazi almak için satın alma hakkı aldım. Onlarca, yüzlerce, bin-lerce dönüm, canım... dekarı iki şilingden. Tek gerçek servet, topraktır.»

Şaşa bunları pek kavrayamıyordu. Ama annesinin söylediklerinin çok bü-yük şeyler olduğunu seziyor, bunu onun gözlerinden okuyordu.

«Şimdi artık sırrımızı biliyorsun,» diyerek güldü annesi. «Eğer doğru tah-min etmişsem etmişimizi iki katına, dört katına çıkaracağız»

«Peki ya değişmezse... ya...» Kelimeyi arıyordu. «Ya ekonomik kriz hep devam ederse? O zaman ne olur, Mater?»

Centaine dudağını sarkıttı, ellerini indirdi. «O zaman, canım, zaten hiçbir şeyin önemi kalmaz... ister öyle olsun, ister böyle.»

Daimler'i tekrar çalıştırdı, son tepeyi aştı, tek başına duran bungalovun kapısında durdu. Bahçesi genişti. Pencerelerinde ışıklar yanıyordu. Hizmet-

karlar verandaya saygıyla dizilmiş, kusursuz beyaz üniformaları içinde ona hoş geldin demek üzere bekliyorlardı.

Arabayı basamakların dibine park etti, kontağı kapattı, tekrar oğluna döndü.

«Hayır, Şaşa, canım, biz yoksul olmayacağız. Eskisinden çok, çok daha zengin olacağız. Daha sonra da, senin sayende, yavrum, servetimizin yanına nüfuz da katacağız. Koca bir servet ve güç. Her şeyi planladım ben! Öyle dikkatli planladım ki!»

Onun bu sözleri Şasa'nın zihnini fırtınalı düşüncelerle doldurmuştu. Bir türlü uyuyamıyordu.

«Büyük servet, büyük güç.» Bu sözler onu hem heyecanlandırıyor, hem rahatsız ediyordu. Bunların ne anlama geldiğini gözünün önüne getirmeye çalıştı, kendini bir sirkte kuvvet gösterileri yapan adama benzetti. Üzerinde leopar derisinden bir kask bağı, kollarında meşin bileklikler, iki elini beline dayamış duruyordu. Pazuları şişmişti. Ayakları bir yığın altın paranın üzerine basmaktaydı. Karşısındaki halk beyaz entariler giymiş, onun önünde eğilmekteydi.

Bu hayalleri kafasından defalarca geçirdi, her seferinde bir ayrıntısını değiştirdi. Hepsi hoş hayallerdi ama, bir şeyi eksikti. Sonunda onu da tamamladı. Kendisine tapınan beyaz entarili halkın arasından birinin başına, rüzgârın savurduğu, yer yer rengini soldurduğu karışık, dalgalı saçları oturttu. Onu en ön sıraya yerleştirdi. O da başını yerden kaldırdı... Şasa'ya dilini çıkardı. Der-Ken Annalisa'nın sinsi sinsi sırttan çilli suratı kayboldu. Hizmetçi onu elinde sıcak kahve ve bisküvilerle uyandırdığında kendini şaşkın ve yorgun hissetti. Dışarsı hâlâ karanlıktı. Yatağında döndü, başını yastığın altına soktu.

Oyambo hizmetçi bezgin bir sesle, «Anneniz siz kalkana kadar beklememi emrettiler,» dedi. Şaşa zorla kalktı, sürüklenerek banyoya gitti.

Seyislerden biri atını eyerlemiş, ön kapıya getirmişti. Şaşa seyisle biraz şakalaştı, atı okşadı, alnını onunkine dayadı, burun deliklerine üfledi.

Eyere atlayınca kestirme yolu seçti. Tepedeki boru hattını izledi. O boru, arka taraftaki kaynaktan madene su taşıyordu. O taraftaki ormana el sürülme-mesini Centaine emretmişti. Mopani ağaçları sık ve çok yüksekti burada. Asansörün başına vardığında Twentyman-Jones'un eski Ford'u da yeni geliyordu. Adam arabadan inerken kolundaki saate baktı, Şasa'nın üç dakika erken geldiğini görünce hüzünlenmiş gibi göründü.

«Ocağa hiç indiniz mi, Master Şaşa.»

«Hayır efendim.» Neredeyse, annem hiç izin vermedi, diye de ekleyecek» ti ama her nedense bunu gereksiz buldu, ilk defa annesinin o ezici baskısına karşı öfke duydu.

Twentyman-Jones onu asansörün başına götürüp vardiya başıyla tanıştırdı, «Master Şaşa sizinle çalışacak,» diye anlattı. «Ona edeceğiniz muamele, günün birinde genel müdürünüz olacak herhangi bir gence edeceğiniz gibi olsun.» Bu adamın yüz ifadesinden şaka edip etmediği hiç belli olmazdı. Bu yüzden de kimse gülmeydi.

«Ona bir madeni miğfer bulun,» diye emretti Twentyman-Jones. Şaşa miğferinin kayışlarını bağlarken de onu kayanın ağzına götürdü.

Eğimli tünel oradan başlıyor, kırk beş derecelik bir açıyla iniyordu. Vincin gücü yüz tondtu. Madencilik dilinde bu, altmış yük cevher demektir. Her vardiyanın hedefi yeryüzüne altı yüz yük çıkarmaktır.

Şaşa bu rakamları dikkatle dinliyordu. Annesinin akşam kendisini sınava çekeceğinin farkındaydı. Sonunda işçilerle birlikte kayıp inen rafa adımını attı, aşağıya doğru yolculuğuna başladı.

Buranın şemalarını görmüş, tabii annesinin masasındaki fotoğraflarına da bakmıştı ama, hiçbir şey onu bu karşısına çıkan manzaraya tam hazırlamamıştı.

Tepenin içinde, orta yerde, hemen hemen muntazam, yuvarlak denilebilecek bir alan vardı. Yukarı gökyüzüne açıktı. Kazılmış yerin yan duvarları dimdikti. Baca gibi gri bir kaya duvar. Orta alanın çapı bir mil vardı.

Twentyman-Jones hâlâ ona bilgi veriyordu. «Burası bir volkanik baca. Vaktiyle buradan magma fışkırmış. O sıcaklıkta, o basınç altında, elmaslar oluşmuş, lav onları yukarı taşımış. Zamanla baca tıkanmış, lavlar soğumuş, katılaşmış. Üst tabaka havaya ve güneşe açık olduğundan okside olmuş, 'sarı toprak' haline gelmiş. Elmaslı formasyon. On bir yıl o tabakayla uğraştık, 'mavi toprak' dediğimiz tabakaya daha yeni vardık. Katılaşmış magmanın asıl kalın tabakası o. Demir gibi sert ve içi de elmas dolu.»

Öğle olduğunda Twentyman-Jones, Şaşa'yı çağırdı. «Annen yarım vardiya çalışmanın yeterli olacağını söylemişti. Ben yukarıya çıkıyorum. Geliyor musun?»

«Gelmesem iyi olur efendim,» dedi Şaşa saygıyla. «Patlatma için fitilleri yerleştirişlerini görmek istiyorum.»

Adam başını hüzünlü hüzünlü salladı, söylene söylene uzaklaştı.

Her sabah, bir önceki vardiyanın yaptığı patlamanın toprağı kaldırılıyor, taşınıyor, o vardiyanın işi bitince yeni bir patlama yapılıp çıkılıyordu. Ertesi sabah gelenler de onların toprağını kaldırmakla işe başlıyordu.

Vardiya başı, fitilleri Şasa'nın tutuşturmasına izin verdi, bu Şasa'ya güçlü olma duygusu getirdi. Sonunda vardiya başıyla birlikte yukarıya çıktılar. Şa-şa kayanın ağzında durup bekledi, sonunda ayağının altında yerin titrediğini hissetti. Sonra tayı Prester John'u eyerledi, toz ve ter içinde, yorgun ama mutlu, aynı yoldan eve doğruldu.

Pompa kulübesine vardığında kızı düşünmüyordu, ama onu orada gördü. Galvanize borunun üzerine oturmuştu. Prester John şahlandı, Şasa boş bulunup dengesini kaybetti, düşmemek için eyerin boynuna tutunmak zorunda kaldı.

Kız saçlarına yaban çiçekleri takmış, bluzunun üst düğmesini açmıştı. Wel-devreden'deki kitaplardan birinde, ormanda dans eden satir'lerle nymph'lerin bir resmi vardı. O kitap, annesinin kilitlediğı yasak kısımda dururdu ama Şasa kendi harçlığından o kitabın bir eşini almıştı. Hafif giyimli nymph'ler, onun erotika hazinesi arasında en sevdiklerinden biriydi.

Annalisa da onlardandı. Bir orman nymph'iydi. Yarı insandı ancak. Çekik gözleri Şasa'ya sinsi bakışlarla bakıyor, beyaz dişleri parlıyordu.

«Merhaba, Annalisa.» Sesi çatlak çıkmıştı. Kalbi öyle çarpıyordu ki, boğazına fırlayıp kendisini boğacak sandı.

Kız gülümsedi... ama pek de derin gülümsemedi. Bir eliyle öbür kolunu okşuyordu. Bileğinden çıplak omzuna kadar.

Öne doğru eğildi, işaret parmağını alt dudağına değdirdi. Yakası biçim değişti, sarktı, iki memesinin arasındaki bembeyaz teni gözüktü.

Şasa üzengileri ayağından fırlattı, bacağını Prester John'ın sırtından aşırıttı. Ama kız o sırada ayağa fırlamış tepenin çalılıkları arasında kaybolmuştu.

Şasa onu kovalarken kendini çalılıkların dikenli dallarıyla boğuşur buldu. Yüzünü çiziyordu dikenler. Bir ara, az ilerden onun kıkırdamasını duydu, O sıra ayağının altındaki bir taş kaydı, Şasa yere düştü. Kalktığında kız gitmişti.

Şasa biraz daha dolandı, sonunda hevesi söndü. Tekrar pompanın yanına geldiğinde Prester John da fırsattan yararlanıp kaçmıştı. Şasa kıza da, kendine de kızgın, söylenerek yürümeye koyuldu.

Bungalova kadar yol epey uzundu. Ne kadar yorgun olduğunu ancak o sıra fark etti. Eve vardığında ortalık kararmıştı. Boş eyeriyle eve dönen at telaş yaratmıştı. Şasa kapıda belirince, Centaine'in kaygıları birden öfkeye dönüştü.

O sıcağın ve tozun içinde bir hafta çalışmanın tekdüzeliği işin bütün hey sini yok etmeye yetmişti. Twentyman-Jones o zaman Şaşa'yı vinç odasına çalışmaya yolladı. Ekip başı, işini kıskanan, suratsız bir adamdı. Ama vincin kontrolünü Şaşa'ya vermeye de niyeti yoktu.

«Sendikam izin vermez,» diye inat edip duruyordu. İki gün sonra Twenty-man-Jones bu sefer Şasa'yı havalandırma alanına geçirdi. Mal burada altı ay kadar havaya ve güneşe maruz kaldıktan sonra, tebeşir gibi kuruyup yarılmaya başlıyor, o zaman yüklenip yıkama yerine alınıyordu.

Şaşa kırk kişilik bir işçi grubunun başına getirildi, Ovambo ustabaşıyla çabucak dost oldu. Bütün siyahlar gibi onun da iki adı vardı. Biri kabilesinde kullandığı addı ki, onu beyaz patronlarına hiç söylemiyordu. İkincisi de işinde kullandığı addı. Öteki ustabaşılardan bir on beş yaş kadar daha genç olan bu adamın iş adı Moses'di. Zekâsı ve girişkenliği yüzünden böyle terfi etmişti. İngilizceyi de, Afrikaner dilini de iyi konuşuyor, işçiler yaşlılara gösterdikleri saygıyı ona da gösteriyorlardı.

«Beyaz olsaydım, Doctela'nın işi benim olurdu,» dedi Şasa'ya bir gün. Doctela, Twentyman-Jones'a Ovambo'ların taktığı addı. «Günün birinde yine de o göreve yükselebilirim... ben yapamasam bile, oğlum yapar.» Şaşa bu kadar olmayacak bir hayal karşısında şaşırılmış, ilgilenmişti. Toplumdaki yerini bilmeyen bir siyaha daha önce hiç rastlamış değildi. Bu uzun boylu Ovam-bo'nun rahatsız edici bir yanı vardı. Eski Mısır firavunlarının resimlerine benziyordu. Tehlikeli biri gibiydi. Ama bu durum Şasa'nın gözünde onu daha bile ilginçleştiriyordu.

Öğle yemeği saatlerini genellikle birlikte geçirmeye başlamışlardı. Şaşa, Moses'e okuma yazmasını ilerletmesi için yardımcı oluyordu. Karşılığında Ovambo da ona kendi dilinin inceliklerini öğretiyordu. Özellikle de küfür ve hakaret kelimelerini... çalışırken işçilerin söylediği şarkıları... çoğu biraz açık saçıkta bu şarkıların.

'Bebek yapmak iş midir, yoksa zevk mi?' sözleri, Şasa'nın en sevdiği şarkının ilk satırını oluşturuyordu. Cevap verilirken, yanında çalışan adamları sevindirmek için o da katılıyordu şarkıya. 'İş olamaz, çünkü o zaman beyaz adam onu bize yaptırırdı!'

Şaşa on dört yaşını yeni bitirmişti. Emrindeki adamların bir kısmı onun üç katı yaştaydı ama kimsenin bunu garip bulduğu yoktu. Tersine, onun şakalarından, güneş gibi gülümsemesinden, onların dilini konuşma yolundaki başarısız çabalarından hoşlanıyorlardı. Kısa zamanda Şasa'nın ekibi diğer ekiple-

re göre dörde beş fazla iş çıkarmaya başladı, ikinci haftayı şampiyon ekip olarak bitirdiler.

Şaşa işiyle ve yeni arkadaşıyla fazlaca meşgul olduğundan, beyaz amirinin karanlık bakışlarını pek fark edemiyordu. Hatta adam bir keresinde **kafir-boeti'**lerden, yani zenci âşıklarından söz ettiğinde bile Şaşa bunu üstüne alınamadı.

Üçüncü cumartesi, işçilere öğlende paraları verildiğinde, Moses'in kulü-be'sine misafir gitti, kapının eşliğinde oturdular. Moses'in çekingen karısının ikram ettiği ayrıntı içtiler, Şaşa yanında gizli getirdiği Macaulay'in **İngiltere Tarihi** kitabından Moses'e biraz okuttu.

Bu kitabı okulda da okuduklarından, Şaşa bu konuda kendini pek yetkili sayıyordu. Öğretmenlik etmek de hoşuna gidiyordu. Sonunda Moses kitabı kapadı.

«Bu fazla ağır ders, İyi Su!» Şaşa'nın adını Ovambo diline tercüme edi-vermişti. «Yazın maden kurutmaktan bile zor. Buna daha sonra çalışırım.» Tek odalı evine girdi, kitabı dolaba koydu, bir deste gazeteyle geri döndü.

«Bunu deneyelim.» Bir tanesini Şaşa'ya uzattı, Şaşa alıp kucağına açtı. Adı, **Umlomo Wa Bantu'ydu**. Şaşa bunu kolay anladı. 'Siyah Ulusların Sesi' demekti. Gözlerini makalelerde dolaştırdı. Yazıların çoğu İngilizceydi. Yerli dilinde ancak birkaç tane vardı.

Moses ona başyazıyı gösterdi, birlikte okumaya başladılar.

«Afrika Ulusal Kongresi nedir?» Şaşa şaşırmıştı. «Jabavu da kim?»

Ovambo hevesle anlatmaya başladı, dinlerken Şaşa'nın ilgisi bir tedirginliğe dönüştü.

«Jabavu, Bantu'nun babasıdır. Tüm kabilelerin. Tüm siyah insanların. Afrika Ulusal Kongresi de o sürüleri kollayan çobandır.»

«Anlayamadım,» diye başını iki yana salladı Şaşa. Konunun bu yana kaymasından hoşlanmamıştı. Moses okurken Şaşa'nın tedirginliği daha da arttı:

**Sürüleriniz artık kayıp, ey halkım
Gidip onları kurtarın! Gidip onları kurtarın!
Küreğinizi bırakıp
Kaleme dönün
Kalemle kâğıdı seçin**

**Sizin kalkanınız o olacak.
Haklarınız gidiyor
Kalemi alın elinize
Mürekkeple doldurun
Savaşınızı kalemle yapın.**

«Bu politika,» diye onun sözünü kesti Şaşa. «Siyahlar politikaya karışmaz ki! O beyazların işidir.» Bu zaten Güney Afrika yaşamının bir kilometre taşıydı.

Moses'in gözlerindeki *tüm parıltı* sönüverdi, hemen gazeteleri Şaşa'nın kucağından alıp ayağa kalktı.

«Kitabınızı okuduktan sonra geri veririm,» dedi. Şaşa'nın gözlerine bak maksızın dönüp kulübesine girdi.

Pazartesi günü Tvventyman-Jones, Şaşa'yı havalandırma alanının kapısını da durdurdu. «Sanırım havalandırma konusunda öğrenilecek ne varsa öğrendin, Master Şaşa. Artık seni değirmene ve yıkama tesisine geçirmenin zamanı geldi bence.»

Yolda giderlerken Twentyman-Jones mırıldanıyordu. «Siyah işçilerle pek yüz göz olmamakta yarar vardır, Master Şaşa. Bundan yararlanma eğiliminde olduklarını göreceksiniz.»

Şaşa bir an şaşaladı, sonra güldü. «Moses'i mi demek istiyorsunuz? O işçi değil ki, ustabaşı. Hem çok zeki biri.»

«Kendine zarar verecek kadar zeki.» Twentyman-Jones'un sesi ekşiydi. «Zeki olanlar hep hoşnutsuzdur, huzursuzluk çıkarır. Dürüst ve aptal bir zenciyi tercih ederim. Arkadaşın Moses bir siyah maden işçileri sendikası kurmaya çalışıyor.»

Şaşa'nın büyükbabasından ve annesinden bildiğine göre, Bolşevik'lerle sendikacılar dünyanın en korkunç canavarlarıydı. Uygur toplumu yıkmak amacındaydı onlar. Moses'in de onlardan biri olduğunu duymak Şaşa'yı pek şaşırtmıştı. Tvventyman-Jones ise daha susmamış, devam ediyordu.

«Ayrıca Moses'in kârlı küçük bir IDB operasyonunun da orta yerinde olduğundan kuşkuluyoruz.»

IDB denilen şey, uygur yaşamın baş düşmanlarından bir ikincisiydi. 'Yasa Dışı Elmas Alımı' demekti. Yani çalınmış elmasların ticareti. Şaşa *dostunun hem* sendikacı hem de kanun kaçağı olduğunu duyunca içine bir tiksinti doldu.

Twentyman-Jones'un bundan sonraki sözleri keyfini iyice kaçırdı. «Korkarım Bay Moses ay sonunda işten çıkaracaklarımızın en başında geliyor. Ondan kurtulmaya mecburuz.»

Onu sırf ikimiz dostuz diye kovuyorlar! Şaşa hileyi görmüştü. Benim yü-zümden.İçini bir suçluluk doldurdu, sonra öfke de başladı. 'Bu haksızlık!' di-

ye bağırarak geldi içinden. Ama haykırmadan önce Tvventyman-Jones'a bak-tı ve anladı... kendisi savunmaya kalkarsa zavallı ustabaşının kaderi daha da keskinleşecekti

O)muz silkti. «Neyin doğru olduğunu siz daha iyi bilirsiniz efendim,» deli, Adamın rahatladığını omuzlarının biçiminden anladı.

Mater, diye düşünüyordu. Annemle konuşurum. Birden bir çaresizlik sı-kıştırdı göğsünü. Keşke ben kendim yapabilseydim. Neyin nasıl yapılacağını ben kendim emretseydim. Birden, annesinin büyük kuvvet'ten söz ederken ne demek istediğini anladı. Çevresindeki yaşam koşullarını düzenlemek ve emirler vermek hakkı.

«Kuvvet,» diye fısıldadı kendi kendine. «Günün birinde benim Çok Büyük Kuvvet'im olacak.»

Değirmendeki iş daha ilginç ve zordu. Havalanmış cevher kazanlara dolduruluyor, yıkamaya uygun boya gelmesi için zıplatılarak kırılıyordu. Maki-ne çok büyük, çıkan gürültü sağır ediciydi. Cevher zıplatıcılara boşalıyor, sonra çelik makaralar arasına emiliyordu. Saatte yüz elli ton. Bir baştan karpuz boyunda parçalar giriyor, öbür başından çakıl ve toz dökülüyordu.

Annalisa'nın kardeşi Stoffel burada çıraaktı. Kuş seslerini iyi taklit eden, Şasa'nın geçen gelişinde ona Ford'u tamir etmeyi öğreten de aynı çocuktü. Şasa'yı gezdirip bilgi verme görevi ona verilmişti. Bu işi büyük bir keyifle yapmaktaydı.

Ögle olunca, Şaşa bungalovdaki aşçının hazırlayıp yanına verdiği kutuyu açtı. Tavuklu ve dilli sandviç ve içi reçelli çörek, diye gözden geçirdi kutuda-kileri. «Biraz ister misin, Stoffel?»

«Hayır, arkadaş. İşte kız kardeşim yemeğimi getiriyor.» Şaşa kendi yemeğine olan ilgisini birden kaybetti.

Annalisa bisikletle geliyordu. Şaşa ona hayran hayran baktı. Kız da onu görmüştü. Davranışı hemen değişti, elini gidondan çekip dolaşık saçlarını düzeltmeye çalıştı. Yaklaşınca frene bastı, indi, bisikleti kayaya yasladı.

«Yemeğe ne var, Lisa?» diye seslendi Stoffel Botha.

«Sosisle püre.» Kız uzattı. «Her zamanki gibi.»

«Gelecek sefere anneme söylerim, bonfileyle mantar pişirir.» Annalisa kollarını indirdi. Şaşa bakmak istemiyor, ama gözlerini alamıyordu. Kız kollarını indirince yakası kapandı, gerdanına bir kırmızılık yayıldı. Hâlâ Şaşa'ya bakmamıştı.

«Teşekkür mü edeceğiz?» dedi Stoffel. Kız gitmiyordu.

Şaşa, «Benimkinden yiyebilirsin,» dedi.

«Değişelim,» dedi Stoffel. Şaşa onun kutusuna baktı, yağlı sular içinde yüzen patates püresi hiç içini açmadı.

«Ben aç değilim,» dedi. İlk defa olarak kıza döndü. «Sen bir sandviç ister misin, Annalisa?»

Kız kalçalarının üzerini sıvazlayıp eteğini düzeltti, dosdoğru onun gözlerine baktı, sinsi sinsi sırttı.

«Senden bir şey istediğim zaman, Şaşa Courtney, ıslık çalarım... böyle.» Dudaklarını büzdü, yılan oynatanlar gibi tiz bir ıslık öttürdü, aynı zamanda da işaret parmağını ayıp bir hareketle havaya kaldırdı.

Stoffel bir kahkaha atıp Şaşa'nın kolunu yumrukladı. «Yahu, bu kız sana tutkun!» dedi.

Şaşa kıpkırmızı kesilirken Annalisa döndü, bisikletini aldı, binip uzaklaştı.

O akşam Prester John'in sırtında pompa evine yaklaşırken nabızı hızlanmıştı Şaşa'nın. Hayal kırıklığına uğramaktan korkuyordu. Ama yine de köşeyi dönüp onu görünce şoka uğradı. Kız yaklaştı, tayın boynuna sarıldı, binicisine hiç bakmadı. «Ne güzel bir delikanlı,» diye okşadı atı. «Ne tatlı, yumuşacık bir burun! Bir öpücük ister misin, güzel çocuk?» Dudaklarını yaladı, Şaşa'ya baktı, sonra eğilip hayvanın burnunu uzun uzun öptü, bir yandan sağa sola sallandı, inledi, sonra o sinsi çekik gözlerini kaldırıp Şaşa'ya bir daha baktı.

Şaşa söyleyecek bir şey bulmak için uğraşıyordu. Akli karışmıştı. Kız yana geçip hayvanın boynunu okşadı. «Ne kadar güçlü!» Eli Şaşa'nın oyluğuna değdi. Bu istemeden olmuş bir harekete benziyordu ama, kız elini çekmedi. Şaşa o pozda otururken bu temasın yarattığı heyecanı da saklayamadı. Kız bir kahkaha attı, geri çekildi, iki eli belinde, öylece durdu.

«Kamp mı kuracaksınız, Şaşa Courtney?» diye sordu. Şaşa şaşırmıştı. Başını aptal gibi iki yana salladı.

«O halde ne diye çadır kurmaya kalkıyorsun?» Bir kahkaha daha attı, gözlerini hiç utanmadan çocuğun pantolonunun önüne dikti, Şaşa öne eğildi. Annalisa birden, «Kardeşim sana benim için ne dedi?» diye sordu.

«Hiçbir şey.»

«Ne dediyse, sakın inanma. Hep benim için kötü şeyler uydurur. Şoför Fo-urie'yi anlattı mı sana.» Gerhard Fourie'nin karısının ikisini nasıl bastığını madende bilmeyen yoktu. Fourie'nin karısı, Annalisa'nın anasından bile büyüktü. Ama yine de kızın iki gözünü birden morartmış, tek iyi elbisesini de parça parça etmişti.

«Bana hiçbir şey söylemedi,» dedi Şaşa tekrar. Sonra ilgiyle sordu. «Ne oldu ki?»

«Hiçbir şey. Hepsi yalandı.» Sözü değiştirdi. «Sana bir şey göstereyim mi?»

«Evet, lütfen.» Şaşa o şeyin ne olduğunu bildiği kanısındaydı.

«Ver kolunu bana.» Üzengiye bastı, Şaşa eğildi, dirseklerini kenetlediler. Sonra Şaşa onu atın arkasına aldı, o da iki elini Şaşa'nın beline sardı.

«Soldaki patikaya sap.» On dakika kadar sessizce ilerlerken hep kız ona yol gösterdi. «Kaç yaşındasın?» diye sordu sonunda.

«On beş sayılırım.» Sonra biraz daha abarttı. «İki aya kadar on altı oluyorum.» Bu söz egemenliği Şaşa'ya geçirdi. Kız göğüslerini onun sırtına dayadı, sanki sırtını dağladı.

Uzun bir sessizlikten sonra Şaşa, «Nereye gidiyoruz?» diye sordu. Bunga-lovu geçmişlerdi bile.

«Sus. Geldiğimiz zaman görürsün.»

Patika daralmış, yol daha bozulmuştu. Şaşa buraya aylardır kimselerin uğramadığından kuşkulandı. Madene bu kadar yakın yaşamaktan korkmayan minik vahşi hayvanlar dışında. Derken yol kayaların dibinde büsbütün yok oldu, Annalisa tayın sırtından kayıp indi.

«Atını burada bırak.»

Şaşa yuları bir taşa geçirdi, çevresine ilgiyle baktı. Kayaları bu kadar uzağa kadar hiç izlememişti. Bungalovdan en az üç mil uzaktaydılar.

Tam altlarında dimdik bir yar vardı. Aşağısı sivri kayalarla doluydu. Aralarında dikenli çalılar bitmişti.

«Gel haydi,» diye emir verdi Annalisa. «Fazla vaktimiz yok. Neredeyse ortalık kararır.» Bir dalın altından geçti, yamaçtan aşağı inmeye koyuldu.

«Hey!» diye uyardı onu Şaşa. «Oradan inilmez. Bir yerini incitirsin.»

«Korkuyorsun sen,» diye alay etti kız.

«Korkmuyorum.» Bu söz yetti. Birlikte tırmanarak inmeye başladılar. Bir ara Annalisa duraklayıp bir çalı dikeninden sarı çiçekler topladı, sonra devam ettiler. İnışın zor olduğu yerlerde birbirlerine yardım ediyor, dikenlerin altından çömelerek geçiyor, kayaların üzerinde sendeliyor, kaya tavşanları gibi birinin tepesinden ötekinin tepesine sıçırıyorlardı. Sonunda uçurumun dibine inip soluklanmak üzere durdular.

Şaşa belini arkaya büküp tepelerindeki kayanın doruğuna baktı. Kale duvarı gibi dimdikti. Ama Annalisa onun kolunu çekiştirip dikkatini kendisine vermesini sağladı.

«Bu bir sır. Kimseye söylemeyeceğine yemin etmen gerek. Özellikle de ağabeyime.»

«Tamam, yemin ederim.»

«Usulünce yapman gerek. Sağ elini kaldır, kalbine daya.» Ciddi bir sesle ona yemini ettirdi, sonra elini tuttu, onu üzerini yosun bürümüş bir kaya yığına götürdü. «Çömel!»

Şaşa söz dinledi, kız yapraklı bir dalı dikkatle yana çekti, kayaların arasındaki kovuğa baktı. Şaşa'nın soluğu boğazına tıkanı, kendini geri çekti, ayağa kalktı. Kovuğun içi bir sunak gibiydi. Yerde bir yığın boş cam kap vardı. Önceden içlerine yerleştirilmiş çiçekler solmuş, kahverengi olmuş, boyunlarını bükmüşlerdi. Çiçek sunularının arkasında, dikkatle küçük bir piramit halinde dizilmiş kemikler göze çarpıyordu. En üzerinde bir insan kafatası vardı, Göz delikleri boş bakıyor, dişleri san sarı görünüyordu.

«Kim bu?» diye fısıldadı Şaşa. Gözleri batıl bir korkuyla açılmıştı.

«Dağın cadısı.» Annalisa onun elini tuttu. «Kemiklerini burada yatar durumda buldum, ona bu sihirli yeri yaptım.»

«Onun bir cadı olduğunu nereden biliyorsun?» Şaşa enikonu korkmuştu. Sesi çatlak çıkıyordu.

. «Bana kendisi söyledi.»

Bu söz öyle ürküntü verici hayallere yol açıyordu ki, Şaşa bu konuda başka bir şey sormadı. Kafatasıyla kemikler yeterince kötüydü zaten. Bir de ses çıkarmaları yüz kere daha beterd. Ensesindeki ve kollarındaki tüyler diken diken oldu. Kızın solmuş çiçekleri değiştirmişti seyretti. Annalisa işini bitirince ayak bileklerinin üzerine oturdu, tekrar onun elini tuttu.

«Cadı bir dileğini yerine getirir,» diye fısıldadı. Şaşa düşündü.

«Ne isteyeceksin?» diye elini çekiştirdi kız.

«Ne olsa isteyebilir miyim?»

«Evet. Ne olsa,» diye başını salladı Annalisa. Şaşa'nın yüzüne hevesle bakıyordu.

Şaşa beyaz kafatasına bakarken duyduğu dehşet duygusu eriyip yok oldu, yerine yepyeni bir duygu geldi. Bir şey ona doğru uzanıyordu sanki. Bir sıcaklık duygusu. Bebekliğinde, annesi onu bağrına basarken bildiği bir rahatlama duygusu.

Kafatasının tepesinde hâlâ yer yer deriler, üzerinde de ufacık siyah saçlar vardı. Yumuşak, kürk gibi minik toplar halindeydi. Sürüleri güden evcil Bush-man'ların saçları gibi.

«Ne olsa olur mu?» diye tekrarladı. «Ne olsa isteyebilir miyim?»

«Evet, ne istersen iste.» Annalisa ona yaslandı. Sıcacık ve yumuşacıktı.

Taze ter kokusu tatlı geliyordu.

Şaşa eğildi, kafatasının beyaz alnına dokundu. O sıcaklık ve rahatlık duygusu daha da güçlendi. Çevresini bir iyiliğin sardığını hissediyordu... bir sevgi... evet, sevgi bile aşırı bir kelime değildi. Evet, sevgiydi bu duygu. Sanki onu çok seven biri kolluyordu.

«Dileğim,» dedi hayal içindeymiş gibi bir sesle... «Büyük kudret sahibi olmak.»

Parmak uçlarında batıcı bir duygu hissetti. Sanki statik elektrik çarpmıştı onu. Elini kemiklerden hemen çekti.

Annalisa bezgin bir çığlık atıp ondan uzaklaştı. «Çok saçma bir dilek.» Besbelli gücenmişti. Nedenini Şaşa hiç anlayamıyordu. «Budala bir çocuksun sen. Cadı böyle saçma bir isteği yerine getirmez.»

Ayağa kalktı, dalı tekrar kovuğun önüne çekti. «Geç oluyor. Dönmemiz gerek.»

Şaşa buradan ayrılmak istemiyordu. Telaş göstermedi.

Annalisa tırmanırken yamaçtan seslendi. «Haydi gel, bir saate kadar karanlık basar.»

Şaşa yukarıya vardığında, kız karşıdaki kayaya sırtını dayayıp oturmuştu.

«Yaralandım.» Bunu suçlar gibi söylüyordu. İkisi de tırmanmaktan yorulmuş, soluk soluğaydılar.

«Üzgünüm,» diye soludu Şaşa. «Nasıl yara?»

Annalisa eteğini oyluğunun yarısına kadar sıvadı. Kırmızı uçlu dikenlerden biri çizmişti oyluğunun içini. Deriyi yarmamıştı ama, kırmızı şiş çizginin üzerinde minik kan damlaları oluşmuştu. Yakut boncuklu bir kolye gibi. Şaşa çizige hipnotize olmuş gibi baktı. Kız dizlerini ayırdı, eteğini toplayıp kasığına çekti.

«Tükürük sür üstüne,» diye emir verdi.

Şaşa onun karşısına diz çöküp parmağını ıslattı.

«Parmağın kirli,» diye çattı kız.

«Ne yapayım o halde?» Gerçekten anlayamamıştı.

«Dilinle sür.»

Şaşa eğildi, dilinin nemli ucunu yaraya değdirdi. Kızın kanında garip, tuzlu, madensi bir tat vardı. Kanları yaladı.

Annalisa bir elini onun ensesine dayadı, siyah buklelerini okşadı.

«Evet, öyle, temizle,» diye mırıldandı. Parmakları Şasa'nın saçlarını kavradı, onun yüzünü kendi tenine bastırdı, sonra yukarı doğru çekti, bir yandan da eteğini çekti.

Şasa bir ara bacaklarının arasından baktığında, kızın bir kumaş parçası üzerine oturmuş olduğunu gördü. Beyaz üstüne pembe çiçekli, ufacık bir şey. Bir şok duygusuyla anladı. Yalnız kaldığı birkaç dakika içinde külotunu çıkarmış, yere serip üzerine oturmuştu kız. Eteğin altında... çıplaktı.

Şasa sarsılarak uyandığında nerede olduğunu bilemedi. Altında sert toprak vardı. Omzuna bir çakıl batıyordu. Göğsündeki ağırlık her neyse, soluk almasını zorlaştırıyordu. Uşümüştü. Ortalık da karanlıktı. Prester John tepiniyor, homurdanıyordu. Atın başı yıldızlara karşı siluet halinde görünüyordu.

Birden hatırladı. Annalisa'nın bacağı kendi bacağının üzerine atılmış, yüzü de Şasa'nın boynuna dayanmıştı. Göğsündeki ağırlık kızın vücuduydu. Onu öyle hızla itti ki, kız bir çığlık atarak uyandı.

«Ortalık kararmış,» dedi Şasa aptal gibi. «Bizi aramaya çıkmışlardır!»

Ayağa kalkmak istediğinde pantolonunun dizlerine inmiş olduğunu gördü. Kızın nasıl usta parmaklarıyla o pantolonun düğmelerini açıp aşağıya indirdiğini hatırladı. Hemen yakalayıp beline çekti, düğmelerini iliklemeğe çalıştı.

«Dönmemiz gerek. Annem...»

Annalisa da ayağa kalkmıştı. Tek ayağının üzerinde hopluyor, öteki ayağıyla külotunun açık yerini bulmaya çalışıyordu. Orion yıldızı ufuktaydı. «Sa-at dokuzu geçmiş,» dedi Şasa üzgün bir sesle.

«Uyumamalıydın,» diye sızlandı kız. Elini onun omzuna dayayıp kendini dengelemeye çalıştı. «Babam dövecek beni. Bir dahaki sefere öldürürüm de-di-ydi.»

Şasa onun elini kendi omzundan kaydırды. Ondan uzaklaşmak istiyor, ama yapamayacağını biliyordu.

«Senin yüzünden.» Kız durdu, külotunu ayak bileklerinden yakalayıp beline çekti, eteklerini indirdi. «Babama senin yüzünden olduğunu söyleyeceğim. Bu sefer kırbaçla dövecek beni. Derimi yüzecek!»

Şasa atın yularını çözerken elleri titriyordu. Uykusu açılmadığından, doğru dürüst düşünemiyordu henüz. «İzin vermem onu yapmasına,» dedi. Bu şovalyeliği pek isteksiz ve inandırıcılıktan da uzaktı. «Senin canını yakmasına izin vermem.»

Bu söz kızı daha da fazla kızdırmaktan başka işe yaramadı. «Sen ne yapabilirsin ki? Bebeğin sen daha.» Bu söz aklına başka bir şey getirdi. «Ya karşıma bebek koydunsa, ha? Bu hiç aklına geldi miydi demin?»

Şaşa bu suçlamanın haksızlığı karşısında şaşaladı. «Bana nasıl yapılacağı-
nı sen gösterdin. Sen yapmasan ben de yapmazdım.»

«Sanki fark eder.» Ağlamaya başlamıştı. «Keşke ikimiz kaçabilseydik.»

Bu öneri Şaşa'ya da oldukça çekici geliyordu. Kendini zorlayarak engelledi. «Haydi, gel,» deyip onu Prester John'ın sırtına bindirdi, kendi de arkasına atladı.

Dağın ön tarafına kıvrıldıkları anda, aşağıdaki ovada arama gruplarının meşalelerini gördüler. Yolda farlar yanıyordu. Bütün ışıklar ağır ağır ilerlemekteydi. Arkadaki ormandan da sesler geliyordu. Çocukların adlarını çağırıyordu arayıcılar.

«Babam beni bu sefer öldürecek. Ne yaptığımızı biliyor.» Burnunu çekip
hıçkırıyordu. Onun bu tutumu Şaşa'yı kızdırdı. Artık onu avutmaktan da vazgeçmişti.

«Nereden bilebilir?» diye terslendi. «Orada değildi ki!»

«İlk seninle mi yaptım sanıyordun?» Niyeti Şaşa'yı incitmekti. «Bir yığın
insanla yaptım. Babam da beni iki kere yakaladı. Bal gibi bilir.»

Kızın aynı şeyi yabancı insanlarla da yaptığını duymak Şaşa'yı önce kıskançlık alevlerine sürükledi, sonra mantığı o alevleri soğuttu.

«Başka insanların hepsini biliyorsa, beni suçlamak sana bir şey kazandırmaz,» dedi.

Annalisa kendi kendini tuzağa düşürmüştü. Bir daha hıçkırdı. Karşıdan
yaklaşan arama ekibiyle burun buruna geldiklerinde o hâlâ gösterişli biçimde ağlıyordu.

Şaşa'yla Annalisa bungalovun salonunda birbirinden uzak iki koltuğa
oturmuş, içgüdüsel olarak araya en uzun mesafeyi koymuşlardı. Daimler'in
lastiklerini dışardaki çakıllar üzerinde duyup farlarının ışığını gördükleri zaman
Annalisa yeni baştan ağlamaya başladı. Burnunu çekip duruyor, gözlerini
ovalayıp yeni yaşların yükselmesini sağlıyordu.

Centaine'in verandada ilerleyen hızlı ayak seslerini duydular. Peşinden de
Tventyman-Jones'un leylek gibi uzun adımları onu izliyordu.

Şaşa ayağa kalktı, annesi kapıdan girerken iki elini önünde kavuşturup bir
pişmanlık ifadesine büründü. Centaine süvari pantolonuyla çizme giymişti.

Üzerinde tüvit ceketi vardı. Boynuna sarı bir eşarp bağlamıştı. Yüzü al al, ifa desı rahatlamış, ama bir intikam meleği kadar öfkeliydi.

Annalisa onun yüzünü görünce bir ısırap çılgılığı kopardı. Bunun ancak; yansı numaraydı.

«Kes sesini, kız,» dedi Centaine ona alçak sesle. «Yoksa ağlaman için gerekç bir neden yaratırım.» Şasa'ya döndü. «İkiniz de yaralı falan değilsiniz ya?»

«Hayır, Mater.» Şasa başını eğdi.

«Prester John?»

«O da iyi.»

«Tamam o halde.» Lafi dolaştırmaya gerek görmüyordu. «Doktor Twentym-an-Jones, bu bayanı babasına götürür müsünüz? Babası onunla nasıl ilgileneceğini biliyordur, eminim.» Centaine babayla bir saat kadar önce kısaca konuşmuştu. İriyarı, kel kafalı, göbekli, kolları dövmele, kırmızı gözleri kavgacı bakışlar yansıtan, ucuz içki kokan adam, kıllı pençelerini bir açıp bir kapamış, kızı konusundaki niyetlerini pek açık belli etmişti.

Twentym-an-Jones kızı bileğinden tuttu, çekip ayağa kaldırdı, kapıya sürükledi. Centaine'in önünden geçerken Centaine uzanıp adamın koluna dokundu. «Sizsiz ne yapardım, Doktor Twentym-an-Jones?» dedi alçak sesle.

«Herhalde kendi başınıza da çok iyi idare edersiniz, Bayan Courtney. Ama yardımcı olabildiğime memnunum.» Annalisa'yı odadan çıkardı, az sonra Da-imler'in motor sesini duydular.

Centaine'in ifadesi tekrar sertleşti, bakışları Şasa'ya döndü. Şasa tedirgindi. «İtaatsizlik ettin,» dedi annesi. «Ben seni uyarmış, o şıfıntıdan uzak dur demiştim!»

«Evet, Mater.»

«Madendeki adamların yarısıyla beraber oldu. Windhoek'e dönünce seni doktora götürmemiz gerekecek.»

Şasa ürperdi, istemeyerek başını eğip kendine baktı, teninde binlerce iğrenç mikrobun kıpırdaşmakta olduğunu hayal etti.

«Söz dinlememek yeterince kötü, ama senin asıl bağışlanamayacak kaba-hatin ne?» diye sordu annesi.

Şasa kendini pek zorlamadan bir düzinesini düşünebiliyordu.

«Budalaca davranman,» dedi Centaine. «Yakalanma budalalığını gösterdin. Günahların en kötüsü bu. Kendini madendeki herkesin gözünde gülünç ettin. Bu duruma düşersen, onlara nasıl söz geçirir, nasıl emir verirsin?»

«Bunu düşünmemiştim, Mater. Hiçbir şeyi fazla düşünmedim. Öylece oluverdi.»

«Eh, şimdi düşün o halde. Yarım şişe lizol katılmış sıcak banyoda uzun

1

uzun yat ve düşün. İyi geceler.»

4

«İyi geceler, Mater.» Şaşa ona yürüdü, Centaine bir an kararsızlık göster-

X

dikten sonra ona yanağını uzattı. «Özür dilerim, Mater.» Annesinin yanağını öptü. «Sana utanç kaynağı olduğum için özür dilerim.»

Centaine'in içinden onu kucaklamak, güzel başını bağrına yaslamak, ondan asla utanmayacağını söylemek geldi.

«İyi geceler, Şaşa,» dedi, oğlu odadan çıkıncaya kadar öylece dimdik durdu, sonra omuzları sarktı.

«Benim sevgili yavrum,» diye fısıldadı. Yıllardır ilk defa canı bir içki istedi. Dolaba yürüyüp büyük sürahilerin birinden biraz konyak aldı, bir yudum içti. İçki dilinde biber gibiydi. Dumanları gözlerini yaşlarla doldurdu. Centaine yutkundtu, kadehi kenara bıraktı.

1

Bunun pek yardımı olmayacak, diye karar verdi, masasına yürüdü. Yüksek arkalı deri koltuğuna oturduğunda ufacık, hemen kırılabilir gibi görünüyordu. Duyguları da öyleydi. Bu duygu Centaine'e yabancı olduğundan, onu korkutuyordu.

«Oldu işte,» diye fısıldadı kendi kendine. «Erkek oluyor artık.» Birden kıza karşı bir nefret duydu. «İğrenç küçük orospu. Şaşa henüz bunlara hazır değil. İçindeki şeytani vaktinden çok önce uyandırdı. De Thiry kanından gelen şeytan o.» Kendi de iyi tanırdı o şeytani. Ömrü boyunca başına dert olmuştu De Thiry kanının o ihtiraslı ateşi.

«Ah, canım benim.» Bundan böyle, oğlunun bir kısmını kaybedecekti. Etmişti bile. Yalnızlık, bunca yıldır tuzak kurup beklemiş bir vahşi hayvan gibi üzerine geldi.

Bu yalnızlığı giderebilen iki erkek olmuştu yalnızca. Şaşa'nın babası, tahatlı ve tenteli uydurma uçağında yanarken, kendisi çaresizlik içinde seyretmek zorunda kalmıştı olayı. Öteki erkekse, bir tek gaddarca ve mantıksız hareketle kendini Centaine'den uzaklaştırmıştı. Biri Michael Courtney, öteki Lothar De La Rey'di... İkisi de ölüydü Centaine'in gözünde.

O zamandan bu yana sevgililer gelip geçmişti. Pek çok. Bunlar kısa ve geçici olaylardı ve yalnızca ten düzeyinde tadılmıştı. Kaynayan kanına bir ilaç. Hiçbirinin ruhuna işlemesine izin vermemişti. Ama şimdi yalnızlık denen canavar o muhafızlı kapılardan içeriye saldırmış, ruhunun en gizli yanlarını açığa çıkarmıştı.

«Biri olsaydı,» diye sızlandı hayatında nice kere yaptığı gibi... doğum ya-

şey dökülmüştü dudaklarından. «Sevebileceğim, karşılığında da beni sevebi lecek biri olsaydı.»

Öne doğru eğildi, gümüş çerçeveli resmi eline aldı. Nereye gitse yanında götürdüğü resmi. Bir grup pilotun ortasındaki genç adam. Aradan geçen yıllar boyunca resmin solmuş, sararmış olduğunu ilk defa fark etti. Şasa'nın babası Michael Courtney'in yüz hatları kesinliğini kaybetmişti. Yakışıklı, genç surata baktı, anılarında o yüzü daha net canlandırmaya olanca gücüyle uğraştı. Ama o yüz sanki gittikçe daha uzaklara doğru çekiliyordu.»

«Ah, Michael,» diye fısıldadı. «O kadar uzun zaman geçti ki! Bağışla beni. Lütfen bağışla beni. Güçlü ve cesur olmaya çalıştım. Senin ve oğlunun hatırı için çok uğraştım ama...»

Resmi masaya bırakıp pencereye yürüdü, karanlıklara baktı. Bebeğimi kaybediyorum, diye düşündü. Günün birinde yapayalnız, çirkin ve yaşlı olacağım... korkuyorum. Titremekte olduğunu fark etti, kollarıyla kendi bedenini ni kucakladı. Biraz sonra buna da tepki gösterdi.

Zayıflığa, kendime acımaya vakit yok. Bu seçtiğim yolda bunun hiç yeri yok. Sessiz ve karanlık evin içinde kendini çelikleştirdi. Devam etmem gerek. Geri dönüş yok, sendelemek yok... sonuna kadar gitmek var.

«Stoffel Botha nerede?» diye sordu Şasa değirmen amirine. «Neden burada değil?»

«Kimbilir?» diye omuz silkti adam. «Ana bürodan, gelmeyecek diye bir not yollamışlar. Nedenini belirtmiyorlar. Belki kovulmuştur. Bilmiyorum. Al-dırmıyorum da. Ukala piçin biriydi zaten.» Şasa o gün çalıştığı sürece hep suçluluk duygusunu bastırmaya uğraştı durdu.

Akşam borusu çaldığında Şasa, Prester John'a bindi, hayvanın başını An-nalisa'nın ailesinin oturduğu evin sokağına çevirdi. Annesinin çok öfkeleneyeceğini biliyordu ama, içinden yükselen o şövalyelik duygusu zorluyordu onu. Ne kadar zarara, mutsuzluğa neden olduğunu bilmek zorundaydı.

Ama daha değirmenin kapısından çıkarken dikkati dağıldı.

Havalandırma alanındaki ustabaşı Moses çıkıp Prester John'un yolunu kesti, yularını tuttu.

«Seni görüyorum, İyi Su,» diye selamladı Şasa'yı tok sesiyle.

«Ah, Moses.» Şasa neşeyle gülümsedi, bir an için öbür dertlerini unuttu. «Seni ziyaret edecektim.»

«Kitabını getirdim.» Ovambo, **İngiltere Tarihi'nin** kalın cildini ona uzattı.

«Okumuş olamazsın,» diye itiraz etti Şaşa. «Vakit yetmez. Ben bile aylarca uğraşıp ancak bitirdim.»

«Onu hiçbir zaman okuyamayacağım, İyi Su. Hani Madeni'nden ayrılıyorum. Yarın sabahki kamyonlarla Windhoek'e gidiyorum.»

«Yoo, olamaz!» Eyerden aşağıya atlayıp adamın kolunu tuttu. «Neden gitmek istiyorsun, Moses?» Şaşa duyduğu suçluluktan ötürü durumu bilmemezliklen geliyordu.

«İsteyip istememek bana kalmamış,» diye omuz silkti uzun boylu ustabaşı. «Yarınki kamyonlarla pek çok insan gidecek. Daotela seçti onları. Annen de nedenlerini açıkladı, bize birer aylık maaş verdi. Benim gibi biri asla soru sormaz, İyi Su.» Acı acı gülümsedi. «İşte kitabın.»

«Sende kalsın,» diye kitabı itti Şaşa. «Benden sana hediye.»

«Peki o halde, İyi Su. Bana seni hatırlatsın diye saklayacağım. Hoşça kal.» Arkasını döndü.

«Moses,» diye seslendi Şaşa arkasından. Ama söyleyecek bir şey bulamadı. Elini uzattı. Ovambo o elin karşısında geriledi. Bir siyahla bir beyaz el sı-kışmazdı.

«Güle güle git,» dedi Şaşa ısrarla. Moses önce çevresine kuşkulı bakışlarla baktı, sonra uzatılan eli sıktı. Derisi şaşılacak kadar serindi. Şaşa içinden, acaba bütün siyahların teni böyle midir, diye merak etti.

«Biz arkadaşız,» dedi Şaşa onun elini bırakmadan. «Arkadaşız... değil mi-yiz?»

«Bilmiyorum.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Bizim arkadaş olmamız mümkün mü, bilmiyorum.» Elini yavaşça çekti, arkasını döndü. Çit duvarın kapısından çıkıp yola koyuluncaya kadar da arkasına bakmadı.

Koca kamyonlar konvoyu, birbirinin tozunu yememek için aralıklı olarak ovanın ortasından ilerliyordu. Gerhard Fourie en öndeki kamyonunda, direksiyonda yığılmış oturuyordu, göbeği dizlerinin üzerine sarkıyordu. Gömleği gerilmiş, düğmelerin arasındaki aralıktan göbek deliği görünmekteydi. İki de bir başını kaldırıp dikiz aynasından arkaya bakıyordu.

nıp aynayı biraz daha ayarladı, arkadaki kızın görüntüsünü tam ortaya getirdi. Kız eski bir dolapla taklit deriden bir bavulun arasında uyukluyordu. Bi dizini hafif kaldırmıştı. Uyurken dizi yana devrilince Fourie kızın pembe çi çekli külotunu da görebildi. Kız birden uyandı, bacaklarını bitıştirdi, yana dö nüp tekrar uyudu.

Fourie ter içindeydi. Tek nedeni de sıcak değildi. Kamyonu yana, ağaçların arasına çekti, inip seslendi. «Tamam, millet işeme molası. Erkekler sağa kadınlar sola. On dakikaya kadar dönmeyeni bırakır gideriz.»

Kamyona ilk dönen kendisi oldu. Sol arka tekerle meşgul gibi göründü. Aslında kızı bekliyordu.

Kız eteklerini düzelterek ağaçların arasından çıktı. Toz içindeydi. Ama Fourie'nin baktığını görünce saçlarını savurdu, onu görmemiş gibi kırtarak ilerledi.

«Annalisa,» diye fısıldadı Fourie kız tam kamyonu tırmanırken.

«Kendi anana git, Gerhard Fourie!» diye tısladı kız. «Beni rahat bırak, yoksa babama söylerim.»

Başka zaman olsa daha yumuşak bir cevap verirdi, ama henüz poposu babasının attığı dayağın izlerini taşıyordu. Erkek cinsine karşı olan ilgisini geçici olarak kaybetmişti.

«Seninle konuşmak istiyorum,» diye directti Fourie.

«Konuşmakmış! Ben senin ne istediğini biliyorum.»

«Bu gece kampın dışında buluşalım,» diye yalvardı Fourie.

«Cehennem ol başımdam.» Kız kamyonu atladı, uzun bacakları görüldüğünde Fourie midesinin hopladığını duydu.

«Annalisa, sana para veririm.» Çaresizlik içindeydi. Hasta gibi, alev alev yanıyordu.

Annalisa durakladı, ona düşünceli gözlerle baktı. Adamın bu teklifi ilginç olanaklarla dolu yepyeni bir dünyanın kapısını açmıştı ona. O ana kadar, yemek yemekten ve uyumaktan bile çok sevdiği bir şeyi yapmak için kimsenin kendisine para vereceği hiç aklına gelmemişti.

«Ne kadar?» diye sordu ilgiyle.

«Bir sterlin.»

Dünyanın parasıydı. Ömründe hiç bir sterlini olmamıştı. Ama artık bezirganlık damarı kabarmıştı kızın. Bu işin nereye kadar varabileceğini merak ediyordu. Saçlarını savurdu, adama gözünün ucuyla baktı.

«İki sterlin,» diye fısıldadı Fourie telaşla. O zaman Annalisa'nın keyfi yerine geldi. İki koca sterlin! Kendini cesur, güzel ve şanslı hissediyordu. Sırtın-

daki ve kalçalanndaki kayış izleri, gözünde solmaya başlamıştı. Fourie'yi deli eden o sinsî yan bakışını kullandı, adamın çenesindeki ter damlalarını, alt dudağındaki titremeyi gördü.

Bu durum cesaretini daha da arttırdı. Soluğunu çekip içinde tuttu, cesur bir sesle, «Beş sterlin,» diye fısıldadı. Dilinin ucunu dudaklarında kaydırırken, böyle bir rakamı istemekteki cesaretine kendi de şaşıyordu. Babasının haftalık kazancı kadar bir şeydi bu para.

Fourie'nin yüzü soldu, kekeledi. «Üç,» diye patladı. Ama kız artık adamın razı olmaya eğilimli olduğunu hissetmişti. Karşı çıktı.

«Kokmuş ihtiyarın birisin sen.» Sesi öfkeliydi. Başını çevirdi.

«Pekâlâ! Pekâlâ!» diye teslim oldu şoför. «Beş sterlin.» Annalisa ona zaffer dolu bir ifadeyle sırtıttı. Sonsuz zenginliklerin, zevklerin dünyasını keşfetmiş, o dünyaya adımını atmıştı artık.

Parmağının ucunu ağzına dayadı. «Ayrıca bunu da istiyorsan, sana bir sterline daha patlar.» Cesareti sınır tanımayacak hale gelmişti.

Ay birkaç günlüktü. Çölü platin bir renge boyuyordu.

«Annalisa,» diye seslendi Fourie, çalılarının ardında saklandığı yerden.

Kız biraz ilerde durdu, dans eder gibi bir adım attı, güldü.

«Beş sterlin, Meneer,» diye hatırlattı ona. Adam cebinden buruşuk kâğıt paralan çıkarırken yaklaştı, onları aldı, havaya kaldırıp aya doğru tuttu. Sonra memnun, koynuna soktu, bir adım daha yaklaştı.

Fourie onun belinden kavradı, dudaklarına kendi ıslak dudaklarını dayadı. Sonunda kız onu itip kurtuldu, soluk soluğa güldü. Fourie eteğinin altına uzanırken onun bileğini yakaladı.

«Öteki sterlinin hakkını istiyor musun?»

«Çok fazla. O kadar param yok.»

«On şiling o halde.» Eli adamın pantolonuna uzanmıştı.

«Yarım sterlin,» diye soludu Fourie. «Tüm param o.» Kız ona baktı. Daha çoğunu koparamayacağını anlamıştı.

«Pekâlâ, ver bakalım.» Önce madeni parayı alıp sakladı, sonra kutsana-cakmış gibi diz çöktü. Fourie iki elini onun güneşten sararmış saçlarına dayadı, başını eğdi, gözlerini yumdu.

Birden katı bir şey iki küreğinin arasına öyle sert dayandı ki ciğerlerinde ki hava boşaldı, bir ses kulağının dibinde gıcırdadı.

«Söyle küçük şılığa, kaybolsun.» Ses öyle peşten ve tehlikeliydi, öyle de tanıdıktı ki!

Kız ayağa fırladı, üstünü başını düzeltti. Bir an Fourie'nin omzunun üzerinden, korku dolu gözlerle arkadaki surata baktı, sonra olanca hızıyla kampa doğru kaçtı.

Fourie pantolonunu telaşla toparlarken adama döndü, Mauser'in namlusunu göbeğine nişanlanmış buldu.

«De La Rey!» diye soludu.

«Başkasını mı bekliyordun?»

«Hayır! Hayır!» Fourie başını hırsla iki yana sallıyordu. «Yalnızca... çok erken...» Son görüşmelerinden bu yana Fourie yaptıkları anlaşmadan pişmanlık duyacak vakti bulmuştu. Mücadeleyi korkaklık kazanmış, kendi kendine Lothar De La Rey'in sözlerinin yalnızca bir hayal olduğunu söyleyip inandırmıştı. Yoksullar hep böyle hayal kurar dururlardı.

Bir daha Lothar De La Rey'in sesini duymayacağını ummuştu. Ama şimdi adam karşısındaydı. Upuzun, tehlikeli, gözleri pırıl pırıl, topaz ışıklar yansıtarak... leoparlar gibi.

«Erken mi?» diye sordu Lothar. «Erken, ha? Haftalar geçti, eski dostum. Benim sandığımdan daha bile uzun sürdü hazırlıklar.» Lothar'ın sesi sertleşti. «Elmasları Windhoek'e götürdün mü yoksa?»

«Hayır, henüz götürmedim.» Fourie sustu, sessizce kendi kendine küfretti. İşte kurtuluş fırsatını kaçırmıştı. Evet, geçen hafta kendim götürüp teslim ettim, dese, bitmişti her şey. Ama olan olmuştu artık. Başını eğdi, pantolonunun son düğmelerini iliklemele uğraştı. Düşünmeden söylenmiş o kelimeler belki de ona ömür boyu hapis cezası getirebilirdi.

«Ertelebilir. Ne zamana kadar olduğunu bilmiyorum. Duyduğum dedikodulara göre büyük bir parti mal yollayacaklarmış.»

«Neden?» diye sordu Lothar alçak sesle. Fourie omuz silkti.

«Büyük parti olacak diye duydum.»

«Seni uyarımtım... madeni kapayacakları için işte.» Lothar onu dikkatle inceledi. Adamın kararsız olduğunu hissediyordu. Onu çelikleştirmesi, sağlamlaştırması şarttı. «Bu son sekiyat olacak, sonra da işsiz kalacaksınız. Şu kamyonlardaki zavallılar gibi.»

Fourie gamlı gamlı başını salladı. «Evet, onları kovdular.»

«Sıra sana da gelecek, dostum. Üstelik bana aileni de anlatmıştın. Ne iyi bir aile babası olduğunu, onları ne çok sevdiğini...»

«Ja.»

«O zaman çocuklarının karnını doyuracak, onları giydirecek paran olmayacağı gibi, küçük kızlara kurnaz numaraları karşılığında verecek birkaç kurşun da olmayacak.»

«Böyle konuşmanız doğru değil.»

«Dediğimi yaparsan, istediğin kadar kız, istediğin numarayı yapar sana.»

«Öyle konuşmayın. Ayıp bu.»

«Kararları biliyorsun. Sana sevk partisi hazır dedikleri anda ne yapacağımı da biliyorsun.»

Fourie başını salladı ama Lothar diretti. «Bana da söyle. Tekrarla.» Fourie talimatı tekrarlarken dinledi, bir iki ayrıntıyı düzeltti, sonunda memnun, gülümsedi.

«Bize oyun etme, dostum. Planımın aksamasından hoşlanmam.»

Fourie ürperdi, sarhoşlar gibi sendeleyerek kampa yürüdü. Kızın parayı aldığını, ama pazarlığı yerine getirmediğini çok sonra hatırladı. Gelecek sefer durduklarında ondan bunu isteyip isteyemeyeceğini düşündü ama, şansının pek fazla olmadığına karar verdi. Zaten artık önemini de kaybetmişti. Lothar De La Rey'in neden olduğu soğukluk, vücudunda bir buz kütlesi gibiydi.

Atlarının üzerinde, kayaların dibinden ilerlerken keyifleri yerinde, içleri önllerinde uzanan günlerin umutlarıyla doluydu.

Şaşa, Presten John'a binmiş, spor tüfeğini sol dizine yatırmıştı. Centaine' in atı kır bir küheylandı. Harika bir hayvandı. Adını Nuage, yani Bulut koymuştu. Genç kızlığında sahip olduğu bir tayın adıydı bu.

«Ah, Şaşa, kendimi oyun oynayan bir öğrenci gibi hissediyorum! İki günlük tatilde istediğimizi yapabileceğiz!»

«Kaynağa kadar yarışalım mı?» diye meydan okudu oğlu. Ama Prester John pek Nuage'in klasında değildi. Şaşa kaynağa vardığında, Centaine çoktan oradaydı. Hayvanları suladılar, tekrar binip Kalahari'ye doğru ilerlediler. Madenden uzaklaşıp insanlardan ayrıldıkça çevre daha zengin, daha güvenli bir hal alıyordu.

Centaine bu yaban hayatı konusunda öğretmenlerin en üstünleri tarafından, iki yabani Bushman tarafından eğitilmişti. O günden bu yana da edindiği bilgilerin birini bile unutmamıştı. Onu ilgilendiren yalnız iri av hayvanları değildi. Şaşa'ya normal zamanda gözden kaçıracağı iki minik, yarasa kulaklı tilkiyi o gösterdi. Gümüş rengi otlar arasında çekirge avlıyordu hayvanlar. Atlar geçerken koca kulaklarını iyice kıсарak toprağa yamyassı yatıp beklediler.

Gün boyu daha nice hayvanların arasından geçti ana oğul. Güneş alçalırken Centaine bir geyik sürüsü daha gördü, aralarındaki tombul erkek hayvanı Şaşa'ya gösterdi. «Kamp yerine yarım mil ancak var ve karnımız da acıktı,» dedi. Şaşa tüfeğini hevesle kılıfından çekti.

«Temiz vur,» diye uyardı onu annesi. Oğlunun avdan ne kadar hoşlandığını görmek onu tedirgin ediyordu.

Oğlunu atın üzerinden, uzaktan seyretti. İki yüz metre kala Şaşa diz çöktü, nişan aldı. Hayvanın bir kurşunda devrilmesi Centaine'i rahatlatmıştı. Bir keresinde Lothar De La Rey'in ceylan vuruşunu izlemişti ve hâlâ aklından çıkmıyordu.

Yaklaşıp baktığında, kurşunun iki kürek arasından girip kalbi delmiş olduğunu gördü. Şaşa büyükbabasından öğrendiği biçimde yüzüyordu hayvanı.

«İçini atma,» dedi annesi. «Hizmetkârlar işkembeyi, bağırsakları pek seviyor.» Şaşa içinden çıkanları ıslak posta sardı, gövdeyi de Prester John'a yükleyip sıkıca bağladı.

Kamp tepenin eteklerindeydi. Ateşi -yaktılar, hayvanın karaciğerinden, böbreklerinden ve yüreğinden kebab yapıp yediler. Geç saatlere kadar ateşin başında oturup kahve içtiler, çene çalıp ayın doğuşunu seyrettiler.

Şafakta tekrar atlarının üzerindeydiler. Bir mil kadar gittiklerinde Centaine, Nuage'ın başını yukarı çekti, eyerin üzerinden eğilip yere dikkatle baktı.

«Ne oldu, Mater?» Şaşa onun ruhsal durumlarına alışık olduğundan, çok heyecanlandığını anlamıştı.

«Çabuk gel, canım.» Ona yerdeki izleri gösterdi. «Ne bunlar dersin?»

Şaşa da eyerden sarktı, baktı.

«İnsan mı?» Şaşırmıştı. «Ama çok küçük. Çocuk mu?» Annesine döndü, onun gözlerindeki pırıltılı bakışları görünce gerçeği kavradı.

«Bushman'lar!» diye bağırdı. «Vahşi Bushman'lar.»

«Evet öyle,» diyerek güldü annesi. «İki avcı. Bir zürafanın peşindeler. Bak! Onların izi avın izinin üzerinde.»

«Onları izleyebilir miyiz, Mater? İzleyebilir miyiz?» Şaşa da onun kadar heyecanlanmıştı.

Centaine razı oldu. «İz bir günlük. Acele edersek yetişiriz onlara.»

Peşinde Şaşa'yla izi sürdü, işaretleri bozmamaya dikkat etti. Şaşa ömründe bu işin böyle yapıldığını görmemişti. Kendi göremediği şeyleri görüyordu annesi.

«Bak, bir Bushman dış fırçası,» diyerek taze bir dalı gösterdi. Bir ucu çiğ-nenmiş, lifleri fırça gibi ortaya çıkmıştı. Sürdükleri izin üzerinde, öylece yatıyordu.

«Zürafayı ilk burada görmüşler.»

«Onu nereden biliyorsun.»

«Yaylarını germişler. Yayın ucunu bastırdıkları yerde iz var.»

«Bak, Şaşa, şimdi hayvanı izliyorlar.»

Şaşa ayak izlerinde bir fark göremiyordu. Bunu söyledi de.

«Daha kısa, daha tetik adımlar. Ağırlıkları öne, ayak uçlarına verilmiş.»

Birkaç yüz metre sonra, «Burada yüzüstü yatmış, emekleyerek yaklaşmışlar,» diye devam etti. «Burada dizüstü doğrulup oklarını fırlatmışlar. Burada da ayağa kalkmış, okun hedefi buluşunu seyretmişler.» Yirmi adım daha gidince bağırdı. «Bak, ava ne kadar yaklaşmışlar. Burada zürafa okun dikenlerini hissetmiş, koşmaya başlamış... bak, avcılar nasıl koşarak izlemişler onu. Zehirli okun etki yapmasını bekliyorlar.»

Onlar da dörtmala gidiyorlardı. Bir ara Centaine üzengilerin üzerinde ayağa kalktı, parmağıyla ileriye gösterdi.

«Akbabalar!»

Dört beş mil ilerde mavi gök, minik siyah lekelerle benek benekti.

«Artık yavaş gidelim, canım,» diye uyardı onu Centaine. «Onları ürkütürsek tehlikeli olur.»

Atlarını yavaşlattılar, avın yattığı yere ağır ağır yaklaştılar.

Zürafanın koca gövdesi, kısmen yüzülmüş ve kesilmiş, yan yatıyordu.

Çevredeki dikenli çalılara güneş siperlikleri en ilkel biçimde konulmuş, etten kesilmiş şeritler kurumak üzere yer yer dallara asılmıştı.

Bölgede pek bol minik ayak izi vardı.

Centaine, «Kesmeye yardımcı olsunlar diye kadınlarla çocukları getirmişler,» dedi.

«Püf! Berbat kokuyor!» Şaşa burnunu buruşturdu. Nerede kendileri peki?»

«Saklanıyorlar. Bizim geldiğimizi gördüler. Herhalde beş mil falan ilerleyken.» Üzengiler üzerinde yine ayağa kalktı, geniş kenarlı şapkasını çıkarıp yüzünün görünmesini sağladı, garip, şakırtılı bir dilde, boğuk bir sesle seslendi. Atın üzerinde sağa sola dönüyor, sesini her yöne ulaştırmaya çalışıyordu.

«Ürkütücü,» diyerek titredi Şaşa istemeyerek. «Hâlâ burada olduklarından emin misin?»

«Bizi seyrediyorlar. Aceleleri yok.»

Derken bir adam o kadar yakınlarında bir yerden ayağa kalktı ki, at ürküp şahladı, sonra başını sinirli sinirli salladı. Adamın üzerinde yalnızca hayvan

derisinden bir kasık bağı vardı. Ufacık, ama son derece de biçimli biriydi. Zarif bacakları tam koşmak için yaratılmıştı. Göğsünde sağlam kasları yassıydı.

Başını gururlu bir tavırla tutuyordu. Sakalı tıraşlıydı ama, yaşının genç olduğu belliydi. Gözleri Moğollar gibi çekikti, teni güneş ışığında nefis bir kehribar rengine parlıyordu.

Sağ elini selam verir gibi kaldırdı, kuş gibi tiz bir sesle, «Seni görüyorum, Nam Çocuk,» dedi. Centaine'in Bushman dilindeki adını kullanıyordu. Centaine sevinçle bağırdı.

«Ben de seni görüyorum, Kwi.»

«Yanındaki kim?» diye sordu Bushman.

«Bu benim oğlum. İyi Su. İlk karşılaştığımızda söylediğim gibi, sizin halkınızın kutsal yerinde dünyaya geldi. Owa onun üvey dedesi, Hani de üvey ninesi.»

Bushman Kwi dönüp boş çöle doğru seslendi. «Doğru söylüyor, ey San halkı. Bu kadın Nam Çocuk, bizim dostumuz. Çocuk da efsanelerin çocuğu. Selamlayın onları!»

Bomboş sanılan topraktan minik, altın rengi San halkı doğrulmaya başladı. Kwi ile birlikte on iki kişiydiler. İki erkek vardı. Yaban hayvanlarının becerisiyle saklanmışlardı ama şimdi yaklaşıyor, kuşlar gibi cıvıldaşıyorlar, gülüşüyorlardı. Centaine eyerin üzerinden indi, onları kucakladı, her birini adıyla selamladı, sonunda iki bebeği kaldırıp iki kalçasına dayadı.

«Onları nasıl bu kadar iyi tanıyorsun, Mater?» diye sordu Şaşa.

«Kwi ile kardeşi, Owa'nın akrabaları. Yani senin Bushman dedenin. Onlarla ilk defa sen çok küçükken, biz Hani Madeni'ni açmaya yeni başladığımız sıralarda karşılaştım. Buraları onların av alanları.»

Günün geri kalanını klanla birlikte geçirdiler. Gitme vakti geldiğinde Centaine kadınların her birine 7 mm.'lik fişeklerin kapsüllerinden birer avuç verdi, onlar sevinçle bağırıp teşekkür dansları yaptılar. Bu fişeklikleri gerdanlıklarına takacaklardı. Öteki San kadınlar imreneceklerdi onlara. Şaşa, Kwi'ye fildişi saplı av bıçağını verdi. Minik adam alıp başparmağında denedi, derisi yarılmış kanlı parmağını kaldırıp öbülerine gösterdi. «Yaman bir silahım var artık,» diye böbürlendi.

Fat Kwi, Centaine'in kemerini aldı. Centaine'le oğlu uzaklaşırken, o parlak tokada kendi görüntüsünü seyrediyordu.

Kwi arkalarından seslendi. «Eğer bizi tekrar ziyaret etmek isterseniz, O'chee Pan yakınındaki Mongongo Koruluğu'nda olacağız. Yağmurlar başlayana kadar.»

Şaşa, «Ne kadar az şeyle ne kadar mutlu oluyorlar!» derken gözleri arka-ıla, dans eden insancıklardaydı.

Centaine, «Onlar bu dünyanın en mutlu insanları,» diye ona katıldı. «Ama hı,kalım bu durumları daha ne kadar devam edebilecek!»

«Sen de gerçekten böyle mi yaşadın, Mater? Bushman'lar gibi mi? Gerçekten hayvan derisiyle ve otlarla mı giyindin?»

«Sen de, Şaşa. Daha doğrusu sen o minik bebeler gibi çırılçıplaktın.»

Şaşa hatırlamaya uğraşır gibi kaşlarını çatı. «Bazen rüyamda karanlık bir yer görüyorum. Mağara gibi. Duman çıkaran bir suyu var.»

«O ilk zamanlar banyomuzu yaptığımız termal kaynak. Hani Madeni'nin ilk elmasını da o suyun içinde bulmuştum.»

«Orayı tekrar ziyaret etmek isterdim, Mater.»

«Olamaz.» Centaine'nin ruhsal durumu değişmişti. «Kaynak Hani boru hattının ortasına rastlıyordu. Şimdi oraları kazıldı. Kaynak yok oldu.» Bir süre sessiz ilerlediler. «Orası San'ların kutsal yeriidi... ama yine de... garip ama, biz harekete geçince pek de gücenmediler...»

«Acaba neden! Bir yabancı ırk gelse de Westminster Kilisesi'ni bir maden ocağı haline getirse...»

«Uzun süre önce bunu Kwi ile konuştum. Bana dediğine göre, gizli yer onlara ait değilmiş... ruhlara aitmiş. Ruhlar eğer böyle olmasını istemeseler, olamazmış. Belki ruhlar orada uzun süreden beri yaşadıkları için sıkıldılar, San halkı gibi yer değiştirmek istediler, diye açıklamıştı.»

«Hâlâ senin o San kadınları gibi yaşadığına inanamıyorum, Mater. Hele sen. İnsanın hayaline sığmıyor.»

«Zordu,» dedi Centaine alçak sesle. «Anlatılamayacak kadar zordu. Ama o deneyim olmasa, ben de şimdiki gibi olamazdım. Bak, Şaşa, çölde kırılma noktama yaklaşırken bir yemin ettim. Ne ben, ne de oğlum, bir daha yokluk çekmeyeceğiz dedim. O olağanüstü acıları bir daha çekmeyeceğimize karar verdim.»

«Ama ben o zaman yanında değildim.»

«Yanıltıdaydın. Tabii yanımdaydın. Seni İskelet Sahili'nde de, kumullar yöresinde de hep karnımda taşıdım. Yemini ettiğimde de karnımdaydın. Bizler çöl yaratıklarıyız, sevgili yavrum. Başkaları yıkılır, dökülürken bizler dayanacağız, zenginleşeceğiz. Bunu unutma. Bunu çok iyi hatırla, Şaşa, sevgilim.»

Ertesi sabah kampı toplamayı hizmetkârlara bırakıp erkenden Hani Madeni'ne doğru yola koyuldular. Öğlende bir dededenin gölgesine, başlarını eyerlerine koyarak uzandılar, kurulmakta olan sansar yuvasını tembel tembel seyrettiler. Güneşin sıcağı geçince atlarını çağırıp tekrar eyerlediler, tepelerin eteği boyunca yollarına devam ettiler.

Şaşa birden doğruldu, elini gözüne siper yapıp tepelere doğru baktı.

«Ne oldu, canım?»

Annalisa'nın kendisine gösterdiği kayalığı yarı tanımıştı çocuk.

«Seni rahatsız eden bir şey var,» diye üsteledi annesi. Şaşa'nın içinden onu oraya götürüp dağın cadısını ona göstermek geliyordu. Tam konuşacağı sırada yeminini hatırladı ve sustu. Yemini bozup bozmamak konusunda kararsızdı.

«Bana söylemek istemiyor musun?» Centaine onun yüzündeki mücadeleyi izliyordu.

Annem yabancı sayılmaz. O beni sever. Yabancıya söylemek gibi değil, diye özür buldu Şaşa. Vicdanı kendisini engelleyemeden, hemen konuştu. «O yarın dibinde bir Bushman iskeleti var, Mater. Sana göstereyim mi?»

Centaine'in yüzü güneş yanığına rağmen soldu. Oğluna baktı. «Bir Bushman mı?» diye fısıldadı. «Bushman olduğunu nereden biliyorsun?»

«Başında hâlâ saçları var... minik Bushman bukleleri... Kwi ile klanı gibi.»

«Nasıl buldun onu?»

«Ann...» Susup kızardı.

«Kız gösterdi sana...» diye yardım etti Centaine.

«Evet.» Şaşa başını eğdi.

«Onu yine bulabilir misin?» Centaine'in rengi tekrar yerine gelmişti. Uzun oğlunun kolunu tutarken hevesli ve heyecanlı gibiydi.

«Evet, sanıyorum. Yerini ezberlemiştim.» Yukarıyı gösterdi. «Kayalarda-ki şu çentikle göz biçimindeki sivrilğin arasında bir çukur var.»

«Göster bana, Şaşa,» diye emir verdi Centaine.

«Atları bırakıp yaya gitmemiz gerek.»

Tırmanış çok zordu. Kayalar iyice kızmıştı. Dikenler bacaklarını yırtıyordu.

«Buralarda olmalı.» Şaşa bir kayaya daha tırmandı, çevresine baktı. «Belki biraz daha solda. Dibinde mimozalar biten bir kaya ara. Kovuğu örten bir dal var. Yayılıp arayalım.»

Birbirlerinden biraz uzaklaşarak tırmanmayı sürdürdüler. Kayalar birbirlerini görmelerini engelleyince ıslıkla haberleşiyorlardı.

Centaine bir ara Şasa'nın ışılgına cevap vermeyince Şasa durdu, tekrar ısıklık çaldı, başını yana eğdi, ensesindeki tüyler dikleşerek cevabı bekledi.

«Mater, neredesin?»

«Burada!» Sesi hafifti. Acı ve duygu doluydu. Şasa kayayı aşıp onun yanına ulaştı.

Centaine güneşin altında küçülmüş ve zayıflamış gibi duruyordu. Şapkasını önünde tutmaktaydı. Yanakları ıslaktı. Şasa önce onu terliyor sandı, sonra dikkat edince gözlerinden yaşların yuvarlanmakta olduğunu gördü.

«Mater?» Ona yaklaştığında, sunağı bulmuş olduğunu anladı.

Centaine dalı kenara çekmişti. Küçük cam kavanozlar hâlâ yerindeydi. İçerindeki çiçekler solmuş, kahverengileşmişti.

«Annalisa bu iskeletin bir cadı olduğunu söyledi.» diye soludu Şasa. Sesinde nedensiz bir dehşet vardı. Centaine'in omuzları üzerinden zavallı kemiklere ve tepelerindeki kurukafaya baktı.

Centaine başını salladı, konuşamadı.

«Cadı bu dağı koruyormuş, dilekleri yerine getirebilirmiş.»

«Hani!» Centaine bu kelimeyi söylerken boğulur gibiydi. «Benim sevgili annem!»

«Mater!» Şasa onun omuzlarını yakaladı, sallanmasını önlemeye çalıştı. «Nereden bilebilirsin?»

Centaine oğlunun göğsüne yaslandı, cevap vermedi.

«Bu yar ve çukurlarda yüzlerce Bushman iskeleti bulunabilir,» diye devam etti Şasa. Annesi başını iki yana salladı.

«Nasıl emin olabilirsin?»

«O bu.» Centaine'in sesi hüzün doluydu. «Bu Hani. Şu çatlak köpek dişi, kasık bağındaki şu devekuşu tüyü deseni.» Şasa kemik yığınının dibinde yatan kurumuş deriyi görmemişti. Yarı yarıya tozlara gömülmüştü deri parçası. «O kanıta bile ihtiyacım yok. O olduğunu biliyorum. Zaten biliyorum.»

«Otur, Mater.» Annesini kayaların üzerine oturttu.

«Artık iyiyim. Şoka kapılmıştım birden. Bunca yıldır onu aradım hep. Owa'nın cesedi de bu yakınlar olmalı.» Tepelerindeki kayaya baktı. «Şuraya tırmanmaya çalışıyorlardı. Kurtulmak için. O da onları vurdu. Herhalde yakın bir yere birlikte düşmüş olmalılar.»

«Kim vurdu onları, Mater?»

Centaine derin bir soluk aldı ama ismi söylerken sesi yine de titredi.

«Lot-har. Lothar De La Rey.»

Çukurun dibini bir saat kadar aradılar. İkinci iskeleti bulmaya çalışıyorlardı.

«Olmayacak,» diyerek vazgeçti Centaine sonunda. «Onu bulamayacağız. Bırak, rahatsız edilmekten yatsın, Şaşa. Bunca yıl olduğu gibi.»

Tekrar indiler, çiçek toplayıp döndüler.

«İlk önce kalıntıları götürüp doğru dürüst bir cenaze töreni yapmak geldi içimden,» diye fısıldadı Centaine kovuğun önüne ikinci kere diz çöktüklerinde. «Ama Hani Hristiyan değildi. Onun kutsal yeri bu tepeler. Burada huzurda olur.»

Çiçekleri özenle yerleştirdi, tekrar oturdu.

«Asla rahatsız edilmemeni sağlayacağım, sevgili nineciğim. Seni yine ziyarete geleceğim.» Kalkıp Şasa'nın elini tuttu. «O ömrümde tanıdığım en iyi, en yüce insandı,» dedi alçak sesle. «Onu öyle çok severdim ki!» El ele atları bıraktıkları yere döndüler.

Eve giderken yolda bir daha konuşmadılar. Güneş battı. Bungalova var-dıklarında hizmetkârlar artık kaygılanmaya başlamıştı.

Akşam paydosunda, Şasa'yı Doktor Twentyman-Jones, Ford arabasıyla getirdi. Centaine onları idare binasının verandasında karşıladı. «İlginç bir şeyler görebildiniz mi?» diye sordu. Şasa'nın cevabı pek coşkuluymdu.

«Harikaydı, Mater! Çok da güzel bir elmas bulduk.» O gün nihai ürünü elden geçirmişlerdi birlikte. Twentyman-Jones ona, sanayi elmasları olarak kullanılan minik taşları 'Bunlar bizim ekmek-peynirimiz,' diye tanıtmıştı. Mücevher taşları olabilecek iriliktekilere ise, 'Çilek ve krem şantiye,' diye isim takmıştı. Şaşa elmasını anlatmaya devam ediyordu. «Otuz altı karat... canavar bir elmas!» Kutuyu masaya bıraktı, Twentyman-Jones açtı, Şaşa elması annesine gururla gösterdi.

«Gerçekten büyük,» dedi Centaine. «Ama rengi pek iyi değil.. Şöyle ışığa tut bakayım. Bak, viski-soda renginde. Kusurları da çıplak gözle bile fark edilebiliyor. Taşın içinde minik siyah noktacıklar var gibi. Ortasında da bir çizgi görünüyor.»

Şaşa bozulunca Centaine güldü, Twentyman-Jones'a döndü. «Ona birkaç güzel elmas gösterelim. Kasayı açar mısınız Doktor Twentyman-Jones?»

Twentyman-Jones yeleğinin cebinden bir deste anahtar çekti, Şasa'yı koridordan dipteki demir kapıya doğru götürdü. Kapıyı açtı, ikisi geçtikten sonra yine arkasından kilitledi, merdivenlerden yeraltı kasasına indiler. Vücudunu siper edip, şifreyi çevirişini Şasa'dan bile sakladı, başka bir anahtarla bir kilit daha açtı, sonunda ağır kapı kıpırdadı, kasa odasına girdiler.

«Sanayi elmasları bu sandıklarda tutulur,» diyerek koca kutulardan birine dokundu adam. «Ama yüksek kalitedekileri ayrı saklarız.»

Daha küçük bir çelik kapıyı açtı, girdikleri yeni odada kahverengi kâğıda sarılı beş paket seçti.

«Bunlar en iyi taşlarımızdır.» Şasa'ya güven işareti olarak uzattı, kapıları açma kapama tekrar çıktılar.

Centaine onları odasında bekliyordu. Şaşa paketleri onun önüne koyunca, birincisini açtı, içindekileri sumenin üzerine yaydı.

«Vay canına!» Şasa'nın gözleri fincan gibi açılmıştı. Koca koca taşlar buzlu gibi parlıyordu. «Bunlar birer dev!»

Centaine, «Doktor Twentymen-Jones'dan bize bilgi vermesini rica edelim,» dedi, keyfini bir ciddiyet perdesinin ardına saklamaya uğraşarak. Adam taşların birini eline aldı.

«Evet, Master Şaşa. Bu elmas doğal kristalin formasyonunda. Oktahedron... sekiz yüzlü. Sayın, bakın. Şu da daha karmaşık bir kristalin formda. Do-dekahedron. Yani on iki yüzlü. Ötekiler ise masif ve kristalize değil. Bakın, ne kadar yuvarlak ve amorf biçimeler. Elmaslar pek çok kılığa gelir.»

Her birini Şasa'nın açık duran avucuna koydu. Adamın tekdüze sesi bile elmasların parlıtlı görkemini gölgeleyemiyordu. «Elmasların kusursuz bir dilimini vardır. Biz ona 'gren' de deriz. Dört yana açılabilirler. Oktahedral kristal düzlemlerine göre.»

Centaine atıldı. «Kesiciler bunları cilalamadan önce ona göre kesiyor. Gelecek tatilinde seni Amsterdam'a götüreyim de yapılırken gör.»

«Bu yağlı gibi yüzey, elmasların kesiminden ve cilalanmasından sonra kaybolur,» diye devam etti Twentymen-Jones. Centaine'in sözünü kestiğine bozulmuş gibiydi. «Ondan sonra taşın ateşi ortaya çıkar. Yüksek kırılma güçleri, içindeki ışığı yakalar, ayırma güçleri de onu gökkuşağının renklerine ayırır.»

«Bunun ağırlığı ne kadar?»

«Kırk sekiz karat.» Centaine defterine baktı. «Ama unutma ki, kesilip cilalanırken ağırlığının yarısından fazlasını kaybeder.»

«O zaman değeri ne kadar olur?»

Centaine, Twentymen-Jones'a baktı.

«Çok para tutar, Master Şaşa.» Güzelliklere âşık tüm insanlar gibiydi bu adam da. İster elmas olsun, ister tablo... ona parasal değer biçmekten hoşlanmıyordu. Tekrar konuşmasına devam etti. «Şimdi de taşların renklerini birbiriyle karşılaştırmanızı istiyorum.»

Dışarda ortalık kararmaya başlayınca Centaine ışıkları açtı, bir saat daha taşları elden geçirdiler, sorulara cevap verildi, alçak sesle konuşup durdular. Sonunda Twentyman-Jones taşları tekrar paketlerine doldurup ayağa kalktı.

«Cennete gidip geldiniz,» dedi birden. «Her değerli taşın size bir ölçü ol-; duğunu bilin. Tanrı'nın en kutsal dağına çıkıp indiriniz. Ateş taşlarının arasın dan geçtiniz.» Bu alıntı mısraları sıraladıktan sonra, utanmış gibi sustu. «Ba ğışlayın... bana ne oldu, bilemiyorum.»

«Ezekiel, değil mi?» diyerek gülümsedi Centaine ona sevgiyle.

«Evet. Kutsal Kitap, 28. paragraf on üç ve on dört.» Centaine'in bilgisini ne kadar takdir ettiğini belli etmemeye çalışıyordu. «Bunları yerine kaldıra- yım,» dedi.

«Doktor Tsventyman-Jones,» diyerek durdurdu onu Şaşa. «Soruma cevap vermediniz. Bu taşların değeri ne kadar?»

«Tüm partiyi mi soruyorsunuz.» Adam tedirgin görünüyordu.

«Kasadaki-lerin hepsini mi? Sanayi elmasları da dahil mi?»

«Evet efendim. Kaç para?»

«Eh, eğer De Beers onlara da bir önceki partimizin fiyatlarını uygun gö- rürse, herhalde bir milyon sterlinden biraz daha fazla tutar,» dedi hüznü se- siyle.

«Bir milyon sterlin mi?» Ama Centaine oğlunun ifadesinden bu rakamın onun gözünde bir anlam taşımadığını anlamıştı. Yıldızlar arasındaki astrono- mik mesafeler gibi... ışık yılıyla ifade etmek şarttı onları da. Öğrenecek, diye düşündü içinden. Ben öğretirim ona.

Masasının başında ayağa kalktı, Twentyman-Jones'un odadan çıkmasını engellemek istermiş gibi elini uzattı, aklına gelen fikri ortaya attı.

«Biliyorsunuz, Şasa'yla ikimiz cumaya VVindhoeck'e gidiyoruz. Şaşa gele- cek hafta sonu okula başlamak zorunda. Ben elmasları Daimler'e alıp banka- nın kasasına götürüyüm.»

«Bayan Courtney!» Twentyman-Jones dehşete kapılmıştı. «Buna izin ve- remem. Bir milyon sterlin, ulu Tanrım. Razı olmak büyük suç olur.» Centa- ine'in yüz ifadesinin değiştiğini görünce sustu. O dudaklar yine inatçı bir ifa- deye bürünüyor, o gözlerde savaş ışıkları oynaşmaya başlıyordu. Ona bu ko- nuyu yasaklamakla büyük bir hata yaptığını anladı. Buna göstereceği tepki belliydi Centaine'in. Hemen tepkinin yönünü değiştirmeye uğraştı.

«Yalnızca sizi düşünüyorum, Bayan Courtney. Bir milyon sterlin değerİN- de elmas, her soyguncuyu, her haydudu çeker, binlerce mil uzaktan buralara getirir.»

«Niyetim yedi cihana yaymak değil. Bin mil uzaktakilerin haberi olmaz.»

«Sigorta!» Sonunda ilham gelmişti Doktor Twentyman-Jones'a. «Silahlı muhafız eşliğinde gitmezse, sigorta elmasların uğrayabileceği zararı karşılamaz. Bu riske gerçekten girebilir misiniz? Birkaç gün kazanmaya karşı, bir milyon sterlini tehlikeye atabilir misiniz?»

Centaine'i durdurabilecek tek çareyi bulmuştu. Onun bu konuyu dikkatle düşündüğünü gördü, sonunda Centaine konuşunca, rahatlayarak içini çekti.

«Pekâlâ, Doktor Twentyman-Jones, sizin dediğiniz gibi olsun.»

Hani Madeni'ne giden çöl yolunu Lothar alnının teriyle kazıp açmıştı. Ama on iki yıl önceydi o iş. şimdi o günler belleğinde sislenmişti. Yine de o yolun üzerinde kendi amaçlarına uyabilecek en azından bir düzine yer bulabiliyordu düşününce.

Gerhard Fourie ile konuştuğu kamptan ayrıldığında Windhoek yönünde ilerlemeye koyuldu. Yalnız geceleri yol alıyor, gündüz trafiğinde kendi grubunun görülmesini önlüyordu.

İkinci sabah güneş doğarken Lothar kafasında tasarladığı noktalardan birine ulaştı ve oranın ideal olduğuna karar verdi. Burada yol kurumuş bir dere yatağının kayalık, derin tabanına paralel olarak ilerliyor, sonra Lothar'm açtığı rampadan yatağa inip karşı taraftaki rampadan tekrar tırmanıyordu.

Atından indi, yüksek kıyıda yürüyüp orayı inceledi. Elmas kamyonunu tam rampaya indiği sırada kısıtrabilir, yolunu kıyıdan taşıyıp getirdikleri kayalarla kesebilirlerdi. Nehir yatağının altında su da olmak zorundaydı. Kesindi. Kamyonun gelmesini beklerken atlar da o sudan yararlanırdı. Onları ilerdeki zorlu yolculuk için formda tutmak gerekiyordu. Ayıca nehir yatağı onları saklamaya da uygundu.

Zaten burası yolun en ısırsı yerlerinden biriydi. Polislerin haber alması, tuzak yerine varması günler sürerdi. Eğer kendisini o zor bölgelerde izleme kararını verirlerse, Lothar epey vakit kazanmış, arayı açmış olurdu.

«Burada yapacağız,» dedi Swart Hendrick'e.

İlkel kamplarını nehir kenarının kayaları arasına, telgraf hattının yolu bırapıp kestirmeden geçtiği vere kurdular. Bakır teller yatağın kenarındaki dire-

Bekleyiş çok sıkıcıydı. Lothar kulağında telgraf kulaklıklarıyla oturmak tan bunaliyordu. Ama Hani Madeni'nden çekilecek o hayati telgrafi da kaçı-ramazdı. O mesajdan, elmas kamyonunun tam ne zaman hareket edeceğini öğrenecekti. Bu nedenle bu sonu gelmez saatler boyunca, bıkmadan madenin günlük işleriyle ilgili mesajların gidip gelmesini dinlemek zorunda kalıyordu.

İçi kuşkuyla doluydu. Ters gidebilecek öyle çok şey vardı ki! Bir yığın zayıf halka vardı bu zincirde. En zayıfı da Gerhard Fourie'ydi. Tüm plan bir tek adama bağlıydı. O da korkağın biriydi. Cesareti çabucak kırılan, dikkati çabucak dağılan bir adamdı.

Beklemek işin en zor yanı, diye düşünüyordu Lothar. Başından geçmiş diğer savaşlardaki bekleme sürelerini hatırladı. Keşke insan hiç beklemeden yapıp bitirse işini.

Birden kulaklıklarda çınlama başladı, Lothar hemen defterine uzandı. Hani Madeni'nin telgrafçısı mesaj vermeye başladı, Lothar'ın kalemi kâğıdın üzerinde yıldırım gibi uçtu. *

Pettifogger'e stop Juno'nun özel vagonunu pazar gece ekspresine bağlanmak üzere hazırlayın yolculuk Cape Town stop Juno sizin oraya pazar öğlen varacak Vingt.

Pettifogger, Abraham Abrahams'ın şifre adıydı. Vingt ise, Twentymen-Jo-nes olmalıydı. Twenty İngilizcede yirmi demekti, bunun Fransızca karşılığı ise Vingt'di. Lothar'ı asıl şaşırtan, Centaine'in şifre adı olarak Juno'nun se-çilmesiydi. Bunun ne kadar iyi uyduğunu düşünüp kendi kendine gülümsedi.

Demek Centaine özel vagonuyla Cape Town'a gidiyordu. Birden içinde suçlulara özgü bir ferahlama hissetti. Olay sırasında onun bu yakınlarda bulunmaması, duyacağı acıyı azaltacakmış gibi. Pazar günü öğlede Windho-ek'e varabilmek için Hani Madeni'nden cuma çıkması gerekecek, diye hesapladı hızla. Demek nehir kenarındaki bu noktaya cumartesi öğleden sonra varacaktı. Sonra bu yaptığı hesaptan birkaç saat daha düştü. Centaine o Daim-ler'i deliler gibi sürerdi.

Saklanma yerinde otururken birden onu görmek için dayanılmaz bir istek yükseldi içinde. Onu kamyon için prova sayarız, diye özür buldu kendine.

Kilit mevkilere sığ siperler kazmışlardı. Hep uçuşan toprakları oyarak yapmışlar, sonra tozların yeni kazılan yerlere doğal bir görünüm vermesini

sağlamışlardı. Diken dallarıyla kamuflaj da yapmışlardı siperlere. Sonunda Lothar birkaç adımdan uzaktaki kimselerin bunları kesinlikle fark etmeyeceğinden emin oldu.

Rampanın her iki başını kesmekte kullanacakları kayalar nehir yatağından büyük çabalarla toplandı, kıyının kenarına taşındı. Lothar onları doğal bir gö-rünümde yığabilmek için epey özen gösterdi. Kaya yığınının dibindeki destek tahtasını tutan ipe bir bıçak darbesi indirmekle tüm kayalar yuvarlanacak, rampanın dibindeki kısmı tıkayacaktı.

Bu seferki yalnızca prova olduğu için hiçbir maske kullanmıyordu.

Lothar hazırlıkları son bir kere daha kontrol etti, sonra ilerden hızla yaklaşan toz sütununu incelemek üzere döndü. Araba çabucak biçimini belli edecek kadar yaklaşmıştı. Motor sesi bile duyuluyordu.

Bu kadar hızlı sürmemeli, diye düşündü Lothar öfkeyle. Öldürecek kendini. Birden toparlandı, başını hüzünlü hüzünlü iki yana salladı. Âşık bir koca gibi davranıyorum, dedi kendi kendine. Kırsın o kopası kafasını canı istiyorsa. Ama onun ölümünü düşünmek için kaygıyla dolduruyordu. Uğursuzluk gelmesin diye parmaklarını çaprazladı, siperle çömeldi, dikenli dalların arasından baktı.

Geniş, kocaman araba yolun yüksek yerinde belirdi. Motorun sesi güçlendi, Centaine hızla yokuş aşağı inip virajı aldı, patinajı önlemek için arabanın gücünü kullandı. Bunu ustaca yapmıştı. Hızını kesmeden rampanın başına yaklaştı.

Ulu Tanrım, o hızla mı inip çıkacak, diye merak etti Lothar. Ama Centaine son anda hızı kesti, vitesi değiştirdi, rampanın tepesinde durdu.

Kapıyı açıp arabanın basamağına indiğinde tozlar çevresinde uçuyordu. Lothar'ın yattığı yere uzaklığı yirmi adım var yoktu. Lothar kalbinin çarpma-yaya başladığını hissetti. Bana hâlâ bu etkiyi yapabiliyor demek, diye düşündü. Ondan nefret etmem gerekirdi. Bana hile yaptı, beni küçük düşürdü, oğlumu reddetti, ondan anne sevgisini esirgedi, ama yine de, yine de... Düşüncelerinin kelimeleşmesine izin vermiyordu. Kendini ona karşı katılaştırmaya çalıştı.

Güzel değil bir kere, dedi kendi kendine. Onun yüzünü inceliyordu. Güzel değildi, ama çok daha fazlası vardı onda. Juno! Şifre adını hatırladı birden. Yunanlı Tanrıça... Zeus'un karısı... tehlikeli, kaprisli, ne yapacağı kestirilemeyen... ama hayranlık uyandırıcı, her zaman çekici.

Centaine dosdoğru ona bakıyor gibiydi. O kara gözler kendisine değince Lothar bir an gücün ve kararlılığın kendini terk ettiğini hissetti. Ama Centaine onu görmemişti. Başını başka tarafa çevirdi.

«Aşağıya kadar yürüyelim, canım,» diye seslendi arabanın öbür kapısından inen gence. «Bakalım geçiş yolu güvenli mi?»

Şaşa son karşılaşmalarından bu yana epey uzamış gibiydi. Arabayı bıraktılar, yan yana Lothar'ın yattığı yerin aşağısına doğru ilerlediler.

Manfred rampanın dibindeki siperdeydi. Yaklaşan çifti o da seyrediyordu. Kadın onun gözünde hiçbir özel anlam taşımıyordu aslında. Evet, annesiydi ama, Manfred bunu bilmiyordu. İçinde içgüdüsel bir duygu da uyanmıyordu. Bir yabancıydı bu kadın. Ona duygusuz bakışlarla baktıktan sonra dikkatini yanında yürüyen gence çevirdi.

Şaşa'nın yakışıklılığı kızdırdı onu. Kız gibi güzel, diye düşündü kendi kendine. Bunu söylerken niyeti onu aşağılamaktı. Ama hasmının omuzlarının nasıl genişlemiş olduğunu, sıvanmış gömlek kollarından kasların nasıl kaba- rık görüldüğünü de görmemezlikten gelemiyordu.

Seninle bir kere daha kapışmayı isterdim, dostum. Şaşa'nın çoktan unutulmuş sol yumruğunun acısı, tazeymiş gibi yeni baştan canını yaktı, Manfred bu anıyı kaşlarını çatı. Gelecek sefer öyle dans etmene izin vermeyeceğim. O güzel surata dokunmanın ne kadar zor olduğunu hatırladı. Hep sağa sola kayıyor, attığı yumruktan uzak bir yere kaçıyor o surat. Aynı çaresizliği bir kere daha hissetti.

Kadınla çocuk kıyıya varmışlardı. Manfred'in yatmakta olduğu yerin biraz aşağısındaydılar. Derken Şaşa nehir yatağının ortasına yürüdü. Kumların ortasındaki yol akasya dallarıyla sağlamlanmıştı. Ama ağır kamyonlar onları kırmış, dağıtmıştı biraz. Şaşa dallan tekrar düzeltti, kırık uçları yerleştirip ku- ma gömdü.

O çalışırken Centaine dönüp Daimler'e baktı. Steppenin yanında jüt kaplı bir matara sallanıyordu. Gidip onu aldı, dudaklarına dikip bir yudum içti, sonra biraz daha su alıp gargara yaptı, tozlara tükürdü. Sırtından tozu tutsun diye giydiği ceket çıkardı, bluzunun düğmelerini açtı. Sarı eşarbını suyla ıslatıp boynuna sürdü, göğsünden geçirdi, bu serinlikten ürperip inilti gibi bir ses çıkardı.

için porselen gibi dümdüzdü. Lothar içinde yükselen ihtiyaç duygusu karşısında hafifçe inledi.

«Tamam, Mater,» diye seslendi Şaşa. Rampadan yukarı yürümeye başladı. Centaine bluzunu çabucak tekrar düğmeledi.

«Evet, yeterince zaman kaybettik,» deyip Daimler'in direksiyonuna geçti. Şaşa kendi tarafındaki kapıyı kapayınca Centaine motoru gazladı, tozları, akasya kıymıklarını uçura uçura nehir yatağını aştılar, karşı kıyıya çıkıp uçarak gittiler. Motorun sesi çölün sessizliği içinde eridi, Lothar titremekte olduğunu fark etti.

Birkaç dakika boyunca hiçbiri kıpırdamadı. İlk ayağa kalkan Swart Hend-rick oldu. Konuşmak için ağzını açacak oldu, sonra Lothar'm yüzündeki ifadeyi görünce vazgeçti. Kıyı boyunca kampa doğru yürüdü.

Lothar demin Daimler'in durduğu tarafa indi. Centaine'in ağzındaki suyu tükürdüğü ıslak yere baktı. Ayaklarının izi dar ve ufacıktı tozlarda. Lothar eğilip o izlere dokunmak istedi. Ama birden Manfred yanibaşından konuştu.

«Boksör o,» dedi. Lothar'ın onun Şasa'dan söz ettiğini anlaması birkaç saniye sürdü. «Muhallebi çocuğu gibi duruyor. Ama, dövüşmesini biliyor. Vurmak mümkün değil.» Yumruklarını kaldırdı, gölge boksu yapmaya başladı. Tozların üzerinde dans ediyor, Şasa'yı taklit ediyordu. «Kampa dönelim, göz önünden çekilelim,» dedi Lothar. Manfred kollarmı indirdi, ellerini ceplerine soktu. Saklanma yerine varana kadar ikisi de konuşmadılar.

«Sen boks bilir misin, baba?» diye sordu Manfred. «Bana öğretebilir misin?»

Lothar gülümsedi, başını iki yana salladı. «Bana adamın iki bacağı arasına bir tekme savurmak her zaman daha kolay gelmiştir,» dedi. «Sonra da tabancanın kabzasını kafasına indiririm.»

«Ben boks öğrenmek isterdim. Günün birinde öğreneceğim.»

Belki bu fikir kafasında her zaman vardı... ama şimdi sözcüklere dökülmüştü. Babası anlayışlı anlayışlı gülümsedi, onun omzuna vurdu.

«Sen un çuvalını çıkar,» dedi. «Ben sana ekmek pişirmesini öğreteyim, daha iyi.»

«Ah, Abe, bu tip akşam toplantılarından nasıl nefret ederim, biliyorsun,» diye patladı Centaine sıkıntıyla. «Kalabalık salonlar, tütün kokuları, yabancılarla çene çalmalar...»

«Bu adamı tanımak çok yararlı olabilir, Centaine. Hatta daha ileri gideyim, bu bölgede edinebileceğin en yararlı dost olur, diyeyim.»

Centaine suratını astı. Abe'in hakkı vardı tabii. Buralarda yönetici demek, bölgenin valisi demektir. Geniş icra yetkileri vardı. Güney Afrika Hükümeti tarafından, Versailles Antlaşması çerçevesinde ataması yapılmıştı adamın.

«Yine de o can sıkıcı tiplerden biridir, eminim. Bir önceki gibi.»

«Kendisiyle tanışmadım,» diye kabullendi Abe. «Windhoek'e daha birkaç gün önce gelip görevi devraldı. Yeminini gelecek ayın başında edecek. Ama Tsumeb bölgesiyle ilgili hak talebimiz şu anda masasında, imzasını bekliyor.»

Bu söz üzerine Centaine'in bakışlarının değiştiğini gördü. «İki bin mil karelik alanda tek hak sahibi olma dilekçemiz... birkaç saatlik can sıkıntısına değmez mi?»

Centaine'in yine de o kadar çabuk teslim olmaya niyeti yoktu. Hemen karış saldırıya geçti. «Bu geceki eksprese bağlanacağız, Abe. Şaşa okula çarşamba sabahı başlıyor.» Susup odanın içinde gezindi, bir vazodaki çiçekleri düzeltti, böylelikle asıl batıcı sözleri dinlerken Abe'e bakmaktan kurtuldu.

«Öteki ekspres de salı gecesi kalkıyor. Ona bağlanmanız için hazırlıkları yaptım. Master Şaşa bu geceki ekspresle gidebilir. Ona da yer ayırttım. Sir Garry ve eşi hâlâ VVeltevreden'deler. Onu istasyonda karşılarlar. Bir telgraf yeter.» Abraham, Şaşa'ya gülümsedi. «Bu yolculuğu annenin elini tutmadan da yapabileceğinden eminim, delikanlı. Ne dersin?»

Bu Abe çok kurnaz tilki, diye düşündü Centaine. Şaşa da derhal yemi yutmuştu.

«Tabii yapabilirim, Mater. Sen kal burada. Yeni yöneticiyle tanışmak önemli. Ben eve kendi başıma dönerim. Okul hazırlıklarım için Anna yardım eder bana.»

Centaine iki elini havaya kaldırdı. «Abe, bu gece sıkıntıdan ölürsem ömrün boyunca vicdan azabı çekeceksin!»

Başlangıçta takım elmaslarını takmayı planlamıştı ama sonra son anda vazgeçti. Alt tarafı basit bir taşra resepsiyonu. Çiftçilerin tombul karıları, özensiz devlet memurları. Hem zavallı adamın gözünü kamaştırıp kör etmeyeyim.

Coco Chanel'in sarı ipek elbisesinde karar kıldı. Daha önce de bir kere giymişti ama o Cape Town'daydı. Buradakilerden kimse görmemişti herhal-

de. Zaten iki kere giymeye degecek kadar da pahalıydı, diye geçirdi içinden. Bunlara çok bile. Saçlarını elinden geldiği kadar düzeltmeye çalıştı, tepesine topladı, çevresine bir kadife kurdele sardı. Bu kadar hazırlık yeter, dedi kentli kendine. Şaşa ekspresle gitmişti. Onu çok arayacaktı. Evine dönmeyi de çok istiyor, burada kaldığına bozuluyordu.

Abe onu almaya, davetiyede yazan saatten bir saat sonra geldi. Yolda giderlerken Abe'in karısı Rachel evde başına gelen ufak tefek olayları anlattı, yeni bebeğinin dışarı çıkma alışkanlıklarıyla ilgili komple bir rapor verdi.

Yönetim binası, Mürekkep Sarayı adıyla biliniyordu. Alman koloni yönetimi tarafından ağır gotik tarzda yapılmıştı. Centaine balo salonuna girince şöyle bir çevresine bakındı, buradaki halkı tam beklediği gibi buldu. Aralarında Centaine'in yanında çalışanlar da vardı. Madendeki müdürler, müdür muavinleri, şirketteki yöneticiler. Abe son bilgileri vermiş olduğundan, adamlar eşlerini tanıştırmak üzere Centaine'e doğru ilerledikçe o da onlarla konuşacak sözler buluyor, hepsini memnun ediyordu. Abe oracıkta durmuş, hiçbirinin gereğinden fazla vakit almamasını sağlıyordu. Bir süre sonra Centaine'i oradan kurtarmanın ömrünü de buldu.

«Sanırım yeni yöneticiye saygılarımızı sunmamız gerek, Bayan Court-ney,» dedi, onu kolundan tuttu, resepsiyon kuyruğuna doğru ilerlediler.

«Hakkında bir iki bilgi toplamayı başardım. Adı Yarbay Blaine Malco-mess. Natal Süvari Birliği'ne komutanlık etmiş. Savaşta pek parlakmış. Madalya da almış. Mesleği avukatlık ve...»

Polis orkestrası bir Strauss valsı tutturmuştu. Dans pisti şimdiden kalabalıktı. Resepsiyon sırasının sonuna yaklaştıklarında Centaine ev sahibine son tanıştırtılanların kendileri olacağını görüp memnun oldu.

Centaine sıranın başındaki ev sahibine pek dikkat etmiyordu. Abe'in kolunda ilerledi, onun üzerinden uzanıp, adamın öteki kolundaki Rachel'in anlattıklarını dinledi. Rachel bir tavuk çorbası tarifi veriyordu. Centaine'in kafasında, buradan ne kadar erken kurtulabileceğinden başka bir şey yoktu.

Birden sıranın sonuna gelmiş olduklarını fark etti. Yöneticinin yaveri onların adını ev sahibine veriyordu.

«Bay ve Bayan Abrahams ve Bayan Centaine De Thiry Courtney.» Centaine karşısındaki adama baktı, elinde olmadan tırnaklarını Abraham'ın dirseğine gömdü. Hem öyle şiddetli gömdü ki, Abraham yüzünü buruşturdu. Centaine bunun farkına bile varmadı. Onun gözleri Yarbay Blaine Malcomess'deydi.

İnce uzun bir adamdı. Boyu bir doksana yakındı. Duruşu rahat, askeri katılıktan yoksundu ama, her an bir hareketle patlayacakmış gibi ayaklarının ucuna basarak, topukları havada durur bir hali vardı.

«Bayan Courtney.» Elini uzatıyordu. «Gelebildiğinize çok sevindim. Özellikle tanışmak istediğim birisiniz.» Sesi pürüzsüz bir tenordu. Hafi Welsh aksanı var gibiydi. Eğitilmiş ve kültürlü bir ses. Tonundaki elektrik Centaine'in kollarında ve boynunda bir ürperti dolaşmasına yol açtı.

El sıkıştılar. Blaine'in teni kuru ve sıcaktı. Parmaklarındaki güç kolayca hissediliyordu. İstese elimi yumurta kabuğu gibi kırabilir, diye düşündü Centaine. Adamın yüzünü inceledi.

Hatları güçlü, çenesi, elmacık kemikleri, alını geniş, taş gibi sert görünüş; lüydü. Burnu iri, Romalıları gibi kemerliydi. Geniş, çok kıpırdayan bir ağı vardı. Abraham Lincoln'un daha genç ve yakışıklısı gibiydi. Yaşı kırk bile değildi. Bu mevki için epey gençti doğrusu.

Kızarıyorum, diye düşünüp dehşete kapıldı. Yıllardır kızarmamıştı.

Blaine Malcomess, «Ailenizle daha önce de tanışma onuruna erişmiştim,» dedi. Dişleri iri ve çok beyazdı. Centaine de ona gülümsedi.

«Öyle mi?» Bu söz en zeki sohbet sözü sayılmazdı ama nedense kafası pek çalışmıyordu şu anda. Okul öğrencisi kızlar gibi şaşpallaşmış, bakıyor, kı-zarıyordu yalnızca. Blaine'in gözleri şaşılacak bir yeşildi. İnsanın dikkatini dağıtıyordu.

«Fransa'da General Sean Courtney'in birliğinde savaşmışım,» dedi adam. Saçlarını birisi şakaklarında fazla kısa kesmiş, kulakları kepçe gibi dışarı fırlamıştı. Centaine bundan rahatsız oldu. Ama bu kepçe kulaklı hali onu çok daha sevimli yapıyordu.

«Çok değerli bir insandı,» diye devam etti Blaine Malcomess.

«Evet, öyleydi.» Centaine kendi kendine, topla kendini, diyordu. Esprili bir şey söyle. Adam seni salak sanacak.

Resmi üniformasını giymiş, madalyalarını da takmıştı. Centaine'i üniformalar çocukluğundan beri etkilerdi zaten.

Derin bir soluk aldı, sonunda kontrolünü yeniden ele geçirmeyi başardı. «O günler ne büyük sarsıntılarının günleriydi... evren bir enkaz halinde üzerimize yıkılıyordu.» Sesi peşten ve boğuktu. Fransız aksanı biraz daha belirginleşmişti. Ne oluyor bana, diye düşündü. Ne oluyorsun, Centaine? Böyle olması doğru mu? Michael'ı, Şasa'yı düşün. Bu adama dostça başını salla, sonra yürü ve ayrıl buradan.

Blaine Malcomess yaverine döndü. «Galiba şu an için görevlerim bitti,» dedi, sonra Centaine'e, «Bu vals birlikte yapma onurunu bana bahşeder misiniz Bayan Courtney?» diye teklifte bulundu, kolunu uzattı. Centaine hiç kararsızlık göstermeden onun dirseğini tuttu.

Dans edenler uzaklaştılar, pisti onlara bıraktılar. Centaine, Blaine'e döndü, adımını atıp onun kolları arasına girdi. Blaine dans etmesini çok iyi biliyordu. Müzik bittiğinde, orkestra soluk soluğa sandalyelerinin arkasına yaslandı. Centaine içinden onlara karşı bir düşmanlık yükseldiğini hissetti. Müzik pek kısa sürmüştü. Blaine Malcomess onu hâlâ pistin ortasında tutuyor, ikisi neşeyle birbirlerine gülüyorlardı. Diğer çiftler onların çevresinde halka olup alkışlamaya başladılar.

«Ne yazık ki şimdilik bu kadar galiba,» derken Blaine onu bırakmak niyetinde değil gibiydi. Centaine artık sarılmış durmak için bir özür kalmadığını anladı, geriye çekildi.

«Sanırım bir kadeh şampanyayı hak ettik,» dedi Blaine. Garsona işaret etti. Kalabalık salonun ortasında yalnızdılar. Centaine omuzlarının bir hareketiyle yanlarına yaklaşmak niyetindeymiş gibi görünen birkaç kişinin cesaretini kırdı, bir daha deneyen olmadı.

Orkestra yeniden başladı. Bu sefer müzik fokstrot'tu. Blaine Malcomess'in teklif etmesine gerek kalmadı. Centaine hemen hiç dokunmadığı şampanya kadehini garsonun uzattığı tepsiye bıraktı, kollarını tekrar kaldırdı.

Bir yandan sohbet ediyorlardı. Blaine, Arras yöresindeki o bölgeyi, Centaine'in sevgili vatanını çok iyi tanıyordu. Birliği Mort Homme dolaylarında bir hattı tutmuştu bir zamanlar. De Thiry aile şatosunun yanık enkazını da hatırlıyordu.

«Orayı gözlem istasyonu olarak kullanıyorduk,» dedi. «Kuzey kanadında nice kere nöbet tuttum.» Bu sözler Centaine'in içinde tatlı bir özlem uyandırıyordu.

Atları da Centaine kadar çok seviyordu bu adam. On ikilik polo oyuncusu-
suydu.

«On iki mi?» diye patladı Centaine. «Oğlum bayılacak. Dörtlük oynamaya yeni başladı.»

«Kaç yaşında oğlunuz?»

«On dört.»

«O yaştaki bir genç için çok iyi. Onu oynarken görmek isterdim.»

«Çok hoş olurdu,» dedi Centaine. Birden içinden ona Şaşa'yı anlatmak geldi. Ama müzik yine bitti, sözünü yarıda kesmek zorunda kaldı. Bu sefer Blaine de kaşlarını çatı.

«Çok kısa parçalar çalıyorlar, değil mi?»

Centaine birden onun sarsıldığını, elini belinden çektiğini hissetti. Kendisi kolunu onun kolundan çekmemişti ama, yine de aralarındaki havanın değiştiğini hissediyordu. Aralarından karanlık bir gölge geçer gibi oldu. Centaine bunun ne olabileceğini anlayamadı.

«Ah,» dedi Blaine garip bir sesle. «Görüyorum ki dönmüş. Bu akşam kendini hiç de iyi hissetmiyordu, ama her zaman cesurdur zaten.»

«Kimden söz ediyorsunuz?» diye sordu Centaine. Blaine'in ses tonu onun içini de garip sezgilerle doldurmuştu. Anlamış olması gerekirdi. Bununla birlikte cevabın yarattığı şok yine de müthiş oldu.

«Karımdan.»

Centaine bir an başının döndüğünü hissetti, dengesini bir çabayla korudu, kolunu onun omzundan çekti.

«Eşimle tanışmanızı isterim,» dedi Blaine. «Tanıştırabilir miyim?»

Centaine başını salladı. Sesine güvenemiyordu. Blaine tekrar kolunu uzattığında kabul etti, ama bu sefer parmaklarını pek hafif dayadı.

Blaine onu pistten, büyük merdivenin dibindeki gruba doğru götürdü. Yaklaşırlarken Centaine kadınların yüzlerine bakıyor, hangisi olduğunu tahmin etmeye çalışıyordu. İçlerinden yalnızca iki tanesi gençti. Hiçbiri güzel değildi. Güzellikte, güçte, davranışta, yetenekte ve servette kendisiyle aşık atabilecek biri yoktu orada. İçinde bir güven duygusu kabardı. Hiç farkında olmadan, garip bir yarışmaya girmek üzereydi. Hasmını görüp bir tartmak için can atıyordu. Çenesini kaldırdı, omuzlarını dengeledi, o sırada grubun önünde durdular.

Kadın ve erkeklerden oluşan sıralar saygıyla açıldı, bir yüz yukarıya, Centaine'e doğru çok güzel, acı dolu gözlerle baktı. Centaine'den gençti. Olağanüstü zarif bir güzelliği vardı. Yumuşak yüz ifadesi pırlı pırlıydı. Ama Blaine Malcomess onları tanıştırtırken bile gülümsemesindeki hüznün açıktı.

«Bayan Courtney, size eşim Isabella'yı tanıtabilir miyim?»

«Çok güzel dans ediyorsunuz, Bayan Courtney. Sizi ve Blaine'i zevkle seyrettim. Kendisi dans etmeyi öyle çok sever ki!»

«Teşekkür ederim, Bayan Malcomess,» diye fısıldadı Centaine boğuk bir sesle. İçin için köpürüyordu. Ah, seni kalleş. Haksızlık bu. Adil savaşıyor-sun. Ben nasıl kazanabilirim bu durumda? Tanrım, nasıl da nefret ediyorum senden!

Isabella Malcomess tekerlekli sandalyede oturuyordu. Hemşire de arka-sındaydı. Felçli bacaklarının incecik bilekleri, tuvaletinin eteği altından belli oluyordu. Solgun, iskelet gibi bacaklar.

Seni asla terk etmez! Centaine üzüntüsünden boğulur gibi oluyordu. O tür bir adam... sakat bir kadını asla bırakmaz!

Centaine şafak sökmeden bir saat önce uyandı, içindeki mutluluğa şaştı. Sonra bunun nedenini hatırladı, çarşafı üzerinden atıp kalktı, yeni günün başlamasına hevesle hazırlandı. Ayakları yere değince duraladı. Gözlen istemeyerek Michael Courtney'in çerçeveli resmi üzerinde durdu.

«Michael, özür dilerim,» diye fısıldadı. «Seni seviyorum. Hâlâ seviyorum, her zaman da seveceğim. Ama öteki duyguyu yenemiyorum. Kendim istemedim bunu. Aramadım. Lütfen bağışla beni sevgilim. O kadar uzun zaman geç-li, öyle de yalnızım ki! Onu istiyorum, Michael. Onunla evlenmek ve onun benim olmasını istiyorum.» Çerçeveyi eline aldı, bir an bağrına bastı, sonra çekmeceyi açtı, içine koydu, kapattı.

Yataktan fırlayıp sarı Çin sabahlığı giydi, kuşağını bağlarken vagonun salonuna yürüdü, masasına oturup Sir Garry'ye bir telgraf yazdı. Aralarındaki özel şifreyi kullanıyordu. Ne de olsa, halka açık hattan çekilecekti bu telgraf.

Lütfen Güneybatı Afrika Yöneticisi olarak atanan Yarbey Blaine Malcomess'le ilgili her türlü bilgiyi acilen yollayın. Şifre kullanın. Sevgiler. Juno.

Sekreterinin ziline bastı, gelene kadar sabırsızlıkla bekledi. Delikanlının gözleri mahmur, yüzü traşsızdı.

«Şunu hemen çek,» diyerek telgrafi uzattı. «Sonra bana Abraham Abrahams'ı telefonla ara.»

«Centaine, saat daha sabahın altısı!» diye şaşkınlığını belirtti Abe telefon-da. «Gece yattığımızda üçtü.»

«İyi avukatlara üç saat uyku yeter, Abe. Yarbey Malcomess'le karısını bu akşam vagonumda yemeğe davet etmeni istiyorum.»

Uzun, ağır bir sessizlik oldu, hatta parazitler duyuldu.

«Sen ve Rachel de davetlisiniz tabii,» diyerek boşluğu doldurdu Centaine.

Abe dikkatle konuşarak «Haber süresi çok kısa » dedi. Kelimelerini özen-

«Sen daveti ona şahsen ilet.» Centaine itirazı duymamazlıktan gelmişti. «Bir haberci yolla, kendisiyle konuşsun. Asla daveti önce karısına bildirmeyin.» «Gelmez,» diye tekrarladı Abe inatla. «En azından, umarım ki gelmez.» «Bu da ne demek?» diye terslendi Centaine. «Ateşle oynuyorsun, Centaine. Hem mum alevi falan da değil, koca bir orman yangını.»

Centaine dudaklarını büzdü. «Sen kendi işine bak, ben kendiminkine...» diye başladığında Abe sözün sonunu getirdi.

«Sen kendi sevgilini öp, ben benimkini.» Centaine güldü. Abe daha önce Centaine Courtney'in kıkırdadığını ömründe duymamıştı. Çok şaşırıldı.

«Ne kadar uygun bir söz... Abe.»

Tekrar güldü. Abe konuştuğunda sesi enikonu heyecanlıydı. «Sen bana dünyanın parasını işlerine bakayım diye veriyorsun. Centaine, dün gece dedikoduculara epey çanak tuttun. Bu sabah bütün kent kaynıyor olacak. Böyle hareket etmeye devam edemezsin.»

«Abe, sen de, ben de biliyoruz ki canımın istediğini yapabilirim. Lütfen o davetiye yi yolla!»

Öğleden sonra dinlendi. Gece geç yatmıştı. Bu gece güzel görünmekte kararlıydı. Sekreteri onu öğleden sonra, saat dörtte uyandırdı. Abe davetiye nin cevabını almıştı. Yöneticiyle karısı o geceki daveti zevkle kabul ediyorlardı. Centaine zaferle gülümsedi, sonra Sir Garry'den gelen cevap telgrafının şifresini çözmeye oturdu.

Juno'ya stop soru konusu kişinin tam adı Blaine Marsden
Malco-mess doğumu Johannesburg 28 Temmuz 1893.

«Demek yaşı otuz dokuz,» diye patladı Centaine. «Burcu da aslan. Benim kükreyen koca aslanım!» Telgrafi okumaya devam etti:

Avukat ve maden girişimcisi James Marsden Malcomess'in ikinci oğlu. Babası Konsolide Altın Şirketi'nin başkanı, aynı grubun pek çok şirketinin yönetim kurulu üyesiyken 1922'de öldü. Çocuk Johannesburg'da Johns Kolej'de okudu. Sonra Oxford, Oriel Koleji bitirdi. Akademik ödülleri arasında Rhodes ve Oriel ödülleri var. Spor ödülleri, kriket, atletizm ve polo. Oxford'dan 1912 mezunu, 1913'de baro üyesi.

1914'de üsteğmen olarak Natal Süvari Birliği'ne katıldı. Hizmet yeri Fransa, Madalya 1915. Binbaşılığa terfi 1916. Yarbaylığa terfi 1917. 1918'de Altıncı Ordu Genelkurmay Subayı. Versailles Antlaşma görüşmelerinde General Smuts'un grubunda. Stirling & Malcomess firmasına ortak oluşu 1919. Gardens yöresinden Parlamento'ya giriş 1924. Adalet Bakanı vekili, 1926-9. Güneybatı Afrika Yöneticiliği'ne atanma, 11 Mayıs 1932. Medeni hali: Isabella Tara (kızlık soyadı Harrison)'la 1918'de evlenmiş. İki kızı var. Tara Isabella ve Mathilda Janine.

Bu Centaine'e ek bir şok getirdi. Çocuk konusu hiç aklına gelmemişti. Neyse, ona bir erkek evlat verememiş bari. Bu düşünce öyle zalimdi ki, içinde bir suçluluk yükseldi. Kızların yaşlarını hesaplamaya koyuldu. Herhalde annelerine benziyorlardır. Babalarının bayıldığı, şımarttığı, korkunç birer melek, diye karar verdi acıyla. Sonra Sir Garry'nin telgrafın sonuna eklediği birkaç satırı okudu.

Ou Baas'a danışıldı. Adamın hukuk ve politika alanında geleceğinin parlak olduğunu söylüyor. Güney Afrika Partisi iktidara döndüğünde kabine üyeliği muhtemel.

Centaine, General Jan Christian Smuts'dan söz edilmesine gülümsedi, okumaya devam etti:

Karısı 1927'de attan düşmüş. Ağır omurilik hasarı. Teşhis olumlu değil. Baba James Marsden'in bıraktığı gayrimenkul 655.000 sterlin, iki oğula eşit bölünmüş. Oğulun mali durumu araştırılmadı, ama epey varlıklı olduğu tahmin ediliyor. Halen on ikilik polo oyuncusu. 1919 Arjantin maçında Güney Afrika takımı kaptanı. Umarım soruların işle ilgildir. Değilse lütfen temkinli ve tedbirli' davran, sonuçlar tüm ilgili taraflarda sarsıntı yaratır stop Şaşa okula yerleşti stop Anna bana katılıp sevgilerini yolluyor. Ovid.

Sir Garry'nin şifre adını, mesleğine olan saygısından ötürü Centaine seçmişti. Ama bu telgrafi öfkeyle masasına fırlatmadan edemedi.

«Ne diye benim için neyin iyi olacağını herkes biliyor da bir tek ben bilmiyorum?» diye sordu yüksek sesle. «Ne diye Anna burada değil ve saçlarını yapmıyor? Çok kötü görünüyorum.» Aynaya baktı, bu sözün doğru olma-

dığına kanıt aradı. İki eliyle saçlarını yüzünden kaldırdı, tenini yakından gözden geçirdi, kırıksık veya sivilce aradı. Göz kenarlarındaki incecik çizgilerden; başka bir şey bulamadıysa da, bu bile onu yeterince üzmeye yetti.

Neden tüm çekici erkekler hep evli? Neden o şımarık yaratık eyerine sıkı tutunamadı sanki?

Centaine, Isabella Malcomess'i karşılamak ve tekerlekli sandalyesini va-gona çıkarmak konusunda tedbir almış, hazırlanmıştı. Dört görevli ve iki sek- reter yardımcı olmak üzere hazır bekliyordu.

Ama Blaine Malcomess eliyle onlara çekilmelerini emretti, karısının üze-rine eğildi. Karısı iki kolunu onun boynuna doladı, Blaine onu çocuk kaldırır gibi kucığına aldı. Yüzleri birbirine dokunacak kadar yakın, karısına şefkatle; gülümsedi, hiç ağırlık taşıymıyormuşcasına vagonun merdivenlerinden balko-nuna çıktı. Isabella'mn bacakları eteğinin altından cansız sallanıyordu. Cen-taine içinden ona karşı beklenmedik bir acıma duygusunun yükseldiğini his-setti ve bundan hiç hoşlanmadı.

Ona acımak istemiyorum, dedi kendi kendine, onları izleyip salona girerken.

Blaine ev sahibinden izin istemeksizin karısını salona hâkim olan, tüm dikkatleri toplayan tek koltuğa oturttu. Burası genellikle Centaine'in kendine ayırdığı yerd. Blaine sonra karısının önünde diz çöktü, onun ayaklarını yer-leştirdi. İkisini yan yana koydu, eteğini üzerinde düzeltti. Bu işi sayısız kere-ler yapmış olduğu belliydi.

Isabella pannak uçlarıyla onun yanağına hafifçe dokundu, güven ve hay-ranlıkla ona gülümsedi. Centaine kendini o odada fazla hissetti, umutsuzluğa kapıldı. Bu ikisinin arasına giremezdi. Sir Garry'yle Abe'in hakkı vardı. Bu adamı mücadelesiz teslim etmesi gerekiyordu. Kendini bir azize kadar iyi ve yüce hissetti.

O sırada Isabella kocasının başı üzerinden Centaine'e baktı. Modaya uy-mamış, saçlarını düz ve uzun, omuzlarına dökmüştü. Kızarmış kestane rengi saçlarında kızıl ışıklar oynasıyordu. Yüzü ortaçağ madonna'ları gibi yuvarlak, ifadesi huzurluydu. Ama Centaine'e bakıp gülümsediğinde o ifade bir sahip-lik gururu yansıttı. Bakışları değişti, sanki meydan okudu. Sanki eldivenini çı-karıp, Centaine'in suratına yumruk atmış kadar açıktı ne demek istediği.

Sersem budala... bunu yapmayacaktın! Centaine'in tüm soylu kararları, bu bakış karşısında yerle bir oldu. Onu sana bırakacaktım. Buna hazırdım. Ama sen mücadele etmek istiyorsan, ben ona da hazırım. O da Isabella'ya baktı,

Yemek çok başarılı geçti. Istakozun ve bifteğin soslarını aşçıya emanet edememiş, kendisi eliyle hazırlamıştı. Istakozla şampanya, biftekle çok güzel, kadife gibi bir şarap içtiler.

Abe de, Blaine de, Isabella'yla Centaine'in birbirine bu kadar içten ve düşünceli davrandığını görünce rahatlamışlardı. Yakın dost olacakları belliydi. Centaine söylediği her söze sakat kadını da katıyor, onun rahat etmesine özen gösteriyor, arkasındaki yastıkları kendi düzeltiyordu.

Centaine'in anlattığı hikâyeler, kendini alaya alan, eğlenceli şeylerdi. Kumpul diyarından, dul ve hamile bir kadinken, yanında iki Bushman'la nasıl geçtiğini anlatırken Isabella bu hikâyenin asıl amacını anladı. «Ne kadar cersursunuz,» dedi. «Eminim ki sizin zevkinizi ve gücünüzü gösterebilecek pek az kadın vardır.»

«Yarbay Malcomess, eti kesmenizi sizden rica edebilir miyim? Bazen yalnız bir kadın olmanın zorlukları oluyor. Bazı şeyleri yalnızca erkekler iyi yapabiliyor. Siz de aynı kanıda değil misiniz, Bayan Malcomess?»

Rachel Abrahams kaygılar içinde, sessiz oturuyordu. Olup bitenin bir tek o farkındaydı. İçin için, Isabella Malcomess'in tarafını tutuyor, ona acıyordu. Yuvası yırtıcı bir hayvan tarafından tehdit edilmekteydi zavallının.

«İki kızınız var, değil mi, Bayan Malcomess?» dedi Centaine en tatlı sesiyle. «Tara ve Mathilda Janine çok güzel isimler.» Araştırmasını dikkatle yapmış olduğunu açıklıyordu rakibine. «Ama onlarla başa çıkmayı zor buluyor olmalısınız. Kızlar genellikle oğlanlardan daha ele avuca sığmaz oluyor.»

Rachel Abrahams masanın öbür ucunda yüzünü buruşturdu. Centaine bu darbeye, Isabella'nın kocasına erkek evlat verememiş olduğuna parmak basmıştı.

«Yo, benim ev işlerine ayırabilecek çok zamanım var,» diye güvence verdi ona Isabella. «Ticaretle meşgul olmayışından. Kızlar da çok tatlıdır. Babalarına da çok bağlıdır tabii.»

Isabella bu söz düellolarında tecrübeliydi. 'Ticaret' kelimesi, Centaine'in soylu kanına pek ters geldi. Zaten kadının sözü, kızları Blaine'e bağlamayı da pek güzel başarmıştı. Babanın yüzünde o anda beliren sevgi dolu gülümseme gözden kaçacak gibi değildi. Centaine, Blaine'e döndü, konuyu politikaya çevirdi.

«Geçenlerde General Smuts, Weltevreden'de konuşumuzdu. Aşağı sınıf Afrikaner'ler arasında giderek yaygınlaşan gizli militan örgütlere epey kaygılanıyor. Özellikle **Ossewa-Brandwag** ve **Afrikaner Broederbond'a**. Bunla-

rın tercümesi herhalde 'Tren Gece Bekçisi' ve 'Afrikaner Kardeşliği' olabilir. Bence de bu örgütler epey tehlikeli ve ulusun çıkarlarına da aykırı. Bu kaygıyı siz de paylaşıyor musunuz, Yarbay Malcomess?»

«Aslında ben de bu durumların bir incelemesini yaptım, Bayan Courtney. Ama bence bu örgütlerin yalnızca aşağı sınıf Afrikaner'ler arasında yaygın olduğunu söylemenizde bir hata var. Hatta tam tersi doğru. Üyelik, politika, devlet yönetimi, din ve eğitim konularında mevkii ve nüfuzu olan safsan Af-rikaner'lerle sınırlı. Ama vardığınız sonuca katılıyorum. Bunlar çok tehlikeli. Herkesin sandığından daha tehlikeli. Çünkü bunların nihai amacı, hayatlarımızı her yönüyle kontrol etmek. Gençlerin düşünüşünden, adalet ve hükümet çarklarının dönüşüne kadar. Bunu yaparken de, bilgi ve yeteneği bile göz önüne almadan kendi üyelerine öncelik vermek. Bu hareket birçok bakımdan, Almanya'da Bay Hitler'in gelmesiyle yayılmaya başlayan Nasyonel Sosyalizm'in bir benzeri gibi.»

Centaine bu ses tonunun her nüansının zevkini çıkarabilmek için masanın üzerine eğilmiş, onu sorularıyla, zekice yorumlarıyla teşvik ediyordu. Böyle bir ses tonu olan, benim de, bir milyon seçmenin de ayağını yerden keser tabii, diye düşündü. Sonra birden farkına vardı. İkisi sanki masada başka kimse yokmuş gibi davranıyorlardı. Hemen Isabella'ya döndü.

«Bu konuda eşinizle aynı görüşte inisiniz, Bayan Malcomess?» Bu söz üzerine Blaine hoşgörülle güldü, karısının yerine cevap verdi.

«Korkarım karım politika konusunu çok can sıkıcı bulur, öyle değil mi, canım? Bu konuda belki de hakkı var diye düşünmekten kendimi alamıyorum.» Smokin ceketinin cebinden bir saat çıkardı. «Gece yarısını geçmiş. O kadar iyi vakit geçiriyorduk ki nezaketin gerektirdiğinden fazla kaldık korkarım.»

«Haklısın, sevgilim,» dedi Isabella. Rahatlamıştı. Bu akşamı bitirmek istiyordu. «Tara biraz rahatsız gibiydi. Biz çıkarken karnının ağırdığından yakınıyordu.»

Blaine güldü. «Tara denilen o küçük şeytan bizim çıkacağımızı ne zaman anlasa karnı ağırır zaten,» dedi. Ama herkes yine de ayağa kalktı.

Centaine, «Bir konyak ve sigara keyfi yapmadan bırakmam sizi,» dedi. «Bu güzel şeyleri yalnız erkeklerle bırakma yolundaki o barbarca âdeti de reddediyorum. Salona hep birlikte geçelim.»

Ama onlar salona geçerken Centaine'in sekreteri sinirli sinirli işaretler yapıyordu.

«Evet, ne. var?» Centaine bu duruma sıkılmıştı. Adamın elindeki telgrafı idam fermanı gibi sallamakta olduğunu görünce kaygılandı.

«Doktor Twentyman-Jones'dan, efendim. Acil.»

Centaine telgrafi aldı, ama konuklarının kahve ve konyakları verilip Abe'le Blaine purolarını yakıncaya kadar okumadı. Ondan sonra özür dileyip kendi yatak odasına geçti.

Juno'ya stop Gerhard Fourie başkanlığında grev komitesi tüm beyaz elemanlara işi durdurma çağrısında bulundu stop Fabrika ve ocak grev gözçülerinin korumasında tüm mal sevkiyatı ambargo altında stop Grevçiler işten çıkarılan tüm işçilerin dönmesini ve herkese iş güvence-si verilmesini istiyorlar stop. Talimatınızı bekliyoruz Vingt.

Centaine yatağın kenarına oturdu, elindeki kâğıt titredi. Ömründe bu kadar kızdığını hatırlamıyordu. Hainlikti bu. Bağışlanmaz bir ihanetti. Orası onun kendi madeni, kendi elmaslarıydı. Onların ücretini ödüyordu. İşe adam almak, işten adam çıkarmak onun kendi mutlak hakkıydı. Twentyman-Jones'un sözünü ettiği mal sevkiyatı, servetinin temel taşı olan partiydi. Bu adamların isteklerine uymak, Hani Madeni'ni kârsız duruma getirirdi. Kim bu Gerhard Fourie diye merak etti, sonra şoförlerin başını hatırladı.

Gidip kapıyı açtı. Sekreteri koridorda bekliyordu.

«Abrahams'ı bana çağır.»

Abe kapıdan girince Centaine ona telgrafi uzattı. Öfkeyle, «Bana bunu yapmaya haklan yok,» dedi, o okuyana kadar sabırsızlıkla bekledi.

«Ne yazık ki, hakları var, Centaine. 1924 tarihli Sanayi Uzlaşma Yasa-sı'na göre...»

«Bana şimdi yasa maddelerini sayma, Abe,» diye onun sözünü kesti.

«Bunlar kendilerini besleyen eli ısırın bir avuç Bolşevik.»

«Centaine, düşünmeden bir hareket yapma. Eğer biz...»

«Abe, Daimler'i trenden hemen indirt, Doktor Twentyman-Jones'a da bir telgraf çek. Benim yola çıktığımı, oraya gelmekte olduğumu söyle. Ben gelene kadar hiçbir şey yapmasın. Ne taviz versin, ne de bir vaatte bulunsun.»

«Sabahleyin yola çıkacaksın herhalde.»

«Hayır,» diye aksiledi Centaine. «Yarım saate kadar çıkacağım. Konuk-larım gidip Daimler indirildiği anda.»

«Saat gecenin biri...» Abe onun yüz ifadesini görünce bu itirazdan vazgeç-ti. «Yol istasyonuna telgraf çekip seni beklemelerini söyleyeyim.»

«Benzin doldurmaya hazır olsunlar, o kadar. Orada kalmayacağım. Dur-maksızın, madene gidiyorum.» Kapıya yürüdü, duraklayıp kendini topladı, gülümsedi, sonra salona girdi.

«Bir terslik mi var, Bayan Courtney?» O gülümseme Blaine Malcomess'i kandıramamıştı. Derhal ayağa kalktı. «Size herhangi bir şekilde yardımcı olabilir miyim?»

«Can sıkıcı küçük bir ayrıntı. Madende bir tatsızlık. Derhal oraya gitmek gerek.»

«Bu gece değil herhalde.»

«Evet, bu gece...»

«Yalnız başınıza mı?» Blaine kaygılanmıştı. Onun bu ilgisi Centaine'in hoşuna gitti.

«Ben yalnız yolculuk yapmayı tercih ederim.» Sonra anlamlı bir sesle ekledi. «Ya da yol arkadaşlarımı çok dikkatle seçerim.» Durakladı, devam etti. «Elemanlarımdan bazıları bir grev çağrısı çıkarmışlar. Bu mantıksız bir şey, üstelik hareketlerini haklı gösterecek bir özürleri de yok. Durumu düzeltebileceğimden eminim. Yine de, bazen bu gibi şeyler kontrolden çıkar. Şiddete ve saldırganlığa dönüşür.»

Blaine hemen ona güvence verdi. «Size hükümetin tam desteğini vaat edebilirim. Arzu ederseniz, düzeni sağlamak üzere bir polis birliği yollanabilir.»

«Teşekkür ederim. İyi olur. Sizden yardım umabileceğimi bilmek büyük bir rahatlık.»

«Sabah ilk iş olarak bunu ayarlarım. Ama tabii oraya varmaları birkaç gün sürer.» Yine ikisi yalnızmış gibi davranıyorlardı. Sesleri alçaktı. Kelimelerin ifade ettiğinden daha derin anlamlar taşıyordu.

«Sevgilim, Bayan Courtney'i bırakalım da yolculuk hazırlıklarını yapсын,» dedi Isabella sandalyesinden. Blaine dönüp sanki onun orada olduğunu unutmuş gibi baktı.

Centaine onlarla birlikte istasyon platformuna indi. Blaine'in Chevrolet'si tek sokak ışığının altına park etmişti. Centaine, Isabella'nın sandalyesinin yanında yürüdü.

«Sizinle tanıştığıma gerçekten çok memnunum, Bayan Malcomess. Kızlarınızla da tanışmayı isterdim. Gelecek sefer Cape Town'a geldiğinizde onları "Weltereden'e getirir miydiniz?»

«Ne zaman olabilir, bilemem,» diyerek nezaketle reddetti Isabella. «Eşim yeni görevinin işleriyle pek dolu olacak.»

Bekleyen arabanın yanına vardılar. Şoför arka kapıyı açık tutarken Blaine, Isabella'yı sandalyeden alıp arabanın deri kanepesine oturttu, kapıyı dikkatle

kapadı, Centaine'e döndü. Arkası karısına dönüktü. Şoför tekerlekli sandalye-yi bagaja yüklüyordu. Bir an için yalnızdılar.

«Cesur ve harika bir kadındır,» diyerek Centaine'in elini tuttu Blaine.
«Onu seviyorum ve asla terk edemem. Ama keşke...» Sustu. Centaine'in parmaklarını acıttıyordu.

«Evet,» dedi Centaine alçak sesle. «Bence de keşke...» Elinin acıması hoşuna gidiyordu. Blaine elini fazla çabuk çekti, dönüp Chevrolet'nin öteki kapısına yürüdü, Centaine sakat kadının açtığı pencereye doğru eğildi.

«Lütfen davetimi unutmayın,» diye başladığında Isabella yüzünü ona daha yaklaştırdı, yüzündeki o huzurlu ve güzel maske ilk defa çatladı, içerdeki korku ve nefret gözükte.

«O benim!» dedi. «Sana bırakmam onu.» Sonra arkasına yaslandı, Blaine yanına binip elini tuttu.

Chevrolet uzaklaştı, Centaine ışığın altında durup farlar kaybolana kadar onların arkasından baktı.

Lothar De La Rey telgrafın kulaklıkları kulağında, başını durulmuş bir hayvan postuna yaslamış uyuyordu. Daha telgrafın ilk 'bip' sesiyle uyanması kolaydı bu durumda. Hemen doğrulup Svart Hendrick'e seslendi. «Mumu yak, Hennie, yine mesaj veriyorlar. Gecenin bu saatinde, herhalde önemli olmalı.»

Ama yine de aldığı notta gördüğü mesaja hazır değildi: «**Gerhard Fourie başkanlığındaki grev komitesi tüm beyaz elemanlara grev çağrısında bulundu...**»

Twentyman-Jones'un mesajı Lothar'ı iyice afallatmıştı.

«Gerhard Fourie. Nedir niyeti bu sefil köpeğin?» diye sordu kendi kendine yükselen sesle. Yerinden fırladı, sığınaktan çıktı, nehir yatağının kumları üzerinde dolaşıp bu bilmeceyi çözmeye uğraştı.

«Grev... ne diye şimdi grev istiyor? Malların sevkine ambargo. Mal demek, elmas demek olmalı. Grevciler elmasların madenden sevk edilmesine izin vermiyorlar.» Birden durdu, yumruğunu avucuna indirdi. «Tamam işte. Mesele bu. Kendini benimle yaptığı pazarlıktan sıyırmak için greve kalkıştı. Korkusu bacayı sardı ama, onu bu yüzden öldüreceğimi de biliyor. Bize yardım etmeyecek. Bütün plan yattı.»

Nehir yatağının ortasında durdu, tüm benliğini derin bir öfke kapladı.

Peşinde Tvventyman-Jones'la kendi odasına girip masasına oturdu. «Baş ka kaç kişi bizimle?» diye sordu.

«Yalnızca büro kadrosu. Sekiz kişi. Ustalar ve madende çalışanlar hep grevde. Ama sanıyorum bazılarına baskı yapıldı.»

«Rodgers'le Maclear bile mi?» Onlar üst nezaretçilerdi. «Onlar da mı grevde?»

«Korkarım öyle. İkisi de grev komitesi üyesi.»

«Fourie'yle mi?»

«Üçü elebaşı.»

«Bir daha iş bulamamalarını sağlarım,» dedi Centaine acı bir sesle. Twentymman-Jones bakışlarını eğip mırıldandı.

«Bence unutmamamız gereken konu, bu adamların yasayı ihlal etmediği. Emeklerini sunmama konusunda hukuksal hakları var. Toplu pazarlık hakkı...»

«Ama ben bu madeni çalışır halde tutmaya uğraşırken değil. En azından bir kısmına iş çıksın diye çabalarken değil. Onlar için yaptığım onca şeyden sonra değil.»

«Korkarım hakları var,» diye direndi adam.

«Siz kimden yanaşınız, Doktor Twentymman-Jones?»

İnce yapılı adam yıkılmış gibi göründü. «Bu soruyu asla sormamanız gerekirdi,» dedi. «Daha ilk tanıştığımız günden beri ben sizin adamınız oldum. Bunu biliyorsunuz. Ben yalnızca yasal durumunuzu belirtmeye çalışıyordum.»

Centaine bir anda pişman olmuştu. Ayağa kalkıp onun koluna uzandı, avutmaya çalıştı.

«Bağışlayın beni. Yorgun ve sinirliyim.» Ayağa pek hızlı kalkmıştı. Birden kafasından kan çekildi, rengi ölü gibi sarardı, ayakları üzerinde sallandı. Adam onu yakalayıp dengeledi.

«En son ne zaman uyudunuz? Windhoek'den buraya hiç durmadan mı araba sürdünüz?» Onu kanepeye götürüp zorla uzanmasını sağladı.

«Şimdi uyuyacaksınız. En az sekiz saat. Bungalovunuzdan temiz giyecek getirtirim.»

«Grev başlarıyla konuşmalıyım.»

«Olmaz.» Adam başını iki yana sallayıp perdeleri çekti. «Dinlenip gücünüzü yeniden kazanmadan olmaz. Yoksa yargı hataları yaparsınız.»

Centaine uzandı, parmaklarını kapalı gözlerinin üzerine dayadı. «Haklısınız. Her zamanki gibi.»

«Sizi akşam altıda uyandırırım. Grev komitesine de, sekizde görüşeceği-nizi haber veririm. Stratejimizi planlamak üzere iki saatimiz kalmış olur.»

Grev komitesinin üç üyesi Centaine'in odasına girdiklerinde, onlara üç dakika boyunca hiç konuşmadan baktı. Odadaki tüm sandalye ve koltukları özellikle çıkarttırmıştı. Bir tek kendi oturduğu ve Twentyman-Jones'un oturduğu dışında. Bu durumda grevciler okul öğrencisi gibi ayakta beklemek zorunda kalmışlardı.

Centaine isteksiz bir sesle, «Şu anda bu ülkede yüz binden fazla işsiz var,» dedi. «Her biri sizin işinizi elde etmek için diz çöküp yalvarmaya hazır.»

Maclear, «Ama tutmaz o iş,» diye cevap verdi. Görünüşü dikkati çekmeyen bir adamdı. Orta boylu, belirsiz yaşıyordu. Yine de Centaine onun zeki, inatçı ve kurnaz olduğunu bilirdi. Keşke karşı taraftan değil de, benden yana olsaydı, diye düşündü.

«Eğer karşımda kaba dil kullanacaksanız derhal gidebilirsiniz, Bay Maclear,» dedi.

«O da tutmaz, Bayan Courtney.» Adam onun cesaretini takdir edercesine hüznünlü hüznünlü gülümsedi. «Haklarımızı siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz.»

Centaine, Rodgers'e baktı. «Eşiniz nasıl, Bay Rodgers?» Bir yıl önce kadının ülkedeki en başta gelen operatörlerden biri tarafından ameliyat edilmek üzere Johannesburg'a gidiş masrafını Centaine karşılamıştı. Rodgers de ücretli izinle eşine refakat etmişti.

«İyidir, Bayan Courtney,» dedi adam başını eğerek.

«Bu saçmalığınızı konusunda o ne düşünüyor?» Adam başını eğip ayaklarına baktı. Centaine, «Eşiniz akıllı bir hanımdır,» diye devam etti. «Herhalde üç küçük çocuğunuz için kaygılanıyordun»

Fourie, «Biz hepimiz birliğiz,» diye lafa karıştı. «Güçlüyüz, kadınlarımız da arkamızda. Bu sözleri bir an önce unutsanız daha...»

«Bay Fourie, lütfen ben konuşurken sözümü kesmeyin.»

Adam, «Burada kudretli kadın numaraları yapmak size bir şey kazandırmaz,» diye geveledi. «Sizi de, lanet olası madeninizi de, elmaslarınızı da köşeye kısırdık. Biz konuşacağız, siz dinleyeceksiniz. İşin aslı bu.» Küstahça sırttı, dostlarına bakıp onlardan onay bekledi. Bu sırtıış Fourie'nin korkularını saklıyordu. Bir yandan Lothar De La Rey ve savurduğu tehdit vardı. O anlaşımda kendine düşeni yapmamak için geçerli bir özürle ortaya çıkmazsa, kendini şimdiden ölmüş sayması gerektiğinin farkındaydı. Bir başkası o elmasları buradan götürene kadar bu grevi körüklemek zorundaydı. O zaman kendisi kurtulurdu. «Biz olur diyene kadar buradan bir tek elmas bile çıkarmazsınız, hanımefendi. O elmasları burada rehin olarak tutuyoruz. Kasada yaman bir partinin hazırlanmış beklemekte olduğunu biliyorsunuz. Orada bek-

leyecek. Siz söyleyeceklerimizi dinleyene kadar.» İnsanları iyi tanıyan biri olduğundan, Centaine'in böyle bir tehdide tepkisinin ne olacağını tahmin edebiliyordu.

Centaine onun yüzünü dikkatle inceledi. Bu sözlerde tam yerine oturma-
yan bir şey vardı. Adamın hesapçı bir hali var gibiydi. Bilerek kıskırtıcı dav-
raniyordu.

«Pekâlâ,» dedi Centaine alçak sesle. «Dinliyorum. Söyleyin bakalım.»

Fourie talepler listesini okurken Centaine sessiz oturdu. Yüzü ifadesizdi. Tek tük öfke belirtilerini de ancak Twentyman-Jones tanıyor, arılayabiliyordu. Boğazındaki kırmızılık ve ayağıyla tempo tutması.

Fourie listenin sonuna geldi, yine uzun bir sessizlik oldu. Adam elindeki kâğıdı uzattı.

«Bu kopya sizde kalacak.»

«Masama bırakın,» diye emretti Centaine. Eliyle dokunmaya tenezzül et-
miyor gibiydi. «Geçen ay işten uzaklaştırılan işçilere, üç aylık ücret, ihbar taz-
minatı olarak verildi,» dedi adamlara. «Hakları olandan üç kat fazla. Bunu bi-
liyorsunuz. Hepsine de iyi referans verildi. Bunu da biliyorsunuz.»

«Onlar bizim arkadaşlarımız,» diye karşılık verdi Fourie inatla. «Bazıları
akrabbalarımız.»

«Pekâlâ, tutumunuzu açıkça ortaya koydunuz. Artık gidebilirsiniz.» Aya-
ğa kalktı, adamlar şaşkınlıkla birbirlerine baktılar.

«Bize bir cevap vermeyecek misiniz?» diye sordu Maclear.

«Daha sonra.»

«Ne zaman?»

«Hazır olduğum zaman... ondan önce değil.»

«Şirketin mağazasını kapattılar, evlerimizin suyunu ve elektriğini kesti-
ler,» diye meydan okudu Maclear bu sefer.

«Benim emrimle.»

«Bunu yapamazsınız.»

«Neden yapamayacağımı anlayamadım. Dükkân benim, jeneratör benim,
tulumba benim, evler de benim.»

«Karımızı, çocuklarımızı beslemek zorundayız.»

«Onları greve başlamadan önce düşünmeniz gerekirdi.»

«İstedüğimizi elde edebiliriz, bunu biliyorsunuz. Elmaslarınızı bile. Bizi
durduramazsınız.»

«Beni mutlu etmek isterseniz yapın,» dedi Centaine. «Hemen. Dükkâna
saldırıp yağmalayın, kasayı dinamitleyip elmaslarınızı alın, bana sadık kimse-

lere saldırın. Üçünüzü ömür boyu içeri tıkmış ya da darağacından sallanır görmek beni dünyada en mutlu edecek şey olur.»

Tekrar yalnız kaldıklarında Twentyman-Jones'a döndü.

«Hakkı var. En önemli şey elmaslar. Onları Windhoek'deki bankanın kasasına sağ salım ulaştırmak zorundayım.»

«Gelen polislerin koruması altında yollayabiliriz.»

Centaine bunu duyunca başını iki yana salladı.

«Polisin buraya varması beş gün sürebilir. Dünyanın muamelesi var. Hayır, o elmasları şafak sökmeden buradan çıkarmak istiyorum. Biliyorsunuz, sigorta bu tür isyan veya ayaklanma durumlarında tazminat ödemeyi kapsamıyor. O elmaslara bir şey olursa mahvolurum, Doktor Tvventyman-Jones. Onlar benim can yeleğim. Bu cahil, küstah sersemlerin eline düşmelerini göze alamam.»

«Niyetinizin ne olduğunu söyleyin bana.»

«Daimler'i arkadaki garaja götürmenizi istiyorum. Benzin doldurun, aküsü şarj edin. Elmasları arka kapıdan yükleriz.» Görünmeden girip çıkmak için kullandığı arka kapıyı gösterdi. «Gece yarısı, gözcüler uyuklarken, garaj kapısının karşısındaki dikenli teli keseriz.»

«İyi.» Adam dikkatle dinliyordu. «O zaman hastane yoluna çıkmış oluruz. Gözcüler ..öteki tarafta, ana kapıdalar. Arkaya henüz kimseyi koymadılar. O yoldan kurtulduk mu, dosdoğru Windhoek. Birkaç saniyede fırtınayı atlatmış oluruz.»

«Biz değil, Doktor Tvventyman-Jones.» Adam ona baktı.

«Yalnız gitmeyi düşünemezsiniz.»

«Gelirken de yalnızdım. Hiçbir tehlikeyle karşılaşmadım, hızla geldim. Dönüş yolunda da bir sorunla karşılaşmayı beklemiyorum. Size burada ihtiyacım var. Madeni Brantingham'a ve memurlara bırakamayacağımı bilirsiniz. Sizin burada olup o grevçileri idare etmeniz gerek. Siz olmazsanız fabrikaya zarar verebilir, madene sabotaj yapabilirler. İki dinamit çubuğu yeter de artar bile.»

Adam avucuyla yüzünü, alnından çenesine kadar sildi. Kararsızlık içindeydi. İki görevi arasında sıkışmış kalmıştı. Yoktan var ettiği maden, hayatının gururu maden bir yanda, asla sahip olmadığı kızı ya da karısı kadar sevdiği bu kadın bir yanda. Sonunda içini çekti. Hakkı vardı. Öyle olmak zorundaydı.

«O zaman adamlardan birini alın yanınıza,» diye yalvardı.

«Brantingham'ı mı örneğin?» Kaşlarını da kaldırmıştı. Twentyman-Jones iki elini havaya kaldırdı, bu fikrin ne kadar saçma ve gülünç olduğunu kabul etmek zorundaydı.

«Daimler'i arkaya götürürüm,» dedi. «Sonra da Windhoek'e, Abe'e telgraf çekerim. Hemen bir ekip çıkarır, sizi yolda karşılatırır. Tabii grevciler henüz telgraf tellerini kesmemişlerse.»

«Ben buradan çıkana kadar telgrafi çekmeyin,» diye talimat verdi Centa-ine. «Grevciler kurnazlık edip hattı dinliyor olabilirler. Belki de onun için kes-memişlerdir.»

Twentyman-Jones başını salladı. «Pekâlâ. Ne zaman yola çıkmak istiyorsunuz?»

«Gecenin üçünde.» Centaine hiç kararsızlık göstermemişti. O saatte insanlar canlılığını kaybederdi. Grev gözcüleri de ani hareket beklemezlerdi.

«Peki, Bayan Courtney. Aşçıma söyler, sizin için hafif bir yemek hazırlatırırım... biraz dinlenmenizi de öğütlerim. Ben her şeyi hazırlar, sizi iki buçukta uyandırırım.»

Twentyman-Jones omzuna dokunur dokunmaz uyandı, doğrulup oturdu.

«Saat iki buçuk. Daimler'e benzin doldu, elmaslar da yüklendi. Dikenli tel kesildi. Banyonuzu doldurdum, bungalovdan birkaç kıyafet getirttim, istediğinizi seçebilirsiniz.»

«On beş dakikaya kadar hazır olurum,» dedi Centaine.

Karanlık garajda, Daimler'in yanında durup fısıltıyla konuştular. Çifte kapılar açıldı. Dışarda hilal biçimindeki ay parlıyordu.

«Teldeki kesik yere işaret koydum.» Twentyman-Jones gösterdi, Centaine elli metre kadar ilerde sarkık duran iki bayrağı gördü.

«Sınai elmas sandıkları bagajda. Ama değerli taş çantasını yanınıza, yolcu koltuğuna koydum.» Açık pencereden eğildi, kara kutuyu okşadı. Küçük bir bavul kadardı. Çelikten yapılmış, pirinç kilitle kapanmıştı.

«İyi.» Centaine toza karşı giydiği ceketı düğmeledi, yumuşak deri eldivenlerini eline geçirdi.

«Tüfek on numara saçma dolu. Seni durdurmak isteyeneye ateş edebilirsin. Cinayet tehlikesi yok. Yalnızca batar, canlarını yakar, o kadar. Ama niyetin ciddiyse, torpido gözünde bir kutu gerçek kurşun var.»

Centaine direksiyona geçti, kapıyı gürültü çıkmaması için pek yavaş kapattı. Çifte namlulu tüfeği elmas çantasının üzerine koyarken iki emniyeti de kapadı.

«Bagajda bir sepet var. Sandviçler ve bir termos kahve.»

Centaine yan pencereden ona baktı, ciddi bir sesle, «Siz benim dayana-ğımızsınız,» dedi.

«Size bir şey olmasına izin vermeyin. Bir kutu elmas... pöh... yenilerini çıkarırız. Ama siz benzersizsiniz. Sizden yalnızca bir tane var.» İçgüdüsel bir hareketle belindeki tabancayı çıkardı, pencereden uzanıp sürücü koltuğunun arkasındaki cebe soktu. «Bu size verebileceğim tek sigorta. Unutmayın, namluda da fişek var. İnşallah hiç ihtiyacımız olmaz.» Geri çekilip selam çaktı. «Yolunuz açık olsun!»

Centaine arabayı çalıştırdı, koca motor yavaşça hırıldadı. El frenini bıraktı, farlarını yaktı, Daimler'i açık kapıdan çıkarıp bahçeye sürdü, hızla vitesleri değiştirmeye koyuldu.

İki işaret arasındaki yere yönelmişti. Oradan saatte kırk millik bir hızla geçti, telin ucunun yan kapıyı çizdiğini duydu. Frene bastı, tekerleri çevirdi, tozlu yola kıvrıldı, tekrar gaze yüklendi. Daimler son hızıyla atıldı.

Motor sesinin arasından bağırımlar duyuldu. Karanlık, belirsiz gölgeler ana kapının tarafından hızla koşuyor, köşede yolunu kesmeye hazırlanıyorlardı. Çiftelyi eline aldı, namlusunu yanındaki pencereden çıkardı. Farların ışığında koşanların surati çirkin ve öfkeliydi. Ağızlan bağırırken açılıyor, içi kapkaranlık görünüyordu.

İki tanesi arkadaşlarından daha hızlıydı. Daimler köşeye vardığı anda onlar da vardı. Bir tanesi elindeki kürek sapını fara doğru savurdu, kaputa çarptı.

Centaine çiftelyi ateşledi. Bacaklarına nişan alıp, iki namludan birden ateş ediyordu. Saçmalar bacaklarına girince saldırganlar bağırarak geriledi, Centaine yanlarından geçip anayola saptı, yamaçtan aşağı, çöle doğru vurdu gitti.

Pettifogger'e. Acil ve önemli. Juno gece üçte buradan korumasız olarak yanında mallarla yola çıktı stop. Derhal silahlı muhafız çıkarıp onu yolda karşılayın. Vingt.

Lothar De La Rey kopyasını çıkardığı mesaja mum ışığında bakıp duruyordu.

«Korumasız,» diye fısıldadı. «Juno korumasız. Malları getiriyor. Ulu Tanrım, yalnız başına geliyor... elmaslarla.» Hızlı bir hesap yaptı. «Oradan gece üçte çıkmış. Öğlende, birde falan burada olur.»

Saklanma yerinden çıktı, yamaca tırmandı, oturacak bir yer buldu, değerli purolarından birini yaktı. Gökyüzüne baktı, hilalin çöle doğru alçalışını sey-

retti. Şafak doğu ufkunu tavuskuşu kuyruğu gibi çılgın renklere boyarken kampa indi, önceki gecenin küllerinden yeni bir ateş yaktı.

Swart Hendrick saklanma yerinden çıktı, kumlara gürültüyle işedi. Pantolonunu ilikleyip esneyerek ateşin başına döndü, kahvenin kokusunu kokladı.

«Planı değiştiriyoruz,» dedi Lothar ona. Hendrick gözlerini kırıştırdı, dikkatini toplamaya çalıştı.

«Neden?»

«Kadın elmasları tek başına getiriyor. Kolay teslim olmayacaktır. Herhangi bir şekilde canının yanmasını istemiyorum.»

«Ben asla...»

«Çok asla. Sen heyecanlandın mı ateş edersin.» Lothar hırslıydı. «Ama tek neden o değil.» Lothar parmaklarıyla saymaya başladı. «Birincisi, tek başına bir kadına bir erkek gerek. Ben saklandığım yerden ipi kesip kayaları yola yıkacak zamanı rahat bulurum. İkincisi, kadın seni tanıyor, bu durumda tanınmamız tehlikesi artıyor. Üç...» Sustu. Asıl neden, Centaine'le yalnız olmak istemesiydi. Son defa olacaktı bu. Bir daha buralara dönmeyecekti Lothar. «Son olarak, diyelim ki ben öyle istediğim için öyle yapıyoruz. Sen burada Manf-red'le ve atlarla kalacaksın. Ben işi bitirir bitirmez yola çıkmaya hazır olacaksınız.»

Hendrick omuzlarını kaldırdı. «İpi kesmene yardım ederim,» diye homurdandı.

Centaine Daimler'i rampanın başında durdurdu, motoru çalışır bıraktı, yan basamağa inip nehir yatağına geçen yola baktı.

Gelirken kendi arabasının bıraktığı izler hâlâ net biçimde görünüyordu. Önceki geceki o geçiştten bu yana, başka trafik işlememişti bu yoldan. Mata-rayı alıp üç yudum içti, sonra ağzını kapatıp yerine astı. Direksiyon başına oturdu, kapıyı çarptı, el frenini bıraktı.

Daimler'in rampadan aşağı kaymasına izin verdi. Araba çabucak hız kazanıyordu. O anda birden kayalar ve topraklar yuvarlandı, arabanın önünü toz bürüdü, Centaine hemen frene bastı.

Yamaç yana doğru yıkılmış, rampanın aşağısını kayalarla ve topraklarla doldurmuştu.

«Allah kahretsin!» diye bir küfür savurdu. Şimdi ya bu pislği temizlemeye uğraşacak, ya başka bir geçit bulmaya çalışacak, vakit kaybedecekti. Da-

imler'i geri vitese taktı, koltuğunda dönüp grevcinin kıldığı arka camdan bak-tı... ve ilk korkuyu yüreğinde hissetti.

Daimler'in arkasındaki kayalar da yıkılmıştı. Rampada sıkışıp kalmıştı. (n) cama doğru eğilip kaygıyla ileriye baktı, çevresindeki tozlardan öksürdü.

Tozlar yatışınca, önündeki yolun ancak kısmen kapanmış olduğunu gördü. Kayan kayalann öbür yanında dar bir boşluk vardı. Gerçi Daimler'in genişli-j'iinde bir arabanın geçmesine yetmezdi ama, arkada bir kürek de vardı. Birkaç saat sürerdi bu iş. Güneşin altında. Yolu açmak vakit kayıydı. Canı sıkılıyordu. Elini kapının kulpuna attığı sırada bir tehlike önsezisi onu uyardı, dönüp yan taraftaki yamaca baktı.

Yükseltinin tepesinde bir adam duruyordu. Aşağıya, ona bakmaktaydı. Adamın çizmeleri onun gözleri hizasındaydı. Tozdan bembeyaz olmuşlardı. Mavi gömleğinde koyu renk ter lekeleri göze çarpıyordu. Bir askerin veya avcının sertliği vardı adamda. Uzun boyluydu. Centaine'i en çok korkutan da, elinde taşıdığı, namlusu arabaya dönük tüfekle kafasındaki maske oldu. Bu maske bir un torbasıydı. Üzerinde unun markası bile okunuyordu. Göz yerleri oyulup açılmıştı. Maskeyle tüfek birleşince, Centaine'e ne beklemesi gerektiğini anlatmaya yetti.

Kafasından binbir düşünce birden geçti. Direksiyonun başında donmuş gibi oturuyor, adama bakıyordu.

Elmaslar sigortalı değil. İlk düşüncesi oydu. Gelecek mola istasyonuna kırk mil var. Ve son düşünce: Çiftelyi doldurmayı unuttum... İki namlu da boş!

Tepedeki adam konuştu. Sesi maskeden ötürü boğuk çıktığı gibi, üstelik belli ki adam da sesini değiştirmeye çaba gösteriyordu.

«Motoru durdur!» Tüfekle işaret edip emrini uygulamaya çalıştı. «İn aşağıya!»

Centaine indi, çaresiz bakışlarla çevresine baktı. Korkusu gitmişti artık. Düşünme ve harekete geçme gereği, korkuyu ezmişti. Gözleri ilerde, yıkılan kayaların yan tarafındaki boşluktaıdı.

Geçebilirim, diye düşündü. Ya da en azından denerim. Tekrar arabaya daldı.

«Dur!» Adamın bağırmasına aldırmadan Daimler'i düşük vitese taktı.

Arka lastikler ince tozun içinde döndü, geriye doğru tozları iki fiskeye halinde püskürttü. Daimler öne atıldı. Kuyruğu kayıyor, savruluyordu ama hızını arttırdı, Centaine yamaçla yıkılan kayalann arasındaki boşluğa doğru yön ayarladı.

Tepedeki adamın tekrar bağırdığını duydu, sonra uyarıcı bir tüfek sesi duyuldu. Kurşun arabamın üzerinden geçti, Centaine aldırmadı, Daimler'i tuzak tan kurtarmaya uğraştı.

Sol tekerleri yamaca tırmandı, Daimler devrilecek kadar şahlandı, ama hı zı da iyiydi. Centaine sarsılıyor, yerinden savruluyordu. Direksiyona sarılıp yerinden olmamaya çalışmaktaydı.

Daimler tekrar alçaldı, Centaine'i deri koltuğa yasladı. Bir kaya Daimler in altına çarptı, sonra arka tekerler kayaları aştı, lastikler gıcırdadı, Daimler tekrar öne fırladı.

Engelin öte yanına sert biçimde düştü. Centaine bir kırılma sesi duydu." Rotlardan biri boşta sallanıyordu. Elindeki direksiyon simidi boşa dönmeye başladı. Daimler engeli aşmayı başarmıştı ama ölümcül bir yara almıştı. Kontrolden çıkmıştı.

Centaine bir çığlık attı, ön panele sarıldı, araba nehir yatağında ilerledi, önce bir tarafa, sonra öteki tarafa çarptı, her çarpmayla yırtılır gibi sesler çıkardı.

Elini kontağa uzatmaya çalışıyordu ama kilometre göstergesinin ibresi 30 mili gösteriyordu. Centaine yana doğru savruldu. Elmas kutusunun çelik köşesi kaburgalarına battı. Sonra da öteki yana savruldu.

Tam araba nehir yatağına dalarken yanındaki kapı açıldı, Centaine dışarı fırladı. İçgüdüsel bir hareketle kendini dertop yapmıştı. Sanki dörtlüye giden bir attan düşüyordu. Yumuşak beyaz kumlara düşüp yuvarlandı, sonunda dizleri üzerinde doğruldu.

Daimler nehir yatağında çılgın gibi gidiyordu. Motoru hâlâ kükremekteydi. Deminki engelde hasara uğrayan ön tekeri yerinden fırladı, gidip karşı yamaca çarptı.

Daimler'in burun kısmı çöktü, kumlara battı. Motor hâlâ güdüyordu. Koca araba takla attı, başaşağı durdu. Üç tekeri göklere dönük, dönüyordu. Pencere camları çatladı, elmas parçaları gibi uçtu, kaporta ezildi, sıcak yağlar boşaltıp kumlanı ıslattı.

Centaine doğrulup kalktı, koşmaya başladı. Kumlar ayak bileklerine kaddı. Koşmak kolay olmuyordu. Korku duyularını da uyuşturduğundan, zaman durmuş gibi geliyordu ona. Korku rüyalarındaki gibi hareketleri yavaşlamıştı.

Arkasına bakmaya cesareti yoktu. O korkunç maskeli adam herhalde yakında olmalıydı. Bir elin uzanıp onu yakalamasını bekliyor, ama hızını da kesmiyordu. Daimler'in yanına varıp kendini dizüstü yere attı.

Sürücü tarafındaki kapı kopmuştu, içeriye emekledi. Çifte direksiyona da-yanmış duruyordu. Onu aldı, torpido gözüne uzandı. Çıkardığı karton kutu-nun üzerinde kırmızı harflerle:

ELEY KYNOCH
12 GAUGE
25 XSSG

diye yazıyordu. Kutuyu telaşla parçaladı, kırmızı burunlu fişekler kumlara, dizlerinin çevresine saçıldı.

Tüfeği kırdı, saçmaların boş fişeklikleri fırladı, tam o anda da tüfek elinden çekilip alındı.

Maskeli adam tepesine dikilmiş duruyordu. Yamaçtan buraya bu kadar ça-buk gelebilmek için leopar gibi hızlı hareket etmiş olması gerekirdi. Boş çiftelyi ileriye, kumlara fırlattı. Tüfek yirmi metre öteye düştü, ama atarken yaptığı hareket adamın dengesini bozmuştu. Centaine kendini onun üzerine attı. Dizüstünden doğrulmuş, tüm ağırlığıyla adamın göğsüne çarpmıştı. Tüfeği atmak için kaldırdığı kolunun altı hizasına.

Bu beklenmedik bir şeydi. Adam zaten tek ayak üzerindeydi. Birlikte kumlara devrildiler. Centaine bir an onun üzerinde kaldı, hemen doğruldu, ayağa fırlayıp yine Daimler'e doğru bir koşu tutturdu. Motor hâlâ çalışıyor, mavi dumanlar yükseliyor, yağlar yerlere boşalıyor, motor sıcaklığı artıyordu.

Tabanca! Centaine arka kapının kulpunu yokladı, ağırlığıyla yüklendi. Pencereden Tvventyman-Jones'un tabancasının kareli kabzasını görebiliyordu. Ama kapı sıkışmıştı.

Ön kapının boşluğundan uzandı, sürücü koltuğunun arkasındaki cebe yetişmeye çalıştı, o anda kemik gibi sert parmaklar omuzlarına sarıldı, onu oradan çekti. Centaine olduğu yerde döndü. Adamın suratı kendininkine çok yakındı. İnce torba tüm başını örtüyor, Ku Klux Klan'cılarının külahlarına benziyordu. Göz delikleri, kafataslarındaki gibi karanlıktı. Ama deliklerin içinde insan gözünün parıltısı vardı. Centaine tırnaklarıyla oraya atıldı.

Adam başını çekerken Centaine'in işaret parmağı kumaşa takıldı, onu çene-yeye kadar yırttı. Adam onu bileklerinden yakaladı. Centaine uzaklaşmaya çalışacağı yerde yine adama atıldı, sağ dizini onun kasığına doğru kaldırdı. Adam olduğu yerde kıvrıldı, dizin darbesini oyluğunun dış tarafına yedi, ama Centaine'in bileklerini kavrayan pençeleri gevşemedi.

Centaine başını eğdi, dişlerini adamın bileğine sansar gibi geçirdi. Bir yandan tekmeler savuruyor, diziyle vurup duruyordu. Bu darbeler ya adamın sert kaslarına ya da kemikli yerlerine çarpmaktaydı.

Adam homurdanıyor, onu kontrol etmeye uğraşıyordu. Besbelli böyle bir direniş beklememişti. Bileğindeki acı da dayanılmaz olmalıydı. Dişleri kenetlenmeye başlamıştı duyduğu acıdan. Centaine dişlerinin arasında dokuların, etlerin yarıldığını hissediyordu. Kanlar ağzına doldu. Sıcak, bakır gibi ve tuzluydu.

Adam boş eliyle onun kıvrıcık saçlarına sarılıp başını arkaya çekti. Centaine burnundan soluk alıp veriyor, buldoglar gibi sesler çıkarıyor, dişlerini tüm gücüyle bastırıyordu. Sonunda kemiğe vardı. Kemik dişlerinin arasında gıcırdamaya başladı. Adam onun başını çekip uzaklaştırmaya uğraşıyor, bir yandan ağzından küçük çıgliklar, homurtular çıkıyordu.

Centaine gözlerini kapadı, her an adamın yumruğunun kendi kafasının yan tarafına inip dişlerin mengenesini açtırmasını bekledi, ama adam garip bir biçimde yumuşak tepki gösteriyordu. Onun canını yakmak istemiyor, yalnızca kendinden uzaklaştırmaya savaşıyordu.

Centaine ağzında bir şeyin yarılıp patladığını duydu. Bilekteki atardamarı ısırmıştı. Damağına ritmik biçimde kanlar fışkırmaya başladı, onu boğacak gibi oldu. Centaine o kanların ağzının iki yanından akmasına izin verdi, dişlerini açmadı. Akan kanlar ikisinin de üstünü lekeliyor, adam Centaine'in başını sağa sola sallıyordu.

Başparmağıyla işaret parmağını yandan Centaine'in dişlerinin arasına sokmaya çalıştı. Pamakları demir gibiydi. Centaine'in kenetlenmiş çene kemiklerine, sonra da gözlerinin gerisine bir ağrı saplandı, ağzını açtı, kendini geriye attı. Yine şaşırtmıştı adamı. Ondan kurtulup bir kere daha Daimler'e koştu.

Bu sefer kolunu sürücü koltuğunun arkasına uzattı, parmakları tabancanın kabzasına değdi. Tabanca yağlı kılıftan kaydı, çıktı. Centaine titreyen eliyle onu kavramaya uğraşırken maskeli adam arkadan onun saçlarına sarılıp geri çekti. Ağır tabanca parmakların arasından kaydı, başaşağı duran arabanın çelik tavanına düştü.

Centaine tekrar adama döndü, kanlı dişleriyle suratına doğru saldırdı. Yırtık maske kanat gibi sallandı, bir an adamın görüşünü engelledi, adam kollarında Centaine'le birlikte sendeleyip düştü. Centaine tekmeler, tırmıklar atıyordu ama adam döndü, onu kendi ağırlığıyla yere çiviledi, kollarını çarmıha

gerilmiş gibi iki yanda açık tuttu. Centaine birden mücadeleyi kesti, onun yüzüne baktı.

Maskenin yırtık kanadı sarkık duruyor, adamın gözleri görünüyordu. O garip, topaz rengi, soluk gözler, o koyu, uzun kirpikler... Centaine soludu.

«Lothar!»

Adam adını duymanın şokuyla kazık kesildi, ikisi âşıklar gibi kucaklaşmış durumda, bacakları ve vücutlarının alt kısmı birbirine yapışık, soluk soluğa, kanlar içinde birbirlerine bakakaldılar.

Lothar birden onu bırakıp ayağa kalktı, maskeyi kafasından çekti, altın bukleleri kulaklarının üzerine döküldü, alnından gözlerine doğru sarktı. Lothar maskeyi yaralı bileğine sımsıkı sardı. Bileğinin çok kötü durumda olduğunun farkındaydı. Tendonlar ve kemik ortaya çıkmış, etler parçalanıp sarkmıştı. Parlak kırmızı atardamar kanı beyaz kumaşı hemen boyadı, yere damlamaya başladı.

Centaine doğrulup oturdu, ona baktı. Daimler'in motoru susmuştu. Soluk seslerinden başka hiçbir ses duyulmuyordu.

«Neden yapıyorsun bunu?» diye fısıldadı Centaine.

«Nedenini biliyorsun.» Kumaşı dişleriyle düğümledi. Centaine kendini yana atıp arabaya uzanmaya çalıştı. Parmakları yine tabancayı bulmaya uğraşıyordu. Dokundu da. Ama kavrayamadan önce Lothar onu yakalayıp yine kumlara serdi.

Tabancayı o aldı, kılıfın kayışını çıkardı, ön koluna turnike gibi sardı, kanın fişkirması yavaşlayınca memnun, homurdandı.

«Nerede?» diye Centaine'e döndü.

«Neden söz ediyorsun?»

Lothar eğildi, Daimler'in içine baktı, sonra çelik kutuyu çekip çıkardı.

«Anahtar?» diye sordu.

Centaine ona meydan okuyan gözlerle baktı. Lothar çömeldi, kutuyu kumlara oturttu, bir adım geriledi. Tabancayı doğrultup bir tek el ateş etti. Sesi çöl sessizliğinde korkunç oldu. Centaine'in kulak zarları zangırdadı, cınlama bitmek bilmedi. Kurşun kilidi parçalamıştı. Kapaktaki siyah boyanın birazı dökülmüş, alttan pırlıl pırlıl maden görünüyordu.

Lothar tabancayı beline soktu, diz çöküp kapağı kaldırdı. Kutu küçük paketlerle doluydu. Her biri kahverengi kâğıda düzenli biçimde sarılmış, kırmızı balmumuyla mühürlenmişti. Bir tanesini eline aldı, sakat elini kullanmama-ya çalışarak üzerindeki Twentyman-Jones tarafından yazılmış yazıyı okudu.

Kalın kâğıdı dişleriyle yırttı, pırlıl pırlıl taşları yaralı elinin avucuna döktü. Beyaz ay ışığında, kesilmemiş elmaslar sabunlu gibi parıldadı.

«Çok güzel,» diye mırıldanıp taşları cebine doldurdu, yırtık kâğıdı kutuya koydu, kapağı kapadı.

Centine, «Senin katil olduğuna biliyordum,» dedi. «Ama adi bir hırsız olduğun hiç aklıma gelmemişti.»

«Sen benim şirketimi ve gemilerimi çaldın. Bana hırsızdan söz etmek sana kalmadı.» Kutuyu koltuğuna kıştırıp ayağa kalktı. Daimler'in arkasına yürüdü, bagajı açmayı başardı. Araba başaşağı durumda olmasına rağmen, bagajdakilere göz attı.

«İyi,» dedi. «Yedek su getirme akıllılığını göstermişsin. Yirmi galon sana bir hafta yeter. Ama zaten seni daha önce bulurlar. Abrahams seni karşılamak üzere muhafız çıkarıyor. Twentymen-Jones'un verdiği talimatı dinledim.»

«Seni domuz!» diye fısıldadı Centaine.

«Gitmeden telgraf hattını keseceğim. Kesilince, iki uçtakiler bir terslik olduğunu anlayacaklar. Tehlikede sayılmazsın.»

«Tanrım... senden nefret ediyorum.»

«Arabanın yanından uzaklaşma. Çölde sağ kalmanın birinci şartı budur. Buradan uzaklaşma. İki güne kalmadan kurtarırlar seni... ben de iki günlük mesafe kazanmış olurum.»

«Daha önce senden nefret ettiğimi sanıyordum ama o kelimenin anlamını asıl şimdi öğrendim.»

«Bana sorsan sana öğretebil irdim,» dedi Lothar alçak sesle. Kumun üzerinden demin attığı çiftelyi aldı. «Ben iyi öğrendim o duyguyu... oğluna bakıp büyüttüğüm yıllar boyunca. Sonra sen tekrar hayatıma girip, kurmaya uğraştığım her şeyi yıkınca.» Çiftelyi kayalardan birine balta gibi savurdu. Kabza kırıldı ama o bununla yetinmedi, vurmaya sürdürdü, sonunda namlu da eğildi, tüfek işe yaramaz bir hurda oldu.

Bundan sonra Lothar, Mauser'ini omzuna vurdu, elmas kutusunu öbür eline aldı. Yaralı elini göğsüne bastırmıştı. Acının çok fazla olduğu belliydi. Yarık tunç rengine rağmen solgun görünüyordu Lothar. Konuştuğunda sesi de çatlıyordu.

«Senin canını yakmamaya çalıştım. Mücadele etmeseydin...» Sesi duyulmaz oldu. «Bir daha karşılaşmayacağız. Asla. Elveda Centaine.»

«Karşılaşacağız,» diye terslendi Centaine. «Beni iyi tanırsın. Bugünün öcünü almadan durup dinlenmek bilmeyeceğimi anlıyorsundur.»

Lothar başını salladı. «Deneyeceğini biliyorum.» Arkasını döndü.
«Lothar!» diye seslendi Centaine sert bir sesle. Sonra sesini yumuşattı.
Seninle bir pazarlık yapalım. Elmaslarıma karşılık şirketin ve gemilerin...
borcunu da silerim.»

«Kötü bir pazarlık.» Lothar hüzünle gülümsedi. «Şimdiye kadar fabrika
da, gemiler de değerini kaybetti. Oysa senin elmasların...»

«Üste de elli bin sterlin veririm. Ayrıca olayı polise bildirmeyeceğime söz
de veririm.» Sesindeki çaresizliği gizlemeye çalışıyordu.

«Geçen sefer yalvaran ben olmuştum... hatırlıyor musun? Olmaz, Centa-
ine. İstesem bile olmaz. Artık geri dönemem. Köprülerimi yaktım.» Atları dü-
şündü ama ona söyleyemedi. «Pazarlık mümkün değil, Centaine. Ben artık gi-
diyorum.»

«Elmasların yarısı... yarısını bırak, Lothar.»

«Neden?»

«Bir zamanlar paylaştığımız sevginin hatırına.»

Lothar acı acı güldü. «Bana daha geçerli bir neden söylemen gerekir.»

«Pekâlâ. Onları alırsan beni mahvedersin, Lothar. Onların kaybını kaldıra-
mam. Zaten durumum çok kritik. Tümüyle mahvolurum.»

«Teknelerimi aldığında ben de o durumdaydım.» Döndü, kumluk yamaca
tırmandı. Centaine ayağa kalkmıştı.

«Lothar De La Rey!» diye bağırdı onun arkasından. «Teklifimi reddettin,
şimdi lanetimi al. Tann'nın ve tüm azizlerinin huzurunda yemin ediyorum ki,
seni darağacında sallanır görünceye kadar bir an durup dinlenmeyeceğim.»

Lothar arkasına bakmadı. Ama Centaine bu tehdit karşısında onun
irkildiğini gördü. Sonra adam yaralı bileğini kucaklayarak, tüfeğin ve elmas
kutusunun ağırlığıyla mücadele ederek yamacın öbür yanından indi, görünmez
oldu.

Centaine kumlara yıkıldı, benliğini bir tepki dalgası sardı. Deli gibi titre-
mekte olduğunu fark etti. Çaresizlik, küçük düşme, umutsuzluk dalga dalga
geliyor, çekilip geri geliyordu. Gözlerindeki yaşları hissetti. Yanaklarından
aşağıya yuvarlandılar, dudaklarında donmuş olan Lothar'ın kanlarını erittiler.
Bu gözyaşlarının tadı da, boğazının gerisindeki kan tadı kadar tiksindirdi onu.

Bu tiksinti, ona kendini toparlama gücü verdi, ayağa kalkıp Daimler'e yü-

Tabancayı o almıştı. Tüfek ise yamulmuştu.

«Henüz olmaz,» diye fısıldadı. «Ama yakında. Sana yemin ettim, Lotlhar De La Rey.»

Takla atmış Daimler'in bagajına yürüdü. Kapağı doğru dürüst açabilmek için önündeki kumları elleriyle kazmak zorunda kaldı. Onar galonluk iki su damacanasını, sanayi elması sandıklarını çıkardı, yamaçtaki gölgeliğe taşıdı, kumlara gömdü. Hem gözlerden saklamak, hem de elden geldiği kadar serin tutabilmek için.

Sonra yine Daimler'e yürüdü, yanında getirdiği diğer 'sağ kalma malze-mesi'ni açtı. İçinde bir korku vardı. Telgraf hattına girme bağlantısının unutulduğundan korkuyordu. Ama işte orada, alet kutusunun içindeydi.

Onu torbasıyla birlikte omzuna vurdu, Lothar'ın ayak izlerini sürmeye başladı. En azından, atma bindiği yere kadar.

Telgrafi keseceğini söylemişti.. Elini gözlerine siper yapıp nehir boyuna baktı. Yanımda bağlantı aygıtı getirdiğimi düşünmüş olması gerekirdi. İki günlük mesafe koyamayacak araya.

Hattın nehri nereden aştığını buldu, Lothar'ın atının ayak izleri boyunca koşmaya başladı. Hattın kesildiği yeri iki yüz metre ilerde gördü. Telin uçları iki tembel parantez gibi sallanıp duruyordu. Adımlarını daha da hızlandırdı. O noktaya vardığında gözlerini nehir yatağının kıyısına çevirdi ve Lothar'ın kampının kalıntılarını hemen tanıdı. Ateşe acele kum atılmıştı ama altta kor-lar hâlâ canlıydı.

Torbayı yere atıp yamaçtan indi, saklanma yerini de buldu. Burada birden fazla insanın epey bir süreden beri yaşamakta olduğunu anladı. Kesik otlardan üç şilte yapılmıştı.

Üç. Bir an şaşkın, düşündü, sonra cevabı buldu. Piçi de yanında. Manf-red'i hâlâ kendi oğlu olarak düşünemiyordu. Öteki de Svart Hendrick olmalı. Lothar'la ikisi hiç ayrılmazlar.

Saklanma yerinden çıktı, bir an kararsız, duraladı. Bağlantıyı kesik tellere takmak vakit alacaktı. Lothar'a kurtulma fırsatı vermeden peşine düşmek için onun hangi yöne doğru gittiğini bilmesi şarttı.

Kararını verdi. Onları hangi yöne yollayacağını öğrendikten sonra telgrafi yollarım.

Doğuya, Kalahari'ye gitmesi pek olası değildi. Orada hiçbir şey yoktu.

Batıya gidecek. Windhoek'e doğru, diye tahmin yürüttü. Kampın çevresinde pek bol insan ve at izi vardı. En azından iki haftadır orada yaşadıkları

belliydi. Bu dolaşık izlerden anlam çıkarabilmesini ancak içindeki Bushman sezgileri ve geçmişindeki Bushman eğitimi sağladı.

«O tarafa gitmemişler,» dedi sonunda. «O halde güneye, Gobabis'e ve Orange Nehri'ne doğru gitmişlerdir.»

İkinci keşfini o yöne doğru yaptı, kampın güney çevresini dolaştı. Eski izlerden başkasını bulamayınca, bu sefer kuzeye doğru baktı.

Olamaz. Akıllı karışmıştı. Orada hiçbir şey yok. Tâ uzakta Okavango Nehri, sonra da Portekiz toprağı... atlar asla Bushman diyarının o boş alanlarını aşamaz.

Yine de kuzeye doğru keşfe başladı. Sürekli giden izi hemen buldu. Taze, içiniz izler. Yumuşak toprağa yeni oyulmuş.

Üç atlı, her birinin yanında da yedek bir at. Bir saat önce. Lothar yine de kuzey yolunu seçmiş demek ki. Deli herhalde... ya da bir planı var. Yeni izleri bir mil kadar sürdü, bir yerden geri dönmediklerinden emin olmaya çalıştı. Hayır, izler kuzey çöllerinin sisleri içinde kaybolup dosdoğru gidiyordu. Oraların nasıl yerler olduğunu hatırlayınca ürperdi.

«Deli olmalı,» diye fısıldadı tekrar. Ama olmadığını biliyorum. Angola sınırına gidiyor. Fildişi avlarını oralarda yapmış eskiden. Nehre varırsa bir daha onu göremeyiz. Orada dostları var. Fildişi sattığı Portekizli tüccarlar. Bu sefer Lothar cebinde bir milyon sterlinlik elmasla gelecek oraya. Koca dünya emrinde. Nereyi isterse orayı seçer. Nehri geçmeden yetişmeliyim ona.

Bunun ne kadar zor olduğunu düşününce yeniden çaresizliğe kapıldı. Çok dikkatle planlamış... her şey ondan yana. Asla yetişemeyiz. Umutsuzluğunu yenmeye çalıştı. Yoo, yetişiriz. Mecburuz. Ondan kurnaz olmalıyım. Onu yenmeliyim. Mecburum. Sağ kalmak için.

Dönüp terk edilmiş kampa koştu.

Kesik telgraf telleri yere sarkıyor, sallanıyordu. Uçlarını yakaladı, yanında getirdiği telleri onlara bağladı, toprağa değmeyecek kadar gerdi.

Sonra bağlantı telini devreye soktu, terminalleri kuru pil bataryalarına taktı. Bu bataryalar, Windhoek'ten yola çıkarken doldurulmuştu. Hâlâ dolu olmalıydılar. Bir an zihni boşalmış gibi oldu, Mors alfabesinin tek harfini bile hatırlayamadı, sonra birden hatırladı, pirinç tokmağa basmaya başladı.

«Juno'dan Vingt'e. Cevap ver.»

Uzun saniyeler boyunca yalnız yankılı bir sessizlik duyuldu kulaklıklarda. Sonra cınlama geldi, cevap verildi.

«Vingt'den Juno'ya. Mesajı ver.»

Centaine kısa kelimelerle, kısa cümlelerle yazmaya çalıştı.

Twentyman-Jones'a soygunu anlattı, kendi bulunduğu mevkii verdi, sonra devam etti:

«Güvercinlerle mütareke yap, çünkü malın bulunması iki taraf için de şart stop. Kamyonla O'chee Pan'in kuzey ucuna git, Mongongo Or-manı'nda Bushman kampını bul stop. Liderlerinin adı Kwi. Stop. Kwi'ye şöyle söyle: Nam Çocuk kaleya. Tekrar ediyorum, Nam Çocuk kaleya.»

Bereket versin bu kelime okunduğu gibi yazılabiliyordu. **Kaleya**, Bushman dilinde **imdat** demektir. Klan üyeleri bu çağrıya aldırnamazlık edemezlerdi. Mesaja devam etti. **«Kwi'yi yanına al...»** Daha epey yazı yazması gerektiği, sonra Twentymen-Jones mesajı aldığını bildirip sordu:

«Güvende ve sağlam mısınız? Vingt.»

«Olumlu. Mesajın sonu. Juno.»

Sarı ipek eşarbiyle yüzünün terlerini sildi. Tam güneş ışınlarının altında oturuyordu. Parmaklarını açıp kapadı, sonra vericinin üzerine tekrar eğildi, Windhoek'deki Courtney Maden ve Finans Şirketi santralinin rumuzunu aradı,

Cevabı hemen aldı. Besbelli santral demin Twentymen-Jones'la yaptığı görüşmeyi dinlemişti. Centaine yine de sordu. **«Önceki mesajı aldınız mı?»**

«Olumlu,» diye cevap geldi.

«Aynısını Yarbay Blaine Malcomess'e verin ve şunları ekleyin: Suçluların yakalanması ve malların tekrar alınabilmesi için işbirliği rica ediyoruz stop. Son üç ay içinde Lothar De La Rey tarafından çalınmış çok sayıda atla ilgili rapor aldınız mı? En kısa zamanda cevap. Mesajın sonu. Juno.»

Tâ uzaklardaki santral mesajı aldığını onayladı, sonra devam etti:

«Pettifogger'den Juno'ya.» Herhalde ilk mesajı almaya başladıkları anda Abe'i santrale çağırmış olmalıydılar. **«Sağlığımızı çok merak ediyoruz stop. Şimdiki mevkiinizden ayrılmayın stop.»**

Centaine sıkılıp, «Ben o işleri çok iyi bilirim, Abe,» diye bağırdı ama mesajın sonunu da izledi.

«Silahlı muhafız Windhoek'den sabah beşte yola çıktı stop. Sizin oraya yarın sabah erken saatte varmalı. Malcomess'in mesajını bekleyin. Mesajın sonu. Pettifogger.»

Teller yeterince uzun olduğundan, Centaine alıcı-vericiyi yamaçtaki bir gölgeliğe kadar çekebildi. Orada oturup beklerken zihnini bundan sonra yapacaklarında yoğunlaştırdı.

Bazı gerçekler açıkça ortadaydı. Bunlardan birincisi de, Lothar De La Rey'i asla hızlı bir takiple yakalayamayacaklarıydı. Arayı hızla açmıştı. Ömrü boyunca içinde dolaştığı, avlandığı, iyi tanıdığı bir alandan kaçıyordu. Her beyazdan iyi tanırdı oraları. Centaine'den de. Ama Kwi'den daha iyi tanıyamazdı.

Rotasını hesaplamalı, onun yolunu kesmeliyiz. O arazide kamyonlar işe yaramaz. Lothar bunu biliyor, bundan yararlanıyor. Kamyonların asla aşama-yacağı yolları seçecektir.

Gözlerini yumdu, kuzey bölgesinin haritasını gözünün önüne getirmeye çalıştı. Bushman diyarı denilen geniş, korkunç bir çöl.

Centaine oralarda yalnızca iki yerde su olduğunu biliyordu. Birincisini kendisi her zaman 'Fil Çukuru' olarak düşünürdü. Öteki de bir tepenin dibindeki derin sızıntı suyuydu. İkisi de Bushman'ların gizli yerleriydi. On beş yıl (ince, manevi babası Owa göstermişti ona. Acaba oralan yine bulabilir miyim, diye merak etti. Lothar'ın o suları bildiğinden emindi. Dosdoğru onlara gidecekti. Herhalde Centaine'in bilmediği başka suların yerini de biliyordu.

Telgrafın bip sesi onu uyandırdı, hemen alıcıya uzandı.

«Malcomess'den Juno'ya. Polis raporuna göre geçen ayın üçünde Okahandja'daki askeri depodan 26 at çalınmış, yalnız ikisi bulunmuş stop. Diğer isteklerinizi bildirin.»

«Haklıymışım! Lothar çöle istasyonlar kurmuş!» diye bağırdı Centaine. Gözlerini kapadı, haritayı tekrar canlandırmaya çalıştı, mesafeleri, zamanları hesapladı. Sonunda gözlerini açıp mesajını vermeye başladı.

«Kanımcı kaçaklar dosdoğru Okavango Nehri'ne gidiyor Stop. Çöl eğitilmiş kişilerden küçük bir ekip ve yedek atlar temin edin Stop. Randevumuz en kısa zamanda Kalkrand Misyon İstasyonu'nda Stop. Ben Bushman iz sürücülerle geleceğim.»

Twentyman-Jones oraya Windhoek'den gelen muhafızlardan önce vardı. O'chee Pan zaten yolunun üzerindeydi. Yola uzaklığı beş mil ancak vardı. Şirket kamyonu ovoidan gümbürdeyerek yaklaştı, Centaine onu karşılamak üzere koştu. İki elini başının üzerinde sallıyor, deliler gibi gültüyordu. Çok rahatlamıştı. Kıyafetini de değiştirmiş, Daimler'in bagajından çıkardığı binici pan-tolonuyla çizmelerini giymişti.

Twentyman-Jones kamyonun ön kabininden atladı, leylek gibi koşarak ona yaklaştı, sarılıp göğsüne yasladı.

«Tanrıya şükür,» diye mırıldandı ateşli ateşli. «Tanrıya şükür sağlamsınız.»

Centaine'e ilk defa sarılıyordu. Sonra da hemen utandı. Onu bıraktı, duygularını saklamak için kaşlarını çatarak geri çekildi.

«Kwi'yi getirdin mi?» diye sordu Centaine.

«Kamyonda.»

Centine kamyona koştu. Kwi ile Fat Kwi arkaya çömelmişlerdi. İkinin de geçirdikleri bu tecrübeden çok korktukları belliydi. Kafese kapatılmış vah şî hayvanlara benziyorlardı. İri kara gözleri fıldır fıldırıldı.

«Nam Çocuk!» diye bağırıldı Kwi. İkişi birlikte cıvıldaşarak ona koştular, Avutulmak istiyorlardı. Centine onları korkmuş çocukları kucaklar gibi kıtcakladı, güven veren sevgi dolu sözcükler mırıldandı.

«Artık yanınızda olacağım. Korkacak bir şey yok. Bunlar iyi adamlar. Be de sizi bırakmayacağım. Döndüğünüzde klanınıza anlatacağımız o güzel hika yeleri düşünün. San halkı arasında meşhur olacaksınız. Adınız tüm Kalahari de konuşulacak.» Buna sevinçle kıkırdaştılar. Çocuklar gibi. Korkularını unutmuşlardı.

«Ben Fat Kwi'den daha meşhur olacağım,» diye böbürlendi Kwi. «Çünkü ben hem daha büyüğüm, hem de hızlıyım, hem de daha akıllıyım.» Fat Kwi, buna köptürdü.

«İkiniz de meşhur olacaksınız.» Centine patlayacak kavgayı önlemeye çalışıyordu. «Şimdi bana büyük zarar veren kötü adamları izleyeceğiz. Siz onların izini bulacak, beni onlara götüreceksiniz. Daha sonra size ancak rüyalarınızda gördüğünüz armağanlar vereceğim. Herkes Kwi ile Fat Kwi gibi avcı dünyaya gelmemiştir diyecek. Ama kötüler kaçmadan acele etmeliyiz.»

Dönüp Twentyman-Jones'a koştuğunda iki San da köpek gibi topuklarının dibinde koştular.

«De La Rey sanayi elmaslarını bıraktı. Onları nehir yatağına gömdüm.» Birden duraladı. Twentyman-Jones'un yanındaki iki adamı tanıdı. Şoför Gerhard Fourie'ydi. Yanındaki de Maclear'den başkası değildi. İkişi de başları eğik, mahcup mahcup bakıyorlardı. Maclear konuştu.

«Sizi sağ salım gördüğümüze sevindik, Bayan Courtney. Madende sizin için kayılanmayan kimse kalmamıştı.»

«Teşekkür ederim, Bay Maclear.»

«Elimizden ne gelirse yapacağız. Bu işte beraberiz, Bayan Courtney.»

«Doğru, Bay Maclear. Elmas olmazsa maaş da olmaz. Lütfen bana yardım eder misiniz? Sanayi elmaslarını çıkaralım, sonra da Kalkrand'a doğru yola çıkalım. Bizi oraya götürecektir kadar benzininiz var mı, Bay Fourie?»

«Sizi sabaha oraya ulaştırmış olurum, Bayan Courtney,» diye vaatle bulundu şoför. Kalkrand yolun sonuydu. Yapılmış yol ondan ileriye gitmiyordu.

Fourie'nin onları Kalkrand'a götürmek için seçtiği yol aslında geniş bir daire biçimindeydi. Bushman diyarının kötü arazisine girmelerine imkân yok-

tu çünkü. Çöl kuzeye gidiyor, batıya dönüyor, sonra tekrar doğuya kıvrılıyor. Böylelikle Lothar'ın Centaine'e pusu kurduğu yerin 150 mil kuzeyine varmış olacaklar, ama 70 mil batıya düşeceklerdi. Lothar'a karşı kazandıkları mesafe yalnızca 80 mil olacaktı. Lothar nehre giderken daha doğuya doğru gidiyorsa, ondan bile az olacaktı. Tabii Centaine yanlış tahmin etmiş olabilir, adam bambaşka bir yöne doğru gitmiş olabilir. O ihtimal de vardı. Centaine bunu düşünmek bile istemiyordu.

Twentyman-Jones'a, «Son birkaç saatte bu yoldan başka araçlar geçmiş,» dedi. «İki kamyon, sanıyorum. Malcomess'in yolladığı polis birliği olabilir mi dersin?»

«Eğer onlarsa, adamın onları bu kadar çabuk yola çıkarabilmesi bir mucize.»

«Tabii bu yöne sapmadan önce Okahandja yolunda kuzeye gitmeleri gerekir.» Centaine bu izin onların izi olmasını pek çok istiyordu ama Twentyman-Jones başını kuşkuyla iki yana sallayıp durmaktaydı.

«Herhalde misyon istasyonunun ikmal kamyonlarıdır. Bence oraya vardığımızda polis ekibinin gelmesini beklemek zorunda kalacağız.»

Sabah sislerinin arasında misyon istasyonunun damlanı belirdi. Bomboş bir yerin ortasındaydı. Herhalde orada yeraltı suyu var diye seçilmişti bu yer. İki dev yel değirmeni nöbetçi gibi dikilmiş duruyordu.

«Bak!» diye patladı Centaine. «Kilisenin yanına park etmiş kamyonlar var. Atlar da değirmenin dibinde su içiyor. Hey, bak! Üniformalı bir polis. Onlar işte! Bizi bekliyorlar. Yarbay Malcomess sözünün eri çıktı.»

Fourie kum rengi iki kamyonun yanına yanaştı, Centaine hemen atladı, üniformalı polis onları karşılamaya koşarken seslendi.

«Merhaba, memur bey, burada komutan ki...» Sözleri boğazına takıldı. Taş duvarlı binanın verandasına çıkan uzun boylu adamı görmüştü. Adam merdivenlerden onlara doğru indi.

«Yarbay Malcomess, sizin şahsen geleceğinizi hiç beklemiyordum.»

«Tam işbirliği istemiştiniz, Bayan Courtney.» Adam elini uzattığında, ikisinin parmakları arasındaki elektrik akımından neredeyse mavi ışıklar çıkıyordu. Centaine elini çekti. Ama Blaine çekmeyince Centaine de tekrar uzatmak zorunda kaldı. El sıkışı sağlam ve güven vericiydi.

«Bizim çöllere gelecek değilsiniz herhalde, değil mi? Yönetici olarak görevleriniz var.»

«Ben gitmezsem, siz de gitmiyorsunuz demektir,» diyerek gülümsedi Blaine. «Hem Başbakan General Hertzog'dan, hem de muhalefet lideri General

Smuts'dan kesin talimat aldım. Sizi bir an bile gözümünden ayırmamam emredil dildi. Anlaşılan dikbaşlı davranışlarınız ün yapmış, hanımefendi. İki yaşlıbey son derece kaygılıydılar.»

«Benim gitmem şart,» diye onun sözünü kesti Centaine. «Bushman'larla başka kimse anlaşamaz. Onlar olmayınca da soyguncular kaçır, kurtulur.»

Blaine başını hafifçe eğip bunu kabullendiğini belirtti. «Eminim ki, iki genel bu emri verirken ikimizin de çöle gitmememiz gerektiğini kastetmişlerdi ama, ben o emri ikimizin de gideceği şeklinde yorumlamayı seçiyorum. Yaramaz çocuklar gibi sırttı. «Korkarım benden kurtulamayacaksınız.»

Onunla çöllerde, karısından uzakta olmak! Bir an Lothar De La Rey'i de, elmasları da unuttu, hâlâ el ele olduklarını fark etti. Herkes onlara bakıyordu. Elini indirdi, sordu.

«Ne zaman yola çıkabiliriz?»

Blaine cevap olarak döndü ve seslendi. «At bin! At bin! Derhal çıkıyoruz!»

Polisler atlarına koşarken tekrar Centaine'e baktı. Ciddi ve işini bilir bir hali vardı.

«Evet, Bayan Courtney. Şimdi bana niyetinizi açıklama nezaketini göster misiniz? Nereye gideceğiz?»

Centaine güldü. «Bir haritanız var mı?»

«Şurada.» Misyon istasyonunun binasına girdiler, Blaine onu bitişik kilisenin Alman papazlarıyla tanıştırdı. İstasyonu onlar yönetiyorlardı. Sonra masanın üzerindeki haritaya eğildi.

«Kafanızdan neler geçtiğini anlatın bana,» dedi. Centaine onun yanında durdu ama ona dokunmadı.

«Soygun şurada yer aldı.» İşaret parmağını haritaya dayadı. «Ben izleri şu tarafa doğru takip ettim. Portekiz toprağına doğru gidiyor. Bundan kesinlikle eminim. Ama oraya varabilmek için üç yüz mil yol gitmesi gerek.»

«Bu yüzden de onun çevresinden dolaştınız,» diyerek başını salladı Blaine. «Şimdi doğruya, çöle gidip yolunu kesmek istiyorsunuz. Ama orası koskoca bir ülke. Saman çuvalında iğne aramak gibi. Sizce de öyle değil mi?»

«Su,» dedi Centaine. «Su başlarında yedek atlar bırakmış. Ondan eminim.»

«Ordudan çaldığı atları mı? Evet, anlıyorum. Ama orada su yok.»

«Var. Haritada işaretli değil ama o yerini biliyor. Benim Bushman'larım da biliyor. Onun yolunu su başlarından birinde keseceğiz. Ya da daha önce geçmişse, izini bulacağız.»

Blaine doğrulup haritayı rulo yaptı. «Bu mümkün mü dersiniz?»

«Bizi geçmiş olması mı?» diye sordu Centaine. «Unutmayın ki o çok yaman bir adam. Çöl onun kendi vatanı. Onu asla küçümsemeyin, yarbayım. Bu çok ciddi bir hata olur.»

«Adamın sicilini inceledim.» Haritayı bir deri çantaya koydu, haki güneş miğferini başına giydi. Miğfer mantardandı. Boynu koruyan bir bezi de vardı. Kulaklarını kaplıyor, boynunu daha da uzun gösteriyordu. «Tehlikeli bir adam. Bir zamanlar başına on bin sterlin ödül konmuş. Bu işin kolay olacağını sanıyor değilim.»

Arkalarındaki kapıda bir polis belirdi. «Hazırsınız, yarbayım.»

«Bayan Courtney'in atını eyerlediniz mi?»

«Evet efendim!» Adam ince, esmer ve adaleliydi. Kocaman, sarkık bıyıklım vardı. Centaine bu adamın çavuş olarak seçimini onayladı. Blaine onun adamı incelediğini fark etti.

«Bu Çavuş Hansmeyer. İkimiz eski savaş arkadaşınız. Smuts seferinden.»

«Memnun oldum, Bayan Courtney. Hakkınızda çok şey duydum efendim,» diyerek selam verdi çavuş.

«Tanıştığımıza sevindim, çavuş.»

Papazlarla çabucak el sıkıştılar, güneş ışığına çıktılar. Centaine, Blaine'in kendisine ayırdığı kocaman, güçlü hayvana yürüdü, üzengileri ayarladı.

«At bin!» diye emretti Blaine Malcomess. Çavuşla dört polis binerken Centaine, Twentyman-Jones'a döndü.

«Keşke ben de sizinle geliyor olsaydım, Bayan Courtney,» dedi adam. «Yirmi yıl önce olsa, bana hiçbir şey engel olamazdı.»

Centaine gülümsedi. «Bizim için dua edin. Elmasları geri alamazsak belki yine De Beers'de çalışmak zorunda kalırsınız, ben de yoksullar evinde nakış işlerim.»

«Size bunu yapan domuzun Allah belasını versin. Onu zincire vurup getirin.»

Centaine ata bindi, hayvanı altında sağlam, kendini de iyi hissetti. Dizlerini kıpırdattı, atı Blaine'inkinin yanına getirdi.

«Av köpeklerinizi salabilirsiniz, Bayan Courtney,» diyerek gülümsedi adam.

Centaine, «Bizi suya götür, Kwi!» diye bağırdı, iki minik Bushman, çıplak sırtlarında yayları ve zehirli oklarıyla yüzlerini doğuya çevirdiler. Küçük başlan siyah buklelerle doluydu. Çocuk ayağı gibi ayakları sanki uçuyordu. Uzaklaşıp gittiler. Koşmak için yaratılmıştı onlar. Geridekiler onları gözden kaybetmemek için atlarını tırısı kaldırmak zorunda kaldılar.

Centane'le Blaine yan yana, grubun başında gidiyorlardı. Çavuşla dört polis tek sıra halinde onların peşindeydi. Her birinin yedeğinde iki at daha vardı. Yedek atlara su damacaneları yüklüydü. Yirmişer galonluk, deri kılıflı damacanelar. İdareli kullanırlarsa üç gün yeterdi. Çünkü adamlar da, atlar da çöle alışkındı.

Birkaç tepeyi aşınca Blaine ilk defa konuştu. «Haklıymışsınız, kamyonları buraya sokamazmışız. Atla gitmek zorunlu.»

«Daha kalkerit araziye gelmedik. Ondan sonra da kum var. Durmadan lastikler gömülürdü.»

Kilometreler geride kalıyordu. Bushman'lar çok öndeydi. Koşu tempolarını hiç bozmuyorlar, uzaktaki bir hedefe doğru öylece gidiyorlardı. Blaine adamları her saat başı durduruyor, atların dinlenmesine izin veriyor, kendisi adamlarla konuşuyor, onları giderek daha iyi tanıyor, yedek atların yükünü yokluyordu. Yorgunluğu ve kazayı önceden önlemek akıllılıktı. Beş dakika dolunca tekrar yola koyuluyorlardı.

Karanlık basıncaya kadar ilerlediler, sonra Blaine onları durdurdu. Su konusunu gözden geçirdi, atların tımarına baktı, ancak ondan sonra Centaine'in oturduğu ateşin başına döndü. O da kendi işlerini bitirmişti. Bushman'ların yemeğini vermiş, uykuya yatırmıştı ikisini. Şu anda Blaine'e ve kendisine yemek hazırlıyordu. Ona madeni tabağı uzattı.

«Menüde sülün ve havyar olmadığı için özür dilerim efendim. Ama sığır yahnisini de içtenlikle tavsiye edebilirim.»

«Tadının ne kadar güzel geldiğine şaşıyor insan.» Blaine gerçek bir iştahla yiyordu. Bitirince tabağını kumla temizledi, kuruladı, tekrar ona uzattı. Bir puro yaktı.

Centaine bulaşıkları temizledi, sabah acele yola çıkacakları için topladı, sonra ateşin başına dönüp oturacakken hafif bir kararsızlık gösterdi. Blaine hafif yana çekildi, üzerine oturduğu eyer örtüsünde ona da yer açtı. Centaine oturdu, bacaklarını altına kıvırdı. Aralarında birkaç santim uzaklık vardı.

«Ne kadar güzel,» diye mırıldandı Centaine. Gözleri göklerdeydi. «Yıldızlar ne kadar yakın! İnsan uzansa, toplayabilecekmiş gibi. Gerdanlık yapıp boynuna takabilecekmiş gibi.»

«Zavallı yıldızlar,» dedi Blaine alçak sesle. «Ne kadar soluk ve önemsiz kalırlardı o zaman.»

Centaine dönüp ona gülümsedi, tekrar göğe baktı. «Şu benim özel yıldızın,» diyerek Aorux'u gösterdi. Michael seçmişti o yıldızı ona. Michael... içinde bir suçluluk duygusu uyandı, sanki sancıdı. Ama sancı pek eskisi kadar keskin değildi.

«Sizinki hangisi?» diye sordu.

«Olmalı mı?»

«Elbette. Çok lazım.» Durakladı, sonra utangaç bir sesle, «Size ben bir tane seçebilir miyim?» diye sordu.

«Onur duyarım.» Alay etmiyordu. O da Centaine kadar ciddiye.

«İşte.» Kuzeye döndü. «Oradaki yıldız. Regulus. Aslan burcunda. Sizin burcunuz. Onu seçtim ve sana verdim, Blaine.» Sonunda sen demiş, adıyla hi-tap etmişti ona.

«Ben de minnetle kabul ettim. Bundan böyle onu ne zaman görsem seni düşüneceğim, Centaine.»

Bir sevgi simgesiye bu. Verilmiş, alınmıştı. İkisi de anlıyordu bunu. Bu anın önemi, sessiz kalmalarını sağladı.

Sonunda Blaine, «Aslan burcundan olduğumu nereden bildin?» diye sordu.

Centaine hiç çekinmeden, «Öğrendim,» dedi. «Bilmek gerekir diye düşündüm. 28 Temmuz 1893'de doğmuşsun.»

«Sen de yeni yüzyılın ilk günü doğmuşsun. Bu yüzden bu adı almışsın. Ben de öğrendim. Bilmek gerekir diye düşündüm.»

Ertesi sabah ortalık ağarmadan yola koyulmuşlardı. Güneş doğdu, yükseldi, tepeyi aştı, batıya doğru inişe geçti. İlerde Kwi birdenbire durdu, havayı koklamaya koyuldu. Fat Kwi de onun gibi yaptı. Sanki sülün kokusu almış bir çift tazıydılar.

«Ne yapıyorlar?» diye sordu Blaine. Daha Centaine cevap veremeden Kwi bir çığlık attı, koşarak fırladı, Fat Kwi de onu izledi.

«Su.» Centaine üzengilerin üzerinde ayağa kalkmıştı. «Su kokusu aldılar.»

«Ciddi misin?» Blaine ona bakıyordu.

«Ben de ilk seferinde inanmamıştım,» diyerek güldü Centaine. «Owa suyu beş milden koklardı. Gel, kanıtlayayım sana.»

Karşiki tepeye tırmanmadan önce Kwi ile Fat Kwi durup yerleri incelediler. Centaine yaklaştığında aralarında heyecanlı heyecanlı tartışıyorlardı. Centaine, Blaine'e tercüme etti. O da çok heyecanlanmıştı.

«izi bulduk. De La Rey olduğuna hiç kuşku yok. Uç atlı, suya güneyden yaklaşmış. Yorgun atlarını bırakmışlar. Hızlı gidiyorlar. Atları gücünün sonuna kadar zorluyorlar. Atlar şu anda bile bitkin. De La Rey iyi hesaplamış.»

Centine memnuniyetini zor saklayabiliyordu. Doğru tahmin etmişti. Lot-har gerçekten Portekiz sınırına gidiyordu. Kendisi de, elmaslar da, pek uzakta değildi artık.

«Ne kadar zaman, Kwi?» diye sordu heyecanla. Atından atlayıp ize kendi de baktı.

«Bu sabah, Nam Çocuk,» dedi minik Buhsman. Parmağıyla gökte, o zaman güneşin nerede olduğunu gösterdi.

«Şafaktan hemen sonra. Onlardan sekiz saat falan gerideyiz,» dedi Centaine, Blaine'e.

«Yetişmek yine de kolay değil» Blaine ciddiydi. «Bundan böyle her dakikanın değeri var. İleri marş!»

Tepenin doruğuna yarım mil kala, Centaine yine konuştu. «Burada atlar otlamış. Bir sürü at. Haftalarca kalmışlar. Tahmin ettiğimiz gibi. De La Rey adamlarından birini burada atlarla bekletmiş. Su başında da buna kanıt bulacağız.» Susup ileriye doğru baktı. Tepenin dibinde üç kara gölge yatmaktaydı.

«Ne onlar?» Blaine de Centaine kadar şaşkındı. Ne olduğunu ancak yaklaşınca anlayabildiler.

«Ölü atlar!» diye bağırdı Centaine. «De La Rey yorulan atlarını vurmuş!»

«Hayır.» Blaine atından inmişti bile. «Kurşun deliği yok.»

Centine çevresine bakındı. Lothar için bekletilen atların bağlandığı ilkel ahırı gördü. Kulübe de vardı. Atlara bakanlar orada yaşamış olmalıydı.

«Kwi,» diye seslendi Bushman'a. «Buradan ayrılan izi bul. Fat Kwi, kamçı ara. Bize bu izlediğimiz kötü adamlar hakkında bilgi verecek ne varsa bak.» Sonra kendi atını su başına doğru çevirdi.

Su tepenin dibindeydi. Yeraltı suyu tabakalar arasından yükselmiş, burada bir havuz oluşturmuştu. Yerlerde vahşi hayvanların ve San'ların ayak izleri vardı. Suyun yüzü, koni biçimindeki beş metrelik yükseltilerin dibindeydi.

Havuzla kısaca baktı, sonra eyerinde kazık kesildi, eli ağzına doğru uçu. İçgüdüsel bir dehşet ifadesiydi bu. Karşı kıyıdaki kazığa çakılmış levhaya bakıyordu.

Devedikeninin dalı soyulmuş, yere çakılmış, yazılı levha ona tutturulmuştu:

BU KUYU ZEHİRLİDİR

Direğin tepesine kırmızı bir teneke geçirilmiş, üzerine siyah boyayla çapraz kemikler ve kurukafa çizilmişti. Altında da korkulu kelime okunuyordu.

ARSENİK

Blaine de gelmişti. İkisi de çok sessizdiler. Aşağıdaki hareketsiz suyun bile sesi duyuluyordu. Blaine konuştu:

«Atlar bu yüzden ölmüş,» dedi. «Aşağılık piç!» Sesi gücenik bir ifadeyle gıcırdıyordu. Atının başını çevirip adamlarına doğru koşturdu. Centaine onun seslendiğini duyuyordu. «Kalan suyumuzu kontrol et. Kuyu zehirlenmiş.» Çavuş Hansmeyer'in hafif bir ısıklık öttürdüğü duyuldu.

«Eh, kovalamaca buraya kadar. Kalkrand'a bu suyumuzla dönebilirsek şanslı sayılırız.»

Centaine öfke ve çaresizlikten titremekte olduğunu fark etti. «Kurtulacak elimizden,» diye mırıldandı kendi kendine. «İlk hilesi yetti kazanmasına.»

Atı suyun kokusunu almış, aşağıya inmek istiyordu. Centaine onu dizle-riyle zorlayarak çevirdi, yuların ucuyla boynuna vurdu, öteki atların yanına götürdü, başına geçirdiği torbaya arpa ölçüp koydu.

Blaine onun yanına döndü. «Üzgünüm, Centaine,» dedi alçak sesle. «Geri dönmek zorundayız. Susuz devam etmek intihar demek olur.»

«Biliyorum.»

«Çok pis bir hile. Çöl hayatını var eden bir su kuyusunu zehirlemek! Yol açacağı zarar korkunç olacak. Bunu ömrümde bir tek kere daha görmüştüm. Waivis'den yürürken... 1915'de,» Sustu. Minik Kwi koşarak yanlarına gelip heyecanla bir şeyler söyledi. «Ne diyor?» diye sordu Blaine.

«İzlediğimiz adamlardan biri hasta. Kwi bu sargıları bulmuş.»

Centaine kan lekeli sargılara baktı.

«Onları yere bırak, Kwi,» diye emretti kesin bir sesle. Cerahatin kokusu burnuna kadar geliyordu. Kwi söz dinleyip sargıları onun ayağının dibine bıraktı, Blaine süngüsünü kınından çıkardı, bezleri kuma yaydı.

«Maske!» diye bağırdı Centaine heyecanla. Lothar'ın başına giydiği un torbasını tanımişti. Kuru kanla kazık kesilmiş kumaşta sarı iltihap da görünüyordu. Haki bir gömlekten kesilmiş parçalar da vardı.

«Hasta adam uzanıp yatmış, öteki eyerleri yeni atlara geçirmiş. Sonra hastayı ayağa kaldırmak, binmesine yardım etmek zorunda kalmışlar.» Kwi bütün bunları izlerden okuyarak söylüyordu.

«Onu ben ısırdım,» dedi Centaine alçak sesle. «Boğuşurken dişlerimi bi leğine geçirdim. Kemiğini hissettim. Derin bir yaraydı.»

«İnsan ısırtığı hemen hemen yılan ısırtığı kadar tehlikelidir,» dedi Blaine. «Tedavi edilmezse mutlaka kan zehirlenmesi yapar. De La Rey hasta bir adam. Kolu çok kötü durumda olmalı.» Çizmesinin burnuyla leş kokan sargı lara dokundu. «Onu yakalardık. O durumuyla, Okavango Nehri'ne varmadan kesin yakalardık. Keşke yola devam edecek suyumuz olsaydı.» Arkasını dönüp yürüdü. Centaine'in mutsuzluğunu seyretmek istemiyordu. Çavuş Hans-meyer'le konuştu. «Bundan böyle su kullanımı yarı yarıya, çavuş. Gece olunca misyona dönüş yoluna başlarız. Serinlikte gidelim.»

Centaine rahat duramıyordu. Tekrar suyun başına döndü, levhaya bakıp durdu.

«Nasıl yapabildin, Lothar?» diye fısıldadı. «Sert ve çaresiz bir adamsın ama bu korkunç şeyi yapmak...»

Yavaşça aşağıya inip suyun kenarına çömeldi. Uzanıp parmağının ucunu suya değdirdi. Soğuktu. Ölüm kadar soğuk. Parmağını pantolonuna silip suya tekrar baktı.

Blaine'in söylediği sözü düşündü. 'Böyle bir şeyin yapıldığını bir tek ke-re gördüm. Walvis'ten gelirken, 1915'de.' Birden aklına çok eskiden kalma, unutulmuş bir başka konuşma geldi, Lothar De La Rey'in yüzünü bir kamp ateşinin ışığında görür gibi oldu. İtiraf ederken yüzü hayalet gibiydi.

«Yapmak zorundaydık. Ya da o sıra bana öyle gelmişti. Birlik kuvvetleri çok sıkı bastırıyordu. Eğer yaratacağı sonuçları öngörebilmiş olsaydım...» Susmuş, alevlere-bakmıştı. Centaine öyle sevmişti ki onu o anda! Onun kadınıydı. Henüz bilmemesine rağmen, karnında onun çocuğunu taşıyordu. Uzanıp onun elini tutmuş, onu avutmaya çalışmıştı.

«Zıyanı yok,» diye fısıldamıştı. Ama Lothar acı dolu yüzünü ona çevirip konuşmuştu.

«Zıyanı var, Centaine. Ömrümde yaptığım şeylerin en kötüsüydü. Bir ay sonra, katillerin hep yaptığı gibi o su başına döndüm. Koku bir mil uzaktan geliyordu. Her taraf ölümlerle doluydu. Zebralar, geyikler, minik çöl tilkileri, kuşlar... hatta çürüyen cesetlerle beslenen akbabalar bile. Ölerken hatırlayacağım bir sahne. Sanırım bir tek bundan utanıyorum. Bir gün hesabım vermek zorunda kalacağım.»

Centine yavaşça doğruldu, içinden yükselen heyecan yavaş yavaş öfkesini ve umutsuzluğunu siliyordu. Suya tekrar dokundu, parmağının değdiği yerden yayılan halkalara baktı.

«İnanarak söylüyordu,» dedi yüksek sesle. Gerçekten utanıyordu. Aynı şeyi dünyada tekrar yapamaz. Karar verdiğiğinde ürperdi, cesaretini topladı. Bir blöf bu. Bu levha bir blöf. Öyle olmalı... Üç ölü atı hatırlayıp birden duraldı. O öldürdü onları. Zaten atların işi bitmişti. Onları zehirledi, bunu blöfün bir parçası olarak kullandı. Herhalde kovayla içirdi ilacı onlara. Ama burayı zehirlemedi. Onu iki kere yapamaz.

Başından şapkasını çıkardı, geniş kenarıyla suyun yüzündeki toz ve pislikleri dağıttı, sonra sudan bir şapka dolusu aldı, iki eliyle kaldırdı. Kendini çeşikleştirmeye çalıştı. Derin bir soluk aldı, dudaklarını suya değdirdi.

«Centaine!» diye uludu Blaine. Sesi şok ve öfke doluydu. Yıldırım gibi uçup şapkayı onun elinden kaptı, sular yerlere, Centaine'in pantolonuna döküldü. Blaine onu iki kolundan yakalayıp ayağa kaldırdı. «Aklımı mı kaybettin, kadın?»

«Blaine, canımı yakıyorsun.»

«Canını mı yakıyorum? Seni dövebilirim bile, seni deli...»

«Blaine, bu bir blöf. Eminim.» Korkuyordu ondan. Öfkesini seyretnmek korkunçtu. «Blaine. Lütfen! Lütfen dinle beni.»

Gözlerdeki değişimi seyretti. Blaine kontrolünü kazanmıştı. «Ah, Tanrım... sanmışım ki...»

«Canımı yakıyorsun,» diye tekrarladı Centaine aptal gibi. Blaine onu bıraktı.

«Özür dilerim.» Maraton koşmuş gibi soluk soluğaydı. «Bana bir daha yapma bunu, kadın... gelecek sefere ne yaparım, bilemiyorum.»

«Blaine, dinle beni. Bu bir blöf. Suyu zehirlemedi. Hayatımla bahse girebilirim.»

«Demin giriyordun zaten.» Ama artık dinliyordu. «O sonuca nasıl vardın?» Yaklaştı. İlgilenmiş, ikna olmaya da hazırды.

«Bir zamanlar onu tanırdım. İyi tanırdım. Bir yemin ettiğini duydum. Senin sözünü ettiğin o kuyuyu 1915 yılında zehirleyen de oydu. Bunu itiraf etti, ama bir daha asla yapmayacağına yemin etti. Su başındaki korkunç manzarayı anlattı.»

«Ya ölmüş atlar?» diye sordu Blaine. «Onları nasıl açıklıyorsun?»

«Tamam, onları zehirledi. Zaten öldürmek zorunda kalacaktı. Bitmişti o atlar. Aslanlara bırakamazdı onları.»

Blaine suyun kenarına yürüdü, eğilip baktı.

«O tehlikeyi göze alacaktın ve...» Sustu, ürperdi, dönüp seslendi.

«Çavuş Hansmeyer!»

«Buyrun efendim.» Çavuş atların yanından ayrılıp yaklaştı.

«Çavuş, topal kısrakçı getir bana.» Adam döndü, atı alıp geldi. Bir ön ayağı sakatlanmıştı. Onu zaten bırakmak zorundaydılar.

«Bırak su içsin,» diye emir verdi Blaine.

«Efendim?!» Hansmeyer şaşırılmış gibiydi. Blaine'in niyetini anlayınca da ha da telaşlandı. «Kaynaktan mı? Su zehirli, efendim!»

«Biz de onu anlamak istiyoruz.» dedi Blaine sert bir sesle. «Bırak içsin.»

Yağız kısrak hevesle suya yaklaştı, uzun boynunu eğdi.

Suyu koca koca yudumlar halinde içiyordu. Guruldayarak karnına aktığı duyuldu. Karnı gözle görülür biçimde şişiyordu.

Centaine, «Atlardan birini kullanmak aklıma gelmemişti,» dedi. «Ah, tahminim yanlışsa korkunç olacak.»

Hansmeyer atın doyana kadar su içmesine izin verdi, sonra Blaine'in sesi duyuldu. «Yerine götür onu.»

Kolundaki saate baktı. «Ona bir saat verelim,» diye karar verdi, Centaine'in elini tuttu, onu gölgeye götürdü, oturdular.

«Onu tanıdığını söyledin,» dedi sonunda. «Ne kadar iyi tanıyordun?»

«Benim yanımda çalıştı. Yıllar önce. Madenin ilk çalışmalarını o yaptı. Mühendistir, biliyorsun.»

«Evet, mühendis olduğunu biliyorum. Dosyasında yazıyor.» Sessizleşti. «Sana böyle bir itirafta bulunması için onu çok yakından tanıyor olman gerek. İnsanın işlediği suç çok gizli bir şeydir.»

Centaine cevap vermedi. Ne diyebilirim ona, diye düşündü. Lothar De La Rey'in metresi olduğumu mu? Onu sevdiğimi, ona bir erkek çocuk doğurduğumu mu?

Birden Blaine güldü. «Kıskançlık gerçekten pek tatsız bir duygu, değil mi? Sorumu geri alıyorum. Küstahlık ettim. Bağışla beni.»

Centaine elini onun koluna dayadı, minnetle gülümsedi.

Blaine devam etti. «Ama demin beni öyle korkutmanı bağışlamış değilim,» dedi şakacı bir kızgınlıkla. «Hâlâ seni zevkle dizime yatırıp pataklayabilirim.»

Bu düşünce Centaine'de garip bir heyecan doğurdu. Blaine'in öfkesi onu hem korkutmuş, hem heyecanlandırmıştı. Yola çıktıklarından beri tıraş olma-

mıştı Blaine. Çıkmaya başlayan sakalı gümüş kırçılıydı. Ağzının köşelerinde yıldız yıldız parlıyordu.

«Neye bakıyorsun?» diye sordu Blaine.

«Acaba sakalın batar mıydı diye düşünüyordum... beni dövmek yerine öpmeye karar verseydin...»

Blaine'in boğulmakta olan bir adam gibi kendiyile mücadele ettiğini gördü. o yeşil gözlerin gerisinde bir savaş oluyordu. Centaine bekledi. Ne uzanıyor, ne geri çekiliyordu. Onun kaçınılmazlığı anlamasını bekliyordu yalnızca.

Blaine onun dudaklarını kendi dudakları arasına hırsla aldı. Sanki karşı koyamayışına kızıyormuş gibi. Kendisini bu tehlikeli sadakatsizliğe ittiği için ona kızmış gibi. Centaine'in tüm gücünü dudaklarından çekip aldı, vücudunu güçsüz bıraktı.

Sonunda kendini çekip ayağa fırladı, ona baktı. «Tanrı bize acısın.» diye fısıldadı, dönüp yamaca tırmandı, onu orada suçluluğu ve ateşiyle baş başa, yalnız bıraktı.

Sonunda onu Çavuş Hansmeyer çağırdı. «Yarbay Malcomess sizi istiyor, efendim.»

Centaine çavuşla birlikte konaklama yerine döndüğünde kendini gerçeklerden uzaklaşmış gibi hissediyordu. Ayakları yere dokunmuyordu. Her şey rüyada gibiydi.

Blaine total kısırağın yanındaydı. Başını tutmuş, boynunu okşuyordu. Hayvan burun deliklerinden sesler çıkarıp onun ceketine burnunu sürmekteydi. Blaine onun başı üzerinden Centaine'e baktı. Centaine yaklaştı. Bakıştılar.

«Dönmüyoruz,» dedi Blaine alçak sesle. Centaine o sözdeki çift anlamı sezdi. «Bu yolda devam ediyoruz... birlikte.»

«Evet, Blaine,» dedi çekingen bir sesle.

«Sonucu ne olursa olsun.» Sesi hırshydı.

Bir saniye daha bakıştılar, sonra Blaine sesini yükseltti. «Çavuş, atları su-la, şişeleri doldur. Soyguncularla aramız dokuz saat.»

Gece boyunca yola devam ettiler. Önlerinde kaçanlar dört kişiydi. Onlara yeni atları veren adam da aralarına katılmıştı. Ama her biri, birer de yedek at götürüyorlardı yanlarında.

Şafaktan bir saat sonra, kaçakların kamp kurmuş olduğu yere vardılar. Lothar atlarından ikisini orada bırakmıştı. Ortalıkta dolanıyordu hayvanlar.

Kwi ateşe serpilmiş kumları dağıttı, küllere üfledi, minik bir alev fişkıncıca şeytan gibi sıırttı.

Blaine, «Onlar uyurken beş altı saat kazandık,» diye mırıldandı. Centaine'e baktı. Centaine eyerinde doğruldu. Yüzü solgun ve yorgundu. I

«Atları yem olarak kullanıyor,» dedi. İkisi birlikte Lothar'ın sağ bıraktığı hayvanlara baktılar. Başlarını yere kadar eğmişti atlar. Acıyla hareket ettikle ri belliydi. Dilleri siyah ve şiş, ağızlarının iki yanından taşıyordu.

«Onlar için su ziyan etmemiş...» dedi Blaine. «Zavallı yaratıklar.»

Centaine, «Onları öldürmen gerek,» diye cevap verdi.

«O da onun için bıraktı, Centaine.»

«Anlamıyorum.»

«Kurşun sesi. O sesi dinliyor olacak...»

«Ah, Blaine! Ne yapacağız! Onları böyle bırakamayız.»

«Kahve ve kahvaltı hazırla. Canımız çıktı... atların da, adamların da. Devam etmeden önce birkaç saat dinlenmemiz şart.» Atından indi, battaniye dengini açtı. «Bu arada ben de bu sakatların çaresine bakarım.»

Koyun postundan battaniyeyi alıp silahının namlusuna sardı.

Kısarak o boğuk tabanca sesinden sonra hemen devrildi, bir iki tekme attı. hareketsiz kaldı. Centaine başını çevirdi, kendini meşgul etmek için kahveyi ölçtü. Blaine o sıra öteki kısrağa yürüyordu.

Kolu dirseğine kadar sargılar içindeydi. Sarı iltihap sargıyı lekelemişti. Fi-şekliğinin kayışını koluna askılık yapmış, elini öyle taşıyordu.

Dönüp gerilere doğru baktı, bu hareket başını döndürdü, eyerin üzerinde sallandı, düşmemek için arkadaki elmas kutusuna tutundu,

«Baba!» Manfred onun sağlam koluna yapıştı. Yüzü kaygıyla kırışmıştı.

Baba! İyi misin?»

Lothar gözlerini yumdu, sonra cevap verebildi. «İyiyim,» diye gıcırdadı sesi. Yaranın şiştiğini, elinin ve kolunun biçimini değiştirdiğini hissediyordu, Cildi incelmış, gerilmişti sanki. Olgun eriğin kabuğu gibi olmuştu. Zehirin ateşi kanında dolaşıyordu. Koltukaltı bezlerinde zonklama yapıyor, tüm vücuduna yayılıyor, teriyle dışarı atılıyor, gözlerini yakıyor, şakaklarını attırıyor, beyninde çöl serapları oluşturuyordu.

«Devam edin,» diye fısıldadı. «Devam etmemiz gerek.» Hendrick, Lot-har'ın atının yularını tekrar aldı.

«Dur!» diye patladı Lothar. Eyerin üstünde sallanıyordu.

«Gelecek suya ne kadar var?»

«Yarın öğlende oradayız.»

Lothar dikkatini toplamaya çalışıyordu ama, ateş beynini sanki dumanlarla dolduruyordu.

«At çivileri. Onları kullanmanın zamanı.»

Hendrick başını salladı. O koca demir çivileri tepedeki silah deposundan taşıyıp getirmişlerdi. Ağırlığı otuz beş kilo vardı o yükün. Bir at için enikonu ağır bir yükü. O yükün birazından kurtulma zamanı gelmişti.

Lothar, «Bir yem bırakalım da çivilerin üstüne gelsin,» diye gıcırdadı.

Kısacık dinlenme, acele yenen yemek, fazla kaynamış sıcak kahve, Cen-taine'in yorgunluğunu daha da artırmaktan başka işe yaramamıştı.

Onlara belli etmeyeceğim, dedi kendi kendine. Onlar pes etmeden ben etmeyeceğim. Ama derisi öyle kuruydu ki, kâğıt gibi yırtılacaktı neredeyse. Gözlerine giren ışık başının içini korkunç bir ağrıyla dolduruyordu.

Yan gözle Blaine'e baktı. O eyerinde dimdik oturuyordu. Yenilmez, yorulmaz biri. Başını çevirip Centaine'e bakarken bakışları yumuşadı.

«On dakikaya kadar çay molası vereceğiz,» dedi alçak sesle.

«Ben iyiyim.»

«Hepimiz yorgunuz. Bunu kabullenmenin utanılacak bir yanı yok.» Susup elini gözüne siper etti, ileriye baktı.

«Ne var?» diye sordu Centaine.

«Emin değilim.» Blaine göğsünde asılı dürbünü kaldırdı, tâ uzaktaki siyah noktaya baktı. «Hâlâ anlayamadım.» Dürbünü Centaine'e uzattı, o da paktı.

«Blaine!» diye bağırdı. «Elmaslar! Elmas çantası! Onu bırakmışlar

Yorgunluğu bir anda yok oldu. Blaine onu durduramadan atını dortnala kaldırdı, Bushman'ları geçti. İki yedek at da onu izlemek zorunda kaldı. Sırtlarındaki su şişeleri sıçrayıp sallanıyordu.

«Centaine!» diye bağırdı Blaine. Kendi atını onun peşi sıra mahmuzladı ona yetişmeye çalıştı.

Çavuş Hansmeyer eyerde uyuklayıp duruyordu. İki lider dortnala kalkınca uyandı.

«Ekip, ileri!» diye bağırdı, tüm grup yıldırım gibi ilerledi.

Birden Centaine'in atından acı bir çığlık koptu, hayvan şahlandı. Centaine neredeyse eyerden düşüyordu. Kendini ustalıklı dengelediği sırada yedek atların da acıyla çifteler atmakta olduğunu gördü. Blaine dönmeye çalıştı ama geç kalmıştı. Atı altında çöktü, yanındaki yedek atlar tepinmeye başladı.

«Dur!» diye bağıarak Çavuş Hansmeyer'in grubunu durdurmaya çalıştı. Çavuş çabucak tepki gösterdi. Atını çevirip adamlarının yolunu kesti. Hepsisi birbirine çarparak durdular, atların tepinmesinden toz toprak içinde kaldılar.

Centaine eyerden sıçradı, atının ön ayaklarını muayene etti. İkisi de sağlamdı. Arka ayaklardan birini kaldırıncı inanmaz bakışlarla bakakaldı. Hayvanın tırnak arasına kocaman, paslı bir demir saplanmıştı. Koyu renk kanlar yaradan boşanmaya başlamıştı bile. Çölün ince kumlarına karışıp gidiyordu.

Centaine dikkatle maden parçasını tuttu, çekmeye çalıştı. Çok derine gömülmüştü. Hayvan acıyla titredi. Centaine demire asılıp çevirirken her yanından çıkan dikenlere dikkat etmeye çalışıyordu. Sonunda korkunç demir çıktı. Atın kanından sıırılsıklamdı. Centaine doğrulup Blaine'e baktı. O da kendi atının ayağıyla meşguldü. Elinde aynı demirden iki taneyle doğruldu.

«At çivileri,» dedi Centaine'e. «Bu zalim demirleri savaştan beri görmemişim.» Çok kaba yapılmışlardı. Dört ucu olan bir yıldız gibiydiler. Nasıl durursa dursun, ir ucu mutlaka yukarı doğru uzanıyordu. Sekiz santim boyun da demir uç. İnsanı da, hayvanı da sakat etmeye yeter, onları izleyen bir taşı tın lastiğini yarardı.

Centaine çevresine baktığında, kumların bu demirlerle dolu olduğunu gördü. İlk bakışta gözükmemeleri için üzerine biraz kum serpilmişti ama, bu durum demirlerin etkisini hiç azaltmamıştı.

Tekrar eğildi, öteki atların ayaklarına baktı. Kendi atının iki arka ayağında da vardı. Yedek atların birinin üç, ötekinin iki ayağı yaralıydı. Demirleri çıkardı, öfkeyle uzağa fırlattı.

Çavuş Hansmeyer'le adamları onlara yardım etmek üzere dikkatle yaklaştılar. Bu demirler onların çizme tabanlarını da rahat delerdi. Dar, koridor gibi bir yolu temizlediler. Hayvanlar o yoldan güvenle geriye götürülecekti.

«Altı hayvan,» dedi Blaine acı bir sesle. «Bir elime geçirsem o iti.» Tüfeğini eyerden aldı, Hansmeyer'e, «Eyerleri sendeki iki yedek ata koy,» diye bağırdı. «İki adam buradan çıkış yolunu temizlesin. Çabuk ol! Bir dakika bile ziyan edemeyiz.»

Hansmeyer az sonra Centaine'in yanına geldi. «Hazırız, bayan,» dedi, yeni atın dizginlerini uzattı. Centaine bindi. Hepsini dönüp arkaya baktılar. Blaine yaralı hayvanları vuruyordu. Centaine gözlerindeki yaşları hissetti. Onlara engel olamıyordu. Blaine işini bitirip yaklaştı, ona baktı, yaşları görünce başını dosdoğru karşıya çevirdi, onu rahat bıraktı.

«Bir saate yakın zaman kaybettik. İleri marş!»

Karanlık basmadan önce Bushman'lar iki kere daha grubu durdurdular, yerlerde demirler arandı, bulundu, temizlendi. Bunların her biri onlara değerli dakikalar kaybettirdi.

«Geri kalıyoruz,» dedi Blaine. «Tüfek seslerini duymuşlardır. Tetikteler. İlerde bir yerde yeni atların kendilerini beklediğini biliyorlar. Hızlı gidiyorlar. Bizim cesaret edemediğimiz kadar hızlı.»

Lothar De La Rey artık eyerde yardımsız duramıyordu. Bir yanında Swart Hendrick, öbür yanında piç oğlu Klein Boy ona yardım ediyorlardı. Lothar ara sıra sayıklıyor, ara sıra gülüyor, düşecek gibi oluyordu. Manfred arkasında vardı. Babasına kaygıyla bakıyor, ama kendini ona yardım edemeyecek kadar yorgun hissediyordu.

Son bir tepeyi aşip suya yaklaştılar. Su, sütlü kahve rengindeydi. Diz bouydu. Çevresinde düzinelerce vahşi hayvanın ayak izi vardı. HendrickTe Klein Boy atlarını suyun ortasına sürdüler, kendilerini suya atıp yattılar.

Manfred kıyıda, babasının attan inmesine yardım etti, sonra koşup bir şapka dolusu su aldı, Lothar'ın yıkılıp oturduğu yere getirdi.

Lothar oburca içti. Yüzü kırmızı ve şişti. Gözleri alev alev yanıyor, kanındaki zehir onu mahvediyordu.

Swart Hendrick sırtarak çevresine bakındı, birden sırtması yok oldu. «Burada kimse yok,» diye homurdandı. «Bufalo'yla Bacak... neredeler?» Koşmaya başladı. İlerdeki ilkel kulübeye daldı. İçersi boştu. Terk edilmişti. Sönmüş ateş, diğer izler... bir haftalıktı. Lothar'ın yanına döndü. Manfred onu akasyanın gölgesine yatırmıştı.

«Kaçmışlar, değil mi?» Lothar anlamıştı. «Bilmem gerekirdi. On at... her biri elli sterlin eder. Adamlara fazla çekici geldi.» Su içmek ve dinlenmek ona güç vermiş gibiydi. Kafası yine çalışıyordu.

«Biz ayrıldıktan birkaç gün sonra kaçmış olmalılar.» Hendrick onun yanına oturdu. «Atları götürüp Portekizlilere satmış, sonra karılarının yanına dönmüşlerdir.»

«Bana söz ver, Hendrick. Onları bir daha gördüğünde çok yavaş öldüreceğine söz ver. Çok yavaş.»

«Nasıl yapacağım gözümün önünde,» diye fısıldadı Hendrick. «Önce kendi erkekliklerini yedireceğim onlara. Kör bıçakla kesip lokma lokma yedireceğim.»

İkisi de sustular. Suyun kenarındaki dört ata baktılar. Hayvanların karınları suyla şişmişti ama başları acıklı biçimde sarkıyordu. Burunları yere değmek üzereydi.

«Nehre yetmiş mil,» diye mırıldandı Lothar. «En azından yetmiş mil.» Kolundaki kirli sargıları açmaya koyuldu.

Şişlik iğrençti. Eli kavun kadar olmuştu. Parmakları mavileşmiş etten kazık gibi uzanıyordu. Şişlik dirseğe kadar da devam etmekteydi. Isırık yaraları derin, sarı, kenarları açık açıktı. Kokusu Lothar'ın midesini bulandırıyordu.

Dirsekten yukarda şişme o kadar fazla değildi. Ama omza kadar olan yerde kırmızı çizgiler göze çarpıyordu. Koltukaltındaki bezeleri yokladı.

Kangren, dedi kendi kendine. Başlangıçta yaraları temizlemekte kullandığı karbolik asit solüsyonunun durumu nasıl daha da beter ettiğini düşündü.

«Fazla sertti,» diye mırıldandı. Solüsyon fazla sert olmuştu. Bu yüzden yaraların çevresindeki kılcal damarları mahvetmişti o ilaç. Ve kangrene yol açmıştı. El kesilmeli. Gerçeği sonunda kabulleniliyordu. Bir an, bu ameliyatı kendi yapmayı bile düşündü. Dirsekten aşağısını kesip atmayı...

Yapamam, diye karar verdi sonunda. Düşünemiyorum bile. Kangrenin izin verdiği kadar yoluma devam etmem gerek. Manie'nin hatırı için. Oğluna baktı.

«Sargı lazım.» Sesini sağlam ve güven verici biçimde çıkarmaya çalışıyordu ama, yine de kuzgun çığılığı gibi çıktı. Çocuk irkildi, gözlerini yaradan ayırdı.

Lothar yaraya karbolik kristalleri serpti. O ilaç da bitiyordu. Sonra elini battaniye parçalarıyla sardı. Başka ne kadar giyecek varsa hep sargı diye kul-lanmış, bitirmişlerdi. Sargıyı düğümlerken, «Ne kadar arkamızda o, Hennie?» diye sordu.

Hendrick, «Zaman kazandık,» diye tahmin yürüttü. «Atlannı kurtarıyor olmalılar. Ama bir de bizimkilere bak.»

Hayvanlardan biri suyun kenarına yatmıştı. Bu bir teslim olma işaretiydi. «Beş altı saat arkamızdalar.» Nehre de yetmiş mil yol vardı. Peşlerindeki-lerin sınırda duracakları da garanti değildi. Belki sınırı aşar, yine izlerlerdi onları. Lothar bu kuşklarını seslendirmede. Onlarda zaten biliyorlardı.

«Manfred,» diye fısıldadı. «Elmasları getir.»

Çocuk torbayı babasının yanına koydu, Lothar dikkatle açtı.

Torbada yirmi sekiz küçük paket vardı. Hepsi kırmızı balmumuyla mühür-lenmişti. Lothar onları yedişer tanelik dört küme halinde ayırdı.

«Eşit paylar,» dedi. «Her paketin değerim hesaplayanlayız. Bu yüzden böyle dörde bölüp en gencimize seçme hakkı tanıyacağız.» Hendrick'e baktı. «Kabul mü?»

Swart Hendrick anlıyordu. Malı paylaşmak demek, hepsinin birlikte nehre varamayacağını şu andan itibaren kabullenmek demekti. Gözlerini Lot-harinkilerden çekti. Bu altın saçlı beyaz şeytanla tâ gençliklerinden beri bir-likteydiler. Onları neyin bir arada tuttuğunu hiç düşünmemişti. Tüm beyazla-ra karşı derin ve sarsılmaz bir düşmanlığı, bir güvensizliği vardı ama bu be-yaz dışında. Birlikte öyle çok olmayacak şeye cesaret etmiş, öyle çok şey gör-müş, öyle çok şey paylaşmışlardı ki! Bunu bir sevgi ya da dostluk olarak gör-müyordu. Ama yine de ayrılık içine derin bir umutsuzluk veriyordu. Sanki ölüm bekliyordu onu.»

«Kabul,» dedi o tok sesiyle. Başını kaldırıp beyaz çocuğa baktı. Adamlar çocuk Hendrick'in gözünde bir bütündü. Baba konusundaki duygular, oğul için de geçerliydi.

«Seç, Manie,» diye emretti.

«Bilemiyorum.» Manfred iki elini arkasına koymuş, paketlerden hiçbirine dokunamıyordu.

«Seç,» diye terslendi babası. Çocuk söz dinleyip uzandı, kendine en yakın kümeye dokundu.

«Al onları,» dedi Lothar. Sonra siyah gence baktı. «Seç, Klein Boy.»

Geriye iki deste kalmıştı. Lothar çatlak dudaklarıyla gülümsedi. «Kaç ya-şındasın, Hennie?»

«Dağlar kadar yaşlı, baharın ilk çiçekleri kadar gencim,» dedi Ovambo. İkisi de güldüler.

İçinden düşünüyordu. Keşke birlikte güldüğümüz her sefer için bir elmasım olaydı, dedi kendi kendine. Dünyanın en zengin adamı ben olurdum. Yüzünü gülümser durumda tutmak çaba gerektiriyordu. «Sen benden gençsin herhalde,» dedi. «Sana hep dadı gibi bakmak zorunda kalıyorum. Seç!»

Lothar kendi destesini de alıp Manfred'e fırlattı. «Bunları torbaya koy,» dedi ona. Manfred kendi paylarını torbaya koydu, ipini çekip kapattı. İki siyah da yeleklerinin, ceketlerinin ceplerini doldurdular.

«Şimdi suları doldurun,» dedi Lothar. «Nehre yetmiş mil ancak var.»

Yola çıkmaya hazır olduklarında Hendrick, Lothar'a yardım etmek üzere eğildi ama o Hendrick'in elini sinirli bir tavırla itti, akasyanın gövdesine tutunup ayağa kalktı.

Atlardan biri kalkamıyordu. Onu suyun kenarında yatar durumda bıraktılar. İkinci at bir mil gidemedi kaldı. Diğer ikisi aksaya tökezleye yürümeyi başarıyordu. Artık bir insanın ağırlığını taşıyamazlardı. Biri su şişelerini taşıyor, ikincisi de Lothar'a baston görevi yapıyordu. Lothar bazen nedensiz gülüyor, şarkılar söylüyor, bağırıyor, çevresini saran hayaletlere çıkışıyordu. Manfred bir keresinde koştu, onun beline sarıldı, rahatlatmaya çalıştı.

«İyi bir çocuksun, Manie,» diye fısıldadı babası. «Hep öyle oldun. Bundan böyle harika bir hayatın olacak. İyi bir okul. Genç bir beyefendi olacaksın. Birlikte Berlin'e gideceğiz. Operaya...»

«Konuşma, baba. Gücünü sakla.» Lothar sessizleşti. Sağlam eli atın boyunda, adımlarını atıyor, Kalahari kumlarında binbir zorlukla ilerliyordu.

Karşıda ilk granit tepeler, ormanın gerisinde belirdi. İnci gibi yuvarlak, güneş altında gümüş rengiydi tepeler.

«De La Rey burada yedek at bulamamış,» dedi Centaine, Blaine'e. Blaine şaşırmış gibiydi.

«Emin misin?»

«Kwi'nin dediğine göre burada iki adam, pek çok atla birlikte bekliyorlarmış ama günlerce önce gitmişler. Ellerindeki on parmaktan fazla gün geçmiş gideli. O yüzden sayamıyor. Evet, Lothar De La Rey'in yeni at bulamadığın-

Blaine ıslak saçlarını iki eliyle düzeltti. «O halde demek planında bir terslik oldu. Yeni at bulmayı beklemese, bindiği atları öylesine yormazdı.»

«Kwi diyor ki, buradan sonra yaya yola çıkmışlar. Kalan atlarını çekerek. Belli ki atlar insan taşımayacak kadar zayıf.» Kwi'nin çığlığını duyunca suslu, minik adama doğru yürüdü.

Blaine akasya ağacının dibindeki atılmış malzemeyi görünce, «Bunlar çaresiz kaldı,» diye karar verdi. «Eyerler, konserve yiyecekler, battaniyeler... hatta cephane bile atmışlar. Bak... at çivilerinin de sonuncuları. Her şeyi bırakmışlar. Nehre varmak için son bir umutsuz çaba harcıyorlar.»

«Buraya bak, Blaine.» Centaine ona ayaklarının dibindeki kirli sargılan gösteriyordu. «Durumu kötüleşiyor.» Centaine mırıldanıyordu. Ama sesinde bir sevinç olmaması garipti. Gözlerinde de zafer parıldamıyordu. «Bence ölüyor, Blaine.»

Blaine bilinmez bir nedenle Centaine'i avutma gereğini duydu. «Belki onu bir doktora götürebilirsek...» Sustu. Gülünçtü bu yaptığı. Onlar hain bir suçlunun peşindeydiler. O suçlu onları görürse ilk fırsatta ateş etmekten asla çekinmezdi.

Bir saatlik mola sırasında yan yana oturdular. Blaine konuştu.

«Seni ilk gördüğümde, çok zeki, kararlı ve güzel bulmuştum. Elmaslarından biri gibi güzel.»

«Ya şimdi?» diye sordu Centaine.

«Ölen atlar için ağladığımı gördüm, sana zalim davranan bir adama merhamet duyduğunu gördüm. Kalkrand'dan ayrılırken sana âşıktım. Herhalde sana ilk karşılaştığımız andan beri âşığım. Başka türlü sü elimden gelmezdi. Ama şimdi seni seviyor ve saygı duyuyorum.»

«Bu aşktan farklı bir şey mi?»

«Âşık olmaktan çok farklı bir şey.» Bir süre sessiz kaldılar. Sonra Centaine anlatmaya çalıştı.

«Blaine, ben uzun süre, korumam gereken bir çocuk için planlar yapmak zorunda kaldım. Bu diyara ilk geldiğimde, çölde amansız bir öğrencilik dönemini geçirdim. Benimden başka kimseye güvenemeyeceğimi, beni ancak kendi gücümün ve kararlılığımın kurtarabileceğini anladım. Bu durum değişmedi. Hâlâ tek güvenebileceğim, kendimim. Öyle değil mi, Blaine?»

«Keşke öyle olmasaydı.» Centaine'in bakışından kaçmaya çalışmadı. Ona içtenlikle baktı. «Keşke...»

Sustu. Sözü sonunu Centaine getirdi. «Ama senin Isabella'n ve kızların var.»

O başını evet anlamında salladı. «Evet, onlar kendilerini koruyamazlar.»
«Ama ben yapabilirim. Değil mi, Blaine?»

«Lütfen bana kızma. Bunu hak etmiyorum. Sana asla bir vaatte bulunmadım.»

«Özür dilerim.» Centaine pişman olmuştu. «Hakkın var. Bana hiçbir şey vaat etmedin.» Saatine baktı. «Bir saat doldu.» dedi, hemen ayağa kalktı. «Ben yine güçlü ve katı olmaya devam edeceğim,» dedi. «Ama bunu bir daha asla başıma kakma, Blaine. Asla.»

Filler Suyu'ndan ayrılırken atlarından beş tanesini geride bırakmak zorunda kalmışlardı. Blaine geri kalan hayvanları korumak için bir süre binerek, bir süre yürüyerek ilerleme yolunu seçmişti. Yarım saat at sırtında gidiyor, sonra inip atlarını yularından çekerek yürüyorlardı.

Susuzluktan, yorgunluktan ve sıcaktan etkilenmeyen yalnızca Bushman'lardı. İkide bir yavaşlamak zorunda kaldıkları için bozuluyorlardı.

«Tek avuntumuz, De La Rey'in durumunun bizimkinden de kötü olduğunu bilmek.» İzlerden anlaşıldığına göre, kaçakların bir tek atı kalmıştı. Onlar daha da yavaş ilerliyorlardı. «Nehre daha en azından otuz mil yol var.» Blaine saatini kontrol etti. «Yine attan inme zamanı geldi korkarım,» diye duyuruda bulundu.

Centaine eyerden kayıp inerken hafifçe inledi. Her adalesi ağrıyor, bacaklarının tendonlarını bükülmüş tel gibi gepgergin hissediyordu.

Yürümeye başladılar. Her adım için çaba göstermek gerekiyordu. Centa-ine'in dili şişmiş, ağzını doldurmuş, kapkalin, meşin gibi olmuştu. Boğazın-daki, burun deliklerindeki dokular da şiştiğinden, soluk alıp vermek acı veriyordu. Tükürüğünü toplayıp ağzında tutmaya çalıştı. Tükürük de tutkal gibi ve ekşiydi. Susuzluğunu artırmaktan başka işe yaramıyordu.

Susuzluğun ne demek olduğunu unutmuştu çoktan beri. Atların sırtındaki şişelerin sarsılmasından gelen su sesi tam bir işkenceye dönüştü. Tek düşündüğü, ilk ne zaman su içebilecekleriydi. Durmadan saatine bakıyor, saatin durmadığından emin olmaya çalışıyordu. Acaba Blaine ne zaman elini kaldırıp onları durduracak, şişe kapaklarını açmalarına izin verecekti?

Kimse mecbur kalmadıkça konuşmuyordu. Emirler hep tek heceli kelimelerle verilmekteydi. Her kelime, her adım, bilinçli bir çabayı gerektiriyordu.

İlk teslim olan ben olmayacağım, diye karar verdi Centaine. Sonra... bu düşünce aklına geldiği için utandı, telaşa kapıldı. Kimse teslim olmaz. Onlara nehre varmadan yetişmek zorundayız. Nehre de çok kalmadı.

Blaine ona gülümsedi. Gülümsemek ona da zor geliyordu. «Bu tepeler ha-ritada işaretli değil,» dedi.

Certain'e karşıki tepelere dikkat etmemişti. Başını kaldırdı, bir mil kadar ilcideki sarp granit dorukların ormanın içinden nasıl yükseldiğini gördü.

«Bu tarafların incelendiğini sanmıyorum,» diye fısıldadı, öksürerek gırtlak-ğını temizlemeye çalıştı. «Haritalara yalnızca nehir işlendi.»

«İlk tepeye varınca su içeriz.»

Tekrar sessizleştiler. Bushman'lar onları dosdoğru tepeye götürüyordu. Granit koninin dibinde Lothar De La Rey'in atlarının sonuncusunu buldular. Hayvan yan yatıyordu. Onlar yaklaşırken başını kaldırdı. Blaine'in atı hafifçe

y
kişnedi, devrik hayvan cevap vermeye çalıştıysa da bu çaba ona fazla geldi. Baş tekrar toprağa düştü, soluğu burun deliklerinin çevresindeki kumları uçurdu. Bushman'lar ölmekte olan hayvanın başına dikilip aralarında heye-canlı heyecanlı konuşmaya başladılar. Kwi, tepenin gri duvarına doğru koşup yukarıya baktı.

Hepsi onu taklit ettiler, başlarını kaldırıp yukarıya baktılar. Yüksekliği seksen ya da yüz metre vardı. Yamacı uzaktan görüldüğü gibi dümdüz değildi. Derin çatlaklar vardı. Bir kısmı yatay, bazıları da düşey doğrultuydu. Sı-caktan granit soğan gibi soyulmaya da başlamıştı. Bu yüzden oluşan oyuklar basamak gibiydi. Demek ki tepeye kadar tırmanmak mümkündü. Ama yine de tehlikeli bir tırmanış olurdu.

Dorukta birkaç tane yusuvarlak kaya göze çarpıyordu. Her biri ev boyun-daydı. Adeta simetrik bir taç oluşturmaktaydılar. Sanki insan eliyle yapılmış-tı. Bir mühedislik işi kadar muntazamdı.

Blaine onun yanından ayrıldı, atını granit kayanın dibine doğru yürüttü. Aynı anda, doruktaki bir hareket Centaine'in dikkatini çekti. Yuvarlak kaya-lardan birinin dibinde. Bir uyarı çığlığı attı.

«Blaine, dikkatli ol, tepede...»

Blaine atının yularını omzuna vurmuş, hayvanın başının önünde duruyor, yukarıya bakıyordu. Daha o cevap veremeden, taş tabana un çuvalı düşmüş gibi bir ses duyuldu. Centaine bu sesin canlı ete giren kurşun sesi olduğunu anlayamadı. O anda Blaine'in atının ön ayakları kıvrıldı, hayvan yıkıldı, Bla-ine'i de birlikte çekti.

Mauser'in sesi gelene kadar Centaine durumu kavrayamadı. Kurşunun

Herkes bağıyor, paniğe kapılan atları zaptetmeye uğraşıyordu. Centaine döndü, üzengi kullanmadan atının eyerine sıçradı, hayvanın başını çevirdi.

«Blaine, geliyorum,» diye bağırdı. Blaine bu arada ayağa kalkmıştı. Centaine atını ona doğru sürdü. «Üzengime tutun!» diye seslendi. Tepedeki Ma-user'lerin mermileri sağa sola yağıyordu. Çavuş Hansmeyer'in atı da isabet alıp öldü, adam eyerden düştü.

Blaine, Centaine'e doğru koştu, sallanan üzengiye yakaladı. Centaine atı çevirdi, dörtlüye kaldırdı, iki yüz metre kadar gerideki mopani ağaçlarına doğru uçtu.

Blaine üzengiye asılmış, ayakları kumlarda, koca koca adımlarla koşuyor, ata yetişmeye çalışıyordu.

«İyi misin?» diye bağırdı Centaine.

«Devam et!» Sesi gösterdiği çabadan ötürü garip çıkıyordu. Centaine kolunun altından geriye baktı. Mermiler hâlâ sağlarına, sollarına düşmekteydi. Adamlardan biri Çavuş Hansmeyer'e yardım etmek üzere dönmüştü ama oraya yaklaştığı sırada bir mermi onun atını da devirdi.

«Atlara nişan alıyorlar!» diye bağırdı Centaine. Yalnızca kendi atının ayakta kaldığını fark etti. Ötekilerin hepsi ölmüştü. Kafadan bir tek kurşunla. Harika bir nişancılık örneğiydi bu. Çünkü tepedekiler yüz elli adım mesafeden, dosdoğru aşağıya ateş etmekteydiler.

Centaine karşısında, daha önce dikkat etmediği alçak bir hendek gördü. Yamacına ölü mopani dalları ve yaprakları yığılmıştı. Oraya yöneldi, soluk soluğa kalan atını alçak yamaçtan inmeye zorladı, derhal yere sıçradı, hayvanın başını yakalayıp ona hâkim oldu.

Blaine'in ayakları yerden kesilmiş, kendisi yamaçtan aşağıya yuvarlanmıştı. Hemen fırlayıp ayağa kalktı. «Aptal gibi tuzağa düştüm,» diye mırıldandı. Kendi kendine kızıyordu. «Doğru dürüst düşünemeyecek kadar yorgundum.» Centaine'in eyerinden tüfeği çekip aldı, hendeğin kenarına tırmandı.

İlerde, tepenin dibinde atların ölüleri gözükiyordu. Çavuş Hansmeyer'le adamları hendeğin siperine sığınabilmek için koşuşturmaktaydılar. Mauser kurşunları çatırdıyor, yerden sarı tozları kaldırıyor, adamlar başlarını eğip koşuyorlardı.

Bushman'lar sanki sihir gücüyle kaybolmuşlardı. Minik, kahverengi kertenkeleler gibi. İlk kurşun sesini duyduğu anda Centaine onları bir daha görmeyeceğini anlamıştı zaten. Çoktan O'Chee Pan'daki klan kampına doğru yola koyulmuş olmalıydılar.

Blaine tüfeğin dürbününü tepenin doruğuna çevirip baktı, incecik mavi bir duman, nişancıların yerini belli ediyordu. Ateş etti, tekrar doldurdu, bir daha üleş açtı. Hansmeyer'in adamları birer birer hendeğe varıp kendilerini aşağıya attılar. Ter içinde, soluk soluğaydılar. Blaine hepsinin ellerinde tüfekleriyle gelmiş olduklarını görüp memnun oldu. Fişeklikleri zaten göğüslerindeydi.

«Atları kafadan vurdular ama insanlara hiç dokunmadılar.» Hansmeyer'in bu sözleri ağzından ılık gibi hışırtılı çıkmıştı.

Centine, «Bana hiç ateş edilmedi,» diye patladı. Lothar onu tehlikeye sokmamak için dikkatli davranıyordu herhalde. İstese kurşunu beynine nasıl gömbileceğim düşünüp ürperdi.

Blaine tüfeği tekrar dolduruyordu. Başını kaldırıp neşesiz bir ifadeyle gülümsedi. «Adam aptal değil. Suçlarına bir de cinayet eklemek istemiyor.» Hansmeyer'e döndü. «Kaç kişi var tepede?»

«Bilemiyorum,» dedi Hansmeyer. «Ama bir kişiden fazla olduğu kesin. Kurşunların hızı öyle gösteriyor.» Bazen mermiler, üst üste patlıyordu.

«Pekâlâ, anlayalım bakalım kaç kişiymişler.» Blaine bir işaretle Centa-ine'i ve Hansmeyer'i yanma çağırıp anlattı.

Centine dürbünü aldı, hendekte biraz ilerleyip yamacın alçak olduğu yeri buldu. Yapraklı dalları siper gibi kullanıp başını uzattı, tepenin doruğuna baktı, «Hazırım!» diye seslendi.

Blaine miğferini tüfeğin namlusuna takıp yükseltti, Hansmeyer de dikkati o yana çekmek için iki el ateş etti.

Cevap atışı hemen anında patladı. Aynı anda birden fazla kurşun atılıyordu. Yamacın üst kenarında kumlar uçtu, miğferi fırlayıp mopani ağaçlarına doğru uçtu.

«Ya iki ya da üç,» dedi Hansmeyer.

«Üç,» diye onayladı Centaine de. Dürbünü indirip aşağıya kayd. «Üç ka-fa gördüm.»

Blaine, «İyi,» diyerek başını salladı. «Onları yakaladık demektir. Yalnızca zaman meselesi.»

«Blaine.» Centaine eyerden su şişesini aldı. «Bu kadar kaldı.» Şişeyi salladı. Ancak çeyreği doluydu. Hepsini baktılar. Blaine elinde olmadan dudaklarını yaladı.

«Ortalık kararınca öteki şişelerimizi de alabiliriz,» diye güvence verdi onlara. «Çavuş, iki adam al, tepenin öteki yanma dolan. Kimse arka kapıdan kaçmaya kalkışmasın.»

Lothar De La Rey tepenin doruğundaki kocaman yuvarlak kayalardan birine sırtını yaslamış oturuyordu. Kendini gölgeye çekmiş, Mauser'ini kucağına koymuştu. Başı açık, uzun altın saçları alnında rüzgârla uçuşup durmaktaydı.

Güneye doğru, ovanın karşı tarafına baktı. Orada seyrek bir mopani ormanı vardı. Amansız takip o yandan gelecekti. Sarp granit kayaya tırmanmak Lothar'ı tüketmiş, etkisi henüz geçmemişti.

«Bana bir tek şişe su bırak,» diye emir verdi, Hendrick şişeyi getirip yanına koydu.

«Öteki şişelerden buna doldurdum,» dedi. «Bizi de nehre kadar götürecek bir dolu şişe suyumuz var.»

«İyi.» Lothar başını sallayıp, yanı başına konmuş olan malzemeyi gözden geçirdi.

Dört el bombası vardı. Eskiden kalma, 'Patates püre makinesi,' denen tipte, tahta saplılardan. Yirmi yıldan beri, at çivileriyle öteki malzemenin arasında beklemiş bombalardı bunlar. Lothar onlara pek güvenemiyordu.

Klein Boy kendi tüfeğini, fişeklerini, o el bombalarının yanına koymuştu. Bu durumda Lothar'ın iki tüfeği ve yüz elli kurşunu var demekti. Bol bol yeterdi. Hele el bombaları iş görürse. Yok eğer onlar kof çıkarsa... o zaman hiçbir şeyin önemi yoktu zaten.

«Tamam,» dedi Lothar alçak sesle. «İhtiyacım olabilecek her şey var. Gidebilirsiniz.»

Hendrick top güllesi gibi kafasını çevirip güneye baktı. Tepede oldukları için görüş uzaklığı yirmi mile kadar uzanıyordu. Yine de peşlerindeki henüz görünmemişti.

Hendrick ayağa kalkmaya çalışırken birden durdu, gözlerini kısıp uzaklara tekrar baktı. «Toz!» dedi. Beş milden ilerdeydiler henüz. Ağaçların üzerinde hafif, soluk bir renk değişimi... adeta bir sis.

«Evet.» Lothar onları birkaç dakika Önceden görmüştü. «Zebra sürüsü falan da olabilir ama, ganimetin bana düşenini yatırıp bahse girmezdim. Siz hemen gidin.»

Hendrick bu emre hemen uymadı. Beyaz adamın safir sarısı gözlerine bakıp duruyordu.

Lothar ne yapılması gerektiğini anlattığında Hendrick itiraz etmemiş, tartışmıştı. Doğruydı, mantıklıydı söyledikleri. Yaralılarını hep geride bırakırlardı. Genellikle yanına bir tek tabanca koyarlardı. Ağrılar veya sırtlanlar rahatsız ederse diye. Ama bu sefer bir şey söyleme ihtiyacını duyuyordu Hendrick. Duyuyordu ama, bu anın önemine yakışacak kelimeler bulamıyordu.

güneşin kavurduğu bu kayanın dibinde kendi hayatından bir parçayı bırakıp gitmek zorunda kalacağını farkındaydı.

«Çocuğa bakarım,» dedi yalnızca. Lothar başını salladı.

«Manie ile konuşmak istiyorum.» Kurumuş, çatlak dudaklarını yaladı, ze-hirin kanındaki ateşiyle bir an ürperdi. «Onu aşağıda, kayanın dibinde bekleyin. Bir dakika ancak sürer.»

Hendrick, «Gel,» diyerek kafasını devirdi, Klein Boy da ayağa kalktı. Bir-likte avcı panterlerin hızıyla kenara ilerlediler. Klein Boy inip kayboldu, Hendrick durup arkasına baktı, sağ elini havaya kaldırdı.

«Hoşça kal,» dedi yalnızca.

«Yolun açık olsun, dostum,» diye mırıldandı Lothar. Ona daha önce hiç 'dostum' dememişti. Hendrick bu kelimeyi duyunca irkildi. Gözlerini Lot-har'a göstermemek için hemen başını çevirdi. Bir an sonra da yok olmuştı.

Lothar uzun uzun onun ardından baktı, sonra kendini toparlamak için sil-kind, kendine acıma duygularını tüm duygusallık kalıntılarıyla birlikte üzerinden atmaya çalıştı.

«Manfred,» dedi. Çocuk da irkildi. Babasına cesaret edebildiği kadar yakın oturmuş, onun yüzünü seyrediyor, her hareketini, ağzından çıkan her kelimeyi izliyordu.

«Baba,» diye fısıldadı. «Gitmek istemiyorum. Seni bırakmak istemiyorum. Sızış kalmak istemiyorum.»

Lothar sabırsız bir hareket yaptı, yüz hatlarını sertleştirip duygularını saklamaya çalıştı. «Ne diyorsam onu yapacaksın.»

«Baba...»

«Daha önce bana hiç başkaldırmadın, Manie. Seninle gurur duydum. Şimdi her şeyi mahvetme. Oğlumun korkağın biri olduğunu görmeyeyim...»

«Ben korkak değilim!»

«O halde yapman gereken şeyi yaparsın.» Lothar'ın sesi sertti. Manfred tekrar itiraz edemedi emretti. «Torbayı bana getir.»

Çocuğın uzattığı torbayı ayaklarının arasına aldı, sağlam eliyle üste devriliş kapanan kapağı kaldırdı. Torbadan paketlerden birini çıkardı, kalın kah-verengi kâğıdı dişleriyle yırttı, taşları yanı başındaki granitin çukurca bir yerine döktü, eliyle yaydı. İçlerinden en iri ve en beyaz olan on tanesini ayırdı.

«Çıkar ceketini,» diye emretti. Manfred ceketini uzatınca Lothar astara bıçağıyla ufacak bir delik deldi.

«Bu taşların değeri binlerce İngiliz lirası tutar. Seni büyötmeye, eğötmeye yeter,» deyip taşları birer birer parmağıyla delikten içeriye itti.

«Ama geri kalanlar çok fazla, çok ağır, saklanamayacak kadar da büyük. Üstünde taşınan tehlikeli olur. Ölüm fermanı gibi bir şey.» Büyük bir çabayla kendini itip ayağa kalktı. «Gel!»

Manfred'i iri kayaların arasına götürdü. Eliyle kayalara dayanıp destek alıyor, Öteki koltukaltından da Manfred onu tutuyordu.

«İşte burası!» deyip diz çöktü, Manfred de yanına çömeldi. Ayaklarının dibindeki granit, balyoz yemiş gibi çatlamıştı. Aradaki yarık belki on metre, belki daha derindi. Üst kısım iki karış kadar vardı ama, dibi görünmüyordu. Aşağıya doğru çatlak daralıyor, derin kısımları gölgede kalıyordu.

Lothar torbayı aralıktan aşağıya sarkıttı. «Bu yeri iyice ezberle,» diye fısıldadı. «Kuzeye doğru giderken sık sık arkana bak, bu kaya tepeyi tanı. Bu taşlar seni bekleyecek. İhtiyacın olduğu zaman gelirsin.»

Lothar parmaklarını açtı, torba aşağıya düştü. Kayanın iki yanında sürtünme sesini duydular, sonra ses kesildi. Dar yerde sıkışmış, kalmıştı.

İkisi birden aşağıya baktılar. On metre kadar aşağıda branda dokunun rengini kayanın renginden pek az farklı olarak ancak görüyorlardı ama, nerede arayacağını bilmeyen biri, dikkatli de baksa farkına varamazdı.

«Bu benim sana mirasım, Manie,» diye fısıldadı Lothar. Sonra emekleyerek yarığın başından uzaklaştı. «Tamam. Hendrick seni bekliyor. Gitme zamanı geldi. Çabucak git.»

Oğlunu son bir kere kucaklamak, gözlerini, dudaklarını öpmek, onu bağrına basmak istiyordu ama böyle bir hareketin ikisini de yıkacağının farkındaydı. Bir daha asla ayrılamazlardı o zaman.»

«Git!» diye emir verdi. Manfred hıçkırdı, kendini babasının üzerine attı.

Lothar onu bileğinden yakalayıp kol uzaklığında tuttu.

«Seninle kalmak istiyorum,» diye ağladı.

«Beni utandırmak mı istiyorsun?» diye hırladı Lothar. «Seni böyle hatırlamamı mı istiyorsun? Kız gibi ağlar durumda?»

«Baba, beni yollama, ne olursun. Bırak kalayım.»

Lothar geriledi, Manfred'in kolunu bıraktı, avucunu açıp çocuğun yanağına sert bir tokat şaklattı, sonra da yumruğunu sıkıp parmak eklemleriyle vurdu. Bu çifte vuruş Manfred'in kıçüstü oturmasına yol açtı. Yanaklarında al lekeler belirmeye başladı, burnundan incecik bir yılan gibi kırmızı kan sızdı. Lothar'a şok içinde, inanmaz bakışlarla baktı.

«Defol buradan,» diye tısladı Lothar. Tüm cesaretini ve kararlılığını topladı, sesini öfkeli, yüz ifadesini vahşi göstermeye savaştı. «Ağlayan muhallesi çocuklarını çevremde istemem. Seni kırbaça dövmeden uzaklaş buradan!»

Manfred ayağa kalkıp geriledi. Babasına hâlâ dehşet dolu, inanmaz bakışlarla bakıyordu.

«Haydi dedim. Yürü!» Lothar'ın ifadesi hiç açık vermiyordu. «Defol buladan!»

Manfred döndü, tepenin kenarına ilerledi. Orada durup arkasına baktı, iki elini bir kere daha uzattı. «Baba, lütfen...»

«Git, Allah belanı versin, git!» Çocuk kenardan indi, adımlarının sesi yavaş yavaş kayboldu.

Lothar ancak ondan sonra omuzlarının sarkmasına izin verdi, ağzından bir tek hıçkırık kurtuldu, sonra sessizce ağlamaya başladı. Tüm vücudu sarsılıyordu.

«Ateşten,» diye mırıldandı kendi kendine. «Ateş zayıflattı beni.» Ama oğlunun o altın saçlı güzel yüzünün nasıl üzüntü içinde baktığını hatırlıyor, göğsü yırtılır gibi oluyordu. Duyduğu acı dayanılacak gibi değildi. «Bağışla beni, oğlum,» diye fısıldadı gözyaşlarının arasından. «Seni kurtarmanın başka yolu yoktu. Bağışla beni, yalvarırım sana.»

Lothar herhalde kendinden geçmiş olmalıydı. Ayıldığında nerede olduğunu da, oraya nasıl geldiğini de hatırlayamadı. Sonra kolundan gelen o iğrenç koku aklını başına getirdi, yuvarlak kayanın kenarına emekleyip güneye baktı. Peşindekileri ilk defa olarak o an gördü. Önlerindeki o iki minik beneği tanımakta da zorluk çekmedi.

«Bushman'lar,» diye fısıldadı. Kendisini izleyenlerin nasıl bu kadar çabuk gelebildiğini şimdi anlıyordu. Peşime Busman'ları takmış! Onları iz konusunda aldatmaya elbette olanak yoktu. Lothar'ın iz gizleme konusunda tedbir almak için yaptığı her şey zaman kaybı olmuştu.

Atlılara baktı, yedi, diye saydı. Gözlerini kısıp aralarındaki daha ufak tefek kadını ayırt etti. Hepsi atlardan inmiş, yürüyerek geliyorlardı. Zaten mo-pani ağaçları da görüşü engellemekteydi.

Dikkatini onlardan ayırıp kendi hazırlıklarına yöneltti. Artık tek kaygısı, takibi elinden geldiği kadar geciktirmek, peşindekileri tepedeki grubun bir arada olduğuna inandırmaktı. Kazanabildiği her saat, Hendrick'le Manie'ye daha fazla kurtulma şansı tanıyacaktı.

Tek elle çalışmak yavaş oluyor, zor geliyordu. Klein Boy'un tüfeğini granitin bir oyduğuna sıkıstırdı, namlusunu ovaya çevirdi. Su şişelerinin kılıf bağlarından birini tetiğe bağladı, ucunu kendi oturduğu yere, gölgeye getirdi.

Bir an durup dinlendi. Gözlerinde yıldızlar çakıyordu. Dermansız bacakları üzerinde doğrulup kenardan baktığında atlıların çok daha yaklaşmış olduklarını gördü. Mopanileri geçmiş, açık araziye çıkmışlardı. Centaine'i artık tanıyabiliyordu. İncecik, oğlan çocukları gibi görünüyordu. Boynundaki sarı eşarp bile belli olmaktaydı.

Lothar kafasındaki o karanlığa rağmen içindeki acı tatlı hayranlığı hissetti. «Asla vazgeçmiyorum,» diye mırıldandı. Beni sınırın ötesine de, cehenneme de kovalar.

Boşalmış su şişelerini alıp kayışlarından sürükledi, kayanın kenarına üç küme halinde dizdi, kayışları birbirine bağladı. Bu durumda elinin bir hareketiyle hepsini birden sarsabilecek, harekete geçirebilecekti.

«Başka yapacak bir şey yok,» diye fısıldadı. Bir tek, doğru ateş etmek var. Ama başı dönüyor, şakakları zonkluyordu. Boğazındaki ve vücudundaki ısırap bir felaketti.

Elindeki şeyi açtı, kendini kontrol ederek suyu önce ağzında dolaştırdı, tuttu, sonra yuttu. Kendini daha iyi hissetti bir anda» Bakışları netleşti. Şişeyi i kapatıp yanı başına, yedek fişeklerin oraya koydu. Elini alnına kaldırıp, «Atlar,» dedi. «Atları olmazsa Manie'yi izleyemezler.» İçine derin bir soluk çekti, tuttu, sonra Blaine Malcomess'in kızıl kısırağını tam beyaz yelesinin orta-sından vurdu.

Daha kurşun sesinin yankıları bitmeden bir daha ateş etti ama, bu sefer kayışı çekip öteki tüfekte uzaklara atış yaptı, iki patlama üst üste gelir gibi oldu. Askerler herhalde tepede bir kişiden fazla olduğuna inanacaklardı.

Centaine'i dürbünden gördü. Dört nala mopanilere doğru gidiyordu. Nam-luyu çevirdi, öteki atları birer birer avladı. Halleri komikti. Çok komikti aşı-ğıdakilerin hali. Lothar ateş ederken gülmeye başladı. Birden kulağına kendi kahkahasının sesi geldi. Deliriyorum, diye düşündü. Kendimi toparlamalıyım.

Kaçan adamlar ormana dalıp görünmez oldular.

Hazırlıklı olmalıyım, dedi Lothar kendi kendine. Düşünmem gerek. Artık duramam. Vazgeçemem. Şimdi yerimi bulmaya çalışacaklar. Hedef gösterip bir yandan da bakacaklar...

Miğferi daha tüfek patlamadan gördü. Bayat bir hile. Sırıttı. Boer Savaşı'ndan kalma numaraları ona yutturmaya kalkmaları hakaretti adeta.

«Pekâlâ o halde,» diye meydan okudu. «Bakalım kim kimi kandırıyor!»

İki tüfekte aynı anda ateş etti, üç küme su şişesini de salladı. O uzaklıktan şişe kümeleri, siperdeki atıcıların başı gibi gözükecekti.

Şimdi de tepeyi sarmak için adam yollayacaklar, diye tahmin yürüttü. Ka-ranlığa beş saat var. Hendrick'le Manie şafak vakti nehre varmış olurlar. O zamana kadar oyalamalıyım bunları.

Birden sağa doğru koşan eğilmiş adamları gördü, başlarının üzerindeki ağaç gövdelerine ateş etti.

«Başlarınızı eğin, baylar!»

Lothar yine gülüyordu. Kendini zorla tuttu, gözünün önünde yine oğlunun yüzü belirdi. «Oğlum,» diye fısıldadı. Sensiz nasıl yaşayacağım!

Öleceğini hâlâ kabullenemiyordu. Ama kafasını bir karanlık doldurdu, başı önüne sarktı. Az sonra aşağıdan seslenen bir ses duydu.

«Lothar!» Hayal görüyor olmalıydı. «Lothar!» Başını kaldırdı, ağzını açtı, tekrar kapadı. Cevap veremezdi. Onlara hiçbir şey verecek değildi. Ama Centaine'in sesi tekrar duyuldu.

«Lothar, bir yaralımız var.» Herhalde ormanın kenarından sesleniyordu. O cesur hali, o kara gözleri, kalkık duran o çenesi gözünün önüne geldi.

«Neden seni hâlâ seviyorum?» diye mırıldandı kendi kendine.

«Lothar! Ben su almaya geliyorum.» Sesin bu kadar net duyulması şaşılacak şeydi. Gözlerinin yaşlandığını hissetti. Ses biraz daha yaklaşmış gibiydi.

«Yalnızım, Lothar.» Açık alanın ortasından sesleniyordu bu sefer.

Ona, «Geri dön!» diye seslenmek istedi ama sesi boğuk bir mırıltı halinde çıktı. «Seni uyardım! Yapmam gerek.» El bombasını yakaladı. «Su almana izin veremem... Manie'nin hatırı için! Yapmak zorundayım.»

Parmağını bombanın halka saplı pimine taktı.

«İlk atın yanına vardım, Lothar,» diye seslendi Centaine. «Şişeyi alıyorum. Bir tek şişe, Lothar.»

Centaine, Lothar'ın avucunun içindeydi. Tepenin dibinde olmalıydı şu anda. Bombayı uzağa fırlatmak da gerekmeyecekti. Kenara koyup yuvarlasa yeterdi. Dosdoğru ayaklarının dibinde dururdu bomba.

Patlamayı gözünde canlandırdı. Parçalanan o ince kasları... oğlunu taşımış olan kaslar... Ondan ne kadar nefret ettiğini düşündü, gözyaşları görmesini engelledi.

«Geri dönüyorum, Lothar. Bir tek şişe aldım,» diye seslendi Centaine. Arkasından, «Tanrı günahlarını bağışlasın, Lothar De La Rey.» dediği duyuldu, bir daha da sesi gelmedi.

Bu yumuşak sözler Lothar'ı yüreğinden yaraladı. Başını eğdi, kendini karanlıklara doğru düşüyormuş gibi hissetti.

«Bu ölmüş,» dedi Blaine Malcomess alçak sesle. Yere serilmiş adamın yanında duruyordu. Tepeye iki yanından tırmanmış, doruğa vardıklarında orayı savunmasız bulmuşlardı. «Ötekiler nerede?»

Çavuş Hansmeyer kayaların arasındaki gölgeleri hızla taradı. «Bu tepede başka kimse yok, efendim,» dedi. «Ötekiler kaçmış olmalı.»

Centaine telaşla, «Blaine!» diye seslendi. «Neredesin? Neler oluyor?» Blaine ona, doruk ele geçene kadar dipte beklemesini söylemişti. Sonra gelmesini de işaret etmiş değildi. Ama işte karşısında belirmişti Centaine. Kendilerinden bir dakika sonra o da varmıştı doruğa.

«Buradayım,» diye seslendi Blaine. Centaine kendisine doğru koşarken de, «Emre itaatsizlik ettiniz, madam,» dedi.

Centaine bu suçlamaya aldırmaz etmedi. «Neredeler?» Yerde yatanı görünce sesini kesti. «Ah, Tanrım, bu Lothar.» Gidip yanına çömeldi.

«Demek gerçekten De La Rey'miş. Korkarım ölmüş,» dedi Blaine.

«Ötekiler nerede?» Centaine ona kaygı ve heyecanla bakıyordu. Lothar'ın piçini orada bulmayı hem istiyor, hem de bundan çekiniyordu. Çocuğun adını kullanmaktan kaçınmaktaydı. Kendi kendine bile söylemiyordu o adı.

«Yoklar. Kaçmışlar. De La Rey bizi kandırmış. Çoktan kaçmış ötekiler.»

Manfred. Centaine teslim olup oğlunu adıyla düşündü. Manfred, oğlum. Bir şey kaybetme duygusunu içinde öyle güçlü hissetti ki, şoka uğradı, oğlunun orada olmasını istemişti demek. Sonunda onu görmeyi istemişti. Başını eğip babaya baktı, içinde çoktan ölmüş bambaşka duygular uyandı.

Lothar başını dirseğinin oyuğuna gömmüş, öylece yatıyordu. Sargılı kolu-nu yana doğru uzatmıştı. Centaine onun boynuna, kulak altına dokundu, şah damarını yoklamak istedi, teninin sıcaklığını duyduğu anda hemen bağırdı.

«Yaşıyor!»

«Emin misin?» Blaine onun yanına çömeldi, birlikte Lothar'ı sırtüstü çevirdiler, karnının altındaki el bombasını gördüler.

«Haklıymışsın,» dedi Blaine alçak sesle. «Seni dün gece öldürebilirmiş.»

Centaine ürperdi, Lothar'ın yüzüne baktı. O yüz artık güzel, cesur, altın bir yüz değildi. Ateş mahvetmişti onu. Yüz hatları çökmüş, ölü gibi olmuştu. Teni de kül rengindeydi.

«Çok susuz kalmış,» dedi. «O şişede su kaldı mı?» Blaine yaralının ağzına su damlatırken Centaine kolun sargılarını açtı.

«Kan zehirlenmesi.» Deri altındaki o kırmızı çizgileri ve çürümüş et kokusunu hemen tanıdı. «Kolunu kesmek gerekecek.» Sesi dengeli ve ciddi-

di ama, kendi verdiği bu zarar karşısında şaşkınlığa uğramıştı. Bir tek ısırığın bunlara yol açacağına inanmak zordu. Dişleri güzel yanlarından biriydi Cen-taine'in. Onlarla gurur duyardı. Onları hep temiz tutar, iyi bakardı. Oysa o kol, sanki leopar ya da sırtlan kemirmiş gibi görünüyordu.

Blaine, «Nehrin orada bir Katolik Misyonu var,» dedi. «Portekizlilerin. ama onu oraya sağ yetiştirebilirsek şanslı sayılır. Bir tek atımız olduğuna gö-re, biz bile oraya varırsak şanslıyız demektir.» Ayağa kalktı. «Çavuş, adamla-rından birini yolla, ilkyardım çantasını alsın gelsin, ötekiler de bu doruğun her santimini arasın. Bir milyon sterlin değerinde elmas kayıp.»

Hansmeyer selam çaktı, hızla uzaklaştı, adamlarına emirler yağdırmaya Koyuldu.

Blaine, Centaine'in yanına oturdu. «Çantayı beklerken, bence adamın üs-li i i i i ü arasak iyi olur. Belki çalıntı elmaslardan birazı üzerindedir.»

«Uzak bir ihtimal,» dedi Centaine. «Elmaslar garanti oğlundadır. Yanında o kocaman Ovambo serserisi de vardır. Bizim yanımızda da Bushman iz sür-rücüler olmadığına göre... Omuzlarını kaldırdı.

Blaine, Lothar'ın tozlu ceketini kayanın üzerine yaydı, dikiş yerlerini incelemeye koyuldu. Bu arada Centaine de Lothar'ın yaralı kolunu yıkayıp te-miz sargılarla yeniden sardı.

«Bulamadık, efendim,» diye durumu bildirdi Hansmeyer. «Her santimini aradık buranın. Her kovuğuna baktık.»

«Pekâlâ, çavuş. Şimdi bu zavallıyı düşürmeden, kafasını kırmadan bu te-peden indirelim bakalım.»

«Hak ediyor ya!» dedi adam.

Blaine sırttı. «Evet, hak ettiği doğru. Ama celladın ekmeğini elinden almak istemeyiz, değil mi, çavuş?»

Bir saat geçtiğinde yola çıkmaya hazırıldılar. Lothar De La Rey, mopani dallarından yapılmış bir sedyeye yatırılmış, tek atın arkasına bağlanmıştı.

Tepeden indiklerinde, konvoy yola koyulurken Centaine bir an arkada kaldı, kuzeye, nehrin olduğu tarafa baktı. Blaine gelip onun yanında durdu, elini tuttu. Centaine içini çekip onun omzuna yaslandı. «Ah Blaine, bu çölün orta yerinde, bu güneşin kavurduğu tepede benim için öyle çok şey son buldu ki!»

«Sanıyorum elmasların ne kadar anlam taşıdığını anlayabiliyorum.»

«Anlıyor musun, Blaine? Sanmıyorum. Kendimin bile tam anlayabildiğimden emin değilim. Her şey değişti. Lothar'a olan nefretim bile...»

«Elmasları bulma şansımız hâlâ var.»

«Yok Blaine. Olmadığını sen de, ben de biliyoruz. Elmaslar gitti.»

Blaine bunu inkâr etmeye kalkışmadı, onu sahte vaatlerle avutmadı.

«Her şeyi kaybettim. Uğrunda ter döktüğüm her şeyi... kendim ve oğlum için. Hepsi gitti.»

«Tahmin edememiştim...» Blaine'in sesi söndü, ona kaygı ve acıma dolu bakışlarla baktı. «Kötü bir darbe olacağını tahmin ediyordum ama... her şeyi? O kadar mı kötü?»

«Evet, Blaine,» dedi Centaine açıkça. «Her şeyi, bir anda değil tabii. Ama artık yapı kurgu yıkılmaya başlayacak, ben orasını burasını yamamaya uğraşacağım. Borç alacağım, vade dileneceğim. Ama kaynak altımdan gitti artık. Bir milyon sterlin, Blaine! Çok büyük bir para. Belki beklenen sonu birkaç ay ya da bir yıl geciktirebilirim, ama gittikçe daha hızlı çökecektir. İskambilardan kurulmuş şato gibi. Sonunda da hepsi başıma yıkılacak.»

«Centaine, ben yoksul bir insan sayılmam,» diye başladı Blaine. «Sana yardım edebi...» Centaine uzanıp parmağını onun dudaklarına dayadı.

«Senden bir tek şey isterim,» diye fısıldadı. «Para değil... ama önümüzdeki günlerde biraz avunmaya ihtiyacım olacak. Sık sık değil... yalnızca işler çok kızıştıkça.»

«Bana ihtiyaç duyduğun anda yanında olacağım, Centaine. Söz veriyorum. Bir haber vermek yeter.»

«Ah, Blaine... keşke!»

«Evet, Centaine... keşke.» Blaine onu kollarına aldı. Bu hareketinde suçluluktan da, korkudan da eser yoktu. Centaine fısıldadı. «Sen her zaman yanımda olabilsen, yeniden fakirleşmek bile umurumda olmazdı!» Blaine buna cevap veremedi. Çaresizlik içinde başını eğdi, dudaklarını onunkilere dayayıp onu susturdu.

Portekizlilerin Cuangar Misyonu 'ndaki doktor papaz, Lothar De La Rey'in kolunu dirseğin beş santim altından kesti. Ameliyat sırasında Centaine de oradaydı. Maskenin altında terliyor, doktorun isteklerine Fransızca karşılık veriyor, kemik kesilirken çıkan sestten, kangrenin kokusundan bayılmamaya çalışıyordu. İş bittiğinde oradan çıkıp tuvalete giderek kustu, tiksintiyi ve acıma duygusunu içinden atmaya çalıştı. Koku üstüne, saçlarına bile sinmişti. İnşallah bir daha bu kokuyla asla karşılaşmam, diye dua etti.

Ama duası kabul olmadı. Ertesi gün öğlende papaz doktor hüzünlü bir sesle mırıldandı. «Üzgünüm ama enfeksiyon yukarda kalmış. Bir kere daha kesmek gerek.»

İkinci seferi, belki ne beklemek gerektiğini bildiğinden Centaine'e birin-cisinden bile kötü geldi. Bayılmamak için tırnaklarını avuçlarına batırmak zo-runda kalıyordu. Lothar koma halindeydi. Hayatla ölümün sınırında mücadele vermekteydi.

«Bilemem,» dedi papaz, işi bitirdiğinde. «Bundan ötesi ulu Tanrı'ya kalmış!»

Lothar'ın kolu artık, omzunun birkaç santim altından kesilmişti.

Üçüncü günün akşamı Centaine onun yattığı kulübeye girdiğinde safır gi-bi sarı gözler ona döndü, Centaine bir an tanımanın belirtisi olan parıltıyı gördü, sonra gözkapakları tekrar kapandı.

Papaz, Blaine Malcomess'in o kulübeye girmesine iki gün sonra yine izin verdi. Blaine, Lothar'a durumu bildirdi, onu tutukladığını anlattı.

«Peder Paulus yolculuk yapmanıza izin verinceye kadar çavuşumun so-ruhluluğundasınız. Ondan sonra, polis nezaretinde Runtu'daki karakola götürüleceksiniz. Mahkemeniz Windhoek'de yapılacak.»

Lothar solgun, iskelet gibi zayıf, yastıklara yaslanmış yatıyordu. Omzu ve güdük kolu sargılar içindeydi. Penguen kanadına benziyordu. Blaine'e ifade-siz gözlerle baktı.

«Şimdi, De La Rey, herhalde darağacından kurtulmanın büyük şans olacağını kendin de biliyorsundur, bunu sana benim söylememe gerek yok. Ama bize elmasları nereye sakladığımı ya da ne yaptığını söylersen, hiç değilse mahkemenin bir dereceye kadar hoşgörüyü bekleyebilirsin ve kendine bir nebze mücadele şansını tanımış olursun.»

Susup bir dakika kadar bekledi. Lothar'ın o sarı bakışları altında tavrını korumak pek kolay olmuyordu.

«Sana ne söylemeye çalıştığımı anlıyor musun, De La Rey?» diye sordu tekrar. Lothar başını çevirdi, kulübenin penceresinden nehir kıyısına doğru baktı.

«Herhalde bölge yöneticisi olduğumu biliyorsundur. Yargıcın kararını benim onaylamam gerekir. Hoşgörü talep edersem, Adalet Bakam mutlaka dik-kate alır. Budalalık etme, be adam! Elmasları gözden çıkar. Senin gideceğin yerde onların bir yararı yok sana. Karşılığında hayatını garanti ediyorum.»

Lothar gözlerini kapadı.

«Pekâlâ, De La Rey. O halde birbirimizi anlıyoruz demektir. Benden hoş görü bekleme.» Çavuş Hansmeyer'i çağırdı. «Çavuş, tutuklunun hiçbir imti yazı yok. Gece gündüz senin sorumluluğunda olacak. Günde yirmi dört saati Ta ki onu Windhoek'de yetkili makama teslim edene kadar. Sen de doğrudan bana sorumlu olacaksın. Anlıyor musun?»

«Evet, efendim.» Hansmeyer hazirolda duruyordu.

«Ona göz kulak ol, Hansmeyer. İstiyorum bu adamı. Sağ istiyorum.»

Blaine kulübeden çıktı, Centaine'in tek başına nehir kıyısında oturmakta olduğu kameriyeye yürüdü, kendini onun yanındaki bahçe koltuğuna attı, purosunu yaktı. İçine derin bir soluk çekti, biraz tuttu, sonra kuvvetle ve öfkeyle üfledi.

«Adam inatçı,» dedi. «Elmaslara karşılık kendi koruyuculuğumu teklif ettim. Cevap vermeye tenezzül bile etmedi. Onu büsbütün affetmeye yetkim yok ama, eğer olsaydı, inan bana, bir dakika duraksamazdım. Bu durumda yapabileceğim başka bir şey yok.» Tekrar purosundan bir soluk çekti, yemyeşil ırmağa baktı. «Bu sana yaptığını ödeyecek... söz veriyorum sana.»

«Blaine.» Centaine elini onun güneş yanığı, pazulu koluna dayamıştı. «İntikam senin gibi biri için pek küçük bir duygu olur.»

Blaine yan gözle ona baktı, sonra gülümsedi. «Beni o kadar da soylu sanmayın, madam. Belki birçok şey olabilirim ama, aziz olmadığımı bilin.»

Böyle gülümsediği zaman ne kadar da çocuksu görünüyordu! Yeşil gözlerine şeytanca bir ifade gelmiş, kepçe kulakları sanki daha bir dışarıya fırlamıştı.

«Beyefendi, soyluluğunuzun ve günahsızlığınızın sınırlarını bir yoklamak belki ilginç olurdu... günün birinde.»

Blaine sevinçle güldü. «Utanma duygusundan ne kadar uzak, ama beri yandan ne kadar da ilginç bir teklif!» Sonra birden ciddileşti. «Centaine, biliyorsun bu kovalamacaya asla katılmamam gerekirdi. Şu anda görevlerim fena halde ihmale uğramış durumda. Pretoria'daki üstlerimin haklı öfkesi mutlaka bana yönelecektir. İlk fırsatta işimin başına dönmek zorundayım. Peder Paulus'la anlaştım, bizi nehirden Runtu'ya kadar götürecek tekneyi hazırlatacak. Oradan bir polis kamyonu istetebileceğimizi sanıyorum. Hansmeyer ve askerleri burada De La Rey'in başını bekleyecekler, yola çıkacak kadar iyileşince onu hemen getirecekler.»

Centaine başını salladı. «Evet, benim de işime dönüp onarıma başlamam, dökülen yerleri yamamaya uğraşmam gerek.»

«Yarın şafakta yola çıkabiliriz.»

«Blaine, Lothar'la konuşmak istiyorum. Gitmeden önce De La Rey'le konuşmam gerek.» Blaine kararsızlık gösterince ekledi. «Birkaç dakika onunla yalnız kalmama izin ver... lütfen, Blaine. Benim için çok önemli.»

Centaine kulübenin kapısında durdu, gözlerinin içerdeki karanlığa alışmasını bekledi.

Lothar yatağında oturuyordu. Belden yukarı çıplak, bacaklarına bir ince battaniye örtülmüştü. Vücudu incecik ve solgundu. Enfeksiyon onu çok zayıflattığından, kaburgaları sayılacak haldeydi.

«Çavuş Hansmeyer, bizi bir dakikalığına yalnız bırakır mısınız?» diye sordu Centaine. Yana çekilip yol verdi. Çavuş onun yanından geçip çıkarken alçak sesle, «Seslenseniz duyarım, Bayan Courtney,» diye fısıldadı.

Yalnız kalınca, Centaine'le Lothar birbirlerine baktılar, sonunda inattan vazgeçip ilk konuşan Centaine oldu.

«Eğer niyetin beni mahvetmekse, başardın,» dedi, Lothar da ona kesik kolunun güdük çıkıntısını salladı. Bu hareket hem çok acıklı, hem de biraz ayıp bir hareketti.

«Kim kimi mahvetti, Centaine?» diye sordu. Centaine bakışlarını indirdi.

«Benden çaldığının hiç değilse birazını vermez misin geri? Bir zamanlar paylaştığımız şeylerin hatırına?»

Lothar karşılık vermedi. Elini kaldırıp göğsündeki eskiden kalma kurşun yarasının izine dokundu. Centaine yüzünü buruşturdu. O yara da Centaine'in eseriydi. Luger kurşununun yeri.

«Elmaslar çocukta, değil mi?» diye sordu. «Senin...» Neredeyse 'senin piçin' diyecekti. Ama değiştirdi. «Senin oğlunda,» dedi.

Lothar sessiz kalınca Centaine devam etti. «Manfred'de... oğlumuzda.»

«Bunu senin ağzından duyacağımı hiç sanmazdım...» Sesindeki sevinci saklayamamıştı. «Sıra onu da mahvetmeye gelince, ikimizin sevgisinden doğan oğlumuz olduğunu hatırlayacak mısın acaba?»

«Onu mahvedeceğimi nereden çıkardın?»

«Ben seni tanırım, Centaine.»

«Hayır,» diyerek başını iki yana salladı. «Sen beni tanıımıyorsun.»

«Eğer o çocuk senin yoluna çıkar, engel olursa, onu da mahvedersin.»

«Buna gerçekten inanıyor musun? Benim gerçekten o kadar acımasız, o kadar duygusuz olduğumu, kendi oğlumdan öç alacağımı mı sanıyorsun?»

«Onu hiçbir zaman kendi oğlun olarak kabul etmedin.»

«Daha şimdi ettim. Son birkaç dakika içinde defalarca duydun ağzımdan.»

«Ona zarar vermeyeceğine söz mü veriyorsun bana?»

«Sana söz vermem gerekmez, Lothar De La Rey. Yalnızca söylüyorum. Manfred'e zarar vermeyeceğim.»

«Ve tabii bunun karşılığında da benden bir şey bekliyorsun.» Lothar bunu söylerken yatağında öne doğru eğilmişti. Zorlukla soluk alıyor, dermansızlı-ğıyla mücadele ederken terliyordu. Teri bu basık kulübede ekşi ekşi kokmaktaydı.

«Bana karşılığında bir şey teklif edecek misin?» diye sordu Centaine.

«Hayır! Hiçbir şey!» Lothar kendini tekrar yastıklara attı. Çok yorulmuş, ama teslim olmamıştı. «Şimdi verdiğin sözü geri al da duyayım.»

«Ben söz vermedim,» dedi Centaine alçak sesle. «Ama tekrarlıyorum, oğlumuz Manfred'e benden bir kötülük gelmeyecek. Hiçbir zaman bilerek ona kötülüğüm dokunacak bir şey yapmayacağım. Ama sana karşı aynı sözü ve güvenceyi veremem.»

Dönüp seslendi. «Teşekkür ederim, çavuş, konuşmamız bitti.» Kapıdan çıkmak üzere eğildi.

«Centaine...» diye seslendi Lothar zayıf bir sesle. Ona söylemek istiyordu. «Elmasların tepenin doruğundaki yarığın içinde,» demek istiyordu. Ama Centaine dönüp bakınca dilinin ucuna gelen kelimeleri yuttu. «Elveda Centaine,» dedi. «Sonunda bitti artık.»

Okavango, Afrika'nın, en güzel nehirlerinden biridir. Angola yaylasında bin üç yüz metre yükseklikte güneye ve doğuya doğru akar, derin, yeşil bir su halinde, büyük bir hız ve kararlılık içinde okyanusa ulaşma isteğiyle tutuşur. Ama yolu durmadan karalar tarafından tıkanan bir nehir. Önce Okavango bataklıklarına dalar, lagünlerin, papirüs kıyılarının arasından akar, ortasındaki minik adacıkların çevresinden dolaşır. O adacıklarda zarif fildişi fıstığı pal-miyeleriyle kocaman yaban incirleri göze çarpar. Daha ilerde nehir tekrar ortaya çıkar ama artık zayıflamıştır. Kalahari çölünün kumlarına dalar, orada ebediyen yok olur gider.

Centaine'le Blaine'in yola koyulduğu kısımda nehir daha bataklıklara varmamış olduğundan en heybetli halindeydi. Bindikleri tekne bir yerli **muko-**

ro'suydu. Tek bir ağaç kütüğünden oyulmuş, boyu yedi metre, kavisli, ama pek de muntazam olmayan bir kano. Kürekçiler biçimsiz tekneyi ustaca yü-rütmektedirler.

İki sevimli siyahtı kürekçiler. Dev gibi yaratıklardı. Biri burunda, biri kıçın duruyor, tekneyi sopalarını dibe bastırarak ilerletiyorlar, tatlı ezgili bir şar-k 1 söylüyor, pek rahat görünüyorlardı.

Blaine'le Centaine ise teknenin orta kısmında, içi papirüs doldurulmuş yastıklara yaslanmış, keyif çatmaktaydılar. Bir ara Blaine tüfeğini kapıp doğruldu, suya dalan hipopotamların yaklaşmasını önlemeye çalıştı. «Afrika'nın kuşkusuz en tehlikeli hayvanı,» dedi Centaine'e.

«Ya aslanlar, filler, zehirli yılanlar?»

«Onların toplamının öldürdüğü her kişiye karşılık hipopotam iki kişi öldürür.»

«Ah, Blaine, şunlar ne? Daha önce hiç görmemiştim!»

«Leşve'ler. Buradan güneye inmezler.»

Yol boyu pek çok hayvanla karşılaştılar, bir keresinde de onları bir hipopotam kovaladı. Akşam olduğunda kürekçiler inip kıyıya çıktılar, Blaine, Centaine'le birlikte adaya yöneldi.

«Nereye gidiyorlar?» diye sordu Centaine.

«Onlara kıyıda kamp kurmalarını söyledim.» Bir anda ikisi de utanıp bakışlarını birbirinin gözlerinden kaçırdılar, adaya yanaşıp indiler.

Centaine döndü, kamp yerine yürüdü, torbalarını bırakıp başına çömeldi, Blaine'e bakmaksızın, «Dün gecedен beri banyo yapmadım, lagünde yüzme-ye gidiyorum,» dedi. Elinde sarı bir sabun tutuyordu.

«Evine, ailene son bir mesajın var mı?»

«Ne demek istiyorsun?»

«Burası Okavango nehri, Centaine. Timsahlar burada küçük kızları ordövr diye yutarlar.»

«Sen tüfekle nöbet tutarsın...»

«Zevkle.»

«Gözlerin kapalı olarak!»

«Nöbetin amacına biraz ters düşüyor, değil mi?»

Centaine'in sesi duyuldu. «Tamam, artık timsahları kollayabilirsin.»

Kumluk dibe oturmuş, arkasını dönmüştü. Siyah saçlarını tepesine toplayıp tuttuğu görülüyordu.

Sağlıklı bir vücutu vardı Blaine'in. Isabella Malcomess beş yıl önce attan düştüğünden beri birbirlerini kadın erkek olarak tanımamışlardı. Bir kere gi-

rişimde bulundularsa da, başarısızlığın getirdiği utancı, acıyı ve küçük düşme duygusunu hâlâ belleklerinden silemiyorlardı. Blaine'in kendisini bu doğadı-şı yaşam biçimine alıştırmayı kolay olmamıştı. Sonunda başarmıştı ama. Bu yüzden de şu anda içinden yükselen yabancı arzulara hiç hazır değildi.

«Gözlerini yine kapa!» diye bağırdı Centaine neşeyle. «Ayağa kalkıp sabunlanacağım.»

Blaine cevap veremedi. Boğazına yükselen iniltiyi güç tuttu, gözlerini elindeki tüfeğe doğru indirdi.

Centaine korkunç bir çığlık attı. «Blaine!»

Blaine bir anda ayaktaıydı. Centaine oyuklarına kadar yeşil suların içinde duruyordu. Omuzlan dehşetle yükselmişti.

Timsah derin sudan yaklaşıyordu. Uzun kuyruğu, iğrenç sırtı, oluşturduğu dalgalar... hemen hemen mukoro'nun boyundaydı koca sürüngen.

«Kaç, Centaine, kaç!» diye bağırdı, Centaine döndü, ona doğru koşmaya başladı. Ama sürüngen dörtmala kalkmış bir at kadar hızlıydı. Üstelik tam nişan alacağı hizada da Centaine vardı.

Blaine basmakta olduğu kayadan atladı, dizine kadar sulara girip onu karşılamaya koştı. Tüfeğini göğüs hizasına kaldırmıştı.

«Aşağı!» diye haykırdı ona. «Yassı!» Centaine hemen emre uydu, kendini boylu boyunca suya attı, Blaine onun sırtı üzerinden ateş etti. O anda dev sürüngen de hemen hemen Centaine'in üzerinde sayılırdı.

Kurşun o iğrenç kafanın zırh gibi kabuklarını buldu, timsah sırtını kavis-lendirdi, sudan fırladı, Blaine'i sırlsıklam etti. Centaine'i köpükler içinde bıraktı. Kocaman kuyruğunun üzerinde dik dururken cüce ön ayakları havaya çaresiz pençeler atıyordu. Karnındaki pullar simetrik desenler oluşturuyordu, sivri burnu göklere dönüktü. Bir çığlıkla sırtüstü devrildi.

Blaine, Centaine'i çekip ayağa kaldırdı, tek koluyı sarıp kumsala yürüttü. Serbest eliyle tüfeği tabanca gibi tutuyordu. Timsah titremeler ve sarsılmalar içindeydi. İlkel beyni o kurşundan hasar görmüştü. Kontrolsüz daireler çizerek debeleniyor, çenesini açıp kapıyor, sivri sarı dişleri demir parmaklıkları kapılar gibi inip kalkıyordu.

Blaine, Centaine'i arkasına aldı, tüfeğini iki eliyle kaldırdı. Kurşunları tekrar kabuklu kafaya gömüldü, etleri, kemikleri parçalayıp dağıttı. Sürüngenin kuyruğu titredi, suya ölgün darbeler vurdu. Sonra sığılığın kıyısından derin sulara dalış yaptı, gözden kayboldu.

Centaine korkuyla titriyordu. Dişleri birbirine çarpıyor, hiç sesi çıkmıyordu. «Korkunç! Ne iğrenç bir canavar!» Kendini Blaine'in göğsüne doğru atıp

ona sarıldı. «Ah, Blaine, çok korktum!» Yüzünü onun göğsüne dayamış olduğu için sesi de net çıkmıyordu.

«Geçti artık,» diye avutmaya çalıştı onu Blaine. «Geçti, tatlım. Bitti artık. Timsah gitti.» Tüfeğini kayalara dayadı, kollarıyla onu kucakladı.

Okuyor, sakinleştirmeye çalışıyordu. Başlangıçta bu hareketlerde ihtiras yoktu. Gece yarısı kâbus görüp uyanan kızını avutuyormuş gibiydi. Az sonra onun çıplak tenini ellerinin altında fark etti. Sırtının her kavisini hissedebiliyordu. Parmaklarını omurganın kemikleri üzerinde kaydırmadan edemedi. Sanki cilalı boncuklar vardı o tenin altında.

Centaine sessizdi. Küçük hıçkırıklarla soluyordu. O dokununca omurgasını kediler gibi kavislendirdi, kalçalarını ona doğru yasladı. Blaine onun kalçalarını iki eliyle tutup onu kendine çekti. Centaine karşı koymadı. «Blaine.» Adını söyleyip yüzünü ona doğru kaldırdı.

Blaine onu vahşice öptü. Yeminlerini tutamayacağını anlayan dürüst bir insanın öfkesi sarmıştı onu. Birbirlerinin soluğuna hapsoldular, dudakları birbirine değdi, bastırdı, birbirini boğacak gibi oldular.

Centaine geri çekildi. «Şimdi,» diye kekeledi. «Şimdi olmak zorunda.» Blaine onu çocuk gibi kucağına aldı, koşturmak başladı, demin seçtikleri kamp yerine vardılar, Blaine dizüstü çöktü, onu papirüslerden yapılmış yatağın üzerine bıraktı.

«Sana bakmak istiyorum,» diye patladı. Ama Centaine kıvrılıp yanına uzandı.

«Daha sonra... bekleyemem... lütfen, Blaine. Ah, Tanrım... hemen!»

Daha sonra Centaine başını onun çıplak göğsüne yaslayıp sessizce ağladı. Blaine şaşırmış, ona acımış, kaygılanmıştı.

«Çok kaba davrandım... bağışla beni! Canını yakmak istemedim.»

Centaine başını iki yana salladı, gözyaşlarını engellemek için yutkundu.

«Hayır, canımı yakmadın... çok güzeldi...»

«O halde neden ağlıyorsun?»

«Çünkü güzel olan her şey uçup gidiyor. Ne kadar güzelse o kadar çabuk gidiyor... ama mutsuz anlar ebediyen sürüyor gibi geliyor.»

«Öyle düşünme, küçüğüm.»

«Sensiz nasıl yaşayacağımı bilemiyorum. Daha önceki bir cehennemdi. Ama bundan sonrası bin kere daha beter olacak.»

«Senden ayrılacak gücü nereden bulacağımı ben de bilemiyorum,» diye fişildadı Blaine. «Ömrümde yaptığım en zor şey bu olacak.»

«Ne kadar zamanımız kaldı?»

«Bir gün daha... sonra Rundu'ya varacağız.»

«Ben küçükken babam bana içinde minik bir böcek bulunan amber bir iğne vermişti. Keşke bu anı öyle hapsedip koruyabilsek... sevgimizin değerli amberi içinde ebediyete kadar saklayabilsek.»

Ayrılışları adım adım oldu. Cellat baltası gibi amansızca bir anda inmedi. Bundan sonraki günlerde yavaş yavaş insanlar ve olaylar araya girip onları birbirinden uzaklaştırmaya başladı.

Rundu'daki sınır kapısına vardıkları sabah, kıyıya çıkıp sınır karakolunun komutanı olan polis çavuşuyla konuştular. Yabancıların yanındayken birbirlerine bakışlarına bile dikkat ediyorlardı.

Windhoek'e vardıklarında dünya onları bekliyordu. Isabella tekerlekli sandalyesinde güzel ve acıklı bir manzara yaratmaktaydı. Kızları neşeyle gülüyor, Blaine'in ilgisini çekmek için birbirleriyle yarışıyorlardı. Bir yığın gazeteci, fotoğrafçı gelmişti. Doktor Twentyman-Jones, Abe Abrahams, Sir Garry ve Lady Courtney de gelmişti. Ou Baas'dan, yani General Smuts'dan olsun, Başbakan'dan olsun, yüzlerce tanıdıktan olsun hep telgraflar yağmaktaydı.

Centine yine de kendini bu keşmekeşin dışında hissediyor, olup bitenlere sanki rüyadaymış gibi uzaktan bakıyordu. Tren vagonundan Şasa'ya telefon ettiğinde sesini neşeli çıkarmaya çalıştı. Oğlunun kriket takımına kaptan seçildiğine sevinmiş gibi yaptı, matematik notlarının yükselmesi karşısında da coşkusunu belirtti.

«Ne zaman Weltevreden'e dönebileceğimi bilemiyorum, canım. Yapmam gereken öyle çok şey var ki! Korkarım o elmasları ele geçiremedik. Bankayla uzun uzun konuşmak, yeni ayarlamalar yapmak zorundayım. Yo, saçmalama, Şasa... elbette fakir değiliz. Henüz değiliz... ama bir milyon sterlin epey para. Sonra mahkeme de olacak. Evet, o gerçekten çok kötü bir adam, Şasa... ama asacaklar mı, bilemem. Yok canım! Nereden çıkardın? Bize seyrettirmezler!»

Ayrılıklarının ilk gününde Centaine iki kere Blaine'in evine telefon açtı, belki o cevap verir diye umdu. Ama ikisinde de telefona bir kadın sesi cevap verdi. Ya sekreter ya da Isabella. Centaine hiçbir şey söylemeden telefonu kapattı.

Ertesi gün yönetici bürosunda karşılaştılar. Blaine bir basın toplantısı yapıyordu. Isabella da tekerlekli sandalyesiyle oradaydı. Blaine görevine bağlı, onun arkasında, onu kollamaktaydı. Centaine onunla özel olarak tek kelime konuşmaya fırsat bulamadı.

Kendi bürosuna döndüğünde Abe onu bekliyordu. «Centaine, geç kaldın. Yönetim kurulu odasında bir saatten fazladır seni bekliyorlar. Pek sabırlı olduklarını da söyleyemem.»

«Bırak beklesinler!» Centaine içinden gelmeyen bir cesaret göstermeye çalışıyordu. «Alışsalar fena olmaz.» Banka ona kredi veren tek büyük kuruluştu.

«Elmasların kaybı onları çok korkuttu, Centaine.»

Banka müdürleri, Centaine'in kente ayak basışından beri bu toplantıyı istemektedirler.

«Doktor Twentym-Jones nerede?»

«O da onlarla içerde, sakinleştirmeye çalışıyor.» Abe kocaman bir dosyayı Centaine'in önüne koydu. «İşte faiz ödemelerinin programı.»

Centaine yazılara bir göz attı. Zaten hepsini ezbere biliyordu. Stratejisini çoktan ayrıntılı biçimde hazırlamıştı. Ama hepsi rüya gibi, gerçekdışı, çocuk oyunu havasındaydı.

«Aslan inine girmeden bilmem gereken başka bir şey var mı?»

«Londra'dan, Lloyds'dan uzun bir telgraf. Talebi reddettiler. Elmasların yanında silahlı muhafız olmadığı için sigorta bir şey ödemiyor.»

Centaine başını salladı. «Bunu zaten bekliyorduk. Mahkemeye başvuracak mıyız? Ne dersin?»

«Bence vakit ve para kaybı olur.»

«Başka bir şey var mı?»

«De Beers var. Sir Ernest Oppenheimer'in kendisinden bir mesaj.»

«Demek şimdiden burnu koku almaya başladı.» Centaine içini çekti. Bu konuları düşünmeye uğraşiyor, ama Blaine'i kafasından uzaklaştıramıyordu. Gözünün önünde onun tekerlekli sandalyeye doğru eğilen hayali vardı. O hayali kovalayıp Abe'in söylediklerini düşünmeye uğraştı.

«Sir Ernest, Kimberley'den buraya geliyor,» diyordu Abe. «Perşembeye "Windhoek'de olacak.»

«Ne şans!» diyerek sırtı Centaine alayla.

«En kısa zamanda seninle görüşmek istiyor.»

«Adamın sırtlan gibi burnu var. Gözleri de akbaba gözü. Ölüm kokusunu yüz fersahtan alıyor.»

«O Hani Mâdeni'nin peşinde, Centaine. On üç yıldır peşinde.»

«Herkes Hani'nin peşinde, Abe. Banka da, Sir Ernest de, tüm yamyamlar da. Ama benimle boğuşmak zorunda kalacaklar.»

Ayağa kalktıklarında Abe sordu. «Hazır mısın?»

Centaine aynada kendine baktı, eliyle saçına dokundu, diliyle dudağını hafifçe ıslattı, o anda her şey kafasında tekrar netleşti. Savaşa gidiyordu Centaine. Özgüveni geri döndü, kendini hazır hissetti.

«Gidelim,» dedi, birlikte salona girdiler. Centaine'in gözlerinde güven ışıkları parıldıyordu.

«Bağışlayın, baylar,» dedi en çekici sesiyle. «Ama artık gelebildiğime göre, sizinle istediğiniz kadar kalabilirim.»

Yüreğinin ta içinde bir boşluk vardı. Blaine'e ayrılmış yerdı orası. Yine de kendini toparlamaya çalıştı. Masanın başındaki yerine otururken içinden kendi kendine, Hani benim... diye tekrarlıyordu. Kimse benden alamaz onu.

Manfred De La Rey, önu sıra kuzeye doğru ilerleyen iki erkeği hızlı adımlarla izlemekteydi. Babasının kendisini öyle küçük düşürüp kovalaması içinde yeni bir meydan okuma duygusu, yeni bir kararlılık doğurmuştu. Hanım evladı demişti babası ona.

Ama ben erkeğim artık, diyordu kendi kendine, Swart Hendrick'le Klein Boy'un koca cüsselerini izlerken. Bir daha hiç ağlamayacağım. Erkeğim ben. Bunu ömrümün her gününde kanıtlayacağım. Sana da kanıtlayacağım, baba. Eğer hâlâ beni gözlüyorsan, bir daha seni asla utandırmayacağım.

Sonra o tepenin doruğunda yalnız başına ölmekte olan babasını düşündü, üzüntü bütün benliğini sardı. Onca kararlılığına rağmen gözyaşları bir kere daha gözlerine yükseldi. Onları bastırabilmek için tüm kararlılığını kullanması gerekti.

Ben erkeğim artık. Dikleşti, boyu hemen hemen Hendrick'inki kadar göründü. Uzun bacakları yorulmak bilmeksizin adım atıyordu. Benimle gurur duyacaksın, baba. Tanrı'nın huzurunda yemin ediyorum.

Gece boyunca durmadan ilerlediler. Nehrin kıyısına vardıklarında güneş ağaçların dalları arasından sıyrılıp ortaya çıkmıştı bile.

Su içer içmez Hendrick onları tekrar kuzeye doğru yürüttü. Gündüzleri tepelerin çevresinden, geceleri nehir boyundan ilerlemeyi sürdürdüler. On iki

gün böylece geçtikten sonra Hendrick sonunda kendilerini izleyenlerden kurtulduklarına karar verdi.

«Nehri ne zaman geçeceğiz, Hennie?» diye sordu Manfred.

«Hiçbir zaman.»

«Ama babam Portekiz toprağına geçmeyi planlıyordu. Oradan Luanda'ya gidecektik.»

«O babanın planıydı.» dedi Hendrick. «Ama baban artık yanımızda değil. Kuzeyde siyah adama yer yoktur. Portekizliler, Almanlardan da, İngilizlerden de, Boer'lerden de daha katıdır o konuda. Elmaslarımızı hileyle elimizden alır, bizi köpekler gibi döver, esir gibi çalıştırır. Olmaz, Manie, biz geri dönüyoruz. Tekrar Ovambo diyarına, kabilemize, kardeşlerimize gideceğiz. Orada herkes dostumuzdur. Hayvan gibi yaşayacağımıza insan gibi yaşarız orada.»

«Polis bulur bizi, » dedi Manie.

«Bizi gören olmadı. Baban bunu sağladı.»

«Ama senin babamın dostu olduğunu biliyorlar. Gelip ararlar seni.»

Hendrick sırttı. «Ovambo diyarında benim adım Hendrick değil. Benim oradan hiç ayrılmadığıma, beyaz soyguncu falan tanımadığıma binlerce kişi yemin edecektir. Beyaz polisin gözünde tüm siyahlar birbirine benzer. Benim çok zeki bir kardeşim var. Bu elmasları satmanın yolunu bulur. İki yüz sığır alırım. On tombul kadın alırım. Yoo, biz eve gidiyoruz, Manie.»

«Ya ben ne olacağım, Hendrick? Seninle Ovambo kabilelerinin yanına gelemem.»

«Senin için de bir yer ve bir plan var.» Hendrick kolunu babaca bir tavırla çocuğun omzuna sardı. «Baban seni bana emanet etti. Korkma. Seni güvene almadan bırakacak değilim.»

«Sen gidince yalnız kalacağım, Hendrick. Hiçbir şeyim kalmayacak o zaman.» Siyah adam bu söze cevap veremedi. Kolunu indirdi, sesi sertleşti. «Yola çıkma zamanı. Yolumuz uzun ve zor bir yol.»

Nehirden ayrılıp tekrar güneye saptılar, Bushman diyarının bomboş, kupkuru arazisine daldılar. Nisbeten daha bol suyu olan yerlerden ilerliyorlardı ama, insanlarla karşılaşmaktan yine de kaçmıyorlardı. Lothar De La Rey'den ayrıldıktan yirmi gün sonra, grup vakti, Ovambo köyüne varabildiler.

Koni biçiminde kulübeler, dörderli beşerli kümeler halindeydi. Orta yerdeki kocaman ortak ahırın doğu tarafına açılan bir kapısı vardı. Köye yaklaşıırken odun ateşlerinin dumanını kokladılar. Çocuk gülüşmeleri, kadın sesleri duyuldu. Kadınlar testilerini kafaları üzerinde zarif biçimde dengelemiş, sudan dönüyorlardı.

Hendrick onları köye sokmadı. Yandaki kayalara sinip, köyde bir yabancı görmeyi, bir olağanüstülük sezmeyi beklediler. Hendrick'le Klein Boy kulaklarına gelen her sesi, gözlerine ilişkin her hareketi aralarında tartışıyorlardı. Sonunda Manfred'in sabrı tükendi.

«Ne bekliyoruz, Hennie?»

«Tuzığa ancak salaklar düşer,» diye homurdandı Hendrick. «Biz emin olunca gireceğiz.»

Ertesi gün öğleden sonra bir oğlan çocuğu gütmekte olduğu keçilerle onların yattığı tepeye yöneldi. Çırılçıplaktı. Boynunda bir sapan sallanıyordu, o kadar. Hendrick ona yavaşça ıslık çaldı.

Çocuk ürktü, korkuyla onların saklandığı yere doğru baktı. Hendrick tekrar ıslık çalınca bu sefer tedbirli hareketlerle onlara doğru emekledi. Birden yüzünde neşeli bir sırtıma belirdi, dosdoğru Hendrick'in kollarına koştu.

Hendrick güldü, onu kaldırıp kucağına oturttu, çocuk da onun boynuna sarıldı.

«Bu benim oğlum,» dedi Hendrick, Manie'ye. Sonra çocuğa birtakım sorular sordu, cevapları dikkatle dinledi.

«Şu anda köyde yabancı yokmuş,» diye homurdandı. «Polis gelmiş, beni sormuş, ama sonra gitmiş.»

Kucağında çocuğu taşıyarak öne düştü, onları köye doğru indirdi, kulübe kümelerinin en büyüğüne yaklaştılar. Ortadaki avlu çıplak ve boştu. Dört kadın bir kenarda birlikte çalışmaktaydılar. Giysi olarak üstlerinde yalnızca kaskı bağı vardı. Bir yandan şarkı söylüyor, bir yandan mısır eziyorlardı.

Kadınlardan biri Hendrick'i görünce bir çığlık attı, ona doğru koştu, ötekiler de izlediler.

«Annem,» dedi Hendrick. Çevresini saran geveze kadınları çabucak susturdu, uzaklaştırdı.

«Şansın var, Manie,» dedi gözleri parlayarak. «Senin yalnız bir tek kadınla evlenmene izin var.»

En uzaktaki kulübenin kapısında bir adam sakın sakın oturuyor, bu patırtıya hiç karışmıyordu. Hendrick ona doğru yürüdü. Adam Hendrick'den çok daha gençti. Teni daha açık renk, hemen hemen bal rengiydi. Kasları ağır işlerde çalışmaktan sağlamlaşmış, halinde bir güven vardı. Zorluklar çekerek başarıya ulaşmış birinin güveni. Ama bir zarafeti de vardı. Yüz hatları zekâ yansıtıyordu. Genç bir firavun kadar soylu görünmekteydi. Kucağında da Ma-caulay'in **İngiltere Tarihi** kitabını tutuyordu.

Hendrick'i sakın bir tavırla selamladı. Ama Manie bu selamda bir sevgi olduğunu yine de hissetti.

«İşte bu benim zeki erkek kardeşim. Babamız bir, analarımız ayrı. Afrika-ner dilini de, İngilizceyi de benden çok iyi konuşur. Hep kitap okur. Kullandığı İngiliz adı, Moses.»

«Seni görüyorum, Moses,» dedi Manie. O kara gözlerin inceleyci bakışı karşısında kendini bir garip hissediyordu.

«Seni görüyorum, küçük beyaz çocuk.»

«Bana çocuk deme,» diye patladı Manie. «Ben çocuk değilim.»

İki adam bakışıp gülümsediler. Hendrick araya laf karıştırmak ister gibi açıkladı. «Moses, Hani Madeni'nde ekip başıdır,» dedi. Ama uzun boylu Ovambo başını iki yana salladı.

«Artık değilim, ağabey. Bir ay önce kovuldum. Şimdi burada, güneşte oturup bira içiyorum, kitap okuyorum ve düşünüyorum. İnsanoğlunun sorumluluklarını böylece yerine getiriyorum.» Birlikte gülüştüler. Moses ellerini çırpıp, kadınlara buyurgan bir edayla seslendi.

«Bira getirin... ağabeyim ne kadar susamış, görmüyor musunuz?»

Hendrick Avrupa giysilerinden kurtulup kasık bağına dönmekten pek memnun olmuş gibiydi. Biralarını yudumlayıp keyifle çene çaldılar, aradaki süre içinde olup bitenleri konuştular.

«Evet, polis geldi,» dedi Moses. «Windhoek'deki beyazların iki köpeği. Kendi kabilelerine kalleslik etmekten utanmaları gerekir. Üniforma giymişlerdi ama yine de polis kokusu sinmişti üstlerine. Günlerce kaldılar, Swart Hendrick diye biri hakkında sorular sordular. Önce gülümseyip duruyorlardı, sonra kızdılar, tehditler savurdular. Kadınlarmızdan birkaçını dövdüler, ananı da dövdüler.» Hendrick'in kasıldığını duyunca hemen ekledi. «Senin anan sağlam kadın. Daha önce de dayak yemişliği var. Babamız da sert adamdı. Swart Hendrick diye birini hiç tanımadığını söyledi. Kimse tanıyamıyordu Svart Hendrick'i. Sonunda polis köpekleri dönüp gittiler.»

«Dönerler yine,» dedi Hendrick. Kardeşi başını salladı.

«Evet, beyaz adanı asla unutmaz. Beş yıl, on yıl... Pretoria'da yirmi beş yıl önce birini öldürmüş adamı bile astılar. Yine geleceklerdir.»

Bira testisini elden ele geçirerek içtiler.

«Bir ara Hani Madeni'nden elmasların çalındığı söylendi. Seni hep yanında dolaştıran o beyaz şeytanın adı geçti. Soygunda sen de varmışsın dediler. Seni bulunca asacaklarmış.»

Hendrick de karşı saldırıya geçti. «Benim de kulağıma bir şeyler gelip duruyor. Bana yabancı olmayan biri hakkında. Çalıntı elmasların elden çıkarıl-

ması konusunda pek tecrübeliymiş diyorlar. Hani Madeni'nden çalınan her taş onun elinden geçermiş diyorlar.»

«Kim uydurmuş bu haince yalanları?» diyerek gülümsedi Moses. Hendrick, Klein Boy'a işaret etti, Klein Boy deri torbayı getirip babasının önüne koydu. Hendrick paketleri birer birer çıkarıp on dördünü Moses'in önüne dizdi.

Moses ilk paketi eline aldı, bıçağıyla mühürünü açtı. «Bu mühür Hani Madeni'nin,» diye yorumda bulundu, yüz ifadesini hiç değiştirmeden içindekileri gözden geçirdi. Sonra onu bir kenara bırakıp ikinci paketi açtı. On dördünü de inceleyip bitirinceye kadar hiç konuşmadı. Sonunda alçak sesle, «Ölüm,» dedi. «Ölüm var bunlarda. Yüzlerce ölüm. Binlerce ölüm.»

«Onları stabiliz misin bizim için?» diye sordu Hendrick. Moses başını iki yana salladı.

«Ben bu kadar çok taşı hiç bir arada görmedim. Satmaya kalkarsan başımıza felaket yağar, hepimize ölüm gelir. Bu konuyu düşünmem gerek. Ama o zamana kadar da bu ölüm taşlarını köyde tutamayız.»

Ertesi sabah şafak vakti, Moses, Hendrick ve Klein Boy köyden çıktılar, Hendrick'in çocukluğundan hatırladığı sert gövdeli bir ağacı buldular, torbayı on metre kadar yüksekteki bir kovuğa sakladılar.

Moses konuyu enine boyuna düşünüp kararını günlerce sonra açıkladı.

«Ağabey, sen de, ben de, artık bu yerin, bu hayatın insanı değiliz. Sendeki tedirginliği hissettim bile. Ufuklara aç gözlerle bakıyorsun. Bu hayattan insan kolay usanıyor, biranın tadı ağzına kötü gelmeye başlıyor. Eski cesur serüvenlerini düşünüyor insan. Uzaklarda kendisini yeni kahramanlıkların beklediğine inanıyor.»

Hendrick gülümsedi. «Sen birçok becerisi olan bir insansın, kardeşim. İnsanın en gizli düşüncelerini okumasını bile biliyorsun.»

«Burada kalamayız. Ölüm taşları burada saklanamayacak kadar, satılamayacak kadar tehlikeli.»

«Dinliyorum,» diyerek başını salladı Hendrick.

«Benim yapmam gereken bazı işler var. O işlerin benim kaderim olduğuna inanıyorum. Henüz kimseye söz etmedim. Sana bile.»

«Şimdi anlat.»

«Ben beyaz adamın politika dediği sanattan söz ediyorum. Siyahlara yasa olan o sanattan.»

Hendrick yüzünü buruşturdu. «Sen çok fazla kitap okuyorsun. O meslekte ne ödül var, ne de kâr. Onu beyazlara bırak.»

«Yanılıyorsun, ağabey. O mesleğin kazancı, senin elmaslarını solda sıfır bırakıyor. Azımsama sakın!»

Hendrick ağzını açacak oldu, sonra vazgeçip kapattı. Bu konuyu daha önce hiç düşünmemişti. Karşısındaki genç adamın ise güçlü bir kişiliği vardı. Sözlerinin hepsini anlayamasa da, Hendrick onun etkisinde kalmadan edemiyordu.

«Ağabey, ben karar verdim. Buradan gidiyoruz. Burası bize fazla dar.»

Hendrick başını salladı. Bu fikir onu pek rahatsız etmiyordu. Ömrü boyunca hep göçebe olarak yaşamıştı. Yollara düşmeyi özlüyordu zaten.

«Yalnız kabileden ayrılmakla kalmayacağız, bu diyardan da gideceğiz.»

«Diyardan mı!» Hendrick ayağa kalkacakken tekrar taburesine yığıldı.

«Mecburuz. Burası hem bizi, hem taşlan alacak kadar geniş değil.»

«Nereye gideceğiz?»

«Onu yakında konuşuruz. Ama önce o getirdiğin beyaz çocuktan kurtulmanız gerek. Taşlardan bile tehlikeli o. Polisi hemen üzerimize çeker. O işi ayarladığın zaman yola çıkmaya hazırız demektir, ağabey.»

Swart Hendrick'in hem kolu, hem kafası güçlüydü. Az şeyden korkardı. İstekleri uğruna çok acıyı göze alabilirdi. Ama hep bir başkasını izleyerek yaşamıştı ömrü boyunca. Hep önüne ondan daha keskin zekâlı biri düşmüş, ona liderlik etmişti.

«Sen ne dersen öyle olsun, kardeşim,» diye kabul etti. Çöldeki kayanın tepesinde ölüme terk ettiği adamın yerine yeni birini bulmuş olduğunu için için biliyordu artık.

«Ben burada yarın sabah güneş doğana kadar bekleyeceğim,» dedi Swart Hendrick, beyaz çocuğa. «O zamana kadar dönmezsen, senin güvende olduğunu anlamış olacağım.»

«Seni bir daha görebilecek miyim, Hennie?» diye sordu Manie hevesle. Hendrick neredeyse boş bir vaatte bulunacaktı ama kendim toparladı. «Sanırım bundan böyle yollarımız ayrılıyor, Manie.» Uzanıp çocuğun omzunu okşadı. «Ama seni sık sık düşüneceğim. Kimbilir, belki günün birinde yollarımız yine karşılaşır. Güle güle git, baban gibi bir adam olmaya bak.»

Manfred'i yavaşça itti. Çocuğun ayakları geri geri gidiyordu. «Hendrick,» diye fısıldadı zayıf bir sesle. «Sana söylemek istediğim çok şey var... ama kelimelerini bulamıyorum.»

«Git,» dedi Hendrick. «İkimiz de biliyoruz. Söylemek gerekmez. Git, Manie.»

Manfred torbasını ve battaniyesini sırtına vurdu, çalılar arasından çıkıp tozlu yolda köye doğru ilerledi. Kilisenin kulesi değişik bir yaşamın simgesi gibiydi karşısında. Onu hem çağırıyor, hem de itiyordu sanki.

Yolun kıvrımına varınca dönüp arkasına baktı. Koca Ovambo görünürlerde yoktu. Manfred tekrar döndü, kiliseye doğru ilerlemeyi sürdürdü.

Babasıyla son sefer geldiğinde yaptığı gibi, hiç düşünmeksizin anayoldan ayrılıp çayırlara saptı, kiliseye kestirmeden yaklaştı. Evin patikasına girdiğinde, yarı yolda gür bir sesin bağırmasıyla olduğu yerde durdu, ürkek bakışlarla çevresine bakındı. Derken o sesi bir kükremlere daha izledi, ardından kelimeler duyuldu. Bahçenin ucundaki sundurmadan geliyordu sesler.

Manfred oraya yöneldi, kapı aralığından içeriye bakmaya çalıştı. İçersi karanlıktı. Gözleri alıştığından oranın bir alet odası olduğunu anladı. Duvarda çekikler, keserler, benzeri aletler asılıydı. Yer düz betondur. Ortasında Tanrının Borazanı Tromp Bierman diz çökmüş oturmaktaydı.

Üzerinde takım elbisesinin koyu renk pantolonu, beyaz gömlek ve beyaz kravat vardı. Ceketini çıkarıp duvardaki çivilerden birine asmıştı. Çalı sakalı yukarıya dönük, gözleri kapalıydı. İki elini yakarır gibi kaldırmıştı ama, sesinde pek teslimiyet yoktu.

«Ah, Büyük Tanrım, yalvarırım kuluna bu konuda yol göster. Senin ne istediğini bilmezsem isteğini nasıl yerine getirebilirim? Ben basit bir aracım, karar vermek benim harcam değil. Gör beni, Tanrını, acı bana... cahilliğime, budalalığım acı, niyetini belirt bana...»

Tromp birden sesini kesti, gözlerini açtı. Aslan yelesi gibi saçlarla dolu başını çevirip, Ahdi Atik peygamberlerini hatırlatırcasına ateş saçan gözlerle Manfred'in tâ ruhunun içine baktı.

Manfred hemen şapkasını terli kafasından çekti, iki eliyle göğsünde tuttu.

«Geldim işte, Oom,» dedi. «Gelmelisin demiştiniz, geldim.»

Tromp ona hâlâ ateş saçarak bakıyordu. Geniş omuzlu, sağlam yapılı bir genç görüyordu karşısında. Sarı bukleli saçlı, kömür kaşlı, topaz rengi gözlü. Adam o gözlerin gerisini görmeye çalışıyor, delikanlıda bir kararlılık, akıcı bir zekâ seziyordu.

«Gel buraya,» diye emretti. Manfred sırt çantasını indirip onun yanına gitti. Tromp onu yakalayıp yere çöktürdü.

«Çömel, delikanlı. Diz çök ve Yaradan'ına şükret. Şükret ki senin için ettiğim duaları duydu.»

Manfred görevine bağlı bir edayla gözlerini yumup ellerini kavuşturdu.

«Tanrım, bu önemsiz konuları huzuruna getirdiği için bu kulunu affet. Sen nice daha önemli işlerle meşgulsün. Bu genç insanı bizim bakımımıza yolladığın için, onu bileyip kılıç gibi keskinleştirebileceğimiz için sana şükürler olsun. Senin ihtişamınla cıcalanmış o kılıç, seçtiğin halkın, Afrikaner halkının haklı amacı için çalışacak, vuracaktır.» Manfred'i işaret parmağıyla dürttü. Çocuk acı dolu bir «Amin,» çılgılığı attı.

İkide bir Manfred'in aminleriyle noktalanan bu dua, çocuğun dizleri ağrıyıp yorgunluktan ve açlıktan başı dönene kadar sürdü. Sonra Tromp birden onu ayağa kaldırdı, mutfak kapısına doğru yürüttü.

«**Mevrou,**» diye kükredi Tanrının Borazanı. «Neredesin, kadın?»

Trudi Bierman soluk soluğa mutfaka daldı, kirli kılıklı çocuğa şaşkınlık dolu bir bakışla baktı.

«Mutfagım!» diye bağırdı birden. «Benim tertemiz, güzel mutfagım! Yerin daha yeni silmiştin.»

«Tanrı bu genci bize yolladı,» diye uludu Tromp. «Onu evimize alacağız. Masamızda yiyecek, bizden biri gibi olacak.»

«Ama kâfirler kadar pis!»

«Yıka, temizle o halde... temizle haydi.»

O sırada mutfaka çekingen adımlarla bir kız girdi, Trudi Bierman'n arkasında durdu, Manfred'i görünce ürkmüş bir kuş gibi kasıldı.

Manfred, Sarah'yı zor tanıyabildi. Kilo almıştı. Kollarını, dirseklerini, dikkatle yıkanıp temizlenmiş etler doldurmuştu. Bir zamanlar solgun olan yanakları elma gibi pembeydi. Gözleri artık donuk bakmıyordu. Saçları pırıl pırıl fırçalanmış, iki örgü halinde örölüp tepesine tokalanmıştı. Yere kadar uzun, lekesiz bir etek giyiyordu.

Bir çılgılık atıp Manfred'e koştu. Kollarını uzatmıştı. Ama Trudi Bierman onu arkasından yakalayıp sarstı.

«Seni tembel, kötü huylu kız! Sana otur da toplamalarını bitir demiştim. Hemen git masanın başına.» Kızı mutfaktan çıkardı. Tekrar Manfred'e döndüğünde kollarını kavuşturmuş, dudaklarını büzmüştü.

«İğrençsin,» dedi çocuğa. «Saçın kız saçı gibi uzun. Bu elbiseler...» Yüz ifadesi daha da katılaştı. «Biz inançlı Hristiyanlarız bu evde. Babanın o tanrısız davranışları burada geçmez, anladın mı?»

«Karnım aç, Trudi Hala.»

«Herkes yerken yersin. Hem yıkanmadan olmaz.» Kocasına baktı.

«**Me-neer,** çocuğa hamamı nasıl yakacağını gösterir misin?»

Trudi Bierman banyonun kapısına dikildi, onun yıkanişını kontrol etti. Ne utandığına aldırış ediyor, ne suyun sıcaklığına karşı itirazlarını dikkate alıyordu. Sonunda mavi sabunu kendisi eline aldı, çocuğun en gizli kıvrım ve katlarını kendisi sabunlayıp temizledi.

Çocuğun beline bir havlu sarıp onu arka merdivenlere çıkardı, bir meyve sandığının üzerine oturttu. Eline keskin bir makas aldı, Manfred'in san saçları biçilmiş başak gibi omuzlarına düşmeye başladı. Manfred elini başından geçirince saçlarını fırça gibi hissetti. Ensesi, kulak altın üşümeye başladı.

Trudi Bierman çocuğun üstünden çıkan giysileri tiksinti dolu bir tavırla alıp termosifonun ateşine attı. Manfred ceketini son anda zor kurtarabildi. Halasının yüz ifadesini görünce geriledi, ceketini arkasına sakladı.

Kadın omuzlarını kaldırdı. «Pekâlâ... belki yıkanır, biraz yamanırsa... Bu arada sana giyecek bir şeyler vereyim.»

Trudi Bierman, Manfred'in iştahını kendi mutfağına ve yemek pişirme sanatına yönelik bir sınav olarak değerlendiriyordu. Durmadan çocuğun tabağına tepeleme yemek dolduruyor, ikide bir elinde tencereyle başına dikiliyordu. Sonunda Manfred tıka basa doyup arkasına yaslanınca, kadın kilerden sütlü tatlıyı getirmeye gitti.

Manfred'le Sarah'ya ailenin dışından insanlar olarak masanın orta kısmındaki yerler verilmişti. Bierman'ların iki tombul kızı onların hemen yanındaydı.

Sarah yemeğinden o kadar az yiyordu ki, Trudi Bierman'dan azar işitti. «Ben o yemekleri oynayasın diye pişirmedim, küçük hanım. Tabağını temizleyinceye kadar oturacaksın bu sofrada. Ispanağı da, her şeyi de. İstersen sabaha kadar uzat.» Sarah mekanik hareketlerle yemeğini çiğnerken gözlerini bir an bile Manfred'den ayırmıyordu.

Manfred yemeğin hem başında, hem sonunda dua edildiğini ilk defa görüyordu. Evde onu yatıracak yer olmadığından, bahçedeki alet sundurması ona ayrıldı. Trudi oraya dolap görevi yapacak bir kutuyla bir demir yatak yerleştirdi, yatağı topaklaşmış bir şilte serdi, başucundaki pencereye solmuş bir perde astı.

«Mumu ziyan etme,» diye seslendi çıkarken. «Her ayın birinde bir mum verilecek. Biz hesabını bilen insanlarız. Babanın hovardalıkları burada yok... eksik olsun!»

Manfred ince, gri battaniyeyi kafası üşümesin diye ta yukarıya çekti. Ömründe ilk defa bir odası, bir yatağı oluyordu. Hoşlanmıştı bu işten. Köşeye yığılı kömürlerin kokusunu soluya soluya uykuya daldı.

Yanağına bir elin dokunmasıyla uyandı, ağzından bir çığlık kurtuldu. Ödö kopmuştu. Sanki babasının kangrenli eli mezardan uzanıp dokunmuştu ona.

«Manie, Manie, benim, Sarah!» Kızın sesi de korku doluydu. Karşı taraftaki perdesiz pencereden giren ışık arkasından geliyor, silueti görünüyordu. İncecik geceliğinin içinde titriyordu kız. Saçları fırçalanmış, omuzlarına dökülmüştü.

«Burada ne işin var?» diye mırıldandı Manfred. «Buraya gelmemeliydin. Git hemen. Seni burada bulurlarsa...» Sustu. Cezanın ne olacağını bilmiyordu ama, sert bir ceza olacağı içine doğuyordu. Yeni tattığı bu aile havası parça parça olacaktı o zaman.

«O kadar mutsuzdum ki.» Sesinden kızın ağladığı belliydi. «Sen gittiğinden beri. Kızlar çok zalim... bana 'süprüntü' diyorlar. Okuyamadığım, toplamaları onlar gibi yapamadığım için benimle alay ediyorlar. Hem konuşma biçimimi de komik buluyorlar. Sen gideli her gece ağladım.»

Manfred yüreğinin sızladığını hissetti. Yakalanma korkusuna rağmen uzanıp onu yatağına çekti. «Artık geldim. Sana ben bakacağım, Sarie,» diye fısıldadı. «Bir daha seninle alay etmelerine izin vermeyeceğim.»

Sarah yüzünü onun boynuna gömüp hıçkırdı. Manfred sert bir sesle, «Artık ağlamak yok, Sarie,» dedi. «Bebek değilsin. Cesur olman gerek.»

«Çok mutlu olduğum için ağlıyordum,» diyerek burnunu çekti kız.

«Ağlamak bitti... mutluyken bile. Anlıyor musun?» Sarah başını salladı, gözyaşlarını tutabilmek için boğulurcasına yutkundu.

«Her gün seni düşündüm,» diye fısıldadı. «Tanrı'ya seni geri getirmesi için dua ettim. Yanına yatabilir miyim, Manie? Üşüyorum.»

«Olmaz,» dedi Manie en ciddi sesiyle. «Burada yakalanmadan hemen geri dönmelisin.»

«Bir dakikalığına!» Manie itiraz edemedi Sarah battaniyenin ucunu kaldırıp köşesinden yatağına kayd. Manfred'e sınıksı sarıldı. Geceliği ince ve eskiydi. Vücudu buz gibi, ürpertiler içindeydi. Manfred onu kovalamayla göze alamadı.

«Beş dakika,» diye mırıldandı. «Sonra gitmen gerek.»

Sıcaklık kızın minik vücuduna çabucak yayıldı. Saçları yumuşacıktı. Güzel kokuyordu. Manfred'in kendini büyük ve önemli hissetmesine neden oluyordu Sarah. Manfred kızın saçlarını baba gibi, onu sahiplenmiş gibi okşadı.

«Tanrı dualarımızı kabul mü ediyor sence,» diye sordu Sarah alçak sesle. «Ben elimden geldiği kadar dua ettim, işte sen de geldin.» Bir an sessiz kaldı. «Ama çok uzun sürdü. Çok dua gerekti.»

«Ben duaları pek bilmem,» diye itirafta bulundu Manfred. «Babam pek dua etmezdi. Bana da öğretilmedi.»

«Eh, artık alışsan iyi olur,» diye uyardı onu Sarah. «Bu evde herkes, her an dua ediyor.»

Sonunda Sarah sundurmadan çıkıp eve gittiğinde şiltede yattığı yer sıcacık kaldı, Manfred'in yüreğinde de daha sıcak bir köşe oluştu.

Tanrının Borazanı Manfred'i uyandırdığında ortalık hâlâ karanlıktı.

«On saniye sonra kafana bir kova soğuk su yiyorsun, delikanlı.» Tromp Amca onu dona titreye ahırların yanındaki çeşmenin başına götürdü.

«Gençlik günahlarının en iyi çaresi soğuk sudur, delikanlı,» dedi keyifle. «Kahvaltıdan önce ahırları yıkayıp atı tımar edeceksin, tamam mı?»

Günün tamamı çalışma ve duayla geçti. Ağır işler, masa başında yapılan derslerin arasına serpiştirilmişti. Derslere Trudi Hala nezaret ediyordu.

Birinci haftanın sonunda Manfred evin genç nüfusu arasındaki alay etme faslını kendi istediği biçimde yoluna koymuştu. Bierman'ların kızları kıkır-daşmak istedikçe o sarı gözleriyle dik dik bakıyor, kızlar sus pus oluyorlardı.

Ama sıra ders kitaplarına gelince durum değişmekteydi. Kuzinler çok çalışkandı. Ömür boyu bu çalışma temposuna alışkındılar. Manfred, Almanca dilbilgisi kitaplarıyla ortaokul matematik kitaplarının başına gömüldüğünde, Trudi Hala'nın sorularına verdiği tekleyen cevaplara gülümseyip duruyordu kızlar. Bu durum Manfred'i daha da çok çalışmaya itmekteydi.

Gösteririm ben onlara, diye yeminler ediyordu kendi kendine. Onları geride bırakma amacına kendini öyle kaptırdı ki, kızların Sarah'ya nasıl eziyet ettiğini birkaç gün boyunca hiç fark edemedi. Çok sinsî usullerle yapıyorlardı bu eziyeti. Bir sitem, bir takma isim, bir alaycı gülüş! Ya da onu oyunlardan, şakalardan dışarda bırakma! Kızın yaptığı ev işlerini sabotaj etme! Yeni ütülediği elbiseyi lekeleme, düzelttiği yatağı buruşturma, Trudi Hala azarlar-ken hain hain sırtıma!

Manfred kızları birer birer yakaladı, örgülü saçlarından kavrayıp gözlerini içine bakarak tehdit etti, annelerine söylememeleri için de uyardı. Zulümler ve hainlikler sihirliymiş gibi bir anda kesildi, Manfred'in koruması altın-da Sarah rahat bırakıldı.

İlk haftanın sonunda, uzun, sıkıcı bir pazar gününün beşinci duasından sonra, kuzinlerden biri sundurmanın kapısında belirdi, elinde dilbilgisi kitabıyla yatağına uzanmış olan Manfred'e, «Babam seni çalışma odasında bekliyor,» diye seslendi. Kız eliyle bir felaketi haber verir gibi bir hareket de yapmaktaydı.

Manfred fırça saçlarını çeşmede ıslattı, duvara asılı aynanın karşısında fırçalamaya çalıştı, ama saçlar hemen tekrar havaya dikiliyordu. Sonunda vazgeçti. Tromp Amca'nın yanına gitti.

Evin ön tarafındaki odalara daha önce hiç girmemişti. Kutsal yerdı o taraf. Hele papazın çalışma odası, kutsalların da kutsalıydı. O odaya çağırılmanın ceza ya da acı getirdiğini kuzinlerden hep duyuyordu. Eşikte durup bir an titredi. Belki Sarah'ın sundurmaya yaptığı ziyaretler fark edilmiş olabilirdi. Kapıyı hafifçe tıkırdattığında içerden o gür kükreme sesi duyuldu, Manfred kapıyı yavaşça itip çekingen adımlarla içeriye girdi. Tromp Amca masasının başında, yumruklarını masaya dayamış, ayakta duruyordu.

«Gel içeri, delikanlı. Halandan bilgi aldım.» Sesi o sert yüzüne uymayacak kadar anlayışlıydı. «Eğitiminin bugüne kadar ihmal edildiğini söylüyor. Ama istekli ve çalışkanmışsın.» Manfred öyle rahatladı ki, bundan sonra gelen sitemleri izlemekte zorluk çekerek oldu. «Biz haksızlığa uğrayanlarız, delikanlı. Biz baskı altında kalanlarız. Milner kurbanlarıyız.» Manfred bu Lord Milner'i babasından da duymuştu. Zalim İngiliz valisi, Afrikaner düşmanıydı. Okulda Afrikaner dilinde konuşan çocukların, «Ben eşeğim... Hollandaca konuştum,» diye yazılar taşıyan kepler giymesi geleneğini getirmişti. «Düşmanlarımızı yenmenin bir tek yolu vardır, delikanlı. Daha akıllı, daha güçlü, hatta onlardan daha amansız olmak zorundayız.»

Tanrının Borazanı kendi sözlerine kendini iyice kaptırmıştı. Gözlerini tavana dikerek konuşuyor, Manfred'in de dinlerken çevresini incelemesine fırsat tanıyordu.

Duvarları kitap rafları kaplamıştı. İçleri ciddi dinsel kitaplarla doluydu. En çok, John Calvin'in ve diğer Presbiteryen kitaplarının varlığı dikkati çekiyordu. Ayrıca tarih, hukuk, biyografi, sözlük, ansiklopedi, felsefe kitapları, ilahiler, çeşitli dillerden seçilmiş vaaz kitapları da vardı.

Tromp Amca'nın masasının tam arkasına rastlayan dördüncü duvarda fotoğraflar asılıydı. Şık pazar giysileri giymiş ataların ciddi suratlı resimleri. Bir tanesinde Tromp Bierman yirmi beş yaşlarındayken, sakalsız, saçları ortadan ayrıık durumda görülmekteydi. Güçlü vücudu kaslarla doluydu. Yumruklarını sıkmış, boksörler gibi poz almıştı. Önündeki masada kupaları duruyordu. Re-

simdeki genç adam Manfred'in gözüne olağanüstü yakışıklı, atak ve romantik gözüküyordu.

«Siz boksörsünüz!» diye patladı delikanlı birden. Sesindeki hayranlığı gizleyememişti. Tanrının Borazanı sözlerinin orta yerinde durdu. Kocaman başı eğildi, gözleri kapanıp açıldı, beyni gerçeğe döndü, Manfred'in gözlerinin içine baktı.

«Yalnız boksör değil, şampiyonum da,» dedi. «Hafif-ağır siklette Güney Afrika Birliği şampiyonuyum.» Manfred'in yüzündeki ifadeyi görünce onun bakışları da yumuşadı, eski güzel günlerin sevincini hatırladığını sergiledi.

«O kupaları, o kemeri siz mi kazandınız?»

«Tabii kazandım, delikanlı. Canlarına okudum tüm rakiplerimin. Onlara hiç aman vermedim. Tanrı'nın kılıcı gibiydim.» Yumruğunu havaya kaldırdı, Manfred'in burnunun bir iki santim berisinde kesilen birkaç vuruş savurdu.

«Ben hayatımı bu yumruklarla kazandım, delikanlı. Ha, ha! Sol! Sağ! Sol! Koca Jephta'yı bile yendim 1916'da. Tezahüratı hâlâ duyar gibi oluyorum. Ondan sonra Trudi Halan ve Ulu Tanrı daha önem kazandı hayatımda.» Bakışlarındaki zafer parıltıları solar gibi oldu.

«Boks yapmak ve şampiyon olmak bence her şeyden önemli,» diye solu-
du Manfred. Tromp'un düşünceli bakışları çocuğun yüzünde duraladı, onu süzdü.

«Dövüşmeyi öğrenmek mi istiyorsun?» Sesi kısılmıştı. Komplo kuruyor-larmış gibi bir hava içinde gözleri kapıya gidip geldi.

Manfred cevap veremedi. Heyecandan boğazı tıkanmıştı. Başını hızla yukarı aşağı salladı. Tromp Amca eski sesiyle konuşmasına devam etti.

«Trudi Hala kavgadan hoşlanmaz. Hakkı da var! Bu işler serserilere göre. Bu düşünceyi kafandan çıkar, delikanlı. Daha yüce şeyler düşün.» Başını öyle hırsla salladı ki, sakalı titredi. Düşünceyi kendi kafasından çıkarmakta da zorluk çektiği belliydi.

«Eski konuya dönelim. Halanla ben bir süre için De La Rey adını kullanmamanın daha doğru olacağına karar verdik. Babanın duruşmasının heyecanı geçinceye kadar Bierman adını kullanacaksın. Senin soyadın gazetelerde çok fazla geçiyor, şeytanla özdeşleştiriliyor. Halan gazetecilerin bu eve girmesini istememekte haklı. Babanın duruşması Windhoek'de başlayınca işler daha da kızışacak. Gelecek ay. Bu aileye de utanç bulaşabilir.»

«Babamın duruşması mı?» Manfred ona anlamayan bakışlarla bakıyordu.
«Ama babam öldü.»

«Öldü mü? Sen öyle mi sanıyordun?» Tromp ayağa kalktı, masanın arkasından dolanıp ortaya yürüdü. «Beni bağışla, delikanlı.» Koca ellerini çocuğun omuzlarına dayadı. «Sana gereksiz acı çektirmişim. Daha önce söylemem gerekirdi. Baban ölmedi. Polis yakaladı onu. Gelecek ayın yirmisinde idam istemiyle yargılanacak.»

Çocuğun geçirdiği sarsıntıyı seyretti, sonra daha yumuşak bir sesle devam etti. «Şimdi anlıyorsun neden sana adını değiştir dediğimizi, değil mi, delikanlı?»

Sarah ütü yapmayı bırakıp evden çıkmış, Manfred'in çalışmasını izlemekteydi. Baltayla odun kesişini seyretmeye bayılıyordu. Manfred gömleğini de çıkarmış, tutması için Sarah'ya vermişti az önce. Göğsü ve sırtı terden pırıltı-pırıltıydı. Terlediği zamanki kokusu çok güzeldi Sarah'ya göre. Yeni pişmiş ekmek gibi ya da ağacında olgunlaşmış incir gibi bir koku.

Manfred baltayı bir kere daha indirip geri durdu, avuçlarına tükürdü. O bunu yaptıkça Sarah da elinde olmaksızın ağzında tükürük topluyordu. Manfred baltayı tekrar havaya kaldırırken kızı, «Beşler tablosunu say!» diye seslendi.

Kız onun balta temposuna uyarak başladı. «Beş kere bir beş, beş kere iki on...»

Manie elliye vardıklarında tekrar geri çekildi, baltayı indirip Sarah'ya sırtıttı. «Aferin, Sarie, bir tek hata yapmadın!»

Sarah gururla kasıldı. Omzunun üzerinden arkaya baktığında yüzüne hemen suçlu bir ifade geldi. Üzerinde durduğu kayadan aşağıya sıçradı, eteklerini toplayıp eve doğru bir koşu tutturdu.

Manie de döndü. Tromp Amca sundurmanın köşesine dayanmış, onu seyrediyordu.

«Özür dilerim, Tromp Amca,» deyip başını eğdi. «Sarah'ın burada olmaması gerekirdi, biliyorum. Ama ona git diyemedim.»

Tromp Amca sundurmadan ayrılıp ağır ağır yaklaştı. Alnını hafifçe kırıştırarak genç adamı süzdü.

«Kaç yaşındasın, delikanlı?»

Manfred yaşını söyledi, Tromp Amca başını salladı. «Yetişkin bir erkek olmana üç yıl kalmış. Senin de sınıfın hafif-ağır siklet sanırım. Meğer ki aniden fazla büyüyüp ağıra geçesin.»

Manfred bu alışık olmadığı, ama kulağa güzel gelen sözlerden teninin karcındalandığını hissetti. Tromp Amca o sıra ondan uzaklaşıp odun yığınının başına yürüdü. Kararlı bir hareketle ceketini çıkardı, kravatını çözüp ceketin üzerine koydu, gömleğinin kollarını sıvarken tekrar Manfred'in yanına yürüdü.

«Demek boksör olmak istiyorsun, öyle mi?» diye sordu. Manfred cevap veremeden başını salladı.

«Bırak o baltayı.» Manfred baltayı bırakıp amcaya döndü. Tromp Amca sağ elini kaldırıp avucunu Manfred'e doğru açtı.

«Vur buraya!» dedi. Manfred yumruklarını sıktı, kolunu savurarak vurmaya çalıştı.

«Çorap dokumuyorsun, delikanlı... hamur da yoğurmuyorsun. Nesin sen? Erkek mi, yoksa mutfak hizmetçisi mi? Vur dedim! Vur! Hah, bu biraz daha iyi! Sert vur! Daha sert! Daha sert! Hah, oluyor. Şimdi solunla... tamam! Sol! Sağ! Sol!»

Tromp Amca iki elini de havaya kaldırmıştı. Sallanıyor, dans ediyor, Manfred öfkeyle onu izliyor, yumruklarını peş peşe açık duran avuçlara indiriyordu.

«Peki!» Tromp Amca ellerini indirdi. «Şimdi bana vur. Suratıma. Haydi. Elinden geldiği kadar hızlı vur. Beni sırtüstü yere sermeye çalış.»

Manfred ellerini indirip geriledi.

«Yapamam, Tromp Amca,» diye itiraz etti.

«Neyi yapamazsın, delikanlı? Neyi yapamazsın?»

«Size vuramam. Doğru olmaz. Saygılı bir davranış olmaz.»

«Demek konu bokstan saygıya döndü. Pudralara, parfümlere, bayan eldivenlerine döndü, öyle mi?» Tromp Amca birden kükredi. «Dövüşmek istiyorsun sanıyordum. Erkek olmak istiyorsun sanmıştım, karşımda ağlayan bir bebek buldum.» Sesini değiştirdi, çocuğu taklit etti. «Doğru olmaz, Tromp Amca, saygılı bir davranış olmaz,» diye bağırdı.

Birden sağ eli uzandı, açık avucu Manfred'in yanağında sakladı, kıpkırmızı parmak izleri bıraktı.

«Seninki saygı değil, korkaklık, delikanlı. Korkaksın. Ağlayan bir bebeksin. Erkek değilsin! Asla boksör olamazsın!»

Öteki yumruğun yaklaştığını Manfred ancak görebildi. Acısı gözlerine yaş doldurdu.

«Sana bir kız etekliği bulalım bari!»

Tromp Amca onu dikkatle süzüyor, gözlerine bakıyor, bekliyordu. Bir daha vurdu, Manfred'in alt dudağını yardı, kanın çenesine doğru sızmasına yol açtı.

«Haydi,» diyordu alay dolu sözlerinin arasında sık sık. «Haydi artık, haydi!»

Derken beklediği oldu, adamın göğsü sevinçten patlayacak gibi kabardı. Manfred çenesini ezdi, gözlen değişti. Gözbebeklerinde sarı ışıklar tutuştu, saldıracak aslanların gözüne benzedi. Delikanlı birden koca adamın üzerine atıldı.

Adam gerçi bunu bekliyor, olsun diye dua ediyordu ama, yine de saldırının hızı onu hazırlıksız yakaladı. Canını kurtaran, eski tecrübeleri oldu. O saldırıdaki gücü hissetti, ilk birkaç saniye düşünceleri bile durdu. Neden sonra, kendi yarattığı bu acımasız canavara değerlendirci bir bakış yöneltmeyi başardı.

Tecrübesi, çoktan unuttuğu refleksleri yavaş yavaş geri döndü, adam dans etmeye, yumruklardan kaçmaya başladı, vuruşları nesnel olarak değerlendirdi. İçi sevinçle doldu.

Doğuştan çift elli bir boksör! Sağını tercih etmiyor! Daha öğretilmemiş olmasına rağmen her vuruşunun gerisinde omuzlarının tüm ağırlığı var!

Sonra o gözlere tekrar baktı, neyi yaratmış olduğunu görünce tüyleri ür-perdi.

Bir katil! Tanımişti o gözlerdeki ateşi. Kanın zevki için öldüren leoparlara içgüdüleri var onda. Beni artık görmüyor bile. Yalnızca karşısındaki avı görüyor.

Sol pazusuna bir yumruk yedi. Kolunun ta bileğine kadar çürüyeceğini anladı. Bacakları kurşun gibi ağırlaşıyordu artık. Kalbi göğüs kafesini dövüyordu. Ringe en son çıkışından bu yana yirmi iki yıl geçmişti. Trudi'nin yemeklerini yiyerek, masa başında geçen yirmi iki yıl... karşısındaki genç ise bir makineydi sanki! O sarı gözler kendininkilere, cinayet yansıtan miyop bir bakışla dikilmişti.

Tromp Amca kendini topladı, Manfred'in sağını vururken açık vermesini bekledi, kendi solunu savurdu. Solu her zaman daha iyiydi. Jephta'yı bu yumrukla yere sermişti.

Manfred dizleri üzerine çöktü. Şaşırmıştı. Gözlerindeki o ateş söner gibi oldu, transtan çıkar gibi bir ifade geldi yerine.

«Tamam, delikanlı!» Tanrının Borazanı da soluk soluğaydı. «Diz çök ve Yaradan'ına şükret.» Kendi de gencin yanına diz çöktü, başını kaldırdı, sesi ni yükseltti. «Ulu Tanrım, kuluna verdiğin kuvvetli vücuda şükürler olsun. Doğal solu için de şükür sana. Gerçi uzun ve yorucu bir iş olacağını biliyoruz ama, senden ayak oyunlarını da kolayca öğrenebilmesini diliyoruz. Sağ yum-

ruğu doğrudan doğruya senin bir ihsanın. Minnettarız sana. Yalnız vuruştan önce belli etmemesini öğrenmemiz gerekiyor.»

Manfred hâlâ kafasını sallıyor, çenesini ovalıyordu. Ama kaburgalarını, dürten parmağa yine «Amin» diye bağırarak cevap vermeyi başardı.

«Koşu çalışmalarına hemen başlayacağız, Tanrım! İpleri öğrenmek için de sundurmaya ringi hemen kuracağız. Bu hazırlıkların, kulunun değerli eşi Tru-di Bierman'ın dikkatini çekmemesi için yardımlarını rica ediyoruz!»

Öğleden sonraları Tromp Amca genellikle cemaatten birini ziyaret etme bahanesiyle atına binip bahçe kapısına yöneliyor, çıkarken dönüp karısına el sallıyordu. Sonra nehir yatağında kendisini bekleyen Manfred'le buluşuyor-du. Manfred'in ayakları çıplak, üzerinde yalnızca haki bir şort oluyordu. Atı- nı tırısı kaldıran Tromp Amca'nın yanı sıra koşmaya başlıyordu delikanlı.

«Bugün beş mil, genç adam. Köprüye kadar, sonra da geri. Dünkünden biraz daha çabuk koşalım.»

Tromp Amca'nın sandıktan bulup gizlice çıkardığı boks eldivenleri gerçi eskimiş, çatlak çatlak olmuştu ama, onları tutkalla yapıştırdılar. Manfred'in eline eldivenleri ilk geçirip bağladığında, yaşlı adam çocuğun onları burnuna kaldırıp koklayışına baktı.

«Derinin, terin ve kanın kokusu, delikanlı. Burnunu iyice doldur o kokuyla. Bundan böyle hep o koku da var olacak hayatında.»

Manfred eldivenleri birbirine çarptı, bir an aynı ateş gözlerinde tekrar parladı, sonra sırttı.

«Hoş bir duygu,» dedi.

«Duyguların en güzeli,» diyerek ona katıldı Tromp Amca. Onu içi nehir kumuyla doldurulmuş torbaya doğru götürdü.

«Önce şu solunu biraz görmek istiyorum. Vahşi bir at sanki o solun. Onu eğitmemiz, gücünü ve çabasını ziyan etmemeyi öğretmemiz gerek. Bizim değişimizi yapmalı... havada sallanıp durmamalı.»

Bu ring çalışmalarının bir tek seyircisi vardı. Kimseye söylemeyeceğine yemin etmiş olan Sarah. Bu işler bir ay kadar devam ettikten sonra Tromp Amca asla Manfred'e söylemeyeceği bir şeyi kendi kendine itiraf etti. «Artık görünüşü de boksöre benzemeye başladı.» Ama çocuğa bambaşka bir şey söyledi: «Artık hız istiyorum. Mamba kadar hızlı, ratel kadar cesur olmanı istiyorum.»

Mamba, Afrika yılanlarının en korkulanıydı. İnsan bileği kadar kahnlaşa-bilir, boyu altı metreyi geçebilirdi. Dört dakikada yetişkin bir erkeği öldürür-

dü. Dörtlüye kalkmış bir ata yetişecek kadar hızlıydı mamba. Sokusu gözle görülemezdi.

«Mamba kadar hızlı, ratel kadar cesur!» diye tekrarladı Tromp Amca. Gelecek yıllarda aynı sözü yüzlerce, binlerce kere tekrarlayacaktı.

Ratel⁽¹⁾ ise Afrika'nın ufak hayvanlarından. Isırışı leoparinkine de, aslanınkine de meydan okuyacak türdendi. İri, yassı bir kafası vardı. Yüreği aslan yüreği, cesareti dev cesaretiydi. Kızdığı anda en iri hasmına bile saldırmakta tereddüt etmezdi. Efsaneye göre ratel'lerin kasık bölgesine yönelik içgüdüleri vardı. Herhangi bir erkek hayvanın husyelerini yırtıyordu. Karşısındaki insan, boğa, bufalo, aslan, fil olmuş, sonuç hiç değişmiyordu.

«Sana bir şey göstereceğim, delikanlı!» Tromp Amca, Manfred'i sundurmadaki bir sandığa götürüp kapağını açtı. «Bu senin. Postayla ısmarladım. Cape Town'dan dün geldi.»

Sandıktan çıkardığı deri ve lastik topağını Manfred'in kollarına koydu.

«Nedir bu, Tromp Amca?»

«Gel göstereyim.»

Birkaç dakika içinde Tromp Amca o karmaşık aygıtı düzene sokmayı başarmıştı.

«Ne dersin, delikanlı?» G'eri çekilip sakalının içinden sırttı.

«Ömrüme bana verilen en güzel hediye, Tromp Amca. Ama... ne bu?»

«Kendine boksör diyorsun, sonra hız torbasını tanıyamıyorsun, ha?»

«Hız torbası mı! Çok pahalıya patlamış olmalı.»

«Öyle, delikanlı. Ama Trudi Hala'na söyleme.»

«Ne yapacağız bununla?»

«Şunu yapacağız!» Tromp Amca torbayı hızlı bir tempoyla dövmeye koyuldu. İki yumruğunu birden kullanıyordu. Sonunda soluk soluğa durdu.

«Hız, delikanlı. Mambaninki kadar hız.»

Manfred adamın bu cömertliği ve hevesi karşısında tüm cesaretini toplayıp haftalardır dilinin ucuna gelen sözleri söylemek zorunda kaldı.

«Benim gitmem gerek, Tromp Amca,» dedi, adamın gözlerindeki hayal kırıklığını izledi.

«Gitmek mi? Evimden gitmek mi istiyorsun?» Tromp Amca alnındaki terleri sildi. «Neden, delikanlı? Neden?»

«Babam...» diye karşılık verdi Manfred. «Babamın duruşması üç güne kadar başlıyor. Orada olmam gerek, Tromp Amca. Gitmek zorundayım. Ama geri döneceğim. Yemin ederim, döneceğim. Mümkün olduğu kadar çabuk.» *»

Ratel: Sansara benzeyen, cesur ve yırtıcı bir hayvan.

Tromp Amca gözlerini onunkilerden ayırdı, nehir boyunca koşmaya başladı. Manfred de ona ayak uydurdu. Ağaçların oraya varıncaya kadar ikisi de konuşmadılar.

At arabası onları orada bekliyordu. **Oom** Tromp, arabacı yerine binip dizginleri eline aldı. Tekerleğin yanında durmakta olan Manfred'in yüzüne baktı.

«Keşke benim de bana bu kadar sadık bir oğlum olsaydı, delikanlı,» dedi alçak sesle. Sonra dizginleri şaklatıp atı yürüttü.

Ertesi akşam yemekten ve akşam duasından çok sonra, Manfred yatağına uzanmış, başucundaki mumu pırlıtsı evden gözükmeyecek biçimde ayarlamış, babasının en sevdiği yazar olan Goethe'yi okuyordu. Almancası hızla gelişmekteydi. Trudi Hala haftada iki gün evde başka dil konuşturmuyor, sofrsa saatlerinde kültürel tartışmalar başlatıyordu. Ama Goethe yine de biraz fazla ağırdı. Öyle zorlanıyordu ki, Tromp Amca'nın odaya girdiğini, gölgesi yatağına düşüp kitap elinden çekilene kadar fark edemedi.

«Gözlerini mahvedeceksin, delikanlı.»

Manfred hemen doğrulup oturdu, Tromp Amca da yatağın kenarına ilişti.

Adam birkaç dakika boyunca kitabın sayfalarını taradı, sonra başını kaldırmadan konuştu. «Rautenbach yarın Ford arabasıyla Windhoek'e gidiyor. Hindilerinden yüz tanesini pazara götürecektir. Ama arkada sana da yer var. Gerçi hindi tersi kokusuna, uçuşan tüylere dayanmak zorunda kalacaksın ama, yine de trenden ucuza gelecek.»

«Teşekkür ederim, Tromp Amca.»

«Kentte yaşlı bir dul var. Dindar ve namuslu. Çok da iyi aşçıdır. Ona mektup yazdım.» Cebinden bir kâğıt çekti, Manfred'in kucağına koydu. Kâğıt katlanmış, kırmızı balmumuyla mühürlenmişti.

«Teşekkür ederim, Tromp Amca.» Manfred söyleyecek başka bir şey bulamıyordu. Aslında kollarını adamın o kalın boynuna sarmak, yüzünü o koca kır sakala yaslamak geliyordu içinden. Ama kendini kontrol etti.

«Bazı masraflar gerekebilir,» dedi Tromp Amca. «Buraya nasıl dönersin, bilemiyorum. Her neyse...» Cebini yokladı, Manfred'in bileğini yakalayıp avucuna bir şey koydu.

Manfred başını eğdi, pırlıl pırlıl iki tane yarım sterlini gördü, başını yavaşça iki yana salladı.

«Tromp Amca...»

«Bir şey söyleme, delikanlı. Hele de Trudi Hala'na.» Tromp Amca ayağa kalkıyordu. Manfred onun ceketinin kolunu yakaladı.

«Tromp Amca, size bunu ödeyebilirim... bunu da, her şeyi de.»

«Biliyorum, delikanlı. Binlerce kere ödeyeceksin. Vereceğin gururla, sevinçle... günün birinde.»

«Yo, günün birinde değil. Şimdi. Hemen ödeyebilirim.»

Manfred hevesle yataktan fırladı, kendisine dolap görevi yapan, dört tuğ-la üzerine konmuş koca kutuya koştu. Diz çöküp kutuda bir süre arandı, sonra elinde sarı bir tütün kesesiyle doğruldu. Tromp Amca'nın yanına döndü, kesenin ipini bollaştırıp ağzını açtı. Elleri heyecandan, sesi memnun etme hevesinden titriyordu.

«İşte, Tromp Amca... açın avucunuzu.»

Adam gülümseyerek koca pençesini açtı.

«Neymiş o bakalım, delikanlı?» Birden gülümsemesi suratında dondu, gözleri avucuna boşalan pırıl pırıl taşlara çakıldı.

«Elmas, Tromp Amca,» diye fısıldadı Manfred. «Sizi zengin etmeye yetecek kadar. İstedığınız her şeyi satın almanıza yetecek kadar.»

«Bunları nereden buldun, delikanlı?» Tromp Amca'nın sesi sakın ve kırıktı. «Nasıl geçti bunlar senin eline.»

«Babam... babam verdi. Ceketimin astarı içine koydu. Eğitimimin ve bakımımın bunlarla karşılanabileceğini, isteyip de bana veremediği şeyleri bunlarla sağlayabileceğimi söyledi.»

«Ya!» dedi Tromp Amca yavaşça. «Doğruymuş hepsi demek. Gazetelerin yazdıkları İngilizlerin yalanlan ve iftiraları değilmiş. Baban gerçekten bir haydut ve bir soyguncuymuş.» Koca pençe kapanıp yumruk oldu. «Sen de onunla birlikteydin demek, delikanlı. Onun suçlanmasına, mahkûm edilmesine yol açacak korkunç olaylar olurken sen de oradaydın? Öyle mi, delikanlı? Sen de onunla birlikte mi yaptın bu kötülükleri?» Öteki eli uzanıp Manfred'in yakasına sarıldı. «İtiraf et bana. Hepsini anlat. Baban bu İngiliz kadınına saldırıp onu soyduğunda yanında mıydın?»

«Hayır! Hayır! Yalan! Babam öyle şey yapmazdı. Bunlar bizim kendi el-maslarımız. Babam bana anlattı. Bize ait olan şeyi geri aldı o.»

«Bu işi yaptığında yanında mıydın, delikanlı? Bana gerçeği söyle,» diye tekrar kükredti Tromp Amca. «Söyle bana, onunla birlikte miydin?»

«Hayır, Tromp Amca. Babam yalnız gitti. Döndüğünde yaralıydı. Eli... bileği...»

«Çok şükür, Tanrım!» Tromp Amca göklere baktı. Rahatlamış gibiydi. «Onu bağışla çünkü yaptığının kötülüğünü bilmiyordu, Tanrım. Bu işe onu kötü bir adam sürüklemişti.»

«Benim babam kötü değil,» diye itiraz etti Manfred. «Kendine ait olan şeyler hileyle elinden alınmıştı!»

«Sus, delikanlı.» **Oom** Tromp ayağa kalktı, dev gibi dikildi. «Bu sözlerin bile günah. Şimdi, burada ödeyeceksin bu günahını.»

Manfred'i sundurmadan yürütüp rafın önüne getirdi, balyozu aldı.

«Çalmak günahtır. Bu Tanrı'nın emri.» Elmaslardan birini tezgâhın üzerine koydu. «Bu taşlar kötülüğün meyvesi. Yok edilmeli.» Balyozu Manfred'in eline tutuşturdu.

«Bağışlanmayı dile, delikanlı. Tanrı'ya yalvar da seni bağışlasın... ve vur!»

Manfred elinde balyoz, elmasa bakıp duruyordu.

«Vur, delikanlı! Kır o lanetli taşı... onunla birlikte laneti de kır! Tann'nın adına vur, kendini suçtan ve utançtan kurtar!»

Manfred balyozu yavaşça kaldırdı, durakladı, dönüp öfkeli adama baktı.

«Hızlı vur,» diye kükredi Tromp Amca. «Vur!» Ve Manfred vurdu. Odun keserken vurduğu gibi vurdu. Sonra balyozu yavaşça kaldırdı. Elmas ezilip bembeyaz toz olmuştu. Şekerden bile inceydi. Her zerresinin pırıltısı mum ışığında daha bile güzeldi. Tromp Amca o tozları yere süpürdü, yeni bir elması getirip eskisinin yerine koydu, geri çekildi.

«Vur!» diye bağırды, balyoz havada tıslayarak indi, gümbürdedi, tozlar silindi, bir yeni taş daha geldi.

«Tann'ya şükür, bitti artık!» Adam kendini dizüstü yere attı, Manfred'i de yanına çekti.

«Ah, Ulu Tanrım, bu pişmanlık hareketimizi hoş karşıla. Kulunun çocukluğunu ve cahilliğini bağışla!»

Tromp Amca yerden kalktığı anda vakit gece yarısını geçmiş, mumun fitili kendi eriyiği içinde son titreşimlerini vermekteydi.

«Artık yat, delikanlı. Şimdilik ruhunu kurtarmak için elimizden geleni yaptık.»

Manfred'in soyunup gri battaniyenin altına girişini seyretti, sonra alçak sesle konuştu. «Yarın sabah Windhoek'e gitmeni yasaklasam, sözümü dinler miydin?»

«Babam,» diye fısıldadı Manfred.

«Cevap ver, delikanlı... sözümü dinler miydin?»

«Bilemiyorum, Tromp Amca... ama dinleyemezdim sanıyorum. Babam...»

«Şimdiden günahın çok. Bunlara bir de itaatsizliği eklemek istemiyorum. Bu yüzden yasak koymayacağım. Vicdanının emrettiğini yapacaksın. Ama gerek kendi hatırın için, gerekse benim hatırım için Windhoek'e varınca De La Rey adını kullanma, Bierman adını kullan. Duyuyor musun, delikanlı?»

«Adalet günü bugün,» dedi Abe Abrahams. Centaine'in masasının karşındaki koltukta oturuyordu. «Gerçi mahkeme kararlarını hiçbir zaman önceden kestirmeye kalkmam ama, bu sefer kendi ilkemi çığnıyorum. Bence adamları asacaklar. Hiç kuşku yok.»

«Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun, Abe?» diye sordu Centaine alçak sesle. Abe ona hayran bakışlarla baktı, sonra cevap verdi. «Bir kere suçu büyük. Savunma bile suçsuz diyemiyor ona. Hem de planlı suç. Bir askeri mevkii basıp soymak var, saldırın var, polise ateş etmek var. Savunmanın tek umudu, şapkadan tavan çıkarıp yargıcı etkilemekti, ama henüz başaramadı.»

Centaine içini çekti. Tanık sandalyesine iki gün arka arkaya çıkmıştı. Gerçi sorgulama sırasında soğukkanlılığını kaybetmemeyi başarmıştı ama, çok yorgundu artık. Lothar'ı o çılgın suça itmiş olmanın da vicdan azabını yaşıyordu.

Abe purosunu havada sallayarak, «İkincisi,» diye devam etti. «İkincisi adamın geçmişi. Savaş sırasında bir haindi. Asiydi. Başına ödül konmuş biriydi.»

«İşlediği savaş suçları affa uğradı,» dedi Centaine. «Affını Adalet Bakanı kendisi imzaladı.»

«Ama yine de aleyhine sayılır. Affı işi daha da kötü gösterir. Kendisine iyilik eden eli ısırarak, yasayı ayaklar altına almak. Yargıç bundan hoşlanmayacaktır, inan bana.»

Abe purosunun yanısını inceledi, beğenmiş gibi başını salladı. «Üçüncüsü, adam hiç pişmanlık göstermiyor, elmasları nereye koyduğunu da asla söylemiyor.»

Centaine'in yüz ifadesini görünce hemen sustu, sonra başka konuya geçti. «Dördüncüsü, saldırının duygusal yönü. Toplumda saygın yeri olan bir kadına saldırmak!» Birden sırttı. «Kendini savunamayacak, zayıf durumda bir kadına... o kadar ki, kolunu dişleriyle kopardı o kadın onun!» Centaine kaşlarını çatı, Abe tekrar ciddileşti. «Senin tanık sandalyesinde gösterdiğin cesaret ve davranış da onun aleyhine sayılacak. Gazeteleri görmüyor musun? Jan Dark'la Florence Nightingale'i kişiliğinde toplamış bir kadın, diyorlar senin için. Yani sana yapılan saldırının aslında daha kötü olduğunu, senin her şeyi

anlatmayıp büyüklük gösterdiğini ima ediyorlar. Yargıç adamın kellesini tep siye koyup sana sunacak, seni öyle ödüllendirecek.»

Centaine kolundaki saate baktı. «Mahkeme kırk dakikaya kadar tekrar başlıyor. Gitmemiz gerek artık.»

Abe hemen ayağa kalktı. «Mahkeme seyretmeye bayılıyorum.»

Birlikte Abe'in Ford'una binip tepe üzerindeki adliye binasına gittiler. İn diklerinde flaşlar parladı, Centaine elini gözlerine siper etti. Gazeteciler durmadan sorular haykınıyorlardı.

«Onu asarlarsa ne hissedeceksiniz?»

«Elmaslar karşılığında bir anlaşmaya giderler mi dersiniz?»

«Neler hissediyorsunuz?»

Abe onu korumaya çalıştı, kalabalığın arasından yol açtı, binaya girdiler.

«Beni burada bekle, Abe,» diye emir verdi Centaine. Yan koridora saptı. Başların ona doğru dönüşünden etkilenmedi. Köşeyi dönüp bayanlar tuvaleti-ne yöneldi. Savunmanın odası tuvaletin hemen karşısındaydı. İzlenmediğinden emin olunca Centaine hemen o kapıyı vurdu, açıp içeriye girdi. Kapıyı arkasından kapadı, başını kaldıran savunma avukatına ve yardımcılara baktı.

«Böyle habersiz gelişimden ötürü özür dilerim, baylar. Ama sizinle konuşmak zorundayım,» dedi.

Birkaç dakika sonra Centaine döndüğünde Abe onu hâlâ bıraktığı yerde bekliyordu.

«Yarbay Malcomess geldi,» dedi. Centaine bir anda kafasındaki tüm diğer düşünceleri unuttu.

«Nerede?» diye sordu sevinçle. Blaine'i duruşmanın ikinci gününden beri görmemişti. Mahkemede Blaine'e de birtakım sorular sorulmuş, ondan sonraki günlerde Blaine bir daha gözükmemiştir.

«Nerede?» diye tekrarladı Centaine.

«İçeriye girdi. Charlie bize yer tutuyor. Kalabalığa karışmayalım.» Abe onu kolundan tuttu, ilerletti. Yol gösterenler Centaine'i hemen tanıdılar. Abe' in yardımcısının üçüncü sırada tuttuğu yere götürdüler.

Centaine'in gözleri etrafta Blaine'i arıyordu. Sonunda onu orta yolun karşı tarafında buldu. Birbirlerine birkaç metrelik mesafeden baktılar. Aralarındaki uzaklık sanki bir okyanustu. İkisi de gülümsemedi. Yalnızca gözleri birbirine çakıldı. Centaine, Abe'in yanındaki koltuğa oturdu.

Birden Abe, «İşte, geliyor!» diye patladı. Centaine onun Blaine'den söz ettiğini sandı. Az sonra, muhafızların Lçthar De La Rey'i getirmekte oldukları u gördü.

Önu sanık sandalyesinde her gün görüyordu ama, ne kadar çöktüğünü bu-
nu rağmen fark edebiliyordu. Bugün ona mavi işçi gömleği ve mavi pantolon
giydirmişlerdi. Üzerindekiler fazla büyük geliyor gibiydi. Gömleğin bir kolu
kıvrılıp iğnelenmişti. Sanık yerine yürütölürken ihtiyarlar gibi sendeliyordu.

Saçları bembeyazdı artık. Kara saçları bile kırçıl olmuştu. İnanılmayacak
kadar zayıflamış, tenine kül rengi bir solgunluk gelmişti. Boynu incecikti.
Gü-neş yanığı teninden eser kalmamıştı.

Yerine oturtulunca başını kaldırıp mahkeme salonunu bir taradı. Centaine
o bakışlardaki heyecanı okudu, sonra aradığını bulduğu zamanki sevincini,
gülümsemesini gizleme çabasını da okudu. Beş gündür hep aynı sahneyi
sey-rediyordu Centaine. Yerinde dönüp arkadaki sıralara baktı. Ama onun
yerinden görülemiyordu arkalar. Lothar'ın dikkatini çeken şeyi bulamadı.

«Susun!» diye bağırdı mübaşir. Herkes sustu, sonra ayağa kalktı, yargıç
Hawthorne ve iki yardımcısı girip yerlerine oturdular. Gümüş saçlı, ufak tefek
bir adamdı yargıç. Kulpsuz gözlüğünü burnunun üzerine mandal gibi
tut-turmuştu. Abe'in umduğu gibi idam kararı verecek bir yargıç olmaktan
çok, okul öğretmenine benzer bir hali vardı.

Salon sessizdi. Gazeteciler ellerinde kalemleriyle öne eğilmiş, bekliyorlar-
dı. Lothar'ın yüzü ifadesizdi. Yargıcın yüzüne bakıyordu. Pek solgundu.

Yargıç Hawthorne notlarını okumaya devam etti. Neden sonra başını kal-
dırıp konuşmaya başladı.

Önce suçları sıraladı. En ciddi olanıyla başladı. Üç kere cinayet teşebbü-
sü. Ardından iki kere yaralama amaçlı saldırı, bir silahlı soygun. Peş peşe yir-
mi altı suçlama vardı.

«Savcılık makamı bu suçlamaları bize açıkladı ve ikna edici biçimde an-
lattı,» dedi yargıç. «Mahkeme heyeti özellikle Ekselans Bölge Yöneticisi'nin
tanıklığı için teşekkürlerini sunar. Bu çapta bir tanığın ifadesi bize ışı tut-
muştur.» Sonra yargıç başını Centaine'e çevirdi. «Davranışlarıyla mahkeme
heyetinin takdirlerini kazanan ikinci bir tanık da Bayan Centaine
Court-ney'dir. Mahkememiz Bayan Courtney'in gördüğü zararların
farkındadır ve gösterdiği cesareti bu yüzden daha da takdir etmektedir.
İfadeleri için şükranlarımızı sunarız.»

Yargıç konuşurken Lothar De La Rey dönüp Centaine'e baktı. Bakışları
dengeli, ölgün gözleri suçlayıcıydı. Centaine o bakışlardan kaçmak için göz-
lerini kucağına indirdi.

Yargıç devam ediyordu. «Savunma makamı ise bir tek tanık çağırdı, o da
sanığın kendisi oldu. Davranışı düşmanca, anlattıkları kabul edilemez şeyler-

di. Mahkeme boyunca işbirliği yapmadı. Bu suçları hiç yardımsız, tek başına işlediğini söylemesi, bu iddiasından vazgeçmemesi de inandırıcı olmadı.»

Lothar De La Rey başını tekrar yargıca doğru çevirdi, beş gündür hep kullandığı düşmanca bakışları bir kere daha adama yöneltti.

«Bu durumda, sunulan kanıtların hepsini dikkate alarak oy birliğiyle karara vardık. Yirmi altı suçun hepsiyle ilgili olarak Lothar De La Rey'i suçlu bulduk.»

Lothar hiç sarsılmadı. Mahkeme salonunda fısıldaşmalar başladı. Abe başını gururla Centaine'e doğru salladı.

«Demiştim asacaklar diye,» dedi fısıldayarak. Mübaşirler sessizliği sağlamaya çalışıyorlardı. Yargıç onların yardımına koştu. Tokmağını kürsüye sert sert vurdu, sesini yükseltti. «Bu salonu derhal boşaltırım,» diye tehdit etti. Sessizlik bir kere daha ortalığı sardı.

«Yargıya varmadan önce savunmanın sunmak istediği hafifletici iddiaları dinlemeye hazırım,» diyen yargıç başını savunmanın masasına doğru sallayınca, Lothar'ın genç avukatı hemen kalktı.

Lothar De La Rey çaresiz durumdaydı. Kendi savunmasını kendi yapamazdı. Bu yüzden mahkeme re'sen, Bay Reginald Osmond'u ona avukat olarak atamıştı. Gençliğine ve tecrübesizliğine rağmen (İdam istenen bir davada ilk defa savunma avukatlığı yapıyordu.) Bay Osmond şu ana kadar elinden geleni yapmış, müvekkilinin çaresiz durumunu yansıtmaya uğraşmıştı. Tanıklara sorduğu sorular cesur, zekice sorulardı. Ne yazık ki etkisi olmamıştı. Savcılığın yoktan yere avantaj sağlamasına da izin vermemişti genç avukat.

«Eğer yargıç makamı izin verilerse, son bir tanık çağırmak istiyorum.»

«Ama, Bay Osmond... herhalde bu noktada ortaya yeni bir tanık çıkaracak değilsiniz, değil mi? Buna emsal gösterebilir misiniz?» Yargıçın kaşları çatılmıştı.

«1923 tarihli Van Der Spuy amme davasıyla, 1914 tarihli Alexander amme davasını referans olarak vermek isterim efendim.»

Yargıç bir iki dakika yardımcılarıyla konuştu, sonra çaresizlikle içini çekti. «Pekâlâ, Bay Osmond, tanışınızı çağırmanıza izin vereceğim.»

«Teşekkür ederim, efendim.» Osmond bu başarısından öyle heyecanlanmıştı ki, bombayı patlatırken kekeliyordu artık. «Tanık kürsüsüne Bayan Centaine De Thiry Courtney'i davet ediyorum.»

Bu sefer ortalığı şaşkın bir sessizlik kapladı. Yargıç Hawthorne bile yüzünde hayret dolu bir ifadeyle arkasına yaslandı, mahkeme salonunda sevinç ve umut dalgaları dolaştı. Basın temsilcileri Centaine'in tanık yerine yürürken bir pozunu yakalayabilmek için ayağa kalkmışlardı. Bir ses, «Geçir ilmiği itin boynuna, tatlım!» diye bağırdı.

Yargıç Havvthorne hemen kendini topladı, mandallı gözlüğünün gerisin-
len bakıp salonda bu çatlağın yerini bulmaya savaştı.

«Böyle davranışlara hoşgörü göstermeyeceğim. Mahkemeye saygısızlık
cezayı gerektiren suçtur.» diye uyardı. Gazeteciler hemen yerlerine oturdular,
başlarını kâğıt kalemlerine eğdiler.

Mübaşir, Centaine'i tanık yerine çıkardı, yeminini ettirdi. Herkes bakıyor-
tu. Çoğunun yüzünde hayranlık ifadeleri vardı. Ama Blaine gibi, Abraham
Abrahams gibi bazıları şaşkın ve afallamış durumdaydılar.

Bay Osmond sorgusuna başlamak üzere ayağa kalktı. Sesi peşten, ürküntü
ve saygı doluydu.

«Bayan Coutney, lütfen sanığı ne kadar zamandan beri tanıdığınızı mah-
kemeye söyler misiniz?» Sonra hemen hatasını düzeltti. Lothar De La Rey
mahkemece suçlu bulunmuştu. Ona artık sanık denilemezdi. «Hükümlüyü ne
zamandan beri tanıdığınızı açıklar mısınız?» dedi genç avukat.

«Lothar De La Rey'i hemen hemen on dört yıldan beri tanıyorum.»

Centaine karşısına gelen sanık yerindeki kül rengi yüzlü adama baktı.

«İlk tanışmanızı kendi kelime.lerinizle anlatmak ister miydiniz?»

«1919 yılıydı. Çölde kaybolmuştum. Protea Castle gemisi battığında
kendimi İskelet Sahili'nde buldum. Bir buçuk yıl boyunca Kalahari Çölü'nde
küçük bir grup Bushman'la birlikte dolaştım durdum.» Bu hikâyeyi zaten bil-
meyen yoktu. Zamanında sansasyon yaratmıştı bu olaylar. Ama şimdi
Centaine' in anlatışı olayları yeni baştan canlandırıyor.

Çektiği acılara kısaca değindi, yaşadığı zorlukları, hissettiği yalnızlığı an-
lattı. Salonda bir ölüm sessizliği vardı. Yargıç Hawthorne bile dirseğini çene-
line dayamış, hiç hareketsiz, dinliyordu. Kızgın kumlardan geçerken, bebeğini
alçası üzerinde taşıırken, bulduğu at izlerini izlerken hepsi sanki onunla
birlikteydiler. O at izleri Centaine'in uzun zamandan beri gördüğü ilk uygarlık
izleriydi.

Onunla birlikte ürperdiler, akşam karanlığı Kalahari Çölü'ne indiğinde
onunla birlikte ürktüler, saldırı anından onunla birlikte korktular. Sonunda
Centaine aslanın nasıl ayak bileğini kapıp onu ağaçtan aşağıya çektiğini de
anlattı.

O noktada sustu. Devam edemiyordu. Bay Osmond onu teşvik etmek zo-
unda kaldı. «Lothar De La Rey o noktada mı müdahale etti?»

Centaine toparlandı. «Özür dilerim. Olayı yeniden yaşıyor gibi oldum...»

Yargıç Havvthorne, «Bayan Courtney, lütfen kendinizi zorlamayın,» diye
onun yardımına koştu. «İhtiyaç duyuyorsanız duruşmaya ara da verebilirim...»

«Hayır efendim. Çok naziksınız ama gereği yok.»

Omuzlarını gerdi, tekrar dikildi. «Evet, Lothar De La Rey o zaman geldi, Yakında bir yere kamp kurmuşmuş. Hayvanın kükremeleri onu uyarmış. Aslanı vurup öldürdü. Tam beni yemek üzereyken.»

«Hayatınızı mı kurtardı, Bayan Courtney?»

«Beni korkunç bir ölümden kurtardı. Çocuğumu da benimle birlikte kurtardı.»

Bay Osmond sessizce başını eğdi, oradaki halka bu dramın tüm tadını alma fırsatını tanıdı, sonra alçak sesle sordu. «Daha sonra ne oldu, hanımefendi?»

«Ağaçtan düşmekten ötürü beyin sarsıntısı geçirdim. Günlerce baygın kaldım. Kendime ve oğluma bakamayacak durumdaydım.»

«Hükümlünün buna tepkisi ne oldu?»

«Bana baktı. Yaralarımı pansuman yaptı. Benim de, çocuğumun da her ihtiyacını karşıladı.»

«Yani hayatınızı ikinci kere mi kurtardı?»

«Evet,» diye başını salladı Centaine. «Beni bir kere daha kurtardı.»

«Şimdi, Bayan Courtney. Aradan yıllar geçti. Siz zengin bir kadın oldunuz. Milyoner oldunuz, değil mi?»

Centaine sessizdi. Osmond devam etti. «Sonra üç yıl kadar önce hükümlü size başvurup bir balıkçılık ve konserve tesisi kurmak üzere kredi istedi. Doğru mu?»

«Şirketime başvurdu. Courtney Madencilik ve Finans Şirketi'ne.» Bundan sonra Osmond çeşitli olayları açıklayan ve Lothar'ın fabrikasının kapanması- nı hedef alan sorular sordu.

«Demek ki, Bayan Courtney, Lothar De La Rey sizin kendisine haksız davrandığınıza, hatta belki de onu bilerek mahvettiğinize inanıyor olabilir.»

Centaine kararsızdı. «Hareketlerim her zaman sağlam iş ilkelerine dayalıydı. Ama Lothar De La Rey'in bakış açısından, evet, hareketlerimin kasıtlı olduğu sanılabilir, bunu kabul ediyorum.»

«O sırada sizi kendisini bilerek mahvetmekle suçladı mı?»

Centaine kendi ellerine baktı, bir şeyler mırıldandı.

«Özür dilerim. Bayan Courtney, tekrar etmenizi rica etmek zorundayım.»

Centaine bu sefer sesi duyugudan çatlayarak ona çıkıştı. «Evet, lanet olsun! Bunları kendisini mahvetmek için yaptığımı söyledim.»

«Bay Osmond!» Yargıç doğrulmuştu. Yüz ifadesi ciddi ve sertti. «Taniğa daha düşünceli davranmanızı rica ederim.» Tekrar arkasına yaslandı. Centa-

ine'in sözlerinden çok etkilendiği belliydi. Sesini bir kere daha yükseltti. duruşmaya on beş dakika ara veriyorum. Bayan Courtney kendini toplamaya, dinlenmeye vakit bulsun.»

Duruşma tekrar başladığında Centaine yine tanık yerine çıktı, formaliteler bitirilene kadar sessizce bekledi, Bay Osmond da sorguya devam etmek üzere hazırlandı.

Üçüncü sıradan Blaine Malcomess ona cesaret verircesine gülümsedi. Centaine hemen gözlerini kaçırmazsa mahkeme salonundaki herkesin duygularını anlayacağını fark etti, bakışlarını üst galeriye doğru kaldırdı.

Rasgele bir bakıştı. Lothar De La Rey'in gözlerinin nereleri aradığını çoktan unutmuştu. Ama şu anda o da Lothar'ın baktığı açıdan bakıyordu yukarıya. Gözleri başka bir çift göz tarafından sanki mıknatısla çekildi. O gözler çok yoğun bakışlarla bakıyordu kendisine. Centaine yerinde sarsıldı, başı döner gibi oldu. Kendini yine Lothar'ın gözlerine bakıyor sandı. Lothar'ın ilk tanıştıkları zamanki gözleri. Topaz gibi sarı, ateşli ve parlak... üzerinde koyu renk kaşlar... genç gözler... unutulmayacak gözler! Ama bu gözler Lothar'ın yüzünden bakmıyordu ona. Lothar aşağıda, Centaine'in tam karşısına gelen locada oturmaktaydı. Bu yüz gençti. Güçlüydü. Nefret doluydu. Centaine anladı. Bir annenin doğal güdülleri ve sezgileriyle kesin olarak anladı. Küçük oğlunu hiçbir zaman görmemişti. Doğar doğmaz, Centaine'in isteğiyle Lothar almıştı onu yataktan. Centaine o kıpırdayan minik vücudu görmemek için başını çevirmişti. Ama şu anda tanıdı onu. Sanki varlığının nedeni oymuş gibi güçlü bir duyguyla tanıdı. Acı bir çığlık atmamak için elini ağzına götürmek zorunda kaldı.

«Bayan Courtney! Bayan Courtney!» Yargıç ona sesleniyordu. Sesinde telaş vardı adamın. Centaine kendini zorlayıp bakışlarını yargıca çevirdi.

«İyi misiniz, Bayan Courtney? Kendinizi devam edecek kadar iyi hissediyor musunuz?»

«Teşekkür ederim efendim, iyiyim.» Sesi çok uzaklardan gelir gibiydi. Galerideki gence tekrar bakmamak için tüm iradesini kullanmak zorunda kalıyordu. Kendi oğluna... Manfred'e.

«Pekâlâ, Bay Osmond, devam edebilirsiniz.»

Centaine'in aklını sorulan soruya verebilmesi zor oldu. Bu sefer sıra nehir yatağındaki soyguna gelmişti. Soyguna ve kavgaya.

«Demek ki, Bayan Courtney, siz tüfeğe uzanıncaya kadar kendisi size eli ni bile sürmedi.»

«Evet, o ana kadar bana dokunmadı.»

«Tüfeği elinize aldığınızı, onu doldurmaya uğraştığınızı söylediniz.»

«Doğru.»

«Doldurabilseniz, ateş eder miydiniz?»

«Evet.»

«Bize söyler misiniz, Bayan Courtney... öldürmek amacıyla mı ateş eder diniz?»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç,» diyerek ayağa fırladı savcı. «Bu varsayı ma dayanan bir soru.»

«Bayan Courtney, istemiyorsanız bu soruya cevap vermeyebilirsiniz.»

«Vereceğim,» dedi Centaine net bir sesle. «Evet, onu öldürecektim.»

«Sizce hükümlü bunu biliyor muydu?»

«Sayın yargıç, itiraz ediyorum. Tanık bunu bilemez.»

Yargıç bir şey diyemeden Centaine aynı net sesiyle, «Beni tanır... iyi tanır,» dedi. «Fırsat bulursam onu öldüreceğimi bilirdi.»

Duruşma salonunda baskı altında kalan heyecan birden patladı, sessizliği ancak bir dakika sonra sağlayabildiler. Centaine bu kargaşalık arasında gözü-cuyla tekrar galeriye baktı. Daha önce bakmamak için tüm iradesini kullan-ması gerekmişti.

Köşedeki o sandalye boştu. Manfred gitmişti. Centaine kendini terk edil-miş gibi hissetti, aklı karıştı. Osmond bir soru daha soruyordu. Ona döndü.

«Özür dilerim, tekrar eder misiniz lütfen?»

«Bayan Courtney, diyordum ki, siz elinizde tüfek, hükümlüyü öldürmeyi beklerken hükümlü size saldırdığında...»

«İtiraz ediyorum, sayın yargıç. Tanığın tek amacı kendini ve malını koru-maktı,» diye uludu savcı.

«Cümleyi başka türlü kurmanızı rica ederim, Bay Osmond.»

«Başüstüne, sayın yargıç. Bayan Courtney, hükümlünün kavga sırasında size uyguladığı kuvvet, silahı elinizden almanın gerektireceğinden daha mı fazlaydı?»

«Özür dilerim.» Centaine aklını toplayamıyordu. Galeriyi bir daha aramak istiyordu. «Soru anladım.»

«Hükümlü silahı elinizden alıp kendisini vurmanızı engellemenin gerek-tirdiğinden daha fazla mı kuvvet kullandı?»

«Hayır. Yalnızca tüfeği elimden çekti.»

«Ve daha sonra siz onun bileğini ısırırdınız. Dişlerinizi etine gömüp sonradan kolunun kesilmesiyle sonuçlanan yarayı açarken o size misilleme yaparcasına vurdu mu?»

«Hayır.»

«Acısı çoktu herhalde. Yine de size aşırı kuvvet kullanmadı mı?»

«Hayır,» diyerek başını iki yana salladı Centaine. «Kendisi...» Kelimeyi arıyordu. «Kendisi garip biçimde düşünceli davrandı. Hemen hemen şefkatli davrandı.»

«Anlıyorum. Peki, oradan ayrılmadan önce, yanınızda gerektiği kadar su bulunup bulunmadığını kontrol etti mi? Size sağlığınıza ilgili öğüt verdi mi?»

«Yedek suyumun ne kadar olduğunu kontrol etti, taşıtın yanından ayrıl-maksızın kurtarma ekiplerimi beklememi söyledi.»

«Şimdi, Bayan Courtney...» Osmond kararsız gibiydi. «Basında çıkan bazı görüşlere göre hükümlünün size ahlakdışı saldırıda bulun...»

Centaine onun sözünü öfkeyle kesti. «Bu iddia hem iğrenç, hem de tümüyle gerçekdışıdır.»

«Teşekkür ederim, efendim. Bir tek sorum daha var. Hükümlüyü iyi tanıyordunuz. Sizi ve çocuğunuzu kurtardığı zaman, her ikinizi beslemek için ava çıktığında yanındaydınız. Ateş ediş biçimini defalarca görmüştünüz.»

«Evet.»

«Sizce hükümlü sizi veya Yarbay Malcomess'i öldürmek isteseydi ya da kendisini izleyen polisleri öldürmek niyetinde olsaydı, bunu gerçekleştirebilir miydi?»

«Lothar De La Rey tanıdığım en iyi nişancılardan biridir. Bizi öldürmek için de eline sayısız fırsat geçti.»

«Başka sorum yok, sayın yargıcım.»

Yargıç Hawthorne önündeki bloknota uzun uzun bir şeyler yazdı, sonra kalemini masaya tık tık vurdu, birkaç saniye bekledi, başını savcıya çevirdi.

«Tanıma soru sormak istiyor musunuz?»

Savcı asık bir suratla ayağa kalktı. «Bayan Courtney'e soracağım başka soru yok.»

Yerine oturdu, kollarını kavuşturdu, kızgın gözlerini tavandaki bir noktaya dikti.

«Bayan Courtney, mahkememiz verdiğiniz ek ifadeden dolayı teşekkür eder. Yerinize dönebilirsiniz.»

Centaine gözleriyle galende oğlunu aramakla meşgul olduğundan basamaklarda tökezledi, Blaine'le Abe aynı anda ona yardıma koşup yerine oturtular.

«Abe,» diye fısıldadı Centaine telaşla. «Ben ifade verirken arka galeride bir çocuk vardı. Sarışın, on üç yaşında kadar. Ama daha çok on yedi gösteriyor Adı Manfred., Manfred De La Rey. Onu bul. Onunla konuşmak istiyorum.

«Şimdi mi?» Abe şaşalamıştı.

«Hemen.»

«Ama karar? Kararı kaçıracağım!»

«Git!» diye emretti Centaine. «Bul onu.» Abe yerinden fırladı, yargıcı selamladı, Bay Reginald Osmond tekrar ayağa kalkarken o salondan çıktı.

Osmond ateşli ve içten bir konuşma yaptı, Centaine'in ifadesinden en et kileyici cümleleri tekrarladı: «'Beni korkunç bir ölümden kurtardı, çocuğumu da benimle birlikte kurtardı.'» Anlamli anlamli durdu, sonra devam etti. «Hükümlü, Bayan Courtney'den minnet ve cömertlik beklemeye hakkı olduğuna inanıyordu. Ondandır borç almakla kendini onun gücü altına sokmuştu. Yanlış bir inanca saplandı. Güvenine ihanet edildiğine inandı.» Avukatın merhamet dileyen konuşması yaklaşık yarım saat sürdü, ama Centaine bu arada bu sözleri dinleyeceği yerde Manfred'i düşünmekteydi. Çocuğun galeriden kendisine bakışı onu altüst etmişti. O nefret dolu bakışlar, içindeki suçluluk duygusunu bir kere daha uyarıştı. Yıllar önce gömdüğünü sandığı suçluluk duygusunu.

Şimdi yalnızdır herhalde. Yardıma ihtiyacı vardır, diye düşündü. Onu bul-gerek. Ona olup bitenleri şu ya da bu şekilde telafi etmem gerek.

Bunca yıldır çocuğu neden bu kadar inatla reddettiğini anlıyordu. Onu neden yalnızca 'Lothar'm Piçi' olarak düşündüğünü, neden onunla temas etmekten kaçındığını yeni yeni kavıyordu. İçgüdüleri doğruydu. O gözlere bir kere bakmakla tüm kaleleri yerle bir olmuştu. Doğal annelik duyguları gömüldükleri yerden fışkırmış, onu esir almışlardı.

«Bul onu bana, Abe,» diye fısıldamıştı. Birden Reginald Osmond'un sözlerini bitirmekte ve son cümleyi söylemekte olduğunu fark etti. «Lothar De La Rey kendisine feci şekilde haksızlık edildiğine inanıyordu. Bunun sonucu olarak, savunulamayacak bir dizi eyleme kalkıştı. Ama, sayın yargıcım, hareketlerinin pek çoğu onun dürüst ve merhametli bir insan olduğunu, karşı koyamayacağı fırtınalı duygularla boğuşmakta olduğunu ortaya koyuyor. Cezası hafif olamaz. Toplum o kadarını bekleyecektir. Ama yüksek makamınızdan, Bayan Courtney'in gösterdiği merhameti göstermenizi rica ederim. Zaten bir uzvunu kaybetmiş olan bu adama yasanın en ağır cezasını vermekten kaçınmanızı dilerim.»

Yerine oturdu. Sessizlik uzun saniyeler boyunca sürdü, sonunda Yargıç Hawthorne rüyadan uyanır gibi başını kaldırıp baktı.

«Teşekkür ederim, Bay Osmond. Şimdi duruşmaya ara verilecek, öğleden sonra iki buçukta mahkeme yeniden toplanacak, karar açıklanacak.»

Centaine hemen salondan çıktı. Abe'i ve oğlunu arıyordu. Abe'i binanın ş merdivenlerinde, polislerden biriyle konuşurken buldu. Abe hemen konuşmasını kesip Centaine'e yürüdü.

«Onu buldun mu?» diye sordu Centaine heyecanla.

«Üzgünüm, Centaine. O tarife uyan kimse yok.»

«O çocuğun bulunup bana getirilmesini istiyorum, Abe. İstedğin kadar para kullan. Kaça mal olacağı umurumda değil. Bir yerlerde kalıyor olmalı.»

«Peki, Centaine. Hemen başlarım. Adı Manfred De La Rey, öyle mi? O yarı yolda hükümlünün akrabası olmalı.»

«Oğlu,» dedi Centaine.

«Anlıyorum.» Abe ona düşünceli gözlerle baktı. «Onu neden bu kadar çok istediğini sorabilir miyim, Centaine? Bulunca ne yapacağını da sorabilir miyim?»

«Hayır, soramazsın. Yalnızca bul onu.»

Sonradan, neden istiyorum onu, diye Abe'in sorusunu kendi kendine derdi. Bunca yıldan sonra neden istiyorum onu? Cevap çok basit ve çok açıktı. Özgürlük için.

Ya bulunca ne yapacağım? Bana karşı zehirlenmiş o çocuk. Benden nefret ediyor. Gözlerinden okuyorum. Benim aslında kim olduğumu da bilmiyor. O halde onunla karşı karşıya gelince ne yapacağım? Bu sorusuna en doğal cevabı verdi. Bilmiyorum. Hiç bilemiyorum.

«Yasanın ilk üç suç için tanıdığı en ağır ceza asılarak öldürülme,» diyor yargıç. «Hükümlü bu suçlardan da, iddia makamının belirttiği diğer suçlardan da suçlu bulunmuştur. Normal durumda bu mahkeme en ağır ceza verilmeye karar vermede asla tereddüt etmezdi. Ama burada olağanüstü bir hanının olağanüstü ifadesini dinledik. Bayan Centaine De Thiry Courtney'in ifadesi, mahkemesi bu hükümlüden çok zarar gördüğü için özellikle önem taşımaktadır.» Yargıç başını eğip Bayan Courtney'i selamladı. «Yirmi üç yıllık yargıçlık hayatımda Bayan Courtney'in sergilediği soyluluğa ve anlayışa denk bir harekete rastlamadım. Mahkememiz onun örneğine uymak kararındadır. Hükümlü mahkeme başına kalsın.»

«Lothar De La Rey, savcılığın aleyhinizde ileri sürdüğü tüm iddialardan mahkum edilmiş durumdasınız. Ceza kararında bunlar tek bir suç olarak işlem

görecektir. Mahkemenin kararı, doğal ömrünüzün sonuna kadar ağır hapis cezasıdır.»

Duruşmanın başlangıcından beri Lothar De La Rey ilk defa olarak duyularını gösterdi. Yargıcın sözlerinden yerinde büzülür gibi oldu. Yüzü hareket etti, dudakları titredi, bir gözkapığı kontrolü dışında seğirdi, sağlam elini kaldırıp yargıca doğru yakarır gibi uzattı.

«Beni öldürün, daha iyi!» Yüreğinden kopan bir çığlıktı bu. «Hayvan gibi kilitleyeceğinize asın beni...»

Gardiyanlar onu iki yanından yakalayıp, titremesine bağırmasına aldır-maksızın uzaklaştırdılar. Salona merhamet dolu bir sessizlik çöktü. Yargıç bile etkilenmişti. Ciddi bir yüzle yerinden kalktı, peşinde yardımcılarıyla salondan çıktı. Centaine kalkamadı. Gözü hükümlünün demin oturduğu yerdeydi.

'Beni öldürün, daha iyi!' Bu çığlığın ölene kadar belleğinden çıkmayacağını biliyordu. Gözlerini ellerine indirdi, başını eğdi. Lothar'ı ilk tanıdığı haliyle canlandırdı hayalinde. Sağlam ve ince... Kalahari'nin kızıl aslanları gibi! O açık renk gözlerinin uzak ufuklara bakışı! Bir de şimdiki halini düşündü. Ufacık bir hücrede kapalı, ömrü boyunca çölün güneşinden yoksun.

Ah, Lothar, diye sessiz bir çığlık attı yüreğinin derinliklerinden. O kadar güzel ve iyi bir şey, nasıl böyle feci bir sona varabilir? Birbirimizi mahvettik. Aşkıımızın doruğundayken yarattığımız çocuğu da mahvettik.

Gözlerini tekrar açtı. Salon boşalmıştı. Kendini yalnız sandı. Az sonra Blaine Malcomess'in de orada olduğunu gördü.

Blaine alçak sesle, «Seni sevmekte ne kadar haklı olduğumu şimdi anlıyorum.» dedi ona. Arkasında duruyordu. Başını eğmişti. Centaine ona bakarken içindeki o korkunç pişmanlığın hafifler gibi olduğunu hissetti.

Blaine onun elini tuttu. «Ayrıldığımız günden beri kendimle mücadele ediyorum. Seni bir daha görmemek için gerekli kuvveti bulmaya çalışıyorum. Neredeyse başaracaktım da. Ama sen bugünkü bu hareketinle her şeyi yeniden değiştirdin. Artık sana baktığımda şerefimin de, görevimin de, öbür şeylerin de değeri kalmıyor. Sen benim bir parçamsm. Seninle olmak zorundayım.»

«Ne zaman?»

«İlk fırsatta.»

«Blaine, kısacık hayatımda başkalarına çok zarar verdim, çok acıya neden oldum. Artık olmayacak. Ben de sensiz yaşayamam. Ama sevgimiz başka hiçbir şeyi mahvetmemeli. Senin tamamını istiyorum, ama daha azına razı olacağım... aileni korumak için.»

«Zor olacak. Belki de imkânsız olacak,» diye uyardı onu Blaine alçak sesle. «Ama senin şartlarını kabul ediyorum. Başkalarına acı vermeyeceğiz. Seni o kadar çok istiyorum ki...»

«Biliyorum,» diye fısıldadı Centaine. Ayağa kalkıp ona döndü. «Bana sarıl, Blaine. Bir an için.»

Abe Abrahams koridorlarda Centaine'i arıyordu. Salonun çifte kapısına vardığında yavaşça itip açtı.

Centaine'le Blaine Malcomess sıraların arasındaki boşlukta, kucak kuca-ğaydılar. Çevrelerinde olup biteni fark edecek durumda değildiler. Abe bir süre anlamayan bakışlarla baktı, sonra kapıyı yavaşça kapadı, önünde nöbet durdu. Centaine için hem seviniyor, hem de onun adına korkuyordu.

Sevgiye hakkın var, diye fısıldadı kendi kendine. İnşallah bu adam onu sana verebilir.

Cennet de herhalde böyle bir yer olmalı, diye düşünüyordu Centaine. «Havva da tıpkı benim gibi hissediyor olmalı.»

Arabayı her zamankinden daha yavaş sürüyordu. İçinden acele etmek geldiği halde, kendini tutuyordu zorla.

Onu beş aydır görmedim, diye fısıldadı kendi kendine. Beş dakika daha görmesem, ancak kavuşmamızı daha tatlılaştırmaya yarar.

Blaine'in onca güvence vermesine rağmen, Centaine'in şartları hâlâ geçerli olduğu için, duruşma salonundaki çalınmış dakikalardan beri hiç yalnız kalamamışlardı. Genellikle birbirlerinden yüzlerce mil uzaktaydılar. Blaine, Windhoek'de görevleriyle uğraşırken, Centaine de Weltevreden'de mali imparatorluğunun kurtulması için gece gündüz savaş veriyordu. İmparatorluğu artık ölümün pençesindeydi. Kayıp elmaslar gitti giderdi. Zihninde bu durumu Blushman Owa'nın okuna benzetiyordu. Ufacık bir oktu ama, zehirliydi. Koca hayvanı öldürmeye yetiyordu. Zayıflatıyor, sendeletiyor, deviriyordu.

Ben de o durumdayım şimdi. Düşmüş ve felç olmuşum. Avcılar yaklaşıyor. Ama bugün umutsuzluğu bir kenara bırakacağım. Bir daha düşünmeyeceğim bunları. Bir dakika bile. Onun yerine Blaine'i, doğanın bana sunduğu bu cennet diyarı düşüneceğim.

Okyanus karşısındaydı belirdi. Yemyeşil ve sonsuz. Açık pencereden esen deniz rüzgârı Centaine'in saçlarını uçurdu.

Bir kulübe, diye uyarıyordu Blaine onu son mektubunda. İki odacık. Akar suyu yok. Tuvaleti yere kazılmış bir çukur, ocağı açık. Ama ben çocukluğum-

dan beri tatillerimi orada geçirir, orayı çok severim. Babamın ölümünden biri orayı kimseyle paylaşmadım. İlk sen olacaksın. Bir de harita çizmişti yolu göstermek için.

Kulübeyi hemen gördü. Okyanusun kenarında, tek başına duruyordu. Bir kayanın üzerinde, koyun başlangıcında. Çatısı zamanın etkisiyle kararmıştı, ka İm kerpiç duvarları beyaz badanalıydı. Bacasından ince bir duman çıkıyordu.

Evin ilersinde bir hareket gördü. Kayaların üzerinde bir insan fark etti. Birden telaş ve sabırsızlık yine benliğini sardı.

Motor stop etti... gaz verince daha beter boğuldu.

«Allah kahretsin!» Eski bir arabaydı. Daimler'i elden çıkarmak zorunda kalınca bunu kullanmaya mecbur olmuştu. Arabanın teklemesi, ona parasal sıkıntılarını yeni baştan hatırlattı. Bu durum her yıl yeni bir sarı Daimler kullanmaktan öyle farklıydı ki!

El frenini bıraktı, Ford yavaşça yokuş aşağı kaydı, hız kazandı, sonra motor da çalıştı. Kulübenin arkasına varınca Centaine onu durdurdu.

Siyah kayaların üzerinde koşarken bağılıyor, el sallıyordu. Sesi okyanus dalgalarının arasında kaybolmaktaydı ama o duydu, dönüp baktı, koşarak ıslak, kaygan kayalar üzerinden yaklaştı.

Yalnızca haki bir şort giymişti. Kucaklaştıklarında, «Ah, Blaine!» diye bağırdı Centaine. «Seni öyle özledim ki!» Dudaklarını ona uzattı. Blaine'in yüzü deniz suyundan ıslak ve tuzluydu. Yeni bıyıkları gıdıklıyordu. Yo, beğenmemişti Centaine bu bıyıkları. Blaine onu kucağına aldı, kulübeye doğru koşmaya başladı.

Blaine sacayağını açık ocağın üzerine koymuştu. Yanan odunun kokusu çok güzeldi. Centaine onun karşısında duruyor, tıraş suyunu köpürtüyordu.

Blaine yakındı. «Beş ayda zor uzattım bu bıyıkları... ne kadar da gurur duyuyordum!» Bıyığın ucunu son defa büktü. «Çok yakışıklı yapıyor beni... değil mi?»

«Hayır,» dedi Centaine kesin bir sesle. «Bence değil. Beni kirpi öpse daha iyi.»

Centaine işe koyulduğunda Blaine, «Nereden öğrendin tıraş?» diye sordu. «Kıskanmaya başlıyorum.»

«Babam. Onun bıyıklarını hep ben düzeltirdim. Kıpırdama artık!»

İri burnunu iki parmağıyla tutup kaldırdı.

Blaine az sonra dümdüz üst dudaklarını şaşkınlıkla okşuyordu.

«Hem daha güzel, hem daha rahat,» dedi Centaine. «Ama biz yine son tes-ti de yapalım.» Eğilip onu öptü. «Hımm!» diyerek memnuniyetini belirtti, dönüp Blaine'in kucağına oturdu.

Kadehlerini iki kere doldurdular. Karınları acıkmıştı. Yemeklerini yiyip battaniyenin altına girdiler, ateşin karşısına uzandılar.

«O aradığın genç çocuğu buldun mu sonunda?» diye sordu Blaine tembel bir sesle. «Abe Abrahams gelip benden de yardım istedi, biliyor muydun?»

Bu sorunun Centaine'in üzerinde nasıl bir etki yaptığını anlayamadı. Centaine vücudunun kasılmasını kontrol altına almayı başardı, başını iki yana sallamakla yetindi. «Hayır. Kayıplara karıştı.»

«Lothar De La Rey'in oğluydu, o kadarını anladım.»

«Evet» dedi Centaine. «Onun için çok kaygılandım. Babasının cezaevine girmesinden sonra herhalde tek başına kalmış, yalnızlık çekiyor olmalı.»

«Onu aramayı sürdüreceğim,» diye söz verdi Blaine. «Bir iz bulursam sana haber veririm. Çok iyi bir insansın. Çocukla ilgilenmen için hiçbir neden yok aslında.»

Sessiz kaldılar. Ama dış dünyadan söz etmek eski kusursuz havayı bozmuştu. Tatsız konular birbirini izlemeye başladı.

«Isabella nasıl?» diye sordu Centaine. Blaine'in göğsünün kasıldığını hissetti. Blaine purosundan bir soluk çektikten sonra cevap verdi.

«Durumu kötüye gidiyor. Vücudun alt kısmında sinir atrofisi var. Pazarteden beri hastanede. Omurgasının alt tarafındaki ülserler de geçmiyor.»

«Üzgünüm, Blaine.»

«Bu yüzden birkaç günlüğüne kaçabildim. Kızlar büyükannelerinde.»

«Kendimi çok kötü hissediyorum.»

«Seni göremesem daha beter durumda olurum.»

«Blaine, kararımıza sadık kalmalıyız. Onu ve kızları asla incitmerneliyiz.» Blaine yine sessizdi. Birden purosunun izmaritini okyanusa fırlattı. «Belki Isabella İngiltere'ye gitmek zorunda kalacak. Oradaki bir hastanede bir doktor var, mucizeler yaratıyor.»

«Ne zaman?» Centaine'in yüreği göğsünde sanki bir top güllesiydi. Ağır-ğı boğuyordu onu.

«Noel'den önce. Şu sıra yapmakta oldukları testlere bağlı.»

«Sen de birlikte gideceksin tabii.»

«Gidersem yöneticilik görevinden istifa etmek zorunda kalırım. O zaman lersin için şansım...» Sustu. Amaçlarını daha önce onunla hiç tartışmamıştı.

«Gelecekte hükümette bakan olma şansın, sonra da başbakan olma şansın baltalanır, değil mi?»

Blaine kıpırdadı, başını çevirip onun gözlerine baktı. «Biliyor muydun?» diye sordu, Centaine başını evet anlamında salladı.

«Beni zalim mi buluyorsun, Centaine? Kendi bencil çıkarlarım uğruna Isabella'yı yalnız bıraktığımı mı düşünüyorsun.»

«Hayır. İhtiras ne demektir, bilirim.»

«Ben teklif ettim. Burada kalmam için o ısrar etti. Olağanüstü bir insandır. Çok cesurdur. Ağrıları artık aralıksız sürüyor. İlaçsız uyuyamıyor. Durmadan daha fazla ilaç alıyor, ağrılar da sürekli artıyor.»

«Suçluluk duyuyorum, Blaine. Ama ne olursa olsun, seninle kalmak için fırsat çıktığına da seviniyorum. Ondan hiçbir şey alıyor değilim.»

Oysa bu doğru değildi. Centaine de farkındaydı doğru olmadığını.

Sabah uyandıklarında, önce buz gibi sulara yüzdüler, sonra yürüyüşe çıktılar, sonra da seviştiler. Yan yana uzandıklarında Centaine bir ara, «Blaine,» dedi. «Ben Weltevreden'i satıyorum.»

Blaine gözlerini açtı, onu bileğinden yakalayıp hemen doğruldu. «Satıyor musun? Ama neden?»

«Mecburum,» dedi Centaine en açık şekilde. «Araziyi, evi, her şeyi birlikte.»*

«Ama niçin, sevgilim? Orası senin için ne büyük anlam taşıyor, biliyorum. Neden satıyorsun?»

«Taşıyor, evet Weltevreden benim için çok önemli. Ama Hani Madeni daha da önemli. Evi satarsam, belki ufakık bir ihtimalle madeni kurtarabilirim.»

«Bilmiyordum,» dedi Blaine yumuşak bir sesle. «Durumun bu kadar kötü olduğunu anlayamamıştım.»

«Nereden bilebilirdin, sevgilim?» Centaine onun yüzünü okşadı. «Kimse bilmiyor.»

«Ama anlayamıyorum. Hani Madeni herhalde kâr ediyordur.»

«Hayır, Blaine. Bugünlerde kimse elmas satın almıyor. Hiçbir şey satın almıyor. Kriz çok korkunç. Kota daha da kısıldı. Elmaslarımıza ödenen fiyat beş yıl öncekinin yarısı bile değil. Hani Madeni başa baş noktasını bile tuttu-ramıyor. Her ay az bir miktar para kaybediyor. Ben dünya ekonomisi yeniden hareketlenene kadar dayanabilirim ama...» Sustu. «Onu yapabilmenin de tek yolu Weltevreden'i satmak. O zaman gelecek yılın ortasına kadar dayanırım. Herhalde bu korkunç kriz de o zamana kadar biter artık!»

«Elbette bitecek,» dedi Blaine hemen. Biraz düşündükten sonra ekledi. Bende biraz para var, Centaine...»

Centaine parmağını onun dudaklarına değdirdi, hüzünlü hüzünlü gülümsedi, başını iki yana salladı.

Blaine onun elini kendi dudaklarından çekip devam etti. «Beni seviyorsan sana yardım etmeme izin vermelisin.»

«Pazarlığımız var, Blaine,» diye hatırlattı Centaine. «Başka kimse acı çekmeyecek. O para Isabella'ya ve kızlara ait.»

«Bana ait. Ben istersem...»

«Blaine! Blaine! Bir milyon sterlin, ancak şu anda gelirse beni kurtarır! O kadar mı var sende? Daha azı ziyan olur. Dipsiz kuyu gibi borçlarımın arasındadır, erir, kaybolur.»

Blaine başını yavaşça salladı. «O kadar çok, ha?» Sonra üzüntüyle kabullendi. «Yo, bende o kadar yok... üçte biri bile yok, Centaine.»

«O halde bir daha bu konuyu açmayalım. Şimdi bana balık tutmasını öğret. Birlikteyken tatsız şeyler konuşmak istemiyorum. Evime döndüğümde yeterince tatsızlık beni bekliyor zaten.»

Son gün öğleden sonra, kulübenin arkasındaki kayalara tırmandılar, el ele yaban çiçeklerinin arasında yürüdüler. Polenler bacaklarını sarıya boyadı, çevrelerinde arılar uçu.

«Bak, Blaine, her çiçek nasıl yüzünü güneşe çeviriyor, her an güneşi izliyor! Ben de onlar gibiyim. Sen benim güneşimsin, sevgilim!»

Blaine çiçeklerden onun başına bir taç yaptı. «Sen benim kalbimin kraliçesisin,» dedi. Gültüyordu ama, gözleri çok ciddiye.

Yaban çiçekleri arasına yatıp seviştiler. Daha sonra Centaine, «Ne yapacağım, biliyor musun?» diye sordu ona.

«Söyle bana!» Sesi uyuklu çıkıyordu.

«Millette üzerinde konuşacak malzeme vereceğim. Aradan bir yıl geçtiğinde, Centaine Courtney ortalıktan çekildi ama, yaman bir çekiliş yaptı, diye hatırlayacaklar.»

«Ne yapmak niyetindesin?»

«Her zamanki Noel partisi yerine Weltevreden'de bir haftalık açık parti vereceğim. Her gece şampanya ve dans!»

«Herhalde alacaklılarımı da şaşırtıp bir süre gecikmelerini sağlar,» diye sırtıttı Blaine. «Ama bu senin aklına gelmemişt, değil mi, kurnaz küçük kız!»

«Tek nedeni o değil, ikimiz kalabalık arasında yine bir arada olacağız. Geleceksin, değil mi?»

«Belli olmaz.» Blaine yine ciddileşmişti. Durumun Isabella'ya bağlı olduğunu ikisi de biliyorlardı. Blaine söylemek zorunda değildi. «Geçerli bir neden bulmak zorunda kalacağım.»

«Ben sana bulurum,» dedi Centaine heyecanla. «O haftayı polo haftası ilan ederim. Yirmi gollük turnuva! Tüm ülkeden takımlar davet ederim. En başta gelen oyuncular. Sen milli takım kaptanısın. Reddedemezsin, değil mi?»

«Doğrusu edemem! Amma kurnazsın!» Başını hayranlıkla sallıyordu.

«Şasa'yla da tanışma fırsatın olur. Seni tanıdığımı duyduğundan beri başımın etini yiyor.»

«Onunla tanışmak hoşuma gider.»

«Sana tapmasından sıkılabilirsin.»

«Birkaç genç takım da davet et,» diye öneride bulundu Blaine. «Onlara da kendi turnuvalarını yaptır. Oğlunun oyununu seyretmek isterdim.»

«Ah, Blaine! Ne harika bir fikir!» Ellerini heyecanla çırpıyordu. «Sevgili yavrum benim! Belki de taylarına binmek için son fırsatı bu olacak.

Weltev-reden'le birlikte onları da satmak zorunda kalacağım tabii.»

Gözlerindeki gölgeler bir an kayboldu, sonra gözler yine parıladı. «Ama dedim ya, çekilecek-sek parlak biçimde, usulüyle çekilelim!»

Parti olağanüstü güzel başlamıştı. Gelmeyen yoktu. Bahçeler cıvı cıvıldı. Turnuvalar da iyi gidiyordu. Bir ara Blaine, Şasa'nın oyununu seyretmiş, yanına gidip onunla tanışmış, gelecek oyun için ona taktik bile vermişti.

Isabella ve kızlarda davetliydi tabii. Garry Courtney vardı. Ou Baas vardı. Bir haftalık sürenin sonlarına yaklaşırken bir ara General Smuts, Blaine'i yakaladı.

«Windhoek'e ne zaman dönüyorsun, Blaine.»

«Karım iki haftaya kadar Southampton'a hareket ediyor. Ben ilk posta gemisiyle dönüyorum.»

«Birkaç gün kalamaz mısın? Yeni yıla kadar? Birtakım gelişmeler bekliyorum.»

«Ne oldukları hakkında ipucu verebilecek misiniz?»

«Seninle evde görüşelim.» Smuts direkt sorudan kaçmıştı. «Biliyorum, senden fedakârlık yapmanı bekliyorum, Blaine. Windhoek'de çok başarılı oluyorsun. Ama ben senden başka bir şey isteyeceğim. Yöneticilik görevin-

den istifa edip Güney Afrika Partisi'nden seçimlere adaylığını koymayı istiyorum.»

Blaine cevap veremedi. Ou Baas'ın istediği fedakârlık az şey değildi.

Blaine'in adaylığını koyacağı Gardens bölgesi, marjinal bir bölgeydi. Orayı Hertzog'un partisi kazanabilirdi. Zaten Blaine de kazansa, alt tarafı bir muhalefet milletvekili olacak demektir. Şimdiki görevinin prestijini kaybettiği de ayrı.

«Biz muhalefettayız, Ou Baas,» dedi açıkça. General Smuts elindeki otu yüzüne sürerek onun bu cevabını düşündü.

«Blaine. Bu aramızda kalacak. Bana söz vereceksin.»

«Elbette.»

«Şimdi bana güvenirsen altı ay sonra bakan olursun.»

Blaine inanmaz bakışlarla generale bakıyordu. «Anlaşılan sana daha fazlasını anlatmak zorunda kalacağım.» İçine bir soluk çekti. «Koalisyon, Blaine. Hertzog'la ikimiz bir koalisyon kabinesi üzerinde çalışıyoruz. Durum kesin gibi, mart ayında ilan edeceğiz. Ben Adalet Bakanlığı'nı da alıyorum. Dört bakanlığım var. Listemde sen de varsın.»

«Anlıyorum.» Blaine bu haberleri sindirmeye uğraşıyordu. Smuts ona her zaman istediği şeyi teklif etmekteydi. Hükümette bir bakanlık.

«Anlamıyorum, Ou Baas. Hertzog neden şu sıra bizimle temas etmeye razı oluyor?»

«Halkın güvenini kaybettiğinin farkında. Partisi yönetilmez duruma geldi. Kabinesi küstahlaştı. Yasaya sığmaz işlere yönelmeye başladı.»

«Evet, evet, Ou Baas. Ama bu fırsat bize yarar! Şu son aya bakın! Transvaal bölgesi seçim sonuçlarına bakın. Farklı kazandık. Şu anda seçime gidilse kazanırız. Milliyetçilerle koalisyon yapmak zorunda değiliz. Güney Afrika Partisi kendi şartlarıyla kazanabilir seçimi.»

Yaşlı general birkaç saniye sessiz kaldı. Baş eğik, ifadesi ciddi. «Haklı olabilirsiniz, Blaine. Belki şimdi kazanabiliriz. Ama kendi bileğimizin hakkıyla değil. Oylar bizim hatırmız için gelmeyecek, Hertzog'dan kurtulmak amacıyla gelecek. Böyle bir zafer, kısır ve sonuçsuz olur. Zaten erken seçimi kamunun çıkarına gösteremeyiz. Parti çıkarıcılığı olur ki, ben de bunu istemem.»

Blaine cevap veremedi. Bu adamın güveni karşısında kendini küçülmüş hissediyordu. Ülkesinin ıstırabından çıkar sağlamaya arkasını dönecek kadar büyük bir adam.

«Zor günler yaşıyoruz, Blaine.» Smuts'un sesi alçaktı. «Çevremize bulutlar toplanıyor. Halkımızın birlik olması gerek. Güçlü bir koalisyon kabinesi gerek. Parlamento parti çıkarlılarıyla bölünmemeli. Ekonomimiz bıçak sırtın

da. Altın madenciliği sanayii tehlikede. Şu andaki maliyetle, eski madenlerin çoğu kapanıyor. Ötekiler de onları izleyecektir. Öyle olursa, Güney Afrika'nın; sonu gelmiş demektir. Yani bizim sevdiğimiz Güney Afrika'nın. Ayrıca yün fiyatları, elmas fiyatları, tüm ihracat ürünlerimizin fiyatları yerle bir.»

Blaine başını salladı. Bütün bunlar ulusal çapta kaygı konusuydu.

«Ücret Komisyonu'nun bulgularını vurgulamama gerek yok,» diye devam; etti Smuts. «Beyaz nüfusumuzun beşte biri kuraklık ve ilkel çiftçilik yöntemleri yüzünden fakirlik düzeyine inmiş durumda. Verimli topraklarımızın yüzde yirmisi erozyondan, sömürülmekten mahvoldu. Belki de bir daha düzelme-yecek.»

«Zavallı beyazlar,» diye mırıldandı Blaine.

«Sonra bir de siyahlarımız var. Yirmi kabileye ayrılıp bölünmüşler, iyi bir hayat bulabilme umuduyla kırsal yerlerden kentlere akıp duruyorlar. İşsizler artıyor. Kentlerde iş yerine, suç, içki, yasadışı faaliyetler, fahişelik buluyor bu insanlar. Hoşnutsuzluk yayılıyor. İlk defa olarak politikaya heves etmeye başlıyorlar.»

«Bu sorunu daha anlamaya başlamadık bile,» diye itiraf etti Blaine. «İnşallah çocuklarımızla torunlarımız bu ihmalimizi ödemezler.»

«İnşallah,» diye yineledi Smuts. «Ama biz dua ederken, bir an için ileriye'; de bakalım. Dünyayı saran genel duruma.» Bastonunu yere vurdu, tempo tu-"!, ta tuta saymaya koyuldu. «Amerika'da kredi sistemi çöktü, Avrupa'yla ve dünyanın geri kalanıyla ticaret hemen hemen durdu. Ordu ordu yoksullar kıtanın her yanında başıboş dolaşır oldu.» Bastonunu bu sefer bir kum yığının-a sapladı. «Almanya'da Weimar Cumhuriyeti çöküyor, ekonomisi de zaten yıkılmış durumda. Bir eski altın marka karşılık yüz elli milyar Weimar markı. Ulusun tasarrufu tükenip gidiyor. Şimdi o küllerden yeni bir diktatörlük doğdu. Temeli kan ve şiddet. Burcu burcu kötülük kokuyor.» Bastonunu tekrar öfkeyle yere vurup konuştu. «Rusya'da kudurmuş bir canavar milyonlarca yurttaşını öldürüyor. Japonya anarşinin pençesine düşmüş. Askeri kesim çileden çıkmış, ülkenin seçkin yöneticilerini yok ediyor, Mançurya'yı alıyor, yüz binlerce zavallıyı kesiyor, Milletler Cemiyeti'nden çekilme tehditleri savuruyor, tüm dünya itiraz ediyor.» Baston bu sefer çimenlere indi. «İngiltere Bankası'nda bir tedbir alındı. İngiltere altın standardından ayrıldı. Tarihin kıyı köşelerinden Yahudi düşmanlığı bir kere daha ortaya çıktı, uygar dünyaya sızdı.» Smuts durup Blaine'e baktı. «Nereye baksak felaket ve tehlike var. Bunlardan yararlanmaya çalışıp da bu acı içindeki ülkeyi bölmeyeceğim. Hayır, Blaine. Koalisyon ve işbirliği olacak, çatışma olmayacak.»

«Her şey nasıl bu kadar çabuk tersine döndü, **Ou Baas?**» diye sordu Bla-ine alçak sesle. «Daha dün hepimiz varlıklı ve mutluyduk.»
«Güney Afrika'da insan şafak vakti umut dolu, öğlende bedbin olabilir.»
Smuts bir an sessiz kaldı, sonra toparlandı.

«Sana ihtiyacım var, Blaine. Düşünmek için zaman istiyor musun?»
Blaine başını iki yana salladı. «Gereği yok. Bana güvenebilirsiniz, **Ou Baas.**»
«Güvenebileceğimi biliyordum.»

Blaine onun arkasına doğru, Centaine'in ağaçlar altında oturmakta olduğu tarafa baktı. İçinde bir utanç duygusu vardı. Karşısındaki bu melek adamın tersine, kendisi ülkesinin ve dünyanın bu mutsuz durumundan yararlanmaktaydı. Hükümette bakanlığı ancak bu yolla edinebiliyordu. Ayrıca bu sayede Cape Town'a dönüyordu. Çöllerden kurtuluyor, Centaine Courtney'in bulunduğu o lüks ve güzellik cennetine dönüyordu.

Birden bakışları tekerlekli sandalyedeki solgun kadına ilişti. Güzelliği somakta olan, ağrılarını ilaçlarla dindirmek zorunda kalan kadına. Duyduğu suçluluk, deminki sevincini tümüyle yok edecek kadar yoğundu.

Smuts yine konuşmaya başlamıştı.

«Ben Weltevreden'de dört gün daha konuk olarak kalıyorum, Blaine. Sir Garry sonunda biyografimi yazma iznini benden zorla kopardı. İlk taslağı gözden geçireceğiz. Bu arada Barry Hertzog'la burada bir dizi gizli toplantılar yapacağım. Koalisyonun son ayrıntılarını kararlaştıracamız. Burası konuşmak için ideal bir yer. Sen de kalırsan minnet duyayım. Seni toplantılara mutlaka çağıracağımı sanıyorum.»

«Elbette,» derken Blaine duygularını zorlukla bir kenara itti. «Bana ihtiyacınız olduğu anda emrinizdeyim. İstifamı hemen vermemi ister misiniz?»
«Taslağını hazırla. Ben nedenleri Hertzog'a anlatırım, sen de kendisine istifanı elden verirsin.»

Blaine kolundaki saate göz attı, yaşlı general hemen, «Evet, senin maçına hazırlanman gerek,» dedi. «Bunca ciddi işin ortasında bu eğlenceler, Roma yanarken müzik çalmaya benziyor. Ama insan görünüşü ayakta tutmak zorunda. Ödülleri şahsen vermeye bile razı oldum. Centaine Courtney'in ikna yeteneği yüksektir. Umarım görüşeceğiz... sana kupam verirken!»

Zor oldu ama, Blaine Malcomess'in kaptanı olduğu Cape A takımı, Trans-vaal A'yı yenip kupayı gerçekten kazandı. Bütün takımlar, gümüş kupaların dizili olduğu masanın karşısında sıra olmuşlardı. Bir tek takım eksikti. Gençler şampiyonu olan takım.

«Şaşa nerede?» diye sordu Centaine organizatöre öfkeyle.

Genç Cyril Slaine ellerini çaresizlikle iki yana açtı. «Burada olacağım de misti.»

«Eğer yapacağım dediği sürpriz buysa...» Centaine öfkesini bin zorlukla sakladı, konuklarının hatırı için gülümsedi. «Eh, onlarsız başlayalım o halde.» Masanın başına geçip generalin yanında durdu, iki elini havaya kaldırıp konukları susturdu.

«General Smuts, bayanlar ve baylar, saygın konuklar, sevgili dostlar.» Güvensiz bakışlarla çevresine bakındı. Bir uğultu vardı sesini gölgeleyen. Derken uğultu arttı, bir motor sesi oldu. Kalabalıktaki her surat gökyüzüne dönmüştü. Kimi şaşkın, kimi meraklı, kimi kaygılıydı. Birden ağaçların arkasından, alçaktan uçan bir uçağın kanatları belirdi. Tek motorlu bir uçaktı. Pike yapıp onlara yöneldi. Baş hizasının hemen üzerinden geçti, burnunu kaldırdı, dönüş yaptı, bir daha geçti. Kalabalık içgüdüsel bir hareketle eğildi, bir kadın bağırdı.

Centaine bir an kabinin yan penceresinde Şasa'nın güzel yüzünü gördü, kendini zaman içinde geri gidiyormuş gibi hissetti.

O yüz Şasa'nın yüzü değildi. Michael Courtney'di. Şasa'nın babasıydı. Uçak mavi ve aerodinamik değildi. Eski model, çift kanatlı, kabini açık, sarıya boyanmış bir uçaktı. Savaş uçağı. Alev alev de yanıyordu.

«Michael!» diye acı bir çığlık kurtuldu Centaine'in gırtlığından. Çenesi kilitlenmiş, dişleri sıkılmaktan ağrıyordu.

Mort Homme şatosunun bahçesinde cayır cayır yanan bir uçakla karşı karşıyaydı o anda Centaine. Derken bir mucize oldu, korkunç hayal silindi, yemyeşil polo alanı tekrar belirdi. Uçak çimenlerin ortasına yumuşak bir iniş yaptı.

Kabinin iki yanındaki kapılar açıldı, Şaşa Courtney ile sırttan üç takım arkadaşları dışarıya fırladılar.

«Sürpriz!» diye bağırdılar. «Sürpriz! Sürpriz!» Herkes gülmeye, alkışlamaya başladı. Işıklar, bağırışlar birbirini izliyordu. Uçak o sıralar henüz bir yenilikti. Bu seçkin kalabalık arasında bile, uçağa binmiş beş kişi ya çıkar, ya çıkmazdı. Herkes heyecan içindeydi. Şaşa gülümseyerek masaya yaklaştı, kupa takımı adına General Smuts'dan aldı.

O sırada uçağın pilotu da inmişti. Centaine, Jock Murphy'ye hain hain baktı. Şasa'ya verdiği dersler arasında uçuş derslerinin de bulunduğunu bilmiyordu. Çocuğun bu konudaki hevesini hep gemlemeye çalışmış, pek de başaramamıştı.

Şaşa elinde kupayla dönüp kısa bir konuşma yaptı ve sözlerini şöyle bitirdi: «Son olarak, bayanlar, baylar, belki siz bu uçağı Jock Murphy'nin uçurduğunu sanırsınız. Oysa yanlış! O kontrol düğmelerine elini bile sürmedi. Sürdün mü, Jock?» Kel kafalı hocasına baktı, o başını iki yana salladı. «İşte gördünüz,» diye övündü Şaşa. «Belki bilmek istersiniz, ben de babam gibi pilot olmaya karar verdim.»

Alkışlara ve gülüşmelere Centaine hiç katılmadı.

Yüzlerce konuk, nasıl birden gelip Weltevreden'in çehresini değiştirdiler-se, yine öyle birden ayrıлып gittiler, geriye yalnız bozulmuş polo sahası, dağlar gibi boş şampanya şişesi, bir yığın çöp ve artık, bol bol da kirli çamaşır kaldı. Centaine'in içine de doruğu aşmış olma duygulan doldu. Son atışını da yapmıştı artık. Cumartesi günü rıhtıma yanaşan gemi, davet edilmiş olan, ama varlığı hiç de sevindirici olmayan yeni bir konuk daha getirdi.

Sir Garry adama bakıp, «Lanet olası herif bana cenazecileri ya da vergi tahsildarlarını hatırlatıyor,» dedi, General Smuts'u alıp, çalışma odası olarak kullandıkları silah odasına çekildi. İkisi biyografi üzerinde çalışmaya koyuldular, öğle yemeğı saatine kadar da odadan çıkmadılar.

Centaine'le Şaşa sabah yaptıkları at gezisinden döndüklerinde konuk da kahvaltıya iniyordu. Sofrada gümüş çatal bıçağın markalarına bakıp duruyordu. Ana oğul o sıra kol kola kapıdan girdiler. Şaşa'nın bir esprisine gülüyorlardı. Adamı görünce havaları hemen değişti. Centaine dudağını ısırdı, ciddi-leşiverdi.

«Size oğlum Michael Şaşa Courtney'i tanıtayım. Şaşa, bu bey Londra'dan Bay Davenport.»

«Nasılsınız, efendim. Weltevreden'e hoş geldiniz.»

Davenport çocuğa da gümüşlere baktığı gibi inceleyici bakışlarla baktı.

Şaşa, «İyi doymuş demek,» diye açıkladı. «Weltevreden Hollandaca bir kelime.»

Centaine söze karışıp garip sessizliği doldurdu. «Bay Davenport, Sot-heby'den geliyor, Şaşa. Tabloların ve mobilyaların bazılarıyla ilgili bana bilgi vermeye geldi.»

«Ah, çok iyi,» diyerek güldü Şaşa. «Şunu gördünüz mü, efendim?» Yan duvardaki yağlıboya peyzajı gösteriyordu. «Annemin en sevdiği budur. Doğduğu şatoda yapılmış. Arras yakınında, Mort Homme Şatosu.»

Davenport gözlüğünü düzeltti, eğilip resme daha bir dikkatle baktı.

«1875 imzalı,» dedi ciddi bir sesle. «En iyi dönemi.»

Şaşa, «Sisley diye biri yapmış,» diyerek yardımcı olmaya çalıştı. «Alfred Sisley. Çok tanınmış bir ressam, değil mi Mater?»

«Hayatım, sanırım Bay Davenport, Alfred Sisley'in kim olduğunu biliyor.» Ama Davenport zaten dinlemiyordu.

«Beş yüz sterline gidebilir,» diye mırıldandı, cebinden bir bloknöt çıkarıp not aldı. Kıpırdadığı anda başından omuzlarına kepek yağdı, koyu renk elbisesinin omuzlarında pırıl pırıl benekler oluştu.

«Beş yüz mü?» diye sordu Centaine mutsuz bir sesle. «Ben çok daha fazla para vermiştim.» Kendine bir fincan kahve doldurdu, masaya yöneldi. O mükellef İngiliz kahvaltılarına hiçbir zaman alışamamıştı.

«Orası öyledir, eminim, Bayan Courtney. Ama daha geçen ay aynı ressamın daha iyi bir eseri mezattaydı. 'L'Ecluse de Marly' adlı tablosu. Koyduğumuz mütevazı değere bile ulaşamadı. Alıcıların piyasası bu iş ne yazık ki. Hep alıcıların piyasası.»

«Üzülmeysin, efendim,» dedi Şaşa tabağına yumurtadan alırken. «O satılık değil. Annem onu dünyada satmaz... değil mi, Mater?»

Davenport ona aldırmadan tabağını alıp masaya, Centaine'in yanındaki boş yere yürüdü.

«Ama ön salondaki Van Gogh'un durumu farklı,» dedi. Geldiğinden beri sesinde ilk defa heves seziliyordu. Ağzı dolu dolu, defterinden okudu.

«Yeşil ve eflatun buğday tarlası, ufukta güneş yükseliyor.» Defteri kapadı. «Van Gogh şu ara Amerika'da pek moda. Bu sürekli olur mu, bilemeyiz elbette. Ben şahsen nefret ederim Van Gogh'dan. Ama tablonun fotoğrafını çektirip Amerika'daki bir düzine kadar önemli müşterimize yollayacağım. Sanırım dört beş bin sterlin alabiliriz ona.»

Şaşa bıçağını ve çatalını elinden bırakıp annesiyle Davenport'a kaygılı bakışlarla baktı.

Centaine aceleyle, «Bunları sonra konuşsak daha iyi, Bay Davenport,» dedi. «Günümü zaten size ayırdım. Şimdi kahvaltımızın tadını çıkaralım.»

Sessizce yediler. Şaşa tabağındakilerin yarısını yiyip önünden itince Centaine onunla birlikte ayağa kalktı. «Nereye gidiyorsun, canım.»

«Ahırlara. Nalbant iki tayımı nallayacak.»

«Ben de seninle yürüyeyim.»

Bağ tarafındaki yoldan ilerlediler. İkisi de sessizdi. Şaşa annesinin konuşmasını bekliyor, Centaine de uygun kelime arıyordu. Tabii bunu nazik biçimde söylemenin imkânı yoktu. Zaten çok da geç kalmıştı. Geciktirmek şimdi durumu daha da zorlaştınyordu. Ahırlara yaklaştıkları sıra, «O adam,» dedi, sustu, tekrar başladı. «Sotheby dünyanın başta gelen mezar firması. Sanat eserleri üzerine uzmanlaşmış bir firma.»

«Biliyorum,» diyerek gülümsedi çocuk. «O kadar da cahil değilim, Mater.» Centaine onu derenin kenarındaki kanepeye oturttu. «Şaşa, tatlım. O adam Weltevredden'i bizim adımıza satmak üzere geldi buraya.» Bunu açık seçik, yüksek sesle söyledikten sonra içerdiği anlamın genişliği kafasına dank etti, yıkık ve sessiz, öylece kaldı.

Şaşa dikkatle, «Yani tabloları mı?» diye sordu. «Yalnız tabloları değil. Mobilyaları, halıları, gümüşleri de.» Susup soluk aldı, dudaklarının titremesini engellemeye çalıştı. «Şatoyu da, araziyi de, senin atlarını da... her şeyi.»

Şaşa ona bakıyordu. Anlayamamış gibiydi. Dört yaşından beri Weltevre-den'de yaşamıştı o. Kendini bildi bileli buradaydı.

«Şaşa, her şeyi kaybettik. Soygundan beri işi ayakta tutmaya çalışıyorum. Yapamadım. Gitti hepsi, Şaşa, Weltevredden'i satın borçlarımızı ödeyeceğiz. Ondan sonra elimizde hiçbir şey kalmamış olacak.» Sesi yine çatlıyordu. «Artık zengin değiliz, Şaşa. Hepsi gitti. Mahvolduk. Tümüyle mahvolduk.» Öğütüne baktı. Onun kendisine sitem etmesini, kendisi gibi yıkılmasını bekledi. Ama Şaşa ellerini annesine doğru uzattı. Annesi ona sarıldı, omuzları sarkı-verdi.

«Yoksuluz, Şaşa...» Çocuğun durumu anlamak için uğraştığını hissediyordu. O da karmaşık duygularını ifade edebilecek kelimeleri aramaktaydı.

Sonunda, «Biliyor musun, Mater,» dedi. «Ben bazı yoksul insanlar tanıyorum. Okuldan bazı çocuklar. Anne babaları zor durumda. Ama çocuklar pek üzgün değil. Çoğu hoş insanlar. Belki de o kadar kötü olmaz. Bir kere yoksul olmaya alışsak...»

«Ben asla alışamam,» diye fısıldadı Centaine hırsla. «Her saniyesinden nefret ederim.»

«Ben de öyle.» Şaşa'nın da sesi hırslıydı. «Keşke yaşımda büyük olsaydı. Keşke sana yardım edebilseydim.»

Şaşa'yı nalbantın kapısında bırakıp ağır adımlarla geri döndü. Umutsuzluk tüm kararlılığını eritip tüketiyordu. Çok çalışmıştı. Çok uzun süre yalnız kalmıştı. Şimdi bu son başarısızlık, kendini yorgun hissetmesine yol açıyor-

du. Kemikleri sızlıyor, hayata yeni baştan başlamaya gücü olmadığını ta içinden biliyordu. Yenildiğinin farkındaydı. Bundan böyle hayatı acı olacaktı. Gerçi Sir Garry Courtney'i çok seviyordu ama, onun sadakasıyla yaşama fikri de tüylerini diken diken ediyordu.

Yatsam, gözlerimi yumsam... diyordu içinden. Huzura ve sessizliğe özlem duydu.

Keşke bitse. Hiçbir şey kalmasa. Çaba da, kaygı da, umut da kalmasa. Rü-yasız, upuzun bir uyku gibi olacaktı. Huzur özlemi kabardı, tüm benliğini doldurdu. Bahçeyi geçerken koşuyordu. Çalışma odasının kapısını açtı, masaya koşup çekmeceyi çekti.

Tabancalar Sir Garry'den hediye idi. Lacivert deri kılıfta, üzeri armalıydı. İkisi eş. El yapımı Beretta. Bayan modeli. Kabzaları sedef kakmalı, araları Hani Madeni 'nin elmaslarıyla noktalanmış.

Bir tanesini seçti, eline aldı, haznesine baktı. İçi doluydu. Emniyeti itti, tabancayı kaldırıp şakağına dayadı.

Kendine dışardan bakıyordu sanki. Birden acıdı kendine.

Zavallı Centaine, diye düşündü. Ne kötü bir son. Karşı duvara, yaldızlı çerçeveye doğru baktı. Çevçevenin ortası aynaydı. İki yanında bahçenin sarı gülleri, vazolar içinde duruyordu. Kendini o aynada, çiçekli bir tabutun içindeymiş gibi gördü.

«Cesede benziyorum.» Bunu yüksek sesle söylemişti. Ses havayı dağıttı, kendinden tiksindiğini hissetti, tabancayı indirdi, yanakları öfkeyle alev alev yanmaya başladı.

Olmaz, Allah kahretsin! Neredeyse haykırıyordu. Bu kadar kolay kurtulmak olmaz! Silahı tekrar yerine kaldırdı, odadan dışarı fırladı.

Koridordaki hizmetçiler onun ayak seslerini duyunca dönüp eğilerek selam verdiler.

«Lily, tembel çocuk seni... hâlâ banyomu doldurmadın mı?» diye sordu Centaine. İki hizmetçi yan gözle bakiştılar, biri banyoyu doldurmaya koştu, öteki Centaine'e yardım etmek üzere soyunma odasına girdi.

«Gladys, git söyle Lily'ye, derin ve sıcak olsun su.» Az sonra küvetin başındaydı. «Lily, sen beni pişirip çorba mı yapacaksın?» dedi parmağını suya sokup. Kız sevinçle sırıttı. Centaine'in banyo suyunu çok sıcak sevdiğini kızlar iyice öğrenmişlerdi. Lily banyo kristallerinden bir avuç alıp suya serpti.

Suyun içinde yatarken, sedef kakmalı tabanca bir kere daha gözünün önünde belirdi.

Sen asla korkak olmadın, Centaine Courtney, dedi kendi kendine. Banyo-
dan çıkıp soyunma odasına girdi. Giyinip aşağıya indiğinde neşeli, gülümse-
melerle dolu, şık bir genç kadındı.

Davenport'la Cyril Slaine onu bekliyorlardı.

«Bu iş uzun sürecek, baylar. Hemen başlayalım.»

Koca evdeki her eşya numaralanacak, tanımı yapılacak, fiyatı tahmin edi-
lecek, kataloga işlenecekti. Bütün bunların, on gün içinde, Davenport İngilte-
re'ye dönmenden önce bitirilmesi gerekiyordu. Adam üç ay sonraki bir tarihte,
kesin satışlar için yine gelecekti.

Adamın gitme günü geldiğinde, Centaine onu gemiye kadar kendisinin ge-
cireceğini duyurdu. Oysa normal olarak bu görev Cyril Slaine'e düşerdi.

Posta gemisinin yola çıkışı, Cape Town sosyal takviminde önemli olaylar-
dan sayılıyordu. Güverteler ve rıhtımlar yolcularla, onları geçirmeye gelenler-
le doluydu.

İlk giriş kapısında Centaine hemen yolcu listesini kontrol etti, 'M' harfinde
aradıklarını buldu:

Malcomess, Bayan I. Kamara A 16

Malcomess, Bayan T. Kamara A 17

Malcomess, Bayan M. Kamara A 17

Blaine'in ailesi planladığı gibi gidiyordu. Polo turnuvasından beri Centa-
ine onu görmemişti. Geminin sigara salonlarında ve birinci mevki salonların-
da belli etmeden onu aradı.

Bulamayınca, herhalde Isabella'nın kamarasındadır, diye karar verdi.
O-nun bir an daha Isabella'yla yalnız kalmasına tahammülü yoktu. Kendisi
Bay Davenport'la oturdu, cin içti, tanıdıklara gülümseyip selam verdi, kimiyle
şakalaştı.

Kendisine gösterilen sıcak ilgiden memnunluk duydu. Polo turnuvası gös-
terisinin etkileri hesaplandığı gibi olumlu olmuştu demek. Mali durumuyla il-
gili kuşku bir yana itmeye yaramıştı. Henüz ortalık dedikodularla çalkala-
nıyor değildi.

Yakında değişecek bu durum, diye düşündü. Cape Town'un kibar hanım-
larından birinin selamını görmezden geldi, bu yüzden kadının kendisine say-

gısının daha da arttığını hissetti. Bu arada bir yandan da gözleri Blaine'i arayıp duruyordu.

Geminin düdüğü öttü, on beş dakika sonra hareket edileceği anons edildi, geçirmeye gelenlerin gemiyi terketmesi istendi.

Centine, Bay Davenport'la el sıkıştı, merdivene yöneldi. Ancak rıhtıma indikten sonra, bir ara Blaine'in büyük kızını kalabalığın arasında tanıyabildi. Uzakdan bakınca Tara yetişkin gibi gözüküyordu. Güzeldi de. Saçları modaya uygun toplanıp topuz yapılmıştı. Centine elini gözüne siper etti, öteki kızı, tekerlekli sandalyedeki kadını da gördü. Isabella'nın yüzü gölgede kalıyordu. Centine'in gözünde mutsuzluğun, acının simgesi idi o yüz.

Tanrım, keşke ondan nefret etmek kolay olsaydı, dedi kendi kendine. Bakışları çocukların el salladığı tarafa döndü.

Oradaydı Blaine. Dev vinçlerden birinin tekerine tırmanmıştı. Saçları uçuyor, iri, beyaz dişleri parlıyordu.

Centine kalabalığın arasına kanştı, ona gizlice bakabileceği bir yer bulmaya savaştı.

Kaybetmeyeceğim bir tek şey varsa o da o! Bu düşünce içine bir rahatlık verdi. O her zaman yanımda olacak. Weltevreden gidince... Hani Madeni de gidince. Birden içine korkunç bir kuşku girdi. Öyle mi acaba? Kuşkuyu itmeye çalıştı ama başaramadı. Beni mi seviyor, yoksa kim olduğumu mu seviyor? Sıradan bir kadın olduğum zaman, servetim, mevkiim olmadığı zaman, yabancısı bir erkeğin çocuğundan başka bir şeyim kalmadığı zaman, beni yine sevecek mi?

Gemi yavaş yavaş açılıyordu. Uzaklaşınca rıhtımdaki kalabalık da yavaş yavaş dağılmaya başladı. Blaine hâlâ tırmandığı yerde duruyor, Panama şapkasının gölgelediği gözleriyle gemiye doğru bakıyordu. Üzgündü yüzü. Gü-lümsemi-yordu. Bu hü-zün Centine'in kendi kuşku-larıyla birleşince dayanıla-mayacak kadar ağır oldu. İçinden dönüp oradan kaçmak geldi. Birden Blaine onu gördü, başını eğip gülümsedi.

Centine onu özel bir anında gözetlemiş olduğu için suçluluk duydu. Blaine'in yüzündeki ifadeyi çözemi-yordu bir türlü. Blaine tırmandığı yerden aşağıya atladı, Centine'in karşısına dikildi.

«Ne zaman yalnız kalabiliriz?» diye sordu alçak sesle. «Bir dakika daha bekleyemeyecekmişim gibi geliyor.»

Centine'in tüm kuşku-ları, korku-ları eriyip yok oldu, içi derin bir mutlulukla doldu.

Beni seviyor, diye şarkı söylüyordu kalbi. Beni her zaman sevecek.

General James Barry Munnik Hertzog, forssuz ve işaretsiz bir arabayla Weltevreden'e geldi. Başbakan eski günlerden Jan Christian Smuts'un silah iirkadaşıydı. Güney Afrika savaşında ikisi de İngilizlere karşı cesaretle savaşmışlar, sonra da Vereniging görüşmelerine katılmışlardı. Sonra Güney Afrika Birliği Ulusal Konvansiyonu'nda birlikte görev yapmışlar, Louis Botha'nın ilk hükümetinde bakanlıklar üstlenmişlerdi.

Yollar ayrıldıktan sonra Hertzog daha dar bir bakış açısıyla «Güney Afrika önde gelir» görüşünü benimsemiş, Jan Smuts ise uluslararası bir devlet adamı olmuş, hem İngiliz Milletler Topluluğu'nun kurulmasını planlamış, hem de Milletler Cemiyeti'nin kurulmasına önayak olmuştu.

Hertzog militan Afrikaner'di. Afrikaner dilini İngilizceye eşdeğerde saydırmayı başarmıştı. 1931 yılında İngilizlere Westminster Kararnamesi'yle dominyonların eşit haklarını kabul ettirmiş, aynı zamanda İngiliz Milletler Topluluğu'ndan çekilme haklarını da garantiye aldirmıştı.

Uzun boylu, yapılı adamdı. Weltevreden'deki kütüphaneye girdiğinde etkileyici bir görünüşü vardı. Centaine kütüphaneyi süresiz olarak onların kullanımına tahsis etmiş bulunuyordu şu ara. Jan Smuts yerinden kalkıp Hert-zog'u karşıladı.

El sıkıştırlarken Hertzog, «Galiba tartışmalara, planlara, sandığımız kadar çok zaman ayıramayacağız,» dedi.

General Smuts masada oturmakta olan Blaine Malcomess'e ve Denys Re-itz'e baktı. Yeni kabine için onlardan başka iki adam daha getirmişti. Hert-zog'la Maliye Bakanı Nicolaas Havenga yerlerine oturuncaya kadar hiçbirini konuşmadı.

Havenga kuşkuyla çevresine bakınarak, «Burada güvende miyiz?» diye sordu. Odanın çift kanatlı maun kapıları kapalıydı. Adamın bakışları oymalı kitap rafları üzerinde dolaştı.

«Güvendeyiz,» dedi Smuts. «Açık konuşabiliriz. Bizi dinleyen gizli kulaklar yok. Size şahsen garanti verebilirim.»

Havenga, Başbakan'a baktı, o cesaret verircesine başını sallayınca, konuşmaya başladı.

«Tielman Roos istifa etmiş,» diye haberini verdi, arkasına yaslandı. Fazlasını söylemesine gerek yoktu. Tielman Roos ülkenin en çok tanınan, en renkli tiplerinden biriydi. Ona «Kuzey Aslanı» denirdi. Hertzog'un en sadık destekçilerinden biriydi. Milliyetçiler iktidara geldiğinde Adalet Bakanlığı ve başbakan yardımcılığı yapmıştı. Hertzog'un halefi gözüyle bakılıyordu ona. Ama sonradan, gerek sağlık nedenleri, gerekse Güney Afrika'nın altın stan-

dardına bağı kalmasına ilişkin görüş ayrılıkları nedeniyle politikadan çekil miş, Yüksek Mahkeme'nin İtiraz Mahkemesi kanadında görev kabul etmiş i. Şimdi oradan da istifa ettiğı açıklanıyordu.

«Sağlık mı?» diye sordu Jan Smuts

«Hayır, altın standardı,» dedi Havenga ciddi ciddi. «Niyeti altın standardı konusunda mücadele etmek.»

«Çok etkin biri,» dedi Blaine.

Hertzog, «Politikamıza kuşku bulaştırmasını göze alamayız,» diye ona katiildi. «Şu anda Roos'dan gelecek bir demeç felaket olur. Altın konusunda ortak bir karara varmak bizim için birinci sırada öncelik taşımali. Ya ona karşı gelecek ya da ondan önce davranacak bir durumda olmalıyız. Birleşik bir cephe oluşturmamız çok önemli.» Dosdoğru Smuts'a baktı.

«Bence de öyle,» dedi Smuts. «Yeni koalisyonumuzun daha oluşmadan küçük düşürölmesine izin veremeyiz.»

Havenga, «Bu bir kriz durumu,» diye atıldı. «Öyle davranmalıyız. Görüşlerinizi alabilir miyiz, Ou Baas?»

«Görüşlerimi biliyorsunuz,» dedi Smuts. «İngiltere altın standardından ayrıldığında, aynı şeyi yapmamızı tavsiye etmiştim. Şimdi başınıza kakmak istediğimden değil ama, o konudaki görüşüm değişmedi.»

«Lütfen nedenlerinizi tekrar sıralar mısınız, Ou Baas?»

«O zamanlar, Güney Afrika'da altın liradan sterline kaçma olacağını söylemiştim. Kötü para her zaman iyi parayı kovar. Haklı da çıktım. Öyle oldu.» Smuts açık konuşuyordu. Karşısında adamlar biraz tedirgin görünmekteydiler. «Bunun sonucu olan sermaye kaybı sanayimizi yaraladı, on binlerce işçimiz işsiz kaldı.»

Havenga tatsız bir sesle, «İngiltere'de de milyonlarca işsiz var,» dedi.

«Altından ayrılmayı reddetmemiz işsizliği daha da artırdı. Altın madeni sanayimizi tehlikeye soktu. Elmas ve yün fiyatlarımızı düşürdü. Krizi bugünkü acı duruma getirdi.»

«Bunca zaman geçtikten sonra altın standardından çıkarsak ülkeye yararları ne olacak?»

«Birincisi ve en önemlisi, altın madeni sanayimiz canlanacak. Güney Afrika lirası sterlinle eşit değerde olursa, ki hemen öyle olacaktır, o zaman madenler bir ons altın karşılığında şimdiki gibi dört değil, yedi lira alacaklar demektir. Hemen hemen iki katı. Kapatılan madenler tekrar açılacaktır. Ötekiler gelişecektir. Yeni madenler açılacak, on binlerce siyah ve beyaza iş buluna-

cak, sermaye tekrar ülkeye doğru akacaktır. Bir dönüm noktası olur. Tekrar zenginleşme yoluna koyuluruz.»

Görüşü destekleyen ve karşı olan fikirler ortaya atıldı. Blaine'le Reitz yaşlı generalden yana çıktılar. Yavaş yavaş karşıt görüştekiler mantık zinciri içinde gerilemeye başladılar. Akşama doğru bir ara Hertzog birden ayağa fırladı.

«Ya zamani?» diye patladı. «Borsada kıyamet kopacaktır. Noel'e üç iş günü kaldı. O zamana kadar açıklamamız gerek. Borsa kapanınca açıklarız.» Kütüphanedeki hava yoğunlaşmıştı sanki. Blaine, Smuts'un tartışmayı kazandığını anladı. Güney Afrika, yeni yılda borsa açılmadan önce altın standardından ayrılıyordu. Büyük bir sevinç hissetti. Bir başarı duygusu doldurdu içini. Koalisyonun ilk işi, ülkenin ekonomik sıkıntılarına bir sınır çizmek, ülkeyi refaha kavuşturmak için tedbir almak olmuştu.

Hertzog devam etti. «Tielman üzerinde hâlâ etkim var. Açıklamasını borsalar kapanana kadar erteletebilirim.» Artık ayrıntılara inmişlerdi. Görüşme bittiğinde Blaine oradakilerle el sıkıştı, Ford'unu park ettiği yere yürüdü. İçi kadere hükmetme duygusuyla dopdoluydu.

İşte onu politika dünyasına çeken de buydu. Dünyanın değiştirilmesine katkıda bulunabileceğini bilmek. Blaine için gücün nihai kullanımı demek, bu demekti. Halkına ve ülkesine musallat olan şeytanlara kılıç sallamak.

Tarihin bir parçası oldum, diye düşündü. Konvoy halindeki arabaların peşi sıra Weltevreden'in çıkış kapısına yöneldi.

Bilerek geri kalıyor, ötekilerle arasını açıyordu. Onlar Wynberg Tepesi virajını dönünce Ford'u durdurdu, kontağı kapayıp bir süre kendi kendine oturdu. Sonra arabayı tekrar çalıştırdı, 'U' dönüşü yaptı, ağaçlar arasına park etti, bahçedeki küçük köşke doğru hızla koşmaya başladı.

Kapıya varınca duraladı. Centaine onun geldiğini duymamıştı. Şöminenin karşısına çömelmiş, ateşi üflüyordu. Blaine bir süre onu kapıdan seyretti, içinden bir sevinç yükseldi. Dizlerinin arkasındaki bu gamzelere daha önce hiç dikkat etmemişti. İçi burkuldu. Bir şefkat duygusu sardı içini. Boğazından hafif bir ses çıktı.

Centaine döndü, onu görür görmez ayağa fırladı. «Geliniyorsun sanmıştım,» diyerek onun kollarına koştu. Gözleri pırıl pırıldı. Öpüşmeleri uzun sürdü. Centaine geri çekilip onun yüzünü inceledi.

«Yorulmuşsun,» dedi.

«Uzun bir gün oldu.»

«Gel» Onu ateşin başına götürdü, ceketini çıkardı, kravatını gevşetti, sonra oturttu.

«Hep yapmak istemiştim bunları sana,» diye mırıldandı, ceketi dolaba astı, masadan bir kadehe viski doldurdu, alıp getirdi.

«Sahi mi?» Blaine içkisini yudumlayıp başını salladı.

«Harika.» Çevresine bakındı, vazolardaki çiçekleri, yerlerin cilasını, basil, sağlam mobilyaları gördü.

«Çok güzel,» dedi.

«Burayı sana hazırlayabilmek için bütün gün uğraştım.» Centaine hazırlamakta olduğu purodan başını kaldırıp ona baktı. «Eskiden burada Anna otururdu. Sir Garry ile evlenene kadar. O zamandan beri kimse kullanmadı burayı. Artık bizim yerimiz burası, Blaine.» Puroyu uzattı, yaktı, bir deri yastığı Blaine'in ayakları dibine koydu, oraya oturdu, kollarını onun tek dizine sardı, ateşin ışığında yüzüne baktı.

«Ne kadar kalabilirsin?»

«Şey...» Blaine düşünceliydi. «Sen beni ne kadar istiyorsun? Bir saat mi? İki mi? Daha uzun mu?» Centaine sevinçle onun dizine daha sıkı sarıldı.

«Bütün gece!» dedi. «Sabaha kadar!»

Öpüştiler, konuştular, sonra bir ara Centaine ayağa kalkıp yürüdü.

«Nereye gidiyorsun?»

«Puronu bitir, sonra gel öğren.»

Blaine onun peşinden gittiğinde, onu alçak bir yatağın orta yerinde oturur buldu.

Daha önce onu hiç gecelikli görmemişti. Açık limon rengi satendi. Yakası, kolları fildişi rengi dantelliydi.

«Çok güzelsin,» dedi.

«Sen bana kendimi güzel hissettiriyorsun.» Centaine ellerini uzatıyordu.

O gece sevişmeleri, daha önceki telaşa benzemeyen, ağır, yumuşak bir sevişme oldu. Centaine onun kendi vücudu ve o vücudun ihtiyaçları konusunda bu kadar çok şey öğrenmiş olduğunu daha önce fark edememişti.

«Seni seviyorum, sevgilim... ah, Tanrım, ne kadar çok seviyorum seni.»

Blaine'in sesi boğuk boğuk yükseldi. «Seni seviyorum. Seni seviyorum.»

İkisi tek varlık oldular.

Blaine daha önce uyandı. Takoma çalılarının turuncu çiçekleri arasında kuşlar cıvıldaşıyordu. Bir ışık demeti perdenin arasından kendine yol bulmuş, havayı bıçak gibi yararak Blaine'in başı üzerinden geçmekteydi.

Yavaş, çok yavaş kıpırdadı. Centaine'i rahatsız etmek istemiyordu. Dönüp onun yüzüne baktı. Centaine yastığını atmış, yanağını şilteye dayamış, uyuyordu.

Gözleri kapalıydı. İnce, saydam teninin altından mavimsi damar dokusu belli oluyordu. O kadar yavaş soluyordu ki, Blaine bir an telaşa kapıldı. O sıra Centaine uykusunda kaşlarını çatı, dudaklarının köşelerinde kaygı çizgileri belirdi, Blaine'in telaşı da kaygıya dönüştü.

«Zavallı sevgilim.» Dudakları bu kelimeleri sessiz söyledi. Gecenin o coşku dolu mutluluğu, katı gerçeklerin önünde kum yığını gibi dağıldı, eridi, gitti.

Benim zavallı, cesur sevgilim. Blaine vaktiyle, babasının açık mezarı başında durduğundan bu yana böylesine bir acıyı tatmamıştı. Keşke sana yardım edebilmek için bir şey yapabilsem, bu zor durumda sana yardımcı olabilsem. Daha bunları düşünürken beyninde bir şimşek çaktı. Vücudu öylesine sarsıldı ki, Centaine uykusunun arasında kıpırdayıp tekrar kaşlarını çatı, dudaklarının köşeleri seğirdi, bir şeyler mırıldandı, sonra hareketsiz kaldı.

Blaine onun yanında kaskatı yatıyordu. Vücudu sanki baskı altındaydı. Yumruklan sıkılı, dişleri kenetlenmiş, kendine şaşıyor, böyle bir şeyi düşünemediği için öfkeleniyordu. Gözleri iri iri açılmıştı. Karşı duvara vuran güneş ışığına bakıyor, artık onu görmüyordu. İşkence altında bir adam gibiydi.

Onur... diye bir kelime parladı beyninde. Onur ve görev. Yavaşça inledi, beyninin öte yanında başka bir şimşek daha çaktı: Aşk.

Yanı başında yatan kadın, aşkına bir fiyat koymamıştı. Hiçbir şart koşma-mıştı. Pazarlık yapmamıştı. Yalnızca vermiş, karşılığında hiçbir şey istememişti. Başkalarının bu sevgiden zarar görmemesinde direten de o olmuştu. Ona aşkının tümünü vermiş, en ufak bir karşılık beklememiş, ne altın evlilik halkası istemiş, ne güvence vaatleri istemişti... Blaine de kendiliğinden hiçbir şey vermemişti ona. Şu ana kadar verebileceği bir şey de yoktu zaten.

Ama beri yandan, kendisine güvenilmiş, üzerine büyük bir sorumluluk yüklenmişti. Bir yanda onur ve görev, öbür yanda aşk. Bu sefer vicdanın kamçılarından kurtuluş yoktu. Hangisine ihanet edecekti? Saygı duyduğu adama mı, sevdiği kadına mı? Artık sakın yatamıyordu. Çarşafın ucunu kaldırıp yataktan çıktı. Centaine'in gözkapakları titredi, ağzından hafif bir ses çıktı, sonra tekrar uykuya daldı.

Gece yatmadan önce musluğun önüne yeni bir tıraş bıçağıyla diş fırçası koymuştu. Bu düşünceli davranış Blaine'i büsbütün etkiledi. Tıraş olup giyirken kararsızlığın ıstırabını daha yoğun olarak duydu.

Parmak uçlarına basarak tekrar odaya döndü, yatağın başında durdu.

Dönüp gidebilirim, diye düşünüyordu. Centaine ihanetimi asla anlayamaz. Sonra bu seçtiği kelimeye şaşıtı. Onurunu korumak demek, ihanet mi demekti? Görevine sadık kalmak ihanet miydi? Hepsini bir kenara itip kararını verdi.

Eğilip Centaine'in gözkapaklarına dokundu, gözler titreyip açıldı. Centaine ona baktı. Gözbebekleri kapkara, bakışı boştu. Sonra Blaine'de odaklaştı, dudakları gülümsedi. Memnun, mahmur bir gülümseme.

«Sevgilim,» diye mırıldandı. «Saat kaç?»

«Centaine, uyandın mı?»

Genç kadın hemen doğrulup oturdu, ağzından bir üzüntü çığlığı kurtuldu. «Ah, Blaine! Giyinmişsin! Bu kadar çabuk mu gidiyorsun?»

«Dinle beni, Centaine. Çok önemli. Dinliyor musun?»

Centaine başını salladı, gözlerini kırıştırıp uykusunu gidermeye çalıştı, ciddi gözlerle ona baktı.

«Centaine, altın standardından çıkıyoruz!» Blaine'in sesi katıydı. Kendinden tiksınmesinin, suçluluk duygusunun sertliğini taşıyordu. «Kararı dün verdiler. Ou Baas'la Barry Hertzog. Yeni yılda borsalar açıldığı zaman çıkmış olacağız.»

Centaine beş saniyelik bir süre boyunca ona boş bakışlarla baktı, sonra bu sözler birden anlam kazandı, gözleri iri iri açıldı, ama içlerindeki ateş çabucak tekrar söndü.

«Ah, Tanrım... sevgilim benim... bunu söylemek nelere mal olmuş olmalı senin için!» Sesi merhametle titriyordu. Blaine'in onur ve görev kavramlarının ne kadar derine kök salmış olduğunu biliyordu çünkü. «Beni seviyorsun, Blaine. Gerçekten seviyorsun. Artık inanıyorum.»

Ama Blaine ona ateş saçan gözlerle bakıyordu. Daha önce onun yüzünde hiç böyle bir ifade görmemişti Centaine. Sanki nefret doluydu o ifade. Bu bakışa dayanamadı. Doğrulup yatağın üzerine diz çöktü, ellerini yakanrcasına ona uzattı.

«Blaine, kullanmayacağım bu bilgiyi. Ondan yararlanmayacağım...» Blaine'in boğazından bir hırıltı çıktı, yüzü suçluluğunu yansıtan bir ifadeyle kırıştı.

«O zaman fedakârlığımı hiç uğruna yapmış olurum.»

«Bu yüzden benden nefret etme, Blaine,» diye yalvardı. Blaine'in yüzündeki öfke eriyiverdi.

«Senden nefret etmek mi?» dedi üzgün bir sesle. «Hayır, Centaine, onu as-a yapamam.» Dönüp odadan çıktı.

Centine onun peşinden koşmak istedi. Onu yakalamak, avutmak istedi. Ama bu iş o kocaman sevgisinin bile gücü dışındaydı. Onu anladı, Blaine yarı bir aslan gibi yalnız olmak zorundaydı. Pencereden onun uzaklaşan ayak seslerini dinledi.

Centine, Weltevreden'deki masasının başında oturuyordu. Tek başınaydı. Masanın orta yerinde, fildişı ve piring karışımı telefon durmaktaydı.

Korkuyordu. Yapmak üzere olduğu şey, toplum kurallarının ve adli makamların izin vereceğinin dışında bir şeydi. Keşfedilmemiş alanlara doğru yola çıkarıyordu bu adım onu. Yalnız ve tehlikeli bir yolculuk. Sonucunda rezil olabilir, hapse girebilirdi.

Telefon çaldı, Centine irkildi, alete korku dolu gözlerle baktı. Zil bir daha çaldı, Centine içine derin bir soluk çekip kulaklığı kaldırdı.

«Rabkin ve Swales'i aramıştınız, Bayan Courtney,» dedi sekreteri. «Bay Swales hazır.»

«Teşekkür ederim, Nigel.» Sesinin boğuk çıktığını fark edip hafifçe öksürdü.

«Bayan Courtney.» Swales'in sesini tanımişti. Borsa simsarlığı şirketinin yaşlı patronuydu adam. Centine daha önce de onunla iş yapmıştı. «Size Noel tebriklerimi sunabilir miyim?»

«Teşekkür ederim, Bay Swales.» Sesi ciddi ve iş tonundaydı. «Size bir satın alma talimatım var, Bay Swales. Bugün borsa kapanmadan bağlanmasını istiyorum.»

«Elbette,» diye güvence verdi Swales. «Derhal tamamlarız.»

«Lütfen bana beş yüz bine kadar Doğu Rand Maden hissesi alın.» Kulaklıklarda cınlayan bir sessizlik oldu.

«Beş yüz bin mi, Bayan Courtney?» diye tekrarladı Swales sonunda. «O hisseler şu anda yirmi iki virgül altı'da duruyor. Aşağı yukarı altı yüz bin sterlin ediyor.»

«Evet,» dedi Centine.

«Bayan Courtney...» Swales sustu.

«Bir sorun mu var, Bay Svvaless?»

«Yo, elbette ki hayır. Hiç sorun yok. Beni şaşırttınız, o kadar. Siparişin büyüklüğü. Derhal muameleyi yapayım.»

«Satın alma dekontunuzu yolladığınız anda çeki takdim ederim.» Sustu, buz gibi bir sesle ekledi. «Meğerki derhal bir depozito ödememi isteyesiniz.» Soluğunu tuttu. Svvaless'in hakkı olan depozitoyu asla ödeyemeyeceğini biliyordu.

«Aman, Bayan Courtney! Umarım aklınıza... lütfen böyle yanlış bir izle nim verdiğim için beni bağışlayın. Hiç acelesi yok. Satın alma anlaşmasını her zamanki gibi size postalarız. Rabkin ve Swales'de krediniz her zaman yüksektir. Siparişinizi en geç yarın sabah belgelendirmiş olacağımı umarım. Kuşkusuz biliyorsunuzdur, yarın Noel tatilinden önceki son iş günü.»

Centaine'in elleri öyle titriyordu ki, telefonu kapamakta bile güçlük çekti,

«Ne yaptım ben!» diye fısıldadı kendi kendine. Cevabını biliyordu. Bir . sahtekârlıktı yaptığı. Ceza tavam on yıl hapisti. Ödeyemeyeceğini bildiği bir borç yükünün altına girmişti. İflas halindeydi. Bunu biliyordu. Tutmuş, yarım milyon daha borca girmişti. İçinden bir pişmanlık yükseldi, siparişi iptal etmek üzere telefona uzandı ama daha elini değdiremeden telefon tekrar çaldı.

«Bayan Courtney, Andersen, Havvkes ve Giles'i buldum.»

«Bağla lütfen, Nigel.» Bu sefer sesinin titrememesine şaşıtı. Rahatça konuştı. «Bay Andersen, size bir siparişim var.»

Öğle saati geldiğinde yedi borsa simsarına telefon etmiş, beş buçuk milyon dolar tutarında altın madeni hissesi satın almış bulunuyordu. İşte o zaman sinirleri boşaldı.

«Nigel, öteki iki telefonu iptal et lütfen,» dedi sakın bir sesle. Özel banyosuna koştu. İki elini ağzına kapatmıştı.

Beyaz porselen tuvaletin önüne diz çöküp korkusunu da, utancını da, suçluluğunu da kustı. Tüm kasları sancıyınca kadar öğürmeyi sürdürdü, boğazı yanmaya başladı.

Şasa'nın çocukluğundan bu yana, Noel günü onlar için her zaman özel bir gün olagelmmişti. Ama o sabah Centaine uyandığında ruhsal durumu epey karanlıktı.

Geceliğinin üzerine sabahlığını aldı, Şasa ile birbirlerine armağanlarını sundular. Şasa ona kendi eliyle bir tebrik kartı yapıp boyamıştı. Üzerinde kurutulmuş çiçeklerin de yapıştirilmiş olduğu kartta,

Ne olursa olsun, ikimiz birlikteyiz

Şasa

diye yazılıydı.

Centaine'in ona hediyesi ise, deriden bir pilot miğferiydi. Gözlükleri de vardı. Şasa miğfere şaşkınlıkla baktı. Annesi uçmasına karşı olduğunu o kadar kesin belirtmişti ki!

«Evet, tatlım... eğer uçmayı öğrenmek istiyorsan, sana engel olacak değilim.»

«Paramız yeter mi, Mater? Yani, biliyorsun...»

«Bırak da ona ben kaygılanayım.»

«Hayır, Mater.» Çocuk başını iki yana salladı. «Artık çocuk değilim. Bundan böyle sana yardım edeceğim. Durumunu... yani durumumuzu daha zorlaştıracak şeyler istemiyorum.»

Centaine koşup onu çabucak kucakladı, yanağını onunkine dayadı, göz yaşlarını ondan saklamaya çalıştı.

«Biz çöl yaratıklarıyız. Sağ kalmayı bileceğiz, canım.»

Gün boyu Weltevreden'e gelen konuklar ağırlarken, onlarla gülüp onlara iltifat ederken neşeliymiş gibi yapıyor, ikide bir hizmetçileri kontrol etme bahanesiyle kaçıp odasında yalnız kalıyor, içine yine karanlıklar basıyordu. Öğlene doğru, konuklar veda ederken, Şasa'nın okulunun müdürü birkaç dakika için ona kaygılarını unutturmaya başardı.

«Bayan Courtney, genç Bay Şasa'nın okulumuzda ne seçkin bir yer kazandığını biliyorsunuz. Ne yazık ki önümüzdeki yıl okulumuzda geçireceği son yıl olacak. Onu önümüzdeki yıl için okulun bir numaralı temsilci öğrencisi olarak seçtiğimi ve yönetim kurulunun da bu seçimimi onayladığını duymak sizi şaşırtmaz sanırım.»

Centaine oğlunu coşkuyla kucakladığında, çocuk, «Müdürün önünde yapma, Mater,» diye fısıldadı.

«Hepsi bu kadar değil, Bayan Courtney,» diye devam etti müdür Canon Birt. «Yönetim kurulu sizi de üye olarak aralarına davet ediyor. Bu kurulun ilk kadın üyesi olacaksınız.»

Centaine neredeyse hemen kabul edecekti. Ama birden gözünün önünde bir cellat baltası beliriverdi. Felaket ihtimali hâlâ ortadan kalkmış değildi.

«Biliyorum, çok meşgul bir insansınız...» Adam ısrar etmek niyetindeydi.

«Şeref duydum, müdür bey. Ama bazı kişisel sorunlar var. Cevabımı size yeni yılda verebilir miyim?»

«Red cevabı olmadığı sürece...»

«Yo, size teminat verebilirim. Elimden gelirse kabul edeceğim.»

Son konuk da ayrıldığında Centaine aileyi, aralarında Sir Garry ve Anna da olmak üzere, yakın aile dostlarıyla birlikte geleneksel kutlama için polo alanına doğru götürdü.

Siyah hizmetkârların tümü orada toplanmıştı. Hepsinin çocukları, yaşlı ana babaları da yanlarındaydı. Centaine'in geçimine yardım ettiği diğer insanlar da vardı. Hepsi bayramlık kılıklerini giymişlerdi. Minik kızların saçla kurdeleli, oğlan çocukların ayakları ayakkabılıydı.

Malikânenin orkestrası Centaine'i karşıladı, güzel şarkılar söylendi. Centaine herkese bir hediye hazırlamıştı. Bir zarf içinde de ikramiyelerini veriyordu. Yaşlı kadınlardan bazıları onu kucakladılar. Centaine o kadar duygulanı ki, içinden yine ağlamak geldi.

Hava çok duygusallaşıyordu. Şaşa acele orkestraya işaret etti, canlı bir şer çalmalarını istedi. Marş temposunda bir melodiye başladılar. Sonra Şaşa mevsimin ilk üzümünden yapılan şarabı törenle tattı, kutlama neşeleniverdi. Aı na, Sir Garry ile şakalaşıyordu. Bu durum Centaine'e yalnızlığını tekrar hatı lattı, Blaine'i düşünmesine yol açtı.

Ailenin birlikte yediğı akşam yemeğı de geleneğın bir parçasıydı. Yeme" ten önce Şaşa yüksek sesle Kutsal Kitap'tan bir bölüm okuyordu. Altıncı d ğum gününden beri yerleşmişti bu gelenek.

Yemekte kızarmış hindi, sığır eti ve Noel tatlısı yediler. Daha sonra Centaine bir ara çalışma odasının balkona açılan kapılarından gizlice çıktı, ekim alanları arasından koşarak küçük köşke vardı.

Blaine onu bekliyordu. Dosdoğru kollarına koştu. «Hem Noel'de, hem diğer günlerde beraber olmamız gerek bizim,» diye bağırdı.

Blaine onu öperek susturdu, Centaine kendinden utandı. Gülümseyerek, «Noel hediyeni sarmam mümkün olmadı,» dedi Blaine'e. «Bıçımı pakete gelmiyor, kurdelesı de durmuyor. **Natürel** halinde kabul etmek zorundasın.»

«Nerede peki?»

«Peşimden gel, sunayım.»

Az sonra Blaine, «İşte bu bana ömrüm boyunca verilen hediyelerin en güzeli,» diyordu.

Yılbaşı günü gazete çıkmıyordu. Centaine radyodan haberleri dinledi. Al- tın standardından da, diğer siyasi konulardan da söz edilmiyordu. Blaine toplantılardaydı. Gardens bölgesinden adaylığını koymanın hazırlıklanıyla meş- guldü. Şaşa komşu malikânelerden birinde konuktu. Centaine kuşkuları ve korkularıyla yalnız kalmak zorundaydı.

Gece yarısını geçinceye kadar kitap okudu, sonra karanlıkta uyanık yattı. Tavşan uykusu ikide bir dağılıyor, ne zaman dalsa kâbuslar görüyordu.

Şafaktan çok önce uyandı, pantolonunu ve süvari çizmelerini giydi, bluzunun üzerine koyun postu ceketini çekip en sevdiği atını eyerledi, beş mil ilerdeki Claremont İstasyonu'na gidip Cape Town'dan gelen ilk treni bekledi.

Gazeteler platforma atıldığında o da platformdaydı. Centaine, satıcı çocuklardan birine bir gümüş şiling fırlattı, kendisine verilen gazeteyi heyecanla açtı. Manşet ilk sayfanın yarısını dolduruyordu. Ayakları üzerinde sallanmasına neden oldu,

GÜNEY AFRİKA ALTIN STANDARDINDAN AYRILDI ALTIN MADENLERİ İÇİN ALTIN GÜN

Altındaki sütunlara göz gezdirdi. Gerisini anlayacak halde değildi. Son hızla Weltevreden'e döndü. Durumun önemi giriş kapısına vardığında kafasına girebildi. Üzengiler üzerinde doğrulup bir sevinç çılgılığı attı, atını dörtlale kaldırdı.

Şatoya girdiğinde biriyle konuşmak için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Keşke Blaine burada olsaydı. Ama yemek salonunda SirGarry yalnızdı. Kahvaltıya her zaman ilk o inerdi.

«Haberı duydun mu, canım kızım?» dedi heyecanla Centaine'e. «Saat altındaki sabah ajansında dinledim. Altından ayrıldık. Hertzog yaptı bu işi! Bugün kimler servet kazanacak, kimler servet kaybedecek acaba? Elinde altın hissesi olanların parası iki katına, üç katına çıkacak. Ah, güzel kızım, bir şey mi oldu?»

Centaine masa başındaki sandalyelerden birine çökmüş kalmıştı.

«Yo, iyiyim,» diyerek başını iki yana salladı. «Bir şeyim yok. Artık iyiyim. Her şey yolunda... harikulade! Akıl durduracak kadar!»

Öğle saatinde Blaine telefon etti. Daha önce hiç yapmadığı bir şeydi bu. Sesi biraz kof çıkıyor, cızırtılı, hatta bir garip geliyordu. Kendini tanıtmadı. Yalnızca, «Saat beşte köşkte,» dedi.

«Evet, orada olurum.» Centaine daha konuşmak istiyordu ama hat kapandı-verdi.

Centaine bahçedeki köşke bir saat erken geldi. Elinde taze kesilmiş çiçekler, yeni ütülenmiş keten çarşaf, bir şişe Bollingler şampanyası vardı. Blaine salona girdiğinde Centaine hazırды.

«Minnetimi ifade edecek kelime bulmama imkân yok,» dedi.

«Ben de öylesini tercih ederim, Centaine.» Sesi ciddiye. «Kelime yasak! Bir daha bu konuyu hiç ağzımıza almayacağız. Böyle bir şeyin hiç olmadığına kendimi inandırmaya çalışacağım. Lütfen hiç ağzına almayacağına söz ver. Yaşadığımız ve birbirimizi sevdiğimiz sürece.»

«Yemin ediyorum!» Bunu söyledikten sonra Centaine'in tüm mutluluğu ve neşesi taşıverdi, onu gülerек öptü. «Şampanyayı açmayacak mısın?» Dolu kadehini eline aldığına havaya kaldırıp onun kelimelerini aynen yineledi.

«Yaşadığımız ve birbirimizi sevdiğimiz sürece, sevgilim.»

Johannesburg borsası 2 Ocak sabahı açıldığında, ilk yarım saat içinde pek az alışveriş yapılabilirdi. Ortalık bir savaş yerine dönmüştü. Simsarlar birbirlerinin neredeyse gırtlığına sarılacaktı. Herkes bir an önce dikkat çekmeye çalışıyordu. Ama akşam paydos zili çaldığında borsa artık silkinmiş, yeni düzene oturmıştu.

Rabkin ve Swales Şirketi'nden Bay Swales, Centaine'e ilk telefon eden simsar oldu. Piyasa ne kadar coşkunsa adamın sesi de bir o kadar coşkunduydu.

«Sevgili Bayan Courtney!» Koşullar göz önüne alınırsa, Centaine bu laubaliliği sineye çekmek zorundaydı. «Çok sevgili Bayan Courtney, zaman ayarlamamız hemen hemen mucizevi bir şey oldu efendim. Bildiğiniz gibi malesef tüm siparişinizi gerçekleştirme olanağını bulamadık. Ancak dört yüz kırk bin hisse alabildik, fiyatı da ortalama olarak yirmi beş şilingden oldu. Siparişinizin büyüklüğü fiyatları iki virgül altı kadar yukarıya itti. Ama yine de...» Centaine adamın müjde vermeye hazırlandığını hissediyordu. «Yine de size o hisselerin bu sabah elli beş şilingden işlem görmekte olduğunu ve fiyatının hâlâ arttığını söylemekten sevinç duyuyorum. Hafta sonunda altmış şiling olacağı kesin görünüyor ve...»

«Satin hepsini,» dedi Centaine alçak sesle. Adamın boğulur gibi olduğunu duydu.

«Eğer bir küçük öğüdümle kulak vermeye hazırsanız...»

«Satin,» diye tekrarladı Centaine. «Hepsini satın.» Telefonu kapattı, pencereden dışarıya doğru bakıp kârını hesaplamaya çalıştı. Tam o sırada telefon tekrar çaldı. Simsarlar peş peşe telefon ediyor, ona kazancını bildiriyorlardı. Derken, Windhoek'den bir telefon geldi.

«Doktor Twentyman-Jones, sesinizi duymak ne güzel!» Centaine o sesi hemen tanıdı.

«Bayan Courtney, durum çok güzel,» dedi adam en kederli sesiyle. «Hani Madeni yine kâr etmeye başlayacak. De Beers'in kısıtıldığı kotaya rağmen.»

Centine, «Köşeyi döndük,» diyerek güldü. «Dertten kurtulduk.»

«Ama henüz kesin hesaplara girmeyelim, Bayan Courtney.»

«Doktor Twentyman-Jones, siz çok seviyorum.»

Hattın bin mil ötesinde hayret dolu bir sessizlik oldu. Centaine devam etli.

«Buradan ayrılabilirdiğim ilk fırsatta geleceğim. Yapacak çok işimiz var.»

Telefonu kapatıp Şasa'yı aramaya çıktı. Çocuk ahırların orada, siyah se-yislerle çene çalıyor, polo takımlarını parlatıyordu.

«Canım, ben Cape Town'a kadar gidiyorum. Benimle gelir misin?»

«Tâ oraya neden gidiyorsun, Mater?»

«İşte orası sürpriz.»

Şasa'nın dikkatini tümüyle çekebilmenin en kesin yolu buydu. Çocuk ta-kımları Abel'e fırlatıp ayağa kalktı.

Centine'in neşesi bulaşıcıydı. Strand Sokağı'ndaki oto galerisine girdik-lerinde ikisi de gülüyordu. Satış müdürü cam odasından koşarak geldi.

«Bayan Courtney, sizi çoktandır görememiştik. Mutlu yeni yıllar dileyebi-lir miyim?»

«Öyle olacağı benziyor,» diyerek gülümsedi Centaine. «Mutluluk dediniz de, Bay Tims, yeni Daimler'ini en çabuk ne zaman teslim edebilirsiniz?»

«Yine sarı olacak tabii.»

«Siyah bordürlü tabii.»

«Ve her zamanki aksesuar, kokteyl barı falan?»

«Hepsi, Bay Tims.»

«Londra büromuza hemen telgraf çekerim. Dört ay desek iyi mi, Bayan Courtney?»

«Üç desek daha iyi, Bay Tims.»

Tekrar sokağa çıkana kadar Şasa kendini güç tutabildi.

«Mater, aklını mı kaçırdın? Beş paramız yok!»

«Eh, o zaman da gösterişli yoksullar olalım, canım.»

«Şimdi nereye gidiyoruz?»

«Postaneye.» Centaine telgraf tezgâhında Bond Sokağı'ndaki Sotheby fir-masına şu telgrafi çekti:

Satıştan vazgeçildi Stop lütfen hazırlıkları iptal edin.

Sonra da ögle yemeği yemek üzere MountNelson Oteli'ne gittiler.

Blaine yeni koalisyon hükümetiyle ilgili toplantılardan kurtulur kurtulmaz geleceğine söz vermişti. Sözü'nü de tuttu. Centaine onun yüzünü gördüğü an da içindeki coşkun sevincin öldüğünü hissetti.

Ne oldu, Blaine?»

Biraz yürüyelim, Centaine. Bütün gün kapalı yerdeydim.» Malikanenin arkasındaki Karbonkelberg yamaçlarına tırmandılar. Tepeye varınca devrilmiş bir kütüğün üzerine oturup gurubu seyrettiler. «Söylesene, Blaine!» Onun koluna sarılmış,ısrar ediyordu. Blaine başını ona çevirdi.

"Isabella» dedi acı dolu bir sesle.

Ondan haber mi aldın?» Centaine'in neşesi büsbütün kaçmıştı.

«Doktorlar ona hiçbir yardımda bulunamıyorlar. Southampton'dan ilk posta gemisiyle dönüyor.»

Onlar sessiz otururken güneş denizin gümüş sularına gömüldü, dünyanın ışığını da birlikte götürdü, her tarafı Centaine'in ruhu gibi kararttı. Ne kadar garip.» diye fısıldadı Centaine. «Senin sayende, hayatta istedi-ğim her şeye sahip olabiliyorum da, yalnız en çok istediğim şeye, sana sahip olamıyorum, sevgilim.»

Kadınlar mısır koçanını döve döve ezip un yaptılar, birtakım sıvılarla karıştırıp hamur haline getirdiler, deri torbalardan birine doldurdular.

Swart hendrick, peşinde kardeşi Moses'le ay doğar doğmaz köyden o torbayı sırtına vurup ayrıldı, sessizce tepelere tırmandılar. Hendrick nöbet tutarken Moses oradaki ağaca tırmandı, yüksekteki kovuktan on dört paketin bulunduğu torbayı indirdi.

Hendrick, taşların sarılı olduğu kutu ve kağıtları ateşte yaktı, küllerini bir değnekle iyice dağıttı. Bu iş bitince kardeşine başını salladı, Moses hamuru

kömürlerin üzerine döktü. Hamur köpürmeye başladığı zaman Hendrick el-masları da bulamaca boşaltıverdi. Moses balonlar çıkararak katılaştan ekmekçiklere doğru baktı. «Bunlar ölmüşlerdir.» «Bunlardan bize yarar gelmez. Beyazlar bun-ları çok fazla seviyor. Bunlar ölüm ve çılgınlık taşları.»

Hendrick ona aldırmadı. Somunlara birer birer biçim verdi. Dumana karşı gözlerini kısıyor, için için gülümsüyordu. Somunları kızarınca tersyüz etti, tuğla gibi sertleşene kadar pişirdi, sonra ateşin üstünden alıp kenara, soğuma-ya bıraktı. Bir süre bekledikten sonra somunları tekrar deri torbaya doldurup uyumakta olan köye döndüler.

Sabah olduğunda erkenden yola çıktılar. Kadınlar onları bir mil öteye kadar geçirdi. Veda şarkıları mırıldanıp duruyorlardı. Kadınlar geride kalınca, iki erkek de dönüp bakmadılar. Yamyassı, kahverengi ufuklara dr ğru, başlarında yükleriyle, yollarını sürdürdüler. Gerçi akıllarına getirmiyorlardı ama, bu manzaranın bir benzeri Güney kesimde her köyde hemen her sabah rastlanan bir şeydi.

Günler sonra iki adam, hâlâ yaya olarak, işçi alma merkezine vardılar. Merkez bir dükkânın arka tarafında tek bir odaydı. Görevli de gelirini artırmak için göçebe kabilelerden deri satın alıp o işin de ticaretini yapmaktaydı,

Witwatersrand Yerli İşçi Derneği'nin kısa adı Wanela olarak bilinirdi. Pencelerini Afrika'nın en ıssız diyarlarına kadar uzatmış bir kuruluştı. Görevli karşısına aptal gibi dikilen iki yeni adama baktı. Yüzlerini bilerek ifadesiz tutuyorlardı. Bakışları boştu. Siyah Afrikalının beyaz adam karşısında kendini koruyabilmesinin tek kesin yolu buydu çünkü.

«İsim?» diye sordu adam.

«Henry Tabaka.» Hendrick bu yeni adı, Moses'le akrabalığı belli olmasın, Lothar De La Rey olayının da kokusu çıkmasın diye uydurmuştu.

«İsim?»

«Moses Gama.»

«Daha önce madenlerde çalıştınız mı? İngilizce bilir misiniz?»

«Evet, Basie.» Başlan eğikti. Adam bundan hoşlandı, sırtı.

«İyi! Çok iyi! Gold'den köyünüze zengin döneceksiniz. Bol karı alacaksınız. Bol keyif, ha?» İkisine birer yeşil Wanela kartı uzattı, birer de otobüs bileti verdi. «Otobüs neredeyse gelir, dışarda bekleyin,» dedi, sonra da onları unuttu. İşçi başına bir guineq'lık komisyonunu kazanmıştı artık. Kolay kazanılan para. Görevi de bitmişti.

İki işçi dükkânın saçağı altında tam kırk sekiz saat beklediler, sonunda otobüs dumanlar püskürterek çıkageldi.

Pek kısa durdu. İkiisi azıcık eşyalanını tepedeki yere attılar, dopdolu taşıta binip tahta kerevetlerdeki kalabalığın arasına sıkıştılar. Taşıt düdüğü çaldı, dumanlar çıkardı, siyah yolcularını ovalardan, yaylalardan geçirdi, iki gün son-

ra Windhoek dışındaki dikenli tel çevrili Wanela istasyonu önüne getirip in dirdi. Çoğu genç olan yolcular inip amaçsız bakışlarla çevrelerine bakındılar Derken koluna yetki rozetleri takılı dev bir siyah gelip copuyla onları sıraya soktu, tel örgünün kapısından içeri yürüttü.

İstasyon müdürü beyazdı. Binanın kapısındaki sahanlıkta oturuyordu. Dir seçinin dibinde koca bir şişe Alman birası vardı. Şapkasıyla kendini yelpaze leyip duruyordu. Siyah ustabaşı birer birer yeni işçileri ona doğru itti, incele mesini sağladı. Adam içlerinden yalnızca bir tanesini reddetti. Sıska, fare gibi bir adamdı o da. Balkonun merdivenlerini çıkacak gücü zor bulabilmişti.

«Herif verem garanti.» Birasından bir yudum aldı. «Kurtul ondan. Geldi-ği yere yolla gitsin.»

Hendrick yaklaşınca adam sandalyesinde doğruldu, bira bardağını elinden bıraktı.

«Adın ne, oğlum?» diye sordu.

«Tabaka.»

«Ha, İngilizce biliyorsun demek.» Müdürün gözleri kısıldı. Sorun çıkara cak tipleri tanımakta ustaydı. İşi buydu. Gözlerinden anlardı. Bakışlarındaki zekâ ve saldırganlık parıltısından. Yürüyüşlerinden, omuzlarını tutuş biçimle-rinden. Bu iri kıyım herif de sorunun büyüğüydü.

«Başın polisle mi dertte, oğlum?» diye sordu. «Bir başkasının hayvanını mı çaldın? Belki de kardeşini öldürdün... ya da kardeşinin karısıyla yattın, ha?»

Hendrick ona boş boş baktı.

«Cevap ver, oğlum.»

«Hayır.»

«Benimle konuşurken Baas diyeceksin, anladın mı?»

«Evet, Baas,» dedi Hendrick dikkatle. Müdür hemen polis dosyasını açtı. Zaten masasında, dirseğinin yanı başında duruyordu. Parmağını listenin üze-| rinden ağır ağır kaydırды, başını aniden kaldırıp Hendrick'ın yüzünde bir kor-ku ya da telaş bulmaya uğraştı. Ama Hendrick Afrika maskesini kuşanmıştı yüzüne. Aptal, boş, çekimser.

«Tanrım, amma da kokuyorlar.» Defteri tekrar masaya fırlattı. «Götür hep sini,» dedi siyah ustabaşıya. Bira şişesiyle bardağı eline aldı, çalışma odasına girdi.

Barakalardan birine doğru yürütülürlerken Moses ağabeyine yavaşça, «Sen bu işi bilirsin, ağabey,» diye fısıldadı. «İnsan aç beyaz sırtlanla karşılaş-tığında, elini onun ağzına sokmaz.» Hendrick hiç cevap vermedi.

Şansları vardı. Barakanın içi zaten doluydu. Bütün tesiste üç yüz kadar siyah işçi beklemekteydi. Kimi on gün önce gelmişti. Yeni yolculuğun zamanı yaklaşıyordu. Hendrick'le Moses burada uzun zaman beklemek zorunda kalmadılar. O gece tren vagonları kampın yanından geçen hatta girdi, siyah ustabaşı hepsini şafaktan önce uyandırdı.

«Eşyalarınızı toplayın. Vakit geldi. Tren sizi Goldi'ye, altının yerine götürecekt.»

Sıra olup yoklamaya cevap verdiler, sonra bekleyen vagonlara götürüldüler.

Burada da bir başka beyaz adam görevdeydi. Uzun boylu, güneş yanığı biriydi. Haki gömleğinin kolları kalın pazularının tepesine kadar sıvanmış, bi-çimsiz siyah şapkasının altından sarı bukleleri uçuşuyordu. Yüz çizgileri yassı, Slav havalıydı. Dişleri çarpık, tütün lekeli, gözleri sisli bir maviydi. Durmadan budala budala sırtıyor, arka dişlerinden birindeki çürüğü emip duruyordu. Kayışını bileğine geçirdiği bir cop taşımaktaydı. İkide bir hiç yoktan copunu önünden geçmekte olan işçilerden birinin bacaklarında şaklatıyordu. Bunu hesaplı bir zalimlikten ötürü değil, daha çok canının sıkıntısından yapmaktaydı. Yavaş vuruyordu ama, yine de can yakıyordu vuruşu. Darbeyi yiyen yılan sokmuş gibi bağılıyor, son hızla kendini trenin merdivenlerine atıyordu.

Hendrick adamın hizasına gelince çarpık dişlerin üzerindeki dudaklar gerildi, adam pis pis sırttı. Kamp müdürü koca Ovambo'yu daha önce göstermişti ona.

«Kötü bir tip,» diyerek uyarmıştı. «Ona dikkat et. Kontrolden çıkmasın.» Adam copunu Hendrick'in diz arkasındaki hassas yerine indirdi.

«Marş,» diye bağırdı bir yandan. «Çabuk ol.» Hendrick'in derisi yarılmadı. Adam vurmakta pek ustaydı. Yalnızca ten üzerinde mor bir renk belirdi.

Hendrick olduğu yerde durdu. Öteki ayağını kaldırıp trenin basamağına bastı, yükünü kafasında dengeleyip eliyle parmaklığı tuttu, sonra başını ağır ağır çevirdi, beyaz adamın açık mavi gözlerine baktı.

«Evet?» diyerek cesaret verdi ona beyaz adam. Gözlerinde ilk defa bir ilgi ışığı oynadı. Duruşu değişti, ayaklarının şişkin yerine basarak durdu.

«Evet?» diye tekrarladı. Bu siyah devi burada, herkesin gözü önünde haklamak istiyordu. Trende belki beş günlük yol gideceklerdi. Yoruca, susuz, sinir bozucu beş gün. En iyisi yapacağını yolculuğun başında yapmaktı. Böylece, ötekilere de hır çıkarırlarsa başlarına nelerin geleceğini anlatırdı. Kimse hır çıkarmazdı ondan sonra.

«Haydi, kâfir!» Sesi kısılmış gibiydi. Hakareti kişiselleştirmeye ve ağırlaştırmaya uğraşıyordu. İşinin en çok bu kısmını severdi. İyi de başarırdı. Bu

küstah piçle işi bittiğinde, herifin yolculuk yapacak hali kalmayacaktı. Beş kaburgası kırıldıktan sonra kimsenin de işine yaramazdı zaten. Belki çenesi de kırılırdı ek olarak.

Hendrick ise ona göre fazla hızlıydı. Bir sıçrayışta trene girdi, beyaz adamı saldırmaya hazır, tek başına bıraktı.

Hendrick'in bu davranışı adamı afallattı. Tam indireceği sırada copu havayı yarmış, darbe boşa gitmişti.

Moses ağabeyini izlerken adamın yüzündeki öldürmeye hazır ifadeyi gördü. Trende yüklerini fileye yerleştirirlerken Hendrick'e, «Daha seninle işi bitmedi,» diye uyanda bulundu. «Yine düşecek peşine.»

Öğlene doğru tren hareket etti, birkaç saat dura kalka ilerlediler, sonra güneye doğru durmaksızın yola koyuldular.

Öğleden sonra küçük bir istasyonda yarım saat kadar durdular. Baştaki vagona yiyecek sandıkları yüklendi. Siyah ustabaşılar tekerlekli masaları vagonlardan geçirdiler, her işçiye küçük bir teneke tabak içinde mısır ekmeği ve fasulye yemeği uzattılar.

Swart Hendrick'in hizasına geldiklerinde, olaya nezaret eden beyaz adam tabağı eline aldı, Hendrick'e kendisi vermek istiyormuş gibi göründü.

«Bu kâfire iyi bakmamız gerek,» dedi yüksek sesle. «Goldi'de iş çıkarmak için sağlam olması gerek.» Tabağa biraz daha fasulye koyup Hendrick'e uzattı.

«Al, kâfir.» Ama tam Hendrick tabağa uzanırken adam tabağı elinden bıraktı, yere düşürdü. Sıcak fasulyeler Hendrick'in ayaklarına saçıldı. Beyaz adam mısır ekmeğini çizmesiyle iyice ezdi, sonra geri çekildi, elini beline dayayıp sırttı.

«Budala, sakar herif. Bir kişiye bir kere yemek verilir. Yerden yalayıp yemek istiyorsan o senin bileceğin iş.»

Hendrick'in tepki göstermesini umutla bekledi, sonra Hendrick bakışlarını yere indirince tiksiniş gibi yüzünü buruşturdu. Hendrick eğildi, yerdeki ezilmiş mısır ekmeğini parmaklarıyla tekrar tabağa aldı, sonra bir topak koparıp ağzına attı, ağır ağır çiğnemeye koyuldu.

«Bu sersem zenciler ne bulsa yer... kendi dışkısını bile!» diye homurdandı adam. Yürüyüp uzaklaştı.

Vagonun pencerelerinde demir parmaklık vardı. İki yandaki kapılar dışardan kilitlenip sürgüleniyordu. Anahtarlar beyaz adamın kemerindeydi. Kapı-

ları kilitlemeyi asla ihmal etmiyordu. İşçilerin yolculuk başlayınca pişmanlığa kapılacağını tecrübelerinden bilmekteydi. Kimisi hızla giden trenden atlamaya bile kalkıyordu. Beyaz adam birkaç saatte bir gelip kafa sayıyor, bunu gece yarısı bile yapıyordu. Hendrick'in başına dikilip fenerini onun yüzüne tutuyor, her geçişinde onu mutlaka uyandırıyor.

Hendrick'i kıskırtma niyetinden asla vazgeçmek bilmiyordu adam. Kafa-sını takmıştı bir kere. Durum aralarında bir iddia haline gelmeye başladı. Anlıyordu adam... Hendrick'in gözlerinden anlıyordu. Onu kudurtmaya kararlıydı. Kudurtup tepelemeye, yok etmeye kararlıydı.

«Sabır, ağabey,» diye fısıldıyordu Moses, Hendrick'e. «Öfkeni tut. Dikkatle besle. Büyüyeceği kadar büyüsün ki, onu istediğin gibi kullanabilesin.»

Hendrick kardeşinin öğütlerine gittikçe daha çok bağlanıyordu. Moses zeki-ydi. İkna yeteneği yüksekti. Dili becerikli, doğru kelimeyi bulmakta pek us-taydı. Sözü nü başkalarına dinletecek kişiliği de vardı.

Hendrick onun bu niteliklerinin diğer işçiler üzerindeki etkisini de izleye-biliyordu. Moses önce kalabalık vagonda yanında oturanlarla, alçak sesle ko-nuşmaya başlamıştı. Gidecekleri yerin nasıl bir yer olacağını anlatıyordu on-lara. Kendilerinden ne beklendiğini, yeni işverenlerini hayal kırıklığına uğra-tırlarsa başlarına neler geleceğini.

Çevresindeki siyah suratlar dikkatle dinliyorlardı. Kısa zamanda, uzaklarda oturanlar da onun sesini duyabilmek için çaba göstermeye başladılar. «Daha yüksek sesle konuş, Gama. Hepimiz duyabilelim sesini!» diye bağırır ol-dular.

Moses Gama sesini yükseltti. Etkileyici bir bariton... hepsi de saygıyla dinlediler. «Goldi'de pek çok siyah adam olacak. İnanamayacağınız kadar. Zulu'lar, Xhosa'lar, N'debe'ler, Svva'zi'ler, Nyasa'lar, elliden fazla kabile, el-liden fazla duymadığınız dil konuşan adamlar. Siz beyaz adamlardan ne kadar farklıysanız, o kabileler de sizden o kadar farklıdır. Bazıları bizim kabilemi-zin geleneksel kan düşmanıdır. Sizi parçalamak için sırtlan gibi fırsat kollarlar. Bazen yerin yedi kat dibinde, her zaman gece olan yerlerde, bu tür adamların insafına sığınmış durumda bulursunuz kendinizi. Korunmak için çevrenizde hep güveneceğiniz insanlar bulundurmanız gerekir. Güçlü bir liderin sizi koruması şarttır. Bu korumaya karşılık, siz de o lidere itaat ve sadakat ver-melisiniz.» Kısa zamanda adamlar o güçlü liderin Moses Gama olduğunu an-ladılar. Birkaç gün içinde üç numaralı vagonun tartışmasız şefi olmuş çıkmıştı. Onlarla konuşur, sorularını cevaplar-ken bir yandan her birini izliyor, tartı-

yor, değerdendiriyordu. Korkularını ve güvensizliklerini ölçüyordu her biri nin. Oturma düzenini yeni baştan ayarladı. Seçtiklerini orta bölüme, kendi oturduğu yere daha yakın oturttu, bir ekip kurdu. Ekibe seçtikleri çabucak saygınlık kazandılar. Yeni imparatorun çevresinde bir muhafız kıtası oluştur dular,

Hendrick onun bu işleri başarmasını, adamları yönetişini seyreliyordu. Kendi iradesini onlara nasıl kabul ettirdiğine bakarken içi hayranlık ve gururla doldu. Son kuşklarını da bir kenara bırakıp sadakatini, sevgisi ve itaatini kardeşine tümüyle sundu.

Moses'e yakınlığı yüzünden Hendrick de saygı görüyordu vagonda. Mo-ses'in yaveri, icra görevlisiydi o. Hepsi ona o gözle bakıyorlardı. Birkaç gün içinde Moses kendine bir askeri birlik kuruvermişti. Emrini yerine getirecek, güvenilir bir birlik.

Kalabalık vagonda yüzlerce kişinin ter kokusu leş gibiydi. Buna köşedeki tuvalet kabininden gelen koku da ekleniyordu.

Hendrick o kokulu sıkışıklıkta kardeşine bakarken, gelmiş geçmiş diğer büyük siyah liderleri düşünmekteydi. Mantatisi'yi, Çaka'yı, Milikazi'yi, Şan-gaan ve Angoni'yi. Onların da başlangıcı böyle olmalıydı. Issız bir yerde, bir kamp ateşi başında, çevrelerindeki bir avuç insana ilk konuşmalarını yapmış olmalıydılar. Adamların hayal gücünü esir almış, sonra da boyunlarına ipek tasmayı takmış olmalıydılar.

Pek anlayamadığım bir girişimin doğuşuna tanık oluyorum, diye düşündü içinden. Bugüne kadar tek yaptığım, buna hazırlanmaktı. Onca kavgam, dövüşüm, hep eğitimdi. Şimdi gerçek girişime hazırım. Her neyse o girişim. Moses Gama yol gösterecek bana. Ne olduğunu benim bilmeme gerek yok. Onun gösterdiği yolda yürümek yeter.

«Lenin,» diye anlatıyordu Moses adamlara. «O bir insan değil, gökten inmiş bir ilahtı.» Ve adamlar kuzeyli kabilelerin nasıl birleşip kralı tahtından indirdiğinin, böylelikle ilahlaştıklarımın hikâyesini dinliyorlardı. 'İhtilal' diyor-du Moses yapacakları savaşa. Onlara anlattığında hepsi o savaşın görkemine hayran kalıyor, onun bir parçası olmaya heves ediyorlardı. Onlar da krallar öldürebilir, ilahlaşabilirlerdi.

Kapı çarpılarak açıldı, beyaz şef vagona girdi. Sırıtiyordu. Hepsi başlarını eğdiler. Moses'e yakın oturanlar bu arada savaşın ne olduğunu, öldürülecek kralların kimler olduğunu daha iyi anlamaya başlıyorlardı.

Beyaz Şef, vagondaki gergin havayı hissetti. Buranın gerilimi de kokusu kadar yoğundu.

Bir tane çürük patates tüm çuvalı çürütür, dedi içinden. Copunu ellledi. Gözleri Hendrick'deydi.

Baştan peşini bırakmamalıydım, dedi kendine acı acı. Fazla geciktirdim. Ben ki sakın ve huzurlu havayı o kadar severim. Eh, ne yapalım, şimdi telafi etmekten başka çare yok.

Hendrick'i süzerken, sen de bekliyorsun aslında, diyordu için için. Olacağını biliyorsun. Seni hayal kırıklığına uğratmayacağım.

Koca siyahın tam önüne gelip durdu.

«Bak bana, kâfir,» dedi. Hendrick başını kaldırıp baktı.

«Hangisi senin heybe?» Hendrick o anda boş bulundu. Tepesindeki filede duran elmaslar zaten her an bilincindeydi. Elinde olmadan gözleri oraya döndü.

«Güzel.» Beyaz adam torbayı alıp yere attı. «Aç,» diye emretti. Hendrick kıpırdamadan oturuyor, adamın yüzündeki gülümseme daha da hainleşiyordu. «Aç, kâfir. Bakalım neler saklıyorsun.»

Bu numarası asla başarısızlığa uğramamıştı. En uysal adam bile malını korumak isterdi. Ne kadar değersiz veya önemsiz olursa olsun.

Hendrick yavaşça öne eğildi, deri torbanın bağını açtı, doğrulup oturdu.

Beyaz adam eğildi, torbanın dibini yakaladı, gözlerini Hendrick'inkiler-den ayırmadan kaldırıp salladı, içindekilerin hepsini yere döktü.

Önce battaniye yuvarlandı. Adam ayağının ucuyla onu açtı. İçinde bir deri yelek, birkaç parça giysi vardı. Bir de, kını içinde duran otuz santimlik bıçak.

«Tehlikeli bir silah,» dedi adam. «Vagonlarda tehlikeli silahlar yasak, biliyorsun.» Bıçağı aldı, ucunu pencerenin köşesine bastırıp kırdı, iki parçasını pencerenin parmaklıkları arasından dışarıya fırlattı.

Hendrick hiç kıpırdamadı. Adam bir dakika kadar, ona kışkırtıcı bakışlarla bakarak bekledi. Duyulabilen tek ses, tekerlerin raylarda çıkardığı sestti. Öteki siyahlar hiç seyretmiyor gibiydiler. Herkes dosdoğru karşısına bakıyordu. Yüzleri ifadesiz, gözleri görmüyormuş gibiydi.

«Bu pislikler de ne?» Adam yassı ekmeklerden birine ayağının ucuyla dokundu. Hendrick tek kaşını bile kıpırdatmadı ama, beyaz adam o kara gözlerdeki ilk kıvılcımı o anda gördü.

Evet, diye düşündü sevinçle. Şimdi harekete geçecek. Bir somunu eline alıp kokladı.

«Kâfir ekmeği,» diye mırıldandı. «Yasak. Şirket kuralları. Trende yiyecek yasak.» Somunu yan çevirip parmaklıkların arasından dışarıya attı. Somun

travslere arpıtı, sonra parçalandığı duyuldu. Beyaz adam güldü, öteki so-
munu aldı.

Hendrick'in kafasında bir şey kopuverdi. Kendini fazla uzun süre baskı al-
tında tutmuştu. Elmasların kaybolması çıldırmasına yetti. Yerinden fırlayıp
beyaz adama saldırdı. Ama adam da hazırdu. Sağ kolunu doğrulttu, copun sa-
pını Hendrick'in gırtlağına dayadı. Hendrick eli boğazında gerilerken de co-
pu alnına savurdu. Öldürücü bir vuruş değildi. Hendrick elini boğazından e-
kip öne doğru devrildi. Adam düşmesine izin vermedi. Sol eliyle onu itip ye-
rine oturturken copu kafasına indirmeye devam etti.

Hendrick'in kafasına balta arpıyormuş gibi sesler çıkıyordu. İnce derisi
yarıldı, kanı yakut parlaklığıyla dışarıya fırladı. Adam ona üç kere vurdu, sonra
copu Hendrick'in ağzına soktu, öndeki iki kesici dişini, diş eti hizasından
kırdı.

'Üstlerinde işaret bırak,' demişti ustalarından biri ona. «İşaret bırak ki
unutmasınlar.»

Ondan sonra baygın haldeki Hendrick'i bıraktı, düşmesine izin verdi.

Birden arkasını döndü, tetikte, adamların şok dolu gözlerine baktı. Hepsi
bakışlarını çabucak indirdiler.

Hendrick'in kanı başının altında göl olmaya başlamıştı. Koyu kırmızı şe-
ritler halinde akıyordu. Adam tekrar gülümsedi, yerdeki zavallıya babaca bir
bakışla baktı. Planladığı gibi çabuk ve temiz bir iş başarmıştı. Zevk de almıştı.
Yerdeki adam artık onun yarattığı bir varlıktı. Bundan gurur duyuyordu.

Kan gölünün içinden öteki somunları aldı, birer birer parmaklıkların ara-
sından dışarıya attı. Sonra yere çömeldi, Hendrick'in gömleğiyle copundaki
kanlan sildi, doğruldu, vagon dan ıktı.

Kapı onun arkasından kapandığı anda içerdekiler hayata döndüler. Moses
hemen emir verdi, iki kişi Hendrick'i yerine oturttu, bir üçüncüsü tuvaletin
kapısının yanındaki musluktan su getirmeye koştu. Moses kendi torbasını açtı,
bir ilaç şişesi çıkardı.

Hendrick'in sallanıp duran başını tuttular, Moses elindeki toz ilaçtan yara-
lara serpti. Otlardan yapılma bir ilaçtı. Kanama durdu. Moses ıslak bir bezle
ağabeyinin ağzındaki kanları temizledi, sonra onun başını kollarına alıp kuca-
ğına yatırdı ve bekledi.

Ağabeyiyle beyaz adam arasındaki olayı hemen hemen klinik bir dikkat ve
ilgiyle izlemişti Moses. Ta başından beri. Hendrick'i özellikle geri tutmuş,

işin bu feci patlama noktasına varmasını istemişti. Hendrick'i severdi. Aslında babaları varlıklı ve ihtiraslı bir adamdı. Moses'in otuzdan fazla kardeşi vardı. Pek azyyla duygusal bağ kurabilmişti. Hendrick ondan çok büyüktü. Daha Moses çocukken, koca adamdı o. Yaptıklarının hikâyesini çocukluğundan beri dinliyordu Moses. Adı kahramana çıkmıştı ağabeyinin. Ama hikâyeler kanıtlanana kadar yalnızca hikâye olmaktan öteye gitmezdi. İnsan hiç yoktan da üne kavuşabilirdi bazen.

Sınama zamanı şimdi gelmişti. Moses gelecekteki ilişkilerini bu sınavın sonuçlarına göre kararlaştıracaktı. Kendine yardımcı olacak sert, çelik gibi bir adama ihtiyacı vardı. Lenin kendine Stalin'i seçmişti. Kendi de öyle birini seçecekti. Balta görevi yapacak bir adam. Hendrick sınavı başaramazsa, Moses onu hiç acımadan bir kenara atar giderdi.

Hendrick gözlerini açtı, kardeşine bulanık bulanık baktı. İnledi, kafasındaki açık yaralara dokundu. Duyduğu acıdan yüzünü buruşturdu, gözbebekleri ufaldı, derinliklerinde bir öfke tutuştu, Hendrick doğrulup oturdu.

«Elmaslar?» Sesi kısık, tıslama gibiydi.

«Gitti,» dedi Moses ona alçak sesle.

«Dönmeliyiz. Onları bulmalıyız.» Moses başını iki yana salladı.

«Ot tohumu gibi saçıldılar. Düştikleri yeri bilmeye olanak yok. Olmaz, ağabey. Biz bu vagona esiriz. Geri dönemeyiz. Elmaslar ebediyen kayıp artık.»

Hendrick sessizce oturdu. Diliyle parçalanmış ağızını yokluyordu. Dilinin ucunu kırık ön dişlerinin yerinden geçirirken kardeşinin soğukkanlı mantığını düşündü. Moses sessiz, bekledi. Bu sefer emir vermeyecekti. Yol göstermeyecekti. Ne kadar kurnazca olursa olsun, karışmayacaktı. Hendrick yolunu kendi kendine bulmalıydı.

«Haklısın, kardeşim,» dedi Hendrick sonunda. «Elmaslar gitti. Ama bize bunu yapan adamı öldüreceğim.»

Moses duygu belirtisi göstermedi. Cesaret vermedi. Yalnızca bekledi.

«Kurnazlıkla yapacağım. Onu öldürmenin bir yolunu bulacağım. Kimse bilmeyecek. Bir o, bir de biz bileceğiz.» Moses hâlâ bekliyordu. Hendrick şu ana kadar onun istediği yönde ilerlemekteydi. Ama yapması gereken bir şey daha vardı. Bekledi. Sonunda o da geldi.

«O beyaz köpeği öldürmem gerektiğini kabul ediyor musun, kardeşim?» diyerek onay istedi Moses Gama'dan. Artık efendisini tanımıştı. Kendini onun ellerine teslim etmişti. Moses gülümsedi, ağabeyinin koluna, işaret basmak istiyormuş gibi dokundu, onayladığını belirtti.

«Yap, ağabey,» diye emretti. Başarısızlığa uğrarsa, beyazlar onu asardı. Başarırsa, Moses kendine çelik bir balta bulmuş olacaktı.

Hendrick oturduğu yerde kara kara düşünüyordu. Bir saat boyunca hiç ko-nuşmadı. Ara sıra şakaklarını ovuyor, ağrıyı dindirmeye çalışıyordu. Sonra yerinden kalktı, parmaklıkları pencereleri inceleye inceleye vagon boyunca ilerledi. İki kere bir başını iki yana sallıyor, acıyla inliyordu. Yerine oturup biraz daha düşündü, tekrar kalktı, tuvalete girdi.

Kapıyı içerden kilitletti. Tuvaletin dibinde bir delik vardı. Altındaki traverslerin hızla kayışı görünüyordu. Tuvalete girenler bazen deliği iyi nişanlayamadıklarından yerler pislik ve sidik lekeleriyle doluydu.

Hendrick dikkatini kabindeki tek pencereye çevirdi. Kenan tel çerçeveli, elek gibi bir tel örgü, pervazlara vidalanmıştı. Her kenanın ortasına bir vida.

Hendrick yerine dönüp Moses'e fısıldadı. «Beyaz maymun bıçağımı aldı. Bana bir bıçak lazım.»

Moses soru sormadı. Bu da sınavın bir parçasıydı. Hendrick bu işi tek başına yapmak zorundaydı. Başaramazsa ceremesini kendi çekmeli, sorumluluğun bir kısmını Moses'e yüklememeli, onun kendisine yardım etmesini beklememeliydi. Yanındaki adamlara alçak sesle bir şeyler söyledi, birkaç dakika sonra bir bıçak elden ele geçip Hendrick'e ulaştı.

Hendrick tuvalete döndü, tel kafesin vidalarını söktü. Sökerken etraftaki boyalan bozmamaya, iz bırakmamaya özen gösteriyordu. Vidaları alıp kafesi yerinden çıkardı, duvara dayadı.

Tren öte tarafa dönene kadar bekledi. Vücudundaki baskıdan dönüş yerinde olduklarını anladığı zaman pencereden başını çıkardı. Tüm vagon pencereleri ondan uzaktı şu anda. Kimse onu göremezdi. Yukarıya doğru baktı.

Vagonun tepesinde bir çıkıntı vardı. Boydan boya. Uzanıp parmaklarını oraya taktı, kendini çekti, asıldı. Ayakları pencerenin iç tarafında sallanıyordu. Başını uzattı, vagonun damının eğriliğini, biçimini ezberledi, tekrar inip tuvalete girdi. Kafesi yerine taktı ama vidaları pek az çevirdi. Dönüp yerine oturdu.

Akşamın erken saatinde beyaz şefle iki siyah yardımcısı yemekleri getirdiler. Adam Hendrick'in önüne geldiğinde ona gülümsedi.

«Çok güzel oldun, kâfir. Siyah kızlar bayılacaklar o ağzı öpmeye.» Dönüp öteki siyahlara seslendi. «Başka güzelleşmek isteyen varsa bana haber versin. Ücret almadan yaparım.»

Ortalık kararmadan siyah şefler gelip tabakları topladılar.

«Yarın gece Goldi'de olacaksınız,» dedi içlerinden biri Hendrick'e. «Orada beyaz bir doktor var. Yaralarına bakar.» İfadesiz surata rağmen adamın sesinde anlayış vardı. «Şayela'yı kızdırmakla akıllılık etmedin. Dersin acı oldu, dostum. Hepiniz iyi hatırlayın bu olanları.» Çıkıp kapıyı arkasından kilitledi.

Hendrick pencereden dışarı bakıyordu. Dört gündür yoldaydılar ama, dışardaki manzara çok değişmişti. Moses ona, «Goldi'yi görelim hele,» diyordu. Dışarı iyice karanlık oldu, herkes battaniyesine sarınıp uzandı.

Hendrick, beyaz şefin ilk teftişini yapmasını bekledi. Adam fenerini Hendrick'in yüzüne tutunca uyku taklidi yapmadı. Gözlerini kırptırıp adamın yüzüne boş boş baktı. Beyaz adam ilerledi, kapıyı arkasından kilitleyip gitti.

Hendrick sessizce doğruldu. Karşısında Moses de karanlıkta kıpırdandı ama konuşmadı. Hendrick tuvalete gitti, kapıyı kilitledi. Vidaları hemen çıkarıp kafesi yere dayadı. Gecenin buz gibi havası başındaki yaraları acıtıyordu. Gözlerini kıstı, lokomotiften gelen dumanlardan korumaya çalıştı. Uzanıp yu-kardaki pervazı kavradı, kendini çekti, pencerenin alt kenarına bir tekme savurup kendini damda buldu. Kavisli damın ortasındaki vantilatör bacasına sarıldı, vücudunu yukarı kaydırды, çekti.

Bir süre soluk soluğa yattı orada. Sonra dizleri üzerinde doğruldu, ön vagona doğru ilerlemeye koyuldu.

Gece berraktı. İki vagonu geçti, sonuncunun kenarında yüzükoyun yatıp dikkatle aşağıya baktı. Sahanlık boştu. Bekledi. Az sonra bir maden şıkırtısı duydu. Beyaz adam çıkıyordu. Herhalde sahanlıktan çok çabuk geçmeye çalışacaktı. Hendrick ondan da çabuk davranmalıydı.

Açılan kapının tekrar kilitlendiğini duydu, sonra tam aşağıda beyaz şefin şapkasını gördü.

Hendrick vücudunu öne eğdi, belden aşağısını iki vagon arasındaki boşluğa sarkıttı. Düşmesini engelleyen, ayak bileğinden geçirip vantilatör bacasına doladığı kayıştı. Kolunu beyaz adamın boynuna doladı, öteki kolunu çevreden dolaştırıp sağ kolunun dirsek arasına soktu, adamı kafasından kavrayıp havaya kaldırdı.

Beyaz adam boğulur gibi bir ses çıkardı, dudaklarından salyaları damladı. Hendrick onu darağacındaymış gibi yukarı kaldırıyordu.

Adamın şapkası başından düştü. Göz göze geldiler. Yüzleri arasında birkaç santim uzaklık vardı. Hendrick sırttı, kırık dişlerinin boşluğunu gösterdi. Adamın korku dolu gözlerindeki tanıma pırıltısını gördü.

«Evet, dostum,» diye fısıldadı Hendrick. «Benim, kâfir.» Adamın gırtlığını vagon damının kenarına dayadı, basınç uygulamaya başladı. Adam çırpınıyor, debeleniyordu ama Hendrick onu rahatça tutabiliyordu. Sonunda mavi gözler bulutlandı, cansızlaştı, elinde olmadan adamın bağırsakları boşaldı.

Hendrick elindeki cesedi dışarı doğru salladı, sonra iki sahanlık arasındaki deliğin tam üzerinde elinden bıraktı. Adam dosdoğru raylara düştü, vakum onu kapıp çekti, herhalde kıyma makinesine kapılmış gibi bin parça oldu gitti.

Hendrick bir iki saniye öylece yatıp soluk aldı. Adamın parçalanan vücudunun raylar üzerinde yarım millik yol boyunca dağılacağını farkındaydı.

Vantilatör çıkıntısına bağladığı kemerini çözdü, emekleyerek damda geri döndü, tuvalet penceresinin üzerine geldi. Ayaklarını indirip pencere pervazına bastı, kabine atladı, sonra da kafesi yerine yerleştirip vidalarını iyice, dikkatle, bozmadan sıkıştırdı. Yerine oturmak üzere vagona girdiğinde Moses Gama omuzlarına sardığı battaniyenin arasından ona bakıyordu. Hendrick kardeşine başını salladı, kendi battaniyesini başına çekti, birkaç dakika içinde derin bir uykuya daldı.

Onu uyandıran siyah ustabaşların çılgınlıkları ve vagonun ana hattan ayrılarken sarsılması oldu. Uğradıkları bu küçük köyün adını istasyondaki levhadan okudu: Vryburg. Bu isim ona hiçbir anlam ifade etmiyordu.

Çok geçmeden istasyon platformu ve vagonların içi lacivert üniformalı demiryolu polisleriyle doldu, tüm işçi adaylarının platforma inmesi emredildi.

Hendrick kardeşini dürttü, çenesiyle vagonun altındaki tekerleri gösterdi. Aksları da, çemberleri de hep kan içindeydi. Et ve deri parçacıkları yapışmıştı sağına soluna.

Ertesi gün boyunca tren o istasyonun yan hattında bekledi, polisler işçi adaylarını birer birer gaddarca sorguya çektiler. Akşama doğru, beyaz şefin ölümünü kaza olarak kabul etmek niyetinde oldukları anlaşıldı. Sorgulama heveslerini kaybetmişlerdi. Kilitli kapılar, pencerelerdeki parmaklıklar, siyah ustabaşların verdiği ifadenin yeterli kanıtlarıydı. İşçi adaylarının ifadeleri de hep birbirini tutuyor, açık vermiyordu.

Akşamüstü herkes tekrar vagonlara bindirildi, gece boyunca yollarına devam ettiriler.

Tren durduğunda hepsi vagon pencerelerine üşüşmüşlerdi. Hendrick bir-den, «Kadınlar nerede?» diye sordu, Moses gülümsedi.

«Hangi kadınlar, ağabey?»

«Siyah kadınlar. Bizim kabilemizin kadınları gibi kadınlar?»

«Burada kadın yok. Senin tanıdığın tipten olanlar yok. Yalnız İsifebi'ler var, onlar da altın karşılığı yaparlar o işi. Burada her şey altınla olur.»

WITWATERSRAND YERLİ İŞÇİ DERNEĞİ ANAYOL İNŞAATI MERKEZİ

diye yazılı bir kapıya yürütülüyorlardı. Siyah ustabaşılar burada onları gülümseyerek gütmekteydi.

«Bazılarınız hayvan sürülerinizi yanınızda getirmişsiniz,» diye takıldı bir tanesi onlara. «Saçlarınızın arasında. Onları istemiyoruz. Temizlenin önce.»

Sırayla bir sundurmaya alınıyorlar, ellerine birer küçük karbonik sabun veriliyordu.

«Analarınıza sizin kokunuz çiçek kokusu gibi geliyor olabilir ama, rüzgâr yönünde durdunuz mu teke kokusundan beter,» diyerek gülen ustabaşılar onları birer birer düşün altına itti.

Çıktıklarında doktorlar onları bekliyordu. İşçilerin hepsi çıplak, tertemiz çıkıyordu duştan. Muayene pek uzun ve yorucuydu. Göğüsleri dinleniyor, her yanları inceleniyordu.

«Ağzına, kafana ne oldu?» diye sordu doktorun biri Hendrick'e. «Yo, dur, anlatma, bilmek istemiyorum.» Bu tür yaraları daha önce de görmüşlüğü vardı. «Şu tren sorumlusu hayvanlar! Neyse, pekâlâ, seni dişçiye yollayalım, o kırık dişlerin köklerini çeksin. Kafaya dikiş atmak için çok geç. Bu yara izlerini hep taşıyacaksın! Onun dışında, nefissin.» Adam Hendrick'in pırıl pırıl, sert kaslarına bir tokat attı. «Seni yeraltı işine yollarız. Ek ücret alırsın.»

Hepsine gri tulum, altı çivili çizme verildi, tıka basa yemek yedirildi.

Hendrick yahniden bir kaşık dolusu ağzına tıkarken, «Düşündüğüm gibi çıkmadı,» dedi kardeşine. «Yemek iyi, dayak yok, karşımızda gülümseyen beyaz adamlar var... trendeki gibi değil.»

«Ağabey, ancak budalalar aklıktan öldürür öküzlerini. Bu beyazlar budala değil.»

Ovambo'lardan biri Moses'in boşalan tabağını alıp mutfağa gitti, tekrar doldurup döndü. Moses'in tüm istekleri artık çevresindekiler tarafından karşılanıyordu. Sanki doğuştan hakkıydı bu onun. Şayela denilen beyaz şefin ölümü daha şimdiden dilden dile dolaşan bir efsane olmuş, Moses Gama'yla yaverinin ününü perçinlemek üzere kullanılıyordu. Yanlarından geçenler başlarını saygıyla eğip selam veriyorlardı.

Ertesi gün sınav odasına alındılar. Karşılarına dikilen doktor onlara, «Adım Doktor Marcus Archer,» diyerek kendini tanıttı. «Ben psikologum. Şimdi size bir yetenek testi vereceğiz, en çok hangi tür işte başarılı olabileceğinizi anlayacağız.» Yanındaki siyaha başını sallayıp gülümsedi.

İlk test, Marcus Archer'in kendi geliştirdiği bir tahta bloklar bulmacasıydı. Garip biçimli tahta parçaları birleştirilip küp haline getirilecekti. Marcus Archer işaret verdiği anda hepsi birlikte başladılar.

Moses bulmacayı bir dakika altı saniyede tamamladı. Doktor Archer'in kayıtlarına göre, bugüne kadar bu bulmaca 116.816 kişiye sorulmuş, kimse iki buçuk dakikadan önce başaramamıştı. Kürsüden indi. Moses'in oturduğu yere yürüyüp blokları kendi gözüyle inceledi. Tamamdı. Başını salladı, Moses'in ifadesiz yüzüne düşünceli gözlerle baktı.

Aslında tabii Moses'i odaya girdiği anda fark etmişti. Ömründe bu kadar güzel bir erkek gördüğünü hatırlamıyordu... ister siyah olsun ister beyaz. Üstelik Doktor Archer'in tercihi de siyah tenden yanaydı. Zaten beş yıl önce Afrika'ya gelip yerleşmesinin nedenlerinden biri de buydu. Doktor Archer homoseksüeldi çünkü.

Eski Mısır tanrılarına benzeyen bu soylu siyaha bakarken içine özlem duyguları dolmaktaydı.

«İngilizce biliyorsun, değil mi?» diye sordu, Moses başını evet anlamında salladı.

«Evet, biliyorum,» dedi alçak sesle. Marcus Archer dönüp kürsüsüne çıktı. Duyduğu ihtirası kimse fark edemedi. Tebeşiri alıp tahtaya yazı yazmaya başladığında parmakları titriyordu.

Testler öğleden sonra boyunca devam etti. Çeşit çeşit test vardı. Moses Gama'nın başarıları da birbirini izledi. Doktor Archer artık bir doğa harikası bulmuş olduğunun farkındaydı.

«Gama!» dedi ona. Adını kayıttan öğrenmişti. «Senden istediğim bir şey daha var.» Moses'i alıp kendi çalışma odasının verandasına götürdü.

«Okuma yazman var, değil mi, Gama?»

«Evet, doktor.»

«Benim kuramıma göre insanın el yazısı kişiliğinin anahtarıdır. Bana bir şeyler yazmanı istiyorum.»

Masaya yan yana oturdular. Doktor Archer yazı malzemesini Moses'in önüne koydu, kopya etmesini istediği bir çocuk şiirini de getirdi. Moses kalemi hokkaya batırdı. Archer görmek için öne doğru eğildi. Moses'in yazısı işlek ve iriydi. Harflerin uçları sert yükseliyordu. Yazı yana eğik ve hatları keskindi. Zihinsel kararlılık ve büyük bir enerjinin tüm belirtilerini taşımaktaydı.

Archer el yazısını incelerken elini Moses'in bacağına dayadı, alttaki kadife teni, sert kasları hissetti. Moses bir irkildi, sonra yazmaya devam etti. Yazıyı bitirip kalemi bıraktı, ilk defa olarak Marcus Archer'in gözlerine baktı.

«Gama.» Marcus Archer'in sesi titriyor, parmakları geriliyordu. «Sen maden küreleyemeyecek kadar zeki birisin.» Susup elini Moses'in bacağına biraz daha yukarı kaydırdı.

Moses gözlerini kaçırmadan adamın yeşil gözlerine bakıyordu. Yüz ifadesi değişmedi. Yalnızca dizlerini biraz araladı. Marcus Archer'in kalbi kaburga kafesini yaracak gibi oldu.

«Benim asistanım olarak çalışmanı istiyorum, Gama.» diye fısıldadı. Moses bu teklifin büyüklüğünü bir düşündü. Madendeki tüm işçilerin dosyaları elinin altında olacaktı o zaman. Kendisi korunacak, imtiyazlı sayılacak, diğer siyahlara yasak olan yerlere girip çıkabilecekti. Bu işin avantajları o kadar çoktu ki, hepsini kısacık bir an içinde düşünemiyordu bile. Kendisine bu teklifi yapan adama karşı hiçbir duygusu yoktu. Ne tiksinti, ne de arzu. Ama istenen bedeli ödemekte de tereddüt etmezdi. Eğer bu beyaz adam, kendisine kadın gibi davranılmasını istiyorsa, Moses o hizmeti de sunardı ona.

«Peki, doktor, sizinle çalışmayı istiyorum,» dedi.

Barakalarda geçirdikleri son gece, Moses tüm seçilmiş yardımcılarını topladı. Hepsinin onun yatağının çevresine biriktiledi.

«Yakında buradan Goldi'ye gideceksiniz. Hepiniz birlikte gidecek değilsiniz. Bu bölgede pek çok maden var. Bazılarının yerin altına inecek, diğerleri yeryüzünde, değirmenlerde, temizleme tesislerinde çalışacak. Bir süre bir-birimizden ayrılacağız. Ama kardeş olduğumuzu unutmayacaksınız. Ben sizin ağabeyiniz olarak sizi unutmayacağım. Size önemli işler vereceğim. Sizi ne rede olursanız olun arayıp bulacağım. Çağırdığım zaman hazır olmalısınız.»

«Ehh e!» dediler bir ağızdan. «Biz senin kardeşleriniz. Bize seslenmeni bekleyeceğiz.»

«Her zaman benim korumam altında olduğunuzu bilin. Size bir haksızlık eden olursa onun cezalandırılacağını bilin. Kardeşliğimize zarar verenin başı-na ne geldiğini gördünüz.»

«Gördük,» diye mırıldandılar. «Gördük... başına ölüm geldi.»

«Ölüm gelir,» diye onayladı Moses. «Kardeşliğimize ihanet edene de ölüm gelir. Tüm hainlere ölüm.»

«Tüm hainlere ölüm.» Birlikte sağa sola sallanıyorlardı. Moses Gama'nın ipnotizma etkisi altına girmişlerdi.

«Kardeşliğimiz için bir totem seçtim,» diye devam etti Moses. «Bufaloyu seçtim. Siyah ve güçlüdür. Ondan tüm insanlar korkar. Biz Bufalolarız.»

«Biz Bufalolarız.» Bu ayırmadan gurur duymaya başlamışlardı bile. «Biz siyah Bufalolarız. Herkes bizden korkmayı öğrenecek.»

«Birbirimizi tanımakta kullanacağımız gizli işaretler de şunlar.»

Onların elini birer birer sıktı. Garip bir el sıkışıydı. İşaret parmağını kıvrık tutuyordu. «Kardeşlerinizi buradan tanıyacaksınız.»

Hepsi birbirleriyle tokalaştılar. Herkes birbirinin elini yeni usulde sıkıyordu.

«Benden yakında haber alacaksınız. O zamana kadar, beyaz adamın istediklerini yapın. Sıkı ve temiz çalışın. Çağrım geldiğinde hazır olmalısınız.» Moses onları yataklarına yolladı, Hendrick'le ikisi oturdular, fısıltıyla konuşurlar.

«Minik beyaz taşların hepsini kaybettin,» dedi Moses ağabeyine. «Şimdiye kadar kurtlar kuşlar o somunları didiklemiş, taşları yutmuştur. Kalanlarını toz örtmüş, üstlerinde ot bitmiştir. Gitti onlar artık, ağabey.»

«Evet, gitti,» diye sızlandı Hendrick. «Onca kan ve çabadan sonra, çektiğimiz onca çileden sonra, uçup gidiverdiler.»

«Onlar lanetliydi,» diyerek avuttu onu Moses. «Felaket ve ölüm getireceklerini ta başının anlamıştım. Beyaz adamın oyuncağı onlar. Sen ne yapabilirsin ki beyaz adamın servetiyle? Harcamaya kalksan, beyazlara ait malları satın almaya kalksan, beyaz polis hemen peşine düşer. Ya asarlar ya da hapse tıkarlar.»

Hendrick sessizdi. Bu sözlerdeki gerçeği düşünüyordu. Ne satın alabilirdi ki o taşlar karşılığında? Siyahlar toprak sahibi olamıyordu. Yüz baştan fazla hayvan edinseler, mahalli amir hemen kıskanırdı. Hendrick'in zaten istemedi-

gi kadar karısı vardı. Siyahlar otomobil de kullanmıyordu. Siyah adamın aklı varsa, hiçbir şekilde dikkati üzerine çekmezdi.

«Yo, onlar sana göre değildi, ağabey,» dedi Moses alçak sesle. «Kayboldukları için atalarının ruhuna şükret.»

Hendrick homurdandı. «Ama yine de o hazineye sahip olmak hoştu. Gizlice elimde tutmak bile.»

«Elmastan, beyaz adamın altınından daha önemli başka hazineler de var, ağabey.»

«Neymiş onlar?» diye sordu Hendrick.

«Benim peşimden gel, onları bulursun.»

«Ama ne olduklarını söyle.»

«Yakında öğrenirsin,» diyerek gülümsedi Moses. «Ama şimdi önemli şeylerden söz edelim, hazineler arkadan gelsin. Dinle beni. **Bomvu**, yani kızıl saç, hani şu kadın gibi kullanılmaktan hoşlanan doktorum, seni **Goldi'deki Central Rand Konsolide** adlı madene tayin etti. **Goldi'nin** en zengin madenlerinden biri. Kat kat. Sen yeraltına ineceksin. Kendine orada bir isim edinirsen iyi olur. Bomvu'yu razı ettim, en iyi adamlarımızdan on kadarını seninle CRK'ya yolluyor. Onlar senin savaşçıların olacak. Onlarla başla. Ama genişle. Hızlı, güçlü ve korkusuz olanları çevrene topla.»

«Ne yapacağım o adamları?»

«Onları hazır beklet. Yakında benden haber alacaksın. Çok yakında.»

«Ya öteki Bufalolar?»

«**Bomvu** benim önerimle onları onar kişilik gruplar halinde öteki madenlere yolluyor. Adamlarımız çekirdek gruplar halinde her yere yayılacak. Yakında koca bir bufalo sürümüz olacak. En vahşi aslan bile meydan okuyamayacak o sürüye.»

Hendrick kardeşini bir daha ancak üç ay sonra görebildi. O zamana kadar Hendrick'in etkinliği CRK'nın tüm siyah işçileri arasında çok artmıştı. Zama diye birini kendi yardımcısı yapmıştı Hendrick. Bu madenin Bufaloları arasında pek çok kabileden adam vardı. Zulular, Şangaanlar, Matabeleler vardı. Seçilme koşulu, adamların güvenilir olmasıydı. Ayrıca memurlardan, işçibaşlarından, şirket polisinden de adam seçiyorlardı.

Kardeşlik örgütüne girme teklifini reddedenlerin sonu kötü oluyordu. Kiminin cesedi feci durumda bulunuyordu sonradan. Red cevapları kısa zamanda sona erdi.

Sonunda Moses'in habercisi geldiğinde, Hendrick madenden kolaylıkla çıkıp buluşma yerine gitti. Kapıda yolunu kesen bile olmadı. Dışarda, terk edilmiş bir sundurmanın arkasında bir Ford sedan araba bekliyordu. Hendrick oraya dikkatle yaklaştı. Farlar bir an yandı, Hendrick ışığın altında dondu.

Farlar hemen söndü, Moses'in sesi karanlığın içinde duyuldu. «Seni görüyorum, ağabey.»

Kucaklaştılar. Hendrick güldü. «Ha! Demek araba kullanıyorsun. Beyaz adamlar gibi.»

«Bu araba Bomvu'nun.» Moses ağabeyini bindirdi. Hendrick arkasına yaslanıp rahatça oturdu. «Yürümekten iyi,» dedi.

«Anlat bakalım, ağabeyim Hendrick. CRK'da durum nasıl?» Moses uzun süren raporu dikkatle dinledi, sonra başını salladı.

«İsteklerimi anlamışsın. Ben de böyle istiyordum. Kardeşliğe tüm kabileler katılmalı. Her kabileye, madenlerin her köşesine ulaşmalıyız.»

«Bunları daha önce de söylemiştin,» diye homurdandı Hendrick. «Ama nedenini söylemedin. Seçtiğim adamlar bana hep **neden** "diye soruyorlar. Yaran ne diyorlar.»

«Sen ne cevap veriyorsun?»

«Sabırlı olun, diyorum.» Hendrick kaşlarını çattı. «Cevabı ben de bilmiyorum ama bilirmiş gibi görünürsem beni daha akıllı sanıyorlar. Israr eder, çocuk gibi davranırlarsa, onları çocuk gibi dövüyorum.» Moses gülmeye başladı. Hendrick ise başını iki yana salladı. «Gülme, kardeşim, onları uzun süre dövmem.»

Moses onun omzunu okşadı. «Dövmek zorunda değilsin artık. Söylesene, Hendrick, CRK'da çalıştığın aylar boyunca en çok neyi özledin?»

«Yanımda bir kadının varlığını.»

«Onu sabah olmadan bulacaksın. Ya başka?»

«İçkinin tadı. Sert içkinin.»

«Ağabey,» dedi Moses ciddi bir sesle. «Kendi soruna kendin cevap verdin. İşte adamların kardeşlik örgütünden bu yararları sağlayacak. Av köpeklerimize bunları fırlatacağız. Kadın, içki ve tabii para. Ama Bufalpların başında olan bizler için çok daha fazlası var.» Ford'un motorunu çalıştırdı, arabayı güneye doğru sürdü. Madenden de, beyaz adamların sokak ve evlerinden de uzaklaşıyorlardı. İzlemekte oldukları yol çabucak daraldı, yüzeyi bozuldu. Son fırtınanın oyduğu çukurlarda sarsılarak ilerlediler. Derken yol yönünü de şaşırmış gibi oldu, kavisler çizerek, labirentlere ayrılarak ilerledi.

Kentin sokak ışıkları artık gerilerde kalmıştı ama, burada da başka türlü bir ışılandırma vardı. Yüzlerce odun ateşinin ışığı, dumanı. Baraka gibi evlerin her birinin önünde böyle bir ateş yanıyordu. Yol aralarında insan birkaç görünmeyen kişinin varlığını hissediyordu. Bir kısmı da açıkta kamp kurmuşlardı.

«Neredeyiz?» diye sordu Hendrick.

«Kimsenin tanımadığı, varlığını kabul etmediği bir kentteyiz. Halkının var olmadığı bir kentte.»

Hendrick çevresine bakmıyordu. Farlar ara sıra olmayacak görünümeleri aydınlatmaktaydı. Zavallı bir köpeği taşıyan siyah çocuklar, duvar dibine işlemek için çömelmiş bir kadın, kavgaya tutuşmuş iki erkek, ateş başında yemek yiyen bir aile... yüzürcesi ara sıra görünüp kayboluyor, binlerce kişinin ile varlığı hissediliyordu.

«Burası Drake Çiftliği,» diye anlattı Moses. «Beyaz adamın Goldi'sini çevreleyen gecekondu semtlerinden biri.»

Hâkim olan koku odun dumanı ve lağımdı. Ardından ekşimiş ter ve vücut kokuları hissediliyordu. İçi bulanıyordu insanın.

«Kaç kişi yaşıyor burada?»

«Beş bin, on bin... bilen yok. Aldıran da yok.» Moses Ford'u durdurdu, farları ve motoru kapattı.

Ortalıktaki sessizlik gerçek sessizlik değildi. Uzaktaki kalabalıkların mırıltısı gibiydi. Çocuk ağlamaları, köpek havlamaları, şarkı söyleyen kadınlar, küfreden, konuşan, yemek yiyen erkekler, kavga eden ya da çiftleşen çiftler, ölen, horlayan, kumar oynayan, işeyen, içen insanlar.

Moses, Ford'dan indi, karanlığa seslendi, bir düzine gölge kulübelerin arasından çıkıp yaklaştı. Çocuktaki bunlar. Yaşları ve cinsiyetleri pek belli değildi.

Moses onlara, «Otomobilime bekçilik edin,» dedi, bir madeni para fırlattı, para ateşin ışığında parıltıdı, çocuklardan biri onu havada kaptı.

«Eh he! Baba!» diye bağıştılar. Moses ağabeyini biraz yürüttü, dar uzun bir barakaya soktu. Duvarları yamulmuş bir yerdin burası, içersi insan doluydu. Öyle kalabalıktı ki, dumandan göz gözü görmüyordu. «İşte burada kadın da, içki de bulabileceksin, ağabey,» dedi Moses.

Ağabeyini oradakilere tanıttı. Çoğu Bufaloydu bunların. Bir kısmını Hendrick tren yolculuğundan tanıyordu. Birlikte yemin eden adamlardı. Hendrick'i görünce sevindiler.

«Bu Henry Tabaka,» dedi Moses. «Benim ağabeyim. Adı efsaneleşen hani. Beyaz Şayela'yı öldüren.» Çevredekiilerin gözlerinde saygı ifadesi daha da arttı. Moses bu sefer Mama Nginga'yı çağırırdı. «Senin skokian'larını istemi-

yoruz,» dedi ona. «İyi içki getir. Ağabeyim çoktandır kadın görmedi. Onu da ayarla.»

Emirler yerine getirilirken iki kardeş konuşuyorlardı. «Hâlâ yapılacak çok işimiz var, ağabey. Tüm adamlara içki ve kadın bulabilmeliyiz. Bunu yapabilmenin bir tek yolu var.»

«Ben biliyorum,» diyerek başını salladı Hendrick. «Yapacak insan gücümüz var.»

«Onlara komut verecek generalimiz de var.» Moses ağabeyine dikkatle bakıyordu. «Senin CRK'dan ayrılma zamanın geldi, ağabey. Tüm kuvvetine ve zamanına ihtiyacımız var. Bundan böyle gününü beyaz adama taş kırmakla ziyan etmeyeceksin. Servet ve kudret kazanmak için kafa yoracaksın.» Hafifçe gülümsedi. «Bir daha o kaybettiğin beyaz taşların ardından üzülmene gerek kalmayacak. Ben sana çok daha fazlasını vereceğim.»

Marcus Archer, Hendrick'in CRK'daki iş akdinin feshedilmesini ayarladığı gibi, ona işçi trenlerinde yolculuk yapmak için gerekli belgeleri de çıkarttırmıştı. Ama Hendrick iş gezilerinde asla trene binmedi. Beyaz adamın kayıtlarından yok olup, izini gölgeli şehir bozuntularında kaybetti.

Mama Nginga bir kulübeyi bu işe karargâh olarak ayırdı. Kızlardan biri sürekli olarak Hendrick'in hizmetinde görevliydi. Çamaşırlarını yıkıyor, yemeğini pişiriyor, yatağını ısıtıyordu.

Kampanya Hendrick'in Drake çiftliğine gelişinin altıncı günü başladı. Sonuçta Drake çiftliği genişledi, yeni yerlerde yeni Drake çiftlikleri oluşmaya başladı. Her akşam konvoylar dolusu içki ve kız Drake çiftliğinden yola çıkıyor, madenlere yakın bir yere park edip işçilere hizmet sunuyordu. Madenlerin kapılarını Bufalolar koruduğu için müşterilerin girip çıkmasına göz yumuyorlardı. Bufalolardan biri olmak imtiyazdı artık.

İki yıl böyle geçip gittikten sonra bir gün Moses, «Ee, ağabey, kaybolan taşları hâlâ özlüyor musun?» diye sordu.

«Senin dediğin gibi oldu,» diyerek güldü Hendrick. «Artık her istediğimizi sahibiz.»

«Çok çabuk tatmin oluyorsun.»

«Dahası mı var?» Hendrick'in ilgisi uyanmıştı.

«Sıra nerede şimdi?»

«Sen sendika nedir duydun mu? Anlamını biliyor musun?»

Hendrick kuşkuyla gibiydi. Kaşlarını çatıp düşündü. «Madenlerdeki ve demiryollarındaki beyazların sendikaları olduğunu biliyorum. Ama ne olduğunu pek bilmiyorum. Beyaz adam işi onlar. Bize yaramaz.»

«Yanılıyorsun, ağabey,» dedi Moses alçak sesle. «Afrika Maden İşçileri Sendikası bizi çok ilgilendiriyor. Goldi'ye bunun için geldik biz.»

«Para için geldik sanıyordum.»

«Elli bin sendika üyesinin haftada birer şiling aıdat ödemesi...- para değil mi?» Moses ağabeyinin hesap yapışını gülümseyerek seyrediyordu. Sonunda Hendrick eksik dişlerini göstererek sırtıttı.

«İyi para!» dedi.

«Tek engelimiz kabilecilik. Tek bir halk olsak, kara bir okyanus gibi olurduk. Gücümüz sınırsız olurdu.»

«Ama biz bir tek halk değiliz. Beyazların olmadığı gibi, biz de değiliz. Zu-lu, Ovambo'dan ne kadar farklıysa, İskoçlar da Rus Kazakf'ndan öyle farklı.»

«Ha!» diyerek güldü Moses. «Bakıyorum verdiğim kitapları okumuşsun. Goldi'ye ilk geldiğimizde sen Rus Kazaklarını duymamıştın bile.»

Hendrick hemen, «Bana insanlarla, dünyayla ilgili çok şey öğrettin,» dedi. «Şimdi de, bir Zulu'nun bir Ovambo'ya kardeş demesini sağlamak için ne yapmak gerektiğini öğret.»

«Bunların hepsi mümkün. Rus halkı da siyah Afrikalılar gibi çeşit çeşit. Asyalısı var, Avrupalısı var, Tatarı var, Slavı var... ama büyük bir liderin önderliğinde hepsi tek bir ulus olup başlarındaki zorbayı atabildiler. Siyahların da kendi çıkarlarını kollayacak bir lidere ihtiyacı var. O lider onlar için neyin gerekli olduğunu bilecek, onları zorla o yola koşacak. İçlerinden on bini ya da bir milyonu o uğurda ölse bile.»

«Senin gibi bir lider mi, kardeşim?» diye sordu Hendrick. Moses'in yüzünde yine o esrarlı gülümseme belirdi.

«Önce Maden İşçileri Sendikası,» dedi. «Yürümesini adım adım öğrenen bir çocuk gibi. Bu halk kendi çıkarma olanı öğrenmeli. Başlangıçta acı gelse bile.»

«Pek emin değilim,» dedi Hendrick. «Bizim aradığımız ne, kardeşim? Servet mi, kudret mi?»

Moses bu soruya, «Biz şanslıyız,» diye karşılık verdi. «Sen servet istiyorsun, ben kudret istiyorum. Benim seçtiğim yol, ikimize de istediklerimizi getirecek.»

Sendika ilk kurulduğunda, kendini ilk belli ettiğinde, beyaz yöneticiler epey ürktüler. Çıkan olayları bastırmak için elebaşılarla konuşmak istediklerinde, sendika genel sekreterinin zeki, güzel konuşan, mantıklı bir insan olduğunu görüp memnun oldular.

Moses'in konuşmasında Bolşevik havalar yoktu. Asi ve kavgacı değildi. İşbirliği yapmayı, işleri kolaylaştırmayı isteyen biriydi. Saygılı davranıyordu.

«Bu adamla çalışılabilir,» dediler birbirlerine. «Etkisi var ötekilerin üzerinde galiba. Zaten işçilerin bir sözcüsü olmasına ihtiyaç duyuyorduk. Neyse ki, iyi bir adam. Şansımız çok daha kötü olabilirdi.» Gerçekten de ilk buluşmadan sonra çok iyi sonuçlar elde ettiler, uzun zamandan beri askıda kalmış bazı sorunları çözdüler... hem de maden sahiplerinin çıkarına uygun biçimde çözdüler.

Ondan sonra gayri resmi, tanınmamış sendika, yavaş yavaş kendini kabul ettirmeye başladı. Bir sorun çıkınca Bölge Çalışma Dairesi hemen Moses Ga-ma'yı çağırır oldu. Sorun hemen çözülüyordu o gelince. Moses'in mevkii yavaş yavaş sağlamlaştı. Tabii bu arada grevden, sendika militanlığından söz eden olmuyordu.

«Anlıyor musunuz, kardeşlerim?» diye konuştu Moses ilk sendika merkez komitesi toplantısında. «Biz henüz zayıfken üzerimize tüm kuvvetleriyle gelirlerse bizi hemen mahvederler. Bu Smuts denen adam bir şeytandır. 1922'de sendika grevcilerine makineli tüfeklerle, toplarla saldırmaktan çekinmemişti. Üstelik onlar beyazdı. Siyahlara neler yapmaz, kardeşlerim? Bu toprakları hep bizim kanımızla sular. Yo, biz onları oyalamak zorundayız. Bizim halkımızın gerçek kuvveti sabırdır. Yüz yılımız var bizim. Beyaz adamsa, günü gününe yaşar. Karıncalar her zaman koca bir filin cesedini kemirip bitirmeyi başarır. Sabır, kardeşlerim. Günün birinde beyaz adam bizim araba çekecek öküz olmadığımızı öğrenecek. Kara yeleli aslanlar olduğumuzu, insan eti yiyebileceğimizi anlayacak.

«Şayela'nın treninde buralara geldiğimizden beri yıllar nasıl da çabucak geçti,» diyordu Hendrick. Arabada Doktor Marcus Archer'in evine gitmekteydiler. Moses arabayı pek yavaş sürüyordu. «Üstüne gereksiz yere dikkat çekmeyeceksin, ağabey,» diye öğüt veriyordu bir yandan da. Doktorun arazi-sine çeşitli sebzeler, çiçekler ekilmişti. Evi gösterişli bir ev değildi. Ağaçların altında park edilmiş duran dört araba daha vardı. Moses hâlâ konuşuyordu.

«Evet, yıllar çabuk geçti, ağabey. Amaçlı insanlar için hep öyle olur. Dünya değişiyor artık. Büyük olaylar oluyor. Rus ihtilalinden bu yana geçen dokuz yılda Troçki, Rusya'dan sürüldü. Sonra Hitler, Ren yöresini işgal etti, Avrupa savaştan söz ediyor. O savaş kapitalizmi ebediyen mahvedecek, ihtilal başarılı olacak.»

Hendrick güldü. «Böyle şeyler bizi ilgilendirmez,» dedi.

«Yine yanıldın, ağabey. Bunlar bizi her şeyden çok ilgilendirir.»

«Ama ben anlamıyorum bunları.»

«O zaman ben sana yardım ederim,» diyerek onun koluna dokundu Mo-ses. «Gel, ağabey. Sana dünyayı anlamanın ikinci adımını attıracağım şimdi.» Ford'dan indiler, evin basamaklarını tırmandılar. Moses, «Bugün kulaklarınızın gözlerini açık, ağzınızı kapalı tutsan iyi olur, ağabey,» dedi. «Çok şey öğreneceksin bugün.»

Marcus Archer onları karşılamak üzere verandaya çıkıyordu. Moses'i görünce yüzünde mutlu gülücükler belirmişti. Yürüyüp onu sevgiyle kucakladı, kolunu beline sardı, Hendrick'e döndü.

«Siz Henry olmalısınız. Sizden sık sık söz ettik.»

«Tanışmıştık, Doktor Archer. İlk geldiğimizde, merkezde.»

«O çok eskidendi,» diyerek başını salladı adam. «Hem bana Marcus deyin. Siz de aileden sayılırsınız.» Moşes'e baktığında yüzünde hayranlık okunuyordu.

«Moses seni daha önce getirmeliydi. Burada tanışmaktan hoşlanacağını birçok ilginç ve önemli insan var. Gel, seni tanıştırayım.» Hendrick'in kolunu tuttu, onu mutfağa soktu.

Geleneksel çiftlik evi mutfaklıydı içersi. Taş zemin, kara bir odun sobası, asılı soğanlar, fûme etler.

San tahta masanın başında on bir kişi oturuyordu. İçlerinden beşi beyaz, geri kalanı siyahtı. Yaşları gençten yaşlıya kadar uzanıyordu. Marcus, Hendrick'i masanın çevresinde ağır ağır dolaştırdı, herkese tanıştırdı. Önce masanın başındaki adamdan başladı.

«Bu Peder John Dube, ama sen onu Mafukuzela diye duymuş olmalısın.» Hendrick'in içine bir dehşet ve saygı duygusu yerleşti. «Hau, Baba!» diyerek selamladı Zulu'ların siyasal liderini saygıyla. Adam aynı zamanda İlanga Kase Natal gazetesinin kurucusu ve başyazarıydı. Ama en önemlisi, Afrika Ulusal Kongresi'nin başkanı olmasıydı. Afrika kıtasının güneyinde tüm siyah uluslar için konuşmaya cesaret eden tek kuruluştur o.

«Sizi duydum,» dedi Dube alçak sesle Hendrick'e. «Yeni sendikaya çok yararlı hizmetlerde bulundunuz. Hoş geldiniz, oğlum.»

John Dube'dan sonra, masadaki öbür insanlar Hendrick'e sönük geldi. Oysa aralarında bazı gençler bayağı etkileyici tiplerdi.

«Bu da genç avukatımız...»

«Henüz değil! Henüz değil!» diye itiraz etti genç adam.

«Yakında avukatımız olacak,» diye düzeltti Marcus Archer. «Adı Nelson Mandela. Transkei şefi Henry Mandela'nın oğlu.» Beyazlar gibi el sıkışırken Hendrick kendini hâlâ bir garip hissediyordu. Delikanlının gözlerine bakarken, bu bir aslan yavrusu, diye düşündü.

Beyazlar pek o kadar etkileyici değildi. Avukatlar, gazeteciler, şiir ve hikâye yazar bir adam vardı. Hendrick onu hiç duymamıştı ama, ötekiler fikirlerine saygı gösteriyorlardı.

Hendrick'in bu beyazlarda ilginç bulduğu tek şey, kendisine gösterdikleri saygı oldu. Beyaz adamın siyahla ancak emir verirken konuştuğu bir toplumda, böyle bir durumla karşılaşmak gerçekten şaşırtıcıydı. Onunla konuşurken «yoldaş», «kardeş» gibi kelimeler kullanıyorlardı.

Anlaşılan Marcus Archer yaman bir aşçıydı. Sunduğu yemekler pek lezzetli ve pek süslüydü. Konuşmalar Hendrick'i pek ilgilendirmese de, dikkatle dinliyormuş gibi yaptı. İspanya'daki durumdan, Troçkistler koalisyonundan, sosyalistlerden, sol kanat cumhuriyetçilerinden ve komünistlerden söz ediliyor, General Francisco Franko'ya ve faşistlere saldırıyordu.

Masadaki-lerden ikisi, şairle bir gazeteci, ilk fırsatta İspanya'ya gidip savaşa katılma isteğini belirttiler. Diğer beyazlar onlara imrendiklerini belli ettiler.

«Şanslısınız. Ben de isterdim ama Parti burada kalmamı istiyor.»

Partiye sık sık değiniliyordu. İkide bir Marx ve Lenin'in düşünceleri ortaya getirilmekteydi. Bir ara herkes Hendrick'le konuşmaya başladı. Hendrick kendisini bir tür sınavdan geçirdiklerini anladı, gözücuyla Moses'e baktı. Gerçi kardeşinin yüz ifadesi değişmedi ama, Hendrick yine de konuşması gerektiğini sezdi. Marcus o sıra kararlı bir sesle, «Elbette ki siyahlar sendikasının kurulması ihtilalin zaferini sağlamaya tek başına yeterlidir...» dedi, sözünün sonunu havada bıraktı. Yüzünde sinsî bir ifadeyle Hendrick'e bakıyordu.

«Size katılmıyorum,» dedi Hendrick tok bir sesle. Hepsî sustular, umutla beklediler. «Mücadelenin tarihi göstermektedir ki, işçilere yardım edilmediği zaman ancak sendikacılık düzeyine kadar yükselebilirler, kaynaklarını bir araya getirip işverenle ve kapitalist hükümetle mücadele etmeye bakarlar. Ama

onların ideallerine sadakatini, askeri disipline girip amaçlarını gerçekleştirmelerini sağlamak için profesyonel ihtilalciler gereklidir.»

Lenin'in, 'Ne yapılmalı' adlı yazısından hemen hemen kelimesi kelimesine alınmaydı bu sözler. Hendrick İngilizce konuşmuştu. Moses bile afallamıştı onun bu başarısı karşısında. Diğerleri birbirlerine sevinçle gülümsediler, Hendrick çevresine gururla baktı, tekrar o etkileyici sessizliğine gömüldü.

O kadarı yetmişti. Bir daha konuşması gerekmedi. Ortalık kararırken herkes vedalaştı, karşılıklı teşekkürler sunuldu, konuklar arabalarına binip ayrıldılar. Moses kardeşini buraya getirmekteki amacını gerçekleştirmişti.

Hendrick hem Güney Afrika Komünist Partisi'nin, hem de Afrika Ulusal Kongresi'nin üyesi oldu, yeminini etti.

Moses oradan ayrıldıklarında hemen kente dönmedi. Ford'u yassı tepeli maden ocaklarından birinin dibine park etti, ikisi inip tepeye tırmandılar. Ufuk buradan çok uzakta görünüyor, dünyayı çok geniş gösteriyordu.

«Şimdi anlıyor musun?» diye sordu Moses, omuz omuza dururlarken. Ve Hendrick bir anda kardeşinin amacını olduğu gibi görüyordu.

«İstedğin şey bir parçası değil,» dedi alçak sesle. «Hatta büyük bir parçası da değil!» Kollarını bir ufuktan öbür ufka, her şeyi içine alacak biçimde açtı. «Sen hepsini istiyorsun. Toprağı da, içindeki her şeyi de.» Sesi bu düşüncenin büyüklüğüne karşı duyduğu şaşkınlıkla doluydu.

Moses gülümsedi. Ağabeyi sonunda anlamıştı.

Tepeden inip arabayı bıraktıkları yere döndüler, sessizce Drake çiftliğine ilerlediler. İnsan doğumu ve ölümü nasıl kelimelerle tarif edemezse, bu onları da tarif edecek kelime yoktu. Ancak kente girdikleri zaman dünya tekrar onları sarıp içine aldı. Çocuk, atmakta olduğu gazetelerden birini Moses'in camına doğru salladı. Moses camı indirdi, çocuğa bir madeni para fırlatıp gazeteyi açtı, kanepeye, ikisinin arasına koydu.

Hendrick katı açılmamış gazeteye kaşlarını çatarak baktı, sayfadaki manşeti okudu:

BERLİN OLİMPİYATLARINA GİDECEK GÜNEY AFRİKA
TAKIMLARI SEÇİLDİ
ULUS ONLARA İYİ ŞANSLAR DİLİYOR

«Tanıyorum bu beyaz çocuğu ben!» diye patladı Hendrick. Yazının yanında resimler de vardı.

«Ben de tanıyorum,» dedi Moses. Ama ikisi başka başka çocuklara bakmaktaydılar o anda.

Manfred aslında Tromp Amca'nın en olmadık saatlerde uyanık olabileceğini biliyordu. Gece ne zaman böbrekleri onu sıkıştırıp uyandırorsa, sundurmadan çıkıp bahçedeki tualete gidecek olsa, Tromp Amca'nın çalışma odasında ışık görüyordu.

Bir keresinde her seferinden daha ayık olan Manfred, yolundan saptı, Tru-di Hala'nın lahanalannın arasından geçip pencereden içeriyi gözetledi. Tromp Amca masasında kocaman bir ayı gibi oturmuş, bir yandan sakalını karıştırıyor, bir yandan homurdanarak önündeki kâğıtlara bir şeyler yazıyordu. Manfred onun pazar günü vereceği vaazları hazırladığını sanıyordu hep. Bu çalışmaların aralıksız iki yıldır sürdüğünün farkına varamamıştı.

Derken bir sabah siyah postacı bisikletiyle tozlu yolda yaklaştı, kahverengi kâğıda sarılı, bağlı ve mühürlü kocaman bir paketi getirip teslim etti. Tru-di Hala esrarengiz paketi holdeki küçük masanın üzerine koydu. Çocukların hepsi hole girip pakete bakmak için çeşit çeşit özürlü uydurdular. Sonunda saat beşte Tromp Amca geldi. Başta Sarah olmak üzere herkes bağırarak onun arabasını karşılamaya koştu.

«Sana bir paket geldi, baba.»

Tromp Amca paketi inceleyip üzerindeki etiketi okurken hepsi çevresine toplastılar. Adam bir bıçakla kâğıdı dikkatle kesti, ipleri çözdü, kahverengi paket kâğıdını çıkardı.

«Kitaplar!» diyerek içini çekti Sarah. Kızlar hayal kırıklığına uğrayıp uzaklaştılar. Bir tek Manfred kaldı orada.

Aynı kitaptan altı tane gelmişti. Hepsı birbirinin eşiydi. Kırmızı ciltli, altın yaldızlı. Tromp Amca'nın davranışındaki, yüz ifadesindeki bir şey, Manfred' in dikkatini çekiyordu. Adam bu kitaplara olağanüstü önem vermekteydi.

Manfred kitabın adını okudu: **Afrikaner'ler: Tarihteki ve Afrika'daki Yerleri.**

Kitap Afrikaner dilinde yazılmıştı. Henüz tanınmayı, resmileşmeyi bekleyen o genç dilde. Manfred bunu garip buldu. Önemli bilimsel eserler, Afrikaner'ler tarafından yazılmış olsa bile, hep Hollandaca yazılırdı. Tam bu konuda bir yorum yapacağı sırada, gözleri yazarın adına ilişti, soluğu boğazına tı-kandı.

«Tromp Amca!»

Yaşlı adam alçakgönüllülükle kıkırdadı.

«Siz yazmışsınız bunu!» Manfred'in yüzü gururla parlıyordu. «Bir kitap yazmışsınız.»

«Öyle, delikanlı. İhtiyarlar bile bazı yeni şeyleri öğrenebiliyor.» Tromp Amca kitapları kucakladı, çalışma odasına yöneldi, onları masasına bıraktı, arkasını dönünce Manfred'in de peşinden geldiğini görüp şaşırdı.

«Özür dilerim, Tromp Amca.» Manfred buraya izinsiz girdiğinin farkındaydı. Bu odaya daha önce ömründe yalnız bir tek kere girmişti, o da özel davetle. «Sormadan geldim. Girebilir miyim... lütfen, **Oom!**»

«Galiba girdin bile.» Tromp Amca ciddi görünmeye çalışıyordu. «Kal bari.»

Manfred iki elini arkasında kenetleyip masaya yanaştı. Yazılı kaynakların değerini bu evde iyi öğrenmişti. Kitapların Tanrısal dehayı yansıtan en büyük hazine olduğu öğretilmişti ona.

«Bir tanesine dokunabilir miyim?» diye sordu. Tromp başını sallayınca elini uzattı, yazar adını parmağıyla izledi. «Peder Tromp Bierman.»

En üstteki kitabı eline aldı. İhtiyarın her an bağırmasını bekliyordu.

Bağır-mayınca kitabı açtı, sünger gibi, sarımsı kâğıttaki kirli baskılara baktı.

«Okuyabilir miyim, lütfen, Tromp Amca?» Yalvarıyordu. Yine red cevabı bekliyordu. Ama adamın yüz ifadesi büsbütün yumuşadı.

«Okumak mı istiyorsun bunu?» Şaşırmıştı. Sonra güldü. «Eh, ben de okunsun diye yazdım zaten.»

Yüzünde yaramaz bir gülümseme belirdi, Manfred'in elinden kitabı kaptı, masasına oturup gözlüğünü taktı, kalemini mürekkebe batırıp kitabın ilk sayfasına bir şeyler yazdı:

Manfred De La Rey'e,

Halkımızın Afrika'daki yerini güvenceye kavuşturmaya katkıda bulunabilecek genç bir Afrikaner'e.

Sevgilerimle Amcası
Tromp Bierman

Manfred kitabı göğsüne bastırıp geri geri kapıya doğru çekildi. «Benim mi? Gerçekten bu benim rni?» diye fısıldıyordu. Tromp Amca başını sallayınca döndü, son hızla odadan fırladı. Acelesinden teşekkür etmeyi bile unutmuştu.

Manfred kitabı üç gecede okuyup bitirdi. Gece yarısından sonra, battaniyesine sarılıp mum ışığında okuyordu. Beş yüz sayfa ve sık satırdı. İçinde Kutsal Kitap'tan bol bol cümleler vardı. Ama etkileyici olmasına rağmen basit bir dille yazılmıştı. Sıfatlarla, tasvirlerle dolu değildi. Anlamı dosdoğru '. Manfred'in yüreğine sesleniyor gibiydi. Bitirdiğinde içi gururla dolmuş, kendini daha güçlü hissetmeye başlamış, halkından gurur duymuştu. Düşmanlarına da, onlara haksız yere sıkıntı çektiirdikleri için ateş püskürüyordu.

Onun bu duygularını sezmiş gibi, Tromp Amca sabaha karşı sundurmaya çıkageldi. Kapıda duraladı, gözlerini mum ışığına alıştırdı, ilerleyip Manfred' in yatağının kenarına oturdu.

Beş dakika kadar sessizce oturdular. Sonunda Tromp Amca, «Demek bitirdin,» dedi.

Manfred sarsılarak şimdiki zamana döndü. «Bence yazılmış yazılacak en önemli kitap,» diye fısıldadı. «İncil kadar önemli.»

«Günaha girme, delikanlı.» Tromp Amca ciddi görünmeye çalışıyordu ama pek memnun olmuştı. Manfred özür dilemedi. Tersine, hevesle devam etti. «İlk defa kendimin kim olduğunu biliyorum. Burada ne işim varmış, ilk defa anlıyorum.»

«Anlaşılan çabalarım boşa gitmemiş,» diye mırıldandı adam. Tekrar ses-sizleştiler. Sonra yaşlı adam içini çekti. «Kitap yazmak yalnızlık duygusu veren bir iştir. Sanki gece boyunca ağlayıp bağıırıyorsun, ama karanlıklarda sesini duyan yok... cevap veren yok.»

«Ben duydum sesinizi, Tromp Amca.»

«Evet, delikanlı, duydun... ama yalnız sen.»

Oysa Tromp Amca yanılıyordu. Karanlıkta daha başka dinleyicileri de vardı.

Kasabaya bir yabancınn gelmesi olay olurdu. Hele kasabaya üç yabancınn birlikte çıkagelmesi o kadar benzeri görölmemiş bir olaydı ki, tüm kasabalıyı bir dedikodu fırtınası sarmıştı.

Yabancılar güneyden haftada bir gelen posta treniyle geldiler. Granit su-ratlı, koyu renk giyimli, çantalarını kendileri taşıyan tiplerdi. İstasyondan karşı kaldırıma geçip dul Bayan Vorster'in pansiyonuna girdiler ve pazar sabahına kadar bir daha görölmediler. O sabah pansiyondan çıkıp omuz omza, aynı ciddi, asık suratlarıyla kaldırım boyunca yürüyüp Hollanda Reform Kilise-si'ne, duaya gittiler.

içeriye girdiklerinde dosdoğru yürüyüp vaaz kürsüsünün hemen altındaki en ön sıraya, sanki en doğal haklarıymış gibi yerleştiler. Kuşaklardır o sıraya oturan aileler bozuldukları bile, ses çıkarmadan kendilerine başka yerler buldular. Üç yabancı cemaat arasında İsa'nın doğumuna gelen üç bilge kişiye benzetilmeye başlamıştı bile.

Koro o gün çok güzel söyledi. Manfred, Sarah'nın yanında duruyor, onun o parlak güzelliğinden, tatlı kontralto sesinden pek etkileniyordu. Sade şapkasının altında bile melekler kadar güzeldi Sarah. On dört yaşında, kadınlığı daha yeni su yüzüne çıkıyor, yüz hatları Tanrı'ya adanmışlıkla parlıyordu.

Sonunda Tromp Amca'nın kürsüye çıkma vakti geldi.

«Günahkârlar!» diye kükredi Tanrının Borazanı ağzını açar açmaz. Üç kara elbiseli adam top sesi duymuş gibi yerlerinden sıçradılar. «Tanrı'nın evi pişmanlık duymayan günahkârlarla dolmuş!» Ondan sonra Tromp Amca kendini kaybetti. Onları bir azarlıyor, bir inancın güzelliklerini gösteriyordu. Sonunda «Amin,» ve «Tann'ya şükürler olsun!» diyerek vaazını bitirdi.

Cemaat rahatlamış gibi, ama hâlâ gergin, kiliseden boşalmaya başladı. Üç yabancı en son çıkanlar oldu. Tromp Amca kapıda herkesi yolcu ediyordu. Onların da ellerini sıktı, her biri onunla alçak sesle konuştular.

Tromp Amca onları ciddi ciddi dinledi, sonra dönüp Trudi Hala'ya kısaca danıştı, tekrar adamlara döndü.

Dört erkek birlikte yola koyuldular. Trudi Hala'yla çocuklar onları saygılı bir mesafeden izliyorlardı. Eve geldiler, ancak pek seyrek kullanılan yemek odasına sofra kuruldu.

Üç yabancı, tartışmalarının güzel yemeklerin tadını kaçırmamasına izin vermediler. Masanın ucunda çocuklar şaşkınlıktan gözleri fincan gibi açılmış, yemeklerini pek sessiz yiyorlardı. Daha sonra erkekler kahve içti, pipolarını yaktılar, Tromp Amca da ikinci vaazına başladı. Çok güzel konuşuyordu. Yabancıların ara sıra birbirine anlamlı anlamlı baktığını Manfred birkaç kere yakaladı.

Yabancılar pazartesi kalkan posta treniyle kasabadan ayrıldılar. Onu izleyen günler ve haftalar boyunca evde bir beklenti havası esti durdu. Tromp Amca hiç olmayan huylar edindi, ön kapıda bekleyip postacıya her sabah günaydın demeye başladı. Sonunda mektup geldiği zaman Tromp Amca sundurmada Manfred'le boks çalışıyordu.

Yılanmak ve akşam yemeğine hazırlanmak için eve döndüğünde mektubu holdeki masada bekler buldu. Onunla birlikte gelmiş olan Manfred, adamın zarfı eline alırken heyecanlı olduğunu fark etti. Tromp Amca mektubu kapıldığı gibi çalışma odasına daldı, kapıyı da kilitledi. Trudi Hala yemeği sofrada yirmi dakika bekletmek zorunda kaldı. O akşamki şükran duası her zamankinin iki katı uzunluğunda oldu. Sarah gözlerini deviriyor, masanın karşısından Manfred'e bıkınlık işaretleri yapıyordu. Sonunda Tromp Amca «Amin,» diye kükredi ama, yine de kaşığını eline almadı. Masanın ucundan Trudi Hala'ya gülümsedi.

«Sevgili karım,» dedi. «Bunca yıldır sabır gösterdin, hiç yakınmadın.»

Trudi Hala kıpkırmızı kesildi. «Çocukların önünde olmaz, Meneer,» diye fısıldadı. Tromp Amca'nın gülümsemesi daha da yayıldı.

«Bana Stellenbosch'u verdiler,» dedi. Ortalıkta sinek uça sesi duyulurdu, İnanmaz bakışlarla ona bakıyordu herkes. Bu sözün anlamını hepsi kavramıştı, .

«Stellenbosch,» diye tekrarladı Tromp Amca. Kelimeyi dilinde yuvarlayarak tadını çıkardı.

Stellenbosch, Cape Town'un otuz mil uzağında bir ilçeydi. Binaları Hollanda tarzında, badanalı, kar gibi göz alıcıydı. Sokakları geniş ağaçlıydı. Çev-resinde bağlar vardı. Yakınında koca bir şato bulunuyordu.

«Kitap,» diye soludu Trudi Hala. «Hiç sanmazdım. Hiç anlayamadım...»

«Evet, o kitap,» diyerek güldü Tromp Amca. «Ve otuz yıllık çalışmalarım. Eikeboom Sokağı'nda kocaman bir evimiz olacak. Yılda bin sterlin de para. Çocukların her birine ayrı bir oda. Üniversite masraflarını kilise karşılayacak, En aydın kafalara vaaz vereceğim. Üniversite Konseyi'nde üye olacağım. Sen de, sevgili karım, sofranda profesörleri, bakanları ağırlayacaksın. Diz çökün!

Kalkmalarına izin verdiği zaman çorba buz gibi olmuştur.

İki ay sonra taşındılar. Tromp Amca görevini ilahiyat fakültesinden yeni; mezun genç bir papaza devretti.

Sanki yüz mil yarıçaplı çevrede kim var kim yoksa istasyona onları geçirmeye gelmişti. Manfred o zamana kadar Tromp Amca'nın burada ne kadar sevilip sayıldığını hiç anlayamadığını düşünüyordu. Erkekler en sık kıyafetlerini giymişlerdi. Tromp Amca'nın elini sıkıp ona yol açıklığı ve iyi şanslar dilediler. Kadınlardan bazıları ağladı. Hepsisi de hediye getirmişlerdi. Sepetleri dolusu reçeller, çörekler... bir ordu doyuracak kadar yiyecek.

Dört gün sonra aile Cape Town istasyonunda tren değiştirdi. Vakit az olduğundan yalnız Adderley Sokağı'yla Masa Dağı'nı biraz görebildiler.

Stellenbosch'da onları kilise erkanyla cemaatin büyük bir kısmı karşıladı. Aile artık hayatlarının iyice değişmiş olduğunu ilk o zaman anladı.

Manfred daha ilk günden üniversite giriş sınavlarının hazırlığına gömüldü. Sabahın erken saatinde çalışmaya başlıyor, gece yarısına kadar devam ediyordu. Bu böyle iki ay kadar sürdü. Sınavlar bir hafta devam etti, sonra da hepsinden acı olan sonuç bekleme süresi başladı. Manfred, Almandada birinci, matematikte üçüncü, genel ortalamada sekizinci olarak üniversiteye girdi ve Bierman ailesinin yüzünü ak çıkardı. Hukuk Fakültesi'nin ilk sömestri ocak ayında başlıyordu.

Trudi Hala onun evden ayrılıp öğrencilerle birlikte oturmasına çok karşıydı. Evde Manfred'in artık rahat bir odası olduğunu söylüyor, kızların onu çok özleyeceğini ileri sürüyordu. Üstelik de, şimdi Tromp Amca'nın geliri artmış olmasına rağmen, öğrenci pansiyonunun masrafı yine de bel bükecek kadar ağırdı.

Tromp Amca ise üniversite muhasebesiyle konuştu, verdiği kararları aileyle açmadı ama, Manfred'den yana çıktığı sonradan anlaşıldı.

«Kadınlarla dolu bir evde yaşamak çocuğu yakında delirtecek. Başka gençlerle bir arada bulunup onların arkadaşlığından yararlanmalı, üniversitenin tam anlamıyla tadını çıkarmalı.»

Böylece 25 Ocak günü Manfred pür heves, erkekler yatakhaneli olan Rust en Vrede'nin kapısında belirdi, gelişinden beş dakika sonra da kendini birinci sınıf acemilerine uygulanan işkencelerle yüz yüze buldu. Acemilere burada «flatus» deniyordu. Kendinden «ben» diye söz etmesi yasaktı. Bu flatus diye söz etmek zorundaydı kendinden. Binanın içindeki insanlardan başka, yapının bölümlerine de saygı göstermek zorundaydı. Örneğin bir kapıdan geçerken, «Sayın kapı, bu flatus geçmek istiyor,» ya da tuvalete, «Sayın tuvalet, bu flatus üstünüze oturmak istiyor,» demek kuralı vardı.

Yattıkları odalar saat başı büyük sınıf çocuklarının yağmasına uğruyordu. Çarşaf ve battaniyeleri yere atılıyor, üzerine su dökülüyor, kitapları raflardan boşaltılıyor, ıslak battaniyelerin üzerine saçılıyor. Tam o sırada da son sınıf öğrenci başkanı Roelf Stander odaların resmi teftişine başlayıveriyordu.

«Bu okulu gölgeleyen en berbat flatus bulutu sizlersiniz,» dedi onlara bil-gece. «Odanızı tertemiz yapmak için bir saatiniz var. Bu iş bitince ceza yürü-yüşüne çıkarılacaksınız.» Roelf Stander odaları beğendiğini gece yarısından sonra açıkladı. Ceza yürüyüşüne o saatte çıktılar. Üstlerinde bir tek donları, başlarında bir yastık yüzü, elleri arkalarından bağlı durumda, uyuyan kentın sokaklarından geçirilip dağlara kadar yürütüldüler. Sabah dörtte ayakları ka-nayarak yatakhaneye döndüklerinde odalarını yine darmaduman buldular. Roelf Stander'in gelecek teftişı ise saat beşteydi. İlk ders saat yedide başlıyordu. Kahvaltıya vakit yoktu.

Üniversite yetkilileri bu olup bitenleri «eğlence» sayıyorlardı. Hem de sağlıklı eğlence. Çocuk çocuktur, diyorlardı kendi kendilerine. Üniversite ge-lenegi diye bir şey vardı. Bu gelenek yeni gelenlerin aile havasına uyum sağ-lamasına yarıyordu onlara göre.

Ama bu arada sadistler de kendilerine ortam bulmuş oluyordu. Bazı yeni öğrenciler fena halde dayak yiyorlardı. Bir kısmı okulu terkettti ama üniversite geleneği yine de ödün vermedi.

Manfred'in cüssesi ve fiziki, yakışıklılığının da katkısıyla, onu doğal bir hedef durumuna getiriyordu. Ama o yine de öfkesini tutmayı, dilini kontrol et-meyi başardı. Her kıskırtmaya kahramanca göğüs gerdi. Okulun açılışının ikinci haftasında yatakhaneye bir duyuru asıldı.

Boks takımı seçmeleri için

Tüm flatuslar cumartesi 4'de jimnastik salonunda bulunsun.

Roelf Stander Boks
takımı kaptanı

Yatakhane binalarının her biri bir spor dalında sivrilmişti. Rust en Vre-de'nin de dalı bokstu. Manfred zaten bu yüzden başvurmuştu buraya.

Roelf jimnastik salonunda Manfred'in karşısına dikildi, ona kilosunu sordu. «Bu flatus hafif-ağır siklet efendim.» Roelf'un gözleri biraz kısıldı. Manf-red'i zaten olası aday olarak gözüne kestirmişti. Şimdi boks dilini onun ağzından duyunca umutları daha da arttı.

«Daha Önce boks yaptın mı, flatus?»

«Bu flatus hiç boks maçı yapmadı, efendim. Ama bu flatus biraz egzersiz yaptı.»

«Eh, pekâlâ o halde. Ben ağır sikletim. Ama senin kilonda başka kimse ol-madığına göre, birkaç raund benimle çalış. Sakın sert davranma bana, flatus.»

Herkes gülüştü. Roelf Stander bölge amatör şampiyonuydu. 1936'da yapılacak Berlin Olimpiyatları için ülkenin en değerli adaylarındandı. Roelf da sıırıttı. «Tamam, tñy sikletlerle başlatalım,» dedi.

Jimnastik salonunu çevreleyen sıralarda çocukların aileleri sıralanmış oturuyordu. Tüm diğler sikletlerin karşılaşmaları bittiğinde Roelf ortaya çıktı, iki elini kaldırdı, bir duyuruda bulundu. «Bayanlar, baylar, son adayımız için kilosunda rakip bulamadık. Sabrınıza sığınarak onun deneme karşılaşmasında kendisine ben eşlik edeceğim.»

Alkışlar koptu, «Öldürme zavallıyı!» diye sesler duyuldu. Manfred salonun kapısından girip ön sıraların hizasına geldiğinde yan gözle Sarah'ya ve Tromp Amca'ya baktı. Sarah yerinde sıçrayıp duruyordu. İki yumruğunu yanaklarına dayamıştı.

«Ye onu, Manie!» diye haykırdı. Tromp Amca da başını salladı: «Mamba kadar hızlı, delikanlı. Ratel kadar cesur!» Bu homurtuyu ancak Manfred duyabildi. Çenesini kaldırdı, iplerin altından geçip ringe girdi. Bir yandan adı anons ediliyordu. Roelf köşesinden dans eden adımlarla yaklaştı, birbirlerinin çevresinde döndüler. Manfred hiç açık vermiyordu. Ayakları üzerinde bir bulut gibi hareket etmekteydi.

İyi dövüşüyor! Roelf'un öfkesi büsbütün kabarmıştı. Ne yaptığını biliyor. Rakibini ringin ortasına sürmeye çalışıyor, onun atakları karşısında gerilemek zorunda kalıyordu. Henüz ikisi de tek yumruk atmamışlardı. Yavaş yavaş Roelf'un rahat hali değişti, hareketlerine ölümcül bir kararlılık geldi. Onu yakından tanyanlar, gözlerinin ve ağzının köşelerindeki kıvrımlardan anlam çıkarıyorlar.

Roelf soluyla bir deneme çıkışı yaptı, karşısındaki eğilmeye tenezzül bile etmedi. Yumruğu eldiveniyle, hemen hemen tiksinerak savuşturdu, o hafif dokunuştaki kuvveti duyan Roelf'un derisi ürperdi, Manfred'in gözlerinin içine baktı. Bu hileyi iyi bilirdi. Bakışlarıyla üstünlük sağlamak istiyordu.

Hasmının gözleri çok garip bir renkteydi. Topaz gibi, sarı safir gibiydi. Roelf hemen leopar gözlerini düşündü. Aynı gözler. İçlerinde buz gibi altın ışıklar tutuşuyordu. İnsanlık dışı, vahşi ışıklar.

Roelf Stander'ın göğsünün sıkışmasına yol açan şey, korkudan çok, korkunç bir tehlike önsezisi oldu. Ringe karşısında vahşi bir hayvanla çıkmıştı. O gözlerde açlık vardı. Öldürme açlığı. İçgüdüsel bir hareketle yumruğunu bu vahşi düşmana savurdu.

Solunu kullanmıştı. Solu çok ցlyd. Onu o acımasız san gözlere savur-muştı. Ama vuruş havada kesildi. Roelf kendini toplamaya umutsuzca uğraş-tıysa da, sol dirseği yüksekteydi. Kanat altı belki bir saniyenin yüzde biri kadar bir süre açık kalmıştı. İçinde bir şey patlar gibi oldu. Yumruğu göremedi. Bunun bir yumruk olduğunu da anlayamadı. Çünkü daha önce ömründe böyle vurulmamıştı ona. Sanki içinde patladı, göğüs kafesinden, ciğerlerini zorlayarak dışarı çıktı, boğazına acı verdi, vücudu geriye uçtu.

İpler onu ensesinden yakaladı, tekrar ne fırlattı. Sapan taşı gibi. Zaman yavaşlamış olmalıydı. Görüşü bulanıktı. Uyuşturucu almış gibiydi. Bu sefer yumruğu gördü. Onun etten ve kemikten değil de, kara bir demirden olduğuna ilişkin bir hayal doğdu kafasında. Kaçınması imknsızdı. Bu seferki çok daha bile büyük oldu. İçinden bir şeyin yrtıldığını, kemiklerinin mum gibi eridiğini hissetti.

ığlık atmak geldi içinden. Kendini nasılsa tuttu. Devrilmek istedi. Yeni yumruk gelmeden kendini yere atmak istedi. İpler onu ayakta tutuyordu. Vücudu sanki kristal gibi kırıldı yaklaşan yumruğun altında. İpler onu yine ne fırlattı.

Elleri yüzünden aşağı kaydığında yumruğun yine gelmekte olduğunu gördü. Gözlerinin önünde büyüyor, görüş alanını dolduruyordu. Ama vuruşu hissetmedi.

Birkaç saniye içinde bitmişti. Kalabalık şaşkın bir sessizlik içinde oturuyordu. Manfred hâlâ yerdeki vücudun karşısında dans etmekteydi. Yüzüne bir vahşı maskesi geçirmiş gibiydi. Gözlerinde sarı ışıklar uçuşuyordu. Henüz insanlığa dönmemişti. ldrme hastalığı hâlâ esir tutuyordu onu.

Derken kalabalıktan bir kadın çığlığı yükseldi, onu uğultular izledi. Er kekler ayağa fırlamış, sandalyeler devriliyordu. şaşkınlık, sevinç, ileri atılmalar, iplere tırmanmalar, Manfred'in etrafını çevirmeler, sırtını okşamalar... ki mi de yerde yatan çocuğun başındaydı.

Kadınların şoktan yüzü solgundu. Bazıları hâlâ bağırüyordu. Gözleri heye-candan pırl pırıldı.

Tromp Amca, Sarah'nın kolunu tutup onu sakinleştirmeye çalıştı. Kız j Mevlevi dervışleri gibi dönüyor, bir yandan da avazı çıktığı kadar haykırüyordu. Binanın kapısından çıkarken Sarah'mn gözleri arkada kalmıştı. Bu yerden, bu yerdeki insandan ayrılmak istemiyormuş gibiydi.

«Onun hayatı değişti, bizimki de onunkiyle değişecek,» diye mırıldandı yaşlı adam. «Umarım hiçbirimiz bugün olanlardan pişmanlık duymayız. Neden olan benim çünkü.»

Sonraki üç ay boyunca Manfred'in flatus işkenceleri devam etti, başka sı-nıflardakilerle ilişki kuramadı. Ama kendi arkadaşlarının gözünde bir tanrı olmuştı artık. Üç aydan sonra, acemiler artık okul toplumuna kabul ediliyorlardı. Kafeteryada otururlarken Roelf gelip Manfred'in karşısına dikildi bir gün. «İki şey yapmak istiyorum,» dedi, Manfred toparlanırken gülümsedi, elini uzattı. «Önce elini sıkmak istiyorum, ikincisi de, sana bir bira ısmarlamak istiyorum. İnan bana, Manie, senin gibi biriyle ömrümde dövüşmedim ben.» Bir kahkaha patladı, dostluk havası herkesi sardı.

İkisi kısa zamanda dost oldular. Günün birinde Manfred sosyoloji dersinden çıkarken, Roelf Stander'ın, yanında tüm boks ekibiyle birlikte kapıda beklemekte olduğunu gördü.

«Bizden sır sakladın, Manie,» diye suçladı Roelf onu. «Tromp Bierman'ın enişten olduğunu söylemedin bize. Adam beş yıl milli şampiyondur. Slater'ı da, Kara Jephtha'yı da yere sermişti!»

«Söylememiş miydim?» Manfred'in kaşları düşünceli bir ifadeyle çatıl-mıştı. «Herhalde dalgınlığıma gelmiş olmalı.»

«Manie, bizi tanıtır ona,» diye yalvardı takım kaptanı yardımcısı. «Hepimiz tanışmak istiyoruz. Lütfen.»

«Acaba takımın koçluğunu kabul eder mi, Manie? Bir sorar mıyım? Eğer koçumuz Tromp Bierman olursa...» Roelf sesini kesti. Düşünceleri onu dehşete düşürmüştü.

«Bakın, ne yapalım,» dedi Manie. «Pazar sabahı tüm takımı kiliseye geti-rebilirseniz, eminim ki Trudi Hala hepimizi öğle yemeğine eve davet eder. Tru-di Hala'mm yemeğini tatmayan cennet nedir bilmiyor demektir, inanın bana.»

Böylece o pazar tüm üniversite boks takımı, tıraşlı ve temiz, en şık elbise-leri ve kravatları içinde kilisede belirdiler, ilahiler söylenirken sesleri duvar-ları sarsar gibi oldu.

Trudi Hala bu olayı kendi aşıcılık yeteneklerinin bir sınavı olarak görüyor-du. Kızlarla birlikte uzun hazırlıklar yaptılar. Tromp Amca masanın başında-ki yerinden onlara en unutulmayacak maçlarını anlattı. Yemeğin sonunda Ro-elf Stander, karaca yutmuş piton gibi süzülerek teşekkür konuşmasını yapmak üzere ayağa kalktı, konuşmanın yan yerinde de konuyu saptırıp Tromp Am-ca'dan takımı çalıştırması için ricada bulundu.

Tromp Amca önce gülerек reddetti, sonra takımın bir ağızdan gürültülü ı-srarları karşısında kabul etti. Hepsini elini sıkıp teşekkür ederken, «Çocuklar, ba-

şınızı ne tür bir belaya soktuğunuzun farkında değilsiniz,» diyordu. «Bazı kelimeler vardır ki ben onların anlamını hiç bilmem. Yoruldum, bıktım sözle de onlar arasındadır.»

Yemekten sonra yatakhaneye dönerken Roelf, Manie'nin yanına sokuldu «Söylesene, Manie, kuzinin kaç yaşında?»

«Hangisi?» diye sordu Manie ilgisiz bir sesle. «Şişmanı Gertrude, gamze-lisi Renata.»

«Hayır, hayır, Manie, saçmalama,» diye onun sözünü kesti Roelf. «Mavi gözlü, güzel olanını söylüyorum. İpek gibi altın saçlısını. Benimle evlenecek olanını.»

Menfred bir an olduğu yerde durdu, sonra onun karşısına geçti. Başını omuzlarının arasına çekmişti elinde olmadan. Dudakları kıvrılıyordu.

«Bir daha böyle bir sözü asla ağzına alma!» Sesi titreyerek Roelf'un yakasına sarıldı. «Onun hakkında pis konuştuğunu bir daha duymayayım. Seni uyarıyorum. Bir daha Sarah hakkında konuşursan öldürürüm seni.»

Yüzleri birbirinden birkaç santim uzaktaydı. O korkunç sarı ışık yine pırlı pırlıdı Manfred'in gözlerinde.

«Hey, Manie,» diye boğuk bir ses çıktı Roelf'un ağzından. «Ne oluyor sana. Kötü bir şey söylemedim ben. Deli misin? Sarah'ya asla hakaret etmem.»

Sarı öfke Manfred'in gözlerinde yavaş yavaş soldu, çocuğun yakasındaki elleri gevşedi. Kendini toparlamak istiyormuş gibi başını iki yana sallıyordu. Konuştuğunda sesi normal çıktı. «O daha çocuk. Böyle konuşmamalısın. Ufaklık bir çocuk daha o.»

«Çocuk mu?» diyerek güldü Roelf ceketini düzeltirken. «Kör müsün, Manie? O kız çocuk değil. Gördüğüm en güzel...» Ama Manfred arkasını dönmüş, binanın kapısından içeri dalmıştı bile.

«Demek durum böyle, dostum,» diye mırıldandı Roelf onun arkasından. İçini çekti, ellerini ceplerine soktu. Daha sonra, Sarah'nın Manfred'e nasıl baktığını, onun omzuna nasıl dokunduğunu hatırladı, tekrar içini çekti. Bir melankoli duygusu sardı benliğini. Binlerce güzel kız var, dedi kendi kendine. Hepsı Roelf Stander'a bayılıyor. Omuzlarını silkti, çarpık çarpık sırttı, Manie'nin peşi sıra binaya girdi.

Manfred on iki maçını peş peşe kazandı, her birini üç raund dolmadan sonuçlandırdı. Hepsı nakavtla bitti. Ona bu yüzden «Kalahari Aslanı» adı takıldı. Sonunda Manfred üniversitenin hafif-ağır siklet şampiyonu oldu. Şampi-

yonluk maçında profesörlerden Doktor Verwoerd ikinci sırada oturuyordu. Bu tür turnuvalara ilk defa gelmekteydi. Birkaç gün sonra Manfred'i çağırttı, onunla liberalizm tarihi konusunda yazdığı ödevi tartıştı. Çocuğu kapıdan geçirirken, «İşte sana ilginç bir kitap,» dedi. «İstediğin kadar kalsın sende. Bittirdiğinde bana bu kitap hakkında ne düşündüğünü söylersin.»

Manfred bir sonraki dersine yetişme telaşındaydı. Kitabın adına bile bakmadı. Odasına döndüğünde onu masanın üzerine fırlattı. Onu odada Roelf bekliyordu. Akşam antrenmanına gideceklerdi. Manfred yatmak üzere pijamalarını giyinceye kadar kitapla ilgilenmeye fırsat bulamadı.

Sonunda masadan alıp adına baktığında, daha önce de bu kitapla ilgili bir şeyler duymuş olduğunu hatırladı. Almancaydı kitap. Odanın penceresinden şafağın ilk ışıkları girip kuş sesleri duyulana kadar elinden bırakamadı onu. Kapağını kapadığı zaman kitabın adını bir kere daha okudu: Kavgam. Yazan, Adolf Hitler.

Birkaç gününü o kitaba gömülüp rüyada gibi geçirdi. Okudukça kendi Ari soyundan gurur duyuyor, söylenenlerin hepsine katılıyordu. Sanki onun için yazılmıştı bu satırlar.

Sonunda bitirdiğinde, boks ringlerinde yorulmadığı kadar yorgun hissetti kendini. Vakit çok geç olmasına rağmen gidip kitabı kendisine veren profesörle konuştu. Ertesi gün o profesör, mevki sahibi birine bir haber ilettil. «Yararlı olabilecek bir aday buldum. Kafası iyi, etkinliği fazla, gençlerin saygı gösterdiği biri.»

Manfred'in adı gizli bir derneğin yüksek konseyine götürüldü.

«Üniversitedeki en iyi öğrencilerden biri. Rust en Vrede'deki öğrenci temsilcimiz de onun yakın arkadaşı...»

«Kaydedelim adını,» diye karar verdi konsey başkanı.

Roelf'la Manfred antrenmanın bir parçası olarak beşer millik yürüyüş ve tırmanma egzersizleri yapıyorlar, sarp kayalarda cirit atıyorlardı. Roelf bir ara, «Bugün seninle konuşmak istiyorum,» dedi. Manfred kaşlarını çatı.

«Zaten konuşmaktan başka ne yapıyoruz ki? Neden burada konuşuyoruz?»

«Çünkü burada kimse sesimizi duymaz. Hem biz sırf konuşuyor değiliz, Manie. Bazılarımız başka işler de yapıyoruz. Eyleme hazırlanıyoruz. Savaş eylemine. Senin çok sevdiğin türde bir eyleme.»

Manfred'in ilgisi artmıştı. Hemen döndü. «Kim? Ne eylemi?» diye sordu. Roelf başını yana eğdi.

«Cesur Afrikaner'lerden seçkin bir grup var. Toplumumuzun liderleri. Mevki sahibi insanlar. Kimi hükümette, kimi eğitimde, kimi ticaret hayatında. İşte onlar hazırlanıyor. Hem yalnız bugünün liderleri değil, yarının liderleri de. Senin ve benim gibi insanlar. Bizler hazırlanıyoruz.»

«Gizli bir demek mi?» Manfred ayakları üzerinde sallandı.

«Daha da fazlası, Manie. Acı çeken halkımız için ölmeye hazır bir gizli ordu.»

Manfred ensesindeki saçların dikildiğini hissetti.

«Askerler, Manie. Bizim ulusumuzun fırtına birlikleri.»

«Sen onlardan biri misin, Roelf?»

«Evet, Manie. Sen de öylesin. Yüksek konseyin dikkatini çektin. Kaderimize katılmak üzere seni davet etme emri aldım.»

«Liderlerimiz kim? Bu gizli ordunun adı ne?»

«Öğreneceksin. Bağlılık yemini ettikten sonra hepsi söylenecek sana. Görev çağrısını kabul ediyor musun, Manfred De La Rey? Üniformayı giyip bu ordunun saflarında savaşacak mısın?»

Manfred de uzanıp Roelf'un omzunu kavradı, gözleri çakıştı.

«Tüm kalbimle,» dedi Manfred alçak sesle. «Tüm kalbimle katılıyorum size.»

Bölgeler arası şampiyona on gün sürüyor, her siklette beş karşılaşma yapılması gerekiyordu. Bu durumda her adayın gün aşırı maça çıkması lazımdı.

Manfred kendi kilosunda iki numarayı çekmişti. Şu anda şampiyon olanla ancak finalde karşılaşacak demektir. Şampiyonluğu halen sürdüren çocuk, Witwatersrand Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden yeni mezun olmuştu. Şimdiye kadar yenilgiyi tatmamış, Olimpiyatlar biter bitmez profesyonelliğe niyetlenen biriydi. Kalahari Aslanı sonunda onunla kapışmak zorundaydı.

Manfred ilk iki karşılaşmasını hakaret sayılacak bir kolaylıkla kazandı. Rakipleri onun şöhretinden morallerini kaybedip ikinci raundda yerlere serildiler. Çarşamba günü dinlenme günüydü Manfred için.

Kaldıkları üniversitenin yatahanesinden daha arkadaşları kalkmadan çıktı, kahvaltıyı beklemeden Johannesburg istasyonundan sabah kalkan trene yetişti. Yolculuk bir saatten fazla sürmeyecekti.

Pretoria istasyonunun büfesinde iki lokma bir kahvaltı etti, sonra yaya olarak yola koyuldu.

Pretoria Merkez Cezaevi çirkin, dikdörtgen bir binaydı. İçersi hem kasvetli, hem ürkütücüydü. İdamlar burada yapılır, ömür boyu hapis cezaları burada çekilirdi.

Manfred ziyaretçi kapısına yöneldi, gülümsemeyen görevliyle konuşup bir başvuru formu doldurdu.

Bir soru onu kararsızlığa itti. «Hükümlüyle yakınlığı.» Biraz düşündükten sonra oraya, «Oğlu,» diye yazdı.

Formu görevliye uzattığında adam baştan sona yavaş yavaş okudu, sonra başını kaldırıp Manfred'i inceledi. Bakışları ciddi ve resmiydi. «Bunca yıldır tek ziyaretçisi olmadı,» dedi.

«Daha önce gelemedim.» Manfred kendini haklı göstermeye çalışıyordu. «Nedenleri vardı.»

«Herkes öyle söyler.» Adamın yüz ifadesi biraz değişti. «Boksörsün sen, değil mi?»

«Evet,» diyerek başını salladı Manfred. Sonra bir sezgiye uyup OB gizli işaretini yaptı. Adamın bakışları şaşkınlıkla bir an parladı, sonra önüne baktı.

«Pekâlâ o halde. Otur şuraya. Hükümlü hazır olunca seni çağırırım.» Bunları söyledikten sonra o da gizlice Ossewa Brandvrag'ın cevap işaretini yaptı.

«Cumartesi canına oku o piçin,» diye fısıldadı, arkasını döndü. Manfred afallamıştı. Ama katıldığı kardeşlik örgütünün nasıl dal budak salmış olduğunu öğrenmek de hoşuna gitmişti.

On dakika sonra görevli Manfred'i pencereleri parmaklıklılı, yeşile boyalı bir hücreye götürdü. Ortada yalnızca bir masa, üç tane de sandalye vardı. Sandalyelerin birinde ihtiyar bir adam oturuyordu. Yabancı biriydi. Manfred beklenti dolu bakışlarla çevresine bakındı.

Yabancı yavaşça ayağa kalktı. Yıllar onu kamburlaştırmıştı. Cildi buruşmuş, ağır işlerde çalışırken güneşten leke leke olmuştu. Saçları pek seyrek, pamuklar kadar beyazdı. Aralardan kafasının leke dolu derisi görünüyordu. İncecik boynu, kaplumbağa boynu gibi kırış kırıştı. Gözlerinde hiç renk yoktu. Solgun, kenarları kırmızı, içleri yaş doluydu.

«Baba,» dedi Manfred. İnanamamıştı. Adamın bir kolunun yok olduğunu görmek açmıştı gözünü. İhtiyar sessizce ağlamaya başladı. Omuzları sarsılıyor, gözlerinin kırmızı kenarlarından yaşlar taşıyor, yanaklarından aşağıya yuvarlanıyordu.

«Baba!» İçinden yükselen öfke, haksızlığa isyan, soluğunu tikiyordu Manfred'in. «Ne yaptılar sana?»

Babasını kucaklamak üzere fırladı. Kendi yüzünü görevliden saklamak isterken, babasını da korumak, onun zayıflığını da belli etmemek istiyordu.

«Baba! Baba!» diye tekrarlıyordu çaresizlik içinde. Adamın sıkı omuzlarını okşadı, başını çevirip görevliye yalvaran bakışlarla baktı.

«Sizi yalnız bırakamam. Kural böyle, işimi kaybederim.»

«Lütfen,» diye fısıldadı Manfred.

«Bana bir kardeş olarak söz verir misin kaçmasına yardım etmeyeceğine?»

«Kardeş olarak söz,» dedi Manfred.

«On dakika o halde. Sizi daha çok yalnız bırakamam.» Arkasını döndü, çıkarken yeşil kapıyı tekrar kilitledi.

«Baba.» Manfred titreyen ihtiyarı sandalyeye oturttu, kendisi yanına diz çöktü.

Lothar De La Rey avucuyla ıslak yanaklarını sildi, gülümsemeye çalıştı, olmadı. Sesi titredi. «Şu halime bak... kocakanlar gibi titriyorum. Seni görmemin şokundan oldu. Ama geçti artık. İyiyim. Dur, bir bakayım sana. Bir saniye bakayım şöyle.»

Geri çekilip Manfred'in yüzüne dikkatle baktı. «Ne yaman adam olmuşsun. Güçlü ve sağlam. Benim o yaştaki halim gibi.» Parmak uçlarıyla Manfred'in yüz hatlarını izledi. Eli soğuk, derisi köpekbalığı derisi gibi sertti.

«Hakındaki yazıları okudum, oğlum. Gazete okumamıza izin veriyorlar. Seninle ilgili her şeyi kestim, şiltemin altında saklıyorum. Gurur duyuyorum... çok gurur duyuyorum. Hepimiz öyle. Bütün buradakiler. Keşler bile.»

«Baba! Sana nasıl davranıyorlar?» diye onun sözünü kesti Manfred.

«İyi, Manie, iyi davranıyorlar.» Lothar önüne baktı, dudakları umutsuzlukla sarktı. «Tek kötü yanı... ömür boyu, çok uzun bir zaman. Çok uzun, Manie. Ara sıra aklıma çöller geliyor. O engin ufuklar, dumanlı mavi gökler.» Susup tekrar gülümsemeye çalıştı. «Ve seni de her gün düşünüyorum. Tanrı'ya her gün, 'Oğluma göz kulak ol,' diye yalvarıyorum.»

«Yo, baba... lütfen,» diye yalvardı Manfred. «Yapma! Beni de ağlatacağsın.» Dizleri üzerinden kalktı, öteki sandalyeyi babasınıninkine yaklaştırdı. «Ben de hep seni düşündüm, baba. Her gün. Sana yazmak istedim. Tromp Amca'yla konuştum ama, dedi ki en iyisi...»

Lothar onun elini tutup susturdu. «Evet, Manie, en iyisi oydu. Tromp Bi-erman akıllı, bilge adamdır. En iyisini bilir.» Daha inandırıcı biçimde gülümsedi. «Boyun ne kadar uzamış! Saçının rengi tıpkı benimkinin eski rengi. İyi olacak sonunda, biliyorum. Ne karar verdin hayatınla ilgili? Çabuk söyle bana. Vaktimiz o kadar az ki!»

«Stellenbosch'da hukuk öğreniyorum. Birinci sınıfı üçüncü olarak bitirdim.»

«Harika bir şey, oğlum. Ya sonra?»

«Emin değilim, baba. Ama sanıyorum ulusumuz için dövüşmem gerek. Galiba halkıma adalet getirmek için savaşmaya çağıldım.»

«Politika mı?» diye sordu Lothar. Manfred evet anlamında başını sallayınca, «Zor yoldur, kıvrımlarla, virajlarla doludur,» diye devam etti. «Ben her zaman dosdoğru giden yolu tercih etmişimdir. Altımda bir at, elimde bir tüfekte.» Kıkır kıkır güldü. «Ama bak o yol sonunda beni nereye getirdi!»

«Ben de savaşıcağım, baba. Vakti geldiğinde, kendi seçtiğim savaş alanında savaşıcağım.»

«Ah, oğlum, tarih bizim halkımıza çok zalim davranmıştır. Bazen bana öyle geliyor ki, her zaman boyunduruk altında kalmaya mahkûm edilmişiz.»

«Yanıyorsun!» Manfred'in yüz ifadesi sertleşti, sesi yükseldi. «Bizim de günümüz gelecek. Şafağı söküyor bile o günün. Artık uzun süre boyunduruk altında kalacak değiliz.» Babasına anlatmak istiyordu ama, aklına yemini gelince sustu.

«Manie.» Babası ona daha yaklaştı, eğildi, hücrenin dört bir yanına bakıp oğlunun ceket kolunu çekiştirdi. «Elmaslar... elmaslar hâlâ sende mi?» diye sordu, cevabı Manfred'in yüzünden hemen okudu.

«Ne oldu onlara?» Lothar'ın yüzü acıyla kasıldı. «Onlar benim sana mira-sındı. Sana bırakabileceğim bir tek onlar vardı. Neredeler?»

«Tromp Amca... onları yıllar önce buldu. Onlar uğursuz ve kötü dedi. Şeytanın paraları dedi. Bana yok ettirdi hepsini.»

«Yok mu ettirdi?» Lothar'ın ağzı açık kalmıştı.

«Balyozla kırdırdı. Toz ettirdi. Hepsini.»

Manfred babasının içinde o eski amansız ateşin yükselir gibi olduğunu hissetti. Lothar ayağa fırlayıp hücreyi dört dönmeye koyuldu. «Tromp Bier-man, seni bir elime geçirebilseydim! Her zaman böyle inatçı, ikiyüzlü bir sahtekârdın...» Susup oğlunun yanına döndü.

«Manie, ötekiler de var. Hatırlamıyor musun? Kayanın tepesinde... çöldeki tepede. Onları oraya senin için bıraktım. Oraya dönmen gerek.»

Manfred başını çevirdi. Yıllardır o anıları kafasından silmeye uğraşmıştı hep. Kötülük dolu anılardı onlar. Korku, suçluluk duygusu ve acı dolu. O günleri hayatından silmek çabasındaydı. Çok uzun zaman geçmişti üzerinden. Neredeyse başanyordu da unutmayı. Ama şimdi, babasının sözlerini duyunca o kangren kokusu tekrar burnuna geldi, torbanın kaya oyuğundan aşağıya doğru kayışını görür gibi oldu.

«Oranın yolunu unuttum, baba. Dünyada bulamam.»

Lothar onun kolunu çekiştiriyordu. «Hendrick!» deyiverdi. «Swart Hend-rick! O biliyor. Seni götürebilir.»

«Hendrick!» Manfred gözlerini kırıştırdı. Yarı unuttuğu bir isim, geçmişten bir hayal. Birden dev siyahın top güllesi gibi kel kafası gözünün önünde belirdi. «Hendrick,» diye tekrarladı. «Ama o gitti. Nerede olduğunu bilmiyorum. Çöle döndü. Onu asla bulamam.»

«Yo! Yo, Manie, Hendrick burada. Witwatersrand bölgesinde, yakınlarda bir yerde. Artık çok önemli bir adam oldu. Kendi halkı arasında bir lider.»

«Nereden biliyorsun, baba?»

«Kulak gazetesi. Biz burada her şeyi duyarız. Dışardan gelenler oluyor, haber getiriyorlar. Her şeyi duyuyoruz. Hendrick bana haber yolladı. Beni unutmadı. Biz silah arkadaşydık. Birlikte on bin mil yol aldık, yüzlerce savaş verdik. Bana haber yolladı, bu lanet olası dört duvar arasından kurtulabilirsem kendisini nerede bulacağımı bildirdi.» Lothar tekrar eğilip oğlunun başını kendine çekti, dudaklarını onun kulağına dayadı, çarçabuk bir şeyler fısıldayıp geri çekildi. «Gidip onu orada bulmalısın. O seni Okavango Nehri'nin yakınındaki granit tepeye götürür... ah, ne kadar isterdim seninle birlikte çöle gelmeyi!»

Kilidin açıldığı duyuldu, Lothar'oğlunun kolunu umutsuzca sarstı. «Söz ver gideceğine, Manie.»

«Baba, o taşlar uğursuz.»

«Söz ver, öz oğlum benim! Bunca yıl boşuna çekmediğimi bileyim. O taşları almaya gideceğine söz ver.»

«Söz, baba,» diye fısıldadı Manfred. O sırada görevli de içeriye giriyordu.

«Süre bitti, üzgünüm.»

«Yarın yine gelip babamı görebilir miyim?»

Adam başını iki yana salladı. «Ayda bir ziyaret, o kadar.»

«Sana yazarım, baba.» Lothar'ı kucaklamak üzere döndü. «Bundan böyle her hafta yazarım sana.»

Lothar başını sallarken yüzü ifadesizdi. Kapatmıştı yüz ifadesini. «Evet,» dedi. «Bir ara yazarım bana.» Dönüp hücreden çıktı.

Manfred kapanan yeşil kapıya baktı. Görevli uzanın onun omzuna dokundu. «Haydi, gel.» Manfred onun peşinden ziyaretçi kapısına yollandı. İçi karmaşık duygularla doluydu. Binadan çıkıp güneşi hissettiği zaman başını kaldırıp o kocaman Afrika göklerine baktı, babasının özlemle söz ettiği o duyguyu o zaman anladı.

İçinde kör, umutsuz bir öfke vardı. Günler geçtikçe o öfke daha da güçlendi. Seyirci sıraları arasından ringe doğru yürürken doruğuna vardı. Manfred ring iplerini geçerken sırtında ipek kimono, yüreğinde ise öldürme duyguları vardı.

Centaine, Blaine'den çok daha önce uyandı. Uykuyla ziyan ettiği her saniyeye acıyordu. Dışarı sî hâlâ karanlık olmalıydı. Köşk yüksek bir dağın eteğinde olduğundan, günün ilk ışıklarını zaten alamıyordu. Ama bahçedeki kuşlar o uykulu sesleriyle ötmeye başlamışlardı. Centaine duvarlara takoma ve hanımeli sardırılmasını emretmiş, kuşların çevresi duvarla çevrili minik bahçeye gelmesini bu yolla sağlamıştı. Yine onun emriyle, kuş yemi konan kutular iki günde bir bahçıvan tarafından dolduruluyordu.

Aylar sürmüştü kendine uygun bir köşk bulması. Bir kere çevresi kapalı olmalıydı. Hem kendi Daimler'ini, hem Blaine'in yeni Bentley'ini alacak kadar park yeri olmalıydı. Bu arabaların ikisi de derhal dikkat çekebilecek türdendi. Parlamento binasına ve Blaine'in bakanlık binasındaki çalışma odasına on dakikada yürünebilecek kadar yakın olmalıydı. Dağ manzarasını almalı, moda olmayan bir mahallede olmalı, tanıdıklarla burun buruna gelme ihtimali bulunmamalıydı. Ama bunların hepsinden önemlisi, onun sevebileceği bir yer olmalıydı.

Bu eve ilk girdiğinde, duvardaki solmuş duvar kâğıtlarını, yerdeki havı dökmüş halıyı görmedi bile. Salonun ortasında durup kendi kendine gülümsedi. «Burada mutlu insanlar yaşamış, belli,» dedi. «Evet, bu ev olsun. Alıyorum.»

Tapuyu kendi holding şirketlerinden birinin adına çıkarttı, onarım ve yenileme işlerinde hiçbir mimara, dekoratöre güvenmedi. Her şeyi kendisi planladı, kendi elleriyle yaptı.

Dünyanın en güzel aşk yuvası olmalı, diyordu kendi kendine. Marangozlardan, su tesisatçılarından, boyacılarından hep kusursuz iş bekliyordu. Dört minik yatak odasının duvar kâğıtları söküldü, ara duvarları yıkıldı, tüm alan, bir tek kocaman oda haline getirildi. Balkon kapıları bahçeye açılıyordu. Karşısında Masa Dağı'nın yamacı sarp biçimde yükselmekteydi.

Blaine'e ve kendisine ayrı özel banyolar koydurdu. Onunki yakut kırmızısı damarlı, krem rengi İtalyan mermerindendi. Muslukları yunus biçiminde altın yıldızlıydı. Centaine'inki ise pembe ipek Bedevi çadırlarını hatırlatıyordu.

Yatak müzeye layık bir parçaydı. İtalyan Rönesans tarzı, fildişi ve altın varak süslemeli. Blaine yatağı ilk gördüğünde, «İstedğimiz zaman üzerinde polo da oynayabiliriz,» demişti. Centaine çok sevdiği Turner tablosunu getirip oraya astı. Güneş ışığı ve altın bir deniz. Bonnard'ı yemek salonuna asıp kristal avizenin ışığının onu nasıl aydınlattığını seyretti. Queen Anne ve Louis Quatorze gümüş koleksiyonundan en güzel parçaları büfenin üzerine yerleştirdi.

Köşke dört devamlı hizmetkâr tuttu. Bunlar arasında Blaine için bir uşak, bir de fulltime bahçıvan vardı. Aşçı Malaya'lıydı. Nefis baharatlı yemekler yapıyordu. Blaine'in de yemek tercihi o yöneydi zaten.

Parlamento binası yakınında dükkânı olan bir çiçekçiyle, köşke her gün taze çiçek göndermesi için anlaşma yapılmıştı. Mahzene Centaine en nadide şarapları doldurmuştu. Soğutma odasında jambonlar, peynirler, havyarlar, fûme mersin balıkları, lüks hayatın gerektirdiği diğer şeyler hazırды.

Bunca özenli planlamaya rağmen, burada ayda bir tek gece geçirebilirler-se kendilerini şanslı sayıyorlardı. Gerçi arada çalınmış saatler vardı. Onlar elmas gibi değerliydi. Bazen öğleden sonraları buluşuyorlardı orada. Isabel-la'nın Blaine'i polo oynuyor sandığı saatlerde.

Centaine dantel yastıkta dönüp ona baktı. Pancurlar arasında süzülen ışıktaki Blaine'in haşmetli Romalı burnu, geniş ağzı görünüyordu.

Kepçe kulakları bile güzel, diye düşünen Centaine, kıkırdamamak için kendini güç tuttu. Üç yıldan sonra onun yanında hâlâ kendini çocuk gibi hissedebilmesi harikaydı. Yataktan yavaşça, şilteyi sarsmadan kalktı, üzerine sabahlığını alıp banyoya yürüdü.

Saçlarını hızla fırçalarken ağarmış teller var mı diye kontrol etti. Sonra içi rahatladı, dişlerini fırçaladı, göz banyosunu yaptı, yüzüne krem sürdü, fazla-sini sildi. Blaine yüzde kozmetik sevmezdi. Bideyi kullanırken, Blaine'in bu bideyi ilk gördüğünde nasıl şakacıktan şaştığını hatırlayıp tekrar gülümsedi.

«Harika,» diye bağırırmıştı Blaine. «Banyonun ortasında at yalağı. Ne kadar yararlı!»

Bazen çok romantik oluyordu Blaine. Centaine umutla gülümsedi, gardrop-tan yeni bir sabahlık daha aldı. Hizmetkârların hepsi uyanmıştı. Efendinin evde olması nedeniyle sevinçli ve heyecanlıydılar. Blaine'i hepsi pek seviyordu.

Yatağın yanına dikilip onun yüzüne baktığında Centaine soluk soluğaydı. Bunca zamandan sonra hâlâ heyecanlanıyordu ona bakarken.

Herkesin karısından daha sadığım, diye gururlandı. Daha görevine bağlıyım, daha sevgi doluyum, daha...

Blaine'in eli birden ona uzandı, onu yakalayıp yatağa çekti... Centaine'in ağzından bir çığlık kurtuldu.

«Demek hep uyanıktın,» diye bağırdı. «Seni numaracı seni! Sana asla güvenilmez.»

Ara sıra birbirlerini hâlâ o bilinçsiz coşkunluğa sürükleyebiliyorlardı. Ama genellikle sevimlileri bu sabahki gibi, yoğun bir şefkatle dolu oluyordu.

Birbirlerinden istemeyerek ayrıldılar. Aşçı Hacı'nın hazırladığı kahvaltıyı kaçırarak istemiyorlardı.

Centine ona robdöşambrını getirdi. Çin ipeğinden, üzeri incilerle işli, rengi lacivert, astarı kırmızı, yakaları saten, komik bir şeydi. Blaine, «Başka kimsenin önünde giymezdim bunu,» dedi. Centaine onu doğum günü armağanı olarak vermişti.

«Birinin önünde giyersen sakın bana yakalanma!» dedi Centaine de. Ama Blaine artık alışmıştı onu giymeye. Hoşuna gidiyordu.

El ele bahçeye çıktılar, sofrada gazetelerini ellerine aldılar. Blaine önce ekonomi sayfasını, borsa haberlerini okuduktan sonra spor sayfasına geçer, poloya özellikle ilgi gösterirdi.

«Bakıyorum dün demeç vermişsin,» dedi Centaine. «Bakanımız çok iyi konuşmuş.»

Blaine, «Pek iyi sayılmaz,» diyerek gülümsedi. «Kötü demek daha doğru.»

«Neymiş bu gizli dernekler işi?»

«Militan kuruluşlarla ilgili bir tartışma. Görünüşe göre sevimli Bay Hit-ler'in ve siyasal yordakçılarının ilhamıyla doğmuş bir şey.»

«Korkulacak bir yanı var mı?» Centaine kahvesinden bir yudum aldı. Şu zengin İngiliz kahvaltılarına hâlâ alışamamıştı. «Konuyu biraz hafife aldın.» Gözlerini kısıp ona baktı. «Örtbas etmeye çalışıyorsun, değil mi?» Blaine'i çok iyi tanıyordu. Blaine gülümsemeden edemedi.

«Gözünden hiçbir şey kaçmıyor, değil mi?»

«Bana anlatabilir misin?»

«Aslında anlatmamam gerek.» Kaşlarını çatı. Ama Centaine hiçbir zaman onun güvenini boşa çıkarmış değildi. «Aslında çok kaygılıyız,» dedi. «Hatta Ou Baas'a göre bu iş, 1914'de De Wet'in komandolarını Kayser için dövüşmeye çağırmasından bu yana rastladığımız en büyük tehlike. Durum tabii politik. Politik bir mayın tarlası.» Durakladı. Centaine daha anlatacakları olduğunu biliyordu. Sessizce onun karar verip devam etmesini bekledi. «Pekâlâ,» diye kararını verdi Blaine sonunda. «Ou **Baas** benden bir soruşturma komitesine başkanlık etmemi istedi. Kabine düzeyinde ve gizli. Ossevva

Brand-wag'ı soruşturacağız. Bu derneklerin en aşın uçta en popüler olanı.

Broedor-bond' dan bile beter.»

«Neden sen, Blaine? Bu iş tehlikeli, öyle değil mi?»

«Evet, öyle. Beni Afrikaner olmadığım için seçti **Ou Baas**. Tarafsız hakem olarak.»

«OB'den söz edildiğini elbette duydum. Yıllardır adı geçiyor ama kimse fazla bir şey bilmiyor.»

«Aşın sağ kanat milliyetçileri. Yahudi düşmanı, siyah düşmanı. Her suç İngiltere'nin kallesliğine yüklüyorlar. Gizli bağıllık yeminleri, gece baskınları falan. İlkel insanlara yakışacak bir hareket. **Mein Kampf** 'dan ilham almışlar.»

«Ben daha okumadım o **Kavgam** kitabını. Herkes ondan söz ediyor. İngilizce ya da Fransızca bir çevirisi var mı?»

«Resmen basılmadı. Bende Dışişleri Bakanlığı'nın bir çevirisi var. Kâbus gibi bir şey. Ayıp sayılabilecek düşüncelerle dolu. Çıplak saldırganlık felsefesi. Sana okuyasın diye verirdim ama, şaşılacak kadar da kötü yazılmış. İfade ettiği duygular içini bulandırır.»

«Belki iyi bir yazar olmayabilir,» dedi Centaine. «Ama Blaine, kusurları ne olursa olsun, Almanya'yı Weimar felaketinden sonra ayağa kaldıran da Hitler oldu. İşsizlik bulunmayan, ekonomisi canlı olan bir tek ülke varsa o da Almanya. Benim Krupp'daki ve Fabern'deki hisselerim son dokuz ayda iki kat değer kazandı.» Blaine'in yüzündeki ifadeyi görünce birden sustu. «Bir şey mi oldu, Blaine?»

O bıçağını tabağına bırakmış, Centaine'e bakıyordu.

«Alman silah sanayiinde hisselerin mi var?» diye sordu alçak sesle. Centaine evet anlamında başını salladı.

«Altın standartından ayrıldığımızdan bu yana yaptığım en iyi yatırım...» Sustu. O konuyu hiç konuşmamışlardı o günden bu yana.

«Senden benim hatırım için hiçbir şey yapmanı istememiştin, değil mi?» diye sordu Blaine. Centaine bunu bir düşündü.

«Hayır... hiç istemedin.»

«Eh, şimdi istiyorum. Alman silah sanayiindeki hisselerini sat.»

Centaine şaşırmıştı. «Neden, Blaine?»

«Çünkü kanser propagandasına para yatırmak gibi ya da Cengiz Han'ın seferlerini finanse etmek gibi bir şey.»

Centaine cevap vermedi. Yüzü ifadesizleşti, gözleri daldı, bakışları miyopluluğunu belli etti. Blaine bu ifadeyi onun yüzünde ilk defa gördüğünde telaşa kapılmıştı. Zamanla anlamış, alışmıştı ama. Bu ifadenin anlamı, Centaine'in o anda zihinsel hesaplarla meşgul olduğuna işaret ederdi. Hesaplarını bu kadar çabuk yapabilmesi Blaine'i her zaman hayran bırakmıştı.

Derken gözleri yine anlamlı bakmaya başladı, yüzü gülümsedi. «Dünün fiyatlarıyla kârım yüz yirmi altı bin sterlin. Zaten satma zamanı gelmişti. Londra'daki simsarıma telgraf çekerim. Postane açılır açılmaz.»

«Teşekkür ederim, sevgilim. Ama keşke başka bir yerden kâr etmiş olsaydın.»

«Belki durumu yanlış değerlendiriyorsundur, hayatım. Hitler belki senin sandığın kadar kötü biri değildir.»

«Benim sandığım kadar kötü olması şart değil, Centaine. **Kavgam'da** yazdığı kadar kötü olsa, kâbuslar şatosuna bir numaralı aday olmasına yeter.» Blaine ağzına bir lokma daha attı, keyifle çiğnedi. Centaine onu mutlu mutlu seyrediyordu. Blaine lokmasını yuttu, gözlerini açtı, çatalını havada sallayarak konunun kapandığını belli etti.

«Neyse, bu güzel sabahta bu kadar korku hikâyesi yeter,» diyerek gülümsemi. «Bana spor sayfasını okusana, kadın!»

Centaine sayfaları çevirdi, yüksek sesle okumaya hazırlandı... ama birden yüzünün rengi soldu, oturduğu yerde sallandı.

Blaine bıçağını elinden bırakıp yerinden fırladı, onun arkasına koştu, omuzlarını tuttu. «Ne oldu, sevgilim?» Çok telaşlanmıştı. Centaine onun ellerini omzundan silkti, elinde titreyen gazeteye bakmaya devam etti.

Blaine de baktı. Dünkü yanlışların sonuçları vardı. Centaine'in atı Bonhe-ur da girmiş, yansı baş farkıyla kaybetmişti. Ama bu sarsılmanın nedeni olamazdı.

Centaine'in sayfanın altına bakmakta olduğunu fark etti, onun bakışını izledi, orada bir boksörün fotoğrafını gördü. Kameraya poz vermişti. Yumrukları havada, yakışıklı yüzünde karanlık bir ifade. Centaine daha önce boksa hiç meraklı değildi. Blaine iyice şaşırıldı. Sonra resmin altındaki başlığı okudu.

YUMRUKLAR SAVAŞI BÖLGELER ARASI ŞAMPİYONADA KLAS GÖSTERİSİ

Bu da bir anlam ifade etmiyordu. Resmin alt yazısına eğildi. «**Kalahari Aslanı Manfred De La Rey, şampiyona meydan okuyor. Maç zorlu geçecek.**»

«Manfred De La Rey!» Blaine bu adı alçak sesle tekrarladı, en son nerede duyduğunu hatırlamaya çalıştı. Sonra gözleri parladı, Centaine'in omzunu sıktı.

«Manfred De La Rey! Windhoek'de o kadar aradığın çocuk. O değil mi bu?» Centaine başını çevirmedi. Yalnızca hafifçe sallandı.

«Neden ilgileniyorsun onunla, Centaine?»

Centaine duygusal açıdan büyük bir sarsıntı içindeydi. Olmasa... belki başka türlü bir cevap verirdi. Ama kendini tutamadan sözler ağzından fırlayı-verdi. «O benim oğlum. Evlilik dışı oğlum.»

Blaine'in eli omzundan çekildi, soluğunu sesli aldığı duyuldu.

Bu tepki pek hızlıydı. Centaine içinden, delirmiş olmalıyım, diye düşündü. Ona asla söylememeliydim. Blaine bunu asla anlayamaz. Beni asla bağışlamaz.

Başını çevirip onun şok dolu ifadesini görmeye cesareti yoktu. Önüne baktı, ellerini gözlerine bastırdı.

Onu kaybettim, diyordu içinden. Blaine çok katı ahlakçı. Bunu kabullenemez.

«Seni seviyorum,» dedi yalnızca Blaine. Centaine gözyaşlarından boğulmak üzereydi. Tüm gücüyle kendini ona doğru attı, onu sınıksız kucakladı.

«Ah, Blaine, bana karşı öyle iyisin ki!»

«Bana anlatmak istiyorsan sana yardımcı olmaya hazırım. Konuşmak istemiyorsan, onu da anlarım. Bir tek şey var... ne olmuşsa... ne yapmışsan... sana olan duygularımı değiştiremez.»

«Sana anlatmak istiyorum.» Centaine gözyaşlarını tutmaya çalıştı, gözlemini onunkilere kaldırdı. «Senden sır saklamayı asla istemedim. Yıllardır söylemek istedim. Ama ben korkağın biriyim.»

«Çok kusurun olabilir ama korkak asla değilsin sevgilim.» Blaine onu tekrar oturttu, kendi sandalyesini onunkine yaklaştırdı, elini tuttu, dinlemeye hazırlandı.

«Şimdi anlat bana,» diye emir verdi.

«O kadar uzun bir hikâye ki! Sen dokuzda kabine toplantısında olacaksın.»

«Devlet işleri bekleyebilir. Senin mutluluğun dünyada benim için en önemli konu.»

Centaine anlatmaya başladı. Lothar De La Rey'in onu nasıl kurtardığını, kendisinin Hani Madeni'ni nasıl keşfettiğini, Manfred'in çölde nasıl doğduğunu...

Hiçbir şey saklamadı. Lothar'a olan sevgisini anlattı. Terk edilmiş, yalnız bir cadının, kurtarıcısına duyduğu aşk. Sonra Lothar manevi annesini öldürdüğünü zaman o sevginin nasıl nefrete dönüştüğünü de anlattı. Çocuğa da bulaşmıştı duyduğu nefret. Doğduğu zaman ona bakmayı, yüzünü görmeyi bile nasıl reddettiğini itiraf etti.

«Kötü ve haince davrandım,» diye fısıldadı. «Ama kafam karmakarışıktı. Korkuyordum. Bir piçle dönersek Courtney ailesi beni istemez, diye düşünüyordum. Ah, Blaine, bin kere pişman oldum sonradan. Lothar De La Rey'den ne kadar nefret ettiysem, kendimden de bir o kadar nefret ettim.»

«Johannesburg'a gidip onu tekrar görmek ister misin? Şampiyonayı seyretme bahanesiyle uçağa atlayıp gidebiliriz.»

Bu sözler Centaine'i şaşırttı. «Biz mi dedin?» diye sordu. «Biz mi, Blaine?»
«Seni yalnız yollayamam. Bu kadar tedirgin edici bir şeye, asla.»
«Ama sen gelebilir misin? Ya Isabella?»
«Şu anda senin ihtiyacın daha önemli. Gitmek istiyor musun?»
«Ah, evet, Blaine. Evet, lütfen.» Son gözyaşlarını dantel peçetesiyle kuru-
ladı, keyfi yerine geldi. Başka kadınların şapka değiştirmesi kadar kolaylıkla,
ruhsal durumunu değiştirebiliyordu Centaine. Blaine onun bu yeteneğine her
zaman hayranlık duymuştu.

Centaine planlara başlamıştı bile.

«Şaşa güneybatıdan bu akşam dönecekti. Abe'e telefon açar, yola ne za-
man çıktıklarını sorarım. İşler yolundaysa yarın Johannesburg yoluna koyulu-
ruz. Kaçta, Blaine?»

«Ne kadar istersen o kadar erken. Bugün öğleden sonra masamı toparla-
rım, Ou Baas'la da konuşurum.»

«Bu mevsimde orada hava iyi olmalı. Belki birkaç fırtına ve sağanak olur,
o kadar.» Blaine'in bileğini tutup kolundaki Rolex saate baktı. «Hayatım, acele
edersen kabine toplantına hâlâ yetişebilirsin.»

Onu garaja kadar geçirdi. Görevine bağlı zevce rolündeydi hâlâ.
Bent-ley'in açık penceresine eğilip onu öptü.

«Şaşa gelince senin büronu ararım,» diye fısıldadı. «Toplantıdaysan
Do-ris'e mesaj bırakırım.» Doris, Blaine'in sekreteriydi. İlişkilerini bilen az
sayıda insandan da biriydi.

Blaine gidince Centaine yatak odasına koşup telefona sarıldı. Windhoek
hattı parazitliydi. Abe'in sesi sanki Alaska'dan geliyordu.

«Şafakta yola çıktılar. Neredeyse beş saat oluyor,» diyordu. «David de
onunla.»

«Rüzgâr nasıl, Abe?»

«Yol boyu kuyruk rüzgârı alacaklar herhalde. Saatte yirmi belki otuz mille
gelirler.»

«Teşekkür ederim. Ben onları iniş alanında bekleyeceğim.»

«O biraz garip olur.» Abe kararsız gibiydi. «Dün madenden ayrılırlarken
pek fiskos ediyorlardı. Benim geçirmeme izin vermediler. Belki yanlarında
birileri vardır.»

Centaine refleks sonucu kaşlarını çattı. Şaşa'nın çapkınlıklarını ayıplamak
içinden gelmiyordu aslında. «Thiry kanı,» deyip geçiyordu. Kızların onu be-
ğenmesinden gurur duyuyordu. Konuyu hemen değiştirdi.

«Teşekkürler, Abe. Ben yeni Namaqualand kira kontratlarını onayladım.
Sen ayrıntıları saptı.» Beş dakika kadar iş konuştular, sonra Centaine telefo-

nu kapadı. Uç yeri daha aradı. Hepsi iş telefonuydu. Sonra Weltevreden'deki sekreterini arayıp dört mektup dikte etti, Londra'daki simsara da bir telgraf yazdırdı: «Krupp ve Farben hisselerimin hepsini satın.»

Telefonu kapatıp Hacı'yla Miriam'ı çağırdı, yokluğunda eve nasıl baka-caklarıyla ilgili talimat verdi, sonra hızlı bir hesap yaptı. Şasa'nın uçağı Dragon Rapide, saatte 150 deniz mili hızla yol alabildiğine göre, öğle olmadan Youngsfield'e inerlerdi herhalde.

«Bakalım Master Şasa'nın kızlar konusundaki zevki son zamanlarda gelişmiş mi!»

Çıkıp Daimler'e bindi, yavaşça dağın çevresinden dolandı. Malay Mahal-lesi'nin dar sokaklarında müezzinin müminleri namaza çağıran ezan sesi yankılanıyor, balık satanların bağırışları, çocukların ciyaklaması da araya karışıyordu. Groote Schuur Hastanesi ve üniversitesi, tam Cecil Rhodes Malikâne-si'nin bitişiğindeydi. Rhodes'un ulusa mirası olan muhteşem malikânenin.

Bir üniversite için dünyanın en güzel yeri olmalı, diye düşündü Centaine içinden. Üniversiteyi görmek yine aklına Şasa'yı getirmişti. Şasa bu yılı ikincilikle tamamlamıştı üniversitede.

Blaine, Şasa'nın notlarını tartışırlarken, «Birinci olanlardan hep kuşku duyarım,» demişti. «Çoğu kendilerine zarar verecek kadar zeki olur, çevrelerin-dekilere de pek bir yarar sağlamazlar. Ben başarıya ancak büyük çabalarla ulaşabilen normal fanileri tercih ederim.»

«Onu şımarttığımı mı söylemek istiyorsun,» diyerek gülümsemişti Centaine. «Ama Şasa'yı bana karşı hep savunan sensin.»

«Senin oğlun olmak dünyanın en kolay işi değil, sevgilim.»

«Ona iyi davranmadığıma mı inanıyorsun?»

«Yo, ona çok iyi davranıyorsun. Belki onun yararına olmayacak kadar iyi. Ama ona pek kıpırdama alanı tanımıyorsun. Fazla başarılı ve hâkimsin. Her şeyi sen yapmış, başarmışsın. O kendini kanıtlamak için ne yapabilir?»

«Blaine, ben ona tahakküm etmiyorum.»

«Hâkimsin dedim, tahakküm ediyorsun demedim. İkisinin arasında fark var. Ben seni o hâkim tavrından ötürü seviyorum. Tahakküm etmeye eğilimli biri olsan, nefret ederdim senden.»

«Bu kullandığın dili hâlâ anlayamıyorum. Sözlükten bakacağım.»

«Şasa'ya sor... İngilizce tek birincilik aldığı ders,» diyerek güldü Blaine sonra kolunu onun omuzlarına attı. «Dizginleri biraz gevşetmelisin, Centaine. Ona kendi hatalarını yapma, kendi zaferlerinden gurur duyma fırsatı tanı. Ava

çıkma istese bile. Sen eti yenmeyen hayvanları öldürmeye karşı olabilirsin ama Courtney'lerin avcı olarak büyük ünü vardır. Rahmetli General Courtney yüzlerce fil öldürmüştü. Şasa'nın babası da avlanırdı. Bırak çocuk da hevesini alsın. Ona senin kendi elinle vermediğin yalnız iki şey var. Biri av, biri de polo.»

«Ya pilotluk?» diye meydan okudu Centaine.

«Özür dilerim. Bir de o.»

«Pekâlâ, hayvanları katletmesine izin vereceğim. Ama Blaine, söylesene bana, poloda Olimpiyat takımına girebilir mi sence.»

«Doğrusunu istersen sanmıyorum sevgilim.»

I«Ama iyi oynuyor! Sen kendin söyledin.» «Evet,» dedi Blaine. «İyi oynuyor. Ateşi, ataklığı yerinde. Ama tecrübesi eksik. Seçilse bile, en genç uluslararası oyuncu o olur. Ama ben seçileceğini sanmıyorum. Bence Clive Ramsay seçilir onun yerine.»

Centaine ona bakıyordu. O da ifadesiz gözlerle kadına baktı. Centaine'in aklından geçenleri biliyordu. Blaine ulusal seçme komitesindeydi.

«David Berlin'e gidiyor.» Centaine olayları iyi izliyordu.

«David Abrahams insan kılığına girmiş bir ceylan,» dedi Blaine mantıklı bir tavırla. «İlki yüz metrede dünya dördüncüsü, dört yüz metrede dünya ikincisi. Genç Şasa ise seçilmek için dünyanın en iyi on oyuncusuyla yarışmak zorunda.»

«Şasa'yı Berlin'e yollayabilmek için neyi olsa feda ederdim.»

«Herhalde ederdin,» diye kabul etti Blaine. Centaine, Cape Town Üniver-sitesi'nin mühendislik okuluna yeni bir bina bile yaptırmıştı. Courtney Binası. Bunu Şasa'nın Oxford'a gitmek yerine orada okumasına karar verdikten sonra yapmıştı. Evet, hiçbir konuda hasislik etmeyeceğini biliyordu Blaine.

«İnan bana, sevgilim, elimden geleni yapıp...» Durakladı. Centaine ümitle ona baktı. «... Şasa'nın adı tartışılırken odadan çıkacağım.»

Centaine o konuşmaları düşünürken, «Amma da dürüst!» diye patladı, yumruğunu öfkeyle Daimler'in direksiyonuna indirdi. Sonra birden köşkteki fildişi ve altın varaklı yatak geldi gözünün önüne. Belki de başka bir sıfat daha doğru olur, diye karar verdi.

İniş pisti boştu. Daimler'i hangarın yanına park etti. Şasa inerken onu havadan göremeyecekti. Sonra bagajdan yolculuk halısını çıkardı, bir ağacın altına yayıp beklemeye koyuldu.

Güzel bir yaz günüydü. Tatlı bir rüzgâr esiyor, sıcağı biraz hafifletiyordu.

Haliya yerleşip eline Aldous Huxley'in **Yeni Dünya** adlı kitabını aldı. Geçen haftadan beri bitirmeye çalışıyordu bu kitabı. İkide bir başını kaldırıp kuzey göklerini tarayarak okumayı sürdürdü.

David Abrahams pilotluğu da koşmak kadar çok seviyordu. Zaten başlangıçta Şasa'yla yakınlaşmalarının nedeni de buydu. Gerçi Abe Abrahams, Cen-taine'in yanında çalışıyordu, onun yıllardır yakın dostuydu ama, gençlerin ikisi asıl üniversiteye aynı yıl başladıktan sonra yakınlaşmışlardı. Artık hiç ayrılmıyorlardı. Üniversite Uçuş Kulübü'nün kurucu üyeleriydiler. Centaine de o kulübe bir eğitim uçağı armağan etmişti.

David hukuk fakültesindeydi. Mezun olunca babasının Windhoek'deki firmasında çalışacağı hemen hemen kesindi. O zaman otomatik olarak Centa-ine'in kadrosunda sayılacaktı. Centaine çocuğı yıllardır dikkatle incelemiş, ona bir kusur bulamamıştı. Şasa'yla dostluğundan da memnundu.

David babasından daha uzun boylu, atletik vücutlu, çekici bir çirkinliği olan, şakacı suratlı, gür kıvrıkcık saçlı, Abe gibi kocaman gaga burunlu bir delikanlıydı. En güzel yanları, kara udi gözleriyle ince uzun, duygulu elleriydi. Şu anda o eller, Dragon Rapide'in kontrollerini kullanıyordu. Hemen hemen dinsel bir adanmışlıkla uçuruyordu uçağı. Sanki bir ilkçağ dininin törenini uygulamaktaydı. Uçağı güzel bir canlıymış gibi davranıyordu. Şasa ise mühendis gibi uçururdu uçağı. Anlayış ve yetenek gösterir, ama David'in o mistik ihtirasını paylaşmazdı.

David aynı ihtirası koşuya, hayatının diğer önemli olaylarına da uyguladı. Şasa'nın onu bu kadar çok sevmesinin nedenlerinden biri de buydu. Delikanlı Şasa'nın hayatına renk katıyor, birlikte yaptıkları her şeyden zevk almasını sağlıyordu. Son birkaç haftayı David'siz geçirmek Şasa'ya oldukça yavan gelmişti.

Centaine'in bir yıldır vermediğı izni birdenbire vermesi üzerine, iki genç son sınavın ertesi günü Dragon Rapide'e binip Hani Madeni'ne uçmuşlardı.

Madende Doktor Twentymen-Jones kamp teçhizatını hazırlamış, onları bekliyordu. Hizmetkâr kadrosu da, çantacılarla, av yüzücüler ve aşçılarla hazırdı. Şirket kadrosundan avcılıkta tecrübeli biri de geziye başkanlık etme görevini üstlenmişti.

Değerli ekipbaşının sayesinde iki genç yaban hayatını daha iyi anlamaya ve sevmeye başladılar. Kamp ateşi başında onlara çok güzel şeyler anlatıyordu hocaları:

«Her havyanın ölümü, üzücü, ama kaçınılmazdır. Buna karşılık bir ormanın, bir bataklığın, bir ovanın ölümü, oraları tüm canlıları besleyen yerler olduğu için, tam bir trajedidir. Eğer Avrupa kralları ve soyluları avcı olmasalardı, avlanmayı bu kadar sevmeselerdi, geyiğin de, ayının da, diğer nice hayvanın da bugün soyu tükenmiş olurdu. Ormanı baltadan, köylülerin sabanından kurtaran hep avcılar olmuştur. Hayvanları severek avlayan insanlar, yavru veren dişileri, yeni doğan yavruları korur, ormanı keçilere, sığırlara karşı savunurlar. Yo, sevgili genç dostlarım, aslında Robin Hood pis bir avcıydı. Esas kahraman, Nottingham şerifiydi.»

Böylece birlikte çok güzel günler geçirdiler. Her sabah kamptan yürüyerek yola çıkıyor, ortalık kararırken yorgun argın dönüyorlardı. Her biri bir aslan öldürdü, avcılığın hüznünü ve sevincini bir arada tattı. Zenginlik içinde doğmuş olan Şaşa, günün birinde üzerine ne çok sorumluluk bineceğini anlamış oldu.

Kadınlar gereksizdi. David böyle olacağını bilmiş, söylemişti zaten. Ama Şaşa ısrar etmişti onları getirmek için. Bir tane kendisine, bir tane David'e.

Şaşa'nın seçtiği hemen hemen otuz yaşındaydı. «En iyi ezgiler, eski kemanlardan çıkar,» diye öğüt veriyordu David'e. Kadın boşanmıştı da. «Ben kendi polo taylarımı asla kendim eğitmem.» Kadının iri mavi gözleri, olgun kırmızı dudakları vardı ama, gereksiz bir beyin yüküyle donatılmış biri sayılmazdı.

David ona «Jumbo» diye isim taktı. «Öyle kalın kafalı ki, kafasında iki fil yan yana yürüyebilir,» diye açıklıyordu bunun nedenini.

Şaşa, Jumbo'dan David için de bir arkadaşını getirmesini istemiş, kadın da bir başka boşanmış arkadaşını alıp gelmişti. Uzun boylu, esmer, kıvrıkcık saçlı bir kadın. Kollar bileziklerle, boynu kolyelerle doluydu. Fildişi bir ağızlıkla sigara içiyordu. Keskin bir bakışı vardı ama pek seyrek konuşuyor, konuştuğunda genellikle bir cin daha istemek için açıyordu ağzını.

David ona da «Deve» diye isim taktı. Bitmeyen susuzluğundan ötürü. Ama kadınlar bu gezi için idealdiler. Kendilerinden bekleneni sundular, gün boyu kampta hiç yakınmadan yalnız beklediler, kamp ateşi sohbetlerine karışıp havayı da bozmadılar.

«Galiba geçirdiğim en zevkli tatildi,» deyip arkasına yaslandı Şaşa. Pilot yerinde oturuyordu ama, uçağı yardımcı pilot koltuğundaki David'in kullanmasına izin vermişti. «Hem henüz bitmedi.» Kolundaki saate baktı. «Cape

Town'a varmamıza daha bir saat var. Sen rotayı değiştirme.» Uçuş kemerini açtı.

«Nereye gidiyorsun?» diye sordu David.

«Bu soruya cevap verip seni utandırmayacağım. Ama az sonra yanma Deve gelirse hiç şaşma.»

«Senin için gerçekten kaygılanıyorum.» David'in yüzü ciddiye. «Böyle devam edersen bir yırtığa neden olacaksın.»

«Kendimi hiç bu kadar güçlü hissetmemiştim.»

«Sen değil, arkadaş, ben Jumbo için kaygılanıyorum.» David başını üzgün üzgün iki yana salladı. şaşa gülmeye başladı, arkadaşının omzuna bir şaplak atıp arkadaki kabine geçti.

Deve çılgın bakışlı kara gözleriyle ona baktı, bluzunun önüne biraz cin ve tonik döküldü. Jumbo kıkırdadı, koltuğunda yana kayıp şaşa'ya yer açtı.

şaşa kulağına bir şey fısıldayınca Jumbo şaşırmış görüldü. Bu ifade de yüzüne pek yabancı bir ifade değildi.

«Mil-yükseklik kulübü mü? O da ne?»

şaşa tekrar fısıldadı, kadın dönüp yan pencereden aşağıya baktı.

«Tanrım! O kadar yüksekte olduğumuzu bilmiyordum.»

«Üyeliğe kabul edilene özel bir broş hediye ediliyor. Altın ve elmastan.» Jumbo'nun ilgisi artı verdi.

«Sahi mi? Nasıl bir broş?»

«Uçan bir kedi. Kanatları altın, gözleri elmas.»

«Kedi mi? Yani tüylü bir...» Susu verdi. «şaşa Courtney, korkunç bir insan-sın!» Gözlerini indirdi. şaşa dönüp Deve'ye göz kırptı.

«Galiba David seninle konuşmak istiyor.»

Deve söz dinleyip yerinden kalktı, takılanı şangırdatarak, iki yana yalpa vurarak pilot kabinine doğru ilerledi.

Bir saat sonra şaşa uçağı piste kayarcasına indirdi, burnu çevirdi, hangara doğru yürüttü, sonra durdurdu.

Hangarın gölgelerine park etmiş Daimler'i ancak o zaman fark etti. Cen-taine de arabanın yanında ayaktaaydı.

«Öf, Tanrı aşkına! Mater burada. şu dilberleri yüzükoyun yere yatır!»

«Çok geç,» diye inledi David. «Jumbo pencereden annene el sallıyor, bak-sana!»

şaşa kendini çelikleştirip annesinin öfkesine hazırladı, Jumbo kıkırdaya-rak, Deve'yle birlikte merdivenlerden indi.

Centaine hiçbir şey söylemedi. Daimler'in yanı başında bir de taksi bekliyordu. Şaşa kızların geleceğini nereden bildiğini annesine hiç sormadı. Centaine taksiye eliyle işaret verdi, iki kadını buz gibi bakışlarla bindirdi.

«Bagajı yükle,» dedi Şaşa'ya sert bir sesle. Yüklenir yüklenmez taksinin şoförüne, «Onları nereye gitmek istiyorlarsa oraya götür,» diye emir verdi.

Deve arka kanepede suratını asmış oturuyordu ama, Jumbo pencereden eğilmiş, Şaşa'ya öpücükler yollayıp duruyordu. Sonunda taksi uzaklaştı, Şaşa başını eğdi, annesinin buz gibi sözlerinin kırbaç gibi şaklamasını bekledi.

«Gezi iyi geçti mi, hayatım?» diye sordu Centaine tatlı bir sesle. Yanağını uzatıyordu oğluna. İki kadından bir daha söz eden olmadı.

«Harikaydı!» Şaşa'nın öpüşünde minnet ve rahatlama vardı. Annesini yeniden gördüğü için gerçek bir sevinç de vardı. Hemen geziyi anlatmaya başladı ama annesi onun sözünü kesti.

«Daha sonra,» dedi. «Şimdi Rapide'e benzin ikmali yap, kontrol ettir. Yarın Johannesburg'a uçuyoruz.»

Johannesburg'da Carlton Oteli'nde kaldılar. Centaine otel şirketinin yüzde otuz hissesine sahip olduğundan, kente ne zaman gelse kral dairesi ona hazır tutuluyordu.

Yakında bu otele büyük bir onarım ve yenileme gerekecekti. Johannesburg'un orta yerinde, konumu çok iyiydi. Centaine akşam yemeği için giyinirken binayı yıktırıp arsayı başka türlü değerlendirmeyi düşündü. Mimarlarından bir rapor istemeye karar verdi. Sonra iş konularını kafasından uzaklaştırdı, gecenin geri kalanında tüm dikkatini Blaine'e yöneltti.

Dedikoduları kulak arkası edip o gece ikiye kadar dans ettiler. Gece kulübü otelin çatı katındaydı.

Ertesi gün Blaine'in Pretoria'da bir dizi toplantısı vardı. Cape Town'dan ayrılabilmek için zaten Isabella'ya karşı bu bahaneyi ileri sürmüştü. Centaine de günü Şaşa'yla geçirdi. Sabah bir yaşındaki tayların mezarına gittiler. Fiyatlar gülünç denilecek kadar yüksekti. Bir tek hayvan aldılar. Öğle yemeğini Doğu Afrika Pavyonu'nda yediler. Centaine yemekten çok, çevredeki kadınların imrenme dolu bakışlarının tadını çıkardı.

Geceki boks maçına gitmek için hazırlanmaya bol bol zaman vardı otele döndüklerinde. Blaine'i smokinini giymiş, önünde viski ve soda şişeleri hazır, bekler buldular. Bir koltuğa oturdu, Centaine'in giyinişini seyretti. Yine evli-

lik oyunu oynuyorlardı. Centaine küpelerini ona taktırdı, önünde dolaşıp nasıl bulduğunu sordu.

«Daha önce hiç boks maçına gitmemiştim, Blaine. Fazla mı şık giyindik?»

«İnan bana. Siyah kravat gelenektir.»

«Öf, o kadar korkuyorum ki! Fırsat bulsam bile, ona ne diyeceğimi bilmiyorum...» Sustu. «Bilet buldun, değil mi?»

Blaine gösterdi. «İlk sıra. Araba ve şoför de ayarladım.»

Şaşa beyaz smokin ceketinin üzerine beyaz ipek bir fular atmış olarak oda-ya geldi. Siyah kravatı çok zarif bir biçimde asimetrikti. Böylelikle kimse onu, düğümü hazır, adi kravatlardan sanamazdı.

«Ne kadar yakışıklı görünüyor!» Centaine'in yüreği sevgiyle doldu. «Onu nasıl koruyacağım kızlardan?»

Geleneksel şampanyayı içmeden önce oğlunu öptü.

Şaşa, «İçkinizi yenileyebilir miyin, efendim?» diye sordu Blaine'e.

«Teşekkür ederim ama ben bir taneden fazla içemem Şaşa.» Çocuk kendine hafif bir içki aldı. Centaine içinden, işte bu konuda kaygılanmama gerek yok, diye düşündü. İçki hiçbir zaman Şasa'nın zayıflıkları arasında yer almayacaktı.

Şaşa kadehini kaldırdı. «Eh, Mater, boksa karşı uyanan yeni ilginin şerefine. Oyunun kurallarını falan biraz öğrendin mi?»

«Galiba iki genç ringe çıkıyor ve birbirini öldürmeye çalışıyor. Öyle değil mi?»

Blaine, «Bu doğru işte, Centaine,» diyerek güldü. Daha önce Şasa'nın önünde ona hiç adıyla hitap etmemişti. Centaine kimbilir kaçınıcı defa, oğlunun bu ilişki hakkında neler düşündüğünü merak etti. Herhalde seziyor olmalıydı. Ama bu gece Centaine'in o karanlık kapıyı açmadan da yeterince kaygısı vardı. Şampanyasını içti, sonra şahane elmaslar, ipekler arasında, hayatının en önemli iki erkeğini koluna takıp bekleyen limuzine bindi.

Önce hafif sikletlerin maçlarını seyrettiler. Atletler ufacak, cılız şeylerdi. Dövüşken horozları hatırlatıyorlardı. Bir ara Blaine elindeki programa baktı, «Vakit geldi!» dedi.

O sırada seyircilerden kana susamış gibi bir tezahürat yükseldi.

«Geliyor,» dedi Blaine. Centaine başını çeviremedi.

Keşke gelmeseydim, diye düşünüyordu. Yerinde büzüldü. Beni görmesini istemiyorum.

Hafif-ağır siklet boksörü Manfred De La Rey ringe ilk çıkan oldu. Yanında koçu ve iki yardımcısı vardı. Stellenbosch öğrencileri kıyameti koparıyorlardı. Derken karşı tarafın seyircileri de bağırırmaya başladılar. Gürültü kulakları sağır edecek gibiydi. Manfred ringde hafifçe dans etti, eldivenlerini kafasının üzerinde tokuşturdu.

Saçları biraz uzamıştı. Briyantın modasına da yüz vermediği görülüyordu. Kıpırdadıkça bukleleri kafasının çevresinde bulutlar gibi dalgalanıyordu. Çenesi güçlü, alın ve yanak kemikleri belirgin, hatları keskindi, ama en çok gözleri dikkati çekiyordu. Açık renk, vahşi kedi cinslerinin gözleri gibi, üzerinde de kara kaşlar!

Omuzları genişti. Dar kalçalarına doğru başaşağı bir piramit gibi iniyordu. Bacakları upuzun, vücudu yağsız, kasları güçlüydü.

Şaşa onu tanıdığı anda yerinde kaskatı kesildi. Dişlerini gıcırdatırken, asla, unutamadığı o balık tadını ağızında hissetti.

«Onu tanıyorum, Mater,» diye mırıldandı sıkılı dişlerinin arasında. «Wal-vis Körfezi'ndeki iskelede kavga ettiğim oydu.» Centaine elini onun koluna dayayıp oğlunu sakinleştirmeye çalıştı. Ama ona bakmadı. Konuşmadı da. Gözucuyla Blaine'e baktı, gördüğü ifade üzülmesine yol açtı.

Blaine'in yüzü ciddiydi. Öfkesi ve acısı belli oluyordu. Belki bin mil uzaktayken anlayışlı davranabiliyordu ama, Centaine'in günahının ürünü karşısında görünce herhalde ancak bu günahı onunla birlikte işleyen erkeği ve Centaine'in bundan aldığı zevki düşünebiliyor olmalıydı.

Ah, Tanrım, ne diye geldim, diye düşünerek işkence ediyordu Centaine kendine. O sırada içinde bir şeyin erir gibi olduğunu duydu, cevabı anladı.

Etimden et, kanımdan kan o benim, diye düşündü. Karnında onun ağırlığını nasıl hissettiğini hatırladı. Analık içgüdüleri kabardı, onu boğacak gibi oldu. Bebeğin doğumdaki çılgınlığını yeniden duydu, kulaklarının sağır olmasına ramak kaldı.

«Oğlum!» diye bağırıacaktı neredeyse yüksek sesle. «Benim öz oğlum!»

Ringdeki heybetli sporcu başını o yana çevirdi ve Centaine'i ilk defa gördü. İki kolunu sarkıttı, çenesini kaldırdı, ona öyle yoğun bir düşmanlıkla baktı ki, Centaine suratına yumruk yemiş gibi oldu. Sonra Manfred De La Rey kararlı bir hareketle ona arkasını döndü, kendi köşesine yürüdü.

Blaine, Şaşa ve Centaine, bütün o tezahüratın arasında kazık gibi ve sessiz oturuyorlardı. Hiç birbirlerine bakmıyorlardı. Tek kıpırdayan Centaine oldu. Şalına sarındı, alt dudağını ısırды, titremesini önlemeye çalıştı.

O sırada şampiyon da ringe çıktı. Ian Rushmore, Manfred'den üç santim kadar daha kısaydı. Ama iriydi. Göğsü, kolları dev gibiydi. Siyah saçları, katı ifadesiyle tehlikeli bir görünüşü vardı.

Zil çaldı, çılgınlık arasında iki boksör ringin ortasında karşılaştılar. Centa-ine elinde olmadan küçük bir çılgılık attı. Eldivenin ilk defa ete ve kemiğe değişini duymak, görmek, onu sarsmıştı. Daha önceki maçlarda dövüşen o tüy sikletlere oranla bu seferki sanki gladyatörlerin savaşıydı.

İki boksör birbirini yumruklarken o hangisinin daha üstün durumda olduğunu anlayamıyordu. Derken raund başladığı gibi birdenbire bitti. Manfred köşesine döndü, orada adamları yüzünü ıslak süngerlerle sildiler, kaslarını yo-ğurdular, kulağına bir şeyler fısıldadılar.

Manfred kara sakallı koçunun uzattığı şişeden ağız dolusu bir sıvı aldı, ağzında dolaştırırken Centaine'e baktı, bakışlarını ondan ayırmadan ağzındaki-ni tükürük kabına tükürdü. Centaine bunun anlamını anladı. Öfkesini tükürü-yordu çocuk ona.

Blaine mırıldanıyordu. «Bence bu raund başa baş. De La Rey bir şey kaybetmedi. Rushmore ise yoruldu.»

Boksörler yine ayağa kalktılar, birbirlerinin çevresinde dolanarak yumruklaştılar. Hiç bitmek bilmiyordu. Centaine içinin bulandığını hissetti bu vahşilik karşısında. Şiddet ve acının sesiyle, kokusuyla, görünümüyle doluydu bu salon.

Raund bittiğinde Blaine, «Bu seferkini Rushmore aldı,» dedi alçak sesle. Centaine bu sakinliği yüzünden ondan neredeyse nefret edecekti. Kendisi ter içindeydi. İçi bulanıyordu. Blaine devam etti. «De La Rey bundan sonra iki raundda işi bitirmek zorunda. Bitirmezse, Rushmore onu hırpalayacak. Giderek güveni artıyor.»

Centaine ayağa fırlayıp olanca hızıyla bu salondan kaçmak istiyordu ama bacaklarına komuta edemiyordu. O sırada zil tekrar çaldı, iki boksör bir kere daha birbirlerine doğru ilerlediler. Centaine başka tarafa bakmaya çalıştı, yapamadı. Hasta bir tutkuyla bakarken olup biteni gördü. Her canlı ayrıntısını... bir daha asla unutamayacağını da anladı.

Kırmızı deri eldivenin savunmak üzere kıvrılmış kollar arasındaki ufacık aralıktan uzandığını gördü. Öteki adamın başının, cellat ilmiğine takılmış gibi çıt diye geriye kıvrıldığını gördü. Islak buklelerinin her birinin dibinden fırlayan ter damlalarını gördü. Derin bir havuza taş atılmış gibi yüz hatlarının her biri kıvrılıp biçim değiştirdi, karnavallara özgü bir acı maskesi haline geldi.

Yumurğun sesini duydu Centaine. Bir şeyin kırılmasından çıkan çatırtıyı duydu. Avazı çıktığı kadar bağırdı. Çığlığı binlerce gırtlaktan çıkan sesin arasında boğuldu. Parmaklarını kendi ağzına sokup birbirini izleyen yumruklara baktı. O kadar hızlı geliyorlardı ki, gözlerinin önünde eriyorlardı sanki. Sesleri birbiriyle birleşiyor, otomatik yumurta çırpıcısının çıkardığı sese benziyordu. O yumrukların altında etler kırmızı bir enkaza dönüştü. Centaine bir yandan bağırmaaya devam ederken, kendi doğurduğu çocuğun gözlerinde o korkunç san ölüm ışıklarını gördü, onun kudurmuş bir hayvan haline gelişini seyretti. Rakibi sendeliyor, eriyen, kemiksiz bacakları üzerinde kıvrılıyor, düşüyordu. Sırtüstü serildi, görmeyen gözlerle tavan ışıklarına baktı, açık duran ağzından bir hırıltı çıktı. Manfred De La Rey onun çevresinde dans etti. Öldürücü kudurganlıktan hâlâ sıyrılammıştı. Centaine onun başını geriye atıp kurtlar gibi ulumasını bekliyordu adeta. Ya da yerde yatanın üzerine atılıp kafasını koparmasını, bir zafer edasıyla havaya kaldırmasını bekliyordu.

«Götür beni, Blaine,» diye hiçkırkı. «Çıkar beni buradan.» Blaine'in kolları onu ayağa kaldırdı, kucağına alıp sokağa çıkardı.

Geride bıraktığı sesler yavaşça duyulmaz oldu, Centaine yutkundu, boğulurken kurtarılmış gibi ciğerlerine bol bol hava çekti.

«**Kalahari Aslanı Berlin biletini kendi kesti,**» diye yazıyordu gazeteler. Centaine o anıyla ürperdi, gazeteyi elinden attı, telefona sarıldı.

«Şaşa, eve ne zaman dönebiliriz?» diye sordu.

Blaine o sırada otel dairesinin banyosundan yanaklarında tıraş sabunuyla çıktı.

«Kararını verdin mi?» dedi telefon kapanır kapanmaz.

«Onunla konuşmaya çalışmakta yarar yok,» diye karşılık verdi Centaine. «Bana nasıl baktığını gördün.»

«Belki bir başka zaman...» Blaine onu avutmaya çalışıyordu. Ama gözlerindeki acıyı görürce yürüyüp onu kollarına aldı

David Abrahams, Olimpiyat seçmelerinin ilk gününde kendi 200 metre rekorunu bir saniyeye yakın farkla kırdı. Ama ikinci günü o kadar iyi geçmedi. 400 metredeki eski derecesini yarım metre farkla geçebildi. Yine de adı o gün yayınlanan atletler listesinde vardı. Hem de yukarlardaydı. Elini ilk sıkın, yanı başında oturan Şaşa oldu. David de gidiyordu Berlin'e.

İki hafta sonra polo seçmeleri Johannesburg'daki inanda Kulübü'nde yapıldı, Şaşa günün son maçında Blaine'in 'A' takımına karşı oynayacak **ümit** takımına seçildi. Centaine o gün tribünden oğlunun en harika oyunlarından birini oynayışını seyretti. Yine de biliyordu seçilemeyeceğini. Bu yüzden hüznünlüydü. Ama Şaşa'nın takımdaki yer için yarıştığı Clive Ramsay bir ara atından bir perende atarak düştü. Öğleden sonra yapılan röntgen muayenesinde, en az bir yıl polo oynamaması gerektiği belirtildi. Centaine heyecan içinde sonuçları bekliyordu.

Şaşa'nın durumu konuşulurken Blaine gerçekten izin isteyip salondan çıktı. Geri döndüğünde ona Clive'in yerine Şaşa'nın gideceği bildirildiğinde, içinde büyük bir gurur duygusu kabardı. Kendi oğlu olsa yine aynı şeyi duyardı herhalde. İlk fırsatta Centaine'e telefon edip haberi verdi. «Cumadan önce açıklanmayacak ama, Şaşa'nın da bileti kesildi.»

Centaine coşkudan ne yapacağını bilemedi. «Ah, Blaine, sevgilim, cumaya kadar kendimi nasıl tutarım?» diye bağırdı. «Ah, Berlin'e üçümüz birlikte gitseydik iyi olmaz mıydı? Daimler'i alır, Avrupa'yı arabayla geçerdik. Şaşa daha Mort Homme'u hiç ziyaret etmedi. Paris'te bir iki gün kalırdık. Sen beni Laserre'de yemeğe götürürdün. Yapılacak ne çok hazırlık var... ama cumartesi görüştüğümüzde konuşuruz.»

«Cumartesi mi?» Blaine unutmuştu.

«Sir Garry'nin doğum günü partisi. Masa Dağı'nda piknik!» Bezgin bir sesle içini çekti. «Ah, Blaine, meşru biçimde bir arada olabileceğimiz böyle kaç gün var yıl içinde?»

«Sir Garry'nin doğum günü bu kadar çabuk mu geldi bu sefer? Arada geçen yıla ne oldu?»

«Ah, Blaine, unutmuşsun sen,» diye suçladı onu Centaine. «Bana bu hainliği yapamazsın. Bu yılki çifte kutlama olacak. Hem doğum günü, hem Şaşa'nın oyunlara seçilmesi. Söz ver geleceğine, Blaine.»

Oysa Blaine hâlâ kararsızdı. Isabeila'yla kızları hafta sonu için Franscho-ek'e götürmeye söz vermişti.

«Söz veriyorum, sevgilim, geleceğim.» Centaine bu sözün ona ne kadar pahalıya mal olduğunu asla bilemeyecekti. Isabella bunu ona nice küçük zallimliklerle ödetirdi.

Çok zayıflamış, iskelet gibi kalmıştı Isabella. İncecik bacaklarının kemikleri üzerinde hiç et yoktu. Dizleri birer düğüm gibi, ayakları pek kocaman görünüyordu.

Kolları da öyle incedi ki. Kafasındaki kemiklerin üzerinde bile et kalmamış denilebilirdi. Dudakları gerilmiş, dişleri fırlamıştı. Gülümsemeye çalıştığında ya da daha sık yaptığı gibi öfke ifadesi yansıttığında, kurukafalara benziyordu. Dişetleri renksiz, hemen hemen beyazdı.

«Bunu nasıl yaparsın, Blaine?» diye soruyordu her zamanki aşın tiz sesiyle. «Bana söz vermiştin, Blaine. Zaten seni pek az görebiliyorum. Bu hafta sonunu ne zamandır bekliyorum.» Susmak bilmiyordu. Blaine kulaklarını tıkamak istedi, yine onun vücudunu düşünmekte olduğunu fark etti.

Yıllardır çıplak görmemişti onu. Yaklaşık yedi yıldır. O sefer de odasına yanlışlıkla daldığında, onun masaj masasına uzanmış, hemşirenin masajına katlanmaya çalışırken bulmuştu. Yüzündeki ifade dehşet dolu olmalıydı ki, kadınlar ona bakınca bozulmuşlardı.

Isabella'nın dapdar göğsünde her kaburgası görünüyordu. Göğüsleri birer boş torbaydı. Kasık tüyleri, incecik bacaklarının üzerinde insanı utandıran bir manzara oluşturunuyordu.

«Defol!» diye bağırıyordu Isabella ona. Blaine hemen gözlerini ondan ayırıp çıkmıştı. «Defol! Bir daha asla girme buraya!»

Şimdi de sesinde aynı titreşim vardı. «Git o halde pikniğine. Madem mecbursun! Sana nasıl yük olduğumun farkındayım zaten. Benim yanımda iki dakika fazla geçirmeye dayanamadığımı biliyorum.»

Blaine artık dayanamıyordu. Onu susturmak için iki elini havaya kaldırdı. «Haklısın, canım. Söylemem bile bencillikti. Bir daha sözünü etmeyelim. Tabii seninle geleceğim.» Karısının gözlerindeki zafer pırıltısını gördü, ilk defa olarak ondan gerçek anlamıyla nefret etti. Elinde olmadan, neden ölmüyor, diye düşündü. Ölse kendisi için de, herkes için de daha iyi olurdu. Sonra bu düşüncesinden suçluluk duydu, tekerlekli sandalyeye yürüdü, onun yüzünü avuçları arasına aldı, dudaklarını öptü.

«Bağışla beni lütfen,» diye fısıldadı. Ama karısının tabutu hâlâ gözünün önündeydi. Isabella o tabutta sakın ve güzel yatıyordu. Gözlerini sımsıkı yumup o hayali uzaklaştırmaya çalıştı, başaramadı.

«Bir süre birlikte olmak ne eğlenceli olacak.» Isabella onun uzaklaşmasına izin vermiyordu. «Artık konuşmaya o kadar az fırsat buluyoruz ki! Parlamentoda çok vakit geçiriyorsun. Bakanlık görevlerin olmadığı zaman da polo sahasındasın.»

«Seni her gün görüyorum. Hem sabah, hem akşam.»

«Biliyorum... ama hiç konuşmuyoruz. Daha Berlin'i bile konuşmadık. Oysa vakit geliyor.»

«Kuşacak bir şey mi var, sevgilim?» diye dikkatle sordu Blaine. Bir yandan da kendini ondan kurtarıp karşıdaki koltuğa yerleşti.

«Tabii var, Blaine,» diyerek gülümsedi Isabella. Yüzünde sansar gibi, rahatsız edici bir ifade vardı. «Yapılacak pek çok hazırlık var. Takım ne zaman yola çıkıyor?»

«Belki ben onlarla gitmem,» dedi Blaine dikkatle. «Birkaç hafta önce. çı- kıp Londra va Paris'e uğrarım. İngiliz ve Fransız hükümetleriyle temaslar için. Sonra Berlin'e geçerim.»

«Ah, Blaine, yine de benim seninle gelebilmem için hazırlıklara başlama- lıyız!»

Blaine yüzünü kontrol etmek zorunda kaldı. Karısı ona bakıyordu.

«Evet,» dedi. «Dikkatli planlama ister.»

Bu fikre dayanmak güçtü. Centaine'le birlikte olmaya, yakalanma korku- sundan kurtulmaya can atıyordu. «Seyahatin sağlığına bir zarar vermeyece- ğinden kesinlikle emin olmamız gerek.»

«Gelmeme istemiyorsun, değil mi?» Sesi yine yükselmişti.

«Ama elbette ki...»

«Benden kaçmak, benden kurtulmak için bir fırsat diye görüyorsun bunu.»

«Isabella, lütfen sakın ol. Kendine zarar...»

«Beni düşünüyormuş gibi numara yapma... dokuz yıldan beri bir yüküm ben sana. Ölmeme istediğinden eminim.»

«Isabella...» Bu suçlamanın doğruluğu sarsmıştı Blaine'i.

«Yo, aziz kılığına girmeye gerek yok, Blaine Malcomess. Belki bu sandal- yeye mahkûm olabilirim ama, gözüm de var, kulağım da.»

«Bu konuşmayı sürdürmek istemiyorum.» Ayağa kalktı. «Tekrar konuşı- ruz. Sen kontrolünü...»

«Otur yerine!» diye haykırdı Isabella. «Her zamanki gibi o Fransız oros- puna kaçmana izin vermeyeceğim!» Blaine tokat yemiş gibi irkildi, Isabella devam etti. «İşte, sonunda söyledim. Tanrım... kaç kere neredeyse ağzımdan çıkacakken tuttum kendimi. Söylemek ne kadar zevkli, bilemezsin... orospu! Şillik!»

«Devam edersen gidiyorum!» diye uyardı Blaine.

«Fahişe!» dedi Isabella keyifle. «Süprüntü! Yosma!»

Blaine topukları üzerinde döndü, kameriyenin basamaklarını ikişer ikişer atlayarak indi.

«Blaine!» diye bağırdı karısı arkasından, «Gel buraya!»

Blaine eve doğru yürürken karısının ses tonu değişti.

«Blaine, üzgünüm. Özür diliyorum. Lütfen geri dön. Lütfen!» Onu reddemedi. İstemeyerek geri döndüğünde ellerinin çok ve öfkeyle titremekte olduğunu gördü. Ellerini ceplerine soktu, basamakların tepesinde durdu.

«Pekâlâ,» dedi alçak sesle. «Centaine Courtney konusunda yanılmadın. Onu seviyorum. Ama senin incinmemen, üzülmemen için elimizden geleni yaptığımız da bir gerçek. Bu yüzden, ondan asla bu biçimde söz etme. Eğer o izin verse, yıllar önce onunla giderdim... seni bıraktırdım, Tanrı günahımı bağışlasın... terk ederdim seni. O tuttu beni burada. Hâlâ da tutuyor.»

Onu da kendisi gibi pişman olmuş sanıyordu. Ama Isabella gözlerini kaldırıncı, bu yaptığının kendisini tekrar geri getirecek bir hile olduğunu anladı. «Seninle Berlin'e gidemeyeceğimi biliyorum, Blaine. Doktor Joseph'e sordum, olmaz dedi. Bu yolculuk beni öldürürünüş. Ama senin ne planladığını da biliyorum. O kadınla birlikte. O kadının da gelebilmesi için Şaşa Courtney'i takıma nüfuzunu kullanarak aldırıldığını da biliyorum. Siz yasal olmayan bir balayı planlıyorsunuz, ben de gitmenize engel olamıyorum...»

Blaine ellerini çaresizlik içinde iki yana açtı. İtiraz etmekte yarar yoktu. Isabella'nın sesi tekrar yükselip tizleşti.

«Bak, sana bir şey söyleyeyim... sandığınız balayı olmayacak. Kızlara söyledim. Tara'ya da, Matilda Janine'e de. Seninle geliyorlar. Çoktan söyledim onlara. Heyecandan uçuyorlar. Seçme şanssı senin. Ya kendi öz kızlarını kıracak kadar kalpsiz davranırsın ya da Berlin'de Romeo'luk yerine dadılık yaparsın.» Sesi daha da yükseldi. Gözlerindeki parıltı haındı. «Ve seni uyarıyorum, Blaine Malcomess, onlara nedenini de söyleyeceğim. Sevgili babalarının hilekâr, yalancı, çapkın bir fahişe düşkünü olduğunu onlara söyleyeceğime yemin ederim!»

Manfred De La Rey'in boks takımında gitmesini gerçi herkes bekliyordu ama, bu açıklama yapılırken başka sevinçli haberler de ona eşlik etti. Roelf Stander de ağır sikleti temsilen gidiyordu. Bu yetmiyormuş gibi Peder Tromp Bierman'a da resmi takım koçluğu görevi verilmişti.

İkisi de ulusal televizyona çıktılar. Bu heyecandan etkilenmemiş bir tek kişi var gibiydi.

«Sen yokken geçecek o birkaç hafta bütün hayatımdan uzun gelecek,» dedi Sarah, Manfred'e.

Manfred, «Saçmalama,» diyerek güldü. «Göz açıp kapayana kadar döne çeğim. Göğsümde altın madalyayla.»

«Bana saçmalama deme!» diye parladı kız. «Bir daha asla deme!»

Manfred gülmeyi kesti. «Haklısın,» dedi. «Daha iyi davranışlara layıksın.»

Yola çıkmadan iki hafta önce, bir akşam Roelf bir toplantı yüzünden akşam antrenmanına gelemedi, Manfred yalnız koşmak zorunda kaldı. Koşar adım, Hartenbosch tepesine tırmanıyordu. Yukarda onu Sarah beklemekteydi. Akşam güneşini arkasına almıştı. Bacaklarının silueti meydandaydı.

Manfred elinde olmadan adımlarını yavaşlattı, ona baktı, kalbi gümbürde-meye başladı.

Ne kadar güzel! Bunu daha önce fark etmediğine şaşıyordu. Fark ettiği anda ona karşı inanılmaz bir açlık duymuştu.

Sarah birkaç adım yürüyüp onu karşıladı. Yalınayakken daha ufak tefek görünüyordu. Manfred'in ona duyduğu şefkat daha da arttı. Sarah ona bir sünger uzatıyordu. Manfred almak için bir hareket yapmayınca yaklaştı, uzandı, boynunun, omuzlarının terlerini kendi silmeye başladı.

«Dün gece rüyamda kendimizi o kampta gördüm,» diye fısıldadı. «Demir-yolu hattının yanındaki kampı hatırlıyor musun, Manie?»

Delikanlı başını salladı. Boğazı tıkanıyor, cevap veremiyordu.

«Annemi mezarında yatarken gördüm. Korkunç bir şeydi. Sonra birden değişti, o mezarda yatan sen oldun, Manie. Solgun ve yakışıklıydın... ama seni kaybettiğimi biliyordum. O kadar korkunç bir acıya kapıldım ki, kendim de ölüp sonsuza dek seninle olmak istedim.»

Manfred uzandı, onu kollarına aldı, Sarah hiçkırkı, ona yaslandı. Vücudu serin ve yumuşaktı. Sesi titriyordu.

«Ah, Manie, seni kaybetmek istemiyorum. Lüfen bana geri dön... sensiz yaşamak istemek.»

«Seni seviyorum, Sarie.» Sesi boğuktu. Kız kollarında irkildi.

«Ah, Manie.»

«Daha önce hiç farkına varmamıştım!»

«Ah, Manie, ben hep biliyordum. Seni o ilk günün ilk dakikasından beri sevdim. Sonuna kadar da seveceğim,» diye bağırdı Sarah. Dudaklarını öpmesi için ona doğru kaldırdı. «Öp beni, Manie. Öpmezsen ölürüm.»

Sarah'nın dudaklarının dokunuşu Manfred'in içinde bir şeyler tutuşturdu, mantığı ve gerçeği göremez oldu. Patikanın yanındaki çamların altındaydılar. Çamların iğne yapraklarından oluşan yumuşak yatağa uzandılar. Manfred ne-ler olup bittiğini Sarah'nın çılgılığını duyana kadar anlayamadı. Kız acı ve zevk

karışımı bir sesle bağıırıyordu. O da karşılık verircesine bağıırdı. Kendini geri çekemiyordu. Bir dalga kapmış, sürüklemektedydi ikisini... var olduğunu bil-medikleri bir diyara.

Mantık ve gerçek yavaş yavaş döndü, Manfred çekildi, ona gözlerinde dehşetle baktı, elleri elbiselerine uzandı.

«Bu yaptığımız bağıışlanamayacak kadar kötü...»

«Hayır!» Sarah başını iki yana sallayıp duruyordu. Hâlâ çıplaktı. Ona doğ-ru uzandı. «Değil, Manie. İki insan birbirini seviyorsa, o zaman kötü değil. Nasıl kötü olabilir? Tanrı'dan gelen bir şey bu... güzel ve kutsal.»

Manfred, Tromp Amca ve takımın diğer üyeleriyle birlikte Avrupa yolcu-luğuna çıkmadan önceki gece, evdeki kendi odasında yattı. Ev karanlıklara gömölüp sessizleştikten sonra Sarah gizlice odasına geldi. Manfred zaten ka-pıyı kilitlememişti. Kız geceliğinin omuzlarından yere kaymasına izin verip yatağa girdiğinde de itiraz etmedi.

Sarah orada kumrular ötmeye başlayıncaya kadar kaldı, sonra Manfred'i son bir kere öptü, «Artık birbirimize aitiz,» diye fısıldadı. «Ebediyen.»

Geminin hareket etmesine yarım saat kalmıştı. Centaine'in kamarasının salonu öyle kalabalıktı ki, kamarotlar şampanyaları konukların başı üzerinden geçirerek taşımak zorunda kalıyorlardı. Centaine'in dostlarından o anda ora-da olmayan tek kişi Blaine Malcomess'di. Aynı gemiyle gitmekte olduklarını vakitsiz ilan etmemeye karar vermişlerdi. Limandan çıktıktan sonra bir araya geleceklerdi.

Abe Abrahams kolunu gururla David'in omzuna atmıştı. Yanında Tvventy-man-Jones da vardı. Windhoek'den buraya, onu geçirmeye gelmişlerdi. Tabii Sir Garry ile Anna da oradaydı. Ou Baas General Smuts da gelmişti. Yanında kabarık saçlı karısı da vardı.

Salonun karşı köşesinde Şasa'nın çevresini genç bayanlar çevirmişti. An-lattığı hikâyeyi çığlıklar, kahkahalar atarak dinlemekteydiler. Şasa bir an ne söylemekte olduğunu unuttu, yanı başındaki lombozdan dışarı baktı. Güver-teden geçmekte olan bir kızın koyu renk saçlı başı görünüyordu orada.

Yüzü görünmüyordu. Yalnızca başının yanı ve arkası, incecik boynu, ku-lağı. Bir an ilişmişti delikanlının gözüne. Ama o başın duruşundaki bir şey, çevredeki kızlara duyduğu ilgiyi sifıra indirmeyi başarmıştı.

Parmak uçlarına yükseldi, elindeki şampanyanın birazı döküldü, başını lomboza doğru uzattı... kız geçmişti ama. Artık arkadan görünüyordu. Beli

inanılmayacak kadar ince, kalçaları kıvraktı. Köşeyi dönüp kayboldu, Şaşa onu mutlaka görmek isteğiyle baş başa kaldı.

«Özür dilerim, baylar.» Dinleyicileri hayal kırıklığına uğrayıp itiraz ettiler ama o kendine yol açtı, kapıya doğru ilerledi. Henüz kapıya vuramadan düdükler öttü, anonslar başladı. «Son çağrı, bayanlar baylar... herkes rıhtıma... geçirmeye gelenler rıhtıma.»

Vakti kalmadığını anlamıştı Şaşa. Herhalde yüzü çirkindi, diye geçirdi aklından. Arkadan cennet, önden cehennem. Hem yolcu değildi herhalde. Doktor Twentyman-Jones'un elini sıkmakta olduğunu fark etti. Adam iyi şanslar diliyordu. Şaşa o kumral saçları unutmaya, sosyal görevlerine dönmeye çalıştı ama bunu pek kolay bulmadı.

Güverteye çıktı, merdivenlerden inmekte olan bir kumral baş aradı, rıhtımı gözden geçirdi. O sırada Centaine gelip kolunu çekiştirdi, gemiyle rıhtımın arası biraz açılıyordu.

«Gel, hayatım, gidip yemek salonundaki oturma düzenini kontrol edelim.»

«Ama sen kaptan masasına davetlisin, Mater,» diye itiraz etti Şaşa. «Kamarada bir davetiye vardı ya!»

«Evet ama sana ve David'e davetiye yok. Gel, David gidip ikinizi nereye oturttuklarına bakalım, uygun değilse gerekli değişikliği yapalım.»

Bir şeyler peşindeydi. Şaşa bunu anlıyordu. Normal zamanda nereye oturulacaklarına aldırmaz, adının gerekli özeni sağlayacağına inanırdı, ama bu sefer ısrar ediyordu. Gözlerinde de Şasa'nın çok iyi tanıdığı o bakışlar vardı. Şaşa o bakışlara, «Makyavelli parıltısı» diye isim takmıştı.

«Haydi bari,» dedi hoşgörülle. Üçü ceviz lambrili merdivenden birinci sıınıf yemek salonuna indiler.

Merdivenin dibinde bir grup yolcu daha vardı. Aralarındaki uzun boylu, dikkati çeken adamı Şaşa hemen fark etti.

«Hay Allah, Mater!» diye bağırdı. «Blaine'in de vapurda olduğunu bilmiyordum. Sonradan ötekilerle gelecek sanıyordum...» Sustu. Annesinin soluğunun boğazına tıkanıldığını, Blaine'i gördüğü anda oğlunun kolunu daha bir sıkı kavradığını hissetmişti.

Bunu kendileri ayarladı, diye düşündü şaşkınlıkla. Heyecanı ondandı. Sonunda uyanmıştı Şaşa. İnsan kendi annesinden hiç beklemez ama, bunlar sevişiyorlar. Bunca yıldır hiç farkına varmamıştım. Eskiden önemsiz saydığı bir yığın küçük şey şimdi anlam kazanıverdi. Blaine'le Mater! Vay canına! Kimin aklına gelirdi... Çelişkili duygular vardı içinde. Dünyadaki onca erkek arasın-

da tut da... Birden Blaine Malcomess'in nasıl kendisine bir tür babalık ettiğini, hayatında baba yeri tuttuğunu anladı. Önce şaşırdı, sonra kıskanır gibi oldu. Blaine Malcomess... dürüstlük simgesi, toplumun direği... ve Mater... hep kaşını çatan, beni ayıplayan annem... ah maskaralar, yıllardır kimsenin ruhu duymadan herkesi kandırdılar!

Blaine onlara doğru geliyordu. «Centaine, bu ne sürpriz!»

Mater gülüyor, ona sağ elini uzatıyordu. «Aaa, Blaine Malcomess, senin bu gemide olacağını bilmiyordum.»

Şaşa buruk buruk, yaman artistlik, diye düşündü. Beni de, herkesi de yıllardır kandırdınız. Clark Gable'la Ingrid Bergman acemi sayılır sizin yanınızda!

Sonra birden konu önemini kaybediverdi. Tek önemli olan, Blaine'in arkasındaki iki kızdı. Onlar da Centaine'e doğru yürüyorlardı.

«Centaine, herhalde kızlarınızı hatırlıyorsunuzdur. Bu Tara, bu da Matilda Ja-nine...»

Tara. Şaşa bu adı sessizce kafasının içinde tekrarladı. Tara... ne güzel bir isim. Demin güvertede gördüğü kızdı bu. Ama yüzü Şaşa'nın umduğundan yüz kat daha güzeldi.

Tara. Uzun boyluydu. Bir yetmişin üzerindeydi. Bacakları söğüt dalı gibi, beli incekti.

Tara. Madonna yüzü oval, teni çiçek yaprağı... hemen hemen aşırı kusursuzdu. Dalga dalga kıvılcık kumral saçlarının altında, babasının geniş ağzı, ama kızın kendine özgü gözlen vardı. Gri çelik rengi, zeki ve kararlı gözler.

Kız Centaine'i ölçülü bir saygıyla selamladı, dönüp dosdoğru Şaşa'ya baktı.

«Şaşa, Tara'yı hatırlıyorsunuzdur,» dedi Blaine. «Dört yıl kadar önce Wel-tevreden'e gelmişti.»

Bu muydu o gürültücü böcek? Şaşa inanmadan bakıyordu. O tokmak diz-li, çırpı bacaklı kız! Ağzından çıkan sesin kendinin olduğuna inanamadı.

«Bunca zamandan sonra tekrar görüşmek ne güzel, Tara.»

Kendi kendine, unutmama, ağır başlı ol, bu kız Tara Malcomess, diyordu. Kız da geçmiş günlerdeki yaramazlıklarını hatırlayınca utanmıştı. Ne yaramazdım, diye düşündü. O günlerde Şaşa'ya öyle hayrandı ki, acısı hâlâ içinden tam anlamıyla çıkmamıştı.

Ama kız yine kayıtsızmış gibi davranmayı başardı. «Tanışıyor muyduk?» diye mırıldandı. «Unutmuşum, bağışlayın.» Elini uzattı. «Eh, tekrar karşılaştığımıza sevindim... Şaşa.»

Şaşa içinden, ne diye o zamandan beri karşılaşmadık, diye meraklanıyor du. Cevabı hemen buldu. Özellikle planlanmıştı karşılaşmalarını. Blaine'le Mater, işler karışmasın diye onları birbirlerinden uzak tutmuşlardı. Tara'nın annesine bir şeyler anlatmasını istememişlerdi. Ama şu anda Şaşa onlara kı-zamayacak kadar mutluydu.

Blaine, «Masa rezervasyonlarınızı yaptınız mı?» diye sordu.

Tara babasına sevgiyle bakarak, «Babam kaptan masasında oturacak,» dedi. «Biz yalnız kalıyoruz.»

Şaşa hemen. «Dördümüz birlikte oturabiliriz,» diye atıldı. «Gidip şef gar-sonla konuşalım.» Blaine'le Centaine rahatlamış gibi bakiştılar. Her şey tam planladıkları gibi gidiyordu. Üstelik onların önceden akıllarına getirmedikleri bir eklemeyle.

Matilda Janine de David'le el sıkışırken kızarmıştı. İki kızkardeşin arasında küçüğü, çirkinini sayılıyordu. Babasının yalnız kocaman ağzını değil, iri bur-nunu, kepçe kulaklarını da almıştı. Saçları da kumral falan değil, resmen ha-vuç kırmızıydı.

Ama onun da burnu büyük, diye düşünüyordu içinden meydan okurcasına. Gözleri hep David'i incelemekteydi. Sonra bir sapma oldu düşüncelerinde. Eğer Tara benim henüz on altı yaşında olduğumu söylese ölürüm!

Yolculuk bir duygu fırtınası oldu, sevinçler sürprizlerle, şaşkınlıklar ve türlü zorluklarla geçti. Hepsini için. On dört günlük Southampton yolculuğunda Blaine'le Centaine dört genci pek az görebildiler. Onlarla ya kokteyllerde ya da öğle yemeğinden önce havuz başında karşılaştılar. Bir de, tabii akşam yemeğinden sonraki dansa. David'le Şaşa, Centaine'i sırayla dansa kaldırı-yor, bu arada Blaine de kızlarını dansa kaldırıyor. Sonra dört genç araların- da hızla bakışıyorlar, nazik özer ve bahanelerini sunuyorlar, kaybolup turist sınıfa geçiyor, gerçek eğlencenin yerinde soluğu alıyorlardı. Blaine'le Centa-ine de üst güvertede kendilerine göre eğleniyorlardı.

Tara havuz başında tek parça zarif mayosuyla, Şaşa'nın ömründe gördüğü en güzel havutaktı. Matilda Janine'le David de ortak bir mizah anlayışları ol-duğünü keşfetmiş, birbirlerini kakkahadan kırıyorlardı. Matilda Janine her sa-bah dört buçukta uyanıyordu. Kaçta yatmış olursa olsun. David'i kaldırıp gü-vertede koşu antrenmanları yapmasını sağlıyordu.

Panter gibi hareket ediyor, diyordu kendi kendine. Upuzun, zarif. David elli turun her birinde önünden geçerken ona haykıracak elli de espri bulmak

zorundaydı. Havuz başında birbirlerini kovalıyor, suya düşüyorlardı. Bir keresinde kucak kucağa düşmeyi de başardılar. Ama bir tek kere kamaranın kapısında kısacık öpüşmeleri dışında, ikisi de işi daha ileriye götürmeyi düşünmedi. Gerçi David vaktiyle Deve'yle olan ilişkisinden yararlanmamış değildi ama, Matty gibi bir kızla o tür akrobasi numaralarına kalkışmak aklının ucundan bile geçmiyordu.

Ama Şasa'nın bu tür tutkularından rahatsız olduğu yoktu. Onun cinsel tecrübesi David'inkinden çok fazlaydı. Bir kere Tara'nın güzelliğinin ilk büyüleyici etkisinden sıyrıldıktan sonra, durmadan onun bekâret kalesine saldırılarda bulunmaya başladı. Ama aldığı ödüller David'inkinden bile az oldu. Kızın sırtına güneş yağı sürebilecek samimiyeti kurması bile bir hafta sürdü. Kamara kapısında öpmeye kalktığında Tara onu itiyor, gülüyordu.

Şasa aynada tıraş olurken kendi kendine, şımarık yaratık üstelik de frijid, diye mırıldanıyordu. Herhalde aysberg gibidir içi. Ama yine de uğraşmaktan geri durmuyordu.

Tara Malcomess'in pek gelişmiş bir siyasal bilinci olduğunu şaşırarak ve üzülerken fark etti. Gerçi Şasa'nın bir gün politikaya atılacağı annesiyle arasında kararlaştırılmış bir şeydi ama, çocuğun bu konudaki bilgi ve sezgileri asla Tara'nın çapında değildi. Üstelik fikirleri de Şasa'yı, fiziksel davranışları kadar tedirgin ediyordu.

«Ben de babamla aynı şeye inanıyorum. Oy hakkı olan siyahların elinden o hakkı almak yerine, hepsine aynı hakkı vermeliler.»

«Hepsine mi?» Şasa afallamıştı. «Buna gerçekten inanıyorsun, değil mi?»

«Tabii inanıyorum. Bir tında değil tabii. Uygarlık düzeylerine göre. Yönetme yeteneğini kanıtlamış olanlardan başlayarak. Eğitim düzeyi yeterli olanlara verilmeli. Sorumluluk taşımayı öğrenmeleri sağlanmalı. İki kuşak sonra, si-yahıyla beyazıyla, herkes oy kullanmalı.»

Sasa ürperir gibi oldu. Öyle olursa kendisi asla parlamentoya seçilemezdi. Ama bu Tara'nın fikirlerinden en az radikal olanıydı.

«İnsanların kendi topraklarına sahip olmasına, emeklerini en iyi fiyata satmak istemesin^ nasıl engel olabiliriz? Onları toplu pazarlıktan nasıl alıkoyabiliriz?»

Sendikalar Lenin'in ve şeytanın icadıydı. Şasa bunu ana sütü gibi sindirmişti.

Kız üstelik de Bolşevik... ama... ne güzel bir Bolşevik, diye düşünüyordu. Bu tartışmayı kesmek için, «Haydi, gidip yüzelim,» dedi.

Kız içinden öfkeyle, bu çocuk cahil bir faşist, diye düşündü. Ama kadınların güneş gözlükleri ardından ona nasıl baktıklarını görüyor, gözlerini oynamak istiyordu. Gece yatağına yattığı zaman onun ellerinin dans ederken kendisine nasıl dokunduğunu hatırlıyor, beynine türlü hayaller üşüşüyordu.

Bir başlamasına izin verirsem, bir daha durduramam onu. Durdurmak istemem bile. Kendini ona karşı çelikleştirdi. Kontrolü elinde tut, diye tekrarladı bir kere daha.

Garip bir rastlantı sonucu Blaine Malcomess de Bentley arabasını gemiye yüklemişti. Araba ambarda, Centaine'in Daimler'inin yanında duruyordu. Centaine aklına yeni geliyormuş gibi, «Berlin'e konvoy halinde gidebiliriz!» diye bağırdı. Grubun gençleri bu fikri çok beğendiler. Herkes arabalarda yer kararlaştırmaya girişti. Centaine'le Blaine itiraz eder gibi oldular ama sonunda Bentley'i çocuklara bıraktılar. Sürücülüğü Şaşa üstlenecekti. Büyükler de Daimler'le gelecektlerdi.

Le Havre'dan yola çıkıp tozlu asfalttan Fransa içine doğru ilerlediler, Amiens ve Arras'a yöneldiler. Blaine'in bir zamanlar savaştığı çamurlu alanları şimdi yeşil otlar örtmüştü.

«İnşallah insanoğlu bir daha öyle günler görmez,» diye mırıldandı Blaine. Centaine uzanıp onun elini tuttu.

Mort Homme kasabasına geldiklerinde, anayoldaki hanın önüne park ettirler. Centaine kapıdan girince hancı kadın onu hemen tanıdı, heyecanla bağır-maya başladı.

«Henri, viens vite! C'est Mademoiselle de Thiry du chateau....» Hemen Centaine'i kucaklamaya koştu, iki yanağından öptü.

Bir gezici satış elemanı handan çıkarıldı, en güzel odalar hazırlandı. Centaine'le Blaine ayrı odalarda kalıyorlardı. Ama akşamın servis yapılan yemek tam Centaine'in özlediği türdendi. Yer mantarları, tartlar, bölge şarabı... Madam da masanın yanında duruyor, Centaine'e bir yığın dedikodu anlatıyordu. Ölüm, doğumlar, evlilikler, kaçırımlar, ilişkiler, on dokuz yılın hikâyeleri.

Sabahın erken saatinde Centaine'le Şaşa ötekiler uyanmadan kalkıp arabayla şatoya çıktılar. Enkazlı şato. Duvarları kararmış, pencereleri boş, dev

nessy'ye aitti. Babasının iyi konyacı ne kadar sevdiğini hatırlayan Centaine kendi kendine gülümsedi.

Tepeye tırmandılar, Centaine oğluna savaş sırasında iniş pisti olan alanı gösterdi.

«İşte babanın birliği oradaydı. Meyve bahçesinin kenarında. Ben her sabah uçakların havalanmasını bekler, savaşa giderken onlara el sallardım.»

«SE5a'larla uçuyorlardı, değil mi?»

«Onlar sonradan geldi. Daha önce Sopwith'lerle uçuyorlardı.» Centaine'in gözleri göklerdeydi. «Babanın uçağı sarıya boyalıydı. Başındaki miğferi görebilirdim. Gözlüklerini de alına iterdi buradan geçerken. Ah, Şaşa, ne soylu, neşeli, genç bir ilahtı! Maviliklere doğru uçan bir kartaldı!»

İnerken bahçenin ilersindeki ahıra uğradılar. Centaine'in yüzünde garip bir gülümseme vardı. «Babanla burada buluşurduk,» dedi. Eh, falcı olmaya gerek yoktu. Şaşa kendisinin burada ana karnına düştüğünü hemen anladı. Hana dönmeden, Michael Courtney'in kilise bahçesindeki mezarına da uğradılar. Mezarın üzerine mermerden bir kartal heykeli konmuştu. Yazılar da çok dokunaklıydı. Otları yolup temizlediler, mezarı düzelttiler, sonra ayak ucunda yan yana durup başlarını eğdiler. Centaine kiliseye uğradı, papaza iki dolgun çek yazdı. Biri Michael'ın mezarının bakımı için, biri de her hafta mezara çiçek konulması içindi. Ayrıca kilise kulesinin onarımına yardım etmek üzere bağış da yaptı Centaine.

Ertesi gün hep birlikte Paris'e doğru yola çıktılar. Centaine önceden telgraf çekmiş, Place Vendome'daki Ritz Oteli'nde yer ayırtmıştı.

Blaine'le Centaine'in davetleri ve işleri çoktu. Toplantılar, öğle yemekleri, akşam yemekleri... böylelikle dört genç de kendi başlarına Paris'i keşfetme fırsatını buldular. Paris'ten yüreklerinde bir hüznü duygusuyla ayrıldılar ama Alman sınırına vardıklarında keyifleri yine de yerindeydi. Pasaportlarını çıkıştaki Fransız gümrükçülerine uzattılar, gümrükçüler el sallayıp onları Alman tarafına geçirdi. Arabalardan inip Alman kontrol kulesine yürüdüklerinde çok değişik bir havayla karşılandılar.

Oradaki iki Alman subay kusursuz bir titizlikle giyinmişlerdi. Kasketlerinin alnlarıyla oluşturduğu açığa kadar her şeyleri ölçülüydü. Masalarının arkasındaki duvarda Führer'in bir resmi asılıydı. Ciddi ve bıyıklı... sert bakışlı.

Blaine bütün pasaportları tezgâha bıraktı, dostça bir sesle, «**Gutten Tag, mein Herr,**» dedi, sonra Centaine'le çene çalmaya başladı. Adamlar her bir pasaportu dikkatle incelediler, birbirleriyle tartıştılar, herkesin resmini gerçek

hayattaki görünüşüyle karşılaştırdılar, vizelere kara gamalı haç damgasını basıp bir sonrakine geçtiler.

Dave Abrahams'ın pasaportu en alttaydı. Sıra ona gelince subay durakladı, pasaportun kapağını tekrar okudu, her sayfayı dikkatle çevirip ne var ne yoksa inceledi, David'e bir daha baktı, yüz hatlarını gözden geçirdi. Bu böyle birkaç dakika kadar devam ettikten sonra, David'in çevresindeki grup ses-sizleşti, birbirlerine şaşkın gözlerle bakmaya koyuldular.

«Galiba bir terslik var, Blaine,» dedi Centaine alçak sesle. Blaine tekrar tezgâha döndü.

«Bir sorun mu var?» diye sordu. Görevli ağır aksanlı, ama dilbilgisi bakımından doğru bir İngilizceyle cevap verdi.

«Abrahams Yahudi adı, değil mi?»

Blaine tedirginlikle kızardı. Ama daha o cevap veremedi David yanına yaklaştı. «Evet, Yahudi adı,» dedi alçak sesle. Adam düşünceli bir tavırla başını salladı, parmağıyla pasaporta tıp tıp vurdu.

«Yahudi olduğunuzu itiraf mı ediyorsunuz?»

«Yahudiyim.» David'in sesi yine sakindi.

«Pasaportunuzda Yahudi olduğunuz yazılı değil.» dedi bu sefer subay.

«Yazılı mı olmalıydı?» diye sordu David. Subay omuzlarını kaldırdı, sonra sordu. «Almanya'ya girmek istiyorsunuz... ve Yahudisiniz, öyle mi?»

«Almanya'ya Olimpiyat Oyunları'na katılmak için girmek istiyorum. Beni katılmaya Alman hükümeti davet etti.»

«Ha! Demek Olimpiyat atletisiniz... Yahudi bir Olimpiyat atleti, öyle mi?»

«Hayır, ben Güney Afrikalı Olimpiyat atletiyim. Vizem geçerli mi?»

Adam bu soruya cevap vermedi. «Burada bekleyin lütfen,» deyip elinde David'in pasaportuyla arkadaki bir kapıdan girdi.

İç odada biriyle konuştuğunu duydular, hepsi birlikte Tara'ya baktılar. Grupta Almancayı biraz anlayan bir tek o vardı. Lisede Almanca dersi almıştı.

«Ne diyor?» diye sordu Blaine.

«Fazla hızlı konuşuyorlar. Bol bol Yahudi ve Olimpiyat lafları geçiyor,» dedi Tara. O sırada arka kapı açıldı, ilk subay, yanında pembe yanaklı amiriyle çıkageldi.

«Abrahams kim?» diye sordu amir.

«Benim.»

«Yahudi misin? Yahudi olduğunuzu itiraf mı ediyorsun?»

«Evet, Yahudiyim. Kaç kere söyledim. Vizemde bir eksiklik mi var?»

«Bekleyin, lütfen.» Bu sefer subayların üçü birlikte arka odaya çekildiler, yine David'in pasaportu üzerinde tartışmaya başladılar. Telefonun çınlaması duyuldu, amirin sesi yükseldi.

«Neler oluyor?» Hepsi yine Tara'ya bakıyorlardı.

«Berlin'de biriyle konuşuyor,» dedi Tara. «David'in durumunu anlatıyor.»

İç odadaki tek yanlı konuşma, «**Jawohi**» sözüyle sona erdi. Bu söz dört kere tekrarlandı, peşinden «**Heil Hitler!**» sesi yükseldi, telefon bir daha çınladı.

Üç subay ön büroya çıktılar. Pembe yanaklı amir, David'in pasaportuna damgayı bastı, cakalı bir hareketle genç adama uzattı.

«Üçüncü Reich'a hoş geldiniz,» dedi, sağ elini avucu aşağıya doğru açık olarak onlara doğru uzattı, «**Heil Hitler!**» diye bir daha bağırdı.

Matilda Janine, sinirini kontrol edemeyip kıkırdamaya başladı. Blaine hemen kızı kolundan yakaladı, dışarıya çıkardı.

Böylece sessiz ve sinmiş bir durumda Almanya'ya girdiler.

Yol kenarında bir handa yer bulup yerleştiler. Centaine her zamanki alışkanlığının tersine, yatakları kontrol etmeden odaları kabul etti. Yemekten sonra kimse iskambil oynamayı da, kasabayı dolaşmayı da istemedi. Saat on olmadan hepsi yattılar.

Ama kahvaltı saatinde neşeleri yerine gelmişti. Matilda Janine kendi yazdığı komik bir şiirle onları epey güldürdü. Şiirde babasının, Şasa'nın ve David'in Olimpiyatlarda kazanacağı başarılar anlatılıyordu.

Almanya'nın doğal güzellikleri arasında gün boyu yol alırken de neşeleri sürdü. Tepelerde gözlerine ilişen şatolar, Hans Andersen masallarını hatırlatıyordu. Yeşil çayırılar, kıvrılarak akan nehirler, taş köprüler pek güzeldi. Kala-balık bir handa, müzikler ve kahkahalar arasında öğle yemeği yediler. Şasa çevresine bakarken, «Herkes pek mutlu ve zengin gibi,» diye gözlemde bulundu.

Centaine, «Dünyada işsizleri ve yoksulları olmayan tek ülke,» diyerek ona katıldı. Blaine bu arada şarabından bir yudum aldı, bir şey söylemedi.

Öğleden sonra Berlin'in kuzeybatısındaki bir ovaya girdiler. Daimler'in önüne geçmiş olan Şasa birden arabayı kenara çekip durdurdu. David ön panele fırladı, arkadaki kızlar telaşla bağıştılar.

Şasa motoru çalışır durumda bırakıp dışarı fırladı. Avazı çıktığı kadar bağıırıyordu. «David! David! Şunlara bak... bunlardan güzelini gördün mü hiç!»

Hepsi onun yanına üşüştiler. Blaine de Bentley'i durdurdu, Centaine inip eli ni gözlerine siper ederek onlarla birlikte göklere baktı.

Otoyolun yakınında bir hava pisti vardı. Hangarlar gümüş rengine boyanmış, rüzgâr tulumu hafif hafif dalgalanıyordu. Üç savaş uçağı güneş ışığının altından ayrıldı, piste doğru pike yaptı. Kanatları ve gövde altları açık mavi, pervaneleri parlak sarıydı.

«Ne bunlar?» diye sordu Blaine iki genç pilota. İkisi bir ağızdan cevap verdi.

«109.»

«Messerschmitt.»

Kanat kenarından makineli sesleri duyuldu, gövdeden topların ağızları göründü.

«Bunlardan biriyle uçmak için neler vermezdim!»

«Kolumu...»

«Bacağımı da...»

«Cennet umutlarımı da!»

Üç uçak yön değiştirdi, peş peşe sıralanıp uçtular.

«350 beygir gücümüş bunlar diyorlar...»

«Ah, ne güzel! Ah, ne güzel! Şunların uçuşuna bak!»

Kızlara da bulaşmıştı aynı heyecan. El çırpıyor, gülüyorlardı. Savaş makineleri onların başı üzerinden geçip birkaç yüz metre uzaktaki piste indiler.

Şaşa, «Bununla uçmak için savaşa girmeye değer!» dedi. Blaine bu söze ne kadar kızdığını saklayabilmek için acele Bentley'e döndü.

Centaine onun yanına oturdu, bir süre sessizce yol aldılar. Sonunda Centaine, «Bazen çok çocukça ve cahilce davranıyor,» dedi. «Üzgünüm, Blaine. Canını nasıl sıktığını anlıyorum.»

Blaine içini çekti. «Biz de böyleydik. Savaşa 'büyük oyun' diyorduk. Dünyanın en büyük şerefini getireceğine, bizi kahraman yapacağına inanıyorduk. Kimse bize yırtılan bağırsakları, uygulanan terörü, ölülerin güneş altında nasıl koktuğunu anlatmamıştı.»

«Bir daha olmayacak,» dedi Centaine öfkeyle. «Lütfen, bir daha olma sın!» Hayalinde o yanan uçak bir daha belirdi. İçinde sevdiği adamın vücudu kararıyor, kıvrılıyordu. Birden yüz değişti. Artık Michael'in değil, Şaşa'nın yüzüydü. Şaşa'nın o güzel yüzü, ateşe fazla yakın tutulmuş bir sosis gibi yarıldı, içinden hayat suyu akmaya başladı.

«Durdur arabayı, Blaine,» dedi birden. «Sanıyorum midem rahatsızlandı!»

Hızlı gitseler o gece Berlin'e varabilirlerdi ama içinden geçmekte oldukları köylerden biri bir tür festival için süslenmişti.

«Ah, Blaine, kalalım burada!» diye bağırdı Centaine. Onlar da festivale katıldılar.

Öğleden sonra geçit töreni vardı. Yortusu kutlanmakta olan bir azizin mankeni, eğri büğrü sokaklar arasında dolaştırıldı. Peşinden de bando yürüyordu. Bandoyu millî kıyafet giymiş, meleksi sarışın kız çocuklar izlemekteydi. Erkek çocuklar hep üniforma giymişlerdi.

«Bunlar Hitler Gençleri,» diye açıkladı Blaine. «İhtiyar Baden-Powell'in izcileri gibi bir şey, ama Almanların ulusal umutlarının milliyetçiliğinin önemi daha bir vurgulanıyor.»

Geçit töreninden sonra, köy meydanında meşaleler ışığında dans başladı, biralar dağıtıldı. Bira Almanya'da şampanyanın karşılığıydı. Al yanaklı, dantel önlüklü genç kızlar tepsi tepsi yiyecek ikram ettiler. Dana söğüş, fûme balık, peynir boldu.

Yolcularımız meydanın kenarında bir masa bulup oturdular, dansı seyretmeye koyuldular. Derken birden genel hava değişti. Çevrelerindeki gülüşmeler gerginleşti, zorlamalı bir hale geldi. Yanlardaki masalarda oturanların gözlerinde bir bezginlik ifadesi vardı. Bando fazla yüksek sesle çalmaya başladı, dansçılar adımlarını aşırı hızlandırdılar.

Meydana dört kişi gelmişti. Kahverengi üniforma giymişlerdi. Göğüsle-rindeki çapraz kayışlar, kollarındaki gamalı haçlar dikkati çekiyordu. Yüksek kasketlerini kaşlarına kadar indirmişlerdi. Ellerinde tepesi delikli, kumbara gibi tahta kutular taşımaktaydılar. Masaların arasına dağıldılar.

Herkes bir bağışta bulundu. Ama parayı delikten içeriye atarken kahverengi üniformalı adamların yüzüne bakmamaya Özen gösteriyorlardı. Gülmeleri sinirli ve zorlamaydı. Gözleri bardaklarında, para toplayanların bir sonraki masaya geçmesini bekliyorlardı. Onlar gidince rahatlamış gibi soluk aldıkları dikkati çekiyordu.

«Kim bu adamlar?» diye sordu Centaine masum bir sesle. İlgisini saklamaya çalışmamıştı.

«Bunlar SA,» diyerek karşılık verdi Blaine. «Fırtına birlikleri. Nasyonal Sosyalist Parti'nin kabadayıları. Şuradakine bak.» Gösterdiği adamın suratı köylü suratıydı. Ham ve kabaydı. «Bu tür işleri yapacak adamların her zaman bulunabilmesi garip, değil mi? İhtiyaç, elemanı yaratıyor. Dua edelim de bu adamın suratı yeni Almanya'nın suratını temsil ediyor olmasın.»

Fırtına birliği üyesi onların gizli ilgisini sezmişti. Salınan adımlarla dosdoğru onların masasına yaklaştı.

«Belgeler!» dedi.

Tara, «Belgelerimizi istiyor,» diye çevirdi. Blaine pasaportunu uzattı.

«Ha! Yabancı turistler.» Adamın davranışı değişmişti. Onlara gülümsedi, Blaine'in pasaportunu geri uzatırken birkaç da nezaket sözü söyledi.

«Diyor ki, Nasyonal Sosyalist Almanya'ya hoş geldiniz...» Tara tercüme edince Blaine başını salladı.

«Diyor ki, Alman halkının şimdi nasıl mutlu ve gururlu olduğunu göreceksiniz... bir şey daha dedi ama ben kaçırdım.»

«Söyle ona, her zaman mutlu ve gururlu olacaklarını umuyoruz.» Adam sırtıttı, topuklarını birbirine çarpıp hazırola geçti.

«**Heil Hitler!**» diyerek bir Nazi selamı çaktı, Malilda Janine kendini tutamayıp yine kıkırdamaya başladı.

Blaine ona ters lers bakıp başını iki yana sallayınca, «Elimde değil,» diye sızlandı. «Böyle yaptıkları zaman tutamıyorum kendimi.»

Fırtına birliği üyeleri meydandan ayrıldılar, oradaki halkın gerilimi de sona erdi. Bando tempoyu normale döndürdü, dansçılar yavaşladılar, herkes birbirine bakıp tatlı tatlı gülümsedi.

O gece Centaine kuştüyü yorganı kulaklarına kadar çekip Blaine'in kucağına sokuldu. «İnsanlar nasıl gülmeye ağlama arasına sıkışmış durumda kaldı, dikkat ettin mi?» diye fısıldadı.

Blaine bir süre sessiz kaldı, sonra homurdandı. «Havada beni rahatsız eden bir koku var. Ölümcül bir hastalık kokusu gibi.» Hafifçe ürperdi, Centa-ine'i kendine çekip göğsüne yasladı.

Önde Daimler olmak üzere otoyoldan Alman başkentine doğru ilerlediler.

«Ne çok su, ne çok kanal, ne çok ağaç.»

«Kent bir kanallar ağının üzerine kurulmuş,» diye anlattı Tara. «Nehirler doğuyla batıyı birbirinden ayırıyor.»

Şaşa, «Nasil oluyor da her şeyi biliyorsun?» diye onun sözünü kesti. Şakacı ses tonunun altında gerçek bir tedirginlik yatıyordu.

«Adını söylemek istemediğim bazı kimselerin aksine, ben okuma yazma bilirim de ondan,» diye parladı kız. David numaradan yüzünü buruşturdu, tokat yemiş gibi yaptı.

«Öf, çok acıttı... üstelik bana yönelik bile değildi,» dedi.

«Pekâlâ, Bayan Hepbilir, madem o kadar akıllısın, şu ılanda ne yazıyor bakalım?» Otoyolun sağındaki kocaman levhayı gösteriyordu.

Harfler siyahtı. Tara yüksek sesle okudu.

«Diyor ki, Yahudiler, bu yolu izleyin, sizi dosdoğru Kudüs'e götürecekt... yeriniz orası!»

Ağzından çıkanı fark ettiği anda kızardı, eğilip ön koltukta oturan Da-vid'in omzuna dokundu.

«Ah, David, bağışla beni. Söylememeliydim bu saçmalıkları!»

David dimdik oturuyor, karşıya bakıyordu. Birkaç saniye sonra yüzünde ince bir gülümseme belirdi.

«Berlin'e hoş geldiniz,» diye fısıldadı. «Ari uygarlığının merkezine.»

«Berlin'e hoş geldiniz! Berlin'e hoş geldiniz!» Yolcuları Avrupa kıyılarından alıp getiren tren istasyonda yavaşladı, lokomotifin tekerlerinden dumanlar çıktı, platformdaki bando bir marş çalmaya başladı.

«Berlin'e hoş geldiniz!» Bekleşen kalabalık ileri atıldı, tren durunca Manfred De La Rey sahanlığa çıktı, gülen, el sıkkan mutlu insanlara, güzel kızlara, attıkları çiçeklere baktı, parlayan flaşlara karşı gözlerini kıstı.

Öteki sporcular da onun gibi yeşil bleyzer giymiş, sırmalı kordonlar takmışlardı. Hepsinin ayağında beyaz pantolon, beyaz pabuç, başlarında Panama şapkalar vardı. Çevreleri bir anda sarılıverdi. O sırada hoparlörden bir anons duyuldu. «Dikkat lütfen! Bir dakikanızı rica edelim.» Bando davulla tempo tutarken koyu renk üniformalı esmer bir adam, gözünde madeni çerçeveli gözlüğüyle ortaya doğru ilerledi.

«Önce sizlere Führer'imizin ve Alman halkının sıcak selamlarını sunarım, modern çağın on birinci Olimpiyat Oyunları'na hoş geldiniz derim. Güzel Afrika ulusunun soylu ruhunu ve cesaretini temsil edeceğinizi biliyor, size başarılar ve bol madalyalar diliyoruz.» Alkışlar ve gülüşmeler arasında, konuşmacı iki elini havaya kaldırdı. «Sizleri Olimpiyat köyündeki yerlerinize götürmek üzere motorlu taşıtlar hazır. Köyde ziyaretinizi rahat, neşeli ve unutulmaz kılacak hazırlıkların yapılmış olduğunu göreceksiniz. Şimdi sizlere birkaç hafta boyunca rehberlik ve çevirmenlik yapacak genç hanımı tanıtmaktan zevk duyuyorum.» Kalabalıktan birini işaretle yanına çağırdı. Genç bir kadındı. Sporculara doğru döndü, hepsinin ağzından hayranlık sesleri yükseldi.

«Adı Heidi Kramer.» Uzun boylu, güçlü bir kızdı ama, son derece dışı görünüşlüydü. Kalçaları, göğüsleri, ince beliyle bir kum saati gibi biçimliydi. Saçları Kalahari şafaklarının rengindeydi. Güldüğünde dişleri kusursuzdu. Teni porselen gibi, gözleri tarif edilmez güzellikte mavi ve duruydu. Manfred

onun ömründe gördüğü en güzel kadın olduğunu tartışmasız kabul etti. içinden Sarah'ya sessiz ve suçluluk dolu bir özür sundu. Ama bu Alman dilberiy-le karşılaştırıldığında Sarah'nın durumu, leopar yanında kedi yavrusununkine eşti.

«Şimdi Heidi bagajlarınızı indirecek, hepinizi bekleyen limuzinlere bindirecek. Bundan böyle herhangi bir şeye ihtiyacınız olursa Heidi'den isteyin! O sizin ablanız ve üvey anneniz olacak.»

Hepsi güldüler, ıslıklar çaldılar, alkışladılar. Heidi de gülümseyerek, ama büyük bir beceriklilikle görevlerine koyuldu. Birkaç dakika içinde bagajlar inmiş, istasyon hamalları tarafından yüklenmişti. İlerlediler, bekleyen lüks Mercedes limuzinlere bindiler.

Manfred, Tromp Amca ve Roelf Stander bir arabanın arka kanepesine binmişlerdi. Şoför tam hareket edeceği sırada Heidi onlara el salladı, kaldırımdan koşarak yaklaştı. Ayağında yüksek topuklar vardı. Baldırları ve bilekleri çok biçimliydi. Manfred'in tanıdığı kızlar arasında ne Saralı, ne de diğerleri yüksek topuk giyerlerdi.

Heidi arabanın ön kapısını açıp başını uzattı. «Sizinle gelsem bir sakınca-sı var mı efendim?» diye sordu gülümseyerek. Hepsi şiddetle itiraz ettiler. Tromp Amca bile katıldı.

«Yo! Asla! Lütfen buyrun.»

Kız şoförün yanına oturdu, kapıyı kapadı, yerinde dönüp onlara baktı. İki kolunu koltuğun arkasına atmıştı.

«Sizleri tanımaktan öyle heyecan duyuyorum ki!» dedi o aksanlı İngiliz-cesiyle. «Afrika hakkında çok şey duydum. Hayvanları, Zulu'ları hakkında. Günün birinde oraya gitmek isterdim. Bana güzel ülkenizi anlatacağınıza söz verin, ne olur. Ben de size güzel Almanya'mızı anlatırım.»

Hepsi hevesle kabul ettiler. Kız dosdoğru Tromp Amca'ya baktı.

«Şimdi, durun, tahmin edeyim. Siz herhalde Peder Tromp Bierman olmalısınız. Boks takımı koçu.» Tromp Amca sırttı.

«Ne kadar zekisiniz.»

«Resminizi görmüştüm,» diye itiraf etti kız. «Böyle şahane bir sakalı nasıl unutulabilirim?» Tromp Amca pek keyiflenmiş gibiydi. «Ama bana öteki-leri tanıştırmamız gerek.»

«Bu Roelf Stander, ağır siklet boksörümüz. Bu da Manfred De La Rey, ha-fif-ağır siklerimiz.»

Manfred kızın kendi adına tepki gösterdiğine yemin edebilirdi. Dudağının bir köşesi hafif yukarıya doğru kıvrılmış, gözleri kısılmıştı. Hemen sonra tek-

rar gülümsedi. «Hepimiz çok iyi dost olacağız,» dedi. Manfred ona Almanca karşılık verdi.

«Biz Afrikanerler her zaman Alman halkının sadık dostları olagelmışizdir.»

«Aa, Almanca'nız kusursuz,» diye bağırdı kız sevinçle. «Nereden öğrendiniz Alman gibi konuşmayı?»

«Büyükbabam da, annem de saf kan Almandı.»

«O halde ülkemizde sizi ilgilendiren pek çok şey bulacaksınız.» Kız tekrar İngilizceye döndü, onlara içinden geçtikleri bölge hakkında açıklamalar yapmaya başladı, belli başlı binaları gösterdi.

«Bakın, Berlin halkı size nasıl hoş geldiniz diyor!» diye bağırdı bir ara. Sesinde Nasyonal Sosyalistler'in o tipik kıvancı vardı. «Bakın! Bakın!»

Berlin, bayraklar kentiydi. Her resmi bina, her mağaza, her apartman bayraklarla donatılmıştı. Gamalı haçlar ve Olimpiyat halkaları binlerce sayıda dalgalanıyordu.

Sonunda Olimpiyat köyünde kendilerine ayrılan apartmanın önüne geldiklerinde, Hitler Gençleri'nden oluşan bir ekip meşalelerle onları bekliyordu. Bir başka bando onları orada Güney Afrika Milli Marşı'yla karşıladı.

Daireye girdiklerinde Heidi her birine içi kuponlarla dolu birer defter verdi. O defterde programlar da yazılıydı. Hangi yatakta yatacaklarına, hangi otobüsle Olimpiyat yerine gideceklerine, stadyumda hangi dolapları kullanacaklarına kadar.

«Bu apartmanda kendi aşçınız, kendi yemek salonunuz var. İstedığınız yemekler pişecek. Günün her saatinde doktor ve dişçi hazır. Kuru temizleme, çamaşırhane, radyo ve telefonlar var. Her takım için özel bir masajcı, bir de dak-tilo-sekreter var.» Hepsi bu dikkatli planlamaya şaşıp kaldılar.

«Lütfen odalarınızı bulun. Bagajlarınızı sizi orada bekliyor. Yerleşip dinlenin. Yarın sabah sizi otobüsle alıp Olimpiyat tesislerini dolaştıracam. Buraya uzaklığı on mil kadar. Bu yüzden kahvaltıda hemen sonra, sekiz buçukta yola çıkacağız. Bu arada eğer istediğiniz herhangi bir şey varsa, bana söylemeniz yeter.»

Haltercilerden biri, «Benim var,» diye mırıldandı, gözlerini devirdi. Kız gerçi duymamıştı ama, Manfred yine de bu küstahlığa karşı öfkeyle yumruklarını sıktı, delikanlıya ters ters baktı.

«Yarın görüşmek üzere,» dedi kız neşeyle. Sonra mutfığa, aşçıyla konuşmaya gitti.

Tromp Amca, «İşte buna kadın derim!» diye homurdandı. «Çok şükür ki din adamıyım, mutlu bir evliliğim var ve Havva oyunlarından etkilenmiyo-

rum!» Herkes gülerek alkışladı. Tromp Amca artık herkesin amcası olmuştu. «Pekâlâ!» diye bağırdı yaşlı adam birden ciddileşerek. «Koşu pabuçlarınızı giyin, tembel köpekler! Akşam yemeğinden önce hızla bir on mil koşalım bakalım!»

Kahvaltıya indiklerinde Heidi onları bekliyordu. Neşeyle gülümsemekteydi. Sorularına cevap verdi, ülkelerinden gelmiş mektuplarını dağıttı. Kahvaltı bitince onları alıp otobüs durağına götürdü.

Sabahı Olimpiyat yerini gezerek geçirdiler. Heidi tüm sorularını cevapladı. Manfred hep onun yanında yürüyor, onunla Almanca konuşuyordu. Kendisine farklı davranıldığını tek fark eden Manfred değildi. Roelf da farkında olmalıydı durumun. Bir ara arkadaşına, «Almanca derslerin nasıl geçiyor?» diye sordu, Manfred ona hırladı, sonra sırtıttı.

Manfred antrenmanını bitirip duşunu yaptı, kapıdan çıkıp otobüse doğru yürüdü. Birden Heidi Kramer'in kendisine seslendiğini duydu. «Ben de köye gidiyordum. Aşçıyla konuşmam gerek. Otobüse sizinle gelebilir miyim?»

Herhalde burada Manfred'in çıkmasını bekliyor olmalıydı. Manfred bunu iltifat saydı, biraz da heyecanlandı.

«Diğer ülkelerden gelen boksörleri seyreliyordum,» dedi kız yolda. «Sizi de.»

«Evet, sizi gördüm.»

«Korkmanız gereken hiçbir rakip yok... bir tek Amerikalının dışında.»

«Cyrus Lomax,» diyerek başını salladı Manfred. «Evet, **Ring** dergisi onu dünyanın en iyi hafif-ağır sikleti olarak nitelendiriyor. Tromp Amca da seyretmiş demin. O da beğenmiş. Hem zenci olduğu için çok kuvvetli, hem de kafası sert ve sağlam.»

«Altın madalya için bir tek onu yenmeniz yeter. Ben de sizi alkışlarım.»

«Teşekkürler, Heidi.»

Otobüste herkes kıza hayranlık dolu bakışlarla baktığı için Manfred onunla oturmaktan gurur duyuyordu.

«Amcam boksu çok sever. Amerikalı zenciyi yeneceğinize benim kadar o da inanıyor. Sizinle tanışmayı da çok istiyor.»

«Nezaket gösteriyor.»

«Bu akşam evinde küçük bir davet verecek. Benden sizi de davet etmemi istedi.»

«Buna imkân yok, biliyorsunuz. Antrenman programım...»

«Amcam çok önemli ve nüfuzlu bir adamdır,» diye belirtti kız. Başını yana eğmiş, hafif hafif gülümsüyordu. «Zaten davet erken. Sizi dokuzda odanızda bulunduracağıma söz veririm.» Manfred'in kararsızlığını görünce devam etti. «Amcamı da beni de çok memnun edersiniz.»

«Benim de bir amcam var... Tromp Amca...»

«Ondan izin alırsam gelmeye söz verir misiniz?»

Saat yedide Heidi apartmanın kapısında, Mercedes'te bekliyordu. Manfred kapıyı açıp onun yanına bindi.

Kız gülümsedi. «Çok yakışıklı görünüyorsun, Manfred.»

«Çok güzelsin.»

Manfred daha önce hiçbir kadına iltifat etmiş değildi. Şu anda söylediği söz de zaten iltifat değil, bir gerçeğin ifadesiydi. Kız gözlerini indirdi. İltifata alışkın olduğu halde, utanmış gibi davrandı.

«Rupertstrasse'ye,» diye emir verdi şoföre.

Yolda Afrika'dan, ihtilalden, çatışmalardan konuştular. Kız bu konularda epey bilgi sahibiydi. Fikir yürütebilecek kadar.

«İngilizler,» diyordu acı bir sesle. «Her taşın altında onlar. Nereye gitseler, savaş ve acı götürüyorlar. Afrika'ya da, Hindistan'a da, Almanya'mıza da. Biz de çok çile çektik. Sevgili Führer'imiz olmasa, hâlâ Yahudilerin ve İngilizlerin boyunduruğu altında inliyor olacaktık.»

«Büyük adam Führer'iniz,» dedi Manfred. Sonra da Führer'in bir sözünü söyledi. «'Uğrunda savaşacağımız şey, ırkımızın ve halkımızın kalıcılığı ve çoğalması, çocuklarımızın kan saflığının korunması, anavatanın özgürlüğü ve bağımsızlığıdır. Bu yolla halkımız, evrenin yaratıcısının onlara verdiği görevi yerine getirecek kadar olgunlaşacaktır.'»

«Kavgam!» diye bağırdı kız sevinçle. «Führer'in sözlerini söylüyorsunuz!» Manfred ilişkilerinde önemli bir aşama yapmış olduklarını o anda anladı.

«O sözleriyle beni tüm inançlarımla kendine esir etti,» dedi kıza. «Büyük adam. Büyük bir ulusun da başı.»

Rupertstrasse'deki evin salonuna girdiklerinde, içerdeki sohbet bir an kesildi, herkes yeni gelenlere hayranlık dolu bakışlarla baktı. Manfred'le Heidi

gerçekten de çok güzel bir çift oluşturunyorlardı. Sonra herkes yine birbiriyle konuşmaya başladı.

«İşte Sigmund Amca,» diye bağırdı Heidi. Manfred'i çekerek uzun boylu, üniformalı bir adama doğru sürükledi. Adam da onları karşılamak üzere yaklaşıyordu.

«Heidi, yavrum.» Eğilip kızın elini öptü. «Seni her görüşümde biraz daha güzelleşmiş buluyorum.»

«Manfred, bu benim amcam, Sigmund Boldt. Sigmund Amca, size Güney Afrikalı boksör Manfred De La Rey'i takdim edebilir miyim?»

Albay Boldt, Manfred'le el sıkıştı. Saçları bembeyaz, geriye taranmıştı. Profesörlere benziyordu. Kemik yapısı iyi, burnu incecik ve soyluydu.

«Heidi bana sizin Alman soyundan olduğunuzu söyledi.» Adamın siyah üniformasının yakasında gümüş rengi kurukafalı bir rozet vardı. Tek gözkapığı kontrolünün dışında titreyip duruyor, zaten biraz inik görünüyordu. İki-de bir o gözüne elindeki mendille dokunmaktaydı.

«Doğru, albayım. Ülkenizle çok sıkı bağlarım var,» diye karşılık verdi Manfred.

«Almanca'nız kusursuz.» Albay onun koluna girdi. «Bu akşam burada sizinle tanışmak isteyen pek çok insan var. Ama daha önce, söyleyin bana, o siyah Amerikalı boksör hakkında ne düşünüyorsunuz? Onunla karşılaşırken ne taktik kullanacaksınız?»

«Eee, Fräulein, oturup rahat edin bakalım. 'Amca'nızın evi yabancı yer sayılmaz.»

Heidi gülümsedi, koltuğa dimdik oturdu. Albay Boldt, karşı tarafta oturan generale döndü.

«Generalin bu konuda fikrini öğrenebilir miyim?» diye sordu.

General Zoller kucağındaki dosyadan başını kaldırıp baktı.

«Delikanlının annesiyle ilgili karanlık bir durum var sanıyorum. Annesinin gerçekten Alman olduğu kanıtlandı mı?»

«Korkarım o konuda kanıt gelmiş değil. Annenin milliyeti hakkında elimizde hiç bilgi yok. Oysa Güneybatı Afrika'daki adamlarımıza iyice sordurdum. Genel kanıya göre çocuk kırsal bir yerde doğmuş, annesi de herhalde doğum sırasında ölmüş. Ama babasının tarafına bakarsak, babaannesinin Alman olduğu, babasının Kayzer ordusunda Afrika'da canla başla savaştığı kesin.»

«Evet, onları gördüm,» dedi general ekşi bir sesle. Başını kaldırıp He-idi'ye baktı. «Size ne gibi duygular açıkladı, Fräulein?»

«Alman kanından büyük gurur duyuyor, kendini Almanların doğal müttefi-ki sayıyor. Führer'e çok hayran. Kavgam'dan ezbere cümleler söyleyebiliyor.»

«Onunla nasıl bir ilişki kurdunuz, Fräulein?»

«Albay Boldt'un emirleriyle, ona dostça davrandım. Kadın olarak da onu ilginç bulduğumu üstü kapalı biçimde belli ettim. Bokstan anladığımı, ilgi duyduğumu belirttim. Ülkesi hakkında da epey şey bildiğimi gösterdim.»

«Fräulein en iyi elemanlarımızdan biri,» diye açıkladı Albay Boldt. «Ona Güney Afrika tarihiyle ve boksla ilgili kapsamlı brifing verildi.»

General başını salladı. «Devam edin, Fräulein,» dedi, kız devam etti.

«Halkının siyasal isteklerini haklı bulduğumu belirttim, dostları olduğumu açıkladım... daha fazlasının da gelebileceğine açık kapı bıraktım.»

«Aranızda cinsel bir yakınlık olmadı mı?»

«Hayır, generalim. Fazla hızlı gidersem ürkeceğini tahmin ediyorum. Dosyasından da görülebileceği gibi, tutucu Calvinist inançlarla büyütülmüş. Hem zaten Albay Boldt bana cinsel bir yaklaşımda bulunmam için emir ver-memişti.»

«İyi,» diyerek başını salladı general. «Bu konu çok önemli. Führer de ope-rasyonu biliyor. Genişleme politikamız için Afrika'nın güney ucunun son de-rece kritik ve stratejik bir yer olduğu konusunda o da benimle aynı görüşte. Hindistan'a ve Doğu'ya giden deniz yollarının kontrolü orada. Ayrıca askeri hazırlıklarımız için önem taşıyan hammaddeler var... krom, elmas, platin gru-bu mineralleri. Bunları bilerek ve delikanlıyı da tanımış olarak, işe başlamak-tan yanayım. Bundan böyle bu operasyon birinci sırada öncelik taşıyacaktır.»

«Başüstüne, generalim.»

«Operasyonun şifre adı 'Beyaz Kılıç' olacak. **Das Weisse Schwart.**»

«**Jawohi**, generalim.»

«Fräulein Kramer, siz artık yalnızca bu operasyonla görevlisiniz. İlk fir-satta onunla cinsel yakınlık kurun, ama ürkütmeyin. Yalnızca bağlarınızı da-ha sağlamlaştırın.»

«Başüstüne, generalim.»

«Daha sonra onunla bir tür evlilik ilişkisine girmeniz gerekebilir. Bunu ya-pamamanız için bir engel var mı?»

Heidi hiç kararsızlık göstermedi. «Yok, generalim. Sadakatime ve göreve bağlılığımıza güvenebilirsiniz. Ne gerekiyorsa yapacağım.»

«Çok iyi, Fraulein.» General Zoller öksürdü, boğuk bir sesle devam etti. «Albayım, delikanlı bu Olimpiyatlarda altın madalya kazanırsa bize büyük yararı olur. Kendi ülkesinde saygınlık kazanır. Ari ırkının siyahlara üstünlüğünün kanıtlanması da ayrı.»

«Anlıyorum, generalim.»

«O kiloda ciddi bir Alman rakip yoktu, değil mi?»

«Hayır, generalim. Tek iyi aday o. Maçlarındaki hakemlerin parti üyesi olmasını, kontrolümüz altında bulunan kimseler olmasını ayarlarım. Tabii bir nakavt durumunda karara etkili olamayız ama...»

«Elbette, Boldt... ama elinden geleni yap. Fraulein Kramer, her gün rapor verip durumu Albay Boldt'a bildirin.»

Olimpiyat açılışının yapıldığı günün akşamı Centaine'le Blaine otelde, Centaine'in dairesinde baş başa yemek yiyorlardı. Günün heyecanından sonra biraz yorgundular.

«Ne gösteriydi!» dedi Centaine. «Sanırım bu kadarını hiçbirimiz beklemiyorduk.»

«Beklememiz gerekirdi,» diye karşılık verdi Blaine. «Nuremberg Rallisi'ni düzenledikten sonra bu Nazilerin propaganda ustası olduğunu anlamamız gerekirdi. Eski Romalılar bile bu işi bu derece sanat haline getirmeyi bilmiyorlardı.»

«Ben bayıldım,» dedi Centaine.

«Putperestçe, küstahça bir propagandaydı. Herr Hitler, Nazi Almanya'sını, yeni kuşak süpermenlerini dünyaya satmaya kalkmıştı. Ama, evet, doğrusu çok da hoştu. Sinsi bir kötülük havası seziliyordu alttan alta. Bu da işe ayrı bir lezzet katıyordu.»

«Blaine, amma inatçısın.»

«Huyum bu.» Blaine bundan sonra konuyu değiştirdi. «İlk maçlar için kura çektiler. Bize Arjantin veya Amerika çıkmadığı için şanslı sayılırız.»

Onlara Avustralya çıkmıştı. Pek kolay olmamakla birlikte kazandılar. David Abrahams ilk katıldığı 400 metrede pek başarılı olmadı, dördüncü geldi. Matilda Janine o akşam yemek yemedi, erkenden odaya çıkıp yattı. Ama iki gün sonra, 200 metre yarışlarında David iyi derece yapıp yarı finale kalınca sevinçten havalara uçtu.

Manfred De La Rey'in ilk rakibi, Maurice Artois adlı bir Fransızdı.

Gong sesi duyulduğunda Tromp Amca, Manfred'in kulağına, «Mamba kadar hızlı... ratel kadar cesur,» diye fısıldadı.

Heidi Kramer dördüncü sırada, Albay Boldt'un yanında oturuyordu.

Manfred'in köşesinden kalkıp ringin ortasına ilerleyişini seyrederken ürperdiğini hissediyordu. Şu ana kadar boksa ilgi duyuyormuş gibi yapmak hep zor gelmişti ona. Bu işin ter kokusunu da, hayvansal vahşiliğini de sevmiyordu. Ama şimdi, kürkler, mücevherler, parfümler içindeki bu kibar seyirci kalabalığının ortasında, o vahşet bile heyecan vermeye başlıyordu insana.

Manfred De La Rey yakışıklı bir erkekti. Mizah anlayışı pek yoktu. Biraz çekingendi. Resmi giyindiğinde kıyafetinin içinde rahatsız gibi görünüyordu. Ama ringe çıktığında bir aslan kesiliyor, bambaşka biri oluyordu.

Manfred ikinci raundda Fransızın yüzünü yardı, alkışlar arasında ringden ayrıldı.

Heidi'nin heyecanı, gece opera binasındaki konser salonunda da devam etti. Salonda Wagner'in kahramanlık ezgileriyle dolu müziği gümbürdemek-teydi. Yerinde hafifçe kıpırdanıp Manfred'in koluna dokundu, onun acıyla ir-kildiğini hissetti.

«Ne oldu?» diye sordu hemen.

«Bir şey değil.»

Heidi onun boynuna parmaklarıyla dokunup bastırdı. «Burası mı? Acıyor mu?»

«Kasta biraz tutukluk var. Yarına geçer.»

Arabaya bindiklerinde Heidi şoföre, «Hans, bizi benim evime götür,» diye emir verdi. Manfred ona kaygılı bakışlarla baktı.

«Annem bana pek çok sır öğretmiştir. Otlardan yapılan bir ilacım var. Gerçekten sihirli gibi bir şey.»

«Ama gereği yok,» diye itiraz edecek oldu Manfred.

«Oturduğum apartman dairesi zaten Olimpiyat köyüne giderken yolumu-
zun üstünde. Uzun sürmez. Sonra Hans seni köye bırakır.»

Heidi onu nasıl edip de ürkütmeden baş başa kalabilecekleri bir yere götürebileceği konusunda pek kaygılanıyordu, ama Manfred bu teklifi zorluk çıkarmadan kabul etti. İçinden Sarah'yı düşünüyor, yüzünü hayalinde canlandırmak istiyor, beceremiyordu. Şoföre vazgeçmesini, kendisini hemen Olimpiyat köyüne götürmesini söylemek istedi, iradesi yetmedi. Yaptıkları işin yanlış olduğunu biliyordu. Genç, güzel bir kadınla yalnız kalmamalıydı. Kendini zorlayıp bu hareketin masum olduğuna inandırmaya çalıştı.

«Teşekkür ederim, Hans. Bizi bu köşede indir, sen kaldırımın ilerisinde bekle.»

İndiler. Binaya girdiklerinde kız, «Üzgünüm, Manfred,» dedi. «En üst katta oturuyorum, asansör de yok.»

Merdivenleri çıkarken Manfred kontrolünü yeniden kazandı, tek odalı daireye girdiler.

«İşte sarayım burası,» diyerek gülümsedi Heidi özür diler gibi. «Bugünlerde Berlin'de ev bulmak çok zor.» Eliyle yatağı işaret etti. «Otur, Manfred.» Kendini rahat bırak. İşte, şurası... hissedebiliyorum. Katı ve düğüm gibi. Başını bana daya, Manfred... evet öyle.»

Ayakta duruyordu. Genç adamın alnını kendi karnına dayamıştı. Manfred içinin tutuştuğunu hissetti.

«Heidi!» Sesi titriyordu. «Seni seviyorum. Beni bağışla ama seni öyle seviyorum ki!»

Kız onu yavaşça yatağa itti, beyaz bluzunun düğmelerini açmaya başladı. O gece boyunca Manfred pek çok kere «seni seviyorum,» diye bağırdı, her seferinde değişik bir sesle bağırdı, çünkü kendisine uygulanan şeyler hayallerine bile sığmayacak, yepyeni şeylerdi.

Koşu finalleri için Şaşa kızlara oldukça iyi yerde bileti almayı başarmıştı, ama yerleri kuzey tribününün üst taraflarındaydı. Matilda Janine, Şaşa'nın dürbününü ödünç almış, alttaki alanı dikkatle inceliyordu.

«Onu göremiyorum!» diye bağırdı.

Şaşa, «Daha çıkmadı,» diyerek yatıştırdı onu. «Önce 100 metreyi koşacaklar...» Ama o da Matty kadar kaygılıydı. Yarı finallerde, 200 metrede Da-vid Abrahams, ünlü Amerikalı atlet Jesse Owens'den sonra ikinci gelmişti.

Mathilda Janine, «Öyle heyecanlıyım ki, bayılacağım neredeyse,» diye yakındı, dürbünü gözünden indirdi. Şaşa'nın öbür yanında Tara da heyecanlıydı ama onun nedenleri başkaydı.

«İğrenç bir şey!» dedi öfkeyle. Şaşa şaşırarak ona döndü.

«Ne o iğrenç olan?»

«Sen dinlemiyor musun söyleneni?»

«Özür dilerim... David her an çıkabilir...» Sözleri yarıda kesildi, ortalığı korkunç bir alkış ve tezahürat sardı. Herkes ayağa kalkmış alkışlıyor, bağıırıyordu. Bu seferki gürültü, her zaman birinci selene tutulan alkıştan farklıydı.

«İşte!» diyerek Şasa'nın koluna sarıldı Tara. «Dinle şunların sesini!»

Yakınlarındaki bir grup, «Yine Amerikalı bir zenci kazandı!» diye bağıırıyordu tiksintiyle. Daha yakından biri, «Amerikalılar utansın da, madalya toplamaya zencilerini yollamasın,» diye haykırdı.

Tara bağırınların yüzünü görüp tanımaya uğraşırken, «Bu bağıznalık işrenç,» diye söylendi, sonra Şasa'ya döndü. «Almanlar kendilerine göre aşağı ırk saydıkları siyahlarla Yahudilerin madalya kazanmasını engellemeye çalışıyor,» dedi yüksek sesle. «İğrenç davranıyorlar.»

Şasa, «Ağır ol,» diye fısıldadı.

«Sen aldırıyor musun?» diye kafa tuttu Tara. «David de Yahudi.»

«Tabii aldırıyorum.» Şasa utanarak çevresine bakmıyordu. «Ama. Tanrı aşkına sus, Tara.»

«Bana kalırsa...» Tara'nın sesi daha da yükseliyordu ama o sırada Mathil-da Janine avazı çıktığı kadar bağırdı.

«İşte orada! İşte David!»

Şasa rahatlayıp ayağa fırladı. «İşte orada... gayret, David... ceylan gibi koş!»
200 metre finalistleri, sahanın karşı tarafında ısınma hareketleri yapıp-mak-taydılar.

«David ne harika, değil mi?» dedi Mathilda.

Sporcular yerini aldı, tabanca patladı, atıldılar. Uzun bacakları uzanıyor, kollar sallanıyordu. Gürültü de giderek yükselmekteydi. Aynı hizada ilerleyen sıra yavaşça bozuldu, orta parkurdan ince kara bir panter öne çıktı, kalabalık daha da çoştı.

«Je-Se 0-Wens!» diye tempo tutulmaktaydı. Siyah adam finiş çizgisini herkesten önce geçti.

«Ne oldu?» diye bağırdı Mathilda Janine.

«Jese Owens kazandı.» Şasa sesini duyurabilmek için avazı çıktığı kadar bağıırıyordu.

«O kadarını biliyoruz... ama David? David ne oldu?»

«Bilmiyorum. Göremedim. Birbirlerine çok yakın bitirdiler hepsi.»

Heyecanla bekleyiyorlardı. Derken hoparlörlerden beklenen emir duyuldu.

«**Achtung! Achtung!**» İsimlerin Alman aksanıyla sıralanışını duydular.

«Jesse Owens, CarterBrown...» Ve şaşırtıcı sonuç! «...David Abrahams.»

Mathilda Janine bir çığlık daha attı. «Tutun beni, bayılıyorum. David bronz madalya aldı!»

Madalyalar takılırken o hâlâ bağıırıyor, zıplıyordu.

Dördü o gece kutlama işine Centaine'in oteldeki dairesinde başladılar. Blaine kısa bir nutuk çekti, David'i kutladı. Çocuk, şerefine kadeh kaldırılırken utanmış gibi orta yerde duruyordu. Şaşa şerefe koca bir şişe şampanyayı tek başına içip bitirdi.

Daha sonra, Ku-damm kahvesinde de bir bardak dolusu şarap içti. Dördü kol kola girdiler, Berlin'in eğlence dolu sokaklarına daldılar. Bu sokaklarda, Nazi'lerin yasakladığı tüm yozlaşmışlık belirtileri gırla gidiyordu. Kaldırım kahvelerinin masalarında Coca-cola şişeleri, orkestralarda caz müzikleri Clark Gable'la Myrna Lov'un film afişleri... bunların hepsine yalnızca Olimpiyat süresi için, geçici olarak izin verilmişti.

Bir kahveye uğradılar. Şaşa orada **schnapps** ısmarladı.

«Ağır ol,» diye fısıldadı David ona. Şaşa'nın pek alkol almadığını bilirdi. Aldığı zaman da bir tek kadeh şarap ya da birayla yetinirdi.

«David, dostum, insanın yakın dostu her gün Olimpiyat madalyası kazanmaz.» Yüzü kızarmaya başlamıştı. Gözleri bir başka türlü parlıyordu.

David onu uyardı. «Bak, bu sefer eve taşıyacak değilim seni.»

Yol boyu yürürlerken Şaşa saçma sapan esprileriyle kızları kırıp geçiriyordu

«Ah, canlarım, bakın meşhur Kranzler Kahvesi, tamam mı? Girip biraz» şampanya içelim, ha?»

«Bu İtalyan taklidi, Alman taklidi değil!» dedi Tara. «Galiba sen **zom** oldun.»

«O kelime kibar dudaklara yakışmaz,» diyerek onu ayıpladı Şaşa. Kararlı adımlarla şık kahveye daldı.

David, «Artık şampanya yok, Şaşa,» diye itiraz etti.

«Dostum, herhalde seni birayla kutlamamı önerecek değilsin!» Şaşa par-inaklarını şaklattı, garson kızı çağırdı, kız sarı şarabı dördünün de kadehlerine doldurdu.

Hepsi gülüşüp şakalaşıyorlardı. Bu yüzden çevrelerine aniden çöken sessizliği pek fark edemediler.

«Hay Allah!» diye mırıldandı Tara. «İşte süvari birliği geldi.»

Salona kahverengi üniformalı altı kişi girmişti. İçki içip geldikleri belliydi. Ayakta sallanıyorlardı. Kahvenin müşterilerinden bir kısmı aceleyle şapka-larını, paltolarını kapıp toz oldular.

Altı kabadayı, bizim dörtlü grubun yanındaki boş masaya gelip oturdu, kendilerine bira ısmarladılar. Kahvenin sahibi hır çıkmasını engellemek için onların masasına geldi, kısa bir süre sohbet etti, sonra izin istedi. Hazırol du

Mathilda Janine o akşam en azından bir dolu bardak şampanya içmişti. Gürültülü bir kahkaha patlattı, arkasından kıkırdaması sürdü gitti. Kabadayıların tüm dikkati bir anda ona donuverdi.

«Sus, Matty,» diye yalvardı David. Ama bu söz kızı daha beter güldürdü. Mathilda Janine gözlerini devirerek kendini tutmaya çalışıyordu ama basara-mıyordu. Sonunda hepsi birlikte patladılar, makaraları koyverdiler. Kahverengin kabadayılar aralarında bakışp yerlerinden kalktılar, onların oturduğu masayı kuşatıverdiler.

Liderleri orta yaşlı bir çavuştu. Bir şey söyledi, Tara okul Almancasıyla ona cevap verdi.

«Ja!» dedi çavuş çok aksanlı bir İngilizceyle. «İngiliz misiniz?»

«Kızkardeşim çok genç ve çok yaramaz.» Tara, Mathilda Janine'e ateş saçan gözlerle baktı, küçük kız mendilinin arkasından bir kahkaha daha patlattı.

«İngiliz bunlar.» dedi çavuş. Neredeyse dönecekti. Ama aralarındaki gençlerden biri David'e dikkatle bakıp duruyordu.

Anlaşılabilir bir İngilizceyle sordu. «Koşucu sen misin? Bronz madalya kazanan, David Abrahams mısın?»

David utanır gibi oldu, başını evet anlamında salladı.

«Sen Yahudi koşucu David Abrahams'sın, ha?» Adam konuyu genişletmeye başlamıştı. David'in yüzü soldu, ciddileşti. İngilizce bilen iki Alman kabadayısı ötekilere durumu tercüme ettiler. **Juden** kelimesi birkaç kere tekrarlandı. Sonra hepsi birlikte dönüp David'e düşmanca bakışlarla baktılar. Çavuş yumruklarını kalçalarına dayayarak yüksek sesle sordu. «Amerikalılarla İngilizler madalyalarını siyahlara ve Yahudilere toplattırmaya utanmıyorlar mı?»

Daha kimse cevap veremeden Şaşa ayağa kalktı. Kibarca gülümsüyordu.

«Hey, siz yanlış ağaca havlıyorsunuz, dostlar. O Yahudi değil ki... o Zulu.»

«Nasıl olabilir?» Çavuş şaşırılmış gibiydi. «Zulu'lar siyah olur.»

«Yanılıyorsun, dostum. Zulu'lar beyaz doğarlar. Güneşte kalınca öyle kararırılar. Bunu hiç güneşe çıkarmadık.»

«Şaka ediyorsun,» dedi çavuş ters ters.

«Elbette şaka ediyorum!» diyerek onu taklit etti Şaşa. «Benim baktığıma baksan sen de etmez miydin?»

David, «Şaşa, Tanrı aşkına, otur yerine,» dedi. «Kavga çıkacak.» Ama Şaşa şampanyanın etkisine girmişti. Kendi espri yeteneğiyle gurur duyuyordu. Çavuşun göğsüne dokundu.

«Aslında, dostum, eğer Yahudi arıyorsan, burada tek Yahudi benim.»

«İkiniz de mi Yahudisiniz?» Çavuşun gözleri kısılmıştı, sesi tehdit doluydu, «Aptallık etme. Anlattım ya... o Zulu... Yahudi olan benim.»
«Yalan bu,» dedi çavuş.

O zamana kadar tüm kahve halkı konuşmaları dikkatle dinlemeye başlamıştı. İngilizce anlamayanlara, yanlarındakiler tercüme ediyordu.

Şaşa bu dikkatlerden cesaret buldu, tüm tedbiri elden bıraktı. «Bakıyorum dediğimi size kanıtlamam gerekiyor. Yahudiliğin en eski sırlarını bildiğimi göstermek için size en büyük sırrımızı açıklayacağım. Hahamın ucumuzdan kestiği o minik parçayı ne yaparlar, hiç merak ettin mi?»

«Sus, Şaşa,» dedi David.

Mathilda Janine, «Ne diyor?» diye ilgiyle sordu.

Tara, «Şaşa Courtney, iğrençleşme,» dedi.

«**Bitte?**» dedi kahverengin çavuş. Biraz tedirginleşmişti. Ama kahvenin öteki müşterileri keyifle sırtıyorlardı. Açık saçık espriler bu sokakların baş eğlencesiydi. Bunu fırtına birliklerinin karşısında sergilemek hoşlarına gidiyordu.

«Peki, ben anlatayım size.» Şaşa artık David'e de, Tara'ya da aldırmiyordu. «Onları tuza yatırırız, Kudüs'e yollarız. Zeytin Dagı'nda kutsal bir tarla vardır. Hamursuz geldiğinde, baş haham onları sıra sıra oraya eker, sihirli bir işaret yapar. O zaman bir mucize olur... Mucize! Büyümeye başlarlar.» Şaşa büyümeyi tarif edecek bir de hareket yaptı. «Uzarlar, uzarlar, giderek büyürler.» Kahverengililer onun giderek yükselen eline anlamaz bakışlarla bakıyorlardı. «Sonra ne olur, biliyor musunuz?» diye sordu Şaşa. Çavuş elinde olmadan başını iki yana salladı.

«Koskocaman olduklarında onları Berlin'e yollarız, Nazi fırtına birliklerine katılırlar.»

Adamlar ağızları açık, kulaklarına inanamayarak bakıyorlardı. Şaşa sözlerini daha da cakalı bitirdi. «Ve onlara bazı şeyler öğretilir. Hazırol durmasını...» Elini öne uzattı, «...bağırmasını, avazları çıktığı kadar **Heil** ... neydi, o adanın adı, Tanrı aşkınıza?»

Çavuştan bir böğürtü kurtuldu, sağ eliyle bir yumruk savurdu. Şaşa eğildi ama içinden sersemlemiş olduğundan yere yıkıldı, masanın örtüsünü de birlikte çekip kaydırdı, bütün bardaklar kırıldı. Şampanya şişesi, içindeki sıvıyı püskürterek yerde yuvarlandı. Kahverengililerden ikisi Şaşa'nın üstüne atılıp yumruklamaya koyuldular.

David fırlayıp onun yardımına koştuğu sırada kahverengililerden biri onun iki elini arkasına alıp tuttu. David debelendi, sağ elini kurtardı, dönüp

adamın burnuna nefis bir yumruk indirdi. Adam bağırp David'i bıraktı ama bu sefer diğer ikisi David'i arkadan kavrayıp kollarını hareketsiz tuttular.

«Bırakın onu!» diye bağırdı Mathilda Janine. Kendini kaldırdığı gibi kah-verengililerin omuzlarına fırlattı. Bir tanesinin kasketini başından attı, saçlarına sarıldı. «Bırak David'i, domuz!» Saçlara tüm gücüyle asılıyordu. Adam ondan kurtulmak için yerinde döndü.

Kadınlar bağırmağa başlamıştı. Kahvede masalar, sandalyeler kırılmaktaydı. Kahveci mutfağın kapısında durmuş, ellerini ovuşturuyor, yüzü acılı bir ifade yansıtıyordu.

«Şaşa Courtney,» diye bağırdı Tara öfkeyle. «Serseri gibi davranıyorsun. Kes hemen.»

Şaşa kahverengi üniformaların altına yarı gömülmüş, tekme ve yumruk savurmaktaydı. Anlaşılr bir cevap veremedi. Kabadayılar başlangıçta şaşkınlılar ama, artık hızlı hareket etmeye başlamışlardı. Sokak kavgaları onların bilim dalıydı.

Kahverengili adam omuzlarını silkip Mathilda'yı salonun ta köşesine savurdu. İçlerinden üç tanesi Şasa'yı tutup ayağa kaldırdı, mutfak kapısına doğru götördüler. David'e de aynı işlem uygulandı. Adamların ikisi birer koluna girmiş, burnu incinen de arkadan geliyor, kanları gömleğinin göğsüne damlar-ken sürekli küfürler sıralıyordu.

Kahvenin sahibi acele yana çekildi, adamlar Şasa'yla David'i mutfaktan geçirdiler, garson ve hizmetkârları yanlara fırlattılar, iki genci arkadaki çöp yığılı küçük avluya çıkardılar. Şaşa bu arada etkisiz kalan bir mücadele veriyordu.

Kahverengililer hiç konuşmadılar. Emir vermeye gerek yoktu. Bayıldıkları sporu uygulayan profesyonellerdi onlar. İki kurbanı ustaca duvara yasladılar, yüzlerini, vücutlarını, sonra yine yüzlerini yumruklamaya giriştiler. Patlatırken bir yandan da keyifle homurdanıyorlardı.

Mathilda Janine onların peşinden bahçeye çıkmıştı. David'in yardımına koşmaya çalıştıysa da bir itmeyle geri geri gidip yıkıldı, çöp tekenekelerini devirerek yuvarlandı.

Tara mutfakta kahvenin sahibine öfkeyle bağıırıyordu. «Polisi arayın hemen. Duyuyor musunuz, polisi çağırın diyorum. İki masum insanı öldürüyorlar orada.»

Adam bir çaresizlik işareti yaptı. «Yaranı yok, Fraulein. Polis gelmez.»

Şaşa iki büküm oldu, düşmesine izin verdiler. Üç tanesi sırf onu tekmelemekle uğraştı.

Davidi dövmekte olanı ter içinde kalmış, burnundan soluyordu. Geri çekildi, ölçülü bir yumruğu olanca hızıyla savurdu. David'in sallanan başı, ağzına yediği bu yumrukla geri büküldü, tuğla duvara küt diye çarptı, onun da yüzükoyun yıkılmasına izin verdiler.

David çuval gibi yatıyor, yediği tekmelerden kaçınmaya çalışmıyordu. Kıvrınmayan, bağırmayan, merhamet dilemeyen birine vurmanın zevki yoktu. Adamlar kasketleriyle sancaklarını çabucak topladılar, yola açılan aralıkta ilgilenmiyormuş gibi durmaya çalışan iki polisin yanından geçip gittiler.

Mathilda Janine, David'in yanına diz çöküp onun zavallı başını kendi kucağına yatırdı.

«Konuş benimle, David!» diye hıçkırdı. Tara mutfaktan elinde ıslak bir bezle çıktı, kaygılarını belli etmemeye çalışarak Şasa'nın üzerine eğildi.

Kurbanların hayat belirtisi göstermesi birkaç dakika sürdü. Şasa doğrulup oturdu, başını dizlerinin arasına sarkıtıp salladı. David tek dirseği üzerinde yükseldi, ağzındaki kanlarla birlikte bir de diş tükürdü.

«İyi misin, David, oğlum?» diye sordu Şasa patlak dudakları arasından.

David, «Şasa, bir daha bana yardıma koşma,» diye inledi. «Öldürteceksin beni.»

Mathilda Janine onların ayağa kalkmasına yardım etti. Şasa artık ayılmış-tı. Bu yüzden Tara sert ve suçlayıcı davranıyordu.

«Çok adi bir davranıştı, Şasa Courtney. Kaba ve ayıptı. Sana yapılanları hak ettin.»

«O kadarı da fazla,» diye itiraz etti Şasa. David'le ikisi birbirine yaslanıp topallayarak yola çıktılar. Kenardaki polislerden biri onlar geçerken homurdandı.

«Ne dedi?» diye sordu Şasa.

Tara buz gibi bir sesle tercüme etti. «Doğru bir söz söyledi. Bir dahaki sefere toplu yerde şiddet eyleminden tutuklanırsınız dedi.»

İkisi acılar içinde yürürken Mathilda Janine üstlerine titriyor, Tara ise onlarla ilgisi yokmuş gibi on adım kadar önden gidiyordu.

Otele gelip asansöre bindiklerinde Mathilda Janine düşünceli bir sesle sordu. «O anlattığın hikâye vardı ya, Şasa... hani Zeytin Dağı'ya ilgili... Hiçbir şey anlamadım ben ondan. Neymiş büyüyen, söylesene bana!»

David'le Şasa ağrıyan yerlerini tutup bir kere daha iki büküm oldular. David, «Ne olursun, sus artık.» dedi. «Gülünce öyle canım acıyor ki!»

Tara bir hışım kardeşine döndü. «Hele bu olayda senin oynadığın rolü babama söyleyeyim de görürsün, küçükhanım!» diye çıkıştı. «Küplere bine-

cek.» Evet, gerçekten de babalan çok kızdı. Ama yine de Centaine Courtney kadar kızmadı.

Anlaşıldığına göre Şasa'nın dört kaburgasıyla bir köprücük kemiği kırılmıştı. İkinci turda takımın Arjantin'e yenilmesini, ölene kadar hep kendi yokluğuna verdi. David'in yaralan onunkine oranla hafifti. Burkulma ve sıyrıklardan ibaretti.

Centaine sonunda, «Neyse, fazla ciddi değil,» diye kabul etti. «Hiç değilse basına falan yansıyacak bir şey değil.» Ama yanılmıştı. Kranzler Kahvesi'ndekilerden biri, Reuter Ajansı'nın Güney Afrika muhabiriydi. Yazdığı yazı, Güney Afrika **Jewinsh Times** Yahudi gazetesinde yayınlandı. Şaşa Courtney'in Yahudi arkadaşını, bronz madalyalı koşucuyu korumakta gösterdiği kahramanlığa özellikle ağırlık verildi. Şaşa ülkesine döndüğünde kendini küçük çapta bir şöhret olmuş buldu. Zion Dostları Demeği'nde bir öğle yemeği konuşması yapmak üzere hem Şaşa, hem de Dav id davet edildiler.

«Beklenmeyen olaylar kanunu,» dedi Blaine, Centaine'e.

«Kaç Yahudi seçmen vardır bu ülkede dersin?»

Blaine gülmeye başladı. «Sen iflah olmazsın, sevgilim,» dedi.

Boks karşılaşmalarının yapıldığı salon hıncahınç doluydu. Soyunma odasından çıkan koridorların iki yanına kahverengi üniformalı fırtına birlikleri sıralanmıştı. Bu şeref muhafızları sporculara ringe kadar eşlik ediyordu.

Ring kenarındaki yerlerine oturlurlarken Albay Boldt, Heidi Kramer'e, «Onlar gerekli olur diye düşündük,» diyordu. Dört hakeme doğru anlamlı anlamlı başını salladı. Hepsi de Almandı. Hepsi de parti üyesiydi. Bunu böyle ayarlamak Albay Boldt'u epey uğraştırmıştı.

Ringe ilk çıkan, Manfred De La Rey oldu. Yeşil ipekli şort, yeşil ceylan amblemlı yelek giymişti. Saçları yeni kesilmiş, altın rengiydi. Ring kenarındaki yerleri çabucak süzdü, iki yumruğunu havada kenetleyip seyircilerini selamladı, onlar da onu alkışladılar. Alman spor seyircileri onu kendi kahramanları olarak kabul etmişlerdi. Bu gece Manfred, beyaz ve üstün ırkın şampiyonu olarak çıkıyordu ringe.

Heidi Kramer'i hemen gördü... nerede oturacağını biliyordu... ama ona gülümsemedi. O da ona ciddi bir yüzle bakıyordu. Manfred onun oradaki varlığından kendi vücuduna bir güç olduğunu hissetti, bakışlarının yönünü değiştirdi, kaşları çatıldı.

O kadın buradaydı. Centaine'i hep, 'O kadın' olarak düşünüyordu. Kendi sevgili Heidi'sinden üç koltuk ilerdeydi. Gür siyah saçlarını kimseninkiyle

karıştırmaya olanak yoktu. Sarı ipekler giymiş, elmaslar takmıştı. Zarif ve gururluydu. Manfred ondan öyle nefret ediyordu ki, tadını ağzında hissediyordu i o nefretin.

Ne diye hep geliyor, beni kovalıyor, diye merak etti. Daha önceki maçıla-rına da sık sık gelmişti. Yanında hep o uzun boylu, küstah adam vardı. İri bu-runlu, iri kulaklı biri.

Centaine onu kara gözlerinde o esrarlı ifadeyle seyrediyordu. O bakışları iyi tanımıştı artık Manfred. Başını kasıtlı bir hareketle çevirdi, bu hareketiyle nefretini vurgulamak istedi, rakibi Cyrul Lomax'in ringe tırmanışını seyretti.

Amerikalı sağlam kaslı, sütlü çikolata rengindeydi ama, o güzel baş biçimi sapına kadar Afrikalıydı. Aşanti prenslerinin antik tunç heykellerine benziyordu.

¶

«Bu seferki en berbatı,» diye uyarmıştı Tromp Amca, Manfred'i. «Onu yenebilirsen, herkesi yenersin.»

Hakem onları ringin ortasına çağırıp tanıttı. Halk Manfred'i alkışladı. ; Kendini güçlü ve yenilmez hissederek köşesine döndü. Tromp Amca onun yavaşlıklarına, kaslarına vazelin sürdü, kırmızı lastik dişliği ağzına soktu. Omzuna bir tokat attı, kulağına fısıldadı.

«Mamba kadar hızlı! Ratel kadar cesur!» Manfred başını salladı, dişliği çiğnedi, gong sesini duyunca ortaya, ışıkların altına adımını attı. Amerikalı da kara bir panter gibi onu karşılamaya geldi.

Denk dövüşüyorlardı. Yakın dövüştü yaptıkları. Vuruşları sert, eziciydi. Birbirlerinin niyetini, açığını yoklamaya çalışıyorlardı. İkisi de düşmanlık dolu, hızlı ve tehlikeliydi. Gong sesi raundları sayıp duruyordu... beş, altı, yedi... Manfred ömründe bu kadar uzun dövüşmek zorunda kalmamıştı. Zafetlerini hep pek hızlı kazanırdı. Bereket versin Tromp Amca'nın amansız antrenmanları dayanıklılığını artırmıştı. Kendini hâlâ güçlü ve yenilmez hissediyordu. Yakında bir şeyler olacağını biliyor, bekliyordu. Amerikalı yorulmaya başlamıştı. Yumruklarında pek o eski hız yoktu. Bir hata yapmak zorundaydı. Manfred bekledi. Amerikalının kanını görme isteğini gemlemeye çalıştı.

Fırsat yedinci raundun ortalarında geldi.

Amerikalı o tıslayan sollarından birini savurdu. Manfred görmekten çok hissederek kafasını geri çekip çenesini kasti, yumruk yanağını sıyırdı ama boş gitti.

Manfred dengesini buldu, hazırıldı. Sağ kolu yukardaydı. Yumruk çekiçi gi-bi indi, Amerikalı onu karşılamakta bir saniyenin yüzde biri kadar gec kaldı.

Yedi uzun raund yormuştu onu. Sağı açığı. Manfred o açığı göremiyordu. Çok ufaktı çünkü. Çok da kısa süreliydi. Ama içgüdüleri rehber oldu ona. Kolumunu tecrübesi yönlendirdi. Açıklığın nerede olduğunu Amerikalının omuzlarını tutuş biçimine bakarak anlayabildi.

Bilinçli karan bekleyemeyecek kadar hızlıydı. O daha kararını verdiği gibi bilemeden yumruk fırlamıştı. İkili bitirme yumruğu değil... tek bir yumruk. Kesin, geri alınamaz, iş bitirici.

Amerikalının gardım vardı, yumruğu onun esmer başının yan tarafına inerken Manfred'in dişleri birbirine çarptı. Nesi varsa bu yumruğa koymuştu. Çalışmalarını, kuvvetini, cesaretini, yüreğini... yumruk yerine temiz ve sağlam indirdi.

Birden sağ elinin kemiklerinin kırıldığını hissetti. Kuru dallar gibi çatırda-dı eklemleri. Ama acının arasında, işin bittiğini biliyordu. Kazandığını biliyordu.

Bakışları netleşti, Amerikalıyı ayaklarının dibinde görmeye hazırlandı ama kalbi durur gibi oldu. Cyrus Lomax hâlâ ayaktaydı. Acısı büyüktü. Sen deliyor, gözleri bulanık bakıyor, belli ki görmüyordu ama... hâlâ ayaktaydı. «Gebert onu!» diye uluyordu kalabalık. «Öldür onu!»

Manfred bu işin kolay olacağını bilinceydi. Sağla bir tane daha, tamam. Çünkü Amerikalı ayakta baygındı. Bir tek sağ daha... ama yoktu sağ artık. Sağ eli gitmişti.

Amerikalı sarhoş gibi sallanıyor, iplere çarpıyor, dizleri bükülüyordu. Sonra tüm gücünü toplayıp diriliyordu yeniden.

Sol el. Manfred tüm gücünü topladı. Onu solumla bitirmeliyim. Kendi acısına aldırmadan onun peşine düştü.

Solunu kafaya savurdu ama Amerikalı yarı bilinçsiz bir dalışla onu savuşturdu, iki kolunu Manfred'in omuzlarına sarıp asıldı, boğulan bir adam gibi sarıldı, ona. Manfred onu silkip atmaya uğraştı. Kalabalık deliye dönmüştü. Hakem «Breyk! Breyk!» diye haykırıyordu ama Amerikalı uzun süre asılı kalmayı bildi.

Hakem onları ayırdığında Cyrus Lomax'ın gözleri netleşmişti. Manfred'in çabaları karşısında geriliyordu. O sırada gong çaldı.

«Ne oldu, Manie?» Tromp Amca onu yakaladı, köşesine götürdü. «Yenmiştin onu. Ne oldu?»

«Sağım!» dedi Manfred acıyla. Tromp Amca eline dokundu. Bileğin hemen yukarsına. Manfred bağırırdı. Bilek şişmeye başlamıştı bile. Onların baskıları altında şişlik kola da yayıldı.

«Havluyu atıyorum,» dedi Tromp Amca. «O elle dövüşemezsin!»

Manfred, «Hayır!» diye hırladı ona. Gözleri öfkeliydi. Sarı sarı parlıyordu. Karşı köşede Amerikalıya soğuk kompres yapıyorlar, yanaklarına tokatlar atıyorlar, ona cesaret vermeye çalışıyorlardı.

Gong tekrar çaldı, Manfred ringe çıktığında rakibinin gözlerinde yepyeni bir güç görerek bozuldu. Amerikalı koordinasyonlu hareket etmeye başlamıştı. Hâlâ korkuyor, geri çekiliyor, Manfred'in saldırısını bekliyordu ama, her dakika gücü artmaktaydı. Belli ki Manfred'in sağ elini kullanmamasına şaşıyordu. Birden anladığı gözlerinden okundu.

Tekrar kenetlendiklerinde Manfred'in kulağına, «Bitti işin,» diye fısıldadı. «Sağın yok. Yiyeceğim seni artık!» Yumrukları can yakmaya başladı, Manfred geri kaçır oldu. Sol gözü kapanıyordu. Ağzında kanının tuzlu ve ba-kırsı tadını hissetmeye başlamıştı.

Amerikalı sıkı bir sol vurdu, Manfred içgüdüsel olarak sağıyla gard aldı, yumruğu eldivenine yedi. Duyduğu acı öyle müthiş oldu ki, gözleri karardı, dünya ayağının altından kaydı. Bir dahaki sefere blokeyi sağıyla yapmaya korkunca, bu sefer Amerikalının yumruğunu yaralı gözüne yedi. Şişliği öbür gözüyle bile görünüyordu artık. Gong çaldı, yerlerine döndüler.

«İki raund daha,» diye fısıldadı Tromp Amca kulağına. Şiş göze soğuk kompres yapıyordu. «Dayanabilecek misin, Manie?» Manfred başını evet anlamında salladı, gong çalınca dokuzuncu raunda çıktı. Amerikalı hevesle ona doğru geliyordu. Fazla hevesliydi. Sağ elini indirmiş, büyük yumruğu vurmaya hazırlanıyordu. Manfred ondan önce davrandı, solunu hızla savurdu, Lo-max ayakları üzerinde sallandı.

Sağını kullanabilse Manfred onu yine alt ederdi. O yumruğu kroşeler izle-se, kimse dayanamazdı karşısında. Ama eli işe yaramayacak durumdaydı. Lo-max çekildi, kendini topladı, tekrar yaklaştı. Manfred'in gözleri üzerinde çalışıyordu. Yarmaya uğraşıyordu deriyi. Raundun son yumruğunda onu da başardı. O kocaman mor torbayı patlattı, Manfred'in suratına kanlar boşaldı, göğsüne aktı.

Hakem onları durdurup yarayı inceleyemeden gong çaldı, Manfred sendeleyerek köşesine döndü, Tromp Amca onu karşıladı.

«Bitiriyorum,» dedi yaraya bakınca. «Böyle dövüşemezsin. Gözünü kaybedebilirsin.»

Manfred tısladı. «Şimdi kesersen seni asla bağışlamam.» Sesi alçaktı ama gözlerindeki sarı ışıklar Tromp Bierman'a işin ciddi olduğunu anlatmaya yetti. Yaşlı adam homurdandı. Yarayı temizledi, ilaç sürdü. Hakem de gelip göze baktı, Manfred'in yüzünü ışığa çevirdi.

«Devam edebilecek misin?» diye sordu alçak sesle.

«Halkımız ve Führer'imiz için,» diyerek karşılık verdi Manfred yavaşça. Hakem başını salladı.

«Cesur adamsın!» dedi, devam işareti verdi.

Son raund sonu gelmez bir ıstıraptı. Amerikalının yumruklan Manfred'in vücuduna balyoz gibi indi, çürük üstüne çürük oluştu derisinde, her biri Manfred'i biraz daha tüketti, savunma gücünü biraz daha azalttı.

Soluk almak bile işkenceydi. Yaralı kaslarını zorlaması gerekiyordu onun için de. Cığerlerindeki yumuşak dokular yanıyordu. Sağ elinin ve kolunun acısı, her yeni acıyla birlikte yeniden canlanıyor, tek gözünü karanlıklar buruyor, yaklaşan yumruklan göremiyordu. Kulaklarında çınlıyordu acılar. Ama hâlâ ayaktaıdı. Lomax onu dövdü, dövdü, suratını çiğ ete çevirdi, Manfred yine de ayakta kaldı.

Halk çileden çıkmıştı. Kana susamışlıkları acımaya dönüştü. Sonra da dehşete dönüştü. Hakeme bu katliamı bitirmesi için bağııyorlardı. Manfred hâlâ ayaktaıdı. Soluyla yumruk atmak için acıklı çabalar harcıyor, karşı yumrukları yüzüne, vücuduna yiyordu.

Sonunda, iş işten geçtikten sonra gongun sesi duyuldu. Manfred De La Rey hâlâ ayaktaıdı. Ringin ortasında durmuş, sağa sola sallanıyor, göremiyor, hissedemiyor, köşesine nasıl gideceğini bulamıyordu. Tromp Amca koşup geldi, onu şefkatle kucakladı. Ağlıyordu Tromp Amca. Yanaklarından kara sakalina yaşlar akarak Manfred'i köşesine götürdü.

«Benim zavallı Manie'm,» diye fısıldadı. «İzin vermemeliydim. Durdurmalıydım.»

Karşı köşede Cyrus Lomax'm çevresini kutlayıcılar sarmıştı. Gülüyor, sırtına şaplaklar atıyorlardı. Lomax küçük bir zafer dansı yaptı, hakemlerin o zaferi onaylamasını bekledi. Mahvettiği adama da kaçamak bakışlarla bakıyordu arada. Duyuru yapılr yapılmaz ona gidecek onu cesaretinden ötürü kutlayacaktı.

«**Achtung! Achtung!**» Hakem jürinin kartlarını bir eline, mikrofonu öbür eline almıştı. Sesi hoparlörlerde gumbür gumbür ötüyordu. «Bayanlar, baylar, Olimpiyat altın madalyasının sahibi... Güney Afrikalı Manfred De La Rey!»

Korkunç bir sessizlik oldu, Manfred' in kalbinin üç vuruşu boyunca da devam etti. Arkasından bir itiraz uğultusu yükseldi, arttı, çığlıklar, bağırtılar koptu. Yuh sesleri, ayak vurmalar başladı. Cyrus Lomax deliler gibi sağa sola koşuyor, ipleri sallıyor, hakem kuruluna bağııyordu. Yüzlerce seyirci ringe tırmanma çabasındaydı. Bu kararı herkes protesto etmek istiyordu.

Albay Boldt arka holün kapısında duran birine başını salladı, kahverengi gömlekli fırtına birlikleri hızla salona dalıp ringi kuşattılar, öfkeli kalabalığı geri püskürttüler, Manfred çabucak koridordan içeriye götürüldü.

Hoparlörde hakem, kararı haklı göstermeye çalışıyordu. «Hakem Krauser beş raundu De La Rey'e, bir raundu berabere, dört raundu Lomax'a verdi...» Ama artık onu dinleyen yoktu. Halkın gürültüsü neredeyse hoparlörün sesini bile bastırıyordu.

«Kadın herhalde senden beş altı yaş büyük olmalı,» dedi Tromp Amca ke-limelerini dikkatle seçerek. Sonbahar serinliğinde, parkta yürüyorlardı.

Manfred, «Benden üç yaş büyük,» diye cevap verdi. «Ama onun önemi yok, Tromp Amca. Tek önemli olan, benim onu, onun da beni sevmesi.» Sağ eli hâlâ alçıdaydı. Onu boynuna asarak taşıyordu.

«Manie, sen daha yirmi bir bile değilsin... vasiinin izni olmadan evlene-mezsın.»

«Vasim sensin,» dedi Manfred. Başını çevirmiş, topaz sarısı gözleriyle ona bakıyordu. Tromp Amca gözlerini indirdi.

«Karını nasıl geçindireceksin?»

«Reich'ın Kültür Bakanlığı, hukuku Berlin'de bitirmem için bana burs veriyor. Heidi'nin İstihbarat Bakanlığı'nda iyi bir işi var. Dairesi de var. Ben profesyonel boks yapıp biraz ek para kazanacağım. Mezun olup avukatlığa başlayana kadar. O zaman Güney Afrika'ya döneceğiz.»

«Her şeyi planlamışsın,» diyerek içini çekti Tromp Amca. Manfred başını salladı. Kaşı hâlâ yaralıydı. O yaranın izi ömrünün sonuna kadar kalacaktı. Elini oraya götürürken, «İzin vereceksin, değil mi, Tromp Amca?» diye sordu. «Sen dönmeden evleneceğiz. Bizi senin evlendirmeni ikimiz de çok istiyoruz.»

«İltifat sayarım.» Tromp Amca üzgün gibiydi. Bu çocuğu iyi tanıyordu, Kararını verince ne kadar inatçı olabileceğini biliyordu. İtiraz etmek onu da ha da kararlı kılacaktı.

«Sen bana babalık ettin,» dedi Manfred. «Babalıktan da fazla. Senin kut saman eşsiz bir değer taşır.»

«Manie! Manie! Sen benim hiç sahip olamadığım oğlumsun. Ben ancak senin için iyi olanı isterim. Bu işe böyle aceleyle atılma.»

«Beni asla caydıramazsın.»

«Manie, Trudi Hala'nı düşün...»

«O da benim mutlu olmamı ister, biliyorum,» dedi Manfred.

«Tabii ister. Ama, Manie... Sarah'yı da düşün...»

«Ne olmuş ona?» Manfred'in gözleri öfke ve soğukluk yansıttı. Çenesi meydan okurcasına dışarı fırladı. Suçluluğundan oluyordu bunlar.

«Sarah seni seviyor, Manie. Her zaman sevdi. Ben bile görebiliyorum bunu.»

«Sarah benim kardeşim sayılır. Ben de onu severim. Ağabey gibi severim. Heidi'yi ise bir erkeğin bir kadını sevdiği gibi seviyorum. O da beni bir kadının bir erkeği sevdiği gibi seviyor.»

«Sanırım yanılıyorsun, Manie. Ben Sarah ile ikinizi hep...»

«Yeter, Tromp Amca. Artık duymak istemiyorum. Heidi ile evleneceğim... umarım senin iznin ve kutsamanla olur. Bize o armağanları verecek misin, Tromp Amca?»

Yaşlı adam başını ağır ağır, evet anlamında salladı. Üzgündü. «Size izni mi de, kutsamalarımı da vereceğim, oğlum. Ve sizi sevinçle evlendireceğim.»

Heidi ile Manfred, Havel Gölü'nün kıyısında, Albay Sigmund Boldt'un evinin bahçesinde evlendiler. Eylül başlarında altın bir gündü. Yapraklar sarıya ve kızıla yeni yeni dönüşmeye başlıyordu. O düğünde bulunabilmek için Tromp Amca da, Roelf Stander de takımla dönmeyip geride kalmışlardı. Ro-elf, Manfred'in nikâh tanığı, Tromp Amca nikâhı kıyan papazdı.

Heidi yetim olduğundan, onu damada Sigmund Amca getirip verdi. He-idi'nin arkadaşlarından bir düzine kadarı gelmişti. Çoğu Propaganda ve Enformasyon Bakanlığı'ndaki amirleri ve iş arkadaşlarıydı. Ama başkaları da vardı. Kuzenler, daha uzak akrabalar... çoğu ya SS'lerin kara üniformalarını, ya da **Luftvaffe'nin** mavi, ya da **Wehrmacht'm** gri üniformalarını giymişlerdi. Güzel kızların bazıları yöresel kostümler içindeydi. Nazi Partisi bu tür kıyafetleri çok tutuyordu.

Kısa süren törenden sonra, Albay Boldt'un ikramı olan yiyeceklerle dolu büfe açıldı. Dört kişilik bir orkestra onlara partinin hoşlandığı melodileri çaldı, konuklar acele acele kurulmuş tahta pistte dans ettiler.

Manfred güzel eşine öyle dalmıştı ki, genel havada bir değişme olduğunu fark edemedi bile. Albay Boldt yeni gelen küçük bir grubu karşılamak üzere telaşla kapıya yürüdü. Orkestra birden marş çalmaya başladı.

Konukların hepsi ayaktaydı. Hazırol duruyorlardı kaskatı. Manfred şaşırmakla birlikte, dansı kesip yanında Heidi ile o da hazırola geçti. Yeni konuk-

Iar grubu piste çıktı. Tüm konuklar ellerini kaldırıp Nazi selamı çaktılar, **biri** ağızdan «**Heil Hitler!**» diye bağıldılar. Manfred olup biteni o zaman anlaya bildi. Heidi ile kendisine olağanüstü bir onur bahsedilmekteydi.

Ona doğru yürümekte olan adam, boğazına kadar düğmeli beyaz bir ceket giymişti. Göğsünde demir haç madalyası sallanıyordu. Yüzü solgun, dört köşe, güçlüydü. Siyah saçları alnında öne doğru taranmıştı. Biçimli burnunun altında ufacak bir bıyık vardı. Olağanüstü bir yüz değildi bu yüz. Ama yine de, Manfred'in daha önce gördüğü yüzlerin hiçbirine benzemiyordu. O bakışlar ruhunu deler gibi oldu. Yüreğine girdi, onu ebediyen esir aldı.

Sağ eli hâlâ alçıdaydı ama o Nazi selamını bozmuyordu. Adolf Hitler gülümsedi, başını salladı. «Duyduğuma göre Almanya'nın dostuymuşsunuz, Herr De La Rey,» dedi.

«Ben Alman kanındayım, gerçek bir dostum ve sizin en inançlı hayranınızın!. Varlığınızla bahsettiğiniz büyük onuru tarif edecek kelime bulamıyorum.»

«Amerikalı zenciye karşı kazandığınız o cesur zaferden dolayı sizi kutlarım.» Adolf Hitler elini uzattı. «Aynı zamanda, **Reich'in** güzel kızlarından biriyle olan evliliğinizi de kutlarım.» Manfred, Führer'in elini kendi sağlam sol eliyle tuttu. Titriyordu. Bu anın önemi dehşete düşürmüştü onu. «Size mutluluklar dilerim,» dedi Hitler. «Umarım evliliğiniz Alman halkıyla olan bağlarınızı daha da perçinler.»

Führer'in eli kuru ve serindi. Güçlü olmasına rağmen, bir sanatçının zarafeti de vardı o elde. Manfred'in duyguları onu neredeyse boğacaktı. «Ebediyen, Führer'im. Aramızdaki bağlar sonsuzluğa kadar sürecek.»

Adolf Hitler bir kere daha başını salladı, Heidi 'yle el sıkıştı, onun mutluluk gözyaşlarına gülümsedi, sonra geldiği gibi çabucak çıkıp gitti.

«Hiç aklıma...» diye fısıldıyordu Heidi. Manfred'in koluna sarılmıştı. «Mutluluğum tam oldu artık.»

Manfred giden konuşun arkasından bakarak, «İşte büyüklük,» dedi. «Gerçek büyüklük. Onun Tanrı olmayıp fani olduğuna inanmak zor.»

Sarah Bester, Stellenbosch kasabasının anacaddesinde pedal çevirerek hafif trafiğin arasında ilerliyordu. Kaldırımlardan tanıdığı biri geçerse el sallamaktaydı. Okul kitaplarını bisikletin arkasına kayışla bağlamış, etekleri rüzgârla uçuyor, şapkasını eliyle tutmak zorunda kalıyordu.

Sabahleyin geçen sömestrin notları açıklanmıştı. Bir an önce Trudi Hala'

selmişti Sarah. Karnesinde, «Aferin, iyi çalışmaya devam et,» diye yazılıydı. Bu yıl, son yılıydı lisede. Ekim ayında on yedi yaşını dolduracak, bir ay sonra da olgunlaşma sınavlarına girebilecekti.

Manie gurur duyacaktı onunla. Zaten Sarah'yı okulun en iyi öğrencilerinden biri durumuna getiren şey hep onun verdiği ilhamdı. Ne kadar da uzun zaman olmuştu Manie gideli! Ama dönecekti artık. Sarah geceleri tek başına ağlamak zorunda kalmayacaktı. Manie dönecek, her şey yeni baştan düzelecekti.

Onunla evli olmayı hayal ediyordu. Sabahları kahvaltısını hazırlamayı, gömleklerini yıkamayı, çoraplarını yamamayı, kilisede onun yanında oturmayı... ona **Meneer** diye hitap etmeyi... Trudi Hala'nın Tromp Amca'ya yaptığı gibi. Her sabah onun yanında uyanıp o güzel sarışın başı kendi yatağında görmeyi. Hayatta daha çok istediği hiçbir şey yoktu! Bundan emindi.

«Bir tek Manie,» diye fısıldadı. «Her zaman, bir tek Manie. Tek varlığım o. Tek özlediğim o.»

İlerde, evin kapısında postacıyı gördü. Bisikletten atlayıp seslendi. «Bize bir şey var mı, Bay Grobler?»

Postacı sırttı, çantasından bir zarf çıkardı.

«Telgraf var!» dedi önem vere vere. «Uzak diyarlardan telgraf... ama size değil, küçükhanım... Halanıza.»

«Ben imzalarım!» Sarah deftere adını karaladı, bisikletini duvara dayayıp basamakları uçarcasına çıkarak eve daldı.

«Trudi Hala!» diye bağırdı. «Bir telgraf! Neredesin?»

Yemek kokuları geliyordu. Sarah onu nerede araması gerektiğine kolay karar verdi.

«Telgraf!» diye bağırarak mutfığa daldı. Trudi Hala elinde oklavayla tah-ta masanın başındaydı. Yüzüne sarkan kır saçlarını üfleyerek uçuruyordu. Doğruldu.

«Ulu Tanrım, daha neler! Hanımefendi gibi davranmasını öğren, Sarie, artık çocuk değilsin...»

«Telgraf! Bak, sahici bir telgraf! İlk defa geliyor.»

Trudi Hala bile etkilenmişti. Elini uzatacakken durdu.

«Ellerim unlu. Sen aç, Sarie.»

Sarah zarfı yırttı. «Sana okuyayım mı?» diye sordu.

«Evet. Evet, oku... kimden geliyor?»

«Tromp Amcadan. **Görevine bağlı kocan Tromp Bierman** diye imzalamış.»

«Komik adam! Gereksiz kelimeler için para harcamış,» diye homurdandı Trudi Hala. «Okusana ne diyor?»

«**Sizlere haber vermek istediğim konu Manfred'in...**» Sarah'nın sesi kesiliverdi, hevesli ifadesi birden yok oldu.

«Devam et, çocuğum,» diye üsteledi Trudi Hala. «Yüksek sesle oku.»

Sarah tekrar başladı. Sesi bir fısıltıya dönüşmüştü. «**Sizlere haber vermek istediğim konu Manfred'in bugün Heidi Kramer adlı bir Alman kıızıyla evlenmiş olduğudur. Berlin Üniversitesi'ne devam etmeyi planlıyor, benimle eve dönmeyecek. Benim gibi sizin de ona mutluluk dileyeceğinizden eminim. Görevine bağlı kocan Tromp Bierman.**»

Sarah gözlerini kâğıttan ayırdı, ikisi bakıştılar.

«İnanamıyorum...» diye soludu Trudi Hala. «Bizim Manfred'imiz. O as-, la... asla bizi terk etmezdi.» Birden Sarah'nın yüzünü fark etti. Yüzü kül rengi olmuştu.

«Ah, benim küçük Sarie'm.» Kadının tombul yüz çizgileri merhametle kırıştı, elleri kıza uzandı ama Sarah telgrafi elinden atıp mutfaktan fırlayıverdi.

Kapıdan bisikletini kaptı, pedalları elinden geldiği kadar hızlı çevirerek yola koyuldu. Şapkası başından uçtuğunda farkına bile varamadı. Gözleri iri iri açılmış, kupkuruydu. Dosdoğru dağlara gidiyordu.

Yokuş artık bisikletle çıkılamayacak kadar dikleşince bisikleti bıraktı, koşarak çıkmaya başladı, sonunda doruğa vardı. Orada patikadan saptı, kendini yerdeki ıslak çam iğnelerinin üzerine attı. Sevgisini ve vücudunu... üstelik ruhunu da Manfred'e verdiği yedi burası.

Soluğu normale dönünce orada sessizce yatmayı sürdürdü. Hıçkırıyor, ağlamıyordu. Yüzünü kolunun oyuğuna dayamış, öylece yatıyordu. Gün bitti, rüzgâr kuzeybatıya döndü, bulutlar toplanmaya başladı. Ortalık kararırken yağmur başladı, hava saatinden önce kapkaranlık kesildi. Ortalık buz kesti, onun minik vücudu sırlıslıkam ve hareketsiz, olduğu yerde kaldı. Başını kaldırmıyordu. Kaybolmuş bir köpek yavrusu gibi öylece yatıyor, karanlıkta yalnız yüreği ağrıyordu.

Manfred, Manfred, nereye gittin sen? Neden seni kaybetmek zorunda kaldım?

Sabah olmadan biraz önce arama ekiplerinden biri onu buldu. Bütün gece dağın her yanını arşınlayıp durmuşlardı. Kaldırıp köye taşıdılar.

«Zatürree, Mevrouw Bierman,» dedi doktor ikinci gece tekrar geldiğinde. «Onun hayatı için siz mücadele etmek zorunda kalacaksınız... kendi mücadele etmek istemiyor gibi.»

Trudi Hala, Sarah'nın yeni kurulan kent hastanesine gönderilmesine izin vermedi, kızı kendisi baktı. Terini süngerlerle sildi, ateşi çıktıkça alnına buzlar koydu, yatağın kenarına oturup onun sıcacık elini tuttu, ateş düşüp Sarah bembeyaz ve dermansız kaldığı zaman da yanından ayrılmadı. Kızın tüm eti eriyip gitmiş, bir deri bir kemik kalmıştı.

Altıncı gün Sarah oturup Hala'nın yardımıyla biraz çorba içebildi. Doktor o gün son ziyaretini yaptı, kapalı kapının iç tarafında Sarah'yı dikkatle muayene etti. Daha sonra Trudi Hala'yı mutfakta bulup onunla da alçak sesle ve ciddi şekilde konuştu. O gidince Trudi Hala tekrar yatak odasına dönüp yatağın kenarına ilişti.

«Sarah.» Kızın incecik elini avucuna aldı. Hafiflemişti eli. Buz gibiydi. «Son âdetini ne zaman gördün?» diye sordu.

Sarah uzun saniyeler boyunca ona hiç cevap vermeden baktı, sonra ilk defa olarak ağlamaya başladı. Gözyaşları gözlerinden ağır ağır taşıyor, omuzları sarsılıyordu.

«Ah, benim küçük kızım.» Trudi Hala ona uzandı, başını kendi göğsüne yasladı, saçlarını okşadı. Sonra birden eli Sarah'nın başında donar gibi oldu. Durumu anlamıştı.

«Manie... Manie'ydi, değil mi!»

Soru değildi aslında bu. Sarah'nın bağrından bir hıçkırık daha koptu.

«Ah, Sarie... ah, benim zavallı küçük Sarie'm.»

Trudi Hala istemeksizin başını masada duran fotoğrafa çevirdi. Manfred De La Rey boks kılığında, belinde gümüş şampiyonluk kemeriyle. Altında yazılar vardı. «Küçük Sarie'ye, ağabeyi Manfred'den.»

«Ne korkunç bir şey!» diye soludu Trudi Hala. «Ne yapacağız şimdi?»

Ertesi gün Trudi Hala mutfakta hediye gelen bir kuzu budunu firma hazır-larken Sarah yalınayak mutfığa geldi.

«Yataktan kalkmamalıydın, Sarie,» dedi Trudi Hala ciddi bir sesle. Sarah ondan tarafa bakmadı bile. Kadın sustu.

Sarah sobaya yürüdü, demir kapağı kaldırdı. Trudi Hala onun Manfred'in resmini elinde tutmakta olduğunu o zaman gördü. Çerçevesinden çıkarmış, mutfığa getirmişti. Onu sobaya attı, alevler yakmıca kadar seyretti. Ayakları üzerinde sallandı. Neredeyse sıcak sobanın üzerine düşecekti. Trudi Hala onu yakaladı, mutfaktaki sandalyeye oturttu.

Sarah birkaç dakika orada sobaya bakarak oturdu.

«Ondan nefret ediyorum,» dedi yavaşça. Trudi Hala gözlerindeki ifadeyi saklamak için başını eğdi.

«Biliyorum ne yapacağımı,» diye devam etti Sarah. Sesinin soğukluğu Trudi Hala'yı ürpertti. Her zamanki çocuk sesi değildi bu ses. Hayatın katılaştığı, soğuk, öfkeli bir kadının sesiydi.

On bir gün sonra Roelf Stander döndü. Altı hafta sonra da Sarah ile ikisi, kilisede evlendiler. Sarah'nın oğlu 16 Mart 1937 günü doğdu. Zor bir doğumdu. Çocuk iri kemikli, anne dar kalçalıydı. Üstelik zatürreeden daha tam iyileşmiş sayılmazdı.

Roelf doğumdan hemen sonra Sarah'nın yanına alındı. Yatağın yanında durup çocuğun şiş suratına baktı.

«Ondan nefret ediyor musun, Roelf?» diye sordu Sarah yattığı yerden. Yüzü ter içindeydi. Çok yorgundu. Roelf bir an sessiz kalıp bu soruyu düşündü, sonra başını iki yana salladı.

«O senin bir parçan,» dedi. «Senin olan hiçbir şeyden nefret edemem.» Sarah ona elini uzattı, o yaklaşp tuttu.

«İyi bir insansın. Sana iyi bir eş olacağım, Roelf. Söz veriyorum.»

«Ne diyeceğini çok iyi biliyorum, baba,» diyordu Mathilda Janine, babasının bakanlık masasının karşısındaki koltuktan.

«Biliyorsun demek,» dedi Blaine. «O halde duyalım bakalım, ne diyecek-mişim.»

«Önce...» Mathilda Janine işaret parmağını havaya kaldırmıştı. «David Abrahams iyi bir genç, diyeceksin. Parlak bir hukuk öğrencisi, uluslararası ünü olan bir sporcu... bu ülkenin Berlin Olimpiyatları 'nda kazandığı iki ma dalyadan birini o aldı, diyeceksin. Ondan sonra, iyi yürekli, düşünceli bir genç olduğunu, büyük espri yeteneği olduğunu, çok iyi dans ettiğini söyleyecek, kendine göre, komik bir biçimde yakışıklı olduğuna, herhangi bir kıza iyi bir eş olacağına değineceksin. Ondan sonra, 'ama' diyeceksin ve ciddi gözükeceksin.»

«Demek bütün bunları söyleyeceğim, öyle mi?» Blaine başını şaşkınlıkla sallıyordu. «Pekâlâ, ama deyip ciddi gözüktükten sonra... lütfen benim adıma devam et, Matty.»

«Ama o Yahudi, diyeceksin. Bu sefer yalnız ciddi değil, **fena halde ciddi** i gözükeceksin.»

«Herhalde fena halde ciddi gözükürken yüz kaslarım da epey zorlanacak. Pekâlâ, devam et.»

«Benim sevgili babam asla basitleşmez. 'Beni yanlış anlama, en iyi dostlarımdan bazıları Yahudidir,' gibi adi laflar söylemeye kalkışmaz, değil mi?»

«Asla.» Blaine sırtıtmamaya çalışıyordu. Konuşmanın akışından fena halde kaygı duyduğu halde, elinde olmaksızın gülmesi geliyordu. Havuç başlı, sevgili küçük kızının bu şeytanlıklarına hiç dayanamazdı. «Yo, onu asla söylemem.»

«Ama, diyeceksin, karışık evlilikler her zaman zordur, Matty. Evlilik zaten farklı din ve gelenekler olmasa bile yeterince zor bir iştir, diyeceksin.»

«Ne kadar akıllı adammışım,» diyerek başını salladı Blaine. «Sen ne cevap vereceksin peki?»

«Ben de sana, bir yıldır Haham Jacobs'dan ders almakta olduğumu, gelecek ay Yahudi dinine geçeceğimi söyleyeceğim.»

Blaine yüzünü buruşturdu. «Benden hiç sır saklamazdm, Matty.»

«Anneme söyledim.»

«Anlıyorum.»

Kız neşeye gülümsedi. Hâlâ işi oyuna getirmek istiyordu. «Sonra da bana, ama Matty, sen daha bebecsin, diyeceksin.»

«Sen de bana, gelecek doğum günümde on sekizimi dolduruyorum, diyeceksin.»

«Sen de suratını asıp, David'in planları nedir, diye soracaksın.»

«Sen de bana, yıl sonunda yılda iki bin sterlin maaşla Courtney Maden'de çalışmaya başlıyor, diyeceksin.»

«Onu nereden bildin?» Matty afallamıştı. «David daha bana bile yeni...» Sustu. Babasının nereden duyduğunu anlamıştı. Koltuğunda kıpırdandı. Babasının Centaine Courtney'le olan ilişkisi onu belli etmek istemediği kadar rahatsız ediyordu.

«Onu seviyor musun, Matty?»

«Evet, baba. Tüm kalbimle.»

«Ve annen de iznini aldın herhalde... ondan eminim.» Yıllar boyunca Mathilda Janine de, Tara da, anneyi babaya karşı kullanmanın ustası olmuşlardı.

Mathilda Janine suçlu suçlu başını salladı. Blaine masadaki puro kutusundan kendine bir puro seçti, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı.

«Bu hafife alınarak adım atılacak bir konu değil, Matty.»

«Hafife almıyorum. David'i iki yıldır tanıyorum.»

«Bana hep sen meslek kadını olacaksın gibi gelirdi...»

«Öyleyim, baba. Mesleğim David'i mutlu etmek, ona bol bol bebek doğurmak.»

Blaine puroyu yakıp homurdandı. «Eh, o halde David'i yolla da benimle görüşün. Küçük kızıma iyi bakmazsa başına neler geleceğini bir anlatayım ona.»

Mathilda Janine masanın çevresinden dolaştı, kendini onun kucağına atıp iki kolunu boynuna doladı. «Sen dünyanın en harika babasısın!»

«Sana teslim olduğum zamanlar!» diye sözün sonunu getirdi Blaine. Kızı onu sıktı, sıktı, boynunu acıtacak kadar sıkı kucakladı.

Şasa'yla David, Rapide'le Windhoek'e kadar uçtular, Abe Abrahams'la karısını alıp düğüne getirdiler. David'in ailesinin diğer üyeleriyle yakın dostlarının çoğu, aralarında Twentyman-Jones da olmak üzere, trenle geldiler. Mathilda Janine'in dost ve akrabaları da bunlara katılınca, Gardens Sinago-gu'nu ağzına kadar dolduran bir kalabalık oluştu.

David, Şasa'nın kendisine bu evlilikte tanıklık etmesine bayılırdı gerçi. Ama hahamı ikna edip, Yahudi dinine yeni geçen gelini kabul ettirmek bile zor olmuştu. David bunun üzerine bir Hristiyanı daha törende görevlendirmeyi göze alamıyordu. Ama Şasa, sonradan Blaine'in verdiği resepsiyonda olağanüstü komik bir nutuk çekti, herkesi kırdı geçirdi, David'e bir hayli takıldı.

Düğün töreni Şasa'ya ayrıca bir olanak daha tanıdı. Tara Malcomess'le geçici barışmalarından birini daha gerçekleştirebildi. Berlin Olimpiyatları'ndan bu yana geçen iki yıldan beri ilişkileri fırtınalarla güneşli havaların sürekli yer değiştirmesine benziyordu. Olayın kahramanı olarak kendileri bile zaman zaman durumlarının nasıl olduğunu tam bilemiyorlardı.

Her konuda birbirine karşı bir tutum içindeydiler. En sevdikleri konu olan politikadan, gelir dağılımı düzenine kadar.

Tara genellikle imtiyazlı zenginlerin, yönetici sınıfların duygusuzluğu konusunda söyleyecek bol bol söz bulabiliyordu. Bu arada, tek üstün yanı güzel bir surat, zengin ve hoşgörülü bir anne olan genç bir erkeğin nasıl olup da oyuncakları arasında on beş polo tayı, özel imalat yeşil bir Jaguar, iki motorlu bir uçak bulundurabildiği, buna karşılık binlerce siyah çocuğun açlıktan ve kötü beslenmeden şiş göbeklerle, eğri bacaklarla dolaştığı konusunda pek çok soru soruyordu.

Beri yandan Şasa da, tanrıça gibi yüzü ve vücudu olan bir kızın bu niteliklerini proleter görünme hevesiyle saklamasını bir günah ve sahtekârlık sayıyordu. O kızın uyanık bulunduğu her saati ya çalışma odasındaki masanın ba-

şında ya da kentin yoksul mahallelerinde geçirmesini, köşelerde dilenerek topladığı parayla çorba yapıp yoksullara dağıtmasını ise hiç onaylamıyordu.

Yeni mezun olmuş, hepsi Bolşevik bir yığın doktor bozuntusu arkadaşının yanında hemşirelik etme bahanesiyle hastanelerde çalışmasını, onca berbat hastalık mikrobunun, veremin, frenginin, dizanterinin kol gezdiği, kronik alkolizmin ve nice belanın kurbanı insanların bulunduğu yerlerde bulunmasını da hiç kabul edemiyordu.

«Aziz Fransı'sin şansını varmış ki seninle boy ölçüşmek zorunda kalmadan ölmüş. Senin yanında zavallı adam Hun Hakanı Atilla gibi kalırdı herhalde,» diye takılmıştı ona bir gün.

Şaşa onun arkadaşlarını can sıkıcı, dar görüşlü buluyor, kılık kıyafetlerini de hiç beğenmiyordu.

«Bunlarda ruh yok, klas yok, Tara. Bunlardan biriyle sokakta birlikte yürümeyi nasıl göze alabiliyorsun?»

«Onların hayat tarzı, geleceğin hayat tarzı. Klası da insanlığın klası.»

«Konuşman bile onlara benziyor, Tanrı aşkına!»

Ama aralarındaki bu farklılıklar, Tara Malcomess'in namusu ve bekâreti konusundaki görüş ayrılıklarının yanında solda sıfır kalıyordu.

«Tanrı aşkına, Tara, Kraliçe Victoria öleli otuz yedi yıl geçti. Biz yirminci yüzyıldayız.»

«Tarih dersine teşekkürler, Şaşa Courtney. Ama bir kere daha elini külotunun içine daldırmaya kalkarsan kolunu üç yerinden kırarım, bunu da bil.»

«Külotunun içinde ne olağanüstülük var ki? Bir yığın hanım daha...»

«Hanım lafı yanlış bir kere ama onu bir kenara bırakalım. Bence sen artık dikkatini onlara yönelt ve beni rahat bırak.»

«Akşamdan beri ettiğin tek mantıklı söz bu işte,» demişti Şaşa buz gibi bir öfkeyle. Spor Jaguar'ını çalıştırıp gürültüler ve dumanlar arasında fırlayıp gitmişti sonra da.

O kavga iki ay önce olmuştu. Ama arada Şaşa her gün Tara'yı düşünmüştü. Hani Madeni'nin sıcağında ter dökerken de, Abe Abrahams'la Windho-ek'de anlaşmalar üzerinde çalışırken de, Orange Nehri'nin sularının çamur renginden gümüş rengine dönüşünü seyrederken de gözünün önünde Tara'nın hayali vardı.

Kendini avutmak için Rapide'ini Kalahari üzerinde tozlan kaldıracak kadar alçaktan uçuruyor, havada akrobasi numaraları yapıyordu ama yere indiği anda Tara'nın hayali yine onu bekliyordu.

Hani'nin esrarengiz tepelerinin ardında kızıl yeleli Kalahari aslanlarını av-ladı. Kendini çeşitli Courtney şirketlerinin işlerine gömdü. Annesiyle çalışıp, onun düşünce tarzını öğrenmeye uğraştı. Sonunda annesi ona yeterince gü- venmeye başladı, küçük şirketlerden bir kısmının yönetimini tümüyle ona bıraktı.

Poloyu hemen hemen öfkeli bir adanmışlıkla oynuyor, kendini de, atlarını da olağanüstü zorluyor, sıra sıra kadınları baştan çıkarıyordu. Gencini de, pek genç olmayanını da, güzelini de, pek güzel olmayanını da, evlisini de, bekâ-rını da, bir dereceye kadar tecrübelisini de. Ama Tara Malcomess'i yeniden gördüğünde içinde bir boşluk hissediyor, onsuz geçirdiği zamanları yaşanmış olarak düşünemiyordu.

Kız kardeşinin düğünü için Tara silik kıyafetlerini rafa kaldırdı. Solcu en-telektüellerin üniforması gibi şeyler giyerdi genellikle. Ama o gün gelinin ne-dimesi olarak mavimsi pırıltıları olan gri bir ipekli giymişti. Kumaş çok gü-zeldi ama, tabii onun çelik rengi gözlerinin yanında yine de sönük kalıyordu. Saçlarını değiştirmiş, kısa kesmişti. Duman gibi bukleleri başını çevreliyor, ensesini çıplak bırakıyor, boyunu daha uzun gösteriyor, bacaklarının güzelli-gini daha bir vurguluyordu.

Kalabalık salonun iki ucundan birbirlerine uzun süre baktılar. Şasa'ya san-ki ortalığı bir şimşegin ışığı aydınlatmış gibi geldi. Onun da kendisini bir o kadar özlediğini, bir o kadar düşündüğünü anladı birden. Sonra kız başıyla na-zik bir selam verdi, tüm dikkatini yanındaki adama çevirdi.

Şasa o adamların daha önce de bir kere tanışmıştı. Adı Hubert Langley'di. Tara'nın kanayan kalpler ekibindendi o da. Eski püskü bir tüvit ceket giymişti. Dirsekleri deri parçalarıyla yamalıydı. Oysa salondaki erkek konukların çoğu smokinliydi. Adam Tara'dan üç santim kadar kısa, madeni çerçeveli gözlük takmış, saçları vaktinden önce dökülmeye başlamış biriydi. Sakalının rengi ve dokusu yeni doğmuş civcivlere benziyordu. Üniversitede sosyoloji kür-süsünde öğretim görevlisiydi.

Tara bir keresinde Şasa'ya, «Huey aslında Komünist Parti üyesidir, ne ha-rika değil mi?» diye bilgi de vermişti. Sesi dehşet doluydu bunu söylerken. «Kendini tümüyle adamıştır. Çok da parlak bir zekâsı vardır.»

Şasa da, «Demek ki genç adam kötü ve yağlı bir montür üzerinde parıl-da-yan bir mücevher,» demiş, bu söz üzerine yeni bir dargınlık süresine daha gir-mişlerdi.

Şu anda Huey'in çilli elini Tara'nın koluna dayadığını görüyordu. Hele de eğilip tel tel bıyığını Tara'nın sedef gibi kulağına değdirerek bir şeyler fısıl-

dadığında, Şaşa ağır ağır boğulmanın bile bu adama hafif bir ceza olacağına karar verdi.

Engel olmak üzere karşıya yürüdü. Tara onu soğuk karşıladı. Kanının kulaklarında gümbür gümbür atmakta olduğunu hiç belli etmedi. Şaşa'yı ne kadar çok özlediğini, demin delikanlı konuşmasını yapana kadar fark etmemişti.

Yine aynı atlı karıncaya binecek değiliz, diye uyardı kız kendini. Tüm savunma düzenini harekete geçirdi. Şaşa onun öbür yanındaki sandalyeye oturdu, onunla şakalaştı, bir yandan yüzüne hayran bakışlarla baktı. Tara bir kere gülmeye başlarsa işinin bittiğini biliyordu. Kendini tutmaya uğraştı. Şaşa onun savunma düzenlerini ustalikle, nefis zaman ayarlamalarıyla kırıyordu birer birer. Sonunda Tara bir kıkırdamayla teslim oldu, Şaşa da onu Huey'in yanından kaldırarak başarisını sürdürdü.

Mathilda Janine balkondan bakıp ablasını gördü, elindeki gelin buketini dosdoğru ona fırlattı. Tara yakalamak için hamle yapmadı. Ama Şaşa buketi havada kapıp eğilerek Tara'ya uzattı. Düğün konukları alkışladılar, bilgiç bilgiç bakıştılar.

David'le Matty, arabalarının arkasına bağlanmış eski pabuçları, konserve kutularını sürükleyerek gittikten sonra Şaşa da Tara'yı Jaguar'ına bindirmeyi başardı. Onu bu sefer dağa götürmeyecek, o hatayı işlemeyecekti. Hout Kör-fezi'nin sarp kayalıklarına yöneldi. Güneş Atlas Okyasunu'nun yeşil sularına batarken onlar da barışmalarını kutluyorlardı.

Tara'nın vücudu belindeki görünmez bir çizgiyle kesin şekilde ikiye bölünmüştü. Böyle iyi zamanlarda o çizginin üzerinde kalan kısım Şaşa'ya sunulabilirdi. Ama güney kesim, dokunulmazdı. Bu yasak ikisini de gerilimli bir hale getiriyordu. Sonunda Tara'nın kapısında son bir kere öpüşerek ayrıldılar.

Bu barışmaları dört ay sürdü. Bir rekor sayılırdı onlar için. Şaşa bu arada kendine bir bilanço düzenledi, Tara'nın avantajlarıyla bekârlığın avantajlarını iyice tarttı. Onsuz yaşayamıyorum, diye karar verip Tara Malcomess'e evlenme teklif etti... ama onun verdiği cevap karşısında fena halde bozuldu.

«Aptallaşma, Şaşa. Bayağı bir hayvansal mıknaşın dışında ikimizin hiçbir ortak yanı yok.»

«Haksızlık ediyorsun, Tara,» diye itiraz etti genç adam. «Benzer ailelerden geliyoruz, aynı dili konuşuyoruz, aynı esprilere gülüyoruz...»

«Ama Şaşa... sana vız geliyor.»

«Parlamentoya girmek niyetinde olduğumu biliyorsun.»

«O bir meslek seçimi kararı... bir sevgi kararı değil. Yoksullara, zavallılara, ihtiyaç içinde olanlara acımak, onları sevmek değil.»

«Ben onlara önem verir, düşünürüm...»

«Sen Şaşa Courtney'e önem verirsin, bir tek onu seversin.» Sesi sertti kızın. «Sence yoksul, yalnızca beş polo atı olan adamdır.»

«Geçen saydığımda babanın on beş atı vardı,» diye sitem etti Şaşa.

«Babamı bu işe karıştıрма,» diye parladı Tara. «Babam bu ülkenin siyah-ları ve kahverengileri için kendi payına düşenden fazlasını yapmıştır.»

Şaşa iki elini havaya kaldırıp onu susturdu. «Saçmalama, Tara! Bilirsin, Blaine Malcomess'in en büyük hayranlarından biriymdir. Niyetim ona hakaret etmek değil, benimle evlenesin diye seni razı etmek.»

«Yararı yok, Şaşa. Benim inancıma göre bu ülkenin büyük servetleri yoksullara dağıtılmalı. Courtney'lerin, Oppenheimer'lerin elinden alınıp...»

«Bu sözler Tara Malcomess'in değil, Huey Langley'in sözleri. Komünist dostun var olan servetleri bölmek yerine, yeni servetler yaratmayı düşünse daha iyi olur. Courtney'lerin, Oppenheimer'lerin ve diğerlerinin elindeki her şeyi alıp bu ülkenin nüfusuna paylaştırırsan, herkes o akşam doğru dürüst bir yemek yer, ertesi gün de hepimiz birden açlıktan ölüyoruz, Courtney'lerle Oppenheimer'ler de dahil.»

«Bak, gördün mü işte!» Tara zafer kazanmış gibiydi. «Kendinden başkalarının açlıktan ölmesi seni hiç rahatsız etmiyor.»

Şaşa bu iddianın haksızlığı karşısında ne yapacağını şaşırdı. Tam komple saldırıya geçeceği sırada kızın gözündeki çelik ışıkları fark etti, kendini tuttu.

Sesini inandırıcı çıkarmaya çalışarak, «İkimiz evli olsak sen beni etkiler-sin, senin gibi düşünmem için kandırırsın...» diye başladı.

Tara kendini ciddi bir kışırmaya hazırlamıştı. Bu sözü duyunca omuzları sarktı.

«Seni kurnaz kapitalist!» dedi. «Hileli dövüşüyorsun.»

«Seninle dövüşmek istemiyorum, canım. Yapmak istediğim şey dövüşme-nin tam tersi.»

Tara kendini tutamayıp güldü. «İşte sinirime dokunan bir yanın da bu. Beynini donunun içinde taşıyorsun.»

«Soruma hâlâ cevap vermedin. Benimle evlenecek misin?»

«Sabah dokuzda teslim etmem gereken bir araştırmam var. Bu akşam altı-da da hastanede nöbetim başlıyor. Lütfen beni eve götür, Şaşa.»

«Evet mi hayır mı?» diye sordu Şaşa.

«Belki. Ama ancak sosyal vicdanında büyük bir gelişme gördüğüm zaman. Ve kesinlikle de masterimi yapmadan değil.»

«O daha iki yıl demektir.»

«On sekiz ay,» diye düzeltti Tara. «O zaman için bile söz vermiş değilim. Yalnızca koca bir 'belki'.»

«O kadar bekleyebilir miyim, bilemiyorum.»

«O halde güle güle Şaşa Courtney.»

Rekorlarını dört aydan fazla uzatamadılar. Üç gün sonra Şasa'ya bir telefon geldi. Şaşa annesiyle ve Fransa'dan yeni getirtilen şarap uzmanıyla oturmuş çalışıyordu. Weltevreden üzümlerinden yapılan Cabernet Sauvignon'ları tartışmaktaydılar. Centaine'in sekreteri odaya girdi.

«Master Şaşa için bir telefon,» dedi.

«Şimdi gelemem. Not alın, sonra arayayım.» Şaşa masadaki etiket örneklerinden başını bile kaldırmamıştı.

«Arayan Bayan Tara. Acil diyor.»

Şaşa çekingen bakışlarla Centaine'e baktı. Centaine'in katı ilkelerine göre iş her şeyden önce gelirdi. Sosyal faaliyetlerle spor faaliyetleri araya giremezdi. Ama bu sefer Centaine oğluna başını salladı.

«Hemen dönerim.» Şaşa hızlı adımlarla salondan çıktı, birkaç saniye sonra da döndü.

Centaine onun yüzünü görünce hemen ayağa kalktı.

«Ne oldu?» diye sordu.

«Tara,» dedi Şaşa. «Tara'ydı.»

«İyi miymiş?»

«Hapisteymiş.»

Normal olarak Şasa'nın Jaguar'ını çıkarıp Weltevreden'den Victoria Cad-desi 'ndeki nezarethaneye varması yarım saat sürerdi. Ama bu sefer yol kontrollerinden ötürü bir saati de aştı.

«O tarafa geçemezsiniz, efendim,» dedi son kontrolde bir çavuş. «O kara şeytanlar her yana tuğlalar atıyor, ne bulurlarsa yakıyorlar.»

«Çavuş. Bana haber geldi. Nişanlım orada ve bana ihtiyacı var. Başı fena halde dertte. Onun yanına gitmeye izin vermek zorundasınız.»

«Emir emirdir, efendim, özür dilerim.» Barikatta yarım düzine kadar polis vardı. İşlerinden dördü siyah belediye polisiydi.

«Çavuş, sizin karınız ya da anneniz aynı durumda olsa ne yapardınız?»

Çavuş çevresine ödelek bakışlarla baktı. «Bakin, şöyle yapabilirim,» dedi. «Adamlarım barikatı bir dakikalığına kaldırır, hepimiz arkamızı döneriz. Ben sizi hiç görmedim ve hakkınızda bir şey bilmiyorum.»

Sokaklar bomboş, çöp doluydu. Her yanda yerinden çıkarılmış taş ve tuğlalar yatıyordu. Bir iki kere sokak aralarında, pencerelerde belli belirsiz gölgeler gördü ama kimse onu durdurmaya ya da ona saldırmaya kalkmadı. Şaşa yine de Victoria Caddesi'ndeki merkez karakoluna vardığında içinde bir rahatlama duydu.

«Tara Malcomess.» Ön danışma masasındaki çavuş bu adı hemen tanıdı. «Evet, herhalde tanıyoruz! Dört adamım zor getirdi onu buraya.»

«Suçu ne, çavuş?»

«Durun bakayım...» Adam önündeki listeye baktı. «Şu ana kadar saptadıklarımız, yasadışı bir mitinge katılmak, kasten mal ziyanına neden olmak, şiddete başvurmak, hakaret ve tehdit, görev yapan polisi engellemek, polise saldırmak, silahlı saldırı ya da kasıtlı saldırı.»

«Kefaleti yatırırım.»

«Epey tutar bence.»

«Babası Albay Malcomess'dir. Kabinede bakan.»

«Ya... neden daha önce söylemediniz? Lütfen biraz bekleyin.»

Tara'yı gözü morarmış ve bluzu yırtık olarak getirdiler. Kızıl kumral saçları darmadağın olmuştu. Şaşa'ya parmaklıkların arasından baktı.

«Huey ne olacak?» diye sordu.

«Huey cehennemin dibine gitse vız gelir bana.»

«O halde ben de onunla yanarım,» dedi Tara kararlı bir sesle. «Buradan onsuz çıkmam.»

Şaşa o madonna suratındaki inadı hemen gördü, içini çekti. Bu iş ona yüz sterline patladı. Ellisi Tara için, ellisi de Huey için.

«Onu arabama alırsam Allah belamı versin,» dedi Şaşa sonunda. «Elli pappel hangi uyuz Bolşeviğe olsa yeter. Yürüyerek gitsin ahırına.»

Tara, Jaguar'ın ön koltuğuna bindi, kollarını meydan okurcasına kavuşturdu. Şaşa motoru homurdutıp gereksiz bir öfkeyle gazlarken ikisi de konuşmıyorlardı.

Zengin kesim olan güney kesimine yöneleceği yerde, Jaguar Şeytan Tepe-si'nin alt yamaçlarına yönelmişti. Oradan hâlâ alevler içinde olan Altıncı Mahalle görünüyordu.

«Ne yapıyorsun?» diye sordu kız, Şaşa motoru kapatınca.

«Eserine bir bakmak istemez misin?» Şaşa'nın sesi soğuktu. «Herhalde başarından gurur duyuyorsundur.»

Tara yerinde tedirgin, kıpırdandı. «Onu biz yapmadık,» diye mırıldandı. «Serserilerle gangsterler yaptı.»

«Sevgili Tara, ihtilallerin öyle olması gerekir zaten. Suça eğilimli unsurlar, kurulu düzeni yıkmak üzere kıskırtılır. Yasayı ve düzeni yerle bir etmeye sürülür. Daha sonra liderler ortaya çıkıp, yeni düzeni kurmak için ihtilalcileri vururlar. Kahramanın Lenin'in öğretilerini hiç incelemedin mi?»

«Polisin hatasıydı...»

«Evet, her zaman polisin hatasıdır. O da Lenin'in planının bir parçası.»

«Ama durum öyle değil...»

«Sus,» diye tersledi onu Şaşa. «Bir tek kere sus da beni dinle. Ben senin bu Jan Dark havalарına yeterince dayandım. Saçma ve safdil bir tutumdu ama, seni sevdiğim için hoşgördüm. Ama insanların evlerini yakmaya, tuğlalar, bombalar atmaya başladığın zaman, artık komik de olmuyor.»

«Beni azarlamaya kalkma,» diye parladı Tara.

«Bak, Tara. Şu dumanlara, alevlere bak. Bunlar senin seviyorum diye iddia ettiğin insanların evleri. Yardım etmek istiyorum dediğin insanlar. Meşaleyi onların evlerine, yuvalarına, hayatlarına tuttun sen.»

«Ben asla düşün...»

«Evet, tabii düşünmedin. Ama şimdi sana başka bir şey daha söyleyeceğim... onu hatırlasan iyi edersin. Bu sevdiğim ülkeyi mahveder, insanların acı çektirirsen, o zaman benim düşmanım olursun ve seninle ölene kadar savaşırim.»

Tara uzun süre sessiz kaldı. Başını öte tarafa çevirmişti. Sonunda alçak sesle, «Beni eve götürür müsün lütfen?» dedi.

Şaşa eve dolambaçlı yoldan, Masa Dağı'nın eteğini dolanarak gitti, patırtılı mahallelerden uzak durdu. Yolda bir daha konuşmadılar. Şaşa arabayı Newlands'da, Malcomess Terin bahçesinde durdurduğu zaman Tara, «Belki de haklısın,» dedi. «Belki gerçekten düşmanız 'kimiz.» Jaguar'dan indi, başını eğip pencereden ona baktı.

«Hoşça kal, Şaşa,» dedi alçak sesle. Sonra dönüp hüzünlü bir tavırla eve girdi.

«Güle güle Tara,» diye fısıldadı Şaşa da. «Güle güle benim sevgili düşmanım.»

Courtney'lerin hepsi Weltevredden'in ön odasında toplanmışlardı.

Sir Garrick'le Anna, uzun kanepede oturuyorlardı. Natal'dan buraya Sir Garry'nin doğum günü için gelmişler, geçen hafta, geleneksel doğum günü pikniği için hep birlikte Masa Dağı'na tırmanmışlardı. Neşeli geçmişti piknik.

Ou Baas, yani General Jan Christian Smuts da onlarlaydı. Her zaman olduğu gibi.

Sir Garry'yle Anna birkaç gün önce evlerine dönmeyi planlıyorlardı, ama Almanların Polonya'yı işgal etmesiyle ilgili korkunç haber üzerine Weltevre-den'de biraz daha kalmışlardı. Bu umutsuz günlerde ailenin bir arada olması, birbirine tutunması doğaldı.

İkisi birbirine sokulmuş oturuyor, genç sevgililer gibi el ele tutuşuyorlardı. Son doğum gününden bu yana Sir Garry ufacık bir keçi sakalı bırakmıştı. Belki de farkında olmadan dostu General Smuts'u taklit ediyordu. Sakal ona yakışıyor, bilim adamı havasını güçlendiriyor, yüzünün güzel hatlarını vurguluyordu. Kanepede hafif öne doğru eğildi, Şasa'nın uğraşmakta olduğu radyoya baktı. Ses parazitli geliyordu.

Centaine oğluna sinirli bir sesle, «BBC yayını kırk binde,» deyip pırlanta-lı saatine baktı. «Çabuk ol, şekerim, haberleri kaçıracağız.»

«Hah!» Parazit hafifleyip Big Ben'in gongu net biçimde duyulunca Şasa gülümsedi. Gongun sesi ölerken spiker konuşmaya başladı.

«Saat Greenwich ayarına göre on iki. Haberlerin yerine, Başbakan Sir Ne-ville Chamberlain'ın bir demecini yayınıyoruz...»

«Biraz aç, canım,» diye emretti Centaine kaygıyla. Başbakan'ın sesi ölçülü ve ciddi bir tonla odayı doldurdu.

Hepsi sessizlik içinde dinlediler. Sir Garry'nin sakalı titriyordu. Madeni çerçeveli gözlüğünü çıkarıp dalgın dalgın kulpunu çiğnemeye başladı. Anna da kanepenin ucuna gelmiş, geniş kalçaları vücut ağırlığıyla yayılmıştı. Yüzünün kırmızılığı daha da arttı, kocasının kolunu tutan eli sıkıştı, gözleri radyoya dikildi.

Centaine şöminenin yanındaki koltukta oturuyordu. Beyaz elbisesi, belinde enli sarı kuşağıyla genç kızlar gibiydi. Aslında otuz dokuz yaşındaydı ama, gür bukleleri arasında bir tek beyaz tel bile yoktu. Gözlerinin uçlarındaki ince çizgiler, o pahalı kremler ve yağlarla hemen hemen tümüyle yok oluyordu. Dirseğini koltuğun koluna dayamış, tek parmağını yanağına bastırmış... gözlerini bir an bile oğlundan ayırmıyordu.

Şasa odanın içinde dolaşmaktaydı. Bir radyoya, bir pencereye gidip geliyordu. Başını düşünceli bir tavırla eğmişti.

Centaine onun babasına ne kadar çok benzediğini düşündü. Michael'ın yaşı biraz daha fazlaydı, o bu kadar yakışıklı değildi, ama yine aynı zarafet vardı ikisinde de. Michael'ı nasıl ölümsüz sandığını hatırladı. Genç bir tanrı ola-

rak tanımişti onu. Ruhuna korku bir daha girdi. O çaresi bulunmaz, ezici korku. Güzel evinin duvarlarında 'savaş' kelimesi yankılanıyordu. Dünyaya karşı korunabileceği bir kale olarak yaptırdığı bu evde bile.

Asla güvende değiliz, diye düşündü. Hiçbir saklanma yeri yok. Yine geliyor işte. Ve ben sevdiklerimi kurtaramıyorum. Şaşa ve Blaine... İkisi de gidecek ve ben engel olamayacağım. Geçen defa Michael'la babamdı, bu sefer Şaşa'yla Blaine. Ah, Tanrım... nasıl nefret ediyorum savaştan. Savaştan da, onu yapan kötü insanlardan da. Ne olur, Tanrım, bu sefer koru bizi. Michael'la babamı aldın, ne olur, Şaşa'yla Blaine'i bağışla. Hayatımda bir tek onlar var. Ne olur, alma onları benden.

O tok ses radyodan konuşurken Şaşa birden odanın ortasında durdu, başını çevirip radyoya baktı. Ses şöyle diyordu:

«Ve böylece, İngiltere ile Almanya arasında bir savaş durumu olduğunu derin üzüntülerimle sizlere bildirmek zorundayım.»

Yayın sona erdi, radyoda hüzünlü bir oda müziği başladı.

«Kapat, canım,» dedi Centaine yavaşça. Odada çıt çıkmadı.

Birkaç saniye boyunca kimse kıpırdamadı. Sonra Centaine birden kalktı. Gülümsüyordu. Neşeyle Şaşa'nın koluna girdi.

«Öğle yemeğimiz hazır, dostlar,» diye bağırdı. «Bu güzel havada, terasta yiyelim dedik. Şaşa şampanyayı açsın. Mevsimin ilk istiridyelerini de almayı başardım.»

Herkes sofraya oturana kadar bu neşeli konuşmayı sürdürdü. Bardaklar da dolduğu zaman Centaine'in enerjisi tükenmişti. Yüzünde büyük bir acıyla Sir Garry'ye döndü.

«Biz katılmak zorunda değiliz, değil mi? General Hertzog bizi savaşa sokmayacağına söz vermişti. Bu İngilizlerin savaşı, diyor. Yine erkeklerimizi yollamak zorunda kalmayacağız, değil mi?»

Sir Garry uzanıp onun elini tuttu. «Geçen seferkinin nelere malolduğunu sen de, ben de biliyoruz...» Sesi boğulur gibi oldu, Michael'ın adını söyleyemedi. Az sonra toparlandı. «Keşke seni avutabilseydim, yavrum. Keşke duymak istediğin şeyi söyleyebilseydim.»

«Haksızlık bu,» dedi Centaine sefil bir sesle. «Haksızlık!»

«Evet, katılıyorum, haksızlık. Ama bizden uzak bir ülkede canavar bir diktatörlük var. Karşı durmazsak bizi de, dünyamızı da yutacak.»

Centaine masadan fırlayıp eve koştu. Şaşa onun peşinden gitmek üzere ayağa kalktı ama Sir Garry koluna dokunup onu durdurdu. On dakika sonra

Centaine yine geldi. Yüzünü yıkamış, makyajını tazelemiş, gülümsüyordu. Masanın başındaki yerine otururken hâlâ gözlerinde hasta bir parıltı olduğu

gözlerden kaçmadı.

«Hepimiz neşeli olmalıyız,» diyerek güldü Centaine. «Bu bir emir. Surat asmak yok, karanlık düşünceler ve sözler yok... hepimiz mutlu olacağız.» Sustu, boşluğu gülüşmeler doldurdu. Centaine neredeyse, «Çünkü bir daha bir arada mutlu olamayabiliriz,» diyecekti.

4 Eylül 1939'da, İngiltere'yle Fransa, Nazi Almanyası'na savaş ilan ettikten bir gün sonra, General Hertzog, Güney Afrika Birliği Parlamentosu'nda bir konuşma yaptı.

«İngiltere ve Fransa'nın Almanya ile olan savaş durumu konusunda ülkemizin tutumuna ilişkin tartışmalarda kabinenin görüş ayrılıkları içinde bulunduğunu sizlere üzelerek açıklamak zorundayım.» Sustu, gözlüğünü düzelterip yanlarda, hükümet üyelerine ayrılmış koltuklarda oturanların yüzlerini inceledi, sonra devam etti.

«İnancıma göre İngiltere hükümetinin, Polonya'nın işgali konusunda Almanya'ya verdiği ultimatom bu ülkeyi bağlamadığı gibi, Almanya'nın Polonya'yı işgali, Güney Afrika Birliği'nin güvenliği açısından bir tehlike de sayılamaz...» Muhalefet sıralarından lehte tezahürat yükseldi. Doktor Daniel Malan gözlüğünü düzelterip tatlı tatlı gülümsedi. Hükümet koltuklarında ise Smuts ve taraftarları itirazlarını seslendirdiler.

«Bu iş Almanya ile Polonya arasında mahalli bir sorun,» diye devam etti Hertzog. «Bu ülkenin savaş ilanına katılması için bir neden oluşturmuyor. Bu nedenle Güney Afrika'nın tarafsız kalmasını, Simonstovvn'daki deniz üssünü İngilizlere devretmesini, ama diğer bakımlardan savaşan ülkelerin hepsiyle ilişkilerini sanki savaş yokmuş gibi sürdürmesini öneriyorum.»

Yaşlı Başbakan'ın inandırıcı bir konuşma tarzı vardı. Tarafsız kalma isteğinin dayanaklarını anlatmaya devam ediyordu. Blaine Malcomess, çevresindeki Smuts taraftarlarının tepkilerini incelemekteydi.

İçlerinden hangilerinin kendisi gibi, Ou Baas gibi İngilizlerden yana çıkmak istediğini, hangilerinin tarafsızlığa eğilimli olduğunu biliyordu. Hertzog konuşmaya devam ederken, genel eğilimin yaşlı generalden yana kaydığını hissediyor, meclisin alacağı karara inanmak içinden gelmiyor, adeta utanıyordu. Öfkesi de arttı.

General Hertzog hâlâ konuşuyordu. Blaine yarım kulakla dinlemeye başlamış, önündeki bloknota Ou **Baas** için bir not karalamaktaydı. Birden dikka-ti tekrar Başbakan'ın sözlerine yöneldi.

«Son olarak, Almanya'nın Polonya'yı işgalinin ahlaki açıdan incelenmesine gelince, bu hareketi daha haklı görebilmek için belki de Almanya'nın kendi güvenliği açısından...»

Blaine sevincinin kabardığını hissetti. Tarafsızlığa yatkınlaşanlarda yeni uyanan tiksintiyi eliyle dokunmuşçasına hissediyordu.

«Fazla ileri gitti,» diye yazdı yeni bir sayfaya. «Hitler'in saldırganlığını savunuyor. Kazandık.»

Kâğıdı bloknottan yırttı, General Smuts'a uzattı. O okuyup yavaşça başını salladı, sonra karışık görüşü seslendirmek üzere ayağa kalktı.

«İngiltere bizim dostumuzdur. En eski ve en iyi dostumuzdur. Sonuna kadar onun yanında olmalıyız,» diye başladı tiz sesiyle.

«Polonya işgali, mahalli bir anlaşmazlık değildir. Danzig'in ve koridorun çok dışına taşan, yerkürenin her yanında yaşayan her insanın yüreğini etkileyen sonuçları vardır.»

Sonunda konu oya konulduğu zaman, Doktor Malan'ın milliyetçileri top-yekûn tarafsızlıktan yana oy kullandılar. Hertzog'un partisinin üçte biri, iki bakan da dahil olmak üzere onlara katıldı.

Ama Smuts'la kendi adamları, yani Reitzle Malcomess, Stuttaford ve diğerleri, oylamayı altmış yediye karşı seksen oyla kazandılar ve Güney Afrika da Nazi Almanyası'na savaş ilan etti.

Bunu önlemek için son bir çare olarak, Hertzog meclisin feshini ve genel seçimlere gidilmesini önerdiyse de, başkan Sir Patrick Duncan bu talebi reddetti, onun yerine yaşlı generalin istifasını kabul etti, General Jan Christian Smuts'u da, ulusu savaşa götürecek yeni hükümeti kurmakla görevlendirdi.

«**Ou Baas** beni bırakmıyor,» diye acı bir sesle yakınıyordu Blaine. Centa-ine köşkün salonunda yürüyüp onu kucakladı.

«Ah, Tanrı'ya şükür, Blaine, sevgilim. Dua ettim, ettim, sonunda Tanrı sesimi duydu. İkinizi birden kaybetmeye dayanamazdım. Hem seni, hem Şaşa'yı. Yaşayamazdım ondan sonra.»

«Başkaları giderken burada kalmaktan gurur duyamıyorum,» dedi Blaine.

«Sen bir kere savaştın. Cesaretle, kahramanca, bencillikten uzak biçimde. Burada kalırsan, yabancı bir diyardaki savaş alanında ölmekten çok daha yararlı olursun.»

«Ou Baas beni buna inandırdı,» diyerek içini çekti Blaine. Birlikte oturma odasına geçtiler. Centaine bu gece sevişmeyeceklerini biliyordu. Ruhsal durumları çok sarsılmıştı. Blaine çok kaygılıydı. Bu gece sırf konuşmak istediği belliydi. Centaine'in de görevi dinlemektir. O kuşklarını, korkularını anlatırken, dinlemek.

Blaine işi karmakarışık anlatıyordu. Mantıklı bir sıra izlemeden. Centaine onun elini tutup dinledi.

«Durumumuz çok kritik. Mecliste muhalefetle farkımızı yalnızca on üç sandalyeyken, nasıl savaşın yükünü kaldıracabiliriz? Karşımızda sağlam bir muhalefet var. Ou Baas'dan nefret ediyor, İngiliz Savaşı diye isim taktıkları savaştan tiksiniyorlar. Her adımda onlarla mücadele etmek zorunda kalacağız. Halk da çok bölünmüş durumda. Kendi sınırlarımızın içinde Nazi'ler kadar kötü bir düşmanımız var. Ossewa Brandwag. Ayrıca Kara Gömlekliler, Gri Gömlekliler... **Deutsche Bund** da Güneybatı Afrika'da. Hem içersi, hem dışarıyı düşman dolu.»

Centaine ona viski ve soda doldurdu, Stuart kristal kadehte getirdi. Bla-ine'in bu akşam ikinci içkisiydi bu. Hiçbir zaman birden fazla içmezdi.

«Pirow bize ihanet etti. Artık o da onlardan biri. Ama bunca yıldır hep güvenilir biri olagelmmişti.» Oswald Pirow, Hertzog hükümetinde savunma bakanıydı. «Ona elli altı milyonluk bir savunma bütçesi verdik, modern bir ordu kurmasını söyledik. O ise hile yapıp bize kâğıttan bir ordu yutturdu. Raporlarına, verdiği güvencelere inandık. Şimdi o gitti, biz de kendimizi modern silahlardan yoksun durumda, bir avuç eski model tank ve döküntü uçakla baş başa bulduk. Daimi ordu bin beş yüz kişiden fazla değil. Pirow istemediği savaş için bu ülkeyi silahlandırmayı reddetti.»

Gece ilerliyor, ikisinin de aklına uyumak gelmiyordu. Blaine üçüncü viskiyi reddedince Centaine mutfığa gidip bir kahve yaptı. Blaine de onunla mutfığa geldi. Arkasında durup kollarını onun beline sardı, birlikte suyun kaynamasını beklediler.

«General Smuts bana yeni kabinede İçişleri Bakanlığı'nı verdi. Beni seçişinin nedenlerinden biri, Ossewa **BranaVag'la** diğer benzer gizli örgütleri soruşturan komisyona başkanlık etmiş olmam. Örgütlerin savaş hazırlıklarını baltalayacak eylemlerini bastırmak birinci sorumluluğum olacak. Ou

Baas kendisi Savunma Bakanlığını da üstlendi. İngiltere'ye şimdiden elli bin gönüllü yollama vaadinde bulundu. Afrika'nın herhangi bir yerinde savaşmak üzere.»

Kahveyi alıp oturma odasına geçtiler. Centaine fincanlara dolduracağı sırada telefon çaldı, sesi köşkün sükûneti içinde çınladı. Centaine irkildi, kahvenin birazını döktü.

«Saat kaç, Blaine?»

«Bire on var.»

«Açmayacağım. Bırak çalsın.» Centaine gözlerini telefona dikmiş oturuyordu ama Blaine ayağa kalktı.

«Burada olduğumu bir tek Doris biliyor,» dedi. «Ona haber bırakmak zorundaydım. Çünkü belki...» Daha fazlasını anlatmak zorunda değildi. Doris, Blaine'in sekreteriydi. İlişkilerini bilen tek insandı. Tabii Blaine'i nerede bulabileceğini de bilmesi gerekirdi. Centaine telefonu açtı.

«Bayan Courtney konuşuyor.» Bir an dinledi. «Evet, Doris, kendisi burada.» Telefonu Blaine'e uzatıp başını çevirdi. Blaine de bir süre dinledi, sonra alçak sesle, «Teşekkür ederim, Doris,» dedi. «Yirmi dakikaya kadar orada olurum.» Telefonu kapadı, Centaine'e baktı.

«Üzgünüm, Centaine.»

«Paltonu getireyim.»

Giymesi için tuttu. Blaine paltoyu giydi, ona döndü. Önünü iliklerken, «Isabella,» dedi. Centaine'in şaşırdığını görünce devam etti. «Doktor yanındaymış. Bana ihtiyaçları var. Doris daha fazlasını söylemedi ama durum ciddi gibi.»

Blaine gittikten sonra Centaine kahveyi ve fincanları alıp mutfığa döndü, hepsini döktü, çalkaladı. Kendini bu kadar yalnız hissettiği pek enderdi. Köş sessiz ve soğuktu. Uyuyamayacağını biliyordu. Salona dönüp gramofona bir plak koydu. Verdi'nin Aida'sından bir aryaydı. En sevdiklerinden biri. Onu dinlerken geçmişin anıları canlanıyordu. Michael'la, Mort Hommel'la, öteki savaşla ilgili anılar. Bir hüznün bastı Centaine'i.

Sonunda uyudu. Koltukta, ayaklarını altına kıvrıp uyudu. Telefon onu tekrar uyandırdı. Daha tam ayılamadan uzanıp açtı.

«Blaine!» Sesini hemen tanıdı. «Saat kaç?»

«Dört... biraz geçiyor.»

«Bir terslik mi var, Blaine?» İyice ayılmıştı.

«Isabella,» dedi o. «Seni çağırıyor.»

«Beni mi?» Centaine'in aklı karışmıştı.

«Buraya gelmeni istiyor.

«Gelemem, Blaine. Mümkün değil, bunu biliyorsun.»

«Ölüyor, Centaine. Doktor yarımı çıkaramayacağını söylüyor.»

«Ah, Blaine... çok üzgünüm.» Gerçekten üzgün olduğunu şaşırarak fark etti: «Zavallı Isabella...»

«Gelecek misin?»

«Gelmemi istiyor musun, Blaine?»

«Son isteği. Reddederse, suçluluk duygusuna dayanmak daha zor olur.»

«Geliyorum,» dedi Centaine. Telefonu kapattı. Yüzünü yıkayıp üstünü değişmesi, biraz makyaj yapması birkaç dakika sürdü. Bomboş sokaklardan arabasını sürerek Newland Caddesi'ndeki ışıklı eve vardı.

Blaine onu çift kanatlı maun kapıda karşıladı, öpmedi. Yalnızca, «Teşekkür ederim, Centaine,» dedi. Kızının holde durmakta olduğunu Centaine o zaman fark etti.

«Merhaba, Tara,» diyerek selamladı onu. Kız ağlıyordu. İri gözleri şişmiş ve kızarmıştı. «Annenin durumuna üzüldüm.»

«Hayır, üzülmediniz!» Tara ona düşmanca bir bakışla bakıyordu. Sonra yüzü buruştu. Hıçkırarak koridora koştu. Arka tarafta bir oda kapısının çarpıtığı duyuldu.

Blaine, «Çok üzgün,» dedi. «Onun adına özür dilerim.»

«Anlıyorum. Ama söylediğinin hiç değilse bir kısmını hak etmiş durumdayım.»

Blaine bu sözü reddetmek için başını iki yana salladı. «Lütfen benimle gel,» dedi.

Kıvrılan merdivenden çıkarlarken Centaine alçak sesle, «Neymiş, Blaine?» diye sordu.

«Omurgada ve sinir sisteminde dejenerasyon. Yıllardır devam ediyordu. Ağır seyrediyordu. Şimdi zatürree başladı. Artık karşı koyamıyor.»

«Acısı?»

«Evet. Her zaman vardı. Normal bir insanın dayanacağından fazla.»

Halı kaplı koridordan ilerlediler. Blaine dipteki kapıyı vurdu, sonra da açtı

«Girin, lütfen.»

Oda genişti. Dinlendirici yeşil ve mavi renklerle döşenmişti. Perdeleri kapalı, masadaki lamba yanıktı. Yatağın başında durmakta olan adamın doktor olduğu belliydi. Blaine, Centaine'i dört direkli yatağa yürüttü. Centaine ken-

dini hazırlamaya çalışmış olmakla birlikte, hastayı görünce yine de dehşete kapıldı.

Isabella Malcomess'i sakın, zarif bir güzel olarak hatırlıyordu. Şimdi ise yataktan ona bir ölü kafası bakmaktaydı. Gözler çökmüş, dudaklar çekilmiş, dişler sararmış... saçlarının koyu rengi yüzünü büsbütün solgun gösteriyordu.

«Gelmeniz büyük .nezaket.» Centaine o zayıf sesi duyabilmek için eğilmek zorunda kaldı.

Doktor hemen araya girdi. «Yalnızca birkaç dakika kalabilirsiniz. Bayan Malcomess'in dinlenmeye ihtiyacı var.» Ama Isabella elini sabırsız bir hareketle salladı.

«Yalnız konuşmak istiyorum,» diye fısıldadı. «Lütfen bizi yalnız bırakın, doktor.»

Blaine eğilip yastıkları düzeltti.

«Lütfen kendini yorma, canım,» dedi ölmekte olan kadına. Centaine bas-tıramadığı bir kıskançlığın içinden kabardığını duydu.

Blaine'le doktor sessizce çıktılar, kapıyı arkalarından kapadılar. İlk defa yalnız kalıyordu ikisi. Centaine bu durumda bir gerçekdışılık hissetti. Bu kadının yıllarca bir yük olagelmmişti onun hayatında. Bu kadının varlığı, Centa-ine'in acı çekmek zorunda olduğunu, suçluluk ve kıskançlıkla boğuşmak zorunda olduğunu kanıtıydı. Öfke ve nefret duyguları da ayrı. Ama şu anda ölüm yatağının başında dururken bunların . psi yok oldu. İçinde yalnızca acıma duygusu vardı.

«Yaklaş, Centaine,» diye fısıldadı Isabella. «Konuşmak çok yorucu.»

Centaine yatağın yanına diz çöktü. Gözleri arasında birkaç santim uzaklık kalmıştı. İçinden, neden olduğu mutluluklar için pişmanlık duymak, Isabella' dan bağışlanmayı dilemek geliyordu ama ilk konuşan Isabella oldu.

«Blaine'e seninle barışmak istediğimi söyledim, Centaine. Birbirinizi sevmenize engel olamadığınızı anladım, dedim. Senin beni elinden geldiği kadar korumaya çalıştığımı da anladığımı söyledim. Asla kötü davranmak istemediğini söyledim. İstesen onu yıllar önce elimden alabileceğini, beni küçük düşürmek istemediğini... ben artık kadın sayılmasam bile, gururumu bana senin bağışladığımı söyledim.»

Centaine'in merhamet duyguları büsbütün kabardı, gözleri yaşardı. Bu zayıf yarattığı kucaklayıp bağrına basmak geldi içinden. Ama Isabella'nın gözlerindeki bir şey onu engelledi. Hırçın, gururlu bir ışık. Centaine yalnızca başını eğdi, sessiz kaldı.

«Benim veremediğim mutluluğu ona senin verdiğini söyledim. Buna rağmen, sırf senin cömertliğın sayesinde, kocamın bir yanına sahip olabildiğimi söyledim.»

«Ah, Isabella, sana nasıl anlatabileceğimi bilemiyorum...» Centaine boğulur gibi oluyordu. Isabella bir işaretle onu susturdu.

Kuvvetini topluyor gibiydi. Yüzüne biraz renk geldi, gözleri parladı. Soluğu da hızlanmıştı. Konuştuğunda sesi daha güçlü çıktı.

«Ona bütün bunları seni buraya getirsin diye söyledim. Gerçek niyetimi bilse, gelmeni engellerdi.» Başını yastıktan biraz kaldırdı, sesi yılan tıslaması gibi oldu.

«Şimdi artık her uzun yılın her gününde senden nasıl nefret ettiğimi, o nefretimi bunca zaman nasıl canlı tutup senin onunla evlenmeni engellediğimi, şimdi ölürken o nefretin nasıl yüz katma çıktığını söyleyebilirim...» Susup soludu. Centaine onun ateş saçan bakışları altında büzüldü. Isabella'nın çektiği acılardan çıldırmış olduğunu anlıyordu. Nefret ve kıskançlık, allak bullak etmişti duygularını.

«Eğer ölmekte olan bir kadının lanetinin biraz gücü varsa,» diye konuştu Isabella tekrar. «O zaman seni lanetliyorum, Centaine Courtney. Son soluğunda lanetliyorum seni. Bana çektiirdiğın acıları sen de çek, benim ıstıraplarımı sen de tat. Kocamla papazın karşısına geçtiğıniz gün elim mezardan sana uzanacak...»

«Yoo!» Centaine ayağa kalkmış, kapıya doğru geriliyordu. «Sus! Lütfen sus!»

Isabella tiz bir sesle güldü. «Seni lanetliyorum. O kudurmuş cinselliğini lanetliyorum. İkinizin ben gittikten sonra geçireceğıniz her dakikayı lanetliyorum. Rahmine ekeceğı her tohumu lanetliyorum. Her dokunmanızı, her öpüşmenizi... seni ve çocuğunu lanetliyorum. Tüm soyunu lanetliyorum. Göze göz, Centaine Courtney. Sözüme kulak ver... göze göz!»

Centaine odayı koşarak geçip kendini kapıya attı, tutup açtı, koridorda koşmaya başladı. Blaine merdivenlerden koşarak yukarı çıkıyordu. Onu tutmaya çalıştı ama Centaine onun kollarından kurtuldu, evin ön kapısından fırlayıp Daimler'i park ettiğı yere koştu.

Saatlerdir araba sürüyordu. Gaz pedalını yere yapıştırmış, olanca hızıyla gidiyordu. Neden sonra, çöle doğru gitmekte olduğunu anladı.

Bushman'la-rın, «Tüm Hayat Yeri» dediğı o mistik, hülyalı tepelere gidiyordu.

Centaine Kalahari'den ancak iki ay sonra döndü. Blaine'in onunla ilişki kurabilmek için başvurduğu bütün yollar boşa çıkmıştı. Centaine ne onun yazdığı mektuplara cevap vermiş, ne de Twentyman-Jones'a, Abe Abrahams'a açtığı telefonlara aldırış etmişti.

Isabella Malcomess'in ölüm ilanını, Hani Madeni'ne gelen gazetede, olaydan bir hafta sonra okudu. Ama onu bilmek de içindeki yalnızlığı, tehlike ve felaket önsözlerini artırıcı bir etki yaptı. Isabella'nın laneti yol açıyordu bu duygulara.

Sonunda Weltevreden'e Şasa'nın ısrarıyla döndü. Eve girdiğinde üstü başı uzun yolculuğun tozu içindeydi. Kalahari güneşinden iyice yanmıştı. Ama yorgun ve yıkılmış durumdaydı hâlâ.

Şasa herhalde telgrafi almış, onu bekliyor olmalıydı. Daimler'in motor sesini de duymuş olmalıydı. Ama onu ön kapıda karşılamadı. Centaine bunun nedenini çalışma odasına girdiği zaman anladı. Şasa pencereden onun gelişini seyretmişti. Yüzünü kapıya döndüğünde Centaine onun askeri üniforma giymiş olduğunu gördü.

Kapıda durdu. Buz gibi bir sessizlik dondurdu onu. Şasa'nın kendisine yaklaşmasına baktı, anıları onu tekrar yılların gerisine sürükledi.

«Çok şükür geldin, Mater,» diyerek selamladı Şasa onu. «Gitmeden seni görmek zorundaydım.»

«Ne zaman?» diye soludu annesi. Duyacağı cevaptan ödü kopuyordu. «Ne zaman gidiyorsun?»

«Yarın.»

«Nereye? Nereye yolluyorlar seni?»

«Önce Roberts Heights'a gidiyoruz.» Orası Transvaal'deki hava eğitim üssüydü. «Savaş uçuşları eğitimine. Ondan sonra, nereye yollarlarsa. Bana şans dile, Mater.»

Centaine onun omuzlarındaki turuncu apoletleri fark etti. Gönüllü işareti.

«Evet, yavrum, sana iyi şanslar diliyorum,» derken, ondan ayrı kalmanın yüreğini parça parça edeceğini biliyordu.

Şasa'nın kulağındaki telsizden Rolls-Royce Merlin motorunun sesi duyuluyordu. Hawker Hurricane'in pilot kabininin üzeri açık olduğundan, Şasa çevresindeki Afrika göklerini kesintisiz görebilmekteydi. Üç uçak ok ucu düzeninde uçmaktaydılar. Çölün boz renkli kamuflajı güzel hatlarını saklayamı-yordu.

Uçuş ekibinin lideri Şasa'ydı. Hızla üsteğmenliğe terfi etmişti. Komuta etmek doğal geliyordu ona. Centaine Courtney'den bu konudaki derslerini iyi almıştı. Bu rütbeye gelmesi ancak on sekiz ay sürmüş bulunuyordu.

Üzerinde kısa kollu haki tunik, ayağında haki şort vardı. Ayakları çıplaktı. Sina Çölü'nün yaz sıcaklığı feci olurdu. Şasa'nın belinde Webley hizmet tabancası vardı. Nuh Nebi'den kalma bir silahtı. Hele de çağdaş bir pilot için. Ama istihbarat bölümü o iğrenç resimleri dolaştırdığından beri hepsi silah taşımaya başlamışlardı artık. Motorlu birliklerden biri bir Sina köyünü bastığında, orada asilerin, şufta'ların esir aldığı iki Güney Afrikalı pilot bulmuştu. Pilotlar köyün kadınlarına teslim edilmişti. Önce erkeklikleri kesilmiş, sonra vücutları kızgın demirlerle dağlanmış, sonra bağırsakları ustaca dışarı çıkarılmıştı. Hem de o kadar ustaca ki, bağırsakları çekilirken adamlar hâlâ hayatlıydı. Daha sonra ağızları açılıp araya dikenli dal sokulmuş, kadınlar açık ağızlarına idrar ederek boğmuşlardı onları. Bu yüzden artık pilotların hepsi ufak silah taşıyor, bununla önce kendilerini savunmaya uğraşıyor, umut kalmazsa da, canlı ele geçmemek için tedbir alıyorlardı.

Bugün hava berrak ve bulutsuzdu. Görüş sınırsız gibiydi. Aşağıda ve ileride Sina kumları, Amba'slar, dev tepeler, aralarda karanlık vadiler yatmaktaydı. Çöl ve kaya, kupkuru, güneşten solmuş aslan postu rengindeydi.

Uç savaş uçağı burunlarını yukarı verip tırmanmaya çalıştılar. Yirga Alem hava pistinden birkaç dakika önce havalanmışlardı. Havalanmalarının nedeni, ilerlemekte olan süvari birliğinin telsizle yolladığı zayıf yardım çağrısıydı. Şasa filoyu kuzeye yönlendirdi, uzaktaki dağların arasından kıvrılarak ilerleyen toz rengi yolu seçebildi.

Pilot taramasına girişti. Baş sağa sola dönüp duruyor, gözünün bir yere takılmasına izin vermiyor, durmadan hareket ediyordu. İlk o gördü onları.

Minik benekler gibiydiler. Mavilikler arasında kara beneklerden bir bulut.

«Patlakgöz filosu, ben lider. Göründü!» dedi telsizin mikrofonuna. «Saat on bir yüksekliğinde. Caproni'lere benziyor! Buster!» Buster emri, son hız ileri anlamına geliyordu.

«Gördüm!» dedi Dave Abrahams hemen. Hâlâ bir arada kalmayı başannalan olağanüstü bir şeydi. Eğitim kursuna birlikte başlamışlar, Doğu Afrika çarpışmalarına birlikte katılmışlar, şimdi de Dan Pinear'ın Güney Afrika Birliği'nde yine birlikte savaşıyor, Dük Aosta'nın İtalyanlarını gerisin geri Adis 'i Ababa dağlarına doğru sürüyorlardı.

Şaşa ona göz ucuyla baktı. David, Hurricane uçağını Şaşa'nın sancak kanat ucuna yaklaştırdı. Onun da pilot kabininin üstü açıktı. Birbirlerine sırtttılar. David'in kocaman gaga burnu güneşten kıpkırmızı yanmış, miğferinin kayışları çene altından tokalıydı. Onu kanadının ucunda görmek hoş bir duyguydu. İkisi de saldırıya hazırlanıp tepelerini kapadılar, bakışlarını karşıya çevirdiler. Şaşa filoyu hafif bir kavisle çevirdi, güneşe doğru yüseldi. Klasik savaş taktiği idi bunlar.

Benekler, üç motorlu Caproni'ler halinde netleşmeye başladılar. Şaşa on iki tane saydı. Üçerlik dört sıra. Yine Kerene'deki kavşağa gidiyorlardı. Güney Afrika öncü kıtaları orada, Ambas'ın sarp yamaçları arasındaki bir geçitte sıkışmış durumdaydı. Şaşa ön sıradaki düşman uçaklarının bombalarını attığını gördü.

Hâlâ son hızla, Rolls-Royce motorlarından yakınan sesler çıkararak yükselmeyi sürdürdüler, İtalyanların gözünü kamaştıracak biçimde güneşe ilerlediler. Şaşa kanadını kıvırdı, saldırmak üzere alçaldı.

Altı yüz metre kala hâlâ ateş etmemişti. Uçakların gövdesinde Roma'nın baltalı amblemini görebiliyordu. Pilotların başları sağa dönük, bombaların düşüşünü izlemekteydiler. Makinelilerinin namluları arkaya dönüktü.

Beş yüz metre. Nişancının başını, omuzlarını görebiliyordu. Miğferinin arkası Şaşa'ya dönüktü. Tepeden dalan ölüm uçaklarını henüz görmemişti.

Dört yüz metre. O kadar yaklaşılmıştı ki, Şaşa artık Caproni'nin egzosun-dan çıkan dumanları bile görüyordu. Makinelilerin başındaki adam hâlâ farkında değildi.

Üç yüz metre. Caproni'nin şişko göbeği kıpırdadı. Şaşa her şeyi çok net görebiliyordu. Elini ateşleme düğmesine uzattı, kanatlardaki, sekiz Browning makineliyi ayarladı.

İki yüz metre. Ayaklarıyla pedalları ayarladı, namluları Caproni'nin gövdesine döndü. Birden Hurricane'in burnunda fosforlu gibi ışıklar oynadı. Caproni'nin makineli görevlisi sonunda görmüştü onu.

Yüz metre. Ateşi duyan askerle iki pilot başlarını çevirdiler, silahlarını çevirmek için telaş ettiler. Şaşa dürbününden onların korku dolu beyaz suratlarını görebiliyordu.

Seksen metre. Şaşa kaşlarını çatarak başparmağını ateş düğmesine bastırdı. Hurricane sarsıldı, sekiz Browning'in geri tepmesiyle yavaşladı, Şaşa kendisini bağlayan kayışların arasında vücudunun öne çekildiğini hissetti. Parlak mermiler düşman uçağına doğru uçuyordu. Şaşa atışlarının sonucunu seyretti, onları kontrollere ustaca, kısa kısa dokunarak yönlendirdi.

italyan tüfekçi ateş etmeye fırsat bulamadı. Şaşa birden hedefini değiştirdi. Arkasında öteki Caproni'yi görmüştü. Ateş etti, uçak döndü, helezon çize-rek düşmeye başladı.

Üçüncüsüyle yan yana, hızla gidiyorlardı. Caproni'nin burnu sanki şişiyor, Şaşa'nın tüm görüşünü dolduruyordu. Şaşa döndü, İtalyan uçaklarının düzenini bozarak oradan tekrar tekrar daldı, yıldırım hızıyla peş peşe ateş etti. Hava çatışmaları için çok gerekliydi bu beceri. Sonunda kimse kalmadı karşısında.

Masmavi gökte yapayalnızdı. Kontrolü kavrayan parmakları öyle sıkılmıştı ki elleri bembeyazdı.

«Patlakgöz filosu, ben lider. Rapor verin,» dedi mikrofona. Cevabı hemen aldı.

«Lider, ben üç!» Üçüncü uçağın kontrolünde Le Roux vardı. «Benzinim çeyrek depo kaldı.»

«Tamam, üç, tek başına üsse dön,» diye emir verdi Şaşa. «Patlakgöz iki, beni duyuyor musun?»

Şaşa gözleriyle çevresindeki gökleri tarıyor, David'in uçağını görmeye çalışıyordu. İçinde garip bir tedirginlik vardı.

«Konus, Patlakgöz iki,» diye tekrar seslendi, aşağıya baktı, aşağıda yaralı uçak dumanı görmeye çalıştı. Birden David'in sesini duyunca nabızı yükseli-verdi. Ses kulaklıklarda çok netti.

«Lider, ben iki. Hasarım var.»

«David, ne cehennemdesin?»

«Kerene kavgasının yaklaşık on mil doğusunda, sekiz bin fitte.»

Şaşa doğruya doğru baktı, mavi ufuktaki tüy gibi dumanı hemen gördü.

«David, senin orada duman görüyorum. Yanıyor musun?»

«Olumlu. Motorum yanıyor.»

«Geliyorum, David, dayan!»

Şaşa Hurricane'i döndürdü, hızını artırdı.

David biraz aşağısındaydı. Gürültüyle alçalıyordu gökyüzünde.

«David, durum ne kadar kötü?»

«Hindi kızartması,» dedi David alayla. Şaşa uçağı artık net biçimde gör-biliyordu.

David uçağı eğmiş, alevlerin pilot kabinine gelmesini engelliyordu. Hızla alçalmaktaydı. Hızını artırıp ateşin oksijen alamamasını, kendiliğinden sö-nmesini sağlamaya çalışıyordu.

Şaşa ona doğru pike yaptı, sonra hızını normale indirdi, biraz üstte, iki yüz metre kadar açıktaki kaldı. Motorda ve kanatta kurşun deliklerini görebiliyordu. Yara kötüydü. David bu arada pilot kabininin kapağını açmaya uğraşıyordu.

Kapak sıkıştı, David pişecek, diye düşündü Şaşa. Ama o sırada kapağın açıldığını gördü. David onun yüzüne baktı. Çevredeki hava ateşin sığağından titreşiyordu. David'in ceketinin kolunda bir yerin duman çıkıyıp kahverengi-leştiği gözüküyordu.

«Yararı yok! Ben ipeğe sarılıyorum, Şaşa.» David'in dudaklarının kıpırda-dığı gözüküyor, sesi kulaklıklardan geliyordu. Şaşa cevap veremedi David miğferi başından çekti, omuz kayışlarını kaydırdı. Tek elini son kere selam vermek istiyor gibi salladı, uçağı sırtüstü çevirip açık kabinden boşluğa kendini bıraktı.

Kolları ve bacakları açık inerken, paraşütünden ipek kumaşın fişkırdığı görüldü. İpek kar gibi bir çiçek halinde açıldı. David yukarıya doğru çekildi, ağır ağır beş bin fit aşağıdaki boz renkli dünyaya doğru inmeye başladı. Paraşüt güneye sürükleniyordu.

Şaşa uçağını tekrar gazladı. O da paraşütle paralel iniyordu. Yavaşça David'in çevresinde döndü, kendini ondan iki üç yüz metre açıktaki tuttu. Yandan başını çıkardı, arkadaşının nereye ineceğini saptamaya çalıştı, sonra kaygıyla alet paneline baktı. Yakıt göstergesi kırmızı kısmın hemen üzerini göstermekteydi.

David'in yanan uçağı, Ambas'ların hemen altındaki tozlu ovaya çarptı, patlayıp alev aldı. Şaşa alanı inceledi.

Tam altlarında demir rengi gri kayalar üzerinde daha koyu renk çıkıntılar vardı. Aralar kayalık vadilerle doluydu. İnerken hesaplayıp duruyordu. David tepelerin son kaya çıkıntısının kenarına gelecek gibiydi.

Şaşa Hurricane'i biraz uzaklaştırdı, vadiye doğru iniş yaptı. Yerden elli fit yukarda düzeltti uçağı. Vadi boyunca uçmaya başladı. Ekili tarlaların üzerinden gürleyerek geçti, ilerde, karşısında insanlar gördü.

Bir grup erkek, vadi boyunca köye doğru koşuyordu. Sayıları yirmi kadar vardı. Kirlili gri cüppeleri çıplak bacaklarına dolanıyordu. Saçları çalı gibiydi. Hepsinde silah vardı. Bir kısmının modern carbine'ydı. Herhalde savaş alanlarından çalınmıştı. Ötekiler de mızrak taşıyordu.

Hurricane kükreyerek başlarının üzerinden geçerken üç dört tanesi durup tüfeklerini doğrulttular, Şaşa'ya nişan aldılar. Şaşa tüfeklerin patladığını gördü ama kurşunların uçağına saplanması gibi bir şey duymadı.

Bu adamların düşman gibi davranacakları konusunda daha fazla kanıtı ihtiyacı yoktu. Adamlar tüfeklerini sallayarak koşuyorlardı.

Şaşa tekrar alçaldı, koşan gruba beş yüz metreden ateş açtı. Sekiz Brow-ning'iyile birden. İzleyici mermilerin ışığı tekrar parıltıladı, tozlar uçtu, dört beş kişi devrildi.

Şaşa vadinin ucundaki tepelere çarpmamak için yükselmek zorunda kaldı, Tekrar dönüp geldiğinde şufta'ların yeniden grup olmuş, David'e doğru koştuklarını gördü. David'e bin metre kadar uzaklıkları ancak kalmıştı. David'in yukardaki kayanın kenarına düşeceği belliydi.

Şaşa ikinci saldırı için alçaldıysa da, şufta'lar yaklaşan uçağı görünce hemen yayıldılar, kayaların ardında siper aldılar. Şaşa tepelerinden geçerken öfkeyle ateş açtılar. Uçağın silahları gürlledi, tozları kaldırdı, ama pek sonuç alamadı.

Şaşa yükselip uçağı düzeltti, başını çevirip David'in inişine baktı. Paraşüt kayanın kenarını bir iki metre mesafeden aştı, ikinci kayaya takıldı, sonra hızla düştü.

David'in yere değip takla attığını gördü, paraşüt onu tekrar yukarı çekti, ayağa kaldırdı. David kendini kayışlardan kurtarmaya çalıştı, paraşüt yığın halinde indi, David kayışlardan kurtuldu.

David ayakta dikilip aşağıda koşan şufta'lara baktı. Şaşa onun tabancasını çektiğini gördü. Sonra David elini gözüne siper yapıp çevresinde dolaşan Hurricane'e baktı.

Şaşa hemen hemen onun düzeyine kadar alçaldı, ona panrıağıyla vadinin dibini gösterdi. Telaşlıydı. David ona anlamadan baktı. Yamaçta tek başına, ufacık görünüyordu. Şaşa ona, yüzündeki umutsuzluk ifadesini görecektik kadar yakındı. Dönüp şufta'lara bir daha ateş açtı, geri geldi, David'e tekrar telaşla vadinin dibini işaret etti.

David'in yüzü anlama ifadesiyle aydınlandı. Genç adam dönüp olanca hızıyla yamaçtan aşağıya koşmaya başladı. Sanki uçuyordu kara kayaların üzerinde. Sıçraya zıplaya iniyordu son hızla.

Şaşa vadinin dibine doğru indi, yamacın tam dibindeki düzlükte kanatlarını indirdi, geri vitesine geçti. Sürülmüş toprakların altmış santim yukarsında motoru durdu, yere çarptı, havaya fırladı, tek tekeri tekrar çarptı, kuyruğu yükseldi. Neredeyse burnu çakılıyordu. Sonra ayarlayıp ilerledi. Sarsılıyor, Şaşa'yı kayışlarının içinde sağa sola savuruyordu.

İnmişti. Büyük riskti ama başarmıştı. İşte David de yamacın dibine varmıştı bile.

Başaramayacak, diye düşündü birden. Şufta'lardan en hızlı koşan dört tanesi öndeydi. David'i sürülmüş topraklara varamadan yakalayacaklardı. Öte-

ki şufta'lar durmuş, uzaktan ateş ediyorlardı. Şaşa yamaçta tozların uçtuğunu gördü. Bazı kurşunlar David'e çok yakın yerlere düşüyordu.

Şaşa, Hurricane'i döndürdü, burnu koşan dört şufta'ya çevrilince hız verip kuyruğunu yerden kaldırdı. Bir an uçak düzelmiş, Browning'ler menzil bulmuştu. Hızla ateş açtı, koşan adamlardan ikisi kanlara bulanıp yere serildi, üçüncüsü tozlar arasında bir ölüm dansına başladı. Son kalan haydut kendini yere attığı sırada Hurricane'in kuyruğu tekrar indi. Makineliler artık hedefi vuramazdı.

David'in uçağa uzaklığı birkaç yüz metrecik kalmıştı. Hızla geliyor, uzun bacakları uçuyordu. Şaşa, Hurricane'i vadinin aşağı tarafına çevirip kalkışa hazırladı. Tabanın eğik olması da kalkışa hız kazandıracaktı.

Pilot kabininden eğildi.

«Haydi, Davie!» diye bağırdı. «Bu sefer altın madalya, dostum!»

Bir şey uçağın burnuna çarpıp gürültüyle sekti, boyayı çizdi. Şaşa baktı. Şufta'lar tarlanın kenarına varmışlardı. Biraz koşuyor, sonra yere dizlerini dayayıp ateş ediyorlardı. Bir kurşun başının üzerinden geçti, eğilmesine yol açtı.

«Haydi, Davie!» Motor-sesine rağmen David'in soluklarını duyabiliyordu artık. Bir kurşun gelip kanada saplandı bezde düzgün bir delik açtı.

«Çabuk, Davie!» David'in ceketini sırlıslıkla, suratı terli ve kırmızıydı. Hurricane'e varıp kanada tırmandı. Uçak onun ağırlığıyla yana eğildi.

«Kucağıma!» diye bağırdı Şaşa. «İçeri gir!»

David girdi, soluk almaya çalıştı.

«Önümü göremiyorum,» diye seslendi Şaşa. «Kontrolü sen al, ben pedalları alırım.»

David'in elinin levveyi yakaladığını duydu, motorun temposu hızlandı, Hurricane öne doğru ilerlemeye koyuldu.

«Sol pedal biraz daha,» diye seslendi David. Sesi yorgunluktan çatlak çıkıyordu. Şaşa sola yüklendi.

Rolls-Royce motoru coştı. Tarlada sarsılarak ilerliyorlardı. Şaşa kör gibiydi. David'in talimatını aşırıya kaçarak uyguluyordu.

Önünü hiç göremiyor, David'in ağırlığından eziliyordu. Başını çevirip pilot kabininin kenarından baktı, yandan geriye kayan toprağı görmeye çalıştı. Şufta'lar hâlâ ateş ediyordu. Ama mesafe uzamaya başlamıştı artık.

Hurricane bir tümseğe çarptı, onları havaya fırlattı, sarsıldı, sonra tekerler yerden kesildi, yükselmeye başladılar.

«Başardık,» diye bağırdı Şaşa. Bu işe şaşırmıştı. Kelimeler dudaklarından döküldüğü anda bir şey gelip yüzüne çarptı.

Atılan kurşun, beş parmak boyunda bir demirdi. 1779 Tower tüfeğinden atılmıştı. Bir avuç barutla. Önce koltuğun arkasının madenine çarptı, Şasa'nın başının yanından sekti, dönerek yüzünün yan tarafına çarptı. Hızı bu çarpma- larla epey azalmıştı. Yanlamasına geldiği için de beyne giremedi.

Şasa bayılmadı bile. Sanki sol gözünün kuyruğuna çekiç inmiş gibi hissetti kendini. Başı savruldu, koltuk arkasının öteki ucuna çarptı.

Alın kemiğinin alt ucunun parçalandığını hissetti, sıcak kanlar gözüne aktı, kendi derisi ve eti, yüzünü perde gibi örttü.

David dönüp Şasa'nın yüzüne baktığında korku ve dehşetle bağırdı. Kan- lar fışkırıyor, akıyor, David'in yüzüne savruluyordu.

«Göremiyorum!» diye tekrarladı Şasa. Yüzü kızaran bir et parçasıydı. «Göremiyorum, ah Tanrım... David, göremiyorum.»

David boynundan ipek fularını çekti, Şasa'nın çevreyi yoklayan ellerine/ tutuşturdu.

«Kanamayı durdurmaya uğraş,» diye bağırdı motor sesini bastırmaya ça- lışarak. Şasa fuları iğrenç şekilde parçalanmış yaraya bastırdı. David bu arada tüm dikkatini, üsse varmaya yöneltmişti.

Yirga Alem'in pistine inmeleri on beş dakika sürdü. David tekerlerini değ-dirir değdirmez, havadayken telsizle istettiği cankurtarana doğru yöneldi.

Şasa'yı kan içindeki kabinden aldılar. David'le sağlık görevlisi onu yarı taşıyıp yarı sürükleyerek cankurtarana bindirdiler. On beş dakika daha geçti- ğinde Şasa'ya anestezi yapılmış, genç adam hastane çadırında ameliyat masa- sına yatırılmış, doktor üzerinde çalışmaya başlamıştı.

Anesteziden çıktığında her taraf karanlıktı.

Elini kaldırıp yüzüne dokundu. Sargı içindeydi. Bir panik duygusuna ka- pıldı.

«David!» diye bağırmaya çalıştı ama sesi kloroformun etkisiyle zayıf çıktı.

«Tamam, Şasa, buradayım.» Yakınındaydı David, Şasa eliyle onu bulma- ya çalıştı.

«Davie! Davie!»

«Bir şey yok, Şasa, düzelecek hepsi.»

Şasa onun elini bulup sarıldı. «Göremiyorum. Körüm.»

«Sargılardan, o kadar,» diye güvence verdi David. «Doktor senden çok memnun.»

«Bana yalan söylemiyorsun ya, David?» diye yalvardı Şasa. «Kör olmadı- ğımı söyle bana.»

«Kör değilsin,» diye fısıldadı David. Ama bereket versin Şaşa o anda onun yüzünü görmüyordu. Şasa'nın eli yavaşça gevşedi, bir dakika sonra ağrıkese-ciler etkisini gösterdi, genç adam tekrar uykuya daldı.

David bütün gece o yatağın başında oturdu. Karanlık basıp çadırın içi fırın gibi olduğu zaman bile. Şasa'nın terleyen boynunu, göğsünü siliyor, o uykusunda, «Mater, orada mısın Mater?» diyerek inledikçe elini tutuyordu.

Gece yarısından sonra doktor David'e oradan çıkıp biraz dinlenmesini emretti ama David reddetti.

«Uyandığında burada olmayı ona borçluyum... Söyleyen ben olmalıyım. O kadarını borçluyum ona.»

Dışarda şafak vakti çakallar ulumaya başladı. İlk ışıklar tenteye vurunca Şaşa da uyanmıştı. Sesi hemen yükseldi. «David?»

«Buradayım, Şaşa.»

«Çok acıyor, Davie... ama sen bana düzelecek dedin. Onu hatırlıyorum. Söyledin, değil mi?»

«Evet, öyle dedim.»

«Yine birlikte uçacağız. Yakında, değil mi, David, dostum? Eski ekip. Co-urtney ve Abrahams yine görev başında, ha?»

Cevap bekledi... gelmeyince Şasa'nın ses tonu değişti. «Kör değilim, değil mi? Yine uçacağız, değil mi?»

«Kör değilsin,» dedi David alçak sesle. «Ama bir daha uçmayacaksın. Eve dönüyorsun, Şaşa.»

«Söyle bana!» diye emretti Şaşa. «Gizleme. Daha beter edersin.»

«Pekâlâ, dosdoğru söyleyeceğim. Kurşun sol gözünü patlattı. Doktor da gözü almak zorunda kaldı.»

Şaşa elini kaldırıp, inanmıyormuş gibi yüzünün sol tarafına dokundu.

«Sağ gözün eskisi gibi göreceksin ama artık Hurricane'lerle uçamayacaksın. Üzgünüm, Şaşa.»

«Evet,» diye fısıldadı Şaşa da. «Ben de öyle.»

David o akşam tekrar onu ziyarete geldi. «Komutan seni yaralı listesine aldı. Gidiyorsun. Garanti.»

«Büyük nezaket,» dedi Şaşa. «Çok büyük.» Bir süre sessiz kaldılar, sonra David konuştu.

«Benim hayatımı kurtardın, Şaşa.»

«Öf, sus, David, can sıkmayı bırak.»

«Seni sabaha Dakota uçağıyla kıyıya yolluyorlar. Noel'de Tovvn'dasın. Matty ile bebeği benim için öp, şanslı köpek seni!»

«Yer değiştirmeye hazırım,» dedi şaşa ona. «Ama sen döndüğünde onuru-
na müthiş bir parti vereceğim.»

«Senin için yapabileceğim herhangi bir şey var mı... bir şeye ihtiyaın fa-
lan?» David ayağa kalkıyordu.

«Aslına bakarsan var. Bana bir şişe viski bulabilir misin, dersin, Davie?»

Denizaltının komutanı periskopun merceğinden doğruldu, Manfred De La
Rey'e başını salladı.

«Bakin, lütfen!» dedi. Manfred periskopun başına geçti, alnını lastik yas-
tığa dayadı, mercekten baktı.

Kıyının iki mil aığındaydılar. Suyun yüzünde akşamın ışıkları vardı. G-
neş karanın gerisinde batıyordu.

«Kıyı işaretlerini tanıyor musunuz?» diye sordu U-bot komutanı Almanca
olarak. Manfred hemen cevap vermedi. Konuşmak ona zor geliyordu. Duygu-
ları çok oşmuştu.

Beş yıl... beş koca yıl geçmişti gözleri bu sevgili kıyılardan uzak kalalı.
Sevinç içindeydi. Afrika'dan başka hiçbir yerde gerçek anlamıyla mutlu ola-
mayacağını anlıyordu.

Hoş, aradan geçen yıllar mutsuz da sayılmazdı. Heidi her zaman yanın-
daydı. Bu son yıl, oğlu da doğmuştu. Ona babasının adını koymuş, Lothar is-
mini vermişti Manfred. Babasıyla oğlu zaten geçen adamın varlığının nedeni
sayılırdı. Diğer yandan, işi de çok olmuştu bu yıllar içinde. Birlikte yürüyen
iki iş. Her biri zor, her biri doyum veren iki iş.

Hukuk eğitimi sona ermiş, Roma ve Alman hukukunda bir master, devlet-
ler hukukunda ikinci bir master yapmıştı Berlin niversitesi'nde.

Bunlara ek olarak askeri hazırlıkları da vardı. Zaman zaman bu görev, ai-
lesini aylarca görememesine yol açıyordu ama artık iyice eğitilmiş, adanmış
bir operasyon elemanı olmuştu. Sık rastlanmayan, çok çeşitli beceriler edin-
mişti. Telsiz operatörlüğü, patlayıcı ve küçük silah uzmanlığı, paraştlk
(on atlayış yapmış, beşini gece karanlığında yapmıştı), hafif uçak pilotluğu
bunlar arasındaydı. şifre ve kodlama biliyordu. Çok iyi nişancıydı. Silahsız
kavgada çok başarılıydı. Eğitimli bir katildi. Zihni de, vücudu da her an hazır
bir keskinlikteydi. İna edici miting konuşmaları yapmasını öğrenmiş, Güney
Afrika'nın siyasi ve askeri yapısını incelemişti, her zaıf noktasını ve bunla-
rın nasıl smrleceğini biliyordu. Artık kendisinin ya da üstlerinin ngre-
bildiği her türlü koşulda görev yapmaya hazırdı. Kendisine verilen bu fırsatın

milyonda bir insana bile kolay kolay kısmet olmayacağını farkındaydı. Tarihi yeni baştan şekillendirmek ve dünya düzenini şimdiki iğrenç halinden kurtarmaktı o görev. Bir büyüklük fırsatı tanınmıştı ona. Kendisinin buna layık olduğunu da biliyordu.

«Evet,» diye cevap verdi. U-bot komutanının sorusuna. «Kıyı işaretlerini tanıyorum.»

Güney Afrika'nın bu تنها güneydoğu kıyısında mutlu bir yaz tatili geçir-mişliği vardı. Roelf Stander'in ailesi burada beş bin hektar kadar araziye sahipti. Kıyı şeridinin de beş mili onlarındı.

Manfred'le Roelf şu karşıkı kayalarda balık tutmuşlar, tepelere tırmanmış, avlanmışlardı. Kayaların arasında çıplak yüzmüşler, sonra kumsalda yatıp geleceği ve kendilerine o gelecekte düşecek rolleri düşünerek hayaller kurmuşlardı. O tepelerin altında, yazı geçirdikleri badanalı köşk vardı.

«Evet,» diye tekrarladı Manfred. «Randevu yeri burası.»

«Saatini bekleyelim,» dedi bu sefer U-bot komutanı. Periskopu indirmeleri için emir verdi.

Kıyının iki mil açığında, yüzeyin yirmi metre altında yatıyordu denizaltı. Karanlık suların içinde hareketsiz duruyor, hiç motor çalıştırmıyordu. Tepede güneş battı. Afrika toprağına gece indi. Manfred dar koridordan, iki genç subayla paylaştığı kamarasına gitti, iniş için son hazırlıklarını yaptı.

Bremerhaven'dan ayrıldığından beri denizaltı denilen bu iğrenç taşıttan nefret etmeye başlamıştı. Kapalı yerlerden, diğer insanlarla yakınlıktan nefret ediyordu. Motorların sürekli hareketinden ve titreşiminden de. Buz gibi okyanus sularının altında, bir demir kutuya kilitli olduğunu bir türlü kabul etmek istemiyor, dizel ve yağ kokusundan, kendisiyle birlikte buraya hapsolmuş olanların vücut kokusundan tiksiniyordu. Gecenin temiz havasını ciğerlerine çekmeyi, sıcak Afrika güneşinin yüzünde parlamasını bütün kalbiyle özlemekteydi.

Beyaz balıkçı yaka kazağını, lacivert ceketini çıkardı, onların yerine yoksul Afrikalıların sıradan kılıklarına benzer bir şeyler giydi. Dağlardaki eğitimden ötürü vücutu hâlâ güneş yanığıydı. Saçlarını biraz uzatmış, sakalının kıvrıkcıklaşıp gürleşmesine izin vermiş, bu durum onu daha yaşlı gösterir olmuştı. Kamaranın küçük aynasında kendine baktı.

«Beni asla tanıyamazlar,» dedi yüksek sesle. «Kendi ailem bile tanıyamaz.»

Saçlarını ve sakalını siyaha boyamıştı. Kaşlarının rengine. Burnu çarpılmış ve kütleleşmişti. Amerikalı Cyrus Lomax'in yumruğuyla kırıldıktan sonra bir daha eski haline gelememişti o burun. Bir kaşı da şiş ve yaralıydı. Vaktiy-

le buradan giden genç, temiz yüzöl, sarışın sporcuya hiç benzemiyordu. Lelkeli şapkeyi kaşlarına doğru çekti, aynadaki hayaline memnun memnun başını Salladı. Sonra dönüp yere diz çöktü, yatağının altına soktuğu malzemeye uzandı.

Hepsi su geçirmez lastik ambalajlar içindeydi. Her paketi listesinden kontrol edip işaretledi. Alman denizcilerden biri onları yukarıya taşıyıp güverteye çıkan merdivenin dibine yığıdı.

Manfred saatine baktı. Çabucak bir yemek yemeye ancak vakti vardı. Kaptan onu çağırduğında, ağzında son lokmasıyla U-bot'un kontrol odasına girdi.

«Kıyıda ışıklar var.» Kaptan periskoptan doğrulup yerini Manfred'e bıraktı. Ortalık iyice kararıştı. Manfred üç ateşin ışığını hemen gördü.

«İşareti doğru veriyorlar, kaptanım.» Başını salladı. «Yüzeye çıkıp cevap işareti vermeliyiz.»

U-bot derinlerden yükselip suları yarararak ortaya çıktı.

Daha suyun köpükleri yatışmadan kaptanla Manfred de merdiveni tırmanıp köprüye çıktılar. Gece havası serin ve temizdi. Manfred dürbünle simsiyah kıyılara bakarken o havadan ciğerlerine bol bol çekti.

Kaptan sessiz bir işaret verdi, gemici Addis lambasının kulpunu oynattı, karanlık, gümüş benekli okyanusa peş peşe sarı ışınlar yansıdı. Mors alfabeşıyla B.K. harfleri, «Beyaz Kılıç»ı singeliyordu. Kısa bir sessizlikten sonra kıyıdaki ateşlerden biri söndürüldü, birkaç dakika sonra onu ikincinin söndürölmesi izledi, yalnızca bir tanesi yanar kaldı.

«Bu doğru cevap,» dedi Manfred. «Lütfen eşyalarımı güverteye getirsinler, kaptan.»

Yarım saat kadar beklediler, sonra karanlığın içinden Bir ses, pek yakınılarından onlara seslendi.

«Beyaz Kılıç?»

«Yanaş,» diye bağırdı Manfred Afrikaner dilinde. Küçük, üstü açık bir balıkçı kayığı, upuzun kürekleriyle onlara doğru yaklaştı.

Manfred U-bot kaptanıyla çabucak el sıkıştı, «Heil Hitler!» diyerek Nazi selamı çaktı.

Sonra güverteye indi. Kayık rampa ettiğı anda Manfred sıçradı, dengesini de kolayca korudu.

Önde oturan kürekçi onu karşılamak üzere ayağa kalktı.

«Manie, sen misin?»

«Roelf!» Manfred onu hafifçe kucakladı. «Seni görmek ne hoş! Haydi, eş-yalarımı alalım.»

Lastik ambalajlar U-bot tayfaları tarafından uzatıldı, sandaldakiler alıp yerleştirdi ve hemen denizaltıdan uzaklaştılar. Manfred, Roelf'un yanındaki küreği almıştı. Arayı biraz açtılar, sonra küreklere dayanıp denizaltının dalışını seyrettiler.

Tekrar kıyıya doğru kürek çekmeye koyuldular. Manfred alçak sesle sordu. «Ötekiler kim?» Çenesiyle diğer üç kürekçiye gösteriyordu.

«Hepsi bizim adamlarımız... buranın çiftçileri. Çocukluğumdan beri tanıdığım insanlar. Kesinlikle güvenebilirsin.»

Kumsala varana kadar bir daha konuşmadılar. Sandalı çekip çalıların arasına sakladılar.

«Kamyonu getireyim,» diye mırıldandı Roelf. Birkaç dakika sonra sarı farlar kumsala doğru parladı. Roelf eski yeşil dört tonluk kamyonu sandalın yakınına park etti.

Üç çiftçi Manfred'in teçhizatını kamyonun arkasına yüklemeye yardım ettiler, üzerine kuru yaprak yığıp brandayla örttüler. Sonra yükün üzerine tırmanıp oturdular. Manfred kamyonun ön tarafındaki yolcu yerine bindi.

«Önce bana aile haberlerini anlat,» diye patladı Manfred. «Daha sonra iş konuşmak için bol bol vaktimiz olacak.»

«Tromp Amca bildiğin gibi. Amma vaaz veriyor o adam! Sarie'yle ikimiz her pazar gidiyoruz...»

«Sarah nasıl?» diye sordu Manfred. «Ya bebek?»

«Sen geride kalmışsın,» diyerek güldü Roelf. «Üç bebeğimiz var artık. İki erkek, bir de üç aylık kız. Yakında hepsini göreceksin.»

Arkadaki adamları yol boyu birer birer indirdiler, hepsine teşekkür edip kısaca el sıkıştılar. Sonunda yalnız kalmışlardı. Birkaç mil sonra batıya, Cape Tovvn'a doğru saptılar. İki yüz mil vardı Cape Town'a. Svvelendam adlı kasabada benzin alıp direksiyonda nöbet değiştirdiler.

Dört saat sonra dağlan aşmış, dar patikadan yokuş aşağı iniyorlardı. Stel-lenbosch'un birkaç mil dışında yine durdular. İşbirliği yapan şarap şirketlerinden birinin önündeydiler. Saat gecenin üçü olmasına rağmen fabrika müdürü onları bekliyordu. Lastik ambalajların indirilip mahzene yerleştirilmesini sağladı.

«Bu Sakkie Van Vuuren,» diye tanıştırdı Roelf fabrika müdürünü. «İyi bir dosttur. Teçhizatın için güvenli bir yer hazırladı bize.»

Adam onları mahzenin arka tarafına götürdü. Tahta rafların en sonuna. Orada meşe ağacından dev küpler vardı. İçinde toplam bin galon olmamış kırmızı şarap depolanıyordu. Müdür avucuyu birine bir tokat attı, çıkan kof sesi duyunca gülümsedi.

«Bunu kendi ellerimle yapıp ayarladım,» dedi, dev küpün ön kapağını açtı. İç i boştu. «Burada o teçhizatı kimse bulamaz.»

Lastik ambalajları içeriye koyup koca kapağı kapadılar. Sıralanmış şarap küplerinden hiç farkı yoktu.

«Vakti gelince harekete geçmeye hazır olacağız,» dedi şarapçı, Manfred'e. «Ne zaman olacak?»

«Yakında dostum,» diye vaatte bulundu Manfred. «Çok yakında.» Roelf'la ikisi tekrar kamyonu binip Stellenbosch'a doğru yola koyuldular.

«Yuvaya dönmek güzel bir duygu.»

«Burada yalnızca bu gece kalacaksın, Manie,» dedi Roelf. «Yeni siyah sakalına, kırık burnuna rağmen, çok tanınmış birisin. Biri tanır seni.»

Kamyonu demiryolu yakınında elden düşme arabalar satan bir galerinin parkına bıraktı, anahtarını da sürücü yerindeki paspasın altına sakladı. Sonra ikisi bir mil kadar yürüyerek, boş sokaklardan Roelf'un evine vardılar. Bahçeli evlerin bulunduğu bir sokakta, bahçeli bir ev. Roelf arka kapıdan mutfığa girdi, masanın başından tanıdık biri onları karşılamak üzere ayağa kalktı.

«O sakalla amma da serkeş bir havaya girmişsin,» diyerek gülüyordu Tromp Amca. «Bakıyorum Amerikalı da burnunu temelli mahvetmiş.»

Manfred, Tromp Amca'nın omzu üzerinden baktı, mutfak kapısının yanındaki durmakta olan kadını gördü. İşte onu yanıltan bu oldu. Bir kadın... bir kız değil. Yüzünde hüzünlü bir bilgelik vardı. Neşeden eser yoktu.

«Sarah?» Manfred, Tromp Amca'dan ayrılıp o yana ilerledi. «Nasılsın, küçük kardeşim benim?»

«Ben hiçbir zaman senin küçük kardeşin değildim, Manfred,» dedi Sarah. «Ama iyiyim, teşekkür ederim.» Onu kucalamaya, öpmeye kalkışmadı. Manfred onun bu soğuk karşılaşmasından gözle görünür biçimde rahatsız olmuştu.

«Mutlu musun, Sarah?»

«İyi bir erkeğim, üç güzel bebeğim var.» Sarah bunu söylerken Roelf'a bakıyordu. «Karnın açtır,» dedi Manfred'e. «Otur. Kahvaltı ederken konuşursunuz.»

Üç erkek mutfak masasının başına yerleştiklerinde Manfred ocak başında çalışan Sarah'ya gizli gizli bakıp duruyordu. Yüz ifadesi kaygılıydı. Eski anı-

larla, suçluluk duygularıyla doluydu. Sonra kendini topladı, dikkatini diğerlerinin anlattıklarına verdi.

«Bütün haberler iyi... İngilizler Dunkirk'de bozguna uğradı, Fransa teslim oldu, Hollanda da öyle. Alman U-bot'ları Atlantik savaşını kazanıyor. İtalyanlar bile Kuzey Afrika'da zafer üstüne zafer kazanıyorlar...»

«Senin bizden olduğunu bilmiyordum, Tromp Amca,» diye söze karıştı Manfred.

«Öyle yavrum. Ben de senin kadar vatanseverim. Ossewa Brandvrag'ın artık kırk bin üyesi var. Hepsi nüfuzlu mevkilerden seçilmiş, yetki sahibi kimseler. Jannie Smuts da kalktı, yüz altmış bin İngiliz hayranını, kollarına turuncu işaretler takıp yurtdışına yolladı. Kendini bizim insafımıza terk etmiş oldu.»

«Liderlerimiz senin gelişini biliyorlar, Manie,» diye anlattı Roelf. «Füh-rer'in kendisinden mesaj getirdiğini biliyorlar. Seni tanımayı sabırsızlıkla bekliyor hepsi.»

«Sen bir toplantı ayarlar mısın?» diye sordu Manfred. «Mümkün olduğu kadar çabuk? Yapılacak çok iş var. Şanlı şerefli işler.»

Sarah Stander ocağın başında sessiz duruyordu. Yumurtaları tavaya kırarken, ızgaradaki etleri çevirirken başını çevirip bakmadığı gibi, kendine dikkat de çekmiyordu.

Hayatıma yine hüznün ve acı getirmeye geldin, Manfred De La Rey. Her sözünle, her hareketinle yaraları yeni baştan açıyorsun. O yaralar çoktan kapandı sanıyordum. Sen benim hayatımdan geri kalanımı da mahvetmeye geldin. Roelf her çılgınlığa kör gibi senin peşin sıra atılacak. Buraya kocamı, bebeklerimi tehdit etmeye, onları tehlikeye atmaya geldin sen... Nefreti, içinde çoktan ölmüş olan aşkın cesedini kemirerek daha da güçleniyor, daha da tehlikeli hale geliyordu.

Manfred yalnız yolculuk yapmaktaydı. Seyahat yasak değildi. Ne bir kontrol vardı, ne yol barikatları, ne polis aramaları, ne kimlik istemeler. Güney Afrika, savaş merkezlerinden o kadar uzaktaydı ki, tüketim mallarında dikkati çeker bir kıtlık bile yoktu. Bir tek beyaz un öğütülmesine sınır konmuş, bir de petrol vesikaya bağlanmıştı. Bu nedenle kimse üzerinde belge taşımak zorunda değildi.

Manfred elinde küçük valizıyla, Bloemfontein'e giden trene ikinci sınıf bir bilet aldı. Orası Orange Free eyaletinin başkentiydi. Beş yüz millik yolu alırken kompartımanında beş yolcu daha vardı.

Garipti ama, seçimle gelmiş hükümeti devirmek amacıyla düzenlenen gizli toplantı, Artillery Hill Tepesi'nin dibindeki mahalli hükümet binasında yapıldı. Manfred salona girdiğinde, gizli teşkilatın forsunun ne kadar büyük ve yaygın olduğunu bir kere daha hatırladı.

OB'nin komutanı gelip onu kapıda karşıladı. Manfred'e bağlılık yemini ettirdiği günden bu yana pek az değişmişti. Hâlâ göbekli, yüz hatları hâlâ sarkıktı. Bu sefer üzerinde koyu renk, kruvaze bir takım vardı. Sivil giyinmişti. Manfred'i sıcak bir selamla karşıladı, elini iki eli arasına aldı, omzunu okşadı, tatlı tatlı gülümsedi.

«Seni bekliyordum, kardeşim. Ama önce izin verirsen, son karşılaşmamızdan bu yana kazandığın başarıları kutlamak istiyorum.»

Manfred odaya alındı, uzun bir masanın başına oturmuş diğer beş kişiyle tanıştırdı.

«Hepimiz bağlılık yemini etmiş kimseleriz. Serbestçe konuşabilirsiniz,» dedi Başkan, Manfred'e. Manfred şu anda kardeşlik örgütünün en önemli konşeyine hitap etmekte olduğunu anladı.

Masanın alt ucuna oturdu. Yeri komutanın tam karşısındaydı. Manfred düşüncelerini toparlamaya çalıştı, ondan sonra konuşmaya başladı. «Baylar, siz-Iere Alman halkının Führer'i Adolf Hitler'in kişisel selamlarını getirdim. Afrikaner'lerle Alman ulusu arasında her zaman var olan yakın dostluk konu-sunda size güvence vermemi, kendi hakkımız olanı geri alırken, doğuştan ve fetihle bizim olan toprağımıza sahip çıkarken bizi desteklemeye hazır olduğun u da söylememi istedi.» Manfred güçlü ve mantıklı konuşuyordu. Bu söyle- vi Alman Propaganda Bakanlığı'nın uzmanlarıyla birlikte hazırlanmış, tekrar tekrar provasını yapmış, en iyi biçimde sunmaya hazırlanmıştı. Başarısını, kendisini dinleyenlerin yüzündeki kendini kaptırmış ifadeyle ölçebiliyordu.

«Führer bu ülkede Smuts hükümetine ve İngilizlere sempati duyan tüm savaşacak yaştaki erkeklerin çekip gitmiş olduğunun farkında. Hemen hemen yüz altmış bin insanımız kuzeye, sınırlarımızın dışındaki diyarlarda savaşmaya gitti. Bu durum işimizi daha da kolaylaştırıyor.»

«Smuts özel kişilerdeki tüm silahların teslimini istedi,» diye onun sözünü kesti adamlardan biri. «Av tüfeklerini, tabancaları bile topladı. Hatta meydanlarda duran ve tarihi eser sayılan topları da aldı. Silahsız ayaklanma olamaz.»

«Sorunun can alıcı noktasını gördünüz,» diye kabul etti Manfred. «Başarıya ulaşmak için bize para ve silah gerek. Onları elde edeceğiz.»

«Almanlar mı yollayacak bize?»

«Hayır,» diyerek başını salladı Manfred. «Bu düşünüldü, fakat sonra reddedildi. Uzaklık çok fazla. Düşman bir kıyıya bol miktarda silah çıkarmanın rizikosu göze alınamaz. Limanlar da çok iyi korunuyor. Ama limanların kontrolünü elimize geçirdiğimiz anda, Alman donanmasının U-bot'ları bize ağır silah ikmali yapacak, biz de karşılığında limanlarımızı Alman U-bot'larına açacağız. İngilizlere Cape rotasını yasaklayacağız.»

«Ayaklanma için gerekli silahları nereden bulacağız?»

«Jannie Smuts'dan,» dedi Manfred onlara. Hepsini yerlerinde tedirgin kıpırdanıp kuşkuyla birbirlerine baktılar.

«Sizin onayınızla küçük bir grup seçkin vurucu **stormjagter** toplayacağım. Hükümetin silah ve cephane depolarını basıp ihtiyacımız olanları alacağız... para için de aynı şey. Onu da bankalardan alacağız.»

Bu düşüncenin korkunçluğu, ataklığı, kapsamlılığı hepsini şaşırttı. Sessizce baktılar. Manfred devam etti.

«Hızlı ve acımasız hareket edeceğiz. Silahları alıp dağıtacağız. Sonra verilen bir işaretle ayaklanacağız. Kırk bin vatansever, iktidarın dizginlerini elimize geçireceğiz. Polisi ve orduyu da. İletişim sistemini, demiryollarını, limanları da. Bütün bu yerlerde adamlarımız zaten kale içinde hazır. Kararlaştırılan işaret verildiği anda, her şey kolayca yapılacaktır.»

«O işaret ne olacak?» diye sordu OB'nin komutanı.

«Tüm ülkeyi altüst edecek bir şey olacak. Afallatan bir şey olacak. Ama şimdi ondan söz etmek için vakit henüz erken. Yalnızca işaretin seçildiğini, işareti verecek kişinin de seçildiğini söylemek yeter.» Manfred adama ciddi, kararlı bakışlarla bakıyordu. «O onur benim olacak. Bu iş için eğitildim. Onu kendi başıma, yardımsız yapacağım. Ondan sonra geriye, sizin dizginleri kapmanız kalacak. Desteğimizi muzaffer Alman ordularına yönelteceğiz, halkımızı hakkı olan, düşmanlarımız tarafından engellenen büyüklüğe kavuşturacağız.»

Susup onların yüzlerini inceledi, o yüzlerde vatansever ifadeler, gözlerde yepyeni ışıklar gördü.

«Baylar, harekete geçmek için onayınızı alabiliyor muyum?» diye sordu. Komutan herkesin yüzüne teker teker baktı, hepsi başlarını evet anlamında sallayarak işaret verdiler. O zaman Manfred'e döndü.

«Onayımızı veriyor, sizi kutsuyoruz. Kardeşlik örgütünün her üyesinden destek ve yardım görmenizi sağlayacağım.»

«Teşekkür ederim, baylar,» dedi Manfred alçak sesle. «Şimdi sizlere Adolf Hitler'in Mein Kampf'daki kendi sözlerini tekrarlamak istiyorum: 'Ulu Tanrı zamanı geldiğinde silahlarımızı keskin etsin. Her zamanki gibi adil olsun. Özgürlüğü hak edip etmediğimize karar versin. Tanrı savaşımızı kutsasın.'»

«Amin!» diye bağırıldılar bir ağızdan. Ayağa fırlayıp OB selamı çıktılar, yumruklarını göğüslerinde çaprazladılar. «Amin!»

Yeşil Jaguar, görünen bir yere, yolun tepeyi aştığı yere, kenara park edilmiş, duruyordu. Terkedilmiş gibi bir hali vardı. Sanki günlerdir kendi başına bırakılmıştı orada.

Blaine Malcomess, Bentley'ini onun arkasına park etti, tepenin doruğuna yürüdü. Buraya daha önce hiç gelmemiştii ama, Centaine ona kulübeyi de, yolunu nasıl bulacağını da çok iyi tarif etmişti. Eğilip aşağıya baktı. Oldukça dikti ama inilmeyecek gibi değildi. Smitswinkel Körfezi'ne zikzak çizerek inen patikayı görebiliyordu. Dipte iki üç kaba kulübenin damları görünmekteydi. Tam Centaine'in tarif ettiği gibi.

Ceketini çıkarıp arabanın ön koltuğuna attı. Tepeden inmek terletici bir iş olacaktı. Bentley'i kilitledi, patikayı tutturdu. Buraya geliş nedeni yalnızca Centaine istediği için değil, kendisinin de Şaşa Courtney'e karşı sevgi ve sorumluluk duymasından, hatta ondan gurur duymasındandı.

Geçmişte Şasa'nın, günün birinde ya üvey oğlu, ya da damadı olacağını ummuştu. Patikadan inerken bu konuda içi hüznüyle doldu. Yo, hüznünden de derindi duyduğı. İki umudu da hâlâ gerçekleşmemişti bugüne kadar.

Centaine'le evlenememişti. Isabella'nın ölümünden beri aradan üç yıla yakın zaman geçtiğı halde. Isabela'nın öldüğü gece Centaine'in nasıl kaçtığını, sonra da nasıl kendisinin ona ulaşma çabalarını aylarca engellediğini hatırladı. O gece Isabella'nın ölüm yatağı başında korkunç bir şey olmuştu. Barışıkları zaman bile Centaine o konuda konuşmayı reddetmiş, ölüm yatağındaki kadınla aralarında neler geçtiğı konusunda bir imada bile bulunmamıştı. Blaine kendinden nefret ediyordu. Centaine'i Isabella'ya öyle teslim ettiği için. Aslında karısına asla güvenmemeliydi. Çünkü açtığı yara hâlâ iyileşmiş değildi. Centaine'in o etkiden sıyrılıp tekrar eskisi gibi sevgili ve koruyucu rolüne bürünebilmesi için bile Blaine'in hemen hemen bir yıl sabır ve şefkat göstermesi gerekmişti. Oysa eskiden çok hoşlanırdı Centaine o rolü oynamaktan.

Ama hâlâ evlilik konusuna asla yanaşmıyordu. Blaine ısrar etmeye çalıştığı zaman sinirli ve gergin bir hale geliyordu. Sanki Isabella hâlâ hayattaymış gibi, mezardan uzanıp onlara kötü etkilerini ulaştırabiliyormuş gibiydi. Bla-ine'in hayatta en çok istediği şey, Centaine Courtney'in nikâhlı karısı olması, Tanrı'nın ve dünyanın gözünde bu ilişkinin açıklanmasıydı. Ama bunun olacağından iyice kuşku duymaya başlıyordu.

«Lütfen, Blaine, şimdi isteme bunu. Yapamam... konuşamam o konuyu. Hayır, nedenini sana söyleyemem. Bunca yıldır bu durumumuzla ne kadar mutlu olduk! O mutluluğu bozma tehlikesini göze alamam.»

«Ben senden karım olmanı istiyorum. Sevgimizi onaylamayı, perçinlemeni istiyorum, mahvetmeyi değil.»

«Lütfen, Blaine. Şimdi bunu bırak. Şimdi olmaz.»

«Peki ne zaman, Centaine. Ne zaman olacağını söyle bana.»

«Bilmiyorum. Gerçekten bilmiyorum sevgilim. Tek bildiğim, seni çok sevdiğim.»

Beri yandan bir de Şasa'yla Tara vardı. Karanlıkta birbirini bulmaya çalışan iki kaybolmuş ruh gibiydiler. Birbirlerine ne kadar şiddetle ihtiyaç duyduklarını biliyordu Blaine. Bunu daha işin başlangıcında anlamıştı. El ele vermelerine ne kadar az kaldığını da görmüştü. Ama nedense o son hayati birleşmeyi ikisi de başaramamış, birbirlerinden uzaklaşıp yaklaşmış, öylece sürüklenmişlerdi. Bir neden yok gibiydi ortada. Belki yalnızca gurur ve dikbaşlılık. Birlikte olmayınca da eksiliyorlardı. İkisi de doğuştan kendilerine ihsan edilmiş o büyük yeteneklerden sonuna kadar yararlanamıyordu.

İki güzel, yetenekli genç insandılar. Güç ve enerji doluydular. Hepsini var olmayan bir şeyler uğruna ziyan ediyor, gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşuyor, umutsuzluklara kapılıp yıkılıyorlardı.

Buna izin veremem, dedi kendi kendine kararlı bir sesle. Bu yüzden ben-den nefret etseler bile, buna bir son vermem gerek.

Patikanın dibine vardı, çevresine bakındı. Dinlenmeye ihtiyacı yoktu. Gerçi iniş kolay olmamıştı, kendisi de ellisine yaklaşmıştı ama, yaşıtı olanlara göre, hatta on beş yaş genç olanlara göre çok daha zinde ve formdaydı.

Körfeze karşı dört kulübe vardı. Yapı malzemesi olarak genellikle dalgaların getirdiği tahtalar kullanılmıştı. Birbirinden ayrı, tek tek duruyorlardı. Dar kumsalın hemen üzerindeki kayaların tepesindeydiler. Üçünün de boş olduğu belliydi. Pencerelerine tahtalar çakılmıştı. Blaine'in aradığı, sıradaki so-nuncusuydu. Kumsalda oraya doğru yola koyuldu.

Yaklaşınca pencerelerin açık, soluk perdelerin çekili olduğunu gördü. Balık ağıları kapiya asılmış, bir çift uzun kürekle balık oltası duvara dayanmıştı. Sandal kıyıya, ıslak kum çizgisinin biraz yukarsına çekilmiş, duruyordu.

Blaine basamakları çıktı, balkonu geçip kapiya yürüdü. Kapı açıktı. Adımını tek odadan içeri attı.

Karşı duvardaki soba yakılmamıştı. Üzerinde duran tava kirliydi. İçinde yemek artıkları vardı. Kirli tabaklar, bardaklar ortadaki masaya saçılmış, kara karıncalar oraya ulaşmak için masanın ayaklarına tımanıyorlardı. Tahta döşeme süpürülmemiş, kum doluydu. Pencerenin karşısındaki duvara bir ranza dayanmıştı. Üst yatakta şilte yoktu. Alttakinde karmakarışık gri battaniyeler ve sert bir şilte göze çarpıyordu. Hepsinin üzerine de Şaşa Courtney uzanmış yatmaktaydı.

Öğlene pek az kaldığı halde hâlâ uyuyordu. Başucunda, yerde, hemen hemen boşalmış bir viski şişesiyle kocaman bir viski kadehi durmaktaydı. Şaşa'nın aşağıya sallanmış kolunun uzanabileceği yerdeydiler. Genç adamın üzerinde yalnızca bir futbolcu şortu vardı. Vücudu maun gibi yanmış, tam plaj çocuğu olmuştu. Kollarındaki tüyler güneşten sararmış, ama göğsündekiler siyah kalmıştı. Günlerdir tıraş olmadığı belliydi. Saçları da uzamış, kirli yastığın üzerine yayılmıştı. Güneş yanığı, sefahat hayatının en kötü izlerini bir dereceye kadar örtüyordu.

Sessizce uyumaktaydı. Weltevreden'den bu salaşpur kulübeye kaçmasına neden olan iç fırtınaları, yüzünden hiç belli değildi. Hâlâ çok yakışıklı bir erkekti. Bir tek nokta dışında. Sol gözün durumu bu yüzden daha da dehşete düşürüyordu insanı. Üst gözkapağı çukura kaçmış, göz ucunda kemiğin kırıldığı yer de çökmüştü. Kara kaşındaki iz pırl pırl beyaz ve kabarıktı. Boş gözü içine doğru çukurlaşmış, gözkapakları birbirinden ayrılmış, uzun kara kirpiklerinin arasından ıslak, kırmızı dokular görünüyordu.

O iğrenç görünüme acımadan bakmaya imkân yoktu. Blaine'in kendini çelikleştirip yapacağı şeye hazırlaması biraz zaman aldı.

«Şaşa!» Sesini sert çıkarmaya çalışıyordu. Şaşa hafifçe inledi, boş gözünün kapağı kıpırdadı.

«Uyan artık.» Blaine yatağa yürüyüp onun omzunu sarstı. «Uyan. Konuşmamız gerek.»

«Git buradan,» diye mırıldandı Şaşa. Daha tam uyanamamıştı. «Git, beni rahat bırak.»

«Uyan, Allah kahretsin!»

Şasa'nın sağlam gözü açıldı, mahmur mahmur Blaine'e baktı. Sonra bakışı netleşti, ifadesi değişti.

«Burada ne işin var?» Başını öteye çevirdi, boş gözünü sakladı, bir yandan battaniyelerin arasında siyah, esnek göz bandını aradı. Başı hâlâ dönük durumda onu yerine taktı, şeridini kafasından geçirdi, sonra dönüp Blaine'e baktı. Göz bandı ona korsan gibi bir hava veriyor, bir bakıma yakışıklılığını daha da vurguluyordu.

«Gemiye pompalama zamanı,» deyip kapının dışına çıktı.

O yokken Blaine taburelerden birinin tozunu aldı, götürüp onu duvarın önüne koydu, oturdu, sırtını duvara dayadı, purolarından bir tane çıkarıp yaktı.

Şaşa içeriye girerken şortunun fermuarını çekiyordu. Yatağın kenarına oturup kafasını iki eliyle tuttu. «Ağzım leş gibi,» diye mırıldandı, ayaklarının arasındaki şişeye uzandı, viskinin kalanını bardağa son damlasına kadar boşalttı, boş şişeyi sobanın yanındaki çöp yığınının doğru fırlattı.

«Biraz ister misiniz?» diye sordu. Blaine başını iki yana salladı. Şaşa ona bakıyordu.

«Yüzünüzdeki bu ifadenin ancak iki anlamı olabilir,» dedi adama. «Ya burnunuza kötü bir koku geldi ya da beni ayıplıyorsunuz.»

«Herhalde kaba konuşmak yeni becerilerinden biri. İçki alışkanlığın gibi. İki konuda da seni kutlarım. Yeni kişiliğine pek güzel uyuyorlar.»

«Allah cezayı versin, Blaine Malcomess!» diye meydan okudu Şaşa. Bardağı dikip bitirdi.

«Mater yolladı sizi,» dedi.

«Senin nerede olduğunu o söyledi ama, beni buraya o yollamadı.»

«Aynı şey,» dedi Şaşa. «Beni geri istiyor. Topraktan elmas çıkarayım, üzüm toplayayım, pamuk yetiştireyim, para yapayım diye... Allah kahretsin... hiç anlamıyor.»

«Senin sandığından daha iyi anlıyor.»

«İnsanlar savaşta,» dedi Şaşa. «David de, öteki arkadaşlarım da. Göklerde onlar... ben ise burada, çamurlar arasındayım. Bir sakat. Pislikler içinde emekliyorum.»

«Çamuru da, pisliği de sen seçtin.» Blaine kirli kulübeye şöyle bir baktı. «Ağlayan da yine sen oluyorsun.»

«Bir an önce gidin buradan, bayım,» dedi Şaşa ona. «Ben çileden çıkmadan.»

«Zevkle giderim inan ki!» Blaine ayağa kalktı. «Seni yanlış tanımışım. Sana bir iş teklif etmeye gelmişim. Önemli bir savaş işi. Ama bakıyorum, sen benim sandığım adam değilmişsin.» Kapıya yürüdü, orada duraladı. «Bir de

davet sunacaktım. Cuma gecesi verilecek bir parti için. Tara o gece Hubert Langley'le nişanını açıklayacak. Hoşuna gider sanmıştım... ama boş ver.»

Kararlı adımlarıyla kapıdan çıktı. Birkaç saniye sonra Şaşa da kapiya yürüdü, onun patıkaya tırmanışına baktı. Blaine hiç arkasına bakmadı. Doruğa varıp gözden kaybolduğunda Şaşa kendini terk edilmiş ve yalnız hissetti.

Blaine Malcomess'in kendi hayatında ne büyük ağırlığı olduğunu o zamana kadar hiç anlayamamıştı. Onun bilgece öğütlerine, tecrübesine... gerek polo sahasında, gerek saha dışında ne kadar ihtiyacı olduğunu da anlayamamıştı.

«Onun gibi olmayı ne kadar istemiştım,» dedi yüksek sesle. «Oysa şimdi asla olamam.» Eliyle gözündeki kara banda dokundu.

«Neden ben?» diye kaybedenlerin tipik çılgılığı kurtuldu ağzından. «Neden ben?» En üst basamağa oturdu, körfezin yeşil sularına baktı.

Blaine'in sözlerinin önemini yavaş yavaş kavradı. Kendisine teklif edilen işi düşündü. Önemli bir savaş işi. Sonra Tara ile Hubert Langley'i düşündü. Tara... onun ela gözleri, kızıl kumral saçları hayalinde canlandı, kendine acıma duyguları soğuk ve karanlık bir dalga gibi üzerine kapandı.

Yerinden kalkıp kulübeye girdi, musluğun üzerindeki dolabı açtı. Bir tek şişe Haig kalmıştı. Ötekilere ne oldu, diye sordu kendine. Fare mi var burada?

Şişenin kapağını açtı, bir bardak arandı. Hepsı kirliydi. Musluğun içine yığılmışlardı. Şişeyi dudaklarına dikti, dumanı gözlerini yaktı. İçmeden indirip şişeye baktı. Midesi ağzına gelir gibi oldu, içi birden tiksintiyle doldu. Hem fiziksel, hem duygusal tiksinti.

Şişeyi eğip altın rengi sıvının tamamını musluk deliğine boşalttı. İçki bittiği, iş isten geçtiği zaman, içinde ona karşı o korkunç isteği tekrar duydu, pişman oldu. Boğazı kurumuş, acıyordu. Şişeyi tutan eli titremeye başladı. Vücudunun her kemiğinden unutma isteği sızlıyor, gözü sancıyordu. Acısını geçirmek için gözünü kırıştırmak zorunda kaldı.

Şişeyi kulübenin duvarına savurdu, dışarıya, güneş ışığına koştı. Göz bandını ve şortunu çıkarıp kendini yeşil sulara attı, hızla kravl yüzmeye koyuldu. Körfezin ağzına vardığında yoğunluktan tükenmiş, soluk soluğaydı. Yavaşladan geri döndü, kıyıya yürüdü. Ayakları dibe değer değmez geri dönüp tekrar açıldı. Böyle saatlerce gidip geldi. Sonunda öyle yoruldu ki, kolunu sudan çıkaracak hali kalmadı. Son yüz metreyi canı acıyarak, yan yan yüzmek zorunda kaldı.

Kumsala çıktı, ıslak kumlara yüzükoyun serildi, ölü gibi yattı. Öğleden sonra, geç saatte ayağa kalkacak enerjiyi kendinde buldu, topallayarak kulübeye ilerledi.

Kapıda durup kendi yarattığı pisliğe ve derbederliğe baktı. Sonra kapının arkasından saplı süpürgeyi kaptı, işe girişti. Bitirdiğinde akşam yaklaşıyordu. Temizleyemediği tek şey, kirli yatak takımı olmuştu. Battanileri dertop etti, kendi kirli giysileriyle birlikte bir bohça yaptı. Onları Weltevreden'de yı-katacaktı. Yağmur suyu deposundan çaydanlığa taze su doldurdu, sobanın üzerinde ısıttı.

Dikkatle tıraş oldu, bulabildiği en temiz pantolonla gömleği giydi, göz bandını taktı. Evi kilitleyip anahtarını sakladı, sonra kirli bohçasını alıp pati-kadan tırmanmaya başladı. Jaguar'ı toz kaplamış, üzerine deniz tuzu oturmıştu. Akü bitmişti. Yokuş aşağı itip öyle çalıştırmak zorunda kaldı.

Weltevreden'e vardığında Centaine çalışma odasındaydı. Önündeki bir yı-ğın kâğıdı okuyordu. Şaşa kapıdan girerken yerinden fırladı. Neredeyse ona koşacaktı. Kendini zor tuttu.

«Merhaba canım, çok iyi görünüyorsun. Seni merak etmişim. O kadar uzun sürdü ki... beş hafta!»

Göz bandı Centaine'i hâlâ ürkütüyordu. Onu ne zaman görse Isabella Mal-comess'in son sözleri çınliyordu kulağında:

«Göze göz, Centaine Courtney. Sözüme kulak ver... göze göz.»

Kendini kontrol edebildiğinde yürüyüp Şaşa'yı kucakladı, yanağını ona öpsün diye uzattı.

«Döndüğüne sevindim, canım.»

«Blaine Malcomess bana bir iş teklif etti. Bir savaş işi. Kabul etmeyi düşünüyorum.»

«Eminim önemli bir şeydir,» diyerek başını salladı Centaine. «Senin adı-na mutlu oldum. Sen dönene kadar ben kaleyi kendim korurum.»

«Eminim, Mater,» diyerek buruk buruk gülümsedi Şaşa. «Zaten yirmi iki yıldır epey başarılı biçimde koruyorsun o kaleyi.»

Marşandizin sonu gelmez vagonlarını çifte lokomotif puflayarak çıkarı-yordu yokuştan. Hex Nehri dağlan, çıkan gürültüyle yankılanmaktaydı.

Lokomotifler sonunda tepeye vardı, yaylaya çıktı, hız kazandı, yassı alan-da ileri atıldı.

Kırk mil ilerde tren tekrar yavaşladı, Touws Nehri ana makasının deposun-da durdu.

Nöbeti devralacak görevliler istasyon müdürünün odasında bekliyordu. Gelenleri selamladılar, trene bindiler. Baştaki lokomotif çözüldü, yan hatlar-

dan birine alındı. Artık ona gerek yoktu. Kuzeye, Witwatersrand altın alanlarına kadar bin millik yol oldukça engebesizdi. İkinci lokomotif tekrar tepenin aşağısına dönecek, bir sonraki yük treninin çıkmasına yardım edecekti.

Nöbeti devredenler, ellerinde yemek kutuları ve pardesüleriyle ilerdeki barakalara yöneldiler. Sıcak bir banyo yapıp yemek yiyeceklerine memnundular. İçlerinden yalnız bir tanesi platformda oyalanıyor, hareket edip giderek hızlanan trene bakıyordu.

Vagonları saydı, daha önceki sayısıyla karşılaştırdı... değişiklik yoktu. On iki ve on üç numaralı vagonlar kapalı vagondu. Bakınca tanınmaları ve güneş ışığını yansıtmaları için gümüş rengine boyanmışlardı. Yanlarında kırmızı tehlike işareti vardı ve koca koca harflerle 'PATLAYICI MADDE' yazısı okunuyordu. Bu mallar Somerset West Patlayıcı ve Kimya Sanayii şirketleri tarafından yüklenmişti. Anglo-Amerikan altın madenlerine gidiyordu.

Son vagon önünden geçerken adam dönüp istasyon müdürünün odasına girdi. Müdür hâlâ platformun öbür ucundaydı. Kırmızı yeşil bayraklarla işi yeni bitmişti. Adam duvardaki telefonu eline alıp kulpunu çevirdi.

«Santral,» dedi ağızlığı Afrikaner dilinde. «Bana Matijesfontein on bir on altıyı ver.»

Telefon bağlanana kadar bekledi. «Hazır, konuşun.» Ama adam konuşmadan, santralin aradan çıktığını gösteren çıt sesini de bekledi.

«Van Niekerk konuşuyor,» dedi sonra.

«Ben Beyaz Kılıç.» Gerçi bu cevabı bekliyordu ama, yine de ensesindeki saçların dikleştiğini hissetti.

«Yirmi üç dakika rötarı var. Buradan iki dakika önce kalktı. Vagonlar on ikinci ve on üçüncü.»

«Aferin.»

Manfred De La Rey telefonu kapadı, kol saatine baktı, çiftlik evinin mutfağında kendisine kaygıyla bakan iki kadına gülümsedi.

«Teşekkür ederim, Mevrouw,» dedi yaşlıca olanına. «Yardımanız için minnettarız. Bundan hiçbir kötülük doğacak değil, sizi temin ederim.»

«Kötülük eski bir tanış, Meneer.» Kadın pek gururluydu. «Doksan dokuzda çiftliğimi yakıp kocamı öldürdüler.»

Manfred motosikletini ambarın arkasına bırakmıştı. Onu çalıştırdı, bir mil kadar yürüttükten sonra anayola çıktı, kuzeye saptı. Birkaç mil sonra demiryoluna paralel gitmeye başladı. Kayalık bir tepenin dibinde raylarla yol birbirinden uzaklaşıyordu. Raylar yamaca tırmanıyor, sonra çevreyi dönüp yok oluyorlardı.

Manfred motosikleti durdurup yola baktı. Boştu, ilerde de kimse yoktu. Bir başka çiftlik yoluna saptı, rayları izleyerek tepenin arka tarafına geçti. Yine durdu, motosikleti dayadı, çevreyi kontrol etti.

Yaşlı dulun evinden uzaklaşmıştı yeterince. Dikkatler oraya çekilmezdi artık. Tepe, rayların bu kısmını anayoldan saklıyordu. Ama yol yine de yeterince yakın olduğundan, kaçış kolay olacaktı. Hangi yöne isterse. Yokuş lokomotif yürüme hızına kadar yavaşlatacaktı. Buradan geçen başka yük trenlerini seyretmişliği vardı.

Motosikleti yoldan saptırdı, başka tekerlerin otları yassıltığı yerden ilerledi. İlk virajı aldığı anda, ağaçlar arasında park etmiş kamyonları gördü. Dört tane. Biri üç ton, ikisi dört ton, bir de on tonluk kocaman Bedford. Bunların depolarını dolduracak kadar benzin bulmak kolay olmamıştı.

Kamyonların durduğu, adamların yanında beklediği yer, demiryolundan yüz adım var yoktu. Adamlar çimenlere uzanmış, dinleniyorlardı. Ama motosikletin sesini duyar duymaz doğrulup kalktılar, hevesle baktılar. Roelf Stan-der başlarındaydı.

«Dokuz buçukta burada olacak,» dedi Manfred ona. «Vagonlar on iki ve on üç. Hazırlanın.»

Adamlardan biri demiryolu işçisiydi. Patlayıcı taşıyan vagonlarla lokomotif arasındaki uzaklığı hemen hesapladı. Roelf'la Manfred, diğer adamları bırakıp rayların oraya çıktılar, mesafeleri işaretlediler. Manfred treni öyle bir yerde durdurmak istiyordu ki, patlayıcı taşıyan vagonlar, bekleyen kamyonlarla aynı hizaya gelmeliydi.

Uzaklığı ölçtüler, Manfred rayların altına şarjları yerleştirdi. Sonra Roelf'la ikisi geri dönüp kırmızı uyarı ışıklarını koydular. Bunu yaparken yine demiryolu işçisinin mesafe hesaplarından yararlandılar.

İşleri bittiğinde ortalık kararmıştı. O zaman ikinci işe başlayabildiler. Adamlarını mevzilere yerleştirdiler. Hepsi gençti. Kuvvetli oldukları için seçilmişlerdi. Koyu renk giyinmiş, hükümet silahları topladığı zaman teslim edilmemiş birkaç kaçak tabanca ve tüfekle silahlanmışlardı. Lee Enfieldler, Mannlicher'ler... hep eski savaştan kalma silahlar. Yalnız Roelf'la Manfred'in modern Alman Luger'leri vardı. U-bot'dan aldıkları lastik ambalajların birinden çıkmıştı onlar.

Manfred küçük grubun komutasını ele aldı, Roelf işçilerin başında bekledi.

İlk duyan Manfred oldu. Gecenin sessizliğinde, uzaktan bir titreşim. Hepsini keskin üç ışıqla uyardı. Akü kutusunu hazırladı, tellerini pirinç vida terminallerine bağladı. Yaklaşan lokomotifin dev tek gözü ortalığı aydınlattı.

Daha tepenin dibindeydi. Adamlar maskelerini düzeltip rayların yanındaki otluk hendeğe uzandılar.

Lokomotifin temposu yavaşladı, sesi toklaştı. Yamacı tırmanmaya başlıyordu. Bekleyen ilk grubun önünden geçti, ondan sonra ilk uyarı ışıklarını gördü.

Manfred frenlerin madeni sesini duydu, biraz rahatladı. Makinist, refleksiyle hareket ediyordu. Hatları uçurmaya gerek kalmayacaktı. İkinci işaret yandığında lokomotif durmak üzereydi.

O daha hareket halindeyken Manfred basamağa sıçradı. Luger'i makinistle ateşçinin şaşkın suratlarına doğrulttu.

«Sustur şu motoru! Farı söndür!» diye bağırdı maskesinin ardından. «Sonra da inin buradan.»

Frenler kilitlenmişti. Adamlar iki ellerini havaya kaldırdılar. Üstleri hemen arandı, ikisi de bağlandı. Manfred tren boyunca geriye doğru koştu. Patlayıcı vagonlarına vardığında Roelf'un adamları kapıları zorla açmış, sandıklar içindeki patlayıcıları bekleyen kamyonlara taşımaya başlamışlardı bile.

Manfred, «En arka vagondaki nöbetçi ne olacak?» diye sordu.

«Onu bağladık,» dedi Roelf. Manfred tekrar lokomotifte koştu. Öndeki raylara bağladığı şarjları söktü. Ateşlemek zorunda kalmadığı için pek memnundu. Geri döndüğünde birinci kamyon yükünü almıştı.

«Onu götürün,» diye bağıırıyordu Roelf. Adamlardan biri sürücü yerine tırmandı, motoru çalıştırıp yola çıktı.

İkinci kamyon manevra yapıp arkasını vagonlara çevirdi, onu yüklemeye başladılar.

Manfred saatine baktı. «On iki dakika,» diye mırıldandı. Programdan önce de gidiyorlardı. Yükleme yapılırken makinist, ateşçi ve muhafız, elleri ve ayakları bağlı olanık son vagona kapatılmışlardı.

Roelf, «Hepsi doldu!» diye bağırdı. «Daha fazla yükleyenleyiz.»

Manfred, «Kırk sekiz dakika,» dedi ona. «Aferin. Tamam, hepiniz yola!» «Ya sen?»

«Gidin!» diye emretti Manfred. «Ben kendimi kollarım.»

Bedford'un da uzaklaşmasını bekledi. Stop lambaları görünmez oldu, sesi kesildi. Yalnızdı. Eğer Roelf'la ötekiler, şimdi ne yapacağını bilseler, belki itiraz eder, engellemeye çalışırlardı.

Manfred patlayıcı vagonuna tırmandı. İçersi hâlâ tahta sandıklarla yarı yarıya doluydu. Ancak bir kısmını alabilmişlerdi. Öteki vagona ise hiç dokunmamışlardı. Trende hâlâ yirmi beş ton kadar patlayıcı vardı.

Saatli bombayı on beş dakikaya ayarladı, iki vagonun arasına yerleştirdi. İleri itip gözükmemesini sağladı. Yere atladı, lokomotifle koştu. Son vagona kilitli üç adamın hiçbirisi Ossewa Brandhvağ üyesi değildi. Sağ kalırlarsa polise tehlikeli bilgiler verebilirlerdi. Onlara acıdığını hissetti. Savaş şehidiydi onlar.

Lokomotifle tırmandı, frenleri açtı, motoru çalıştırdı. Tekerler döndü, hız aldı, tren yola koyuldu, yamaca tırmanmaya devam elti.

Manfred hızı biraz azalttı, otomatige takıp kilitledi. Yere atladı, vagonların birer birer önünden geçişine baktı. Son vagon da geçince ağaçların oraya döndü, motosikletine bindi.

Sabırsızlıkla bekliyor, durmadan saatine bakıyordu.

Patlama sonunda geldi. Turuncu bir alevdi. Bir süre sonra çok dalgasını suratında hissetti.

Pedalı itti, motosikleti güneye doğru sürdü, gecenin karanlığında ilerledi.

İyi bir başlangıç, diye düşündü. Ama daha yapılacak o kadar çok iş vardı ki!

Şaşa büroya girerken Blaine başını kaldırıp baktı. Genç adam hava kuvvetleri üniforması giymiş, madalyalarını takmış, kapıda kararsızlık geçiriyordu.

«Günaydın, Şaşa,» diyerek başını salladı Blaine. «Saat on. Sana bir viski ikram edebilir miyim?»

Şaşa'nın yüzü buruştu. «Geçen günkü davranışından ötürü özür dilemeye geldim efendim. Bağışlanacak şey değildi.»

«Otur.» Blaine kitap rafının karşısındaki deri koltuğu gösteriyordu. «Hepimiz hayatımızın şu ya da bu devresinde budalalar gibi davranırız. Mesele öyle yaptığının farkına varmak. Özrün kabul edildi.»

Şaşa oturup bacaklarını üst üste attı, sonra indirdi. «Bir işten söz etmişsiniz, efendim.»

Blaine başını sallayıp ayağa kalktı. Pencereye yürüdü, bir süre bahçeye baktı. Yaşlı bir kadın, elindeki kesekâğıdından güvercinlere yem atıyordu. Son kararını verirken o kadını seyretti. Acaba Centaine Courtney ve oğlu için duyduğu kaygılar, işi, görevi için gerekli sağduyusunu mu köreltiyordu? Düşündüğü görev devlet için önemliydi. Şaşa bu iş için fazla genç ve tecrübesiz miydi? Ama kaç kere düşünmüştü bunları daha önce! Tekrar yüzünü odaya çevirdi.

Eline işaretli bir dosya aldı. «Bu çok gizli,» deyip elinde tartar gibi yaptı. «Çok duyarlı ve gizli bir rapor.» Şaşa'ya uzattı. «Bu odadan çıkmayacak.

Burada oku. Benim Mareşal Smuts'la bir toplantım var.» Ceketinin kolunu sıyırıp saatine baktı. «Bir saate kadar dönerim. O zaman yine konuşuruz.»

Bir saatten daha geç geldi. Döndüğünde Şaşa hâlâ okuyordu. Kucağında dosya açıkken başını kaldırıp Blaine'e baktı. Yüzündeki ifade kaygılı ve ciddiydi.

«Ne diyorsun?» dedi Blaine.

«OB'yi tabii duymuştum,» diye karşılık verdi Şaşa. «Ama bu tür bir şey olduğunu bilmiyordum. Bir gizli ordu bu, efendim. Tam içimizde. Eğer bize karşı seferber edilirse...» Başını iki yana salladı, kelime aradı. «Bir ihtilal, bir iç savaş... hem de savaşabilecek erkeklerimizin çoğu kuzeydeyken.»

«Harekete geçtiler,» dedi Blaine yavaşça. «Şimdiye kadar tipik Afrika usulü savsaklıyorlardı. Çene çalıyor, bekliyorlardı. Ama son zamanlarda bir şey oldu, onlara yeni bir amaç kazandırdı...» Blaine sustu, bir an düşündü, sonra devam etti. «Söylemeye gerek yok, Şaşa, burada konuştuğlarımız aramızda kalacak. Aile içindeki en yakınımız bile bilmeyecek.»

«Elbette, efendim.» Şaşa daha da kaygılanmıştı.

«İki hafta önce Touws Nehri hattındaki dinamit yüklü trenin patlamasını okumuştun, değil mi?»

«Evet, efendim. Korkunç bir kaza. Makinistler, işçiler de kaybedildi.»

«Yeni kanıtlar bulduk. Kaza olduğuna inanmıyoruz. Demiryolu görevlilerinin hepsi muhafız vagonundaymışlar. En azından bir tanesinin elinin ayağının bağlı olduğuna ilişkin belirtiler var. Kanımızca o trenden büyük miktarda patlayıcı alındı, sonra geri kalanı özellikle patlatıldı. Hırsızlığı örtbas etmek için.»

Şaşa hafif bir ısıklığa öttürdü.

«Bence bu yalnızca başlangıç. Sanıyorum yeni bir döneme giriyoruz. Bundan böyle bu tür olaylar artacak ve hızlanacak. Dedğim gibi, bu dönemi başlatan bir şey oldu. Onun ne olduğunu öğrenip ortadan kaldırmamız gerek.»

«Ben nasıl yardımcı olabilirim, efendim?»

«Bu iş büyük. Ulusal çapta. Her eyaletin polisiyle ve askeri istihbaratıyla ilişki halinde olmam gerek. Tüm operasyon dikkatle koordine edilmeli. Bana bir yardımcı, bir irtibat görevlisi gerek. Sana o işi teklif ediyorum.»

«Onur duyarım, efendim... ama beni neden seçtiğinizi anlayamıyorum. Herhalde düzinelerce insan benden daha bilgili ve tec...»

«Birbirimizi iyi tanırız, Şaşa,» diye onun sözünü kesti Blaine. «Yıllarca birlikte çalıştık. İkimiz iyi bir ekibiz. Sana güveniyorum. Hem kafan, hem ce-

saretin var. Bana bir polis gerekli değil. Benim düşüncelerimi anlayan, emirlerimi harfi harfine yerine getiren birini istiyorum.» Blaine birden sırtıttı.
«Hem zaten... senin de bir işe ihtiyacın var. Haksız mıyım?»

«Haklısınız efendim. Teşekkür ederim.»

«Şu anda nekahat iznindesin ama seni hava kuvvetlerinden İçişleri Bakanlığı emrine hemen aldıracağım. Yine eski rütbeni koruyacak, eski maaşını alacaksın. Ama bundan böyle doğrudan bana bağlı olarak çalışacaksın.»

«Anlıyorum, efendim.»

«Şaşa, gözünü kaybettiğinden bu yana hiç uçtun mu?» Bu konuya ilk defa doğrudan, kaçınmadan giriyordu. Hiç kimse, hatta Mater bile yapmamıştı bunu. Şasa'nın Blaine'e olan saygısı daha da arttı.

«Hayır efendim,» dedi.

«Yazık. Ülkenin bir yanından bir yanma hızlı gitmen gerekebilir.» Şasa'nın yüzüne baktı, çenesinin kararlı bir ifadeyle kasıldığını gördü.

«Yalnızca uzaklıkları saptama sorunu var,» diye mırıldandı Şaşa. «Pratik işi.» Blaine kendini daha da mutlu hissetti.

«Polo topuna vurmaya çalışarak alıştır kendini,» diye öneride bulundu. «İşe yarar. Bu soruşturmayla görevli polis müdürünün adı, Komiser Louis Nel. Burada, Cape Town Merkez Karakolu'nda. Seni tanıştıtırırım. Yaman adamdır. Hoşlanacaksın.»

Bir saat daha konuşup planlar yaptılar, sonra Blaine onu yolcu etti. «Bu kadarı işe başlamana yeter. Yarın sabah sekiz buçukta buraya, bana gel.» Şaşa kapıya vardığında arkasından seslendi.

«Ha, Şaşa. Cuma gecesi. Davetiyen hâlâ var. Saat sekizde. Siyah kravat. Lütfen ayarla da gel, e mi?»

Sarah Stander karanlıkta, pirinç karyolada tek başına yatıyordu. Büyük çocuklar bitişik odada uyumuş, bebek de annesinin yanındaki beşikte, uykusunda sesler çıkarıyordu.

Kasabanın saati dördü vurdu. Gece yansından bu yana, her saat başı vuruşları dinliyordu Sarah. Bitişik odaya geçip çocukların üstünü örtmek gerek, diye düşündü. Küçük Petrus hep battaniyelerini tekmelerdi. Ama tam o sırada mutfak kapısının yavaşça açıldığını işitti, vücudu kazık kesildi, soluğunu tutup dinledi.

Roelf'un banyoda soyunmaya başladığını, çizmelerini yere attığını duydu. Az sonra yatak odasının kapısı gıcırdadı, yatak Roelf'un ağırlığıyla eğildi. Sa-

rah uyuyor gibi yaptı. Roelf ilk defa bu kadar geç kalıyordu. Manfred döndüğünden bu yana çok değişmişti.

Sarah karanlıkta uyanık yatıp düşündü. O felaketler getiren biri. Hepimizi mahvedecek. Senden nefret ediyorum. Manfred De La Rey.

Yanı başında Roelf'un da uyumadığını biliyordu. Gergin ve tedirgindi Roelf. Saatler yavaş yavaş geçti, Sarah kendini hareketsiz yatmaya zorladı. O sırada bebek ağladı, Sarah onu yatağa alıp memesini verdi. Sarah'nın sütü her zaman bol ve besleyici olmuştu. Bebek emdi, geçirdi, tekrar uykuya daldı. Sarah onu beşiğine koydu, kendi yatağına yattığı anda Roelf ona uzandı. İki de konuşmadılar. Sarah onu kabul etmek için kendini çelikleştirdi. Nefret ediyordu bundan. Manfred'le o unutulmayan anlar gibi olmuyordu asla. Ama bu gece Roelf farklıydı. Acele etti, çabuk bitirdi, hemen devrilip uyudu. Sarah sessiz yatıp onun horlamasını dinledi.

Kahvaltıda ona alçak sesle, «Dün gece neredeydin?» diye sordu.

Roelf bir anda öfkelenildi. «Dilini tut, kadın,» diye bağırdı ona. «Sen benim bekçim değilsin.»

«Tehlikeli bir saçmalığa bulaştın.» Sarah onun öfkesine aldırmamıştı. «Üç çocuğun var, Roelf. Budalalık etmeye hakkın yok...»

«Yeter, kadın!» diye bağırdı Roelf. «Bu iş erkek işi. Sen karışma.»

Sonra tek kelime söylemeden çıkıp üniversiteye gitti. Hukuk Fakültesi'nde öğretim görevlisiydi. Sarah onun on yıla kadar kürsü sahibi olacağını biliyordu. Yeter ki o zamana kadar başı derde girmesin.

Evi temizleyip yatakları topladıktan sonra çocukları büyük bebek arabası-na bindirdi, kasabanın merkezine doğru götürdü. Üniversiteden birinin karısıyla konuşmak için bir ara durdu, bir de çocuklara şeker almak için durdu. Şekerin parasını verirken, dükkândaki gazetelerin manşetini gördü.

Bir de gazete alayım, dedi. Karşı kaldırıma geçip park kanepesine oturdu, patlayıcı taşıyan trenin uğradığı kazayla ilgili yazıyı sonuna kadar okudu, sonra gazeteyi dikkatle katlayıp düşünceye daldı.

Roelf dün öğle yemeğinden hemen sonra çıkmıştı. Patlama biraz uzaktaydı ama, gece on buçuktan biraz önce olmuştu. Sarah uzaklıkları, zamanları hesapladı, karnına buz gibi bir sancı girdi. Çocukları tekrar arabaya koydu, ite ite postaneye geldi. Bebek arabasını telefon kulübesinin yanına, hemen görebileceği bir yere bıraktı.

«Santral, lütfen bana Cape Town Polis Merkezi'ni verin.»

«Kapatmayın.»

Birden yapmakta olduğu şeyin anlamı kafasında şekillendi. Manfred De La Rey'i polise ihbar ederken kendi kocasına nasıl zarar vermeyebilirdi? Ama beri yandan, Roelf un sonu felaketle noktalanacak bu korkunç işleri yapmasına engel olmak gerektiğini de biliyordu. Hem kocasına, hem bebeklerine karşı göreviydi bu onun.

«Burası Cape Town Polis Merkezi. Size yardımcı olabilir miyim?» «Evet,» diye kekeleydi Sarah. Sonra birden, «Yo, özür dilerim. Önemi yok. Mühim değil,» deyip telefonu kapattı. Kulübeden fırladı, bebek arabasını kararlı biçimde eve doğru itmeye başladı. Mutfak masasının başına oturup sessizce ağladı. Şaşkın, yalnız ve güvensizdi. Bir süre sonra önlüğüyle gözlerini sildi, kendine bir fincan kahve yaptı.

Şaşa Jaguar'ı Blaine Malcomess'in evinin karşı tarafına park etti ama hemen inmedi. Oturdu, yapmayı tasarladığı şeyi düşündü.

Herhalde yine kendimi budala durumuna düşüreceğim, dedi, dikiz aynasını ayarlayıp kendine baktı. Tarağı çıkarıp saçından bir geçirdi, göz bandını dikkatle düzeltti. Ancak ondan sonra arabadan indi.

Newland Caddesi'nde arabalar tampon tampona park etmişti. Büyük bir parti veriliyordu. İki, üç yüz konuk vardı. Ama zaten Blaine Malcomess de büyük adamdı. Onun kızının nişanı, herhalde önemli bir olay sayılırdı.

Şaşa karşıya geçti. Ön kapılar ardına kadar açıktı ama yine de eve girmek kolay değildi. Hol bile kalabalıktı. Parti neşesini bulmuştu. Siyahlardan kurulu bir orkestra, müzik çalıyor, içerde dans edenler görünüyordu. Kendine yol açıp bara doğru ilerledi. Blaine Malcomess bile viski ikram edemiyordu konuklarına. Artık viski hiç bulunmuyordu. Bugünlerde Cape brendisi içmek vatanseverlik sayılıyordu. Ama Şaşa kendine gazoz aldı.

İçki günlerim geldi ve geçti, diye düşündü buruk buruk. Elinde bardağıyla odaları dolaşmaya koyuldu. Eski dostlarla el sıkışıyor, tanıdık kadınların yanağını öpüyordu. Nice kere onları daha amaçlı olarak da öpmüşlüğü vardı.

«Seni tekrar aramızda görmek ne güzel, Şaşa.» Göz bandına dikkat etmemiş gibi yapmaya çalışıyorlardı. Birkaç saniye sonra Şaşa da oradan uzaklaşıyor, her yerde Tara'yı arıyordu.

Onu yemek salonunda, siyah şefgarson ve hizmetkârlarla buldu. Açık büfenin son hazırlıklarını gözden geçiriyordu.

Başını kaldırıp Şaşa'yı gördü ve dondu. İncecik, gül pembesi bir tuvalet giymişti. Saçları omuzlarına döküktü. Şaşa onun gözlerinin nasıl sedef gibi parlayabildiğini unutmuş olduğunu fark etti.

Tara hizmetçilere gitmelerini emreden bir işaret yaptı, Şaşa yavaşça ona yürüdü.

«Merhaba, Tara, ben döndüm.»

«Evet, duymuştum. Beş hafta önce dönmüştün. Sanmıştım ki...» Sustu, onun yüzünü inceledi. «Madalya aldığını duydum.» Eliyle göğsündeki nişana? dokundu. «Yaralandığını da.»

Şaşa'nın yüzünü içtenlikle inceliyor, sol gözüne bakmaktan kaçınmıyor-du. Sonra gülümsedi. «Sana çok cüretli bir hava vermiş.»

«Kendimi cüretli hissetmemi sağlayamıyor.»

«Onu hissettim,» dedi. «Değişmişsin.»

«Öyle mi buldun?»

«Evet, eskiden böyle...» Başını iki yana salladı. Aradığı kelimeyi bulamıyordu. «Şimdi o kadar küstah, o kadar kibirli değilsin.»

«Seninle konuşmak istiyorum. Ciddi olarak.»

«Pekâlâ,» dedi Tara. «Neymiş?»

«Burada olmaz. Bunca insanın arasında olmaz.»

«Yarın?»

«Yarın çok geç olur. Şimdi gel benimle.»

«Şaşa, deli misin? Bu benim partim... nişan partim.»

«Jaguar'ı servis kapısına getiririm,» dedi Şaşa. «Üstüne bir şey al. Dışarsı serin.»

Jaguar'ı duvarın dibine çekti. Eskiden o bitmek bilmeyen vedalan burada ederlerdi. Farları söndürdü. Taranın gelmeyeceğini biliyordu. Ama yine de bekledi.

Sonunda gerçekten şaşırdı. Rahatlayarak kapıyı açtı, Tara yolcu koltuğuna bindi. Pantolon ve dik yaka kazak giymişti. Partiye dönmeye niyeti yoktu.

«Sür,» dedi. «Uzaklaş buradan.»

Bir süre sessizce yol aldılar. Sokak ışıkları arabanın içini ne zaman aydın-latsa, Şaşa ona bakıyordu. Tara'nınsa gözleri karşıdaydı. Hafif hafif gülümsü-yordu. Sonunda konuştu.

«Daha önce hiçbir şeye, hiç kimseye ihtiyaç duymazdın. Dayanamadığını yanın oydu.»

Şaşa cevap vermedi.

«Sanıyorum şimdi bana ihtiyacın var. Seni gördüğüm anda hissettim. Sonunda bana gerçekten ihtiyaç duyuyorsun.»

Şaşa yine sesini çıkarmadı. Sözlere gerek yoktu. Uzanıp onun elini tuttu.

«Artık sana hazırım, Şaşa,» dedi Tara. «Yalnız olabileceğimiz bir yere götür beni. Gerçekten yalnız olabileceğimiz bir yere.»

Yolları aydınlatacak kadar ay ışığı vardı. Tara ona sokulup sarıldı, heyecanla güldüler. Şaşa yamacın ortasında arabayı durdurup onu öptü.

Küçük köşke girdiler. Şaşa parafin lambasını yaktı. Weltevreden hizmet-kârlarının emirlerini yerine getirmiş olduklarını görünce rahatladı. Yatakta temiz çarşaf lar vardı. Yerler cilalanmıştı.

Tara orta yerde durdu. Ellerini önünde korunur gibi kenetlemişti. Gözleri iri iri açık, lambanın ışığında aydınlıktı. Şaşa onu kollarına alınca titremeye başladı.

«Şaşa, lütfen yumuşak davran,» dedi. «Çok korkuyorum.»

Şaşa sabırlıydı. Çok düşünceliydi. Ama Tara'nın elinde, onun tecrübesini ve ustalığını anlayabilecek bir ölçü yoktu. Yalnızca kendi duygularını sezebildiğini görüyordu. Vücudunun göstereceği tepkileri önceden biliyor gibiydi. Tara çıplaklığından utanmıyordu. Tüm diğer korkuları da çabucak eridi. Sonunda kendini ondan hızlı gider buldu. Gözlerini açıp fısıldadı. «Hiç sanmazdım... aklıma gelmezdi böyle olacağı. Ah, Şaşa, bana döndüğüne öyle seviniyorum ki!»

Standard Bankası'nın Fordburg şubesi, Central Rand kompleksinin tüm altın madenlerine hizmet verirdi. Her hafta on binlerce sterlin tutarında maaş bu şubeden çekilirdi. Başmuhasebeci de OB üyesiydi.

Adı William De Kok'du. Ufak tefek, fare gibi bir adamdı. Miyop gözlerine kaim camlı gözlük takardı. Ama bu görünüşü aldatıcıydı. Manfred De La Rey onunla tanıştıktan birkaç dakika sonra, adamın çok zeki olduğunu, kardeşliğin amaçlarına bağlı olduğunu, o küçük vücudundan beklenmeyecek kadar da cesaret sahibi olduğunu anlamıştı.

«Para perşembe öğleden sonra, beşle altı arasında gelir. Zırhlı araba ve motosikletli polislerle. O sıra yapılamaz. Öyle olursa silah şart olur.»

«Anlıyorum,» dedi Manfred. Devam etmeden önce lütfen kaç para nakledildiğini de söyler misiniz?»

«Elli binle yetmiş bin arasında. Yalnız ayın son perşembesi farklı olur. O , zaman aylıkla çalışan işçilerin parası da gelir. Miktar yüz bine yakın olur. Bu-| na ek olarak, bizim normal paramız da vardır. Yirmi beş bin kadar.»

Crow Deep altın madenlerinden bir görevlinin evinde toplanmışlardı. Mahalli operasyon için gerekli stormjagter'leri bulup tutan adam da oydu. İri-yarı, kırmızı suratlı biriydi. Adı Laurens'di. İçki seven birine benziyordu. Manfred ondan pek de memnun sayılmazdı ama, şu ana kadar adam kaygı uyandıracak, güveni sarsacak bir hareket de yapmamıştı. Ne var ki, baskı altında kaldığı zaman güvenilemezdi bu adama.

«Teşekkür ederim, Meneer De Kok. Lütfen devam edin.»

«Banka Müdürü Bay Cartwright arka kapıyı açar, para içeriye getirilir. Tabii günün o saatinde banka artık kapanmıştır ve başka işlem yapılmamaktadır Bay Cartwright'la ben, yanımıza iki kıdemli veznedarı alıp paraları sayarız, bir makbuz veririz. Sonra para kasaya kaldırılıp, gece boyunca orada kilitli kalır. Bir anahtarla şifrenin yarısı bendedir. Öbür anahtarla şifrenin öbür yarısı da Bay Cartwright'tadır.»

«En uygun zaman, polisler gittikten sonra, ama kasa kilitlenmeden önce,» dedi Manfred.

«Olabilir,» diyerek başını salladı De Kok. «Ama o sıra ortalık henüz aydın-lıktır. Sokaklar kalabalık olur. Bay Cartwright kolay adam değildir... bir sürü terslik olabilir. Komuta bende olsaydı işi nasıl ayarlardım, anlatabilir miyim?»

«Teşekkür ederiz, Meneer De Kok. Yardımınız hoşumuza gider.»

Bay Cartwright, Mason Derneği'nin toplantısından gece on ikiye on kala çıktı. Locanın üstüydü. Salondan çıktığında, smokinin üzerinde hâlâ cüppesi de vardı. Morris arabasını her zaman binanın arka kapısına park ederdi ama, bu gece sürücü yerine binip kontak anahtarını yerine sokmaya çalışırken ensesine bir şey değdi, buz gibi bir ses, «Bu bir tabanca, Bay Cartwright,» dedi. «Söylenenleri aynen yapmazsanız ensenize kurşunu yersiniz. Bankaya, lütfen.»

Peter Cartwright ölüm korkusu içinde, arkadaki iki maskeli adamın emirlerini dinledi, arabayı bankanın arka kapısına park etti. Son birkaç aydır banka soygunları çok artmıştı. Yalnız Witwatersrand yöresinde dört tane. Üstelik birinde, bekçiyi de vurmuşlardı. Cartwright durumunun zorluğunu, arkadaki adamların tehlikeli olduğunu biliyor, bundan hiç kuşku duymuyordu.

Arabadan iner inmez adamlar iki yanına geçip kollarına sarıldılar, onu bankanın arka kapısına yürüttüler. Bir tanesi tabancasının namlusuyla tık tık

vardı. Bay Cartwright kapının hemen açıldığını görerek şaşırıldı. Soyguncuların içeriye nasıl girdiğini de girince anladı. Başmuhasebeci William De Kok oradaydı. Daha önce getirilmişti. Üzerinde pijamaları ve ropdöşambriyla. Saçları dağınık, yüzü bitkindi. Korkudan teni kül rengi olmuştu. Yatağından sürüklenerek getirildiği belliydi.

«Üzgünüm, Bay Cartwright,» diye kekeledi. «Beni zorladılar.»

«Kendini topla, be adam,» diye tersledi onu Cartwright. Onu sertleştiren korkusuydu. Sonra iki kadını görünce yüz ifadesi değişti. 'De Kok'un tombul karısıyla kendi sevgili karısı Mary... saçları bigudili, gecelikleri ve sabahlıkları içinde oradaydılar.

«Peter!» diye bağırdı karısı. «Ah, Peter, bir şey yapmasınlar, engel ol.»

«Sus, Mary. Seni öyle görmesinler.»

Cartwright yabancı adamlara baktı. Altı kişiydiler. Kendisini getirenler de buna dahildi. Ama Cartwright'in tecrübeli gözleri içlerinden hangisinin lider olduğunu hemen kestirdi. Uzun boylu, yapılı biriydi. Kumaş maskesinin altından siyah, kıvrıkcık sakalı çıkıyordu. Maskenin deliklerinden garip denecek kadar açık renk bir çift göz parlamaktaydı. Et yiyen o iri, vahşi kedilerin gözleri gibi. O sarı gözlere bakarken adamın korkusu gerçek bir paniğe dönüştü. Bu gözlerde hiç acıma olmadığını sezmişti.

«Açın kasayı,» dedi adam. İngilizcesi aksanlıydı.

Bay Cartwright, «Anahtarım yok,» diye karşılık verdi. Sarı gözlü adam hemen Mary Cartwright'ı yakaladı, bileğinden çekerek yere diz çöktürdü.

«Cesaret edemezsin,» diye patladı Cartwright. Adam aldırmadan silahının namlusunu Mary'nin şakağına dayadı.

«Karım bebek bekliyor,» dedi Cartwright.

«O halde onu tatsızlıklardan korumak istersin.»

«Aç onlara kasayı, Peter. Bırak alsınlar. Bizim paramız değil ki!» diye bağırdı Mary. «Bankanın parası. Ver onlara.» Birden kadının böbrekleri boşaldı, eteklerinde ıslak lekeler belirdi.

Cartwright kasanın kapısına yürüdü, ucunda anahtar sallanan zinciri yecek cebinden çekti. İçinde öfke ve küçük düşme duyguları birbirine karışıyordu. Anahtarı çevirdi ve geri çekildi, De Kok aynı şeyi yapmak üzere ilerledi. Kasa kapağı açılıp herkesin dikkati oraya çekildiğinde Cartwright kendi masasına doğru baktı. Tabancasını sağ üst çekmecede saklardı. Tabanca .455'lik "Webley'di. Namluda hep bir kurşun bulunurdu. O anda karısına yapılan davranıştan ötürü duyduğu öfke, korkusunu bastırmaktaydı.

«Alın parayı!» diye emretti kedi gözlü lider, adamlarına. Üç tanesi ellerinde bir çuvala kasaya yürüdüler.

«Karım,» dedi Cartwright. «Onu görmeliyim.» Karısını kaldırıp masanın;! başındaki koltuğa oturturken kimse ona bakmadı. Cartwright, Mary'yi şefkatle oturtuktan sonra çekmeceyi yavaşça çekti.

Tabancayı alıp mason cüppesinin cebine attı.

Sonra geriledi, karısını koltukta bıraktı. De Kok'un yanına gittiğinde iki-elini teslim olur gibi omuz hizasına kaldırmıştı. Kadınlar ateş hattı üzerinde değildi. Ama o yine de üç soyguncunun kasanın kapağı ardından çıkmasını' bekledi. Her birinin elinde torbalar vardı. Tüm dikkatler o torbaların üzerini deyken Cartwright elini deri cüppesinin cebine attı, tabancayı çıkardı. İlk kur- -şun mavi dumanlarla birlikte fırladı. Luger kurşunları vücuduna girerken o; hâlâ ateş ediyordu. Arkasındaki duvara yapışmıştı. Webley'in kurşunları bitin-ceye kadar ateşi kesmedi. Ama son kurşun beton yere, kendi iki ayağının arasına saplanmıştı. Duvardan devrilirken ölmüştü Cartwright. Kendi kanından oluşan gölün ortasına düştü.

RAND BANKASI'NDA SİLAHLAR PATLADI İKİ ÖLÜ OB'DEN KUŞKULANILIYOR

OB harfleri Sarah Stander'ın dikkatini çekti. Gazeteciye yürüyüp çocuklar için yine şeker aldı. Her zaman alırdı. Sonra, yeni aklına gelmiş gibi, gazeteden de bir tane aldı.

Parka geçip oturdu, çocuklar oynarken yazıyı baştan sona okudu. Bir eliy-le arabada uyuyan bebeği sallıyordu.

Fordsburg'daki bir bankanın müdürü olan Bay Peter Cartwright dün gece bankada yapılan soygun sırasında vurularak öldürülmüştür. Soygunculardan biri de isabet alarak ölmüş, bir ikincisi ağır yaralanarak polis tarafından gözaltına alınmıştır.

İlk tahminlere göre, geri kalan dört soyguncu, bankadan 100.000 sterlin dolayında para alarak kaçmış bulunmaktadır.

Bir polis sözcüsü bu sabah yaptığı açıklamada, yaralının sorgulanması sırasında Ossewa Bramvag üyelerinin soygunla kesin ilgisi olduğunu anlaşıldığını belirtmiştir.

içişleri Bakanı Yarbay Blaine Malcomess, Cape Town Parlamento Binası'ndaki bürosundan yaptığı açıklamada, OB'nin bozguncu faaliyetleriyle ilgili bir soruşturma açılmış olduğunu söylemiş, bilgi verebilecek vatandaşların aşağıdaki telefon numaralarıyla ilişki kurmalarını istemiştir: Johannesburg 78114 ve Cape Town 42444. Bakan yapılan ihbarların ve verilen bilgilerin gizli tutulacağı konusunda güvence vermektedir.

Sarah orada yaklaşık yarım saat kadar oturdu, bir karar vermeye çalıştı. Ailesine olan bağlılığıyla halkına olan vatanseverlik sorumluluğu arasında sanki ikiye bölünüyordu. Akıllı karmakarışıklı. Trenleri havaya uçurmak, bankalar soyarak masum insanları özgürlük ve adalet bahanesiyle öldürmek doğru bir şey miydi? Kendisi kocasını ve bebeklerini kurtarmaya çalışırsa, hain mi olacaktı? Manfred De La Rey bu işe devam ederse kesinlikle ölecek olan öteki masumları da düşünmek gerekmez miydi? Ülke bir iç savaşa bulaşırsa çekecekleri acıları, doğacak kargaşayı gözünün önüne getirebiliyordu. Gazeteye tekrar baktı, telefon numarasını ezberledi.

Ayağa kalktı, çocukları çağırdı, bebek arabasını itip yola çıkardı. Karşı kaldırıma geçtiğinde bir kere daha postaneye yöneldi. Postanenin müdür odasının penceresinden Bay Oberholster'in kendisine bakmakta olduğunu gördü. Onun da onlardan olduğunu biliyordu. Bir keresinde Roelf'u almak üzere eve OB üniformasıyla geldiğini görmüştü.

Birden içini tekrar bir suçluluk duygusu kapladı. Telefonların hepsi postane santralinden geçiyordu. Oberholster onun ne konuştuğunu rahatlıkla dinleyebilirdi. Ya da santral görevlisi, Sarah'nın sesini tanıyabilirdi. Yoluna devam etti, bebek arabasını kasabın dükkânına doğru itti. Niyeti zaten kasaba git-mekmiş gibi davranıyordu. Bir kilo pirzola aldı. Roelf'un en sevdiği şeydi pirzola. Sonra hızla eve döndü. Sokaklardan kurtulmaya, yalnız kalıp düşünmeye şiddetle ihtiyacı vardı.

Mutfağa girdiğinde, Roelf'un çalışma odası olarak kullandığı odadan erkek sesleri duydu. Bugün üniversiteden erken dönmüş olmalıydı Roelf. Sarah, nabızı hızlanarak Manfred'in sesini tanıdı. Bu sesin hâlâ kendisini böyle etkilemesinden hem suçluluk duydu, hem de kendini sadakatsiz hissetti. Manfred hemen hemen üç haftadır uğramamıştı bu eve. Onu özlediğini fark etti. Her gün düşünüyordu onu. Düşünürken de duyulan acı bir nefretle fiziksel heyecan arasında gidip gidip geliyordu.

Roelf la çocuklara yemek hazırlamaya başladı. Ama erkeklerin sesi rahatça duyuluyordu. Sarah ara sıra durup onları dinlemekteydi. Bir keresinde Manie'nin, «Ben Jo'burg'dayken...» dediğini duydu. Demek ki Johannesburg'a, gitmişti. Banka soygunu önceki geceydi. Ya karayolundan ya da posta treniyle dönmüş olabilirdi. Öldürülen iki kişiyi düşündü. Gazetede banka müdürünün karısının hamile olduğunu, iki de küçük çocukları olduğunu okumuştı. Kadının şu anda ne gibi duygular içinde olduğunu merak etti. Kocasını yoktu artık. Üç bebeğe kendi başına bakmak zorunda kalacaktı.

Dikkati tekrar içerde konuşulanlara yöneldi, durup dinledi. Duyduğu şeyi kaygılarla, doldurdu.

Ne zaman bitecek bunlar, diye düşündü. Ah, keşke bitse. Keşke Manie dönüp gitse, bizi rahat bıraksa... Ama bunu düşünmek de içini büyük bir umutsuzlukla dolduruyordu.

Şaşa, Rapide'yle Witwatersrand'dan tek başına uçarak geldi, karanlık:

bastıktan sonra Youngsfield'e iniş yaptı. Havaalanından doğrudan Blaine'in Nevvland Caddesi'ndeki evine gitti.

Kapıyı ona Tara açtı. Gelenin o olduğunu görünce yüzü aydınlanıverdi. «Ah, sevgilim, seni çok özledim!» Sarılıp heyecanla öpüşürlerken Blaine'in sesi ayrılmalara neden oldu.

«Bana bak, Şaşa, önemli bir şeyi yarıda kesmek istemem ama, bir ara fırsat bulursan raporunu dinlemek istiyorum.»

- Tara kıpkırmızı kesilmişti. «Baba, sen bizi gözetliyorsun!»

«Görünen şeye bakılır, yavrum, gözetlemek gerekli değil. Haydi gel, Şaşa.» Öne düşüp onu kendi çalışma odasına götürdü, koltuğu gösterdi.

«İçki?»

«Bir gazoz, efendim.»

«Aman Tanrım, ne düşüş!» Blaine kendine gözü gibi sakladığı viskisinden biraz aldı, Şaşa'ya gazoz verdi. «Neymiş telefonda anlatamadığın?»

«Dün gece galiba şansımız tuttu, efendim.» Şaşa banka soygunuyla Ossewa Brandwag'ın ilişkisi saptanır saptanmaz Blaine'in emriyle derhal Rordsburg'a uçmuştu. Yakalanan banka soyguncusu sorguya çekilirken polis merkezinde o da vardı. «Bildığınız gibi adam Crown Milles yetkililerinden. Adı Thys Lourens. OB üyeleri listesinde adının olduğuna da kuşku yok. Ama liderlerden değil. Yine de görünüşü pek etkileyici. Biraz içki seviyor sanırım. Polis komiserine sizin cevap istediğiniz soruları söyledim...»

«Sertlik yok,» diyerek kaşlarını çattı Blaine.

«Yok, efendim. Gerekli de olmadı. Lourens görüldüğü kadar sağlam değildi. Ona yalnızca silahlı soygunun ve cinayete yataklığın asılarak cezalandırıldığını belirttik, bilgi verirse anlaşmaya hazır olduğumuzu söyledik, hemen ötmeye başladı. Söylediklerinin çoğunu sabahki telefonumda size anlatmıştım.»

«Evet. Devam et.»

«Sonra bize soyguna katılan diğer insanların adlarını verdi. Üçünün. Ben Johannesburg'dan ayrılmadan tutuklamalar yapılmıştı. Ama çetenin başıyla soygundan üç gün önce tanışmış. Adını bilmiyordu. Nerede bulunacağını da.»

«Eşkal tarifi verdi mi?»

«Evet. İriyarı bir adam. Siyah saçları ve sakalı var. Burnu çarpık. Bir gözünün üzerinde yara izi... oldukça ayrıntılı bir tarif. Ama bize hayati olabilecek bir bilgi daha verdi.»

«O nedir?»

«Bir şifre adı. Lider aralarında **Die Wit Swaard**, yani Beyaz Kılıç diye ta-nınıyormuş. Stormjagter'in en üst düzeyinden, ona yardım etme ve işbirliği yapma emri çıkmış.»

«Beyaz Kılıç,» diye tekrarladı Blaine. «İzci romanı gibi bir havası var.»

«Korkarım o kadar çocukça bir şey değil,» diyerek devam etti Şasa. «Görevli komişere, eşkal tarifiyle şifre adının sizin açık emrinize kadar gizli tutulması gerektiğini söyledim.»

«İyi.» Blaine içkisinden bir yudum aldı, Şasa'ya olan güveninin boşa çıkmadığına sevindi. «Beyaz Kılıç... acaba aradığımız tetik o mu? **OB'yi** bunca zamandan sonra eyleme iten o adam mı?»

«Olabilir, efendim. Çetenin tutuklanan bütün elemanları belli ki bu adama karşı dehşet ve korku duyguları besliyorlar. Bütün hareketin gerisindeki güç kesinlikle o. Üstelik iz bırakmadan ortadan kayboldu. Çalınan paradan da iz yok. Bu arada söyleyeyim, kaybolan paranın miktarı tamı tamına yüz yirmi yedi bin sterlin.»

«İyi para,» diye mırıldandı Blaine. «Bunun OB'nin kasasına girdiğini var sayabiliriz. Herhalde demiryolu baskınında aldıkları patlayıcılarla birlikte.»

«Bu şifre konusunda, efendim, bunu basından da, doğrudan ilgisi olmayan tüm taraflardan da gizli tutmayı öneriyorum.»

«Sana katılıyorum. Ama sen bana yine de nedenlerini say. Bakalım benim nedenlerimle aynı mı.»

«Bir kere, avı uyarmak istemeyiz. İzine düştüğümüzü anlaması iyi olmaz.»

Blaine başını salladı. «Haklısın.»

«İkinci neden de, bu şifre adını kullanan muhbirlerin ciddiyetini anlayabiliriz.»

«Pek anlayamadım,» diyerek kaşlarını çattı Blaine.

«Sizin halktan bilgi isteme duyurunuzla karşılık yüzlerce telefon yağmaya başladı ama ne yazık ki çoğu sahte. Şifre adının duyulmasına izin verirse, hepsi o kelimeyi kullanır.»

«Anlıyorum. Bu şifreyi kullanan muhbirlere inanılabileceğini anlayacağız.»

«Evet, efendim.»

«Pekâlâ o halde. Şimdilik gizli tutalım. Başka bir şey var mı?»

«Şimdilik yok.»

«O halde ben sana yokken neler olduğunu anlatayım. Başbakan'la buluştuk. OB'yi siyasal bir kuruluş olarak ilan etmeye karar verdik. Tüm memurlar, bu arada polis teşkilatı ve ordu mensupları, üyelikten derhal istifa etmek zorunda kalacak.»

«Bu onların taraf tutmasını engellemez,» dedi Şaşa.

«Elbette. Ülkenin yüzde kırk ya da ellisi hâlâ bize karşı ve Nazi Almanyası'ndan yana.»

«Bu böyle devam edemez, efendim. Siz Ou Baas'la karara varıp durumun üstüne gitmek zorundasınız.»

«Onu biliyoruz. Soruşturmalarımız sona erip, elebaşların oldukça kalabalık bir listesini elde ettiğimiz zaman üstlerine gideceğiz.»

«Tutuklayacak mısınız?» Şaşa şaşırmıştı.

«Evet. Devlet düşmanı olarak, savaş bitene kadar hapsedilecekler.»

Şaşa hafif bir ıslık öttürdü. «Atak bir tedbir, efendim. Daha büyük dertler açabilir.»

«İşte o nedenle, bir tek ağ atıp hepsini bir seferde toplamamız gerek. Birinin bile dışarda kalmasını göze alamayız.» Blaine ayağa kalktı. «Görüyorum çok yorgunsun, Şaşa. Bayan Tara'nın da sana söyleyeceği bir yığın şey vardır, eminim. Sabah tam sekiz buçukta seni büromda istiyorum.» Çalışma odasının kapısına yürürlerken Blaine yeni aklına gelmiş gibi ekledi. «Ha, bu arada büyükbaban Sir Garry bu sabah Weltevreden'e geldi.»

«Doğum günü için gelmiştir,» diyerek gülümsedi Şaşa. «Onu çok özledim. Dilerim siz de, Mareşal Smuts da her zamanki gibi katılırsınız doğum günü pikniğine.»

«Dünyada kaçırmam.» Blaine odanın kapısını açtı. Holün karşı tarafında Tara oyalanıyor, kitap raflarında bir kitap arıyormuş gibi numara yapıyordu.

Blaine sırtıttı. «Tara, bu gece Şasa'nın iyi bir uyku çekmesine izin verecek-sin, duyuyor musun beni? Yarın bir uyurgezerle çalışmayı kesinlikle istemiyorum.»

Ertesi sabah Blaine'in bürosunda başlayan toplantı hiç kimsenin beklemediği kadar uzun sürdü, sonra koridorun ilersindeki Başbakan odasına kaydı, orada Mareşal Smuts, Şasa'ya bizzat sorular sordu. Sorduğu sorular o kadar derinlere iniyordu ki, Şaşa, Ou Baas'ın yıldırım zihnine ayak uydurmak için enikonu zorlanmaktaydı. Sonunda yüz akıyla sıyrıldı. Smuts'un son sözleri şöyle oldu:

«Bu 'Beyaz **Kılıç**' denilen adamı, kim olursa olsun, istiyoruz. Daha fazla zarar vermeden önce istiyoruz. Bu mesajımı ilgililerin hepsine ilet.»

«Başüstüne, efendim.»

«O listeleri de hafta sonundan önce masamda istiyorum. Bu adamları bir yere kilitlemeli, zarar vermelerini engellemeliyiz.»

Şaşa polis merkezine gelip Jaguar'ını kendine ayrılan yere park ettiğinde vakit öğlene yaklaşıyordu.

Özel operasyonlar odası, bodrumun bir köşesindeydi. Kapıda görevli polis nöbet bekliyordu. Şaşa kayıt defterini imzaladı. Ancak belli bir listede adı olanlar girebiliyordu. OB üyeleri arasında pek çok da polis vardı. Komiser Louis Nel, ekibini büyük bir özenle seçmişti.

Saçları dökülmeye başlamış, yaşlı bir adamdı. Savaşa gitmekten onu yaşı ve görevinin önemi alıkoymuştu. Gönüllü başvurusunun kabul edilmemesine fena halde bozulmuştu adam. Şaşa kısa zamanda onun saygı ve sevgiye layık biri olduğunu anlamıştı. Bir tek, memnun edilmesi biraz zordu. Çabucak birbirlerine ayak uydurup etkili bir çalışma düzeni kurdular.

Nel gömlekle dolaşıyordu. Ağzında sigarası vardı. Telefonda konuşuyordu. Ağzılığı eliyle kapayıp Şasa'yı yanına çağırmak için işaret etti.

«Nereledesin? Neredeyse arama ekibi çıkaracaktım,» diyerek çattı ona.

«Otur. Seninle konuşmak istiyorum.»

Telefon bitene kadar Şaşa masanın ucuna ilişti, camın ardındaki operasyonlar odasında çalışanlara baktı. Komiser Nel'in yanına sekiz dedektif, birkaç da kadın stenograf verilmişti. Bitişik oda sigara dumanıyla doluydu. Daktilolar çatırdayıp duruyordu. Komiserin masasındaki ikinci telefon çaldı, adam gözlerini kaldırıp Şasa'ya baktı. «Sen aç... lanet olası santral her telefonu bana bağlıyor.»

Şaşa kulaklığı eline aldı. «Günaydın, burası merkez karakolu. Size yardımcı olabilir miyim?» dedi. Sessizlik. Aynı şeyi Afrikaner dilinde tekrarladı.

«Alo, ben biriyle konuşmak istiyorum...» Arayan kadındı. Genç bir kadın. Çok da heyecanlıydı. Afrikaner dilinde konuşuyordu. Sesi soluk soluğa ve kararsız gibiydi. «Gazetede **Osseva Brandwag** hakkında bilgi istediğiniz yazıydı. Biriyle konuşmak istiyorum.»

«Benim adım Courtney,» dedi Şaşa Afrikaner dilinde. «Ekip amiriyim. Polise yardım etmek istediğiniz için minnettarım. Bana her şeyi anlatabilirsiniz.» Sesini sıcak ve güven verici çıkarmaya çalışıyordu. Kadının korku içinde olduğunu hissetmekteydi. Belki de fikrini değiştirip telefonu kapamak üze-reydi kadın. «Acele etmeyin. Ben sizi dinlemek için buradayım.»

«Polis misiniz?»

«Evet, hanımefendi. Bana adınızı vermek ister iniydiniz?»

«Hayır, söylemek istemi...»

Şaşa hatasını anladı. «Hiç ziyanı yok. Adınızı vermek zorunda değilsiniz,» dedi çabucak. Uzun bir sessizlik daha oldu. Kadının solumasını duyuyordu.

«Acele etmeyin,» dedi yumuşak bir sesle. «Yalnızca bana ne söylemek istiyorsanız onu söyleyin.»

«Silah alıyorlar.» Kadının sesi fısıltı halindeydi.

Şaşa dikkatle, «Nasıl silah olduğunu söyleyebilir misiniz?» diye sordu.

«Pretoria'daki demiryolu atölyesinden alıyorlar.» Şaşa doğrulup dik oturdu, telefonu iki eliyle tuttu. Askeri silah ve cephanenin hemen tümü Pretoria'daki demiryolu atölyelerinde yapılıyordu. Ağır silahlar, makineliler yalnız orada vardı. Kartuşlar da Pretoria tesislerinde yapılmasına rağmen, son işlemler demiryolu atölyelerinde tamamlanıyor, dağıtımı onlar üstleniyordu.

«Söylediğiniz şey önemli,» dedi Şaşa dikkatle. «Bana silahlan nasıl çaldıklarını söyleyebilir misiniz?»

«Sandıklara hurda demir dolduruyor, silahları alıyorlar,» diye fısıldadı kadın.

«Bunu kimin yaptığını söyleyebilir misiniz lütfen? Kimin sorumlu olduğunu biliyor musunuz?»

«Atölyedeki adamları tanımıyorum ama baş sorumluyu biliyorum. Kim olduğunu biliyorum.»

«Adını bilmemiz gerek,» dedi Şaşa inandırıcı bir sesle. Ama kadın sessizdi. Kendi kendisiyle mücadele ettiği belli oluyordu. Zorlarsa Şaşa onu kaybedebilirdi.

«Adı...» Kadın bir kararsızlık daha geçirdi, biraz daha sessiz kaldı, sonra patladı. «Ona **Wit Swaard** diyorlar. Beyaz Kılıç.»

Şaşa teninin üzerinde mikroplar geziyormuş gibi karıncalandığını duydu, kalbi bir vuruşunu atladi, sonra gümbür gümbür çarpmaya başladı.

«Ne dediniz?»

«Beyaz Kılıç... adı Beyaz Kılıç.» diye tekrarladi kadın. Sonra bir çıtırtı oldu, telefon kapandı.

«Alo! Alo!» diye bağırđı Şaşa telefona. «Orada mısınız? Kapatmayın!» Ama ona yalnızca boş hattın paraziti cevap verdi.

Şaşa, Blaine Malcomess'in masasının yanında duruyor, onun Johannes-burg'daki polis merkeziyle konuşmasını dinliyordu.

«Arama ruhsatını çıkarttırır çıkarttırmaz hemen atölyeleri kapatacaksınız. Kimsenin girmesine ya da çıkmasına izin vermeyin. Transvaal askeri komutanıyla görüştüm. Kendisi de, ona bağılı bölge komutanı da size yardımcı olacak. Aramaya hemen başlamanızı istiyorum. Her silah sandığını açın, fabrika imalat listelerindeki her malı kontrol edin. Ben derhal yola çıkıp uçakla geliyorum. Bir polis arabası beni Robert Heights hava pistinden karşılasın, saat...» Şaşa'ya bakıp gözleriyle sordu. «Bu akşam beşte. Bu arada, aramayı yapacak adamlarınıza, işin gizliliğini vurgulamanızı istiyorum. Bir şey daha komiser. Lütfen adamlarınızı seçerken bölücü kuruluşlara, özellikle **Ossewa Brandwag'a** üye olmadığınızdan emin olduklarınızı alın.»

Şaşa'nın Jaguar'ıyla Youngsfield Havaalanı'na kadar gittiler. Blaine spor arabadan uzun bacaklarını zorlukla çıkarırken, «Neyse, yolculuğun en rahatsız kısmı bitti,» diye takıldı.

Polis komiseri, Robert Heights'da, kontrol kulesinde bekliyordu. Şaşa, Rapide'i kuleye yaklaştırtıp durdurdu. Komiser onları karşıladı.

Blaine hemen, «Soruşturma nasıl gidiyor?» diye sordu. «Şu ana kadar neler buldunuz?»

Komiser başını iki yana salladı. «Altı yüzü aşkın tüfek sandığı aradık. İş uzun sürüyor. Şu ana kadar, her şey yolunda gibi.»

«Depolarda ne kadar sandık var?»

«Dokuz yüz seksen.»

«Demek yarısından çoğunu bitirdiniz.» Blaine başını sallayıp duruyordu. «Gidip bir bakalım yine de.»

Şapkasını başına giydi, paltosunu ilikledi. Hava çok soğuktu. İnsana Dra-kensberg Dağlan'nın karlarını hatırlatıyordu. Şaşa'yla ikisi, siyah Packard polis arabasının arka kanepesine bindiler. Pretoria'ya kadar olan kısa yolculuk boyunca kimse konuşmadı. Demiryolu atölyelerinin kapısında pek çok polis ve asker vardı. Packard'ın içindekileri dikkatle kontrol ettiler. Blaine'in mevkii onları pek de fazla ekilemedi.

Soruşturmayla görevli başkomiser, atölye müdürünün odasındaydı. Hazırladığı raporda yeni bilgi pek azdı. Şu ana kadar silah imal ve ambalajlanmasında bir yolsuzluk bulamamışlardı.

«Beni dolaştırın,» dedi Blaine ciddi bir ifadeyle. Grup halinde, Blaine, Şaşa, başkomiser ve atölye müdürü, ana imalat katına indiler.

Aslında 'atölye' sözü burayı tarife yetmiyordu. İçersi koskoca bir fabrikaydı. Başlangıçta, devlet malı olan demiryolu şebekesinin bakım ve parça ihtiyacını karşılamak için kurulmuş, sonra genişletilip modernize edilmiş, artık lokomotiflerini baştan sona kendi yapar duruma gelmişti. Şu anda taşıyıcı bantta, Kuzey Afrika'daki savaşta kullanılacak zırhlı arabaların yapımı üzerinde çalışılmaktaydı.

«Kaç işçi çalıştırıyorsunuz?» Blaine bu gürültüde sesini duyurmak için bağırarak zorunda kalıyordu.

«Toplam üç bine yakın... Üç vardiyaya çıktık. Savaş temposu.»

Müdür onları en uzak binaya kadar götürdü.

«Burası ufak silahları yaptığımız yer,» diye bağırdı. «Daha doğrusu, madeni kısımlarını. Namlu ve bloklarını. Tahta kısımlar serbest müteahhitlere yaptırılıyor.»

«Bize bitmiş parçaları ve ambalajlan gösterin,» diye emretti Blaine. «Sorum onlarda. Eğer bir sorun varsa tabii.»

Montaj ve kalite kontrolünden sonra, tüfekler yağlanıyor, sarı, yağ geçirmez kâğıtlara sarılıyor, uzun tahta WD kutularına konuluyordu. İngiliz Long Servis No. 4, Mark 1, .303 kalibre tüfeklerdi. Sandıklar sonra çelik konteynerlere yerleştirilip dağıtım depolarına sevk ediliyordu.

Dağıtım deposuna girdiklerinde, bir düzine kadar üniformalı polisi, en azından elli işçiyile birlikte çalışır buldular. Her sandık indiriliyor, polislerden biri tarafından açılıyor, sarılı tüfekler alınıp sayılıyor, tekrar yerine konulup sandık kilitleniyordu. Kontrolü yapılmış sandıklar, deponun ileriki duvarı dibine sıralanmışlardı. Şaşa geriye elli kadar sandık kaldığını çabucak gördü.

Depo şefi hemen masasından gelip Blaine'e gücenik bir ifadeyle kafa tuttu. «Kim olduğunuzu bilmiyorum... ama emri veren budala sizseniz, bir zilgi-

ti hak ediyorsunuz. Bir günlük üretimi kaybettik. Bu sandıkları kuzeydeki evlatlarımıza götürecek vapur hazır. Onları vapura götürecek tren de neredeyse gelecek.»

Şaşa gruptan ayrıldı, çalışan polisleri seyretmeye gitti. «İşler kesat mı?» diye sordu içlerinden birine.

Adam, «Vaktimizi boşuna ziyan ediyoruz,» diye homurdandı. Başını kaldırmadan konuşmuştu. Şaşa için için kendinden iğrendi. Bir günlük üretim onun yüzünden kaybedilmişti. Onun sorumluluğuydu bu. Kenarda suçlu suçlu durup geri kalan sandıkların açılışını seyretti.

Polisler kapıda toplandı, işçi tulumu giymiş fabrika işçileri yüksek kapılardan geçip imalat görevlerine başlamak üzere girdiler. Polis komiseri bakanla adamlarının küçük bir grup halinde durdukları yere geldi.

«Hiçbir şey bulamadık, Bakanım. Üzgünüm.»

«Yapmak zorundaydık,» dedi Blaine, yan gözle Şaşa'ya bakarak. «Kimse nin suçu yok.»

«Bal gibi birinin suçu,» diye patladı depo şefi öfkeyle. «Şimdi sizin eğlenceniz bittiğine göre, malın geri kalanını yüklemeye başlayabilirim artık.»

Şaşa adama baktı. Davranışındaki bir şey omurgasının ürpermesine neden olmuştu. Savunmaya geçmiş gibi hal, gözlerini durmadan kaçırışı...

Elbette, diye düşündü. Eğer sandığa hurda konup silahlar aşırıldıysa, bu iş burada yapılmış demektir ve bu adam da komploya gırtlığına kadar batmış olmak zorundadır. Zihni yavaş yavaş deminki hayal kırıklığından sıyrılmaya başlamıştı.

«Pekâlâ,» diyordu Blaine. «Hayal peşinde koştuk. İşinize devam edebilirsiniz.»

«Bir dakika efendim,» diye atıldı Şaşa. Depo şefine döndü. «Kaç vagon yüklediniz şimdiye kadar?»

İşte yine aynı şey. Şef gözlerini kaçırıyor, hafif kararsızlık belirtileri gösteriyordu. Yalan söyleyecekti. Bakışları istemeyerek, yükleme kapısının yanındaki kendi odasında, masasında duran kâğıt tomarına döndü.

Şaşa masaya yürüdü, kâğıtları eline aldı. Manifestolardı bunlar. «Üç vagon yüklenmiş bile,» diye okudu. «Hangileri bunlar?»

Şef suratını asarak, «Onlar öteki hatta alındı,» dedi.

Blaine hemen, «Bu hatta geri getirilsinler,» diye emretti.

Blaine'le Şaşa, kapanmış vagonların ilki açılırken platformda, lamba ışığında ayaktaydılar. Vagonun içinde yeşil tüfek sandıkları görünüyordu.

Şaşa, «Aradıklarımız buradaysa, yığının en dibinde olacaktır,» diye öneride bulundu. «Bu işten sorumlu olan, kanıtı mümkün olduğu kadar çabuk ortadan kaldırmak isteyecektir. İlk o sandıkların yüklenmesini kesinlikle sağlar.»

«Alt sandıklar çıkarın.» Blaine'in sesi sertti. Üstteki sandıklar indirilip perona sıralandı.

«Tamam!» Blaine vagonun dibini işaret etti. «Şu sandığı indirip açın.»

Kapak beton zemine tangirtıyla düştü.

«Efendim!» diye bağırdı kapağı elinden atan polis. «Şuna bakın!»-

Blaine yaklaştı, açık sandığa baktı, sonra tekrar dikkatle baktı.

Depo şefi hızlı adımlarla uçtaki bir kulübeye doğru gidiyordu.

«Tutuklayın o adamı!» diye bağırdı Blaine. İki polis koşup adamı kollarından kavradılar. Adam öfkeyle mücadele ediyor, polisler onu perona zorla sürüklüyorlardı.

Blaine, Şaşa'ya döndü. Yüz ifadesi ciddi, gözleri pırıltılıydı. «Oğlum, herhalde bu yaptığınla övünüyorsundur,» dedi. «Bize dağlar kadar iş çıkardın, nice uykusuz geceler hazırladın.»

On beş ciddi adam, bakanlar kurulu masasının çevresine sıralanmış, Blaine Malcomess'in anlattıklarını dinliyorlardı.

«Tam kaç silahın kaybolduğunu kesin olarak saptamaya olanak yok. Ayın başından bu yana cepheye iki büyük silah sevkiyatı daha yapıldı, henüz ikisi de Kahire'ye varmadı. Yoldalar. Ama o partilerden de silah eksilmiş olduğunu varsayabiliriz. Tahminime göre iki bin kadar tüfek, bir buçuk milyon da fişek takımı kaybolmuş olmalı.»

Masanın çevresindekiler tedirgin tedirgin kıpırdadılar ama kimse konuşmadı.

«Bu durum elbette ki büyük kaygı verici. Ama en kötü yanı, kaynaktan otuzla elli arasında Vickers makineli tüfeğinin de kaybolmuş olması.»

«İnanılmaz bir şey,» diye mırıldandı Denys Reitz. «Bunlar ulusal çapta bir ayaklanmayı başlatmaya yeter. Ortalık yine 1914'e dönebilir. Haberin sızmasına dikkat etmeliyiz. Ülkede panik başlar.»

Blaine, «Ayrıca düşünmemiz gereken bir şey de, trenden çalınan tonlarca patlayıcı,» dedi. «Onlar kesinlikle iletişimi bozmak, askeri birlik sevk etmemizi engellemek için kullanılacaktır. Eğer bir ihtilal başlarsa...»

«Lütfen söylesene, Baine,» diyerek tek parmağını havaya kaldırdı Başbakan. «Birincisi, onların şu sıra ortaya çıkıp hükümet darbesine girişmelerini beklememizi gerektiren kesin işaretler var mı?»

«Hayır, Başbakanım. Ben ancak silah hırsızlığına bakarak tahminde bulunabiliyorum. İlk parti silahlar Kahire'ye varınca hırsızlığın farkına varılacağını biliyorlardır. Kesinlikle ondan önce harekete geçmeyi planlıyorlardır.»

«Ne zaman varıyor silahlar Kahire'ye?»

«Yaklaşık iki hafta sonra.»

«Demek ki birkaç güne kadar girişimde bulunmalarını beklemeliyiz.»

«Korkarım öyle, Başbakanım.»

«İkinci sorum, Blaine. Soruşturman ne kadar ilerledi? **OB** ve **stormjagter** liderlerinin komple bir listesi var mı?»

«Komple liste yok. Elimizde şu ana kadar altı yüz dolayında isim var. Sanırım kilit adamların çoğu listede... ama tabii bundan emin olamayız.»

«Listedeki isimler ne kadar duyarlı?»

«Orange Free Eyaleti'nin yöneticisi de var.»

«Evet, onu biliyorum.»

«On iki parlamento üyesi. İçlerinden biri eski kabinede bakan.»

«Milletvekili dokunulmazlığı,» diye mırıldandı Mareşal Smuts. «Onlara dokunanlarız.»

«Sonra kilise ileri gelenleri var. En az dört yüksek rütbeli subay, başta gelen devlet memurları, bir polis komiseri yardımcısı.» Blaine listeyi okuyordu. Bitirdiğinde Başbakan kararını vermişti bile.

«Beklemeyi göze alamayız. Parlamento üyeleri dışında, listedeki öbür sanıklar için tutuklanma ve hapis kararlarının çıkarılmasını istiyorum. Hazırladığınızda hemen imzalarım. Bu arada hepsinin aynı anda tutuklanmasını ayarlamamı istiyorum. Sorgu için yer hazırlığı da yapın.»

«İtalyan savaş esirleri için Baviaanspoort'da ve Pietermaritzburg'da kurulmuş toplama kampları var.»

«İyi,» dedi Mareşal Smuts. «Bu adamları mümkün olan en kısa zamanda tel örgülerin ardında istiyorum. Kayıp silahlarla patlayıcıların da bulunmasını, hem de çok çabuk bulunmasını istiyorum.»

«Beklemeyi göze alamayız,» dedi Manfred De La Rey dikkatle. «Her geçen saat tehlikeli. Her gün bizi uçuruma daha çok yaklaşıyor. Bir hafta demek, felaket demek olabilir.»

Birinci sınıf kompartımanındaki diğer adamlar, «Hazır değiliz, zamana ihtiyacımız var,» diyerek onun sözünü kestiler. Sekiz kişiydiler kompartımanında. Güney ekspresine son iki yüz mil içinde çeşitli istasyonlardan binmişler-

di. Trenin kondüktörü onların sempatizanıydı. Koridorda da stormjagter'ler nöbet bekliyordu. Kimse sokulup konuşmalarına kulak misafiri olamazdı.

«Son hazırlıklar için bize on gün bırakacağınıza söz vermişsiniz.»

«On günümüz yok, be adam. Dediklerimi duymadın mı?»

«Yapılamaz,» diye diretti adam inatla.

«Yapılabilir.» Manfred sesini yükseltmişti. «Yapılmak zorunda!»

Yönetici ciddi bir sesle söze karıştı. «Yeter tartıştığınız baylar. Kavgamızı düşmanla edelim.»

Manfred gözle görünür bir çabayla sesini alçalttı. «Öyle patladığım için özür dilerim. Ama vaktimiz kalmadığını tekrar etmek isterim. Demiryolu atölyelerinden silah alındığı belli oldu. On adamımız tutuklandı. Polisten bir taraftarımız bize, iki yüzden fazla üyemiz için tutuklama emri çıktığını söyledi. Pazar günü tutuklamalar yapılacak. Pazara dört gün var.»

«Bunları biliyoruz,» diyerek tekrar söze karıştı yönetici. «Şimdi yapmamız gereken, planı uygulamaya koyup koyamayacağımıza karar vermek. Uygulamalı mı, yoksa ertelemeli miyiz? Her birinizin görüşünü dinleyeceğim, sonra da oya koyacağız. Önce General Koopman'a söz verelim.»

Hepsi generale baktılar. Sivil kılıktaydı ama asker olduğu her halinden belliydi. Kocaman bir harita çıkarıp masaya yaydı, profesyonel bir sesle konuşmaya başladı. Önce ordunun savaş düzenini, birliklerin, uçakların, zırhlı arabaların mevkillerini belirtti, sonra şöyle devam etti: «Görüyorsunuz, askerlerin toplandığı iki merkez, Robert Heights ve Durban'daki mevkiller. Birincisi süvari eğitim yeri, ikincisi de cepheye gitmek için bekleyenler. Yüz altmış bin kişiye yakın kuvvet zaten yurtdışında olduğuna göre, bu saydıklarım toplam beş bine zor ulaşır demektir. Modern uçak yok. Yalnızca elli tane Harvard eğitim uçağı var. Bu durumda, kontrolü ele geçirmek için önemli olan ilk birkaç gün boyunca birlikleri bulundukları mevkillerde tecrit etmek akla yakın. Bunu yapmak için karayolu ve demiryolu köprülerini uçurmak gerek. Özellikle Vaal Nehri'nde, Orange Nehri'nde ve Umzindusi Nehri'nde olanları.»

On dakika daha konuşmaya devam etti, sonra özetledi. «Adamlarımız iyi mevkillerde, genelkurmaya kadar sızmış durumda. Ordunun ani müdahalesinden bizi haberdar edebilirler. Daha sonra, genelkurmaydaki Smuts taraftarlarını tutuklayıp kilit altına alırlar, orduyu da bizi desteklemek, yeni kurulacak cumhuriyet hükümetini desteklemek üzere harekete geçirirler.»

Kompartımandakiler birer birer görüşlerini belirttiler. Son konuşan Manfred oldu.

«Baylar,» diye başladı. «Son on iki saat içinde, Portekiz Angola'sındaki temsilci kanalıyla Alman Abwehr'yle ilişki kurdum. Bize Alman Yüksek

Komutanlığı'nın ve Führer'in güvencesini verdi. Alman denizaltı ikmal gemisi **Altmark** şu anda Cape Town'un üç yüz deniz mili açığında, beş yüz tonu aşkın askeri malzeme yüklü durumda. Yardımımıza koşmak için işaretimizi bekliyor.»

Alçak sesle, ama ikna edici biçimde konuşuyordu. Kompartımandakilerin kendinden yana meylettiğini de hissetmekteydi.

Sözlerini bitirdiğinde kısa, ama derin bir sessizlik oldu. Sonunda yönetici, «Artık tüm gerçekler önümüzde,» dedi. «Kararı vermeliyiz. Öneri şu. Hükümet bizi tutuklayıp hapsedmeden planı uygulamaya koyacağız. Ayaklanıp şimdiki hükümeti devirecek, iktidarı elimize alacak, ulusumuzu tekrar özgürlük ve adalet yoluna çevireceğiz. Şimdi her birinize sırayla soruyorum. Evet mi diyorsunuz, yoksa hayır mı?»

«Ja,» dedi ilk adam.

İkincisi, «**Ek stem ja,**» dedi.

«**Ek stem ook ja.** Ben de evet diyorum.»

Sonunda yönetici durumu özetledi. «Hepimiz aynı kanıdayız... birimiz bile girişime karşı değiliz.» Sustu, Manfred De La Rey'e baktı. «Bize ayaklanmayı başlatacak bir işaretten söz etmişsiniz. Ülkeyi altüst edecek bir şey. Onun ne olacağını söyler misiniz?»

Manfred, «İşaret, hain Jan Christian Smuts'un öldürülmesi olacak,» dedi.

Hepsi ona sessizlik içinde baktılar. Gerçi müthiş bir şey bekliyorlardı ama, bunu hiçbiri beklemeye cesaret edememişti.

«Siyasal cinayetin ayrıntıları dikkatle planlandı,» diyerek güvence vermeye devam etti Manfred. «Berlin'de üç ayrı plan hazırlandı. Her biri ayrı bir tarih için. Şartlara göre. Birinci plan, tarihi en önce olanı. Bugünkü durumumuzda çok iyi uyuyor. Smuts önümüzdeki cumartesi günü öldürülecek. Üç gün sonra... liderlerimizin tutuklanacağı günden bir gün önce.»

Sessizlik bir dakika daha devam etti, sonra yönetici sordu. «Nerede? Nasıl yapılacak?»

«Onu bilmeniz gerekmiyor. Ben gerekeni yapacağım. Tek başıma ve ya-dımcısız. Smuts'un ölüm haberi açıklandığı anda, hızla ve etkin biçimde harekete geçmek sizin göreviniz. Ondaki kalan boşluğa girip iktidarın dizginlerini alacaksınız.»

«Öyle olsun,» dedi yönetici alçak sesle. «Vakti geldiğinde hazır olacağız. Tanrı savaşımızı kutsasın.»

Kompartımandaki sekiz kişinin hepsi birer ikişer indiler, tren Bloemfontein istasyonundan kalkıp Cape Town yoluna koyulduğunda içlerinden yalnız Manfred trende kaldı.

Şaraphane müdürü Sakkie Van Vuuren, Manfred'e, «Tesiste bir ateşli silah bulundurma ruhsatım var,» dedi. «Dağlardan inip bağlara, meyve ağaçlarına zarar veren maymunları vurmak için.»

Merdivenlerden aşağıya, mahzenin serinliğine inip yol gösterdi.

«Dağlardan doğru bir iki el silah sesi duyan, hiç aldırış etmez. Ama zor durumda kalırsan tesisin adamı olduğunu söyle, benim adımla ver.» Fıçının sahte kapağını açıp geri çekildi. Manfred çömeldi, su geçirmez ambalajlara elini uzattı.

Önce bir radyo vericisi çıkardı, Van Vuuren'in uzattığı yeni pilleri taktı. Telsiz, bir sırt çantasına yerleştirilmiş, taşınabilir durumdaydı.

İkinci bir ambalajı açtı, tüfek kılıfını çekti. Kılıfın içinde 98'lik Mauser pusu tüfeği vardı. 173 grenli mermiyi saniyede 2.500 fit hızla fırlatacak basınç düzeyine sahip bir tüfek. Elli atımlık 7x57 mm. cephaneye, **Deutsche Waf-fen und Munitionsfabrik'deki** uzman teknisyenlerden biri tarafından elle doldurulmuştu. Dürbünü Zeiss markaydı. Manfred dürbünü takıp hazneyi doldurdu, kurşunların geri kalanını yerine koydu, tekrar fıçıya yerleştirdi.

Van Vuuren onu arabasıyla Hotanto Holland Dağları'nın bir vadisine götürdü. Patikanın bittiği yerde indirdi, kendisi geri döndü."

Manfred o gidinceye kadar bekledi, sonra yükünü sırtladı, yukarıya doğru tırmanmaya koyuldu. Bol bol vakti vardı. Aceleye hiç gerek yoktu. Ama bu jimnastik hoşuna gitmişti. Uzun, hızlı adımlarla tırmanıyor, yüzünün, vücudunun terlemesinden zevk alıyordu.

Yamacın tepesine vardı, ağaçlık vadiye indi, arkasındaki yüksek tepelerden birine tırmanmaya koyuldu. Tepeye yaklaşırken durdu, telsizi kurdu, antenleri gerdi, uçlarını iki ağacın dallarına attı, dikkatle kuzeye çevirdi.

Sonra sırtını bir kayaya dayayıp oturdu, küçük Sarah'ın hazırladığı sandviç yedi. Luanda'daki **Abwehr** ajanıyla ilişki kurma saati öğleden sonra üçtü. Greenwich saatine göre tabii. Daha bir saat beklemesi gerekiyordu.

Sandviçi bitirdikten sonra Mauser'i kucağına koydu, onu sevgiyle okşadı, kendini silahın verdiği duyguya yeni baştan alıştırdı, onu omzuna kaldırıp nişan aldı, egzersiz yaptı.

Almanya'dayken aynı tüfikle uzun uzun çalışmıştı. Üç yüz metreye kadar sokulan hedefi hangi gözünden vurabileceğini bile seçecek durumda olduğunu biliyordu. Ama silahı yine de deneyip dürbün ayarının tamam olduğundan emin olmalıydı. İnsan biçimine mümkün olduğu kadar yakın bir hedefe ihtiyacı vardı. Tüfeği dikkatle bir yana bıraktı, telsize döndü.

Mors kitabını çıkardı, çoktan şifreleyip hazırladığı mesajı açtı. Parmaklarını oynattı, mesajı yollamaya başladı. Pirinç düğmeye hızlı hareketlerle bası-

yor, Luanda'daki telsizcinin bu üslubu tanıyacağını, kimliğini şifre adından daha kesin biçimde anlayacağını biliyordu.

«Kartal üssü, ben Beyaz Kılıç.» Dördüncü seslenişinde cevap geldi. Kulaklıklarda net duyuluyordu.

«Konuş, Beyaz Kılıç.»

«Birinci planın uygulanmakta olduğunu bildiriyorum. Tekrar ediyorum, birinci plan. Aldığınızı onaylayın.»

Yakalanma tehlikesi yaratacak uzun mesajlara gerek yoktu. Her şey daha Manfred Berlin'den ayrılmadan, en ince ayrıntılarına kadar ayarlanmıştı.

«Anlaşıldı, plan bir. İyi şanslar. Kartal üssü, tamam.»

«Beyaz Kılıç, tamam.»

Antenleri topladı, vericiyi kılıfına soktu, tam omzuna vuracağı sırada tepelerden bir patlama sesi yankılandı, Manfred kayanın ardına sindi, Ma-user'ine uzandı. Rüzgâr ondan yanaydı. Beklemek üzere yerleşti.

Yarım saat kadar hiç kıpırdamadan yattı. Dikkat kesilmişti. Gözleri aşağıdaki vadideydi. İlk kıpırtıyı çahılar arasında gördü.

Babunlardı bunlar. Maymunlar. Her zamanki düzende ilerliyorlardı. Bir düzine kadar genç erkek başta, dişilerle yavrular ortada, üç yaşlı erkek de tabur sonunda muhafız. Bebekleri anneler göbeklerine dayayıp başaşağı taşıyorlardı. Daha büyümüşleri annenin omzunda gidiyordu. Arkadaki erkeklerin küstahça salınan bir havası vardı. Başlarını dik tutuyorlar, gözleri parlıtlar yansıtıyordu.

Manfred üçünden en irisini seçti, dürbünün merceğinden izledi. Emniyeti açtı, 'artı' işaretini babunun alına ayarladı, saniyenin yüzde biri kadar bir süre nişan aldı, tetiği çekti. Tüfek omzuna tepti, kurşunun sesi vadide yankılandı, gürleyerek doruklarda uzaklaştı.

Babun ters bir takla attı, ötekiler korkuyla haykırarak kaçıştılar.

Manfred kalktı, tüfeğini omuzlayıp oraya yürüdü. Hayvanın vücudu hâlâ kıpırıyor, titriyordu. Ayağıyla onu çevirdi, alındaki kurşun deliğini görüp memnuniyetle başını salladı. Bu kurşun özel yapımdı. İnsanı da üç yüz metreden böyle parmak boyunda yarayla devirirdi.

«Artık olabileceğim kadar hazırım,» diye mırıldandı kendi kendine. Sonra dağdan aşağı yürüdü.

Şaşa ne Weltevreden'e dönmüş, ne de Tara'yı görmüştü. Blaine'le birlikte kayıp silahları öğrenip Rapide'le döndüklerinden beri hem de.

Bu süre içinde polis merkezinden hiç ayrılmamıştı. Polis kantininden karını doyuruyor, oradaki geçici yatakhane de yatıp kalkıyordu. Bütün zamanını, düzenlenecek polis hareketinin hazırlıklarına vermektedir.

Yalnız Cape Eyaleti'nde yaklaşık yüz elli kişi tutuklanacaktı. Her birinin tutuklanma emri hazırlanıyor, nerede bulunacakları saptanıyor, polis elemanları görevlendiriliyordu.

Pazar günü özellikle seçilmişti. Sanıkların hemen hepsi dindar adamlardı. Hollanda Reform Kilisesi'ne bağlıydılar. O sabah mutlaka ayine gideceklerdi. Nerede bulunacakları kolay tahmin ediliyordu. Büyük ihtimalle durumu bilmiyor olacaktı. Kendilerini ayine kaptırmış durumda olacaklar, tutukla-yan polisler karşı koymaya hazırlıklı olmayacaklardı.

Cuma günü öğlende Şaşa büyükbabasının ertesi günü doğum günü pikniğini hatırladı, operasyon odasından Weltevreden'e, Centaine'e telefon açtı.

«Ah, hayatım, bu çok kötü haber. S ir Garry çok üzülecek. Geldiğinden beri her gün seni soruyor... seni görmeyi hepimiz öyle hevesle bekliyorduk ki!»

«Üzgünüm, Mater.»

«Kaçıp bize katılamaz mısın? Bir saat bile mi?»

«İmkânı yok. İnan bana, Mater, ben de herkes kadar üzgünüm.»

«Dağa bizimle gelmek zorunda değilsin, Şaşa. Yola çıkmadan Weltevre-den'de bizimle bir kadeh şampanya iç, yeter. Hemen yerine döner, o önemli işin neyse onu yaparsın. Hatırım için, canım... bir denemez misin?»

Oğlunun kararsız olduğunu hissetti. «Blaine'le Mareşal Smuts da burada olacaklar. İkisi de söz verdiler. Saat sekizde gelersen büyükbabanın doğum gününü kutlar, sekiz buçuk olmadan tekrar yola çıkarsın.»

«Eh, pekâlâ, Mater,» diyerek teslim oldu genç adam. Telefona sırtıttı. «Hep galip gelmek canını sıkıyor mu artık senin?»

«Dayanmayı öğrendim, canım,» diyerek güldü annesi. «Yarına görüşürüz.»

«Yarına.»

«Seni seviyorum, tatlım.»

«Ben de seni seviyorum, Mater.»

Telefonu kapadı, ona teslim olduğu için kendini suçlu hissetti. Tam Tara'yı arayıp ona piknikte kaval yetlik edemeyeceğini söyleyeceği sırada bir çavuş içeriye girdi.

«Üsteğmen Courtney, size bir telefon.»

«Kimmiş?»

«Söylemedi. Bir kadın.» Şaşa gülümseyerek öteki telefona yürüdü. Tara zihnini okuyup daha önce davranmış olmalıydı.

«Alo, sen misin, Tara?» dedi ağızlığı. Sessizlik. Yalnızca birinin hızlı hızlı soluması duyuluyordu. Şaşa'nın sinirleri gerildi, sesini kıstı, dostça çıkarmaya çalışarak Afrikaner dilinde konuştu.

«Ben Üsteğmen Courtney. Siz daha önce konuştuğum bayan mısınız?»

«Ja. Benim.» Şaşa sesi tanımıştı. Genç, telaşlı ve korku dolu.

«Size çok minnettarım. Verdiğiniz bilgi pek çok hayat kurtardı... masum insanların hayatını.»

«Gazetelerde silahlar hakkında bir şey görmedim,» diye mırıldandı kadın.

«Yaptığınızdan gurur duymanız gerekir.» Sonra bir ilhamla ekledi. «Çok kişi ölecekti. Belki kadınlar ve küçük çocuklar bile.»

«Küçük çocuklar,» sözü kadına karar verdirdi, birden patladı. «Daha büyük bir tehlike var. Korkunç bir şey planlıyorlar. Beyaz Kılıç yapacak onu. Yakında. Çok yakında. Bu hareketin işaret olacağını kendisi söylüyordu, duydum. Ülkeyi altüst edecek bir şey...»

«Bana ne olduğunu söyleyebilir misiniz?» diye sordu Şaşa. Kadını korkutmamak için sesini sakın çıkarmaya çalışıyordu. «Nedir planladığı?»

«Bilmiyorum. Yalnız çok yakında olduğunu biliyorum.»

«Ne olduğunu öğrenebilir misiniz?»

«Emin değilim. Denerim.»

«Herkesin iyiliği için... kadınların, çocukların iyiliği için uğraşıp bulun ne olduğunu.»

«Evet, uğraşacağım.»

«Ben burada, bu telefonda olacağım...» Sonra birden Centaine'e verdiği sözü hatırladı. «Ya da şu ikinci numarada...» Kadına Weltevreden'in numarasını verdi. «Önce burayı arayın, yoksam ötekini arayın.»

«Anlıyorum.»

«Bana Beyaz Kılıç'ın kim olduğunu söyleyebilir misiniz?» Hesaplı bir rizikoya girmişti. «Asıl adını biliyor musunuz?» Çıt sesi hemen duyuldu, hat kesildi. Kadın telefonu kapatmıştı. Şaşa kulaklığı kulağından indirirken düşünüyordu. Bu son soru korkutmuştu kadını. Canının çok sıkıldığını hissetti.

«Ülkeyi altüst edecek bir şey.» Kadının bu sözlerini zihninden uzaklaştı-ramıyordu. İçinde felaket önsüzleri kol gezmekteydi.

Manfred, De Waal yolundan sakın bir hızla ilerleyip üniversite binalarını geçti. Saat gece yarısından sonraydı. Sokaklarda birkaç cuma gecesi sarhoşundan başka kimse kalmamıştı. Manfred'in sürmekte olduğu araba dikkati çekmeyen küçük bir Morris'ti. Tüfek de bagajda, bir brandanın altındaydı. Manfred demiryolu işçilerinin mavi tulumundan giymiş, üzerine kalın bir balıkçı kazağı, bir de palto geçirmişti.

Ormancılık istasyonunu geçti, Rhodes Caddesi'ne saptı, sonra Kristen-bosch Botanik Bahçeleri'nin önünden ilerledi. Yol yıldızların altından karanlık ormanlara doğru kıvrılıyordu. Constantia Nek Geçidi'ne varmadan yavaşladı, dikiz aynasından bakıp kimsenin kendisini izlemediğinden emin oldu, sonra farlarını söndürüp hızla orman yoluna daldı.

Arabayı yürüme hızında sürüyordu. Sonunda orman alanının kapısına vardı, durdu, inip demir kapıya yürüdü, cebinden çıkardığı anahtarla kilidi denedi. Roelf vermişti bu anahtarı ona. Orman bekçisinin kendi arkadaşı olduğu konusunda da güvence vermişti. Kilit kolaylıkla döndü, Manfred arabayı geçirdi, sonra kapıyı tekrar kapadı. Asma kilidi taktı ama kilitlemedi.

Orman alanının dibindeydi. Yavaşça yokuştan yukarıya sürdü arabayı. Birkaç keskin virajı döndü. Bir mil daha uzakta, doruğun tam dibinde, Morris'i dar bir patikaya soktu. Gezinti yapanların kolayca göremeyeceği biçimde sakladı. Bagajdan Mauser'i aldı, hafif brandaya dikkatle sardı, arabanın kapılarını kilitledi, tüfeği omzuna vurup patikadan yaya olarak tırmanmaya başladı. Fenerini mümkün olduğu kadar seyrek kullanıyordu. Kullandığı zaman da, ışığı vücuduyla gölgelemeye özen göstermekteydi.

Yirmi dakika sonra, Skeleton Gorge'a tırmanan patikayı gördü, fenerini oradaki kare beton blok üzerinde gezdirdi, yazıyı okudu.

SMUTS YOLU

Beton blok, işaret taşından çok mezar taşına benziyordu. Üzerindeki ismin uygunluğuna için için gülümsedi Manfred. Yaşlı mareşal bu patikayı doruğa tırmanan yollar arasında en ünlüsü haline getirmişti.

Manfred hızla tırmandı. Durup dinlenmedi. Skeleton Doruğu'na doğru 1.200 fitte Breakfast Kayası vardı. Orada bir an durup arkasına baktı. Ta aşağıda Constantia Vadisi gecenin karanlığında yatıyor, yalnız yıldız ışıklarıyla belli belirsiz aydınlanıyordu. Oraya arkasını dönüp son hazırlıklarına başladı. İki gün önce keşfe gelmişti buralara. Ateş edeceği yeri, menzili hep hesaplamıştı.

Mevkiine geçti. İki kaya arasındaki bir boşluktu. Seyrek orman bitkileri vardı. Brandayı boşluğa serdi, üzerine uzandı. Dal ve yapraklardan, altına yumuşak bir şilte yapmıştı.

Kıpırdayıp nişan alma pozuna geçti, Mauser'in kabzasını yanağına dayayıp, 250 metre ilerdeki doruğu aşarak inen yolun tepesine nişan aldı. Zeiss merceği ona çalıların dallarını bile birer birer gösteriyordu.

Silahlı brandanın üzerine bıraktı. Anında kullanmaya hazır durumda. Pal-tosunun yakasını kulaklarına doğru çekti, kıvrılıp yattı. Uzun bir bekleyiş olacaktı. Vakit geçirmek için, kendisini buraya getiren planları tekrar gözden geçirdi. Büyük ihtimalle yarın sabah saat on otuz dolaylarında avı kendi adını taşıyan patikadan karşı doruğa tırmanacak, doruğu aşp Zeiss'in görüş alanına girecekti.

Jan Christian Smuts'un dosyası, Berlin'de **Abwehr** tarafından dikkatle hazırlanmıştı. Manfred de ezbere bilecek kadar incelemişti o dosyayı. On yıldan beri, her yılın bu gününde eski bir arkadaşıyla bu randevuya geliyordu. Şimdi ulusun kaderi, bu sefer de gelmesine bağlıydı.

Şaşa arabayı Anreith kapısından sokup eve doğru sürdü. Weltevreden'in önüne bir düzine kadar araba park etmişti. Blaine'in Bentley'i de onların arasındaydı. Şaşa da Jaguar'ı oraya bıraktı, saatine baktı. Sekizi on geçiyordu. Geç kalmıştı. Annesi homurdanacaktı. Randevulara vaktinde gelmeye pek önem verirdi.

Centaine yemek salonundaki uzun masanın başından fırlayıp onu kapıda kucaklamaya koşarak oğlunu bir kere daha şaşırttı. Yirmi kişilik grup, Weltevreden'in ün salmış kahvaltılarında birine oturmuşlardı. Büfenin üzeri gümüş tabaklardaki çeşitli yiyeceklerle doluydu. Hizmetkârlar uzun beyaz entarileri, kırmızı fesleriyle, Şaşa'yı görür görmez sırttılar, masadaki konuklardan da sevinç sesleri yükseldi.

Hepsi oradaydı, Şaşa'nın sevdiği herkes. Büyükbaba Garry, uzun masanın başındaydı. Yanında Anna oturuyordu. Kırmızı suratı dost bir buldog gibi sırtıtmaktaydı. Blaine, Tara... hele Tara, ilkbahar sabahları kadar güzeldi. Matty de çilli suratı, havuç rengi saçlarıyla oradaydı. Ou **Baas** vardı. Ve tabii Mater. Tek eksik, David'di.

Şaşa her birini gülerek, kucaklayarak selamladı. Tara'nın yanağını hafifçe öptüğünde konuklar ışıklar çalıp tezahürat yaptılar. Büyükbaba Garry ayağa kalkıp hediyesini torunundan aldı, kâğıdını açtı, içinden **Burchell'in Seya-hatleri'nin** ilk baskısı çıkınca sevinçle bağırdı. Şaşa, Ou Baas'ın elini saygıyla sıktı, Başbakan, «İyi iş çıkarıyorsun, delikanlı,» deyince çok sevindi. Son olarak Blaine'le kısaca konuştu, büfeden tabağını doldurdu, Tara ile Mater'in arasındaki sandalyeye yerleşti.

Şampanyadan almadı. «Bugün çalışmam gerek,» dedi. Bir yandan neşeli sohbe katılırken, bir yandan masanın altında Tara'nın ayağıyla oynayıp duruyordu.

Çok geçmeden herkes ayağa kalktı, kadınlar paltolarını almaya gittiler, erkekler çıkıp arabalarına yürüdüler, halıların, piknik sepetlerinin yüklenmiş olup olmadığını bir kere daha kontrol ettiler.

Büyükbaba Garry, «Bizimle gelemediğine üzıldüm, Şaşa,» dedi. «Biraz sohbet ederiz diye umuyordum. Ama işinin ne kadar önemli olduğunu Bla-ine'den duydum.»

«Yarın akşam buraya dönmeye çalışırım. O zamana kadar işler yoluna girer herhalde.»

«İkimiz biraz baş başa vakit geçirmeden Natal'e dönecek değilim. Court-ney adını sürdürecektir olan sensin. Benim tek torunumsun.»

Şaşa bu bilge ve iyi yürekli ihtiyara karşı sevgisinin kabardığını hissetti. İkisi de şanssız olaylar sonucu sakatlanmışlardı. Sir Garry'nin bacağı, Şa-sa'nın gözü. Bu durum aralarında daha da yakın bir bağ oluşmasına neden olmuştu.

«Yıllardır Theuniskraal'a gelip sizi ve Anna'yı ziyaret edemedim,» diye patladı birden Şaşa. «Gelip sizinle iki hafta kadar kalabilir miyim?»

«Hiçbir şeye bu kadar sevinmem,» diyerek onu kucakladı Sir Garry. O sırada Mareşal Smuts yaklaştı.

«Hâlâ çene mi çalışıyorsun, Garry? Hiç bitmez mi senin söyleyeceklerin? Yürü artık. Koskoca bir dağa tırmanacağız. Tepeye son varan, ceza olarak huzurevine yollanacak.»

İki eski dost birbirlerine gülümsedi. Kardeştiler sanki. İkisi de incecik, ufak tefek, ikisi de keçi sakallı, tepelerinde biçimi bozulmuş birer şapka...

«İleri!» diyerek bastonunu havaya kaldırdı Sir Garry. Mareşalin koluna girdi, onu Centaine'in sarı Daimler'ine götürdü.

Daimler konvoyun başına geçti. Onu Blaine'in Bentley'i izliyordu. Tara önünden geçerken Şaşa'ya öpücük yolladı. Şaşa, Weltevreden'in kapısında duruyordu. Onlar gidince başlayan sessizlikte yapayalnız kalmıştı.

Eve girdi, mendivenlerden kendi odasına çıktı, kendine bir deste temiz gömlek, çorap ve külot seçti, çantasına doldurdu.

Aşağıya inerken Centaine'in çalışma odasına girip telefonu açtı. Operasyonlar odasındaki nöbetçi çavuşlardan biri cevap verdi.

«Alo, çavuş, bana mesaj falan var mı?»

«Bir dakika, efendim, bakayım.» Birkaç saniye sonra sesi tekrar duyuldu. «Bir tek kişi aramış efendim. On dakika önce. Bir kadın... adını bırakmamış.»

«Teşekkür ederim, çavuş.» Şaşa telefonu hemen kapattı. Elinin titrediğini, soluğunun hızlandığını hissediyordu. **Adını bırakmayan bir kadın.** O olmalıydı. Neden hâlâ bu numarayı aramamıştı? Vardı onda bu numara.

Telefonun başında bekliyor, iradesiyle onu çaldırmaya çalışıyordu. Hiçbir şey olmadı. Beş dakika sonra Şaşa odada gezinmeye başladı. Bir pencereye, bir oymalı çalışma masasına gidip geliyordu. Gözü sessiz duran telefondaydı. Kararsızdı Şaşa. Merkeze mi dönmeliydi? Orayı mı arardı kadın? Ama ya bu-rayı ararsa? Çavuşu mu aramalıydı? Ama o zaman bu hat meşgul olurdu.

Haydi, diye yalvardı. Haydi. Saatine baktı. Bu kararsızlıkla otuz beş dakika kaybetmişti.

«Gitmek zorundayım. Bütün gün burada bekleyemem.»

Masaya yürüdü, elini telefona uzatırken telefon çaldı. Şaşa buna hazır değildi, ses sinir sistemini etkiledi, kulaklığı hemen kaptı.

«Üsteğmen Courtney,» dedi Afrikaner dilinde. «Siz misiniz, **Mevrou?**»

«Numarayı unuttum. Eve dönüp almak zorunda kaldım.» Sesi koşmuş gibi soluk soluğaydı. «Daha önce arayamadım... kalabalıktı. Kocam...» Sustu. Çok fazla şey söylemişti.

«Ziyarı yok. Kaygılanmayın, her şey yolunda.»

«Değil,» dedi kadın. «Yapacakları şey çok korkunç. Akıl almaz.»

«Bana söylemek istiyor musunuz?»

«Mareşali öldürecekler...»

«Mareşali mi?»

«Ou **Baas**'ı. Mareşal Smuts'u.»

Şaşa bir an konuşmadı, sonra sesi yükseldi. «Bunu ne zaman yapmayı planladıklarını biliyor musunuz?»

«Bugün. Onu bugün vuracaklar.»

«Buna imkân yok...» İnanmak istemiyordu. «**Ou Baas** bugün Masa Da-ğ'ına çıktı. Pikniğe gitti. Yanında...»

«Evet! Evet!» Kadın hıçkırıyordu. «Dağda. Beyaz Kılıç onu dağda bekliyor.»

«Ah, ulu Tanrım!» diye fısıldadı Şaşa. Kendini felç olmuş gibi hissediyordu. Uzun bacalarının içi beton dolmuş, ciğerlerine ağırlık çökmüş, soluk alamıyordu.

«Cesur bir kadınsınız,» dedi. «Bu yaptığınız için teşekkür ederim.»

Telefonu kapayıp Centaine'in çekmecesini açtı. Altın oymalı Beretta tabancalar hediye kutusunun içindeydi. Birini eline aldı, dolu mu diye baktı. Altı kurşun haznede, biri de namluydu. Ayrı bir kutuda da yedekleri duruyordu. Tabancayı kemerine soktu, fişekliği cebine tıktı, kapıya yöneldi.

Tabancanın karşı karşıya gelmedikçe yararı olmazdı. Ama av tüfekleri silah odasındaki dolaptaydı. Cephane ayrı yerde, dolap anahtarı Jaguar'daydı. Hepsini toplamak için değerli dakikalar ziyan olacaktı. Bunu göze alamazdı.

Piknik grubu yola çıkalkı kırk dakika olmuştı bile. Dağ yolunun yarısına varmış olabiliyorlardı. Sevdığı herkes oradaydı... katil de onları bekliyordu.

On merdivenleri atlayarak indi, Jaguar'ın sürücü yerine, kapısını açmadan üstten bindi, motoru gürültüyle çalıştırdı. Dar yerde manevra yapıp, arka lastikleri çakılları saçarak, mermi gibi ilerledi. Anreith kapısından çıktı, dağın dibine doğru dar virajları döne döne uçtu. Kaç kere yoldan çıkmasına ramak kaldı. Jaguar virajlarda itiraz mırıldanıyla karşı geliyor, gıcırıyordu ama on beş dakika sonra Kirstenbosch Botanik Bahçeleri'nin kapısından geçmekteydi. Sonunda Şaşa arabayı Orman Müdürlüğü'nün önündeki otoparkta durdurdu. Öteki arabalar sırayla bırakılmıştı. Daimler, Bentley, Denys Reitz'in Pac-kard'ı... ama başka araba yoktu otoparkta.

Başını kaldırıp iki bin fitlik dağa baktı. Skeleton Doruğu'na çıkan kıvrımlı patikayı görebiliyordu. Breakfast Kayası'ndaki gamze gibi çukuru aşır, sonra dağın düz tepesine ulusan yol.

Patikadan bir dizi benek de görünmekteydi. Ormandan yeni çıkmışlardı. Ou Baas'la büyükbaba yine hızlı adım gidiyor, birbirlerine ne kadar formda olduklarını kanıtlamaya çalışıyorlardı. Elini gözüne siper yaptığında Mater'in san elbisesini, Tara'nın firuze eteğini tanıdı. Minik renkli noktalar. Baştakile-rin çok gerisinde kalmıştı ikisi.

Şaşa koşmaya başladı. İlk alçak yamacı tırıs hızıyla aldı, nehir boyunu izledi, bir dizi düzensiz basamaktan çıktı. Hızla gidiyordu ama pabuçlarının altı ince deriydi. Ona pek destek olmuyordu. Ormandan çıkarken hızlı hızlı so-luyordu. Gömleği terden sıırıslılandı. Doruğa daha 100 fit vardı. Piknik grubuyla arayı biraz kapatmış olduğunu hemen gördü. En önde giden iki kişi Ou Baas'la büyükbabaydı. Bu uzaklıktan, hangisinin hangisi olduğunu anlamaya olanak yoktu. Onların birkaç adım gerisindeki Blaine'di. Özellikle geri kalıyor, ihtiyaçları güçlerinin üzerinde hızlı yürütmemeye çalışıyordu. Grubun geri kalanı ya toplu halde, ya tek başınaydı. Kadınlar en arkada kalmıştı.

Şaşa derin bir soluk çekip bağırdı. Kadınlar durdular, yamacın aşağısına baktılar.

«Durun!» diye bağırdı Şaşa ciğerlerinin tüm gücüyle. «Durun!»

Kadınlardan biri el salladı. Herhalde Matty'ydı. Sonra tekrar tırmanmaya başladılar. Onu tanımamışlardı. Dur emrini de anlamamışlardı. İnsan canlısı bir sporcu sanmışlardı Şaşa'yı. Vakit kaybediyordu. Ciğerlerindeki yanmaya aldırmadan, bozuk zemin üzerinde sekerek tekrar koşmaya başladı, sırf iradesinin gücüyle tırmandı.

Tara arkasına baktığında Şaşa ancak üç metre gerisindeydi.

«Şaşa!» diye bağırdı kız. Sevinmiş, ama çok da şaşırmıştı. «Burada ne işin...?»

Şaşa yıldırım hızıyla onun yanından geçti. «Duramam,» diye inledi, tırmanmayı sürdürdü, Anna ile Mater'in de yanından geçti.

«Ne oldu, Şaşa?»

«Sonra!» Konuşmaya zaman yoktu. Tüm varlığı o acı içindeki bacakların-daydı. Terleri gözüne giriyor, görüşünü bulandırıyor.

Grubun en başındakilerin doruğa doğru son yokuşa başladıklarını gördü, durdu, tekrar bağırmaıy denedi. Sesi acı bir inilti gibi çıktı. Büyükbabayla Ou Baas tepeyi aşıp gözden kayboldular. Blaine ancak yirmi adım arkalarındaydı.

Kurşun sesi mesafeden ötürü boğuk geldi. Ama Şaşa yine de Mauser'in tipik sesini tanıdı.

Bir yerlerden nasılsa bulduğu yepyeni bir güçle doruğa doğru tırmandı. Yankı hâlâ kulaklarındaydı. Birinin bağırdığını duydu. Ya da kendi hıçkırığı geliyordu kulağına. Kanı kulaklarında zonkluyordu.

Manfred De La Rey bütün geceyi saklanma yerinde geçirmişti. Güneş doğduğunda ayağa kalkıp kollarını sağa sola salladı, çömelip doğruldu, esneme hareketleriyle kaslarını açmaya çalıştı. Paltosuna rağmen soğuk iliklerine işlemişti. Birkaç adım geriye gitti, böbreklerini boşalttı.

Paltosunu ve kazağını çıkardı. İkisi de pazardan alınmaydı. İşaretli, markalı değillerdi. Manfred'in izi onlarla bulunamazdı. İkisini birbirine sarıp bir kayanın kovuğuna soktu, tekrar saklanma yerine yerleşti, brandaya uzandı. Önünde birkaç çalı vardı. Karşı tepeden inen patikaya nişan aldı.

Önünde hiçbir engel yoktu. Kurşunu namluya sürüp hazırlandı. Bekliyor. Saatler geçti ama o dikkatinden hiçbir şey kaybetmedi.

Sonunda beklediği olduğu zaman, başka biri olsa şaşkınlığa kapılırdı. O kadar ani oldu. Hiçbir uyarı olmaksızın, ne ayak sesi, ne konuşma sesi duyuldu. Uzaklık fazlaydı çünkü. Birdenbire bir insan patikanın tepesinde belirdi. Arkasında mavi gök fon oluştuyordu.

Manfred hazırdı. Tüfeği omzuna kaldırdı, gözünü merceğe dayadı. Adamın görüntüsü büyütülmüş olarak karşısında belirdi.

Yaşlı bir adamdı. İncecik, dar omuzlu. Üzerinde yakası açık beyaz bir gömlek, başında sararmış bir Panama şapka vardı. Gümüş rengi keçi sakalı güneşte parılıyordu. Tüfeğin 'artı' işareti çoktan göğsüne ayanlanmıştı. Kafaya nişan almak gibi züppece numaralar yok, diye karar vermişti Manfred. Onu kalbinden vuracaktı.

Tetiği çekti, Mauser kulak zarlarını delemek gibi patladı, kabzası omzuna

Kurşunun girdiğini de gördü, ince gömlek, adamın dar göğsüne yapıştı. Hatta Manfred kurşunun çıkışını bile gördü. Kanlarla birlikte adamın sırtından çıkıp uçarken ince vücut çimenlere devrildi, kanlar bir an daha havada uçuştı, sonra düştü.

Manfred ayağa kalkıp koşmaya başladı. Arabaya kadar nasıl kaçacağını santimi santimine planlamıştı. İçinde kabaran vahşi sevinç bacaklarına hız veriyordu.

Arkada biri bağırdı. Acı dolu, şaşkın bir ses. Ama Manfred dönüp arkasına bakmadı.

Şaşa doruğu olanca hızıyla koşarak aştı. Çimenler üzerinde yatan vücudun başına iki kişi çömelmişti. Dehşet dolu suratlarla Şaşa'ya baktılar.

Şaşa yüzükoyun devrilmiş vücudu kollarına aldı. Böyle bir yara açabilirdi-gine göre, herhalde dom-dom kurşunu olmalıydı. Sırttaki çıkış deliğine iki yumruğunu yan yana sokabilirdi Şaşa.

Umut yoktu, ölmüştü. Kendini katılaştırdı. Üzülmeye sonradan bol bol vakit olacaktı. Şimdi öç alma zamanıydı.

«Kimin yaptığını gördünüz mü?» diye sordu.

«Evet.» Blaine ayağa fırladı. «Bir an gördüm. Oudekraal Kop'dan iniyor. Mavi giymiş.»

Şaşa dağın bu taraflarını çok iyi tanırırdı. Her patikayı, her kayayı, her vadiyi bilirdi.

Katil, Kop Tepesi'nin dibinden dönmüştü. Avantajı iki dakikadan fazla değildi.

«Çalılı yol,» diye soludu Şaşa. «Oraya gidiyor. Yolunu Nursery Yarı'nın tepesinde keseyim.» Tekrar koşmaya başladı. Gerisin geri Breakfast Kaya'sı-na koşuyordu.

«Şaşa, dikkatli ol!» diye bağırdı Blaine arkasından. «Elinde tüfek var... gördüm.»

Şaşa alt yolu bulup saptı, iki yerde sıklaşıyordu dallar. Bir yerde de heyelandan yol kaybolmuştu. Gerileyip boşluğun üzerinden atladı. Düşse, aşağısı beş yüz fitti. Dizleri üzerinde karşı tarafı tutturdu, doğruldu, yine koşmaya başladı.

Farkında olmadan patikaya çıktı, karşı yönden koşarak gelen mavili katille şiddetle çarpıştı.

Adamın iriliğini, omuzlarının genişliğini ancak fark edebildi. Birbirlerine kenetlendiler, göğüs göğüse, yapışık durumda yamaçtan aşağı yuvarlandılar.

Çarpışmanın etkisiyle katilin tüfeği elinden uçmuştu ama Şasa onun kaslarının yay gibi sertliğini hissedebiliyordu. Adamın kuvvetini ilk fark ettiğinde şoka kapıldı. Yenileceğini ilk defa anladı. Olanca çabasına rağmen adam onu sırtüstü yatırdı, ata biner gibi göğsüne oturdu.

Suratları arasında birkaç santim vardı. Adamın siyah kıvrıkcık sakalı ter damlalarıyla dolu, burnu çarpık, kaşları gür ve karaydı ama Şasa'nın dikkatini çeken, onun yüreğinde korku uyandıran şey... gözleri oldu. Sarıydı gözleri... her nasılsa çok da tanıdıktı. Şasa'yı çelikleştirdi o bakışlar. Korkusunu insanüstü bir kuvvete dönüştürdü.

Şasa bir kolunu kurtardı, katili kendinden yeterince uzaklaştırıp kemerinden Beretta'yı çekmeye çalıştı. Gerçi kurşunu namluya sürmemişti ama, kısa namluyu yukarıya doğru savurdu, adamın şakağına çarptırdı, kemiğin çatladığını duydu.

Kıskaç gevşedi, adam geri devrildi. Şasa dizüstü doğruldu, Beretta'yı doldurmaya uğraştı. Bitirip doğruldu. Kayanın kenarına ne kadar yakın bir yere yuvarlandıklarının farkında değildi daha önce. Şu anda tam kenarda, dizüs-tündeydi. Kolunu sabit tutup sakallı kafaya nişan almaya çalıştığı sırada katil yerinden fırladı, iki ayağını birden Şasa'nın göğsüne indirdi.

Şasa geriye doğru uçtu. Tabanca ateş aldı ama, kurşun dosdoğru havaya gitti. Kendisi kayanın kenarından aşağıya düşüyordu. Uçurumun altına doğru baktı. Yüzlerce fitti. Ama o ancak on fit düşüp bir çam dalına sarıldı, ayağına kayanın oyuğunda yer buldu.

Kayaya yaslandı, yukarıya baktı. Katilin başı üst kenardan gözüktü. O garip sarı gözler bir an Şasa'ya ateş saçan bakışlarla baktı, sonra kayboldu. Şasa çizmelerin patikada koşarken çıkardığı sesi duydu, sonra tüfeğin doldurulmakta olduğunu sesinden anladı.

İşimi bitirecek, diye düşündüğü sırada, Beretta'yı hâlâ elinde tutmakta olduğunu hatırladı.

Sol dirseğini çam dalının çevresinden attı, Beretta'yı yukardaki kayanın kenarına nişanladı.

Katilin başıyla omuzları bir kere daha gökyüzüne karşı belirdi. Mauser'in namlusunu aşağıya doğru eğiyordu. Ama bu açıdan nişan almak zordu. Şasa namlu ayarlanamadan bir saniye önce ateş etmeyi başardı. Kurşunun ete girme sesini duydu, katil inledi, gözden kayboldu. Bir an sonra uzaktan başka birinin bağırдыğı duyuldu. Bu Blaine'in sesiydi.

Katilin koşan ayak sesleri çok hızlıydı. Patikada ses giderek hafifliyordu. Bir dakika kadar sonra kayanın tepesinden Şasa'ya bakan Blaine oldu.

«Bekle!» Blaine'in yüzü kızarmış, sesi titrekti. Deri kemerini belinden çekti, ilmik yapıp tokayı taktı.

Kayanın kenarına yüzüstü yatıp ilmikli kemeri Şasa'ya sarkıttı, Şasa kolu- nu ilmikten geçirdi. Blaine güçlü bir erkek olmasına, kollar ve göğsü aşırı de- recede gelişmiş olmasına rağmen (bunu poloya borçluydu), Şasa'yı kayanın tepesine alana kadar dakikalarca uğraştılar.

Birkaç saniye yan yana, hareketsiz yattılar, sonra Şasa kendini itip doğrul- du, patıkada kaçağı kovalamak üzere dengesiz adımlarla ilerledi. On adım at- madan Blaine onu geçmişti. Hızla koşuyordu. Onun sergilediği örnek Şasa'ya da hız verdi. Blaine omzunun üzerinden, «Kan!» diye bağırdı. Yoldaki yassı bir taş üzerinde gözüne çarpan kırmızı lekeyi gösteriyordu. «Vurmuşsun onu!»

Çalılı yola vardılar, inmeye başladılar. Omuz omuza koşuyorlardı. Yokuş aşağı olunca, pek de zor sayılmazdı. Daha ilk dönemece varmadan, aşağı or- manda bir motorun çalıştığını duydular.

«Arabası var!» diye bağırdı Blaine. Motor sesi yükseldi, sonra uzaklaştı. Susup dinlediler. Şasa'nın bacakları artık onu taşımıyordu. Yolun ortasına çöktü kaldı.

Cecilia Orman İstasyonu'nda bir telefon vardı. Şasa oradan Komiser Nell'i polis merkezinde aradı, katili tarif etti.

«Hızlı hareket etmeniz gerek. Belli ki adam kaçışını planlamış.»

Dağcılık kulübünün, istasyonda sedyeleri de vardı. Bu dağ her yıl birçok can alırdı. Müdür onlara altı siyah taşıyıcı verdi, hep birlikte Skeleton Tepe-si'ne çıktılar.

Kadınlar oradaydı. Centaine'le Anna gözyaşlarına gömülmüşlerdi. Avun- mak için birbirlerine sarılıyorlardı. Ölünün üzerine halılardan birini örtmüş- lerdi.

Şasa cesedin yanına diz çöktü. Sir Garry Courtney'in yüz hatları iyice çökmüş, burnu tüm heybetiyle ortaya çıkmıştı. Kapalı gözleri çok çukurdu. Ama hâlâ o gururu vardı. Sezar'ın ölüm maskelerinden birine benziyordu.

Şasa onu alnından öptü. Teni soğuk geldi.

Ayağa kalktığıında Mareşal Smuts elini onu avutmak istercesine omzuna koydu. «Üzgünüm, evladım,» dedi. «O kurşun aslında banaydı.»

Manfred De La Rey direksiyonu tek eliyle kullanarak arabayı yolun kenarına çekti. Morris'in sürücü yerinden inmedi, motoru da susturmadı. Yalnızca tulumun ön düğmelerini açtı.

Kurşun koltukaltının hemen aşağısından girmiş, pektoral kasın kaim do- kusunu delip yukarı yönelmişti. Çıkış yerini bulamıyordu. Demek kurşun hâlâ vücudundaydı. Omzunun arkasını yavaşça yokladı. Çok duyarlı bir yere değdi parmağı. Dokunduğunda neredeyse istemeden bağıracaktı.

Kurşun derinin hemen altında yatıyordu. Ama göğüs boşluğuna girmemiş gibiydi. Mendilini koltukaltındaki yaraya bastırıp tulumu tekrar ilikledi, saatine baktı. On bire birkaç dakika vardı. Kendi ulusunu özgürlüğe kavuşturacak kurşunu sıkıdığından bu yana yirmi üç dakika geçmişti.

İçine inanılmaz bir sevinç doldu, yarasının acısını unutturdu. Arabayı tekrar yola çıkardı, ağır ağır dağın yamacı dibinden sürdü, Woodstock yolunda ilerledi. Demiryolu deposunun kapısında bekçiye bir paso gösterdi, girip Mor-ris'i tuvaletlerin dışına, nöbeti bitmiş makinistlerin arabalarının yanına park etti.

Mauser'i Morris'in kanepesinin altına bıraktı. Silahın da, arabanın da çaresine bakılacaktı. Hızla tuvaletin arka kapısına ilerledi. Onu içerde bekliyordlardı.

Roelf mavi tulumdaki kanları görünce telaşla ayağa fırladı.

«İyi misin? Ne oldu?»

«Smuts öldü,» diye karşılık verdi Manfred. Onun coşkun neşesi onlara da bulaştı. Alkışlamadılar, konuşmadılar, yalnızca sessizce durup bu tarihsel anın tadını çıkardılar.

Birkaç saniye sonra Roelf sessizliği bozdu. «Yaralısın.»

Stormjagter'lerden biri çıkıp Morris'i götürdü. Roelf, Manfred'in tulumu çıkarmasına yardım etti. Artık kanama pek azalmıştı ama yaranın çevresindeki etler şişmiş ve çürümüştü. Kurşunun deliği kara bir benekti. İçinden pembe lenfler akıyordu. Roelf yaraya pansuman yaptı, bir demiryolu ilkyardım çantasından aldığı sargılarla sardı.

Manfred sol kolunu pek kullanamadığından, sakalını Roelf sabunlayıp tıraş etti. Sakal gidince Manfred birden gençleşti. Yakışıklı, tertemiz bir genç oldu. Ama kan kaybından solgun, yaradan ötürü dermansızdı. Ona temiz bir tulum giydirdiler. Roelf başına da bir itfaiyeci kasketi geçirdi.

«Yakında yine buluşacağız,» dedi Roelf ona. «Senin dostun olmaktan gurur duyuyorum. Bugünden başlayarak yaşadığın sürece şan şeref senindir.»

Makinist kıpırdadı, «Gitmemiz gerek,» dedi. Roelf'la Manfred el sıkıştılar, sonra Manfred döndü, makinistin peşi sıra tuvaletin arka kapısından çıktı, peron boyunca, bekleyen lokomotife yürüdü.

Kuzeye gitmekte olan treni polis Worcester İstasyonu'nda durdurdu. Bütün bavulları açıp aradılar. Bir polis lokomotife girdi, orayı da aradı. «Sorun ne?» diye sordu makinist.

«Bir cinayet işlendi. Masa Dağı'nda bu sabah kodamanlardan biri vuruldu. Karayoluna barikatlar kuruldu, katilin de eşkali var. Kara taşıtı, gemi, tren... her şeyi arıyorlar...»

«Kim öldü?» diye sordu Manfred. Polis omuz silkti.

«Bilmiyorum, dostum. Ama koparılan patırtıya bakılırsa önemli biri.» Perona indi, birkaç dakika sonra yeşil ışık yandı, tren istasyondan hareket edip kuzeye yollandı.

Bloemfontein'e vardıklarında Manfred'in omzu kocaman mor bir yumru halinde şişmiş, acısına dayanılmaz olmuştu. Köşede iki büklüm oturuyor, ya-vaşça inliyor, bayılmamak için kendini güç tutuyor, ikide bir gözleri kararı-yordu.

Roelf telefon etmişti. Burada onu karşılayıp Bloemfontein deposunda saklayacak arkadaşları vardı.

«Nereye gidiyoruz?»

«Doktora,» dediler ona. Gerçek, o karanlık ve acının arasında parçalanıp kayboldu.

Kloroformun o boğucu kokusunu duydu. Kendine geldiğinde güneşli bir odada, yataktaydı. Omzu beyaz sargılarla sarılmıştı. Hâlâ anesteziiden başı dönüyor, midesi bulanıyordu ama, artık kendini sağlıklı hissetmekteydi.

Pencerenin yanındaki sandalyede bir adam oturuyordu. Manfred'in kendine geldiğini görür görmez yaklaştı.

«Kendini nasıl hissediyorsun?»

«Pek fena sayılmaz. Oldu mu... ayaklanma? İnsanlarımız iktidarı ele geçirdi mi?»

Adam ona garip garip baktı. «Bilmiyor musun?» diye sordu.

«Yalnızca başardığımızı biliyorum...» diye başladı Manfred. Ama adam eline bir gazete alıp yatağın üzerine koydu, Manfred manşeti okurken de yanında durdu:

**MASA DAĞI'NDA CİNAYET
OB, ÜNLÜ TARİHÇİYİ ÖLDÜRMEKLE SUÇLANIYOR
SMUTS 600 KİŞİNİN TUTUKLANIP HAPSEDİLMESİNİ EMRETTİ**

Manfred gazeteye anlamaz bakışlarla bakıyordu. Adam konuştu. «Sen yanlış insanı vurmuş, öldürmüşsün. Smuts'a beklediği fırsatı vermiş olduk.

Bütün liderlerimiz tutuklandı. Şimdi seni arıyorlar. Tüm ülke insan avında. Burada kalamazsın. Polisin her an gelmesini bekliyoruz.»

Manfred başkalarına teslim edildi, kentten bir kamyonun arkasında, leş kokan ham deriler altında ayrıldı. **Ossewa Brandwag**, tutuklamalar sonucu sarsılmıştı. Serbest kalan liderler korku içinde saklanıyordu. Kimse bir kaçağı barındırma riskini göze alacak durumda değildi. Manfred durmadan elden ele geçirilip duruyordu.

Yapılan plan, cinayetden ve başarılı bir ihtilalden ötesini kapsamıyordu. Öyle olsa, Manfred bir halk kahramanı olacak, cumhuriyet hükümetinde hakkı olan yere kavuşacaktı. Şimdi ise kaçıp saklanmak zorunda kalıyordu. Hastata ve zayıftı. Başına beş bin sterlin ödül konmuştu. Kimse istemiyordu onu. Tehlikeli bir riskti Manfred. Birini bulunca hemen onu teslim ediveriyorlardı.

Tutuklanıp hapsedilenlerin listesine baktığında, tanıdığı pek çok isim buldu. Üzülerek Roelf'la Peder Tromp Bierman'ın adlarını da o listede okudu. Sarah'ın, Trudi Hala'nın, kızların durumunu merak etti. Ama düşünmeyi, konsantre olmayı zor buluyordu. Umutsuzluk onu insanlıktan çıkarmıştı. Avcılarının kovaladığı yaralı bir hayvanın korkusunu tadıyordu.

Johannesburg'a varması sekiz gün sürdü. Witwatersrand'a isteyerek gitmiyordu. Koşullar oraya sürüklüyordu onu. Yardım edenler oraya götürüyordu. Trenle, kamyonla, daha sonra, yarası iyileşmeye başlayınca da gecelen yaya olarak, sonunda kente vardı.

Bir adres vardı elinde. Kardeşlik teşkilatında başvurabileceği son isim. İstasyondan tramvaya bindi, giderken sokak numaralarına baktı.

36 numarada inecekti. Yanlarda bahçeli evler görünüyordu. Bir sonraki durakta inmek üzere ayağa kalktı. O sırada 36 numaranın yakınında bir polis üniforması gördü, son durağa kadar tramvaydan inmedi.

İndiği yerde, karşı kaldırımında bir Rum kahvesi gördü. Girip kendine bir kahve söyledi, son kuruşlarıyla hesabı ödedi, yavaş yavaş yudumladı. Fincanın üzerine iki büküm eğilmiş, düşünmeye çalışıyordu.

Son sekiz günde sayısız polis barikatından kaçmıştı. Ama artık şansının tükenmekte olduğunu hissediyordu. Artık saklanabileceği bir yer yoktu. Yolun sonu buradan darağacına varıyordu.

Kahvenin penceresinden karsılara bakarken gözüne bir levha ilisti. Belle-

Kahveden çıktı, adını tanıdığı sokağı izledi. Mahalle çabucak bozuldu, gecekonduyla doldu. Artık beyaz insan görünmez oldu. Pencereerde, leş kokulu bina aralıklarında gördüğü siyah yüzler, onu Afrika ırklarını ayıran o korkunç boşluğun öte yanından ifadesiz gözlerle seyretiliyorlardı.

Aradığını buldu. Küçük bir dükkân. Her şey satan bir dükkân. İçersi siyah müşterilerle doluydu. Gülüyor, gürültü yapıyorlardı. Kadınlar bebeklerini sırtlarına bağlamışlardı. Şeker için, sabun için, gaz için, tuz için pazarlık ediyorlardı. Dükkâna bir beyazın girdiğini görünce gürültüleri hafifledi, ona saygıyla yol verdiler, yüzüne bakmadılar.

Dükkânın sahibi yaşlıca bir Zulu'ydu. Çok gür bir sakalı vardı. Pamuklar gibiydi. Batılı takım elbisesi giymişti. Servis yapmakta olduğu siyah kadını bırakıp Manfred'e yaklaştı, başını saygıyla eğip onun söyleyeceğini dinlemeye hazırlandı.

Sonunda, «Benimle gelin, Nkosi,» deyip Manfred'i dükkânın arkasındaki depo odasına soktu.

«Beklemeniz gerek,» dedi. «Belki de uzun süre.» Onu orada yalnız bıraktı.

Manfred şeker çuvallarının üzerine kıvrıldı. Karnı acıkmıştı. Omzu yeni baştan zonkluyordu. Uykuya daldı. Bir el omzunu sarstı, tok bir ses kulağında yankılandı.

«Beni nerede arayacağını nasıl bildin?»

Manfred çabalayıp ayağa kalktı. «Babam söyledi seni nerede bulacağımı,» dedi. «Merhaba Swart Hendrick.»

«Uzun yıllar geçti, küçük Manie.» Koca Ovambo ona eksik dişlerinin ardından sırıttı. Yara izli kafası top güllesi gibi kara ve parlaktı. «Uzun yıllar... ama tekrar karşılaşacağımızdan bir an bile kuşku duymadım. Onca yıl. Yabancı diyarların tanrıları bizi tekrar bir araya getirdi, küçük Manie. Geleceğini biliyordum.»

İkisi Swart Hendrick'in evinin arka odasında oturuyorlardı. Drake Çiftliği denilen gecekondu bölgesinin tuğla evlerinden biriydi ev. Ama tuğlalar pişmemişti. Bu evi çevredeki diğer yoksul evlerden ayırt etmeye olanak yoktu. Swart Hendrick beyaz polisin dikkatini kendine ve servetine çekmemeyi öğ-reneli epey zaman olmuştu.

Ön odada kadınlar yemek pişiriyor, bir yandan konuşuyor, çocuklar bağırıp gülüyordu. Swart Hendrick'in, mevkiine uygun olarak, kentte altı karısı vardı. İyi bir ilişki içinde yaşayıp gidiyorlardı. Tekeşli Batılı kadınların o kıskançlığı yoktu bu kadınlarda. Eski kadınlar, yenilerinin seçiminde fikir yürü-

tüyor, kadın bolluğundan prestij kazanıyorlardı. Kocalarının köye gidip oradaki karılarını ve çocuklarını görmesine de karşı çıkmıyorlardı. Köydeki çocuklar belli bir yaşa gelince kente almıyor, okula başlıyor, kendilerini bir sürü üvey anne arasında buluyorlardı. Köydeki gibi sevgi gösteriliyordu onlara yine.

Çocuklardan küçük olanlar evde serbestçe koşup oynamaktaydılar. Bir tanesi gelip Manfred'le konuşmakta olan Swart Hendrick'in kucağına çıktı. Hendrick bir yandan onu köpek yavrusu gibi okşadı. Bira testisi boşalınca ellerini çırpı, genç karılarından biri gelip yeni bir testi getirdi, diz çöküp uzattı.

«Demek böyle, küçük Manie. Her şeyi konuştuk, söylenecek ne varsa söyledik, ama yine aynı soruna vardık.» Swart Hendrick bira testisini başına dikip koca bir yudum aldı, yuttu. Dudaklarını yaladı, üst dudağındaki köpükleri sildi, testiye Manfred'e uzattı. «Sorun şu. Her tren istasyonunda, her karayolunda beyaz polis seni arıyor. Başına ödül bile koydular. Hem de ne ödül! Ah, küçük Manie! Senin uğruna beş **bin** sterlin ödeyecekler! İnsan o parayla kaç sığır, kaç kadın alabilir!» Susup sorunun cevabını düşündü, vazgeçip başını iki yana salladı. «Johannesburg'dan ayrılıp kuzeydeki büyük nehri geçmek için sana yardım etmemi istiyorsun. Beyaz polis beni yakalarsa ne yapar? Seni astıkları ağaca mı asarlar, yoksa **Ou Baas** Smuts'un ve Kral Georgy'nin taş ocaklarına çalışmaya mı yollarlar?» Swart Hendrick gösterişli biçimde içini çekti. «Zor bir soru bu, küçük Manie. Bana cevabını verebilir misin?»

«Sen benim babam sayılırdın, Hennie,» dedi Manfred alçak sesle. «Bir baba kendi oğlunu sırtlanlarla akbabalara bırakır mı?»

«Eğer babansam, küçük Manie, neden senin suratın beyaz da benimki siyah?» Hendrick gülümsedi. «Aramızda hiç borç yok. Hepsini çoktan ödendi.»

«Babamla sen kardeş gibiydiniz.»

«O günlerden bu yana nice kavrucu yazlar geçti.» Hendrick başını hüzünlü hüzünlü sallıyordu. «Dünya da, içindeki her şey de çok değişti.»

«Bir şey var ki asla değişmez... yıllar geçse bile, Hennie.»

«Neymiş o, ey baba baba diyen beyaz yüzlü evlat?»

«Elmas, siyah babam benim. Elmas asla değişmez.»

Hendrick başını salladı. «O halde elmastan konuşalım.»

«Bir tek elmas değil,» dedi Manfred. «Pek çok elmas. Torba dolusu elmas. Yalnız senin ve benim bildiğimiz bir yerde yatıp duran elmaslar.»

«Tehlikesi çok fazla,» dedi Hendrick kardeşine. «Kafamda kuşkular canavar gibi dolaşiyor. Belki elmaslar gerçekten çocuğun dediği yerdedir ama kuş-

ku yakamı bırakmıyor. Babası kurnaz adamdı. Katı ve acımasızdı. Bana oğlan da ona benzedi gibi geliyor. Aramızdaki dostluktan söz ediyor ama artık ondaki sıcaklığı hissedemiyorum.»

Moses Gama ateşe doğru baktı. Gözleri kara ve ifadesizdi. «Smuts'u öldürmeye çalıştı.» diye mırıldandı ters ters. «Eski Boer'lere benziyor. Kan nehrinde bizim insanlarımızı kesip büyük şeflerin gücüne son verenlere. Bu sefer de 1914'deki gibi yenildiler ama yok olmadılar. Yine kalkınıp savaşıacaklar bu Boer'ler. Uzak diyarlardaki savaş sona erince, silahlarını alıp tekrar Smuts'la partisinin üzerine yürüyecekler. Böyledir beyaz adam... çok tarih okudum ben... barış geldi mi, en çok savaşmış olanları reddeder, itirirler. Bence gelecek çatışmalarında Smuts itilecek, Boer'ler kazanacak... bu beyaz çocuk da onlardan biri.»

«Haklısın, kardeşim,» diyerek başını salladı Hendrick. «Ben o kadar ileriye bakmamıştım. O bizim halkımızın düşmanı. O ve onun gibiler iktidara gelirse, cesaret konusunda acı bir ders verecekler bize. Onu arayanlara teslim etmem gerek.»

Moses Gama soylu başını kaldırdı, ateşin karşısından ağabeyine baktı.

«Çoğunluğun zayıflığı ufukları görememesidir... bakışları ancak göbeklerinin hizasına kadar uzanır,» dedi Moses. «Sen o zayıflığı kabullendin... neden, ağabey, neden o zayıflığın üzerine çıkmaya çalışmıyorsun? Neden gözlerini kaldırıp da ufuklara bakmıyorsun?»

«Anlayamıyorum.»

«Bizim halkımız için en büyük tehlike, o korkunç sabırları ve pasiflikleri-'! dir. Biz kurnaz bir çobanın sopası altında koca bir sürü gibiyiz. O babaca des-potluğuyla bizi sindirir. Çoğumuzun aklı da ermediğinden, bunu kabulleniriz, o kabullenmeyi memnunluk sanırız. Ama o çoban sütümüzü sağlar, canı isteyince de etimizi yer. O bizim düşmanımızdır. Bizi o esaret içinde öyle sindirmiştir ki, bu sürüyü isyan ettirmeye imkân yoktur.»

«Eğer o düşmanımızsa, ya eski Boer'ler dediklerin ne?» Hendrick afalla-mıştı. «Onlar daha beter düşman değil mi?»

«Halkımızın nihai özgürlüğü onlara bağlı olacak. Onlar kurnazlığı, yap-macıklığı olmayan insanlar. Kabalığı, sertliği saklayan gülümsemeler, nezaket onlara göre değil. Onlar korku ve nefretle dolu, öfkeli insanlar. Kızıldirililerden ve Yahudilerden nefret ederler. İngilizlerden nefret ederler. Ama hepsinden çok da siyah kabilelerden nefret ederler, çünkü biz çoğuz, onlarsa az. Bizden nefret eder. bizden korkarlar, çünkü bizim hakkımız olan şey onların elinde. Nefretlerini de s aklayamazlar. Saklayamayacaklar. İktidara gelince, bize, bizimle halkımıza esaret kelimesinin gerçek anlamını öğretecekler. Yaratacak-

lan baskılarla siyah kabileleri, eskiden sürüyken şimdi paspas yapacaklar. Biz bu senin beyaz çocuk için ve onun temsil ettiği her şey için dua etmeliyiz. Halkımızın geleceği ona bağlı.

Hendrick uzun süre ateşe bakıp oturdu, sonra kocaman siyah kafasını yavaşça kaldırdı, kardeşine gözlerinde dehşet ifadesiyle baktı.

«Bazen bana öyle geliyor ki, babamın oğlu, bizim kabilenin en bilge adamı sensin,» diye fısıldadı.

Swart Hendrick, sangoma'yı, kabilenin ilaç ustasını çağırttı. Adam Manf-red'in omzu için bir lapa hazırladı. Sıcak, leş kokan bu lapa omzuna konunca çok iyi geldi, on gün içinde Manfred yolculuğa çıkacak kadar iyileşti.

Aynı **sangoma** Manfred'in derisi için de bir ot ilacı hazırladı. Sürünce derisinin rengi kuzey kabilelerinininki gibi koyulaşıyordu. Gözler... Manfred'in o sarı gözleri pek de ciddi bir sorun değildi. Madende görevini bitirip evine dönmekte olan siyah işçilerde, bu dünyanın seçkin insanlarından olduklarını kanıtlayan bazı işaretler vardı. Biriktirdikleri hazineleri koydukları teneke sandıklar, hesap miktarlarını gösteren postane cüzdanları, gümüş rengi madenci miğferleri... ve son olarak da, güneş gözlüğü.

Manfred'in yolculuk belgeleri, Hendrick'in Bufalolarından biri tarafından hazırlandı. Gerçek belgelerdi. İşçi trenine binerken güneş gözlüğünü takmıştı. Teni öteki işçilerinki kadar koyuydu. Çevresini hep Hendrick'in Bufalola-rı sarmıştı. Onu aralarında koruyorlardı.

Güneybatı Afrika'da yolculuk yaparken karşılaştığı beyaz yetkililerin hiç yüzüne bakmamasını gerçi garip buluyordu ama, bu durum işine geliyordu. Manfred siyah olduğu için adamların bakışları yüzünden kayarak geçiyor, orada durulamıyordu.

Manfred'le Hendrick, Okahandja'da trenden indiler, bir grup işçiyle birlikte Hendrick'in köyünün tarafına giden bir otobüse bindiler. Yol sıcak ve tozluymdu. Kuzeye, sonsuz boş alanlara doğrudular.

Geçen mevsimde bereketli yağmurlar yağmıştı. Güney Kavango'nun pek çok yerinde su buldular. Çöl ufuklarındaki kayalık tepeleri on beş gün sonra gördüler.

Manfred kayalara yaklaşırken kendisinin bu çöle ne kadar yabancı olduğunu hissediyordu. Hendrick'le babası buranın malıydı. Oysa Manfred çocukluğundan beri hep kasabalarda, kentlerde yaşamıştı. Hendrick olmasa, buranın yolunu dünyada bulamazdı. Zaten bu yolda iki gün bile sağ kalamazdı ko-ca Ovambo'nun yardımı olmadan.

Hendrick'in Manfred'i götürdüğü tepe de tıpkı ötekilere benziyordu. Ancak yamaca tırmanmaya başladıkları zaman genç adamın belleği bir şeyler ha-

tırlamaya başladı. Belki bilerek bastırılmıştı o anıları. Şimdi hepsi capcanlı ortaya çıkmaktaydı. Manfred babasının ateşli yüzünü görebiliyor, çürüyen etinden gelen kangren kokusunu duyabiliyordu. Babasının onu güvenli bir yere yollayabilmek için söylediği sert sözleri hatırlayınca da aynı acıyı duydu. Ama o acıya karşı zihnini kapatıverdi.

Dosdoğru kayadaki yarığa gidip başına çömeldi. Aşağıya bakıp da orada karanlık gölgelerden başka bir şey göremeyince yüreği burkuldu.

«Demek gitmiş meşhur elmaslar,» diyerek güldü Hendrick onun kaygılarını görünce. «Belki de çakallar yemiştir onları.»

Manfred ona aldırmadan sırt çantasından bir balık oltası çıkardı. Ucuna sağlam bir deri şerit ve yeni bir kanca taktı, yarığa sarkıttı. Sabırla uğraştı, kancayı takmaya çalıştı. Hendrick kayalar arasındaki gölgeye oturmuş onu seyrediyor, hiç cesaret vermiyordu.

Kanca derinlerde bir şeye takıldı, Manfred oltayı çekti. Gelmiyordu. Bileğine sardı, yavaşça artırdığı bir kuvvetle çekti. Bir şey çözüldü, olta boş gelmeye başladı. Manfred ağır ağır yukarı aldı, ucuna baktı. Kancanın ucu düz-leşmişti ama, dikenine bir çuval parçasının takılı olduğu görülüyordu.

Kancayı tekrar kıvırdı, aşağıya sarkıttı. Derinlikleri yokladı, santim santim inip çıktı. Yarım saat çabaladıktan sonra kancayı tekrar takmayı başardı.

Bu sefer ağırlık aşağıya düşmedi. Manfred yavaşça çekti. Bir şeyin sert granit duvarlara sürtündüğünü duyuyordu. Neden sonra biçimsiz, şişkin bir torba, derinlerde göze görünür hale geldi. Manfred onu yavaşça çekip aldı. Soluğunu tutmuştu. Tam yakaladığı sırada eskimiş çuval yırtıldı, pırl pırl taşlar Manfred'in çevresine, yerlere saçıldı.

Elmasları önceden kararlaştırdıkları gibi eşit olarak ikiye böldüler, sonra kura çektiler. Hendrick kazandı, bir kümeyi seçti. Manfred kendine düşenleri, yanında getirdiği boş tütün kesesine doldurdu.

«Doğru söylemişsin, küçük Manie,» diye kabullendi Hendrick. «Senden kuşkulananmakla hata etmişim.»

Ertesi akşam nehre ulaştılar, ateşin yanında yan yana uyudular. Sabah olduğunda battaniyelerini rulo yapıp karşılıklı durdular.

«Hoşça kal, Hennie. Belki yollarımız yine karşılaşır.»

«Söyledim sana, küçük Manie, yaban diyarların tanrıları bizi birbirimize bağlamış. Yine karşılaşacağız, bundan eminim.»

«O günü bekleyeceğim.»

«Baba oğul olarak mı, can düşmanı olarak mı karşılaşacağımızı ancak tan-

rılar bilir.» Hendrick bunu söyledikten sonra yükünü sırtına vurdu, arkasına bakmadan güney çöllerine doğru yola koyuldu.

Manfred o gözden kaybolana kadar ardından baktı, sonra döndü, nehir kıyısını kuzeybatıya doğru izlemeye başladı. Akşamüstü bir nehir köyüne geldi. İki genç onu kanolarıyla Portekiz tarafına geçirdiler. Üç hafta sonra Manfred, Luanda'ya ulaştı. Orası Portekiz kolonisinin başkentiydi. Hemen Alman Konsolosluğu'nun koca demir kapısını çaldı.

Luanda'da üç hafta daha bekledi ama Berlin'deki Abwehr'den emir gelmedi. Manfred bu gecikmenin bilerek böyle ayarlandığını yavaş anladı. Ona verdikleri görevde başarısızlığa uğramıştı. Nazi Almanyası'nda böyle bir şey başılsanamazdı.

Elmasların en küçüğünü gerçek değerinin pek azına sattı, cezasını beklemeyi sürdürdü. Her sabah Alman Konsolosluğu'na uğruyor, askeri ataşe zor sakladığı bir tiksintiyle onu geri çeviriyordu.

«Henüz emir yok, Herr De La Rey. Sabırlı olmalısınız.»

Manfred günlerinin çoğunu rıhtım kahvelerinde geçiriyor, geceleri ucuz hanlarda kalıyor, başarısızlığının her ayrıntısını uzun uzun düşünüyor, ya da toplama kampındaki Tromp Amca'yla Roelf'ı hatırlıyor... Berlin'deki Heidi ile çocuğunu merak ediyordu.

Sonunda emir geldi. Kendisine bir Alman diplomatik pasaportu verildi, bir Portekiz şilebiyle Kanarya Adaları'na gitmesi istendi. Oradan sivil olarak bir İspanyol uçağına binip Lizbon'a uçtu.

Lizbon'da da bilerek yapılan kabalıklarla yüz yüze geldi. Onu yine kendi yatacak yerini kendi bulmak üzere salıverdiler, yeni baştan o gelmeyen emirleri beklemeye koyuldu. Albay Sigmund Boldt'a ve Heidi'ye özel mektuplar yazdı. Konsolosluktaki ataşe ona mektupların diplomatik kurmaye Berlin'e gittiği konusunda güvence verdi ama, hiç cevap gelmedi.

Manfred bir küçük elmas daha sattı, Tagus Nehri'ne bakan eski bir binada geniş bir daire kiraladı, uzun günlerini okuyarak, çalışarak, yazı yazarak geçirmeye başladı. İki edebi projeyi bir arada yürütüyordu. Biri Güney Afrika'nın siyasal tarihi, biri de kendi otobiyografisiydi. Her ikisini de kendi için yapıyor, bastırmayı, yayınlamayı düşünmüyordu. Portekizce öğrendi. Emekli bir okul müdüründen ders alıyordu. Hocası da aynı binada oturmaktaydı. Her gün sıkı idman yapıyordu. Sanki hâlâ profesyonel boksördü. Kentteki bütün sahafların yerini öğrendi, bulduğu her hukuk kitabını satın aldı. Almanca, İngilizce ve Portekizce olan kitapların tümünü okudu. Ama vakti hâlâ gereğinden boldu. Dünyayı saran çatışmada rol alamadığına bozuluyordu.

Çatışma Mihrak Kuvvetleri'nin aleyhine döndü. Amerika Birleşik Devletleri de savaşa girmişti. Uçan kaleler Alman kentlerini bombalıyordu. Manf-red, Köln'ün nasıl bombalandığını okudu, Portekiz'e geldiğinden beri belki yüzüncü defa Heidi'ye mektup yazdı.

Üç hafta sonra, Alman Konsolosluğu'na yine her zamanki gibi uğradığında askeri атаşe ona bir zarf uzattı, Manfred üzerinde Heidi'nin el yazısını tanıyınca sevinçten uçacak gibi oldu. Heidi ona daha önceki mektuplarının hiçbirini almadığını, onu ölmüş sandığını söylüyordu. Sağ kaldığı için şaşırıldığını, Tanrı'ya şükrettiğini anlatıyor, Lothar'la kendisinin bir fotoğrafını yolluyordu. Resimde Heidi biraz kilo almış gibiydi. Ama bu haliyle eskisinden bile daha güzeldi. Aradan geçen üç yıllık süre içinde oğlu da yaman bir delikanlı olmuştu. Bukle bukle sarı saçlarıyla, ilerde çok yakışıklı olacak gibiydi. Hem güçlü, hem güzel. Resim siyah beyaz olduğu için gözlerin rengini pek göstermiyordu. Manfred'in ikisine duyduğu özlem neredeyse içini kavuracak-tı. Heidi'ye uzun, ihtiras dolu bir mektup yazdı, kendi durumunu anlattı, ondan seyahat izni almak ve çocukla birlikte Lizbon'a gelmek için elinden geleni yapmasını istedi. Pek ayrıntıya girmemesine rağmen, ona parasal durumunun ailesine bakmaya elverişli olduğunu, ileriye dönük planlarının tüm aileyi kapsadığını da belirtti.

Heidi De La Rey uyanık yatıyor, üç gecedir gelen bombardıman uçaklarının sesini dinliyordu. Kentin merkezi mahvolmuş, opera binası ve tren istasyonu tümüyle yıkılmıştı. Propaganda Bakanlığı'ndan alabildiği bilgilere göre, Müttefik Kuvvetler Fransa ve Rusya'da zaferler kazanıyorlardı. Yüz bin Alman askerinin Minsk'de Ruslara yenildiğini de biliyordu.

Yanında Albay Sigmund Boldt tedirgin bir uyku uyumaktaydı. İkide bir dönüyor, homurdanıyordu uykusunda. Heidi onun bu halinden o kadar rahatsız oluyordu ki, Amerikan uçakları bile bu kadar rahatsız etmiyordu onu. Boldt'un kaygılanmakta hakkı var, diye düşündü. Führer'e suikast girişiminden bu yana hepsi kaygılıydı zaten. Heidi suçluların idamına ait filmi seyretmiş, çektikleri acının her zerresini görmüştü. Filmde et kancalarına asılıydı adamlar. General Zoller de onların arasındaydı.

Sigmund Boldt hainlerden biri değildi. Heidi emindi bundan. Ama olaydan doğan deprem dalgalarına yakalanacak kadar yakınındaydı olayların. Heidi yaklaşık bir yıldan beri metresiydi onun. Adamın ilgisinin azalmaya başladığını hissediyordu. Parlak günlerinin de sonu gelmekteydi beri yandan. Yal-

Uçakların sesini dinledi. Baskın bitmişti. Motor sesleri uzaklaşıyor, sivri-sinek vızıltısını andırıyordu. Ama yine gelecekerldi. Uçakların gidişinden sonraki sessizlikte Manfred'i ve durmadan yazdığı, kendisinin cevapsız bıraktığı mektupları düşündü. Lizbon'daydı Manfred. Portekiz'e kimse bomba atmıyordu.

Ertesi gün kahvaltıda Sigmund'la konuştu. «Ben yalnızca küçük Lothar'ı düşünüyorum,» dediği zaman adamın ifadesinde bir rahatlama sezer gibi oldu. Belki o da patırtı çıkarmadan Heidi'den kurtulmanın yollarını arıyordu. Öğleden sonra Heidi oturup Manfred'e bir mektup yazdı. Lizbon'daki Alman Konsolosluğu eliyle. Zarfa kendisinin ve Lothar'ın bir de resmini koydu.

Allbay Sigmund Boldt çabucak harekete geçti. Yolculuk için gerekli belgeleri bir haftada çıkarttıracak nüfuzu hâlâ vardı. Heidi'yle çocuğu siyah bir Mercedes'e bindirip Tempelhof Havaalanı'na götürdü, orada Heidi'yi öpüp iyi yolculuklar diledi, Junkers nakliye uçağına bindirdi.

Üç gün sonra Sigmund Boldt Grönwald'daki evinde tutuklandı, Gestapo merkezindeki sorgusu sırasında, kendisinin masum olduğunu iddia ede ede öldü.

Küçük Lothar De La Rey Afrika'yı ilk defa, Masa Koyu'na girmekte olan Portekiz şilebinin güverte parmaklıkları arasından gördü. Annesiyle babasının arasında duruyor, ikisinin elini tutuyor, römorklar gemiyi karşılamaya gelirken neşeyle gülüyordu.

Savaş iki yıl önce bitmişti. Ama Manfred yine de ailesini Afrika'ya getirmeden önce olağanüstü tedbirler almış bulunuyordu. Önce, savaş sonunda serbest bırakılan Tromp Amca'ya mektup yazmış, ondan aile haberleriyle siyasal haberleri almıştı. Trudi Hala iyiydi. Kızların ikisi de evlenmişti. Roelf de savaş sonunda serbest bırakılmış, üniversitedeki işine geri dönmüştü. Sa-rah ile ikisi mutlu hayatlarını sürdürüyor, yıl sonundan önce aileye yeni bir bebeğin daha katılmasını bekliyorlardı.

Siyasal haberler de olumluydu. **Ossewa Brandwag** ve diğer yarı askeri kuruluşlar gözden düşmüş, dağıtılmıştı ama, üyeleri Doktor Daniel Malan'ın Milliyetçi Parti'sine girmişlerdi. Parti gençleşmiş, kuvvetlenmişti onlar katılınca. Afrikaner'lerin kaynaşmışlığı hiçbir zaman bu kadar sağlam olmamıştı. Pretoria'daki bir tepeye dikilen Voortrekker anıtı onlara güç ve ilham veriyor, içlerinden Smuts'un ordusuna katılıp Kuzey Afrika'da savaşmış olanlar bile yavaş yavaş ortak amaca doğru kayıyorlardı.

Smuts'a ve onun Birleşik Parti'sine karşı bir tepki oluşmaktaydı. Genel kaniya göre Smuts, kurulmasına yardımcı olduğu İngiliz Milletler Topluluğu'nun çıkarlarını, Güney Afrika'nın çıkarlarından daha ön plana almaktaydı.

Ayrıca Smuts bir siyasal hata yapmış, İngiltere kraliyet ailesini ülkeyi ziyaret etmek üzere davet etmişti. Onların gelmesi, İngilizce konuşanlarla Afrikaner'ler arasındaki kutuplaşmayı daha da belirgin hale getirmiş, Smuts'u tutanların bile pek çoğu bu ziyaret sonucu gücenik bir havaya girmişti.

Doktor Hendrik Frensch Verwoerd, Stellenboch Üniversitesi'ndeki görevinden ayrılıp **Die Vaderland**'ın başyazarı olmuş biriydi. Gazetesinde kraliyet ailesinin ziyaretine bir tek kere değinilmesine izin vermiş, onda da, okuyucularına Johannesburg'da yabancı konuklar bulunduğundan trafiğin sıkışacağı, hazırlıklı bulunulmasını söylemişti.

Güney Afrika Parlamentosu'nun açılışında Doktor Daniel Malan da, Milliyetçi Parti'nin üyeleri de yoktu. Protesto gösterisi olarak, gelmemeyi seçmişlerdi.

Tromp Amca mektubuna son verirken, «**Yani senin anlayacağın, fırtınadan daha güçlenmiş ve arınmış olarak çıktık,**» diyordu. «**Çabalarımızda artık daha kararlıyız. Önümüzde büyük günler var, Manie. Yuvana dön Senin gibi kimselere ihtiyacımız var.**»

Manfred yine de hemen dönmedi. Önce Tromp Amca'ya bir mektup daha yazdı. Geride bıraktığı Beyaz Kılıç konusunda durumun ne olduğunu sordu. Uzun bir gecikmeden sonra gelen mektupta, kimsenin o kılıç hakkında bir şey bilmediği söyleniyordu. Polisteki eş dost kanalıyla yapılan soruşturma **sonu**-cu, kayıp kılıça ilgili dosyanın hâlâ açık olduğu, ama artık o konuda aktif arama yapılmadığı, yerini de, kime ait olduğunu da kimsenin bilmediği yazılıydı. Herhalde hiçbir zaman bulunamayacağı varsayılıyordu.

Manfred, Heidi ile çocuğu Lizbon'da bırakıp trenle Zürih'e geldi, elmasların geri kalanlarını orada sattı. Savaş sonrası Avrupa'sında fiyatlar yüksekti. İsviçre Bankası'nın şifreli hesabına 200.000 sterline yakın bir para yatırmayı başardı.

Cape Town'a vardıklarında aile pek dikkat çekmeden rıhtıma indi. Oysa Olimpiyat şampiyonu Manfred eğer istese, kendini tüm dikkatlerin merkezi haline getirebilir, gazetelere geçebilirdi. O yavaşça, yolunu yoklayarak gidiyordu. Eski dostları ziyaret etti, eski OB üyeleriyle, siyasal müttefiklerle ilişki kurdu, **Burger** gazetesine ilk röportajını vermeden önce, karşısına tatsız bir sürpriz çıkmayacağından emin olmaya çalıştı. Röportajı yapan gazetecilere, savaş süresince Portekiz'de bulunduğunu, çünkü iki taraf için de savaşmakta bir amaç bulamadığını, şimdi kendi vatanına dönüp, her Afrikaner'in hayali olan siyasal ilerlemeye, yabancı boyunduruğundan uzak, özgür bir Güney Afrika Cumhuriyeti'ne katkıda bulunmayı amaçladığını söyledi.

Hep olumlu şeylerdi söyledikleri. Üstelik o bir Olimpiyat şampiyonuydu. Ülkesi de sportif olaylara değer veren bir ülkedydi. Yakışıklı, zeki, toplumuna

bağlı bir adamdı Manfred. Güzel bir karısı, güzel bir oğlu vardı. Hâlâ nüfuzlu dostlara sahipti. Üstelik her geçen gün bu tür dostların sayısı da artıyordu.

Durumu epey iyi olan bir Stellenbosch hukuk şirketine ortak oldu. Avukat ortaklardan en yaşlısı, Van Schoor adında biriydi. Siyasal hayatı pek hareketli olan bu adam, Milliyetçi Parti üyesiydi. Manfred'in partiye girişine o kefil oldu.

Manfred tüm iş saatlerini Van Schoor ve De La Rey şirketinin işlerine veriyor, Cape Milliyetçi Parti merkezinde de canla başla çalışıyordu. Organizatör olarak olsun, fon yaratma faaliyetlerinde olsun, çok başarılıydı. 1947'nin sonunda, **Broedarbond'a** da üye oldu.

Broedarbond ya da Kardeşlik, Afrikaner'lerin bir başka gizli örgütüydü. Lağvedilen Osseva **Brandwag'm** yerine geçmiş değildi. O kuruluş varken de vardı. Hatta sık sık onunla rekabete de girişmişti. Ama OB'nin tersine, bu dernek uçarı ve aşırı militan değildi. Burada ne üniformalar vardı, ne de meşaleler.

Dernek sessizce, küçük gruplar halinde, evlerde ve işyerlerinde çalışıyordu. Üyeleri güçlü ve nüfuzlu insanlardı. Üyelik hakkı yalnızca en parlak, en iyi olanlara verilmekteydi. Dernek, üyelerini seçkin süper-Afrikaner'ler olarak görüyor, sonunda bir Afrikaner Cumhuriyeti kurulmasını amaçlıyordu. Tıpkı OB gibi, bu derneğin de gizliliği, içine sızılmaz sağlamlıktaydı. Ama OB'nin tersine, bu derneğin üyelerinin yalnızca safkan Afrikaner olması yetmiyordu. Lider niteliği aranıyordu. En azından potansiyel lider niteliği. Üyeler alınırken onlara ilerde kurulacak Afrikaner Cumhuriyeti'nde iyi mevkiler vaadi, imalı olarak sunuluyordu.

Manfred'in bu üyelikten sağladığı ilk yararlar gecikmeden geldi. 1948 genel seçimleri için kampanya başladığında Manfred De La Rey, Hotanto Hol-land yöresinin sandalyesine Miliyetçi aday olarak gösterildi.

İki yıl önce bir ara seçimde o sandalyeyi Smuts'un Birleşik Parti'si kazanmıştı. Varlıklı bir Cape ailesinin oğlu oturmuştu o sandalyeye. Bu seferki genel seçimde de aynı parti oraya bir kere daha Şaşa Courtney'i aday göstermişti.

Manfred De La Rey'e aslında daha güvenli bir sandalye de teklif edilmişti ama, kendisi Hotanto Holland'ı seçmişti. Şaşa Courtney'le yeniden karşılaşma fırsatını dört gözle bekliyordu. Walvis Körfezi'ndeki ilk karşılaşmalarının anısı hâlâ capcanlıydı. Madem ki kaderleri birbirine bir Gordiori düğü-müyle bağlıydı, o halde hasmıyla bir kere daha karşı karşıya gelip düğümü çözmekte yarar var, diye düşünüyordu Manfred.

Hem kendini kampanyaya hazırlamak, hem Courtney ailesine karşı beslediği düşmanlığı doyurmak için Manfred o aileyle ilgili soruşturmalara başla-

di. Özellikle Şaşa ve annesi Centaine De Thiry Courtney konusunda bilgi ediniyordu. Kadının geçmişinde esrarengiz noktalar bulunduğunu anlamakta gecikmedi. Araştırmayı derinleştirdikçe o noktalar da derinleşiyordu. Sonunda Manfred, Paris'li bir dedektif firmasını tuttu, Centaine'in aile geçmişini ve kökenlerini incelemek üzere emir verdi.

Pretoria Merkez Cezaevi'nde babasına ayda bir yaptığı ziyaretlerden biri sırasında Courtney adını ortaya attı, o zayıf ihtiyardan onlar hakkında ne biliyorsa anlatmasını istedi.

Kampanya başladığında Manfred araştırmalarının kendisine önemli avantajlar sağlayacak duruma geldiğinin farkındaydı. Kararlı ve hâkim bir biçimde Güney Afrika seçimlerinin sıkı ve sert mücadelesine atıldı.

Centaine De Thiry Courtney, Masa Dağı'nın tepesinde, gruptan biraz ayrı yerde duruyordu. Sir Garry'nin öldürülmesi olayından bu yana, bu dağ hep hüznü vermekteydi ona. Weltevreden'deki çalışma odasının penceresinden dağa doğru baktığı zaman bile hissetmekteydi aynı hüznü. O felaket gününden bu yana ilk defa çıkıyordu bu doruğa. Gelişinin nedeni de, Blaine'in davetini reddedememesiydi. Blaine'in verdiği davette, resmi ev sahibesi rolünü Centaine üstlenecekti. Tabii İngiltere kralıyla kraliçesine takdim edilme onunun feda edemeyecek kadar da züppeyim, diyordu kendi kendine. En azından dürüsttü.

Ou Baas, Kral George'la çene çalmaktaydı. Bastonuyla gösterdiği önemli yerler hakkında bilgi veriyordu. Başında yine eski Panama şapkası, üzerinde yine o bollaşmış pantolonu vardı. Centaine onun Garry'ye ne kadar benzediğini fark edince yüreği burkuldu, başını çevirdi.

Blaine, prenseslerden oluşan küçük bir grupla birlikteydi. Bir hikâye anlatıyordu. Prens Margaret neşeyle güldü. Ne kadar güzel bir kız, diye düşündü Centaine. Ne nefis bir ten! Tam bir İngiliz gülü. Prens dönüp diğer genç erkeklerden birine bir şey söyledi. Centaine o adamla daha önce tanıştırılmış-tı. Şaşa gibi hava subayıydı o da. Yakışıklıydı. Duygulu bir yüzü vardı. Prensle bakışırken Centaine'in kadınca sezgileri hemen bir şeyler hissetti. Yanılmasına olanak yoktu. Centaine âşık gençleri seyrederken neşesi hemen artardı.

Ama bunun hemen ardından, hüznü tekrar bastırdı. Genç âşıkları düşünürken, gözleri Blaine'i inceledi. Blaine onun kendisine baktığının farkında de-

gildi. Rahat bir hali vardı. Çok çekiciydi. Ama saçlarına kır düşmüş, güneş ya-nığı yüzünde derin çizgiler oluşmuştu. Vücudu hâlâ zinde, göbeksiz, sporcu yapısındaydı ama, yaşlı bir aslandı artık. Centaine onun pek de genç sayı-lamayacağını hatırladı. Yaşlılığın eşliğindeydi.

Tanrım, diye düşündü. Ben bile birkaç aya kadar kırk sekiz yaşına geliyo-rum. Elini kaldırıp saçlarına dokundu. Onda da ak teller vardı. Ama onlara öyle güzel ve ustaca bir röfle yaptırıyordu ki, Afrika güneşinden solmuş gibi gö-rünüyordu saçları. Aynasının ona yalnızken gösterdiği başka tatsız gerçekler de vardı. Onları kremlerle, pudralarla, allıklarla saklıyordu.

Ne kadar vaktimiz kaldı, sevgilim, diye sessiz bir soru yöneltti Blaine'e. Daha dün gençtik, ölümsüzdük. Oysa bugün her şeyin bir sonu olduğunu his-setmeye başladım.

Tam o anda Blaine ona doğru baktı, yüz ifadesini görünce kaygılandığını anladı. Yanındakilerden özür dileyip Centaine'e doğru yürüdü.

«Böyle güzel bir günde neden bu kadar ciddisin?» diye sordu.

«Senin ne kadar utanmaz olduğunu düşünüyordum, Blaine Malcomess.» Blaine'in yüzündeki gülümseme biçim değişti.

«Ne oldu, Centaine?»

«Britanya İmparatorluğu'nun taçlı temsilcilerine metresini nasıl tanıtır-sın? Eminim ki idamlık suç sayılıyordur bu. Başını Londra Kulesi'nde teşhir ede-cekler!»

Blaine ona bir an baktı, sonra o çocuksu gülümsemesi tekrar belirdi. «Sev-gili hanımefendi, herhalde bu korkunç kaderden kurtulmanın bir yolu vardır. Ya medeni halini değiştirirsem? Metres durumundan zevce durumuna geçme-ni sağlarsam?»

Centaine kıkırdadı. Bunu pek ender yapardı ama yaptığı zaman Blaine ba-yılırdı. «Evlilik teklifi almak için ne olağanüstü bir yer ve zaman. Kabul et-mek için ise daha bile olağanüstü!»

«Şimdi seni şuracıkta öpersem majesteleri ne düşünürler acaba?» Blaine ona doğru eğilince Centaine şaşırarak geriye sıçradı.

«Deli adam, eve gidelim de görürsün,» diye tehdit savurdu. Blaine onun koluna girdi, birlikte diğerlerine doğru ilerlediler.

«Weltevreden, Cape'in en güzel evlerinden biridir,» diye onayladı Blaine. «Ama benim değil. Oysa ben işimi kendi evimin eşliğinden kucağımda taşı-mak isterim.»

«Newlands'de oturamayız.» Centaine'in daha fazlasını söylemesine gerek yoktu. Isabella'nın hayali ikisinin gözünün önünden aynı anda geçti.

«Ya köşk?» Blaine, Isabella'nın hayalinden kurtulmak için gülüyordu.

«Harika bir yatak var orada. Başka neye ihtiyacımız var ki?»

«Orayı bozmayalım,» diye ona katıldı Centaine de. «Arada sırada oraya kaçarız.»

«Günah tatilleri... hoş olur, değil mi?»

«Çok adisin, biliyor musun?»

«O halde nerede oturacağız?»

«Bir yer buluruz. Kendi özel evimiz!»

Yüz elli dönümlük bir alandı. Bir kısmı dağlık, bir kısmı kumsal ve kayalık sahilten oluşuyordu. Hout Körfezi'nin üzerinden buz gibi Atlas Okyanusu'nun yeşil suları görünüyordu.

Ev kocaman, eski ve Victoria tarzındaydı. Yüzyıl başında, Witwaters-rand'lı zengin madencilerden biri tarafından yaptırılmıştı. Centaine'in o hevesli ilgisine çok ihtiyacı vardı. Ama Centaine eve verilen Rhodes Hill adını değiştirmede. En iyi yanlarından biri, Daimler'le yirmi dakikada Weltevre-den'in bağlarına ulaşılabilir bir yerde olmasıydı.

Courtney Madencilik ve Finans Şirketi'nin sorumluluğunu savaşın bitiminden bu yana Şaşa yüklenmişti. Centaine hâlâ yönetim kurulundaydı ve tek toplantıyı bile kaçırmıyordu. Şaşa ile Tara, Centaine'den boşalan Weltevreden şatosuna taşındılar. Centaine her hafta sonu, bazen de daha sık ziyaret ediyordu orayı. Bıraktığı mobilyaları Tara'nın başka türlü yerleştirmesi yüreğini burkmuştu. Bahçelerle çayırlar da yeniden biçimlendirilmişti artık. Ama Centaine kendini zorladı, dilini tutmayı başardı.

Bugünlerde sık sık yaşlı Bushman çiftle ilgili anılar geliyordu aklına. Kendisini denizden ve çölden kurtaran Owa ile Hani ve onlarla geçirdiği günler canlanıyordu hayalinde. Dudaklarından Owa'nın bebek Şaşa için bestelediği şarkı dökülüyordu:

Attığı oklar yıldızlara uçacak

İnsanlar onun adını andıkça

Tâ uzaklardan duyulacak...

Ve o hep iyi suyu bulacak,

Nereye giderse gitsin, hep iyi suyu bulacak.

Aradan bunca yıl geçince, San dilinin o kendine özgü seslerini artık pek iyi çıkaramaz olmuştu ama, Ovva'nın kutsamasının yararlı olduğunu biliyordu. Bir o kutsama, bir de kendi verdiği eğitim, Şasa'yı gerçekten hayatın iyi sularına doğru yöneltmişti.

Zamanla Şaşa, Windhoek'deki David Abrahams'ın da yardımıyla, Court-ney Madencilik ve Finans Şirketi'ne yeni bir ruh, bir gençlik ve serüvencilik ruhu getirdi. Gerçi Abe Abrahams gibi, Doktor Twentyman-Jones gibi eskiler dillerini cık cık diye damaklarında şaklatıp başlarını onaylamaz bir ifadeyle iki yana sallıyorlardı, gerçi Centaine ara sıra onların tarafını tutup Şasa'nın fazla atak ve rizikolu projelerini veto ediyordu ama, şirket doğrultusunu bulmuş, prestiji de yükselmışti. Centaine ne zaman defterlere baksa ya da yönetim kurulu toplantısına katılsa, yakınacak daha az konu çıkıyor, övünme nedenleri biraz daha artıyordu. Kötümserler kralı Doktor Twentyman-Jones bile, «Bu çocukta kafa var,» diye mırıldanmaktaydı. Sonra ağzından çıkan bu sözü fark edince, «Ama o kafayı korumak için hepimiz gece gündüz çalışmak zorundayız.» diye ekliyordu.

Şaşa ara seçimde Birleşik Parti'nin Hotanto Holland adayı olarak gösterilip, Milliyetçi rakibini az bir farkla yendiği zaman Centaine oğluyla ilgili umutlarının gerçekleşmekte olduğunu anladı. Herhalde genel seçimlerde ona daha iyi bir olanak tanınacaktı. Ondan sonra da kabineye girecekti. Ya daha sonra? Centaine omurgasının ürpermesine izin verdi ama, daha sonrasını düşünmeye zaman ayırmadı. Mümkündü ama. Oğlu tutuluyordu. Göz bandı bile kişiliğine bir şeyler katıyordu. Konuşması hoş ve etkiliydi. İnsanlara kendini dinletmesini biliyordu. Sevimliydi. Zengin, hırslı ve zekiydi. Centaine'le Tara da hep arkasındaydılar onun. Pekâlâ mümkündü.

Her nasılsa Tara Malcomess Courtney, Weltevreden'in sahibesi olduğunda sosyal vicdanına bir zarar gelmesini de önleyebildi.

Genç kızlık soyadını bırakmaması tipikti. İkide bir Weltevreden'den çıkıp Cape'in yoksul mahallelerine yardıma koşması, Şasa'nın istemediği kadar yüklü bağışlarda bulunması da öyle.

Annelik görevine de kendini aynı hevesle adadı. İlk üç denemesi hep erkek çocuklar verdi onlara. Adları sırasıyla Sean, Garrick ve Michael oldu. Dördüncü defa doğum yatağına yattığında ise şaheserini yarattı. Bu seferkine Tara, annesinin adını koyup Isabella dedi. Şaşa bebeğe tapıyordu.

O zamana kadar Tara'nın benzersiz kişiliği Şasa'nın canının sıkılmasını engellemiş, çevresini saran aç kadınlardan gelen tekliflere de giderek daha seyrek karşılık verir olmuştu.

Centaine, Şasa'nın damarlarında o sıcak ve coşkun **De Thiry** kanının doluşmakta olduğunu biliyor, Tara'nın bu tehlikeyi görmeyişine, uyanlara kulak asmayışına üzülüyordu. «Ah, Mater, Şasa öyle bir insan değildir,» diyordu Tara uyarıldığı zaman. Oysa Centaine oğlunu iyi tanırdı. «Ulu Tanrım... çocuk on dört yaşında başladı bu işlere!» diye patlıyordu. Ama Şasa'nın hayatının ikinci kadını Isabella De Thiry Malcomess Courtney olunca, o da biraz rahatladı. Her şeyi mahvedecek bir tehlikenin doğması öyle kolay olabilirdi ki! Ancak yeni bebekten sonra rahatladı Centaine.

Weltevreden'in polo alanında, bir meşe ağacının altında oturmaktaydı. Kendi kurduğu, yarattığı malikânede bir konuktu. Ama saygın bir konuktu. Mutluydu. Bebeklere siyah dadılar bakıyordu. Michael bir yaşını Biraz geçmişti, Isabella hâlâ meme emiyordu.

Sean çayırın ortasındaydı. Şasa'nın eyerine binmiş, heyecanla ve sevinçle bağırıyor, babası atı yine koşursun istiyordu. «Daha hızlı! Daha hızlı, baba!» diye çılgınlık atıyordu peş peşe.

Centaine'in kucağında Garrick sabırsız hareketlerle zıplıyor, «Ben de!» diye sesleniyordu. «Beni de koştur!»

Şasa döntnala yaklaştı, dizginleri çekip atı durdurdu, Sean'ı indirip Gar-ric'ki kucağına aldı. Bu oyundan asla usanmıyorlardı. Öğle yemeği vakti geldiğinde, bindikleri iki tayın da canı çıkmıştı.

Şatodan bir arabanın yaklaştığı duyuldu. Centaine istemeyerek ayağa fırladı. Bentley'in sesini tanımıştı. Kendini toparladı, gururlu adımlarla Blaine'i karşılamak üzere ilerledi. Blaine arabadan inerken yüzündeki ifadeyi görmek onu kaygılandırmıştı.

«Ne oldu, Blaine?» diye sordu ona yanağını uzatırken. «Bir terslik mi var?» . «Yo, tabii ki hayır,» diye güvence verdi Blaine ona. «Milliyetçiler Cape sandalyeleri için adaylarını açıkladılar, o kadar.»

«Kimi çıkardılar karşısına?» Centaine dikkat kesilmişti. «Yine ihtiyar Van Schoor'u mu?»

«Hayır, sevgilim... bu sefer taze kan. Belki hiç duymadığın biri. Dawid Van Niekerk.»

«Hotanto Holland için kimi gösterdiler?» Blaine kararsızlık gösterince Centaine daha da fazla directti. «Kim, Blaine?»

Blaine onun koluna girdi, onu yavaşça ailenin oturmakta olduğu masaya

«Hayat bazen garip,» dedi.

«Blaine Malcomess, senden cevap bekliyorum, saçma sapan felsefeler değil. Kim?»

«Üzgünüm, canım,» diye mırıldandı Blaine. «Gösterdikleri aday, Manfred De La Rey.»

Centaine olduğu yere çakılmış gibi durdu, yüzünden tüm kanı çekildi. Blaine onun koluna daha sıkı sarılıp dengesini korumasına yardım etti. Centaine ayakta sallanıyordu. Savaşın başlamasından bu yana, kabullenmediği ikinci oğluyla ilgili ne bir şey duymuş, ne de bir şey görmüştü.

Şaşa seçim kampanyasına, Somerset West yöresindeki İzçiler Salonu'nda bir açık toplantıyla başladı.

Tara ile ikisi Cape Town'dan otuz mil yol yapıp bu güzel dağ kasabasına geldiler. Tara eski Packard'la gitmekte diretmişti. Şaşa'nın yeni Rolls'unda kendini hiç rahat hissedemiyordu.

«Tek tekeri, yüz siyah çocuğun doğumundan ölümüne kadar tüm eğitim ve bakım masrafları kadar para tutan bir arabada nasıl yolculuk yapabiliyorsun?»

Şaşa bu sefer nasılsa, servetini seçmenlerinin gözüne sokmamak akıllılığını gösterebildi. Tara para konularında gerçekten çok farklıydı. İstikbal vaat eden bir politikacının yanında bundan iyi bir eş olamazdı. Dört güzel çocuk anası, açık sözlü, güçlü fikirlere sahip bir kadındı. Kalabalık grupların maymun iştahlılığını, dönecliğini, saplantılarını iyi tanıyan biriydi. Üstelik çok da güzeldi. Onca doğuma rağmen vücudunu da iyi korumuştur. İnce beli, biçimli kalçaları... bir tek, göğsü biraz irileşmişti.

«Jane Russel'ı bile bastırırsın,» diyerek gülüyordu Şaşa. Tara ona sert sert baktı.

«Ahlaksız bir gülüş,» diye suçladı. «Kafandan geçenleri bana söylemene gerek yok. Sen bugünkü konuşmada neler söyleyeceğini anlat.»

Şaşa konuşmasının provasını yaptı. Jestleriyle birlikte. «Burada biraz uzun duraklayacağım. Burada ateşli ve kararlı görüneceğim. İmparatorluk konusunu o kadar fazla vurgulamayacağım. Modası geçti artık.»

Tara arabayı çok hızlı sürdü, yolculuk çabucak bitti. Binanın dışına Şaşa'nın koca koca posterleri yapııştırılmıştı. İçersi sevindirecek kadar kalabalıktı. Bütün sandalyeler dolu olduktan başka, arkada bir düzine kadar genç de ayakta duruyordu. Öğrenci gibiydiler. Şaşa onların seçmen yaşında olup olmadıklarından kuşku duydu.

Birleşik Parti'nin bölge başkanı, yakasında parti rozetiyle ilerleyip Şa-sa'yı, tanıtılmaya ihtiyacı olmayan biri olarak tanıttı. Geçen dönemde parlamentodaki hizmetleri ortadaydı.

Derken Şaşa ayağa kalktı. Lacivert elbisesiyle pek uzun boylu ve şık görünüyordu. Saçları modaya uygun biçimde kısa kesilmişti. Kolalı beyaz gömleği vardı. Hava kuvvetlerinin kravatını takmıştı. Göz bandı, vatanı için fedakârlık yaptığını kanıtlıyordu. Yüzündeki gülümseme güzel ve içtendi.

«Dostlarım...» diye başladı, ama devam edemedi. Bağırtilar, ayak vurmalar, haykırmalarla kesildi sözü. Şaşa bunu şakaya vurmaya çalıştı, orkestra yö-netiyormuş gibi hareketler yaptı ama gülümsemesi giderek sahteledi. Gürültü dinmek bilmiyordu. Hatta dakikalar geçtikçe daha da artmaktaydı. Sonunda sesini duyurabilmek için bağırarak konuşmaya başladı.

Üç yüz kişi kadardılar. Salonun arka kısmını tümüyle onlar doldurmuştu. Tezahurat sırasında Milliyetçi Parti'ye ve o partinin adayına bağlılıklarını açık biçimde belli ediyor, parti bayraklarını ve Manfred De La Rey'in posterlerini kaldırıp sallıyorlardı.

İlk birkaç dakikadan sonra, ön sıralarda oturan yaşlı ve orta yaşlı seçmenlerden bir kısmı yaklaşan patırtıyı sezip, karılarını salondan çıkarmaya çalıştılar. Onlar da yuhalandı.

Birden Tara Courtney kürsüye, Şaşa'nın yanına fırladı. Öfkeden kızarmış, ela gözleri süngü gibi parıldayarak onlara bağırdı. «Nasıl insansınız siz? Bu hak mı? Kendinize iyi ve dindar insanlar diyorsunuz? Hani,sizde anlayış? Adama bir şans tanıyın!»

Sesi gümbür gümbür öttü, o dayanılmaz güzelliği karşısındakileri etkiledi. Deminki atak halleri biraz siniyordu. İçlerinden bazıları koyun gibi sırtarak yerlerine oturdular. Gürültü biraz azalıyordu. Ama o sırada kalabalığın arasından iriyarı, siyah saçlı bir adam ayağa kalkıp onları tekrar coşturmaya çalıştı.

«Haydi, çocuklar... bu hanım evladını kendi vatanına, İngiltere'ye püskürtelim!»

Şaşa o adamı tanıyordu. Mahalli Parti yöneticilerinden biriydi. 1936'da Olimpiyat takımıyla Berlin'e de gelmiş, savaş yıllarının çoğunu toplama kampında geçirmişti. Stellenbosch Üniversitesi'nin Hukuk Fakültesi'nde eğit-mendi. Şaşa ona Afrikaner dilinde meydan okudu.

«Acaba Meneer Roelf Stander, hukukun üstünlüğüne ve konuşma özgürlüğüne inanıyor mu?»

Daha o bu sözlerini bitiremeden ilk roket fırlatıldı. Havada bir eğri çizerek gelip masada, Tara'nın önünde patladı. İçine köpek dışkısı doldurulmuş bir kesekâğıdıydı. Ardından çürük meyveler, tuvalet kâğıdı ruloları, ölü tavuklar, çürümüş balıklar yağmaya başladı.

Salonun ön tarafında Birleşik Parti yöneticileri ayağa kalkıp düzeni sağlamak amacıyla bağırırlarsa da, Roelf Stander adamlarına bir 'ileri' işareti çaktı, hepsi birlikte savaşmak üzere ilerlediler. Sandalyeler devriliyor, kadınlar bağırıyor, erkekler küfrediyor, güreşerek birbirlerinin üzerine devriliyordu.

Şaşa, «Arkama geç, ayrılma,» dedi Tara'ya. «Ceketimi tut!» Kendine zorlukla yol açarak kapıya doğru ilerledi. Karşısına çıkana yumruk savuruyordu.

Bir tanesi Şasa'nın sol kroşesiyle devrildi, yattığı yerden, «Hey, ben senden yanaydım,» diye yakındı. Ama Şaşa ona aldırmadan Tara'yı yan kapıdan çıkardı, Packard'a doğru koştular.

Tara arabayı anayola çıkarana kadar ikisinden de ses çıkmadı. Farlar Maşa Dağı'na doğru dikildiğinde Tara, «Kaç tanesine vurdun?» diye sordu.

«Onlardan üç, bizden bir.» Sinirli bir kahkahaya gömüldüler.

«Galiba bu iş epey eğlenceli olacak.»

1948 seçim kampanyası boğaz boğaza geçti. Ülkenin bir kader kavşağına doğru yaklaşmaya başladığı duygusu yaygınlaştı.

Smuts taraftarları, Milliyetçilerin Afrikaner halkına aşıladıkları duyguların derinliğine çok şaşıyorlardı. Hemen hemen askeri seferberliğe benzeyen bu tutuma pek de hazır değildiler.

Birtakım siyahların oyu, tüm beyaz Güney Afrika'nın oyuna katılınca, Afrikaner'ler epey bir çoğunluk oluşturmuyorlardı. Smuts kendisini İngilizce konuşan seçmenlerle, üst sınıf Afrikaner'lerin destekleyeceğine inanmıştı. Seçim günü yaklaşırken bu zayıf destek de Milliyetçi isterisi tarafından baştan çıkarıldı. Birleşik Parti'nin kaderi daha da karardı.

Seçime üç gün kala, Centaine yeni bahçesinde, yüz kadar yeni sarı gülün dikimini denetliyordu. Sekreterinin evden koşarak gelmekte olduğunu gördü.

«Bay Duggan burada, efendim.»

Andrew Duggan, Cape Argus gazetesinin başyazarıydı. Cape'de en çok okunan İngilizce gazete de oydu. Centaine'in iyi bir dostuydu Duggan. Eve sık sık gelirdi. Ama böyle habersiz çıkagelmesi yine de kabalıktı. Centaine'in

saçları karmakarışıklı. Başında bir eşarp vardı ama, yüzü kızarmış, terlemiş, üstelik de makyajsızdı.

«Evde olmadığımı söyle,» diye emir verdi.

«Bay Duggan özürlerini yolluyor. Ama konu çok acilmiş. Ölüm kalım sorunu dedi, efendim.»

«Eh, pekâlâ. Beş dakikaya kadar geleceğimi söyle.»

Pantolonuyla kazağını çıkarıp bir elbise giydi, yüzüne biraz pudra sürdü, sonra Duggan'ın bulunduğu, okyanusa bakan ön salona girdi. Hoş geldiniz derken sesi pek de hevesli değildi. Yanağını da uzatmadı. Bu küçük işaretler hoşnutsuzluğu belirtiyordu. Andrew özür diledi.

«Neler hissettiğini biliyorum, Centaine. Böyle çıkagelmem büyük terbiyesizlik. Ama seninle konuşmam şarttı. Telefonla da olmazdı. Lütfen beni bağışladığını söyle.»

Centaine yumuşadı, gülümsedi. «Bağışlandın. Kanıtlamak için de sana bir fincan çay ikram edeceğim.»

Portakallı çaydan birazını fincana koydu, kanepeye onun yanına oturdu.

«Ölüm kalım mı?» diye sordu.

«Daha doğrusu... ölüm doğum.»

«Çok ilginç. Lütfen devam et, Andy.»

«Centaine, akla sığmaz iddialar geldi bana. Belgelerle de desteklendiğinden, ilk bakışta doğru gibi gözüküyor. Eğer doğruysa, yayınlamaya mecbur olacağım. İddialar seni ve aileni ilgilendiriyor. Ama özellikle de seni ve Şa-sa'yı. Çok yıkıcı iddialar...» Sesi söndü, devam etmek için izin ister gibi Centaine'e baktı.

«Devam et, lütfen.» Centaine'in içi kıpır kıpır, dışı sakindi.

«Olduğu gibi yansıtmak gerekirse, Centaine, Blaine'le olan evliliğinin senin hayatındaki ilk ve tek gerçek evlilik olduğu ileri sürülüyor...» Centaine yüreğinin kurşun gibi ağırlaştığını hissetti. «Bu durumda Şaşa da gayri meşru oluyor.»

Centaine onu susturmak için elini havaya kaldırdı. «Bir soruma cevap ver. Sana bunları yollayan, Milliyetçi Parti'nin Hotanto Holland adayı ya da onun adamları. Doğru tahmin ettim mi?»

Adam başını hafifçe eğdi ama, «Kaynaklarımızı açıklayamayız,» dedi.

«Gazetemizin politikasına aykırı olur.»

Bir süre sessiz kaldılar, Andrew Duggan onun yüzünü inceledi. Ne inanılmaz bir kadındı! Felaket karşısında bile yıkılmıyordu. Onun hayallerini kendisinin yıkacağını düşünmek Duggan'ın içine bir hüznün duygusu verdi. Cen-

tame'in hayallerini tahmin ediyor, ona anlayış gösteriyordu. Şaşa Courtney'in millete sağlayacağı çok yarar vardı.

«Belgelerin var herhalde,» dedi Centaine. Adam başını iki yana salladı.

«Muhbirim onları elinde tutuyor, yazıyı seçimden önce yayınlayacağım konusunda garanti istiyor.»

«Sen o garantiyi verecek misin?»

«Senden iddiaları reddeden bir destek akmazsam, o zaman yayınlamak zorundayım. Hem önemli, hem de kamuyu ilgilendiriyor.»

«Bana yarın sabaha kadar süre tanı,» dedi Centaine. Sonra bir kararsızlık geçirdi ve ekledi. «Kişisel bir rica, Andy.»

«Pekâlâ,» diyerek razı oldu gazeteci. «Sana o kadarını borçluyum.» Ayağa kalktı. «Üzgünüm, Centaine. Zaten çok fazla vaktini aldım.»

Andrew Duggan gider gitmez Centaine üst kata çıktı, banyosunu yaptı, üstünü değiştirdi. Yarım saat sonra Daimler'e binmiş, Stellenbosch yoluna konulmuştu.

Arabayı Van Schoor ve De La Rey Firması'nın önüne park ettiğinde saat beşi geçiyordu ama, ön kapıyı ittiği zaman kapı açıldı, ortaklardan birinin orada hâlâ çalışmakta olduğunu gördü.

«Meneer De La Rey bugün biraz erken çıktı. Bir dosyayı evine götürdü, kesintisiz çalışmak istedi.»

«Benim işim son derece acil. Bana evinin adresini verebilir misiniz?»

Sevimli ama gösterişsiz bir evdi. Nehir kıyısında, Lanzerac malikânesinin bitişğindeydi. Birisi bu bahçeye çok iyi bakmıştı. Yılın bu geç mevsiminde bile bahçe çiçek doluydu. Oysa dağlarda ilk karlar kendini göstermeye başlamıştı bile.

Centaine'e kapıyı bir kadın açtı. İriyarı, sarışın bir kadındı. Güzel bir yüzü, kocaman göğüsleri vardı. Gülümsemesi biraz tutuktu. Kapıyı yarısına kadar açmıştı.

«Meneer De La Rey'le konuşmak istiyorum.» Centaine bunu Afrikaner dilinde söylemişti. «Lütfen ona Bayan Malcomess'in geldiğini haber verebilir misiniz?»

«Kocam çalışıyor. Onu rahatsız etmek istemem... ama içeriye buyrun, sizinle görüşmek isteyip istemediğini kendisine sorayım.»

Centaine'i ön salonda yalnız bıraktı. Duvarlar koyu kırmızı duvar kağıdıyla kaplıydı. Kadife perdeler, ağır Alman mobilyaları vardı... Centaine otura-

mayacak kadar gergindi. Şöminenin önünde ayakta duruyor, duvarlardaki resimlere görmeden bakıyordu. Bir ara, gözetlendiğini hissetti.

Hemen döndü. Kapı aralığında bir çocuk duruyor, gözlerini kırpmadan ona bakıyordu. Güzel bir çocuktuk. Yedi sekiz yaşlarında vardı. Başı san buklelerle dolu, kara kaşlarının altında ise kara gözleri vardı.

Gözler Centaine'in gözleriydi. Onları hemen tanıdı. Kendi torunuydu bu çocuk. İçgüdüsel olarak biliyordu. Duyduğu şoktan titredi. Çocukla birbirlerine baktılar.

Kendini toparladı, yavaşça çocuğa yaklaştı, elini uzatıp gülümsedi.

«Merhaba,» dedi. «Adın ne senin?»

«Adım Lothar De La Rey,» dedi çocuk gururla. «Yaşım da hemen hemen sekiz.»

Lothar, diye düşündü Centaine. Bu isim nice anıları, acıları geri getirdi, duygularına yükledi. Ama gülümsemesini korumayı yine de başardı.

Ne kocaman, ne güzel bir çocuk... diye söze başladı. Tam çocuğun yanına dokunacağı sırada, kadın kapıda, çocuğun yanında belirdi.

«Burada ne işin var, Lothie?» diye azarladı çocuğu. «Daha yemeğini bitirmemişsin. Hemen masaya dön, duyuyor musun?»

Çocuk fırlayıp odadan çıktı, kadın Centaine'e gülümsedi.

«Özür dilerim. Çok meraklı oluyorlar bu yaşta. Kocam sizi kabul edecek, **Mevrou**. Lütfen benimle gelin.»

Centaine torunuyla karşılaşmaktan hâlâ sarsılmış durumda, bu sefer kendini oğluyla yüz yüze gelmeye hazırlamak zorundaydı. Bir şok daha yaşayacaktı. Buna hazır değildi. Manfred kâğıtlarla dolu bir masanın başında, ayakta idi. Ona ateş saçan sarı gözlerle bakıyordu.

«Bu eve hoş geldiniz diyemeyeceğim, Bayan Malcomess,» dedi İngilizce olarak. «Ailemin de, benim de can düşmanısınız.»

«Bu doğru değil.» Centaine sesini çıkarabildiğinde soluk soluğa olduğunu fark etti, kendini toplamak için umutsuzca uğraştı.

Manfred elini havada salladı. «Babamı soydunuz, ona hile yaptınız, sakat bıraktınız. Sizin yüzünüzden ömrünün yarısını hapiste geçilmek zorunda kaldı. Onu şimdi görseniz, nasıl kırık ve zayıf olduğunu bilseniz, buraya benden iyilik rica etmeye gelmezsiniz.»

«İyilik istemeye geldiğimden emin misin?» Centaine'in ağzında acı bir gülüş biçimlendi.

«Başka ne için olabilir? Hep peşimdesiniz. Babamın duruşmasında sizi ilk gördüğüm günden beri. Bana bakıyordunuz, beni izliyordunuz... aç bir aslan gibi. Babamı mahvettiğiniz gibi beni de mahvetmek istediğinizi biliyorum.»

«Hayır.» Centaine başını hırsla iki yana salladı, ama Manfred acımadan devam etti.

«Şimdi de buraya gelip benden iyilik dilenme cesaretini buluyorsunuz. Ne istediğinizi biliyorum.» Masasının çekmecesini açtı, bir dosya çıkardı. Dosyayı açtı, içindeki kâğıtların masanın üzerine dökülmesine izin verdi. O kâğıtların arasında Centaine kendi doğum sertifikasını ve eski gazete kupürlerini tanımıştı.

«Bunların hepsini size ben mi okuyayım, yoksa kendiniz mi okursunuz? Dünyaya sizin bir orospu, oğlunuzun da bir piç olduğunu göstermek için başka kanıtı ihtiyacım var mı?» Centaine onun bu sözleri karşısında irkildi.

«Çok iyi araştırmışsın,» dedi alçak sesle.

«Evet. Çok iyi. Elimdeki kanıtlar...»

«Hayır,» diye karşı çıktı Centaine bu sefer. «Bu kanıtlar tamam değil. Sen benim bir tek piç oğlumu biliyorsun... oysa bir piç daha var. Sana ikinci piç oğlumu anlatacağım.»

Manfred ilk defa güveninin azaldığını hissetti. Centaine'e bakıyor, söyleyecek söz bulamıyordu. Sonunda başını iki yana salladı.

«Hiç utanmanız yok,» diyerek şaşkınlığını belirtti. «Günahlarınızı dünyaya kendiniz ilan ediyorsunuz.»

«Dünyaya değil. Yalnızca en çok ilgisi olan insana. Yalnız sana, Manfred De La Rey.»

«Anlayamıyorum.»

«O halde seni neden izlediğimi anlatayım... senin deyişinle, neden aç bir aslan gibi peşine düştüğümü söyleyeyim. Bu bir aslanın avını izlemesine benzemiyordu. Bir aslanın kendi yavrusunu izlemesine benziyordu. Manfred, sen benim öteki oğlumsun. Seni çölde doğurdum. Ben daha senin yüzünü görmeden Lothar seni alıp götürdü. Sen benim oğlumsun, Şaşa da senin ağabeyin. Eğer o piçse, sen de öylesin. Bu gerçeği açıklayarak onu mahvedersen, kendini de mahvedersin.»

«Size inanmıyorum!» Manfred ona baktıkça büzülür gibi oluyordu. «Yalan! Hepsi yalan! Annem soylu bir Alman kadınıydı. Elimde resmi var. İşte! Şu duvara bakın!»

Centaine baktı. «O Lothar'ın karısı,» dedi. «Sen doğmadan en az iki yıl önce öldü.»

«Hayır, doğru değil. Doğru olamaz.»

«Babana sor, Manfred,» dedi Centaine alçak sesle. «Windhoek'e git. Kadının ölüm tarihi orada kayıtlıdır.»

Manfred o zaman söylenenin doğru olması gerektiğini anladı. Omuzları sarktı, koltuğuna yığıldı, yüzünü avuçlarına gömdü.

«Eğer benim annemseniz... nasıl sizden bu kadar nefret edebilirim?»

Centaine yürüyüp onun başında durdu. «Benim seni terk ettiğim ve reddettiğim için kendime karşı duyduğum nefretten fazla olamaz,» dedi.

Eğilip onun başını öptü. «Eğer sen...» diye fısıldadı. «Ama artık çok geç. Hem de pek çok. Senin de dediğin gibi, biz iki düşmanız. Okyanuslar ayırıyor bizi birbirimizden. O mesafeyi hiçbirimiz geçemeyiz. Ama ben senden nefret etmiyorum, Manfred, oğlum. Senden hiçbir zaman nefret etmedim.»

Onu masasının başında, o durumda bıraktı, dönüp odadan çıktı.

Ertesi gün öğle saatinde Andrew Duggan telefonla aradı.

«Muhbirim iddialarını geri aldı, Centaine. Dediğine göre belgeler... yani konuyla ilgili tüm belgeler... yanmış. Bana kalırsa biri onu çıkmaza itti, Centaine. Ama kim olduğunu bir türlü düşünemiyorum.»

25 Mayıs 1948, genel seçimlerden önceki gündü. Manfred o gün Hollanda Reform Kilisesi'nde Stellenbosch halkının kalabalık bir kesimine hitap etti. Hepsi sağlam Milliyetçi Parti taraftarlarıydı. Yabancıların salona girmesine izin verilmemişti. Roelf Stander'le emrindeki eylem birliği sağlamıştı bunu.

Ama Manfred konuşmak üzere kalktığı anda yine de sesini duyuramadı. Öyle bir alkış kopuyor, öyle çılgin bir tezahürat yükseliyordu ki, beş dakika boyunca sessiz beklemek zorunda kaldı. Sonunda herkes oturdu, dikkatli bir sessizlik içinde onun geleceği nasıl gördüğünü dinledi.

«Smuts yönetimi altında bu sevdiğimiz vatanımızı sütlü kahve rengine melezler dolduracak. Geriye beyaz olarak bir tek Yahudiler kalacak. Şu anda Filistin'de her köşe başında masum İngiliz askerlerini öldürmekte olanlar da aynı Yahudiler. Bildiğinizi gibi Smuts yeni kurulan İsrail devletini hemen tanımakta gecikmedi. Bu da beklenirdi ondan. Onun efendileri, altın madenlerinin Yahudi sahiplendir...»

Kalabalık bir ağızdan, «Skandal!» diye bağırıldı. Manfred bir an sustu, sonra devam etti.

«Bizim buna karşılık size sunduğumuz şey bir plan... yo, plandan da öte, bir model. Cesur, soylu bir model. Halkımızın lekelenmemiş saf kanını korumasını sağlayacak olan bir model. Aynı zamanda bu vatanın tüm halkını da koruyacak olan, Cape siyahlarını, kızılderilileri, kuzey siyahlarını da koruyacak olan bir model. Bunu fedakârca çalışan zeki ve bilge kişiler oluşturdu. Doktor Theophilus Dönges gibi, Doktor Nicolaas Diederichs, Doktor Hend-rick Frensch Verwoerd gibi zeki ve bilge kişiler.»

Kalabalık bağırarak onu desteklediğini belirtti, Manfred bardağından bir yudum su içip notlarına baktı, onların sakinleşmesini bekledi.

«Bu model idealist, dikkatle hazırlanmış, başarısızlık ihtimali olmayan bir model. Tüm farklı ırkların barış içinde ve gururlarını koruyarak, refâh düzeyinde birlikte yaşamasına izin veren, ama farklı kimlik ve kültürleri de koruyabilmelerini sağlayan bir sistem. Bu nedenle politikamıza 'ayrılıkçı' adını verdik. Vatanımızı büyüklüğe götürecek olan model budur. Dünya bu modele hayran kalacak, her yerdeki iyi niyetli insanlar onu kopya edecektir. Biz de bu yüzden **Apartheid** yanlısıyız, size bunu sunuyoruz... pırıl pırıl bir **Apartheid** modelini!»

Birkaç dakika boyunca konuşamadı. Sessizlik olunca daha çabuk konuşmaya başladı.

«Elbette ki en önce, halen oy hakkı verilmiş olan siyahların durumunu ele almak gerekecektir...»

Bir saat sonra konuşması bittiğinde onu salondan omuzlar üzerinde çıkarıldılar.

Tara, Şasa'nın yanında duruyordu. İkisi Hotanto Holland seçim bölgesinin oy sayımının bitmesini bekliyorlardı. Salonu heyecanlı bir kalabalık doldurmuştu. Gülmeler, şarkılar, şakalaşmalar gırla gitmekteydi. Milliyetçi aday salonun karşı tarafında, yanında uzun boylu, sarışın karısıyla ayaktaıdı. Çevrelerinde Milliyetçi rozeti taşıyan taraftarları vardı.

Birleşik Parti yöneticilerinden biri, kalabalığın başlan üzerinden Şasa'ya telaşla işaret etti. Şasa o sırada bayan taraftarlarıyla neşeli bir sohbeti sürdürmekteydi. Tara gruptan ayrılıp Şasa'nın yerine sorunun ne olduğunu anlamaya gitti. Birkaç saniye sonra geri döndüğünde onun yüzünü gören Şasa hemen sohbeti kesip ona doğru yürüdü. Kendine zorlukla yol açıyordu.

«Ne oldu, sevgilim? Hortlak görmüş gibisin.»

«**Ou Baas**,» diye fısıldadı Tara. «Transvaal'den telefon gelmiş. Smuts, Standerton'da kaybetmiş. Orayı Milliyetçiler kazanmış.»

«Ulu Tanrım, olamaz!» Şaşa afallamıştı. «**Ou Baas** yirmi beş yıldır oranın temsilcisi. Şimdi onu fırlatıp atamazlar.»

«İngilizler de Winston Churchill'i attı ya!» dedi Tara. «Artık kahramanları kimse istemiyor.»

Şaşa, «Bu bir işaret,» diye mırıldandı. «Eğer Smuts gidiyorsa, hepimiz onunla gidiyoruz demektir.»

On dakika sonra telefonla bir haber daha geldi. Yarbay Blaine Malcomess de Gardens yöresinde bin oyluk bir farkla kaybetmişti.

«Bin oy...» Şaşa kendini inandırmaya çalışıyor, başaramıyordu. «Ama bu yüzde onluk bir kayma demek. Şimdi ne olacak?»

Yetkili o sırada salonun ucundaki sahneye çıkıyordu. Sonuçlar elindeydi. Kalabalık sustu, hevesle oraya döndü.

«Bayanlar, baylar, Hotanto Holland bölgesi seçim sonuçları,» diye konuştu adam. «Milliyetçi Parti adayı Manfred De La Rey, 3.126 oy. Birleşik Parti adayı Şaşa Courtney, 2.012 oy. Bağımsız aday Claude Sampson, 196 oy.»

Tara, Şaşa'nın elini tuttu, birlikte dışarıya çıkıp Packard'ı park ettikleri yere yürüdüler. Ön kanepeye yan yana oturdular ama Tara arabayı hemen çalıştırmadı. İkisi de sarsılmıştı. İkisinin de kafası karmakarışık.

«İnanamıyorum,» diye fısıldadı Tara.

Şaşa da, «Sanki kontrolsüz bir trende, karanlık bir tünele giriyorum,» diye mırıldandı. «O tünelden kurtuluş yok, treni durdurmaya da olanak yok.» Yavaşça içini çekti. «Zavallı Güney Afrika,» dedi. «Geleceğin sana neler getireceğini Tanrı bilir ancak.»

Yeni adalet bakanı yardımcısı çalışma odasından çıkıp binanın uzun koridoru boyunca yürüdü. Birlik binası, Pretoria kentine bakan bir tepe üzerinde, Sir Herbert Baker tarafından yaptırılmış, Güney Afrika hükümetinin çalıştığı binaydı.

Dışarda ortalık kararmıştı ama, odaların çoğunda ışıklar yanıktı. Herkes geç saatlere kadar çalışıyordu. İktidarın dizginlerini ele almak kolay iş değildi. Yorucuydu. Ama Manfred De La Rey kendisine verilen görevin her ince ayrıntısının zevkini çıkarıyordu. Gençti. Bazılarına göre fazla gençti hatta. Hele de adalet bakanı yardımcılığı gibi bir görev için. Ama o kendini kanıtlı-

Bakanın kapısını vurdu, içerden, «**Kom bitte...**» sesini duyunca açıp girdi. Charles Robberts 'Kara' Swart hemen hemen kusur sayılacak kadar uzun boyluydu. Kocaman ellerini önündeki masaya dayamıştı.

«Manfred.» Granit kayaya bir yarık açılıyormuş gibi gülümsedi. «İşle sana söz verdiğim küçük armağan.» Üzerinde kabartma Güney Afrika amblemi bulunan bir zarfı alıp ona uzattı.

«Minnetimi hiçbir zaman ifade edemem, Bakanım.» Manfred zarfı aldı. «Yalnızca gelecek yıllardaki sadakatim ve çalışmalarımı size kanıtlamayı umuyorum.»

Kendi odasına döndüğünde Manfred zarfı açtı, içindeki kâğıdı yavaşça çıkardı. Her kelimesinin tadını çıkara çıkara, yavaş yavaş okudu. Çeşilli suçlardan ömür boyu hapse mahkûm olan Lothar De La Rey'in affıyla ilgiliydi.

Manfred kâğıdı tekrar katlayıp zarfına koydu. Yarın bu kâğıdı cezaevi yöneticisine şahsen sunacak, babasını elinden tutup tekrar güneş ışığına çıkara bilecekti.

Ayağa kalkıp kasasına yürüdü, şifreyi çevirdi, ağır çelik kapağı açtı. Üst rafta üç dosya duruyordu. Onları alıp masasına getirdi. Birinci dosya askeri istihbarattan, ikincisi polis merkezinden, üçüncüsü de Adalet Bakanlığındandı. Tüm ilgili arşiv kayıtlarından bu belgeleri çıkarttırıp masasına getirmek epey dikkatli planlama gerektirmişti. «Beyaz Kılıç»la ilgili bütün belgeler bu dosyalardaydı artık.

Hiç acele etmeden hepsini dikkatle, baştan sona okudu. Bitirdiğinde vakit gece yarısını geçmişti ama... bu dosyaların hiçbir yerinde, kimsenin «Beyaz Kılıç»la Manfred De La Rey arasında bir ilişki kurmamış olduğundan emindi artık. Manfred De La Rey başkasıydı. Olimpiyat kahramanı, altın madalyalı adamdı. Şimdi de adalet bakanı yardımcısıydı.

Üç dosyayı alıp dış odaya çıktı, kâğıt parçalama makinesini çalıştırdı. Her sayfayı tek tek makineye atıp, öbür uçtan kıvrık iplikler halinde çıkışını seyretti. Makarna gibi. Bir yandan bu dosyalardan neler öğrendiğini düşünüyordu.

«Demek hain bir kadın var,» diye mırıldandı. «Bana ihanet edildi. Bir kadın... genç bir kadın. Afrikaner dilinde konuşuyor. Her şeyi biliyor. Preto-ria'daki silahlardan, dağda kurduğum tuzağa kadar. Bunların hepsini bilen bir tek genç kadın var.» Zamanı gelince bunu ona ödetirdi. Manfred'in acelesi yoktu... zaten pek çok hesaplaşma vardı yapacağı. Nice borçlar ödeyecekti.

Dosyalardaki son sayfa da parçalanınca Manfred odasını kilitledi, aşağıya indi, yeni siyah Ford Sedan'ını park ettiği yere yürüdü.

Binip arabayı Waterkloof denilen kıbar semte sürdü. Yatak odasına çıkar-ken Heidi'yi uyandırmamaya özen gösterdi. Karısı yine hamileydi. Uykusu çok değerliydi tabii.

Karanlıkta yatıyor, bir türlü uyuyamıyordu Manfred. Düşünmesi gereken, planlaması gereken pek çok şey vardı. Kendi kendine gülümsedi. İşte sonun-da iktidarın kılıcı bizim elimize geçti... şimdi bakalım ezilen kim, yaptığını ödeyen kim olacak, diye düşündü.